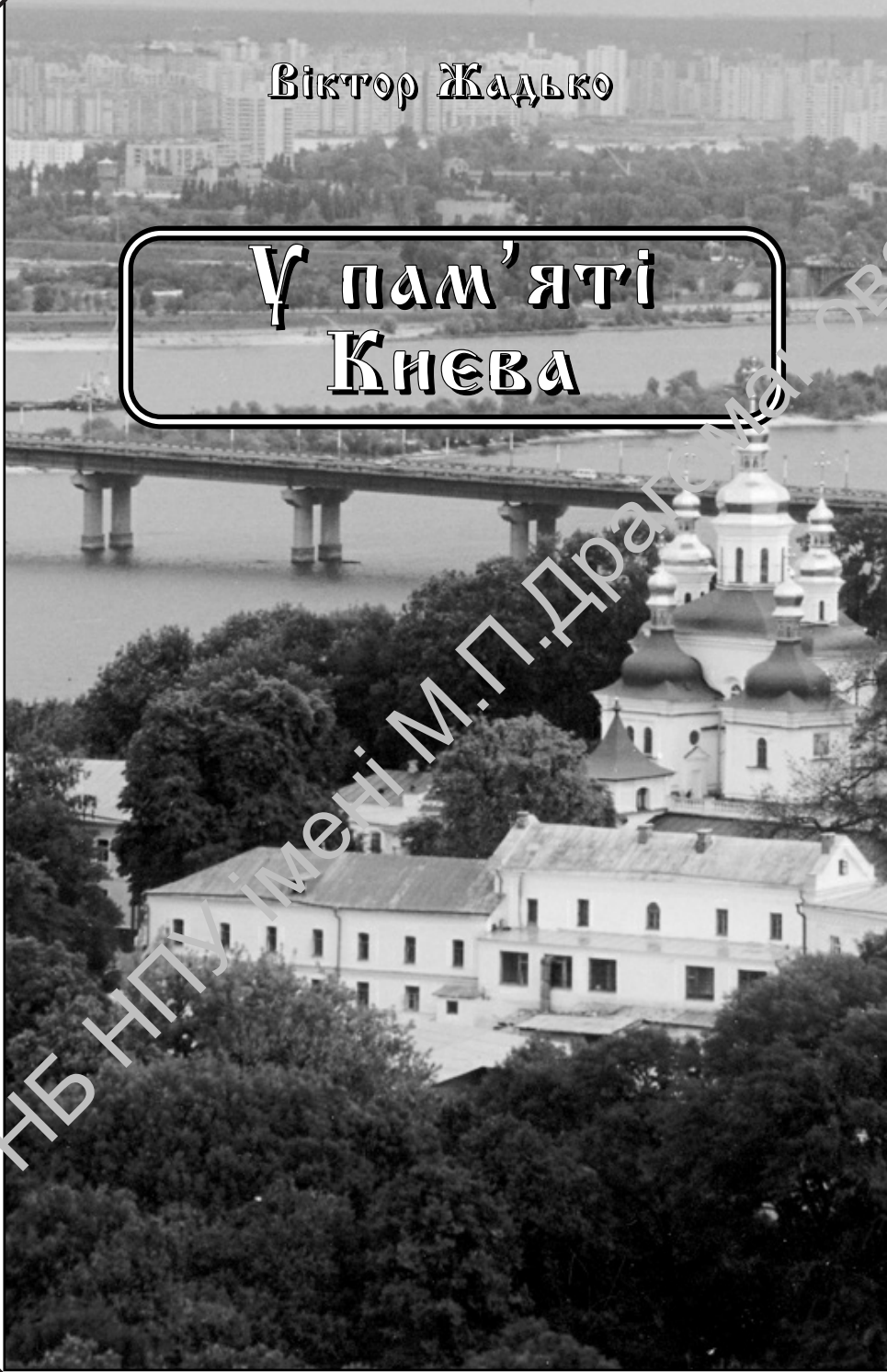

Віктор Жадько

У пам'яті
Києва

НБ НПУ імені М.П.Драгоманова

ПАМ'ЯТЬ РОДОВА - ПАМ'ЯТЬ НАЦІОНАЛЬНА

Згадується: з півтора десятка років тому у складі сформованої Олесем Гончарем делегації Української Ради Миру, що відбула до столиці Баварії Мюнхену, я побував удома в одного німецького професора. Був той візит "за програмою", неафішована мета якого, очевидно, полягала в одному: аби ми на власні очі побачили, як живе рядовий німецький професор та порівняли це з життям представників цього "клану" в Україні.

Ані розмір платні, ані комфортність чудово умебльованого триповерхового особняка, що в ньому жив господар, не надавались, звісно, для жодного порівняння. Але, пригадую, зацікавило мене інше: галерея портретів, мальованих здебільшого олійними фарбами, що займали всі стіни вітальні-зали на першому поверсі. Більшість зображених, були в середньовічному вбранні, нагадували якихось рицарів або князів.

- Мабуть, це у вас портрети баварських князів? - поспішив задовольнити свою допитливість, на що господар, усміхнувшись, відповів:

- Та ні - це мій рід, починаючи з ХУ століття.

І, відчувши зацікавлення, почав переходити від портрета до портрета. Мовляв, це - мій предок, вірніше - пра-пра-пра-предок, який жив тоді-то та про якого відоме те-то й те-то... Були під портретами коротенькі довідки про тих, хто на них зображений, але баварський професор прізвища та дати, як і іншу інформацію, видобував з пам'яті.

Зізнаюся: подібним знанням своєї родової генеалогії я був не те що приголомшений, а майже шокований. Тим більше, що той професор - аж ніяк не виняток у своїй країні. Потужна родова пам'ять - то загалом одна з прикмет і німецького, і, як я переконався, немало поїздивши по світу, західноєвропейського люду загалом.

І ще в одному щиро тут зізнаюся: повернувшись з тієї подорожі в Україну, я захопився "копати" корені власного древа, які на той час були мені відомі не далі прапрадіда. Та як я не докопувався, корені відкрилися найглибше лише до початку ХІХ століття. Це - по матері, де предки належали до духовенства. Батьківський же селянський рід повитий невідомістю і в ще ближчому до нас часі. Де вже більшості з нас і прозирати в оті півтисячі чи й більше років, відкриті для того баварського професора! Двісті років - для нас вже і це багато, адже в переважній своїй масі наш співвітчизник далі однієї сотні років не бачить. Знають батька, знають діда, а запитайте, прошу, чи всі знають ім'я прадіда чи тим більше прапрадіда?

"Хвороби в галузі національної пам'яті", - назвав одну зі своїх статей видатний український педагог Григорій Ващенко. Тож перефразовуючи ці слова, як не запитати: а в галузі нашої родової пам'яті - хіба це не хвороби?

Одначе, як тут не відзначити: у давнину були ми в цьому плані незмірно здоровішими. Перечитаймо, скажімо, "Велесову книгу" з її щонайпильнішою увагою до витоків наших предків-русичів. Або згадаймо давньокіївські літописи, авторів яких, як-от Нестора-літописця, пильно цікавило "откуда есть пошла земля русская, та хто первіе почав в Києві княжити". Або твори середньовічних українських поетів ХУ-ХУІІ століть, які у пошуках генеалогічного древа своїх видатних сучасників (як-от Петра Сагайдач-

ного чи Костянтина Острозького) діставалися ледь не до часів усесвітнього потопу.

І тут постає питання: то як же стали ми Іванами, Петрами, Ярославми, Микола-ми, які не пам'ятають свого роду, як занехаяли той критерій, за яким розпізнаються і рівень самосвідомості народу, і рівень його культури? Годі й казати, що причин тут багато. Адже було нас і палено, й стріляно, й виселено. А особливо ж заповзялися виби-вати з нас і родову й національну пам'ять, відколи ми, українці, потрапили в колоніаль-ну залежність від Росії. Її вперті та цинічні домагання прищепити нам кочівницько-кріпацьку ментальність, яка не відзначається глибоким пошанівком до власних витоків, врешті рещт, не лишилися без успіху: порівняно з давніми часами родова пам'ять ук-раїнців критично ослаблена.

Не маймо сумнівів стосовно того, що це і є однією з причин нашої роз'єднаності, не-сконсолідованості, яка так нині нам перешкоджає сформуватися у сильну націю, міцно утвердити свою державу.

Усе це роздуми, що їх викликає у мене унікальна за своєю значимістю книга, що з нею ти, читачу, наразі знайомишся. Відомий київський письменник, професор Віктор Жадько прагне відповісти у ній на запитання: а бодай хоч пам'ять наших світочів-пись-менників ми, українці, чи бережемо?

Леле! - і стосовно цього відповідь у нього скорше негативна, аніж позитивна. Адже, як упевнився він, і час народження та смерті багатьох діячів нашої літератури забуті, й обставини їхнього життя і творчості дуже часто в тумані, і місце поховання теж нерідко невідоме. Хтось вигукне: "Але це ж письменники, це творці українського народу як нації!" - і, звичайно, в своєму обуренні матиме рацію. Адже де дітися від правди: ось та-кими нехлюями є ми навіть у ставленні до своєї інтелектуальної еліти. Промовистий це факт, який ще і ще раз увиразнює, наскільки болючою є для нас проблема відновлення своєї історично-родової пам'яті.

До честі В. Жадька, котрий набув неабиякого досвіду в цього роду тематиці у попе-редніх своїх історичних фотоілюстрованих довідниках - "Байковий некрополь" та "Ук-раїнський некрополь", Віктор немало попрацював, аби початкова та фінішна дати київських письменників, починаючи з раннього середньовіччя, таки були встановлені. У цьому виданні є також релігійні та меморіальні дошки, парки та сквери, вулиці та бульвари, будинки і кладовища - все, що пов'язано з життям, творчістю і вічним спочинком літераторів. Потребувало це часом досить копітких пошуків у друкованих джерелах та в архівах. А окрім того, й спогади осіб, котрі пам'ятають тих або інших письменників, також йому вельми придалися.

Зазначу, що автор - киевознавець, письменник і журналіст в одній особі Віктор Жадько - людина неспокійного дослідницького характеру, невтомний ентузіаст і справжній українець. Він узявся за справу звиятжну, яку можна порівняти з подвигом.

Книга В. Жадька має передовсім меморіально-некропольний характер, це робота по каталогізації могил столичних майстрів пера. Значення її надзвичайно важливе для відродження історичної пам'яті українського народу, формування духовного світу нації. На письменницькому матеріалі вона подає вельми корисну, незаміниму для всього суспільства науку пошани до наших пращурів, розкриває ті джерела історичної пам'яті, без розчищення та відновлення яких будувати Україну як високоцивілізовану та висо-кокультурну державу неможливо.

Анатолій ПОГРІБНИЙ,

**голова Київської організації
Національної Спілки письменників України**

УДК 821.161.2.09(477.4)(092)

ББК 83.34.УКР

Ж-17

ISBN 966-8567-03-X

У пам'яті Києва: столичний некрополь письменників. Віктор Жадько. Історичний науковий фотоілюстрований довідник. 2005 рік. Автор проекту, текстів, світлин та упорядник - письменник, науковець - Віктор Олексійович Жадько. Видавець - "СПД Жадько В.О." - К., 2005. - с.462

Рецензенти: В.О.Карпенко, професор Інституту журналістики Національного університету імені Т.Шевченка, письменник

В.Г.Антоненко - доктор філософських наук, професор

Т.В.Чухліб - кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту історії України

За редакцією доктора філософських наук, професора, академіка АПН України В.П.Андрущенка

Тиражування без офіційного дозволу автора та видавця заборонено

Пропонований читачам історичний фотоілюстрований довідник - перше видання, в якому всебічно висвітлено історію становлення столичної Спілки письменників: від Нестора-Літописця до сьогодення; започатковано облік близько тисячі місць поховань та дані про майстрів пера, мовознавців і видавців. Письменник В.Жадько вказує дату й місце народження та смерті, стислий життєпис небіжчика, адресу, де проживав у Києві чи області, опис і точні координати місця поховання, фото прижиттєве та могили (якщо вона збереглася), інші найнеобхідніші відомості. Це й є своєрідний "Некрополь київських письменників" (маються на увазі - цілком слушно - ті, кого дала державі українська земля, незалежно від національності й від того, куди їх закинула доля, але їхнє життя та творча діяльність пов'язані з столицею).

У довіднику читачі знайдуть матеріали про друкарні, де виходили в світ книжки столичних майстрів пера; фундації редакційно-видавничої справи; розповіді про будинки, де мешкали і творили поети і прозаїки та де відпочивали; вулиці, парки і сквери, які носять ім'я письменників; вперше зібрані в одному виданні меморіальні дошки на честь літераторів. У книжці використано архівні джерела з історії Києва та столичної організації Національної Спілки письменників України на всіх етапах її становлення; досліджено історію кладовищ, де знайшли вічний спочинок письменники.

Розрахований на широке коло читачів, науковців, краєзнавців, викладачів, студентів, учнів середніх шкіл та ліцеїв.

Даті поховань на травень 2005 року

УДК 821.161.2.09(477.4)(092)

ББК 83.34 УКР

Ж-17

ISBN 966-8567-03-X

© В. О.Жадько - автор

© В.О.Жадько - видавець

Зміст

А.Погрібний. Переднє слово	2
Зміст	5
Золотий передзвін: із давнини до сьогодення	8
Видавнича діяльність Київської митрополії	12
Книжки друкарні університету св. Володимира	14
Тарас Шевченко та його бажання стати видавцем	16
Михайло Максимович - фундатор книгодрукування	18
Приватні друкарні Києва	20
Сучасні видавництва	21
Письменницькі книгарні	22
Роки втрат і перемог	24
Форпост помаранчевої революції	29
Будинки та вулиці Києва, де працювали і жили письменники	35
Будинок письменницької Мекки	36
Будинок швейцарської богемки для робітників літератури	78
Алтар скорботи	84
Куточки Парнаса і тривожних дум	87
Ірпінь: зелений храм творчості	88
Письменницьке селище в оточені деревостою	94
Кладовища, де знайшли вічний спокій майстри пера	97
Меморіальні дошки	105
Пам'ятники письменникам	138
Парки та сквери	145
Столичний некрополь письменників	148
Бульвари, вулиці, проспекти імені письменників	446
Їх нема - вони живуть	434
Від автора	447
Список використаної літератури	449
Умовні скорочення	451
Іменний покажчик	452

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Національного педагогічного
університету імені Михайла
Драгоманова

СПД "Жадько В.О."

*Людина живе,
допоки її згадують.*

Автор.

Віктор Жадько

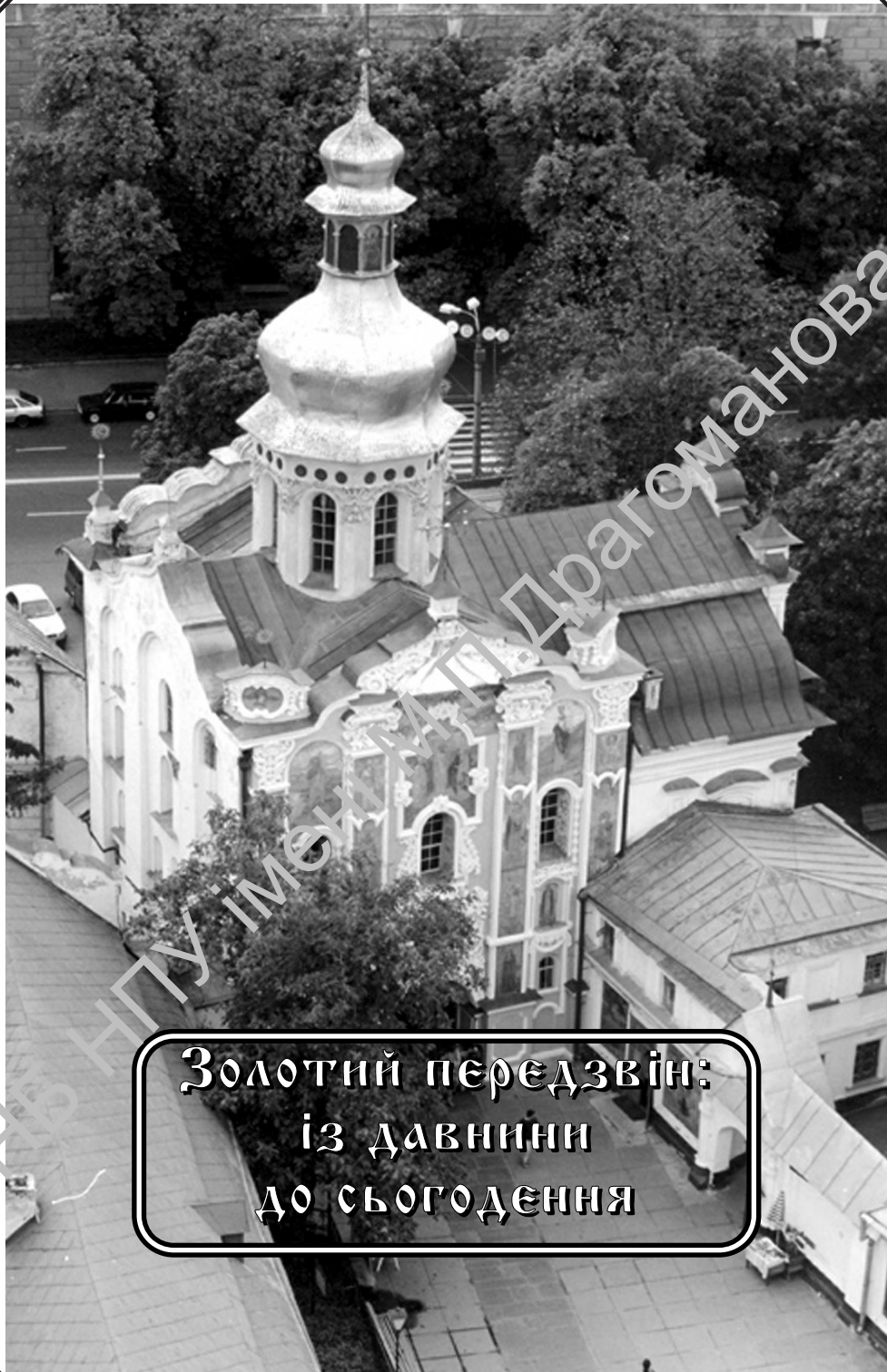
У ПАМ'ЯТІ КИЄВА:

Столичний некрополь письменників

Історичний науковий довідник

СПД "Жадько В.О."

Золотий передзвін:
із давнини
до сьогодення

Той, хто хоч раз бував у Києві і бачив його мальовничі краєвиди, золотoverхї бані соборів і церков, особливо, під час заходу сонця, коли розкішна зелень щедро налита небесним промінням, навряд чи забуде цю блаженну картину.

Вочевидь те вразило свого часу і Павла Тичину:

Над Києвом - золотий гомін,

І голуби, і сонце

Внизу -

Дніпро торкає струни...

Люблю Київ осінній, в період бабиного літа: коли ледь-ледь мрячить дощик, іще тепло й безвітряно, а місто забарвлене різнокольоровим листям, як корабель у свято прапорами. Це час роздумів, підбиття підсумків, споминів - і гірких і щасливих. Краплини тихо горнуть до кам'яної брукувки, шелестять на асфальті, бентежно шепечуться із позолоченими листям...

Йду тими самими вулицями, що й десятки, сотні років тому ходили майстри пера, повз будинки, в яких жили літератори, повз приміщення, з яких вирушали в світ перші книжки письменників...

Київ вабить унікальним ландшафтом і широковідомими архітектурними ансамблями, естетично вписаними в природне середовище. Створюється дивний фасад історичного, літературного міста над Дніпром-Славутою - від Кирилівських висот до заплави Либеді й Лісової гори. Подумки охоплюю чарівливу понору від Голодницького міського парку із заповідною площею Видубицького монастиря, Києво-Печерської лаври, схилів Липського пагорба аж до Володимирової гори, Софійського собору та Андріївської церкви. Багата та самобутня література виникла в Києві ще в добу раннього середньовіччя. Основою її розвитку став високий рівень матеріальної та духовної культури українського народу, свідченням якого є найдавніший твір про історію України - "Велесова книга" чи "Влес книга", або ж, як її ще називають в наукових колах, - "дощечки Ізенбека". Чому Ізенбека? Бо саме він і знайшов дощечки.

Стародавніми пам'ятками, як відомо, писемності Києва вважаються Остромирове Євангеліє та Ізборники Святослава (обидві - XI століття). Тоді ж написано перші твори оригінальної давньоруської літератури. Основними її жанрами є літописи ("Повість временних літ", "Київський літопис"), просвітницька проза ("Слово про закон і благодать" Іларіона), життя ("Києво-Печерський патерик"), паломницька література.

Однією з найвидатніших літературних пам'яток того часу є давньоруська героїчна поема "Слово о полку Ігоревім" та "Повчання дітям" Володимира Мономаха, який був ще й письменником.

Літературна спадщина Володимира Мономаха дійшла до нас трьома творами - "Повчання дітям", "Грамоткою" (листом) до князя Олега Святославича та молитвою, і належить до найцінніших пам'яток писемності Київської Русі.

Володимир-Василь Всеволодович **Мономах** (1053-1125) - син Всеволода Ярославича, онук Ярослава Мудрого і водночас онук, з боку матері, дочки візантійського імператора Костянтина IX Мономаха (від якого й дістав своє прізвище) прожив довге, багате на події життя. Володимир Мономах дістав належне виховання, високу на ті часи й різнобічну освіту. Водночас - був активним державним діячем, організував кілька переможних походів проти

лютих ворогів Русі - половців, виступав за єдність Руської землі (хоча й сам брав участь у міжкнязівських усобицях), законодавчо дещо послабив гніт і визискування народних мас, підтримував духовенство, яке тоді було основним носієм і популяризатором писемності, сприяв розвитку літописання. Володимир Мономах надавав великої ваги і правовим нормам: він розширив "Правду Руську" свого діда, залишив по собі "Статут Володимира Всеволодовича", який пізніше був включений у широку редакцію "Правди Руської".

Усі три твори Володимира Мономаха збереглися в Лаврентіївському спискові "Повісті минулих літ", де їх вміщено під 1096 роком. Доробок Володимира Мономаха перекладено багатьма мовами. Українською мовою славетні пам'ятки Мономахового пера вперше видруковано без будь-яких скорочень 1986 року.

...Сімнадцяти літ, десь 1073 року, був прийнятий ігуменом Феодосієм до Києво-Печерської обителі "временник, ежи нарицається" **Нестор-Літописець** (бл. 1055 - бл. 1114), достеменніше - киянин із берегів річки Ситомлі (нині - Сирець), що впадала на Оболоні в Почайну. Йому, "чорноризцеві Феодосієвого монастиря Печерського", належить авторство "Повісті минулих літ" ("Звідки пішла Руська земля і хто в ній спершу почав князювати і як Руська земля постала"). Він же створив "Сказання про Бориса і Гліба" та "Житіє Феодосія Печерського", що збереглися до наших днів. Автор прагнув укласти узагальнену історичну картину всієї "Руської землі нашої" як єдиного державного цілого.

Нестор-Літописець не лише впорядкував текст свого попередника - перший київський літопис "Київські зведення", а й суттєво доповнив його - впродовж 1111-1113 років.

Спогадами для його праці поділилися печерський хлібопек (келар) Федір, який близько знав святого Феодосія, та чернець, колишній воевода київського князя Янь (помер у 90 літ 1105 року), що доводився сином воеводи й "тисяцького Ярослава Мудрого Вищати", а той, у свою чергу, був за батька новгородського посадника за Ізяслава Ярославича Остромира-Йосифа (помер 1060 року), якому київський дяк Григорій 1056-1057 років переписав Євангеліє - найдавнішу рукописну пам'ятку Київської Русі.

У своїй "Повісті" Нестор поіхильно змальовує образи князів-державотворців Володимира Святого та Ярослава Мудрого (977-1054). Він застерігає удільних володарів од чвар і розбрату, а "Руську землю", вже з перших рядків її історії, і насамперед - древній Київ, підносить як могутню і нескорену країну та столицю військово-дружинницького ладу. Вустами одного з муків висловлена наскрізна думка цього твору: "Чому у вас між собою чвари? А нечестиві пљондрують землю Руську. Згодом поквітається, а зараз вирушайте назустріч ворогам - або з миром, або з війною...".

Помер Нестор-Літописець приблизно 1114 року (принаймні з цього часу нема про нього жодних звісток), і поховано його в печері Києво-Печерського монастиря. 1829 року над срібною ракою Нестора-Літописця встановлено мідну карбовану й позолочену меморіальну дошку. Один із київських провулків названо на честь Нестора, меморіальну дошку встановлено на будинку №4 на території Києво-Печерської лаври. 1988 року вірменський скульптор Ф.М. Согоян виготовив пам'ятник Нестору, який встановлений у сквері навпроти Лаври.

...Поряд із книгами релігійного змісту, історичними хроніками, географічними творами, в Києві переписували й перекладали з іноземних мов різноманітні твори, зокрема, роман

"Александрія" - життєпис Олександра Македонського. Важливу роль у розвитку художньої літератури відіграла й усна народна творчість, зокрема, билини, історичні пісні та думи. Вони збагачували своїми патріотичними ідеями та художніми образами творчість письменників. Серед відомих українських літературних діячів Києва XVII-XVIII століття передусім заслуговують на шанобливу згадку майстри слова - І.Борецький, М.Смотрицький, Л.Зизаній, З.Копистенський, П.Беринда, І.Гаятовський, І.Гізель,

Поховання (мумія) Нестора -Літописця.
Срібна рака, - печера Лаври. 2005 рік.

Л.Баранович, Г.Кониський, М.Довгалевський, Ф.Прокопович, Г.Сковорода. З Києвом пов'язані життя й діяльність багатьох українських письменників XX століття.

Тут деякий час жили: світоч української літератури й національного духу Тарас Шевченко, Микола Костомаров, Анатолій Свидницький, Пантелеймон Куліш, письменники - Марко Вовчок, Михайло Максимович, Павло Житецький. У другій половині XIX - на початку XX століття в столиці жили, працювали й творили: М.Старицький, Г.Чечуй-Левицький, М.Драгоманов, Олена Пчілка, Леся Українка, В.Самійленко, Б.Грінченко, С.Васильченко, А.Кримський...

У Києві бували також - І.Франко, М.Кропивницький, О.Маковей, О.Кобилянська,

В.Стефаник, А.Тесленко, І.Карпенко-Карий, М.Коцюбинський. Зі столицею пов'язують біографи Миколу Гоголя. Тут жили й російські письменники: М.Лесков та О.Купрін, Л. Толстой, Ф.Тютчев, М.Булгаков, А.Ахматова, класик єврейської літератури Шолом-Алейхем. Місто на Дніпрі знає про польського поета А.Міцкевича, французького класика О.Бальзака, чеського гумориста й сатирика Я.Гашека, американського романіста Т.Драйзера...

У радянський період, 1920-ті роки, у місті діяли літературні групи та об'єднання. Уславили себе високою художньою якістю письменники, що входили до групи неокласиків (М.Зеров, М.Драй-Хмара, Ю.Клен, П.Филипович, М.Рильський) та до літорганізації "Ланка": (Є.Плужник, В.Підмогильний, Б.Антоненко-Давидович, Г.Косинка, Т.Осмацька та інші).

З 1930-х років у столиці існує Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка (з 1968 - Центральный архів-музей літератури та мистецтва). 1930 року відкрився Будинок літераторів, 1934 - створено Спілку письменників України, яка не стала органом догодження партійній номенклатурі, а також - Укрлітфонд. Хрущовська "відлига" другої половини 50-х - початку 60-х років породила таке явище суспільно-культурного життя, як "шістдесятництво" - рух творчої молоді, котра сповідувала нову тематику, думки, відмінні від офіційних, і стала основою опозиції режиму в Україні.

Видавнича діяльність Київської митрополії

У XVII - XVIII столітті Києво-Печерська лавра стає осередком запеклої релігійної боротьби проти впливу римо-католицького віровизнання. Ця боротьба мимоволі сприяла ознайомленню з культурою Західної Європи, спонукала до інтенсивної розбудови Лаври. 1615 року тут створюється друкарня.

Лаврські видавці випускали "простою" мовою переважно більш - менш світські тексти, а літургійні й богословські - церковнослов'янською. Видатною подією в культурному житті став вихід 1627 року "Триаді пісної", в якій синаксари Никифора Каліста Ксанфопула були вміщені в перекладі Т.Земки з грецької на сучасну українську літературну мову.

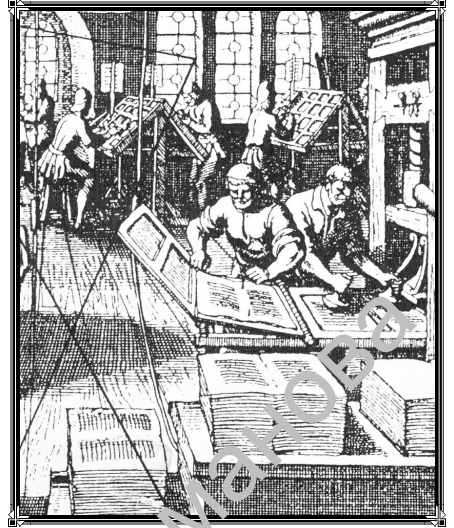
Митрополит Лаври Самуїл Миславський під час перебування Катерини II в Києві 1767 року, звертаючись у справах єпархії, просив дозволу "...на створення окремої друкарні для потреб Київської академії". Імператриця не заперечила, але утримання й контроль за її діяльністю покладала не на академію і митрополію, а на Печерську Лавру.

В шостому пункті указу від 15 березня 1787 року зазначено: "Повелеваем при Академии завести гражданскую типографию для печатания книг как на российском, так и на иностранных языках, содержащую типографию в Киево-Печерской Лавре, и наблюдая, чтобы тут не были издаваемы книги, противные православной вере нашей, или же наполненные нелепыми заблуждениями просвещению и добрым правам несходственным".

Уже через рік побачила світ перша книжка - "Часослов з Богом". 1618 року вийшло ще одне видання - "Візерунок цнот" ("Взірець доброчесності"), присвячене засновнику друкарні. У наступні два десятиліття у Лаврській друкарні видрукувано понад 20 назв книжок.

На перший погляд, ця кількість не вражає. Але згадаймо, що тоді друкарська справа була роботою ручною, копіткою. Книгодрукування було справжнім мистецтвом. Старі книжки з їхніми шрифтами, гравюрами, вибагливими заставками й кінцівками, художніми ініціалами є шедеврами. Лаврські друкарі використовували дві фарби - чорну й червону, що робило текст більш привабливим.

Оправи лаврських книжок виготовлялися з міцних дощок, обтягнутих шкірою. Крім того, оправи мали орнаментовані металеві застібки, були оздоблені гравірованими мідними, срібними чи навіть золотими прикрасами. В центрі оправи містився медальйон із зображенням на біблійну тему.

У наступні роки друкарня нарощує виробництво, виходять у світ підручники: "Грамматика польская" (1791) та "Начальныя правила латинскаго языка" (1794, 1798) Семігіановського, "Грамматика, руководствующая к славяно-российского языка" (1794) Аполлоса (Байбакова).

Час від часу друкуються й наукові доробки вихованців академії та книжки історичного змісту: "Таврикия или известия древнейшия и новейшия о состоянии Крыма и его жителях" (1788), "Краткое историческое описание Киево-Печерской лавры" (1791), "Достопамятные древности в Киеве" (1795, 1801, 1805), "Известия о погребенных в Киеве князьях" (1795), "Краткое известие о Киеве" (1795, 1801), "Киевский синодальсис" (1823).

Новий етап у розвитку книгодрукування, в зміцненні матеріально-технічної бази видавництва Академії і в розширенні тематики книг пов'язаний із ім'ям вченого, академіка, київського митрополита **Євгенія (Болховітінова)**.

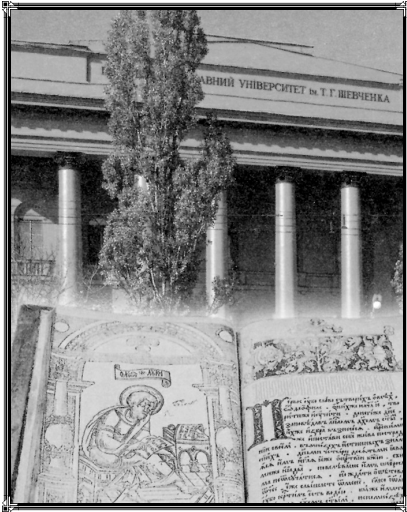
Спочатку друкарня розміщувалась у невеличкому одноповерховому дерев'яному будинку, зображення якого збереглося на гравюрі 1638 року. Потім на тому місці з початку XVIII століття збудований одноповерховий кам'яний будинок, який частково згорів 1718 році. У 1851-1856 роках надбудований другий цегляний поверх. У такому вигляді бароковий будинок зберігся. Тепер у ньому розміщується Державний музей книги та друкарства України.

Книжки, видрукувані в Лаврі, реалізовувалися в трьох київських крамницях. Слід зазначити, що Лаврська друкарня, як ми сьогодні сказали б, працювала на самооплатності. В одному із її звітів читаємо: "Друкарня на утримання сум ніяких нівідкіля не одержує, а утримує себе з купівлею паперу і з платнею вільним робітникам на суми від одних тільки книжок, що надходять у продаж". При друкарні діяла малярська школа, яку свого часу відвідував Тарас Григорович Шевченко.

У Лаврській друкарні працювало багато робітників: складачі текстів, друкарі, різьбярі шрифтів, гравюр, коректори; високоосвічені люди того часу - вчені, письменники, перекладачі, редактори, художники-гравери. Серед них варто назвати Захарія Копистенського, який після смерті Єлисея Плетенецького 1624 року став архімандритом і очолив друкарню; а також наступних керівників друкарні - письменника, лексикографа, гравера Памву Беринду та письменника, знавця мов, ректора Братської школи, редактора та перекладача Тарасія Земку.

Їхній внесок у розвиток книгодрукування в Києві вагомий. Єлисей Плетенецький, Захарія Копистенський, Памво Беринда, Тарасій Земка поховані на території Києво-Печерської лаври біля Успенського собору.

У написах на їхніх надгробках серед інших чеснот називався великий внесок у розбудову друкарні. Зокрема, на могилі Тарасія Земки, "коректора книги та управителя друкарні", викарбувано: "Типографы! Печатайте книги вечной славы... Пусть будет почтена сия могила, сокрывшая столь благородную особу!".

Книжки друкарні університету св.Володимира

Видатною подією в суспільно-політичному і культурному житті України стало відкриття 1834 року Київського університету св. Володимира, з яким зв'язаний подальший розвиток книгодрукування на підвалині похідної друкарні колишнього Головного штабу 1-ї армії, яка розпочала діяльність влітку 1835 року. Місце для випуску книжок відвели в найманому приміщенні для університетських аудиторій, в будинку Корта, поруч із Печерською фортецею. На її складі знайшлися: три верстати, виготовлені на заводі купця М.Дехтярьова лінійним майстром В.Лосенком, літографський верстат, а також - російський, французький, грецький, слов'янський та арабський шрифти.

До університетської друкарні строком на один рік зарахували видавничих працівників колишнього Головного штабу: першим директором став Павло Каменський, затим - Матвій Могилянський, Антон Деренговський, Петро Коломійцев.

Попервах друкарня виконувала замовлення Тимчасової військової комісії, створеної для закінчення справ Головного штабу 1-ї армії, а також випускала у світ звіти про стан навчання в учбовій окрузі, університеті, ліцеї кн. Безбородька, програми й відомості гімназії, бланки й папери різних відомств. Робота друкарні не була налагоджена, часто мінялись адміністратори, до того ж відчувалась гостра нестача устаткування й матеріалів, і, звичайно, грошів на зарплатню.

У 1836-1838 роках університет зміцнив та розширив виробничий процес. Друкарня поповнилася обладнанням, що залишилося після закриття Полоцького училища. У московського видавця С.Селівановського придбано два друкарських верстати, а також російський, латинський, німецький та польський шрифти. Водночас із Петербурга викупили російський та французький шрифти, заголовні букви, каси, півкаси. Через десять років друкарня ще придбала у "... С. Селівановського шрифтів на 318 крб.", а 1849 року - різних шрифтів і математичних знаків - вагою до 170 пудів.

Дещо зросла в ці роки університетська літографія (тобто - друк, для якого форма виготовляється з літографського каменю, так званого вапняку чи доломіту), придбавши кілька верстатів у видавця А.А.Деренковського, який, до речі, сам працював тут до 1842 року.

1 квітня 1850 року друкарню передано в оренду київському книготорговцеві І.За-

вадському строком на 12 років, який дістав звання "університетського друкаря" і став повноправним господарем редакційно-видавничого обладнання. Згідно домовленості, орендар виплачував університету щороку "...1000 крб.плати". Контракт не забезпечував "наукових потреб", тобто - друкування науково - студентських видань університету, та все ж вигідний у період матеріальної скрути. Із закінченням строку оренди договір продовжили на 12, а 1874 - ще на 10 років.

До 1874 року ні університет, ні І.Завадський як орендар не вкладали коштів на поповнення устаткування та шрифтів. Тому друкарня не завжди могла виконувати замовлення. Випуск книжок в університетській друкарні обходився авторові "... 7 крб. 20 коп. за аркуш, тоді як в інших друкарнях - від 10 до 12". За недостатніх коштів це мало важливе, а іноді - вирішальне значення. Загальна кількість випущеної продукції університетської друкарні з дня заснування університету до 1860 року складає 411 видань.

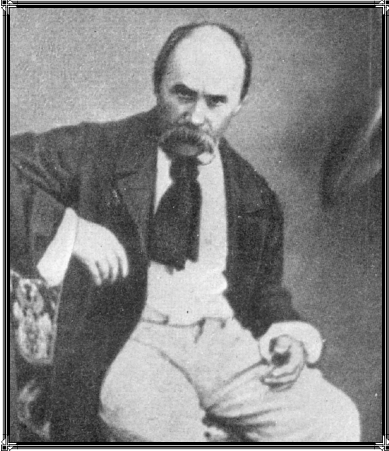
Друкарня Київського університету св. Володимира, окрім офіційних паперів, тобто - бланків, звітів про діяльність навчального закладу, гімназій, учбового округу, друкувала також підручники та учбові посібники для середніх шкіл і книжки київських літераторів.

У другій чверті XIX століття друкарня Київського університету св. Володимира залишила помітний слід у розвитку та пропаганді ряду галузей знань, вивчення історії та археології України, зокрема, Києва. Як відомо, значну роль у цьому дослідженні відіграла Археографічна комісія, створена 1843 року, офіційна назва назву якої: "Киевская временная комиссия для разбора древних актов", й вона існувала при генерал-губернаторові. До її складу входили відомі літературознавці та мовники: М.О.Максимович, М.Д. Іванишев, В.Ф.Домбровський, О.І. Ставровський. За час діяльності (1848-1921), комісія видала значну кількість цінних історичних досліджень, зокрема - 40 частин "Архива юго-западной России" (виходив з 1859 по 1917 рік).

Друкарня опублікувала також чотири томи "Пам'ятників" з історії України XVI-XVIII століття, три томи "Летописи" С. Величка, "Летопись" Г. Грабянки та два томи "Жизнь князя Андрея Михайловича Курбского в Литве и на Вольни".

На особливу увагу заслуговує перший том "Памятников", виданих Комісією 1845 року. Це - одне з найрозкішніших видань університетської друкарні. Історичні документи в томі подано мовою оригіналу - кирилицею, а коментар - цивільним шрифтом. Книжка містить ілюстративний матеріал, майстерно виконаний літографом Вальнером. Відкривається видання заголовним аркушем, на якому зображені кольорові фрески Софійського собору. Привертають увагу і два краєвиди міста із зображенням військових баталій на суші та Дніпрі.

...Слід зазначити, що й нині видавництво Національного університету імені Т.Шевченка продовжує славну традицію друкарства, започатковану М.Максимовичем та І.Огієнком: у світ вийшли та виходять сотні унікальних книжок, монографій, наукових збірників, якими можна погордитися.

Тарас Шевченко. Фото. 1859 рік.

Тарас Шевченко та його бажання стати у столиці видавцем

Дослідники життя і творчості Шевченка підтверджують факт, що Тарас Григорович мав можливість стати потенційним співробітником друкарні-літографії імператорського університету св. Володимира. 27 листопада 1846 року, відразу ж після закінчення імператорської академії мистецтв у Петербурзі, він подає прохання на ім'я попечителя Київського навчального округу О. Траскіна:

"Його превосходительству пану попечителю Київського навчального округу, свити його імператорської величності генерал-майору Траскіну від художника Академії Тараса, Григор'єва сина, Шевченка

Прошеніє.

Закінчивши курс навчання в Імператорській Академії мистецтв у класі професора історії Карла Брюллова і присвятивши себе переважно вивченню художньої сторони нашої вітчизни, я бажаю би застосувати набуті мною в мистецтві погляди на освіту за тими ж основами, які я засвоїв собі під керівництвом знаменитого мого вчителя.

А тому осмілююсь ласкаво просити ваше превосходительство назначити мене на вакансію вчителя малювання в університеті св. Володимира, де я, окрім викладання живопису, зобов'язуюся виконувати безплатно всі доручення начальства в частині літографування в наявному в університеті літографічному закладі. До цього має честь подати атестат Імператорської Академії художеств.

Художник Т. Шевченко".

На документі читаємо резолюцію попечителя Траскіна для виконавців: "Передати це прохання міністру разом з поданням Ради і відповіддю про Буяльського".

Через два тижні подібне прохання Шевченко надіслав і до Київського військового, Подільського і Волинського генерал-губернатора Д. Бібікова, який своїм супровідним листом переслав цей документ на ім'я міністра освіти С. Уварова. У зверненні до генерал-губернатора Тарас Григорович просив дозволу на можливе суміщення посади вчителя малювання в університеті і співробітника Київської археографічної комісії, до складу якої він був офіційно зарахований ще в грудні 1845 року.

Як відомо, активну участь у роботі Археологічної комісії брав Тарас Шевченко вже як художник університету та записувач народних пісень, казок, легенд у Полтавській,

Чернігівській, Волинській та Подільській губерніях. Тарас Григорович разом із професором М.Д. Іванишевим поїхав розкопувати курган Переп'ят у Васильківському повіті Київської губернії. Матеріали про розкопки опубліковані в книжці "Древности, издаваемые временною комиссиею для разбора древних актов", яка вийшла 1846 року тиражем 600 примірників із Шевченковими малюнками. До речі: Тарас Шевченко мав стати співробітником друкарні-літографії імператорського університету і співпрацювати з Михайлом Максимовичем. Цей факт у житті Кобзаря таки мав місце: однак викладачем і видавцем, як відомо, Шевченко не став. Не судилося...

Тарас Григорович, як приїздив до Києва, у вільні години любив відвідувати книгарні, цікавився видавництвом Лаври.

На Поштовій площі Подолу, в одному з купецьких будинків, поряд із поштовою станцією, жив чоловік, про якого є згадка у творах Т.Шевченка. Мова йшла про заклади Довжикова, який опублікував каталог своєї бібліотеки під назвою "Аптека для душі, або систематичний алфавітний розпис книг, що складає кабінет читання новин російської словесності з описом змісту деяких творів і думки про них наших критиків".

"Аптека для душі" налічувала 9000 книжок 4440 назв. Окрім того, тут передплачували понад 20 російських журналів, зокрема - "Современник." Слід зазначити, що "Аптека..." видана у друкарні відомого київського книготорговця Гліксберга, якого знав особисто Тарас Шевченко. До речі: протягом 10 років (з 1845 по 1855) ця друкарня випустила 44 книжки, надруковані російським дивільним шрифтом. Випущено низку видань польською, латинською і німецькою мовами.

У двадцятих числах квітня 1845 року Т.Шевченко після археографічних розшуків на Чернігівщині, повернувся до Києва. Спершу на короткий час оселився в будинку напроти Інституту шляхетних дівчат на вулиці Інститутській, а незабаром перебрався у трактир з готельними номерами в будинок Беретті на Хрещатику, біля Бессарабської площі.

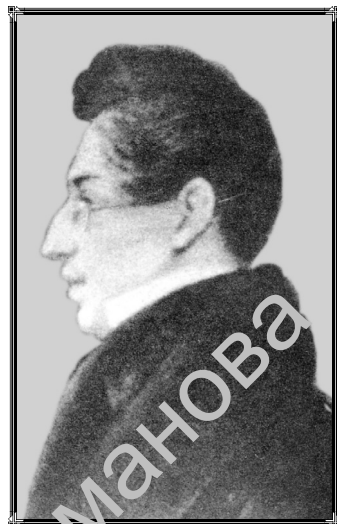
Коли Т.Шевченка схопили кселідейські, генерал - губернаторові Д.Г.Бібікову стало відомо із донесення, що "кромольні" книжки Тарас Григорович брав у книжковій крамниці Гліксберга: він тайно наказав жандармам зробити в книгарні на Подолі обшук. Т.Гліксбергу пощастило unikнути арешту: видавець утік. Серед паперів, жандарми відібрали й листа Харківського університету до Тараса Григоровича з проханням надіслати два примірники офортів серії "Живописная Украина"...

Тут варто відзначити, що в столиці Т.Г.Шевченко опанував і гравірування на камені й міді, що цинилося досить високо видавцями. Так, на замовлення Я.Г. Кухаренка, поет виомовив малюнок-ескіз портрета кошового отамана Антона Головатого для розмноження його літографічним способом.

Слід сказати, що Т.Шевченко як художник-ілюстратор брав участь в оформленні багатьох книжкових видань, що зближувало його з відомими російськими та українськими літераторами. Можемо з погордою сказати, що своїми працями молодий український художник Тарас Шевченко зробив певний вклад і у розвиток російської та вітчизняної графіки.

Михайло Максимович - фундатор книгодрукування

З діяльністю Київського університету св.Володимира зв'язаний розвиток книгодрукування, початок якому поклав видатний ректор, видавець та літератор Михайло Олександрович **Максимович** (1804-1873).

Вагомий внесок майстра пера й науковця М. Максимовича й у вивченні української мови, літератури та фольклористики, він одстоював єдину літературну мову - українську, закликав письменників Галичини відмовитися від штучного і архаїчного "язычия" та зрівнятися на справжню народну мову, якою користуються широкі кола. Він багато років присвятив вивченню "Слову", зробив один із перших його перекладів українською мовою і двічі (1837 і 1857) перевидавав.

М.Максимович один із перших в Російській імперії випустив три збірки українських пісень (М., 1827, М.,1834, К.,1849) та фольклорно-етнографічну монографію "Дни и месяцы украинского селянина", перша частина якої надрукована 1856 року. Цими виданнями покладено початок українській фольклористиці як науці. У передмові до "Малороссийских песен"(1827) М. Максимович відзначав органічний зв'язок творчості народу з його життям, побутом, звичаями, виступив проти рабського наслідування іноземних зразків, проголосив принципи народності й самобутності національної літератури та мистецтва. Фольклорні доробки М.Максимовича користувалися широкою популярністю як на Україні, так і в Російській імперії. Про них схвально відгукувались М. Гоголь, Т. Шевченко. Про фольклорну збірку 1834 року М.Гоголь написав спеціальну статтю "О малороссийских песнях". Відомий російський композитор О.Аляб'єв опрацював 25 пісень із цього збірника.

Зригнуттям до "золотоверхого міста", Михайло Максимович задумав видавати газету "Киевские новости", або "Киевскую газету". Півторарічне листування з цензурним комітетом щодо дозволу на видання (1835-1836) закінчилося невдачею. Із Петербурга надійшла невтішна відповідь, де однозначно вказувалося про те, що із-за "...недостатності матеріальних і духовних сил, журнал видавати в Києві передчасно". Однак, відмова не згасила видавничої зваги М.Максимовича, і 1839 року він започаткував альманах під назвою "Кієвлянинъ", де активно друкували твори й столичні літератори. Перша книжка дійшла до читача вже влітку 1840 року. Незважаючи на те, що цензурою частина "недоречного" матеріалу вилучена, вихід у світ видання став помітним явищем

у літературному житті Києва: тут активно друкувалися Гребінка, Квітка-Основ'яненко, Хомяков та інші літератори.

Друкування альманаху принесло М.Максимовичу матеріальних збитків, про що і свідчить без коментарів цей документ: "1840 року 13 дня грудня друкарня університету св.Володимира, ґрунтуючись на білеті, виданому від київського цензурного комітету 29 листопада 1840 року за номером 91, зобов'язалася надрукувати книгу "Кієвлянинъ", ч.2, згідно з побажаннями п.Максимовича, шрифтом мітель, формат книги у 600 примірниках - на папері, переданого від видавця, у 18 стопах; а коли не буде достатньо цієї кількості, то з дозволу університетського начальства, на папері друкарні, з оплатою друкарні: за стопу паперу - 3р. 11 коп.; за набір листа - 3 р.71 коп.; за друк - 2 р.57 коп.; за друк обгортки 600 при. - 6 р.65 коп. 2 січня М.Максимович ще доставив від себе 10 стоп. 15 лютого друкування книжки Максимовича закінчено".

1841 року вийшов черговий номер, а вже аж 1850-го - третій і... останній, тобто світ побачив лише три випуски альманаху. Тут уперше видруковані дослідження Михайла Олександровича, присвячені славним сторінкам історичної минувшини: "Про надмогильні плити в Печерському монастирі", "Острозька старовина", "Спомини про міста Пересопницю і Дубрівці", "Сказання про гетьмана Сагайдачного", значні твори Є.Гребінки, П.Куліша, О.Подолінського.

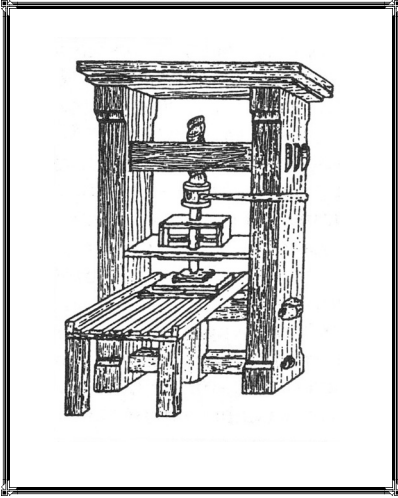
Після розгрому Кирило-Мефодіївського братства за умов жорстокої реакції 1848-1855 роках систематично продовжувати друкувати видання стало неможливо. Однак, думка про літературно - видавничу справу не залишала М.Максимовича.

1857 року він став як видавець і редактор випускати альманах "Украинець", усі статті для якого написав власноручно, однак побачило світ лише два випуски -1859 року в Москві, 1864 - у Києві. Тематика останньої книжки була значно "українською", бо Михайло Олександрович, не зважаючи на цензурну пересторогу, таки вмістив свої дослідження: "Три пісні 1863 року", "Дещо про землю Київську", "Замітка про землю Волинську", "Про литовського гетьмана князя Костянтина Острозького".

На останок зазначимо, що 1834 року, коли М.Максимович став першим ректором університету св. Володимира, йому виповнилося лише 33 роки.

Значення постаті Михайла Олександровича Максимовича як видавця і літератора для Києва важко переоцінити. Саме завдяки його піклуванню в університетській друкарні випущена у світ українською мовою поема "Україна", створена молодим учителем П.Кулішем збірка поетичних творів Л.Глібова; "Київський народний календар" на 1845 рік і ще немало видань.

Отже, попри всі несприятливі обставини, Михайло Максимович в період свого ректорства прагнув й у видавничій справі зреалізувати своє наукове й суто громадянське право благословляти в світ книжки з української історії, культури, мови. Задумів у цій справі було, за висловом самого Максимовича, до скону літ і їх виконання Михайло Олександрович вважав своєю "священною працею задля народу".

Ручний друкарський верстат, яким були оснащені приватні друкарні.

Приватні друкарні Києва XVIII - XIX століть

Окрім університетської друкарні, цивільного відділення друкарні Києво-Печерської лаври й губернського правління 1840-х років, у Києві достають приватні друкарні: Й. Вальнера та А. Гаммершмідта.

Й. Вальнер за національністю угорець. Неодноразово відвідував Російську імперію. У Контрактовому будинку Й. Вальнер мав окреме приміщення, де торгував картинами, фарбами, поштою для малярства та іншою всячиною. 4-го березня 1843 року Й. Вальнер

звернувся безпосередньо до міністра внутрішніх справ із проханням передати йому право на заснування літографії. Дозвіл отримано 12 березня 1843 року.

Друкарня Й. Вальнера випускала книжки латинською, німецькою та французькою мовами, серед них: "Памятники, изданные временною комиссиею для разбора древних актов", "Летопись Самуила Велички", "Жизнь князя Андрея Михайловича Курбского", "Обозрение Киева" І. Фундуклет. А в літографії друкувалася велика кількість альбомів, краєвидів, нот. З часом, через брак коштів 18 лютого 1858 року Й. Вальнер продав друкарню подружжю Іванові та Антоніні Давиденкам. У середині 1860-х років Давиденки передали друкарню в оренду В.С. Кульженкові та В.І. Давиденкові. Пізніше певний час її орендував В. Кульженко, а згодом вона перейшла до М. Чоколова. Це була одна з перших і найбільших приватних друкарень.

У 1850-х роках XIX століття в Києві засновано ще друкарню, яка належала Антону Гаммершмідту - виділю з Баварії, який 20 вересня 1848 року звернувся до генерал-губернатора Д. Бібікова з проханням дозволити відкрити словолитню в Києві. Д. Бібіков передав до міністра внутрішніх справ із клопотанням про дозвіл А. Гаммершмідту, який одержано 18 грудня 1851 року.

У середині 1850-х років, поруч із словолитнею, А. Гаммершмідт заснував ще й малопотужні - друкарню та літографію.

Існувала друкарня з 1851 до середини 1860-х років, в якій вийшло 35 видань, серед них - "Галерея Киевских достопримечательных видов и древностей". Видавцем був чиновник особливих доручень київського губернатора - М. Сементовський. Так, у 1859-1860 роках вийшло 7 видань. Друкарня припинила існування десь у вісімдесятих роках.

Приватні друкарні випустили в світ чимало книжок київських літераторів.

Сучасні видавництва

“Український письменник” -

видавництво Спілки письменників України, засноване 1933 року у Харкові під назвою “Радянська література”. З 1934 року переїхало до Києва; 1939 року перейменоване на “Радянський письменник”. З проголошенням незалежності України видавництво одержало назву “Український письменник”. Найстаріше видавництво України за роки діяльності випустило в світ мільйони книг. Спеціалізується на виданні творів українських письменників, а також художніх творів за навчальними програмами, словників, посібників, науково-пізнавальної літератури. Біля джерел видавництва стояли: М.Бажан, Остап Вишня, А.Головко, І.Микитенко, І.Кулик, П.Тичина та інші майстри слова.

“Дніпро” -

це свого часу державне видавництво художньої літератури УРСР, одне з найбільших видавництв художньої літератури в республіці, свій початок брало від Всеукраїнського видавництва, заснованого 9 травня 1919 року. 1922 року входило до складу Державного видавництва України (ДВУ), 1930 - після реорганізації увійшло до складу Державного видавничого об'єднання України (ДВООУ) під назвою ЛІМ (видавництво художньої літератури і графіки “Література і мистецтво”); з 1934 р. ЛІМ-окреме видавництво; згодом - “Художня література”, з 1935 - Держлітвидав України. З 1964 року одержало назву видавництво “Дніпро”. У цьому видавництві друкувались твори багатьох українських письменників - прозаїків, поетів, драматургів, критиків, літературознавців.

“Молодь” -

книжкове видавництво засноване 1923 року в Харкові під назвою “Молодий робітник”. 1930-1941 роках називалось “Молодий більшовик”, 1934 року переїхало до Києва. 1945 року поновлює роботу як Державне видавництво дитячої та юнацької літератури України, з 1948 - носить назву видавництво “Молодь”. Тут виходила друком суспільно-політична, художньо-документальна література й публіцистика, сучасна поезія, проза, перекладна література.

“Веселка” -

видавництво засноване в березні 1934 року як Дитвидав УРСР. 1964 року перейменоване на “Веселку”. Видає книжки для дітей дошкільного, молодшого, середнього і старшого шкільного віку, твори прогресивних письменників світу, переклади літератури письменників ближнього й далекого зарубіжжя.

Письменицькі книгарні

До революції їх, книгарень, налічувалась у Києві кілька десятків. Тільки після 1905 року, коли стало можливим спроваджувати українські книжки з-за кордону, почали вони збагачуватися новими виданнями.

Українську книгарню на **Бібіківському бульварі, 8** (нині бульвар Т.Г.Шевченка, зруйнована), тримав видавець і меценат Євген Харлампійович **Чикаленко** (1861-1929), який мешкав у Києві на вулиці Маріїнсько-Благовіщенській, тепер Саксаганського, 91, у так званому "українському кутку". Про Є.Чикаленко письменник Михайло Коцюбинський, що якийсь час жив у його селі Кононівці на Пирятинщині і там написав знамените "Інтермеццо", споминає: "Тримав себе Чикаленко звичайно дуже просто й ніколи не виказував свого панства. Його родина належала до наддніпрянської інтелігенції, де українська мова була природною й органічною".

Будинок №17 на вулиці
Володимирській, де знаходилася
"Киевская старина" та книгарня
(будинок не зберігся).

Непересічною заслугою Євгена Чикаленка стала організація в місті української демократичної преси, зокрема видання газети "Рада" (1906-1914, Київ, вулиця Пилівська, 6, біля Золотих воріт), де й друкувалися киянські літератори. Це йому належав афористичний вислів: "Любити Україну треба не тільки до глибини душі, а й до глибини вашої кишені".

А ось як згадує сучасник про цю ж, на вулиці Безаківській, київську книгарню та її незмінного завідувача Василя Степаненка: "Вперше зайшовши до приміщення, я не помітив жодного покупця. Тільки коло бюрка сидів якийсь пан і щось хутко кидав на рахівниці".

Я здивувався, що назустріч мені ніхто не поклався й навіть не привітався. Нарешті пан востаннє гучно клацнув на рахівниці й глянув крізь окуляри. Він привітався, але не встав з місця, навіть не за-

пропонував стільця, що стояв біля нього (невдовзі я взнав, що Василь Степаненко здавна має хворобу, яка відібрала в нього ноги й примусила довгі роки сидіти сидьма)".

Щоранку службовці зносили Василя Степаненка й садили за прилавок, а ввечері знову відносили додому. За молодих літ був Василь Пилипович народним учителем. Але, як і більшість свідомих українців, утратив посаду як політично ненадійний. Фаховим книгарем не був, всі його знали як людину чесну, на яку можна покластися, яка не прагне наживатися.

На щастя, Степаненко жив у тому ж будинкові над книгарнею (до 2001 року будинок ще лишався неперебудованим, двоповерховим, але за потурання міської влади тепер

він повністю змінив обличчя: надбудували нові поверхи, знищили й натяки на меморіальність). А в стінах же цієї книгарні бували такі класики української літератури як Олена Пчілка, Архип Тесленко, Володимир Самійленко, Олександр Олесь, Євген Чикаленко, Софія Русова, Володимир Винниченко, Павло Тичина.

Така ж сумна доля й меморіального будинку **на вулиці Жиянській**, де з 1910-их і до середини 1950-их років жила Софія Тобілевич, бували Панас Саксаганський, Микола Садовський, Марія Заньковецька, Спиридон Черкасенко, Лесь Курбас, Йосип Гірняк: весною 2002 року будинок знищений в один день.

Вулиця Комінтерну, 14 (нині вулиця О.Кониського): житловий будинок, де мешкали літератори, зведений 1874-1875 роках за проектом архітектора П.Шейфера на замовлення Л.-К. М. Фальберга, який займав посаду механіка й оптика Київського університету св. Володимира.

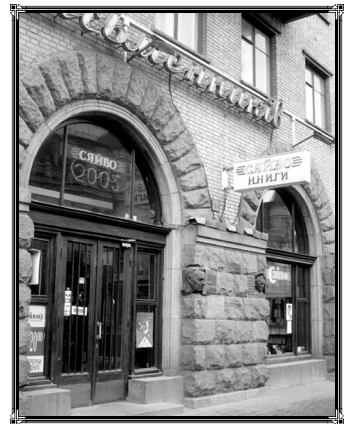
У будинку **№17 на вулиці Володимирській**, знаходилася редакція історико-етнографічного та літературного видання журналу "Киевская старина". Знаходилася тут і бібліотека видання, якою керував бібліофіл В. Степаненко, особиста бібліотека якого пізніше перейшла до Всенародної бібліотеки України (тепер Національна Бібліотека України ім. В.Вернадського).

Магазин відвідувало багато відомих київських письменників, громадських діячів, вчених - І. Франко, Леся Українка, М. Коцюбинський, М. Старицький, які брали участь у виданні журналу й публікувалися на його сторінках. На початку червня 1905 року, під час першого приїзду до Києва, сюди приніс рукопис збірки своїх перших оповідань письменник Архип Юхимович **Тесленко** (1882-1911). До збірки входили оповідання: "Хуторяночка", "За пашпортом", "Маруся", "Мати", "Дід Омелько".

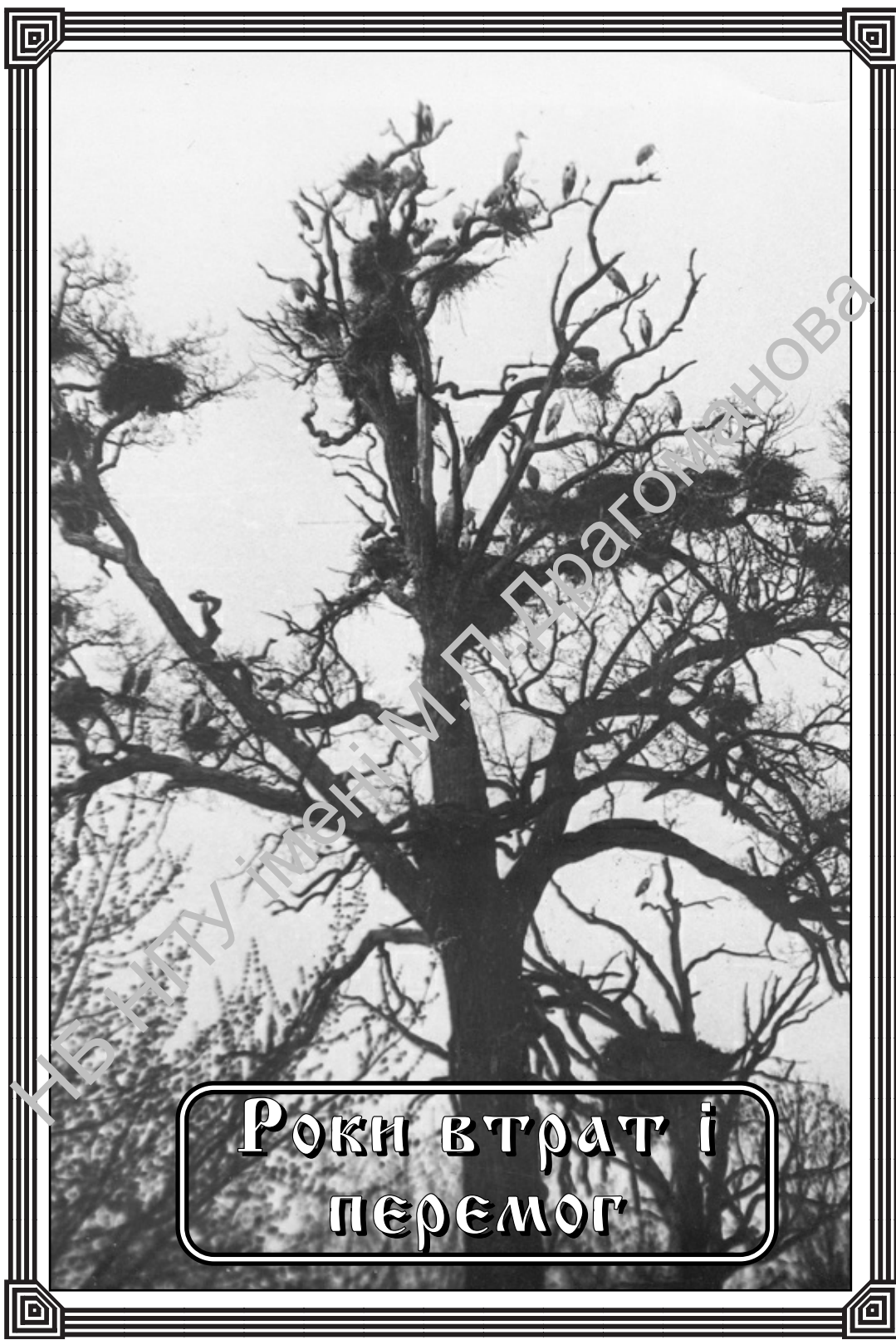
...Із так званої письменницької кімнати починалося й сучасне "Сяйво", що на вулиці **Червоноармійській**, нині **Великій Васильківській, 4** спочатку виникло як книгарня українського відділення Літфонду СРСР, і яка стала своєрідною вітальнею, де збиралися після Другої світової війни київські письменники.

Так, своєрідним клубом творчої інтелігенції - знаковим місцем духовності й культури стала столична книгарня для кількох поколінь киян. Сюди за книжкою, за добрим словом з'їжджаються творчі люди з усієї України, шанувальники української книжки із діаспори, гості столиці.

І хоча в роки Незалежності, за нових економічних умов і змінилася форма власності (власником став трудовий колектив), але не змінилися статутні обов'язки книгарні. Вона зосталася тим, чим завжди була - книгарнею письменників. Власне, чи не єдиною торговельною установою, яка переймається долею української книжки, і її творців.

Книгарня "Сяйво". 2005 рік.

**Роки втрат і
перемог**

Програмова погромницька стаття в квітневому числі "Комуніста України" за 1973 рік "Про серйозні недоліки та помилки однієї книги" стала висхідним моментом до остаточної заборони української наукової, культурної і видавничої діяльності. В цензурні комітети столиці весною 1973 року кадебісти передають "чорні" списки київських письменників, яких заборонено цитувати і згадувати в публікаціях, серед них: Б.Антоненко-Давидович, І.Багряний, О.Бердник, І.Дзюба, С.Плацинда, І.Світличний, Є.Сверстюк, Р.Смаль-Стоцький...

В 1970-ті роки зі Спілки письменників України виключили і ряд талановитих київських майстрів пера: О.Бердника, Г.Кочура, М.Лукаша. А ще десяткам столичних письменників заборонено друкуватися, що також було усуненням з письменницької організації.

У державному Комітеті по пресі, як виявилось, тримався список київських письменників, рукописи яких не рекомендувалося схвалювати до друку. Першим там значилося прізвище Б. Антоненка-Давидовича, затим - Л.Костенко, В.Некрасова, - всього понад сто письменників. Кинуті до психіатричних в'язниць поети З.Український, В.Рубан та інші.

У письменницькому Будинку на Банковій відбувалися й виховні події, які стали переломними не лише в житті Київської організації Спілки, а й України. 2 березня 1972 року проходило сумнозвісне закрите засідання Президії Правління Спілки радянських письменників України, на якому розглядали персональну справу Івана Дзюби у зв'язку з його славнозвісною працею "Інтернаціоналізм чи русифікація?".

Автора, якого вже позбавили письменницького квитка на Правлінні київської організації СПУ, виключено із Спілки письменників із таким формулюванням: "За грубе порушення принципів і вимог Статуту Спілки письменників, за виготовлення і розповсюдження матеріалів, які носять антирадянський, антикомуністичний характер, виражають націоналістичні погляди, зводять наклеп на радянський устрій та національну політику партії, активно використовуються нашими класовими ворогами в боротьбі проти Комуністичної партії і Радянської держави, Дзюбу І. М. виключити із членів Спілки письменників України".

1989 року в Будинку письменників зародилися паростки демократії, незалежності України: тут пройшли перші збори, на яких зорганізувався Народний рух України, який підтримало чимало і київських письменників.

На історичну арену України ступило нове покоління інтелігенції, яке виборювало громадянські свободи, національні права, критикувало непослідовність процесу дес-тalinізації. Вони вимагали припинити втручання комуністичної партії в духовне життя, в справи літератури, мистецтва і преси, визнати провідну роль української мови в державній, освітній та культурній діяльності як необхідну умову вільного культурного розвитку українського народу.

Це було притаманно рухові "шістдесятників" в Україні. Його представники гуртувалися навколо популярних видань - "Літературної України", журналів - "Дніпро" і "Ра-нок", видавництва "Молодь".

Неофіційними місцями зборів "шістдесятників" стали київські адреси: майстерня художника, збирача народних старожитностей І. Гончара (вул. Січневого повстання, 46 нині вулиця І. Мазепи; тепер тут створено меморіальний музей митця); квартири літературознавця і поета І. Світличного (вул. Уманська, 35), де утворився осередок відроджуваного українства; художників В. Зарецького й А. Горської (вул. Терещенківська, 25); онуки письменника І. Франка - Зіновії Франко (вул. Володимирська, 48-А); хата дисидентки О. Мешко (вул. Верболюзна, 16) та інших учасників руху, які невдовзі зазнали переслідувань з боку радянської влади і потрапили в концтабори чи під нагляд кадебістів.

Виникнувши 1959 року як Клуб творчої молоді (розігнаний 1964), цей культурницький рух перетворився на відверту опозицію компартійній владі. Від боротьби на

Шістдесятники. Без них і багатьох інших важко по-справжньому оцінити минуле, збагнути сьогодення та намалювати перспективи. На фото у першому ряду: (зліва - направо) - М. Вінграновський, Є. Гуцало, В. Дрозд, Г. Тютюнник, В. Шевчук, Б. Олійник. У другому ряду посередині Л. Коваленко

літературних теренах багато з його учасників перейшли до політичних дій, центром яких став Київ. 1963 року офіційна конференція з питань культури та мови у Київському державному університеті імені Т. Шевченка, учасниками якої було понад тисячу чоловік, переросла у відкриту демонстрацію проти русифікації. Свідоме київське громадянство - студенти, столичні письменники дедалі частіше збиралися в Шевченківському парку навпроти червоного корпусу університету. На цих зібраннях не тільки читали твори Кобзаря, а й лунала критика культурної політики радянської влади.

1964 року київські літератори виступили з протестом

щодо пожежі в Центральній науковій бібліотеці АН України, внаслідок якої знищено величезну кількість унікальних книжок.

Широкого резонансу набув і вечір з нагоди 50-річчя від дня смерті Лесі Українки, проведення якого на літній естраді заборонено міськкомом партії, але який таки відбувся на дніпровських схилах. Київських письменників обурило несправедливе службове покарання тридцятьох журналістів, які виступили на захист декана факультету журналістики Київського університету М. Шестопала, звільненого з ярликом "націоналіста" за наполегливе впровадження викладання предметів українською мовою.

У вересні 1965 року в кінотеатрі "Україна" (вул. Карла Маркса, тепер - Архітектора Городецького, 7) під час прем'єри фільму "Тіні забутих предків" опозиційна інтелігенція організувала протест проти щойно проведених арештів. З таким же настроєм наприкінці 1965 року пройшов вечір пам'яті поета і журналіста В.Симоненка в залі політехнікуму зв'язку (вул. Леонтовича, 11), на якому виступив київський поет і перекладач, учасник дисидентського руху В.Стус. Учасників зібрання підтримали відомі столичні письменники О. Гончар, А.Малишко, М. Стельмах. У Києві таємно поширювали заборонені твори, редагований В. Чорноволом часопис "Український вісник" висвітлював політичну обстановку в країні.

Нова хвиля опозиційного руху була викликана підписанням СРСР 1975 року Гельсінської угоди, згідно з якою він зобов'язувався гарантувати громадянські права. У листопаді 1976 року в Києві легально засновано Українську Гельсінську групу (УГГ) з метою нагляду за дотриманням умов угоди з боку радянської держави і захисту громадянських і національних прав. До складу групи входило 37 учасників, серед них - й чимало київських письменників, що визначали свою діяльність як про-возахисний рух.

Очолив Українську Гельсінську групу (УГГ) письменник Микола Руденко, його близьким товаришем був генерал Петро Григоренко - кавалер багатьох урядових відзнак, якого за непокору владі відправили у відставку. У групі були й дисиденти, що вже відбули терміни ув'язнення, такі як Ніна Стрелката, Василь Стус, Левко Лук'яненко, Іван Кандиба, Надія Світлична та Вячеслав Чорновіл, Святослав Караванський, Оксана Попович, Оксана Мелько, Ірина Сенік, Петро Січко, Данило Шумук та Юрій Шухевич (син командувача УПА Романа Шухевича), й такі релігійні активісти, як православний священник Василь Романюк.

Побоюючись українського націоналізму, партійний режим здійснив в Україні жорсткі репресії. До 1980 року переважну більшість членів УГГ ув'язнено на терміни від 10 до 15 років, частину з них вислано з України, деяким дозволили емігрувати. Серед "в'язнів совісті", що згадали у таборах - київські письменники: Ю.Литвин, В.Стус, О.Тихий.

Київські літератори взяли на себе й організацію Народного руху України за перебування (згодом Народний рух України, Рух); за ініціативи та безпосереднім патронатом Дмитра **Павличка** і активною участю Анатолія **Погрібного** створився осередок товариства української мови імені Т.Шевченка.

За ініціативи київської письменницької організації в лютому 1989 року в Будинку кіно відбулися спільні збори столичних літераторів і працівників інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка АН України, які й схвалили програму НРУ (головував на зборах І. Драч, доповідав П.Осадчук). У вересні цього ж року відбувся Установчий з'їзд, на якому головою Народного Руху України обрано київського поета Івана **Драча**.

Своїм народженням та копійкою працею громадська організація "Меморіал" також завдячує столичним літераторам. Першим її головою став київський прозаїк Володимир **Маняк**. Разом з дружиною, журналісткою Лідією **Коваленко**, зібрав, впорядкував і видав народну Книгу - меморіал "33-й: голод", за яку подружжя удостоєно Національ-

ної премії імені Тараса Шевченка (1993).

31 березня 1992 року засновано благодійну фундацію "Мартиролог України", яку очолив **Олексій Мусієнко**. За його редакцією та завдяки ретельній архівній праці письменників і журналістів - членів комісії СПУ "Меморіал", побачила світ і поминальна книжка "З порога смерті", це - 153 коротких есе про трагічні долі українських письменників, які стали жертвами сталінських репресій.

На позачерговому з'їзді Національної Спілки письменників України, що відбувся в суботу, 28 лютого 2004 року, у Києві під стінами будинку на вулиці Банковій, 2, в якому міститься Київська письменницька організація, підтвердили повноваження її голови - **Володимира Яворівського**.

Суть "конфлікту": політичні сили намагалися підім'яти під себе Національну у Спілку письменників України, у тому числі - й Київську організацію, влаштувавши "літературний переворот".

Позачерговий з'їзд Національної Спілки письменників України мав відбутися в актовому залі Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". Він проходив в умовах жорсткого пресингу з боку влади, однак, у цей складний, вирішальний для долі Спілки час консолідували майже усіх майстрів пера, в

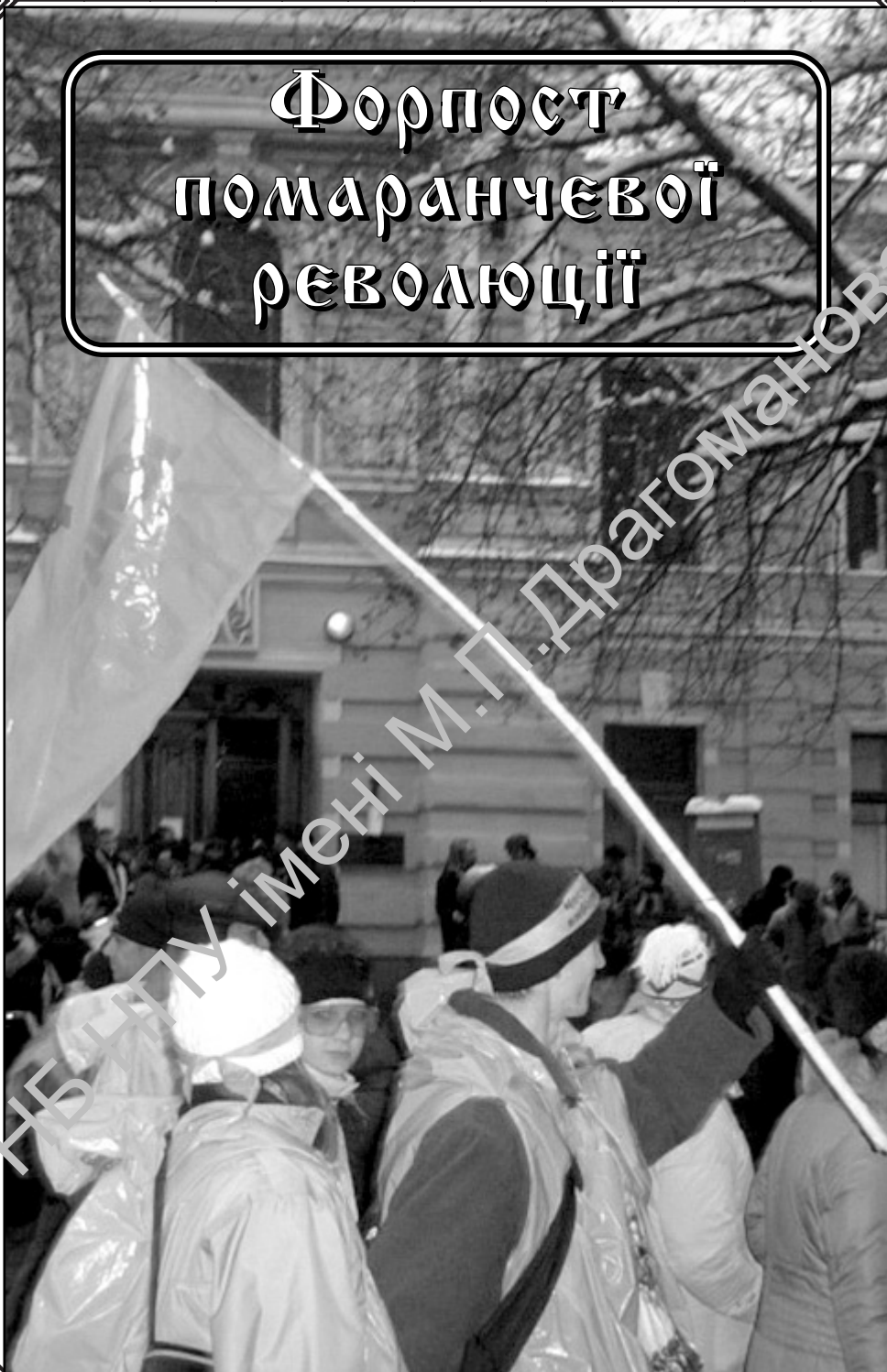

тому числі й київських літераторів. У столицю приїхало близько 400 письменників із регіонів та організовано, й поодинці, понад 500 столичних майстрів пера.

Однак, за два дні до його проведення організаторам - Національній Спілці письменників України - відмовили в оренді. Оскільки клуб Спілки на Банковій, 2 може вмістити лише 180 осіб, позачерговий з'їзд провели просто неба: я бачив, як під холодним небом стояли сотні посивілих, добродушних письменників, на творах яких вчилася нинішня влада, їхні діти - й від болю стискалося серце. А разом і з тим - гордістю переповнялося серце і шаноблива повага до цих мудрих, нездоланих творців духовності, відчайдушних людей, яких ніколи не поставити на коліна. Відтепер, як говорили у виступах письменників, ми можемо чесно подивитися українському народові в очі. І повторити "...У нас нема зерна неправди".

Письменники захистили не лише свою літературну Мекку, вони зібралися біля свого письменницького штабу, щоб відчутися українською духовною силою, щоб нагадати, що майстри пера не розтоптані і не приватизовані, що Національна Спілка письменників, у тому числі й столичні літератори - основа національного духу, національної честі і совісті українського народу.

Форпост
помаранчевої
революції

КБ ЦЛТУ імені М.П. Драгоманова

Будинок Національної Спілки письменників України також став одним із осередків "Помаранчевої революції" у листопаді - грудні 2004 року: тут готувалися агітаційні листівки, письменники обговорювали участь у мітингах та виступах у засобах масової інформації, проходили численні дискусії та наради. У ті незабутні дні на обох поверхах відпочивали покотом хлопці, які прийшли сюди перепочити після тривалих пікетувань адміністрації Президента, у кімнатах зігрівалися та обсушувалися після негоди; тут харчувалися і лежували юнаки та дівчата; унизу порядкувала кухня - годували змерзлих на грудневому морозі, а в Будинку літераторів, у правому крилі першого поверху діяв пресувний мед-

пункт. Щогодинно приходили пікетувальники до приміщення Спілки письменників, щоб дізнатися про останні новини і знову йшли у вир помаранчевих подій. Це був один із штабів В. Ющенка - "Наша Україна", керівником якого було призначено **Анатолія Погрібного**.

На Банковій - намети, вогнища, пісні. Географія - майже вся Україна. Роздають - "Червоний Перець", "Без цензури", "П'ятий" (прощальний лист Володимира Яворівського президенту України Леоніду Кучмі) і силу-силенну інших видань. Свіжої інформації - море. Кияни пригощають учасників подій - пірижками, бутербродами, гарячим чаєм та кавою.

Біля адміністрації Президента, на Банковій, 11, мерзнуть на холоді охоронці. А кризь щити видніються квіти: яке щастя, що впродовж цих напружених днів не пролилася жодна краплина крові! І у влади, і в учасників акцій непокори вистачило здорового глузду не довести ситуацію до кипіння".

Народ має право бути почутим. Ось він, цей народ: живий потік з цінностями, з пишчалками, транспарантами рушає від Банкової на Майдан. Усміхнені обличчя, привітність, відсутність агресії. Карнавал і ейфорія свободи! Не пострілами, не кривдами - людською гідністю.

Письменник має бути в народі, з народом, а не над народом, попереду чи позаду нього й тому чимало майстрів слова були за покликком душі в гуцці подій. На столичному Майдані, на найвідомійшій сцені для світу поруч із майбутнім народним Президентом - Віктором Ющенком, пліч-о-пліч стояли та промовляли до тисяч однодумців і київські письменники: Володимир Яворівський, Дмитро Павличко, Іван Драч, Микола Жулинський, Євген Дудар, В'ячеслав Брю-

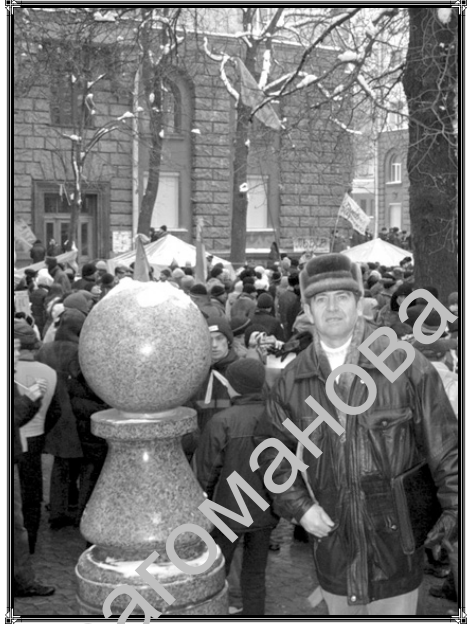
На сідцях у приміщенні будинку НСПУ учасники "помаранчевої революції" сушили одяг, відпочивали.
30 листопада 2005 року.

ховецький, Віктор Терен.

Масова аудиторія була і в тих столичних письменників, що виступали на телебаченні та радіо - Іван Дзюба, Ліна Костенко (довірена особа Віктора Ющенка на виборах), Борис Олійник, Анатолій Погрібний, Любов Голота, Євген Сверстюк, Олег Черногуз, Михайло Слабошпицький, Микола Шудря, Анатолій Скрипник, колектив "літукраїнців" на чолі з Петром Перебийносом...

А ще ж працювали письменники у дільничних виборчих комісіях столиці, спостерігачами, зверталися до читачів з публіцистичним словом через київські газети та журнали. Скажімо, як заява, підписана російськомовними столичними письменниками А.Кримом, А.Курковим та В.Юговим, іншими відомими письменниками

Перед будинком Спілки вирує "помаранчева революція".
Листопад 2004 року.

Учасники "помаранчевої революції" прощалися вночі з київським письменником Віктором Кавою.
Листопад 2004 року.

про підтримку української помаранчевої революції та протест проти спроби зарубіжних політтехнологів втручатися в долю України, розіграти так звану "мовну карту".

Українська революція в листопаді-грудні 2005 року ввійде до історії держави як початок відродження національного духу, як час істини - повернення правди, справедливості, не примиренність з брехнею, корупцією, нахабністю...

Нинішня помаранчева революція почалася, по суті, з низів. В Україні сталася Подія, якої не було з часів козацьких бунтів за Богуна. Народ, а з ним і київські письменники, вийшли на Майдан із власної волі, без закликів та спонуки. Достеменно: "Як в нації вождя нема, тоді вожді її - поети".

Причетність київських письменників до подій на Майдані та на Банковій була різноплановою та різноаспектною, адже всі разом стояли з народом пліч-о-пліч: безвідмовно спрацювала філософія творчого серця...

Помаранчеве море Майдану буде довго вирувати перед кожним, хто вершитиме долю українського народу...

Київську письменницьку організацію **Спілки письменників України** було створено 25 лютого 1969 року на Установчих зборах, які проходили під головуванням **Олеся Гончара**. "Столична організація, - сказав Олесь Терентійович, - має об'єднати 437 письменників-киян. Отже, кількісно це буде найбільша організація, цей наш творчий колектив має все для того, щоб стати авангардом, окрасою письменницької організації України."

На першому засіданні правління київських майстрів пера його головою обрано Василя **Козаченка**, першим заступником - Платона Воронька, заступниками - Віталія Петльованого і Бориса Олійника, відповідальним секретарем - Олександра Дяченка; головою ревізійної комісії обрано Дмитра Ткача. Як історичний факт засвідчуємо **перший склад правління Київської організації Спілки письменників України**: П.Автомонов, Я.Баш, Ю.Бедзик, П.Воронько, С.Воскресенко, С.Голованівський, О.Гончар, І.Гончаренко, О.Дяченко, Ю.Збанацький, І.Зуб, О.Іваненко, А.Ліщук, А.Кацнельсон, В.Козаченко, В.Коломієць, С.Крижанівський, І.Ле, Ф.Маківчук, Ю.Мартич, О.Мусієнко, Б.Олійник, В.Петльований, Г.Плоткін, М.Рудь, М.Сингаївський, М.Строковський, Ю.Смолич, М.Тарновський, М.Упеник, Б.Чалий, В.Швець.

Склад першої Ревізійної комісії київської організації **Спілки письменників України** був такий: Д.Ткач, В.Близнець, В.Кисельов, К.Кулевський, В.Міняйло, Д.Мищенко, А.Турчинський, І.Фалікман, Ю.Чорний-Діденко.

Установчі збори відбулися в Будинку архітекторів **на вулиці Ново-Пушкінській** (тепер П.Грабовського). Це стало значною подією в житті київських літераторів і офіційним визнанням. Секретаріат знаходився у лівому крилі Будинку письменників на вулиці Орджонікідзе (тепер Банкова, 2), де розташований і нині. Перед тим тут містилася редакція "Літературної газети" (нині - газета "Літературна Україна"), якій довелося переселитися у спілчанський флігель, а згодом - на перший поверх новозведеного будинку на бульварі Лесі Українки, 20 (де є і нині).

Після Василя Козаченка, який 1971 року склав повноваження, керівником Київської письменницької організації обрано Героя Радянського Союзу Юрія **Збанацького**, відповідальним секретарем - Михайла **Ігнатенка**.

На звітно-виборчих зборах 1976 року першим секретарем переобрали Ю.Збанацького, відповідальним секретарем - Петра **Осадчука**. Окрім першого і відповідального секретарів, до правління на пленумах звітно-виборчих зборів столичних літераторів у різний час входили: Павло Автомонов, Юрій Бедзик, Микола Зарудний, Віктор Кочевський, Юрій Сердюк, Михайло Шевченко, Ігор Римарук.

Столичну письменницьку організацію найдовший час очолював і Юрій **Мушкетик** (червень 1986-листопад 2002), посаду відповідального секретаря обіймав Петро Осадчук. На їхню долю випало багато всіляких клопотів, і, насамперед, господарських - заради поліпшення побуту і медичного обслуговування київських письменників.

Саме тоді зводили багатоповерховий житловий будинок із приміщенням для видавництва "Радянський письменник" (тепер - "Український письменник") на вулиці Чкалова (нині - О.Гончара), 52; будували поліклініку на вулиці Рейтарській, 15.

Кілька місяців (з листопада 1986-го до лютого 1987-го) на чолі столичних літераторів стояв Микола **Карпенко**. За станом здоров'я М. Карпенка невдовзі відправлено на відпочинок: першим секретарем правління Київської організації став Іван **Драч**, який на цій посаді працював протягом кількох років.

Звітно-виборні збори київських письменників 11 березня 1991 року відбулись напередодні ухвалення Верховною Радою України "Акту проголошення державної незалежності України". Обрано оновлений склад правління київських письменників, на якому затверджено секретаріат: Іван **Драч** - перший секретар правління, Віль **Гримич** - заступник першого секретаря, Олександр **Божко** - відповідальний секретар, а також члени секретаріату: Валентина Єрмолова, Іван Малкович, Павло Мовчан, Петро Ссадчук, Анатолій Погрібний, Ігор Римарук, Вячеслав Медвідь, Михайло Слабошпицький, Юрій Хорунжий. Невдовзі Павло Мовчан та Ігор Римарук вибули внаслідок обрання їх секретарями Спілки письменників України.

З 12 квітня 1994-го до 19 січня 2000 року столичну Спілку письменницьку організацію очолював відомий публіцист Степан **Колесник** (відповідальним секретарем був Олександр Шугай). Ще в середині шістдесятих, за право мати і висловлювати на шпальтах офіційної преси власну думку, комуністичний режим звільнив професійного публіциста Степана Колесника з редакції республіканської газети "Радянська Україна", а пізніше виключив і з КПРС на закритому засіданні Політбюро ЦК Компартії України. Відлучений від журналістики, Колесник знайшов негласну підтримку у середовищі київських письменників і журналістів, і, як автора книжки нарисів "Обкрадені села", колеги прийняли С.Колесника до своїх рядів та довірили кермо письменницької організації.

У зв'язку з тим, що Іван Драч став народним депутатом України, обов'язки Першого секретаря правління київської організації Спілки письменників України виконував заступник - Віль **Гримич**, який 12 квітня 1994 року звітував перед колегами за виконану роботу. За участі київських письменників 1999 року створено Конгрес української інтелігенції України (КУІНУ). Крім голови Оргкомітету І.Драча, заступниками до його складу увійшли: критик Микола Жулинський, колишній Міністр оборони Незалежної України Костянтин Морозов та Степан Колесник, який разом із Віталієм Карпенком став і співголовою Київської організації КУІНУ.

У кабінеті №12 київської організації діяла й громадська приймальня **Фундації імені Івана В. Грінюго** (США). Фундація безкоштовно передає книжки бібліотекам, науковим і навчальним закладам, товариствам, клубам, осередкам "Просвіти", журналістам, студентам, учням - усім, хто цікавиться духовною спадщиною своїх славетних попередників, діаспори.

19 січня 2000 року письменники обрали головою Київської організації Національної Спілки письменників України Леоніда **Череватенка**. Замість Дмитра Голловка, який змінив Олександра Міщенка, референтом призначено Григора Гайового.

Разом з міськдержадміністрацією, київська письменницька організація заснувала літературно-мистецьку премію імені Євгена Плужника. Відтоді її вручають щороку під

час урочистого свята - Дня Києва.

Від 11 жовтня 2003 року київську письменницьку організацію очолює **Анатолій Погрібний**, перший заступник голови - Василь **Фольварочний**, відповідальний секретар Володимир **Мордань**, референт - Валентина **Козак**. Незмінним завсекретаріатом з 1983 року залишається Любов **Бубнова**.

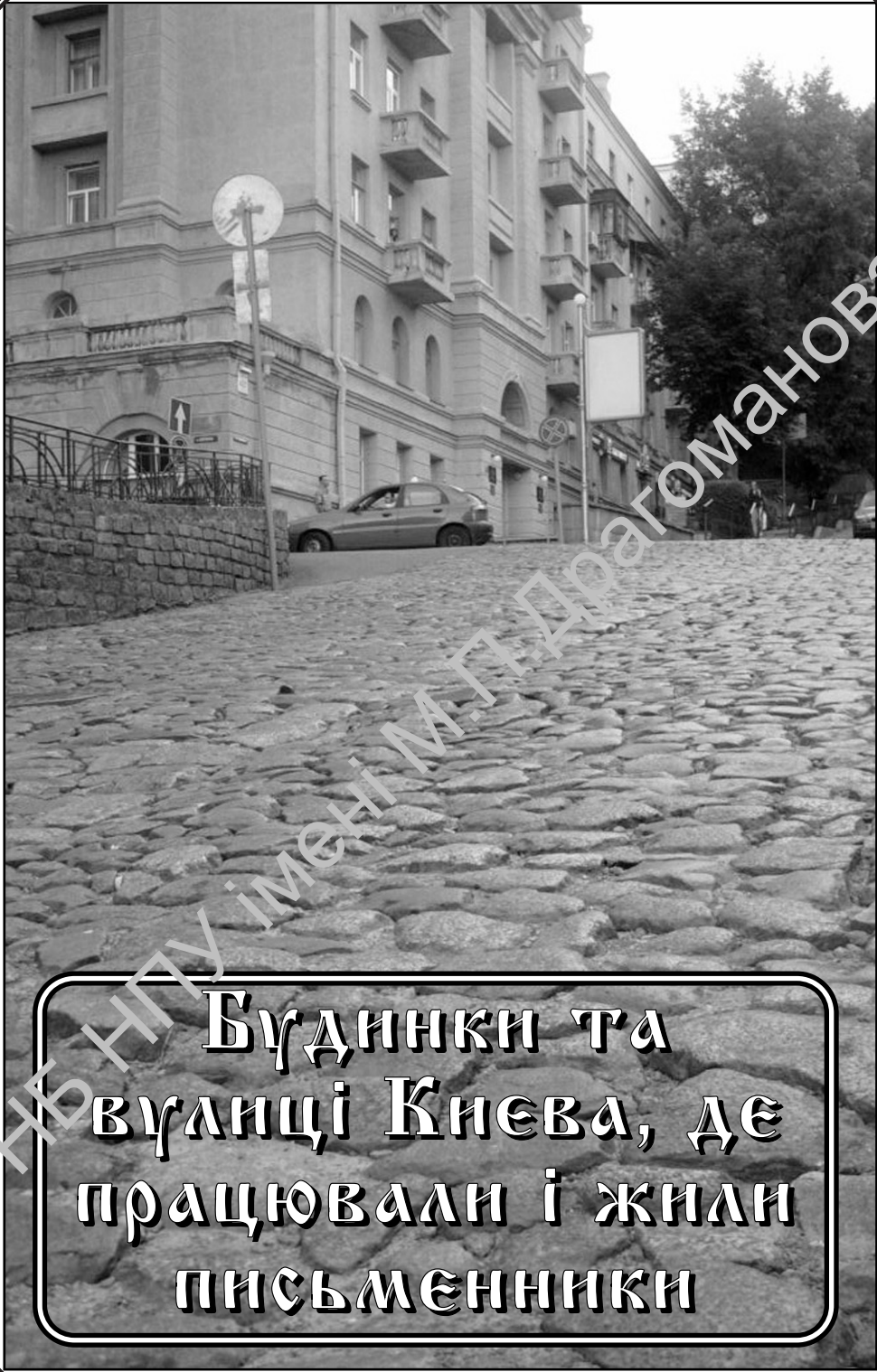
У нинішній період відбуваються виховні події як в Україні, так і в Київській письменницькій організації: не дивлячись на економічну скруту та чимало інших

Презентація книжки в залі Спілки, це - визначна подія для письменника. 2004 рік.

проблем, столичні поети і прозаїки продовжують невтомно працювати. У книжкових магазинах продається чимало різноманітних творів літераторів, у журналах і газетах друкуються їхні проблемні статті та роздуми про сьогодення. Письменники виступають на конференціях, вони часті гості у школах, в солдатських аудиторіях. Можна з певною впевненістю сказати, що свої пера не заохлими столичні письменники й продовжують невтомно трудитися на літературній ниві.

Київські письменники, як і всі митці нашої держави, і нині ще працюють у складних умовах матеріальної скрути й зменшеного рівня суспільної уваги. Попри все, майстри пера роблять істотний внесок у літературний розвиток і духовне оновлення України. Бо відповідальні як за минуле, сучасне, так і за майбутнє нації. Відповідальні перед тими, хто прийде після нас, адже успадкують молоді таланти не тільки наше сьогодення, а й минуле.

**Будинки та
вулиці Києва, де
працювали і жили
письменники**

Будинок письменницької Мекки

Ніколи й не снилося, що настане 27 травня 2002 року й мене, сина коваля з Черкащини приймуть до письменницьких лав, тут відбудеться презентація мого роману про Миколу Аркаса "Грек із душою українця", а Будинок літераторів Національної Спілки письменників України на Банковій, 2 стане доступним, і я зможу, як і тисячі таких же не байдужих до слова, зайти до нього, ніби в батькову хату: з чистою душею, бажаним. Тут, у лівому крилі розкішного остророчи, на другому поверсі й розташований осередок столітніх майстрів пера. Однак, щоб пройти історичними коридорами, завітати в кабінети, де працювали і працюють письменники не лише столиці, а й нації, проходять зіркопомні письменницькі заходи, спершу ознайомимося з історією району **Липки** на Печерську, де і розташований Будинок письменників.

На той час ця територія належала Києво-Печерській лаврі, від 1787 року - казенному володінню, того ж року складений і перший план майбутньої забудови. Район охоплює територію між вулицями Хрещатик, Грушевського, Кловським узвозом, провулком Мар'яненка, територією Жовтневської лінії, вулицями Басейною, Шовковичною, Дарвіна, Крутим узвозом, вулицями Круглоуніверситетською, Банковою та Інститутською. В ширшому розумінні, до Липок також відносять і територію між вулицями Шовковичною, Басейною і Круглоуніверситетською.

Забудовані на частині Клову Липки прилягають до місцевостей: Бессарабка, Євсейкова долина, Козине Болото, Нове Строєння, Перевісище, Піски, Провалля, сад Мерінга, Собача Тропа і Хрести та являють собою плато, що в північній частині замикається горами - Бегічеською та Графською (над вулицею Хрещатик), а із західного - Левашовською горою (над вулицями Басейною та Мечникова). На території Липок виявлено пам'ятки зрубинецької культури та римські монети I-II століття.

Освоєння Липок як району, що став місцем поселення київської аристократії та іноземних замканих громадян, розпочинається 1830 року. Ліквідовано виноградний і шовковичний сади (1835), що росли на чималій частині території Липок.

Довідник 1917 року так характеризує цей чарівний куточок: "Кроме липових садів здесь існували також сади шелковичные (для фабричних цілей); в 1850 годах здесь в домах Кудашева, Милорадовича, Васильчикова, Лукашевича, Иваненка, Безбородка, графа Тышкевича давались роскошные пиры и блестящие балы и приемы, причем на приемах у Милорадовича и Веселицкой щеголяли украинским; звездою общества была графиня Эвелина Ганская, вышедшая замуж за писателя Бальзака (эти изнеженные и утонченные люди любили все же простые и сильные формы искусства). Липки собственно были распланированы при генерал-губернаторе Левашове, при этом строго соблюдались прямые линии. До Левашова это была довольно пустынная часть

*І сьогодні композиція фасаду
Спілчанського будинку вражає
оригінальністю. 2005 рік.*

города, где люди окутывались облаками пыли и подвергались опасности от множества собак. Было много садов, звучала украинская речь, хотя киевская знать того времени, благодаря деятельности Чарторийского, Чацкого и других, уже находилась под польским влиянием. Поляки имели в Липках и свое особое дворянское собрание, помещавшееся на Институтской улице".

Історія Банкової вулиці - як непрочитана книжка. Поринувши у клопоти, ми не завжди цікавимося, від чого походить та чи та назва. Щодо вулиці, то вона носила різні назви: Банківська (1870, й пролягла на землі київського лікаря Фрідріха Фрідріховича **Мерінга** (1822-1887, професора медицини Київського університету святого Володи-

мира й популярного лікаря з величезною практикою). За існуючими правилами, вулиця Банкова належала до першої категорії забудови, де не дозволялося споруджувати дерев'яне житло. Археологічні дослідження тут ніхто не проводив. Газета "Киевлянинъ" повідомляла 23 жовтня 1873 року, що під час зведення будинків виявили каплиці з похованнями, які були знов засипані.

До слова, забудова нової вулиці велася за індивідуальними проектами. Скажімо, з боку Липок до садиби Ф. Мерінга прилягла садиба генерал-ад'ютанта Ф.Трепова. Через неї в 1870-ті роки було прорізано вулицю, якій судилося упродовж кількох років бути то Царедарською, то Треповською, аж поки за нею не закріпилася назва Банкова - на честь Київської контори державного банку (що містилася спершу в пристосованому будинку по Інститутській 7, - доки спеціально для неї в 1902-1905 роках збудовано імпазантну споруду по Інститутській, 11, де й сьогодні розташовано Національний банк України). Вулиця ще іменувалася - Комуністична (1919). Після самогубства діяча більшовицького руху Серго Орджонікідзе, яке видавали за звичайну смерть, його ім'я стали увічнювати в назвах. У Києві з'являється однойменна вулиця Орджонікідзе (1938) і знову - Банківська (1991).

Кияни не визнавали перейменувань і вдавалися до дореволюційних топонімів, про що свідчать архівні документи. На їхнє звернення міська рада повернула (після проголошення Незалежності України) істо-

В цій урочистій залі на другому поверсі будинку Спілки проходять презентації книжок, зустрічі з відомими письменниками, свята. 2005 рік.

ричні назви багатьом вулицям, у тому числі Банковій.

Історія спілчанського Будинку на Банковій, 2, що стоїть одразу ж, якщо завернути із вулиці Інститутської праворуч, коли піднімаєшся від Хрещатика - незвична, цікава й варто про нього розповісти детальніше. Повз розкішне приміщення аж ніяк не можна пройти байдуже: осторонець у стилі палацової архітектури вирізняється серед інших будівель урочистістю, фасад прикрашений рустом - каменями, що за формою, здається, нагадують огранення діаманта.

До речі: протягом 1938-1953 років (з перервою на роки фашистської окупації) Спілка радянських письменників України перебувала у неоренесансному будинку на вулиці **Ярославів Вал, 3** з оригінальним навісом на тонких металевих колонах. Його зведено 1858 року за проектом архітектора Ф.Голованова для професора медицини С.Алфер'єва (дядька відомого літератора М.Лескова). Пізніше осторонець належав баронові М. Штейнгелю. Після встановлення радянської влади садибу барона націоналізовано, тут містилися різні установи.

Ярославів Вал, 3: тут в 1938-1953 роках знаходилася Спілка письменників України. 2005 рік.

...Отже, як засвідчує "Звід пам'яток", будинок на розі вулиць Банкової та Інститутської відомий з 1860-х років дев'ятнадцятого століття і належав генерал-ад'ютанту Федорові Трепову. 1879 року на місці дерев'яного приміщення на території садиби споруджено одноповерховий, цегляний будинок. Автор проекту - київський архітектор Володимир Ніколаєв, той, що звів, зокрема, будинок купецького зібрання (нині - філармонія) і театр Бергоньє (нині - Лесі Українки).

Піднімаючись сходами на другий поверх, віч-на-віч зустрічаєшся з Кобзарем...2005 рік.

1898 року садибу придбав Симха Ліberman - київський купець 1-ї гільдії, цукропромисловець, директор-розпорядник Товариства Топорівського та Іванківського цукрового та рафінадного заводів, голова відомої в Україні "цукрової" династії. На його замовлення того ж року за проектом архітектора В.Ніколаєва до існуючого осторонця добудували ліве крило і другий поверх, центральний вестибюль з парадними сходами, а також повністю переробили фасад приміщення.

У такому вигляді будинок зберігся й дотепер: двоповерховий, цегляний, з підвалом, Е-подібний у плані. Центральнорозовою структурою споруди з анфіладним плануванням основних приміщень має риси палацової архітектури. У торцях бічних об'ємів з боку вулиці вхідні двері.

Другий поверх також спланований відповідно до складу

Кахляні груби й нині є оригінальною складовою композиції кімнат. 2005 рік.

сім'ї (як відомо, багатодітної) і до віросповідання родини. У лівому крилі розташувалися: чотири дитячі кімнати, кімнати для прислуги, ванна, спальня; в центрі - їдальня, буфет, будуар, приймальня; в правому крилі - вітальня, зала та кабінет.

За спогадами сучасників, одне з приміщень на другому поверсі мало розсувну стелю і слугувало для ритуальних потреб під час святкування восени іудейського свята Суккот. За обрядом іудеї мали жити три дні у курені й милуватися зоряним небом. У будинку була також власна молитовня, до речі, тут відспівали вбитого власника садиби.

Інтер'єр садиби еkleктичний: у декоративному оздобленні розтежуються риси ренесансу, барокко, класицизму, мавританського стилю. У кількох приміщеннях плафони стилізовано під артезонадо з використанням характерних для мавританського стилів - елементів стрілачко-підковоподібних арок, соснових шишок (характерних для орнаменту східних килимів), інших елементів, що імітують різьблення. Цей декор особливо вирізняється в коридорі другого поверху.

Вражає цікавий елемент ліплення, що зображує ліру, перехрещену смолоскипом, і пучок стріл. Ця композиція розташована на тлі вигнутих стеблин з листям і квітами. Стіни кімнат розписано під мрамур, прикрашено пілястрами, гірляндами з квітів.

У деяких приміщеннях стіни в нижній частині оформлено панелями. Ліплення покрито поліхромним розписом. Двері у приміщеннях дерев'яні, двостулкові - прості та з різьбленням, деякі - подвійні, з невеличким тамбуром між ними. Частина дверей пофарбована білою олійною фарбою, частина - пишно декорована, вкрита лаком, позолотою. Також збереглися металеві (прості та з орнаментом) пристрої, щоб розчиняти вікна та двері.

У будинку залишилося 17 кахляних груб, частина з яких - виробництва фірми І.Андрейовського: одні цілком облицьовано полив'яними кахлями з рельєфним орнаментом, інші мають орнаментовані нижню чи середню частини декоративне обрамлення, а самі груби обкладено гладенькими кахлями (їх п'ять). На грубах є оригінальні медальйони з квітами у вазах, головами міфологічних істот.

Сходи парадного входу - гранітні, металеві деталі виконано з використанням ренесансно-барокових елементів: химерні завитки, витягнуті стебла рослин, стилізовані квіти (лілії). Металева поруччя прикрашено монограмою власника особняка "Л. С". Інтер'єр будинку, особливо груби, мають велику мистецьку цінність.

Зала на першому поверсі сполучається з літньою терасою невеличкого саду, що розкинувся на розі вулиць - Інститутської та Банкової. Нині там облаштовано місце для відпочинку, роздумів в оточенні розлогих дерев.

Флігель на подвір'ї зберігся в первинному вигляді. 2005 рік.

Письменницький Будинок огорожено цегляним муром із стовпцями та кованими ґратами, вхід на подвір'я через браму і дві хвіртки. Окрім основного приміщення, на подвір'ї зберігся **флігель**: двоповерховий (перший поверх цегляний, другий - дерев'яний, тинькований), зі старовинними сходами.

До 1918 року будинок належав родині Ліберманів, у тому ж році в частині приміщень знаходилася контррозвідка Київського військового округу. В радянський час будинок націоналізовано. У 1920-х роках тут розташовувалася військова цензура штабу КВО; 1930-х - дитячий садок та ясла імені Н. Крупської для дітей безробітних; згодом - Раднарком УРСР; 1939-1940-х - київський будинок пропаганди та агітації імені Й. Сталіна; 1952-1953 роках - Комітет у справах мистецтв при Раді Міністрів УРСР.

З 1953 року Будинок належить Спілці письменників (з 1991 - Національній Спілці письменників України), в ньому міститься (на другому поверсі, в лівому крилі приміщення) й **секретаріат Київської письменницької організації**.

До речі, попри сто двадцятичотирирічний вік письменницького осторонця, фасад і внутрішні оздоблення, груби та старовинні меблі в приміщеннях зберегли первісний вигляд. Звісно, певні зміни відбулися: перебудовано деякі кімнати, чимало речей зникло у вихорі історичний подій, однак - у загальному вигляді й понині вражає специфічність, архітектоніка приміщень та їхнє оздоблення.

І сьогодні, коли проходиш коридорами, сидиш у залі письменницької Мекки, що на Банковій, 2, відчуваєш душевну гордість лише від того, що ти у стінах того приміщення, де творили і працювали письменники-класики українського народу, тут вони читали свої перші твори, благословляли у нелегкий літературний шлях молоде покоління прозаїків і поетів.

Довголіття тобі, наша духовна материзна!

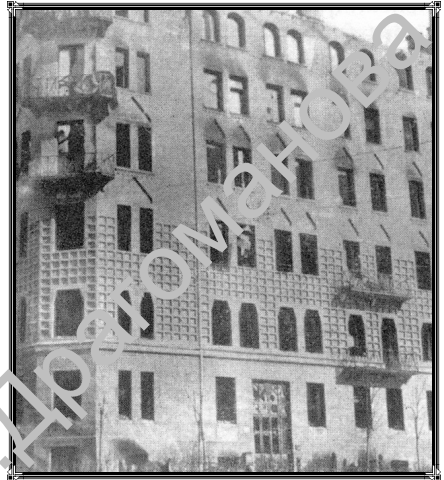

Кабінет голови Київської організації Національної Спілки письменників України. 2005 рік.

Будинки, як і долі письменників, які в них проживали, мають свою історію, зберігають для нащадків дух тієї доби, архітектоніку, вони - німі свідки подій, що тут відбувалися, тим більше, коли там мешкали відомі особистості. Таким чином, через будинки, столичні вулиці ми не позбавлені зв'язку з минулим, з нашим духовним корінням. А надання назв вулицям відкрило шлях до увічнення пам'яті відомих письменників, життя і діяльність яких пов'язана з Києвом.

Чимало вулиць і будинків у столиці збереглося, однак чимало їх варварськи знищено. Скажімо, апогеєм руйнування в лютому 1918 року став прицільний розстріл з гармат більшовицькими військами будинку Михайла Грушевського на вулиці Паньківській, 9. Від артилерійського вогню семиповерхова споруда знищена вщент. Так загинув не лише будинок відомого літератора, вченого і державного діяча, а й творіння архітекторів В.Максимовича та В.Кричевського. Цінність будинку полягає ще й у тому, що це був найбільший за розмірами зразок так званого "народного напрямку" в архітектурі українського стилю початку ХХ століття. Знищено 1936 року й київський Будинок книги, споруджений архітектором М.Холостенком на розі вулиць - Леніна (тепер Богдана Хмельницького) та Хрещатика.

Будинок, де жив із родиною М.Грушевський після артобстрілу більшовиками 1918 року.

На жаль, багато історичних споруд зруйновано, та все ж пройдемося вулицями, якими ходили київські літератори, побачимо біля будинків, де вони жили, що засвідчують меморіальні дошки, посидимо у парках та скверах, які названо їхніми іменами. І розповімо про майстрів слова, якими пишається не тільки столиця, а й, звісно, Київська письменницька організація...

За бажанням сина батько віддав його "аж у Київське училище", яке тоді славилися науками: цим "бажаючим усе знати" був Григорій Савич Сковорода (3.XI.1722, с. Чорнухи на Полтавщині - 9.XI.1794, с.Паніванівка (нині Сковородинівка на Слобожанщині), видатний український філософ, поет і проповідник Біблії. З 1734 року (з перервами) до 1753 року був "спудеєм" Києво-Могилянської академії.

Григорій Сковорода став найпершим серед однокурсників. Недарма ж, коли переяславський поміщик Степан Томара попросив київського митрополита Тимофія Щербатського прислати до нього "інспектора найкращого для виховання розбалуваного сина", митрополит направив у Коврай, у його маєток, Сковороду.

А студент Григорій Сковорода закінчує другий клас філософії і мріє продовжити освіту за кордоном, в європейських університетах. Нагода незабарилася: у складі комісії, яка їде в угорське місто Токай закуповувати вина для царського двору в Петер-

бурзі. У жовтні 1750 року Григорій повертається до Києва, до рідної академії. "Рапорт" майора Василя Горбунова, писаний 7 жовтня у Васильківському форпості в Київську генерал-губернську канцелярію, детально перелічує, хто прибув із винним обозом із міста Токая: "Кабінет-кур'єр Микола Жолобов, при ньому рейтарів два; драгунів два; солдатів два та камердин один; чоловіків один; греків один; студентів один;" - от цей студент і був Григорій Сковорода...

Григорій повернувся з Європи освіченою людиною, із знанням новітньої філософії, природничих наук, літератури. Йому бажалося якнайшвидше застосувати повноту своїх знань на практиці, в педагогічній діяльності. Не мине й півроку, як Сковорода стане посібником для учнів переяславського колегіуму, де почав викладати поетику. Слідом, викладання радувало недовго: єпископ Никодим Срібницький визнав, "...що те викладання суперечить старовинному звичаю" й студентові Григорію Сковороді показали на двері.

Він ще повернеться до Києва: вільний духом і помислами, Григорій Савич обере той шлях, на якому найкраще здійснив своє завдання - пішов у народ, тому його світогляд і вчення органічно пов'язані із світоглядом простих людей, народною філософією.

Учення "київського спудея" Сковороди, попри його релігійне розуміння, про "дві натури" - світ видимий, зовнішній, і світ внутрішній в основі якого діяльна і рушійна сила - Бог. Осердя у тлумаченні "трьох світів" у нього стає другий світ - людина, й основний зміст його моральної етики - це питання людського щастя, яке він вбачає у "відкритті себе": в пізнанні навколишньої дійсності й у виконанні в житті "спорідненої", притаманної покликанню й нахилам, праці. Особливого значення філософ у своїх трактатах, байках і в поетичній збірці "Сад божественних пісень" надає поняттю свободи ("вільності").

На його думку, підвалиною виховання щасливої й корисної для суспільства людини має бути відповідність природі. Він заперечує існування здириства, поневолення, вивищення одного стану над іншим. Адже всі перед Богом рівні.

"І під козацьким чубом і в селянській свитці ми мали свого Піфагора", - стверджував ректор Харківського університету Василь Каразін, "українського Сократа" вбачали в образі Григорія Савича Сковороди та його діяч прогресивні земляки.

...Переписавши на вершині життя ще раз свої твори: вірші, байки, філософські трактати, виправивши остаточно їх повний список, Сковорода 29 жовтня 1794 року в селі Іванівці (нині Сковородинівка, що на Харківщині) тихо пішов у Вічність. Світ ловив його, але не спіймав...

Головний корпус Києво-Могилянської академії. 2005 рік.

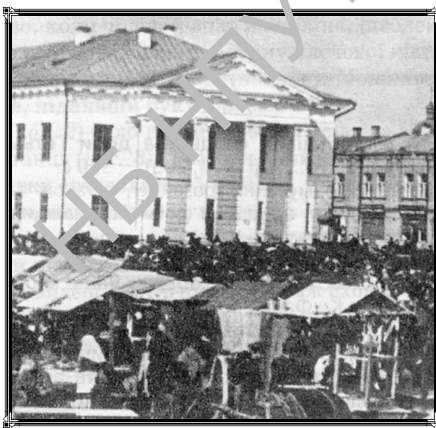
Майже три роки Тарас Григорович Шевченко (1814-1861) жив і творчо працював у Києві. Вперше Тарас побачив столицю 1829 року, потім була поїздка до "золотоверхої" з весни до середини червня 1843. Згодом потрапив на Контракти - зимові ярмарки на Подолі 7 січня 1844 року. Та найдовше був Тарас Шевченко у Києві в період 1845 (друга половина) - 1847 роки. А востаннє Кобзар відвідав улюблене місто після заслання - в липні 1859 року.

Наводимо перелік київських місць перебування Тараса Григоровича Шевченка, виходячи з його творчого доробку: у повістях Кобзаря зустрічаємо - гору Щекавицю ("Скавиця"), Рейтарську вулицю шукає Степан Мартинович у повісті "Близнець", а його герої прогулюються Щикавицею перед екзаменами до університету, знають вони і Фролівський монастир та Кирилівський притулок, їздять у Кинь-грусть (тепер район Пріорки та площі Шевченка)...

...У січні 1844 року Тарас Шевченко прибув до Києва відомим поетом та художником і поселився на вулиці Московській у "Зеленому трактирі", що належав Києво - Печерській лаврі (зведений 1803-1805 роках; тепер на цьому місці будинок № 30, де розташувалася районна міліція). Затишне місце приваблювало творчу інтелегенцію, тому в трактирі зупинялися письменники, зокрема - А.Муравйов, О.Грибоедов, Є.Гребінка. Тарас Григорович, до речі, згадує про цей печерський класгал у повісті "Близнець", де автор поселив своїх персонажів, а поряд, на цій же вулиці квартирував знайомий оповідач "художник Ш., який нещодавно поїхав з Петербурга".

Одразу ж по приїзді, Кобзар ринув у ярмаркове дійство у будинку Контрактів, що піднісся над Подолом чотириколонним порталом, увінчаний трикутним фронтоном (тепер Котрактова площа, будинок №1).

На ярмарку на Подолі укладалися комерційні угоди, йшла жвава торгівля в усіх будинках Контрактового майдану, а в головній залі, на другому поверсі відбувалися бали, маскаради, концерти, вистави, бенкети, що розпочиналися 19 січня і закінчувались 5 лютого. Маскаради, як правило, влаштовували на користь притулків, і вся аристократія,

Ярмарка біля Контрактового будинку.
Кінець XIX століття.

що прибувала на Контрактовий ярмарок, особливо її жіноча половина, вважали за обов'язок відвідати маскаради у Контрактовому будинку і пожертвувати кошти на потреби київських притулків. Танцювали на балах наші предки-слов'яни: українську "метелицю", "голубця", "козачка", "гопака", далі йшли французькі контрданси, німецькі алеманди, виконували російську "бариню", "циганочку", а закінчувався бал, як правило, "алегриком", який був не що інше, як фокстрот. До речі: прямою контрактових балів 1849-1850 років вважалася Евеліна Ганська, уроджена Ржевуська. Разом з нею приїздив до Києва на контракти і славетний французький романіст Оноре де Бальзак.

Окрім різноманітного краму та забавок, Тараса Григоровича цікавила передовсім торгівля книжками. Зокрема, у крамниці Глюксберга пропонували видання іноземними мовами. На Поштовій площі Подолу, в одному з купецьких будинків, поряд із поштовою станцією, жив чоловік, про якого є також згадка у творах Т.Шевченка. У повісті "Прогулка с удовольствием и не без морали" оповідач розповідає, що послав слугу Трохима "в книжную лавку купить себе книгу по своему нраву".

А в "Близнецах" сказано, що один із її героїв, Саватій, "отправился в контору застрахования жизни, она же и книжный магазин" з наміром придбати там гоголівські "Мертві душі". В наступному епізоді: "Улаштували брати пристойне прощання зі світом, тобто закупили на Подолі горілку - розлили її в цебра і з цеховою музикою пішли в Межигір'є, пригощаючи зустрічного й поперечного братською горілкою з михайлика, а брат, що прощається зі світом, з'яв собі танцює попереду музик". Не менш яскраво цей сюжет вивсвітлено в Шевченковій поемі "Чернець":

У Києві на Подолі

Козаки гуляють,

Як ту воду, цебром-відром

Вино розливають.

Льохи, шинки з шинкарками,

З винами, медами

Закупили запорожці

Та й тнуть коряками.

А музика реве, грає,

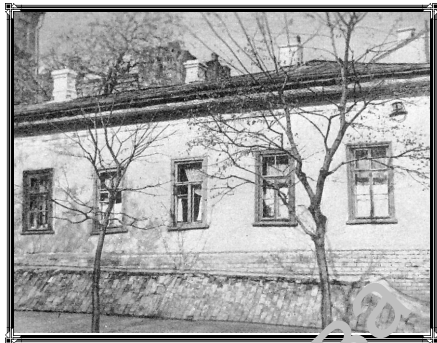
Людей звеселяє.

А з Братства те турсатство

Мовчки зглядає.

Найдоміше Шевченко затримався в Києві 1846 року. Спершу на короткий час оселився в дерев'яному будинку напроти Інституту шляхетних дівчат на вулиці Інститутській (не зберігся). Це знайшло підтвердження у повісті "Прогулка с удовольствием и не без морали": "Квартира в мене була в Києві саме проти Інституту, на Хрещатику, на горі".

Незабаром поет перебрався у трактир з готельними номерами в будинку архітектора В.Беретті на Хрещатику біля Бессарабської площі (тепер приміщення Національної Спілки журналістів). До речі, напроти трактиру, де зупинився Кобзар, в будинку Сухо-ставського (не зберігся, нині № 52 і № 54) квартирував із матір'ю викладач історії Київського університету М.Костомаров. Тарас Шевченко познайомився з ним, і з квітня по червень часто відвідував. Тут, у Костомарова, Т.Шевченко зустрічався з

Будинок Івана Юскавця -
Красковського, де зупинявся Тарас
Шевченко. 1859 рік (не зберігся).

Будинок-музей Т.Г. Шевченка (пров. Шевченка 8-А): тут 1846- на початку 1847 року жив поет.

О.Марковичем, О.Пильчиковим, П.Гулаком і В.Білозерським, читам їм свої поезії. М.Костомаров досить яскраво змальовує ті зустрічі: "...ми говорили один одному "ти", і поет читав свої вірші. Особливо сильне враження справив на мене "Сон", невидана, безцензурна поема Шевченка. Я читав і перечитував її цілу ніч і був у справжньому захваті".

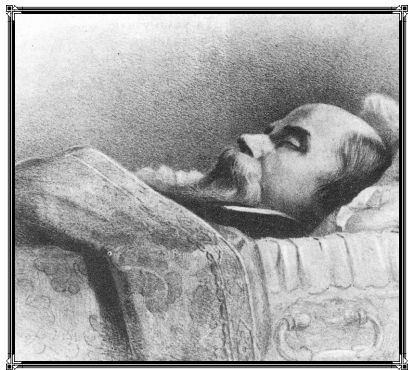
У Києві Тарас Григорович написав передмову до другого видання "Кобзаря", яке готувалося до друку в університетській друкарні, що стала справжнім маніфестом нової української літератури.

5 квітня 1847 року Т.Шевченко заарештований на дніпровській переправі в Києві і доставлений у будинок губернатора Фундуклея, що стояв на розі вулиць Інститутської та Єкатерининської. Наступного дня Т.Шевченка відправлено до Петербурга у III відділ "под строгим караулом при одном полицейском офицере и одном рядовом жандарме". Фундуклей передав також до жандармерії вилучені під час арешту в'язку листів, альбом із віршами і малюнками, а головне - рукопис "Три літа", які поет планував видрукувати в Києві.

Після десятирічного заслання і повернення до Петербурга, Тарас Шевченко довго клопочеться про видачу дозволу на відвідання України, зокрема - Києва й таки добився свого. У місті з 31 липня по 7 серпня 1859 року Шевченко мешкав в будинку священика Юхима Ботвиновського, що стояв на Георгіївському провулку, 11, другий - від Стрілецької вулиці. Був цей будинок двоповерховим, на чотири помешкання: на другому поверсі в першій кімнаті від входу жив Тарас Григорович (будинок знищено під час війни). Від Ботвиновського поет переїхав жити до академічного товариша Івана Гудовського, фотографа, що жив на розі Малої Житомирської та Думської площі. Бував Тарас Шевченко і в будинку на розі Ірининської та Михайлівського провулку, який належав вчителю Івану Юськевич-Красковському: це були останні відвідини Києва Кобзарем...

...Тараса Григоровича Шевченка 12 березня 1861 року поховали на Смоленському кладовищі Петербурга, однак друзі пам'ятали Тарасів "Заповіт", тому через 53 днів труну із тілом Шевченка переправили в Україну.

Домовину Тараса Григоровича везли поштовим трактом через Серпухов - Тулу - Орел - Волобуєве - Кошелівку - Дмитрівку - Севськ - Есмань - Глухів - Кролевець - Батурин - Борзну - Ніжин - Козелець - Залісся - Бровари і до Києва. Скрізь похоронну процесію зустрічало та проводжало багато людей. 6 травня 1861 року о 7-й годині ранку похоронні дроги при-

Т.Шевченко в труні. Літографія В.Верещагіна. 1861 рік.

Останній шлях повернення в Україну Тараса Шевченка.

були у Бровари. Багато людей прийшло попрощатися з Тарасом до Троїцької церкви, де стояла домовина з Кобзарем.

Потім рушили в напрямку Києва, до Микільської Слобідки, де треба було чекати дозволу на в'їзд до міста. Допоки не дістали дозвіл, домовина Поета стояла на Подільській набережній, біля Баштових воріт.

Коли в Києві стало відомо, що з Петербурга привезли труну Кобзаря, зішлись численні шанувальники Поета, особливо, молодь. Коней розпрягли, і студенти самі впряглися і повезли Великого Українця.

За розпорядженням, поставили домовину в церкві Різдва на Подолі. Проте, ще не було остаточно вирішено, де ж саме поховатимуть Поета. Варфоломій Шевченко, ще до прибуття небіжчика в Київ, мав намір обрати місце для братки на Цекавицькому цвинтарі, де вже викопали могилу. Однак між учасниками похорону виникли незгоди: одні пропонували поховати на Аскольдовій могилі, інші - у Видубицькому монастирі. Та все ж найбільшу підтримку мала думка навечно покласти тлін Кобзаря в Каневі на високій горі, де Тарас Григорович мріяв звести хату і поселитися назавжди.

7 травня (неділя) до церкви Різдва Христового прийшли тисячі киян. Петро Лебединцев (1819-1896), земляк поета, черкашанин, який відправив панахиду над домовиною Шевченка, згадує: "Не тільки в церкві, а й на дворі було повно-повнісінько людей. Сотні киян зібралися на Олександрівській вулиці (нині вулиця Сагайдачного), на шосе, на горі Андріївській і Михайлівській та на горі біля Царського саду".

О 16-й годині того ж дня цинкову труну винесли, поклали терновий вінок і багатотисячна процесія, попереду якої на конях тряслися двоє жандармів, рушила до Ланцюгового мосту. П.Лебединцев так описує останні хвилини прощання з Поетом на київській землі: "Чітих промов у церкві не виголошували, така була умова розпорядників процесії. Але тільки-но винесли труну з церкви на Набережне шосе, з'явилось стільки всіляких промовців із молоді, що довелося сіднятися з труною мало не через кожні п'ять кроків". Серед промовців були М.Чалий, студенти В.Антонович і М.Драгоманов.

Пароплав "Кременчуг", який стояв біля Ланцюгового мосту (тепер Патона) і мав везти тлін Поета до Канева, через велику повінь не

Біля труни Т.Г.Шевченка в Києві. Фото 1861 року.

Відбудована церква Різдва Христового, де кияни прощалися з Тарасом Шевченком. 2005 рік.

міг пристати до берега, тому труну спустили з мосту на палубу.

8 травня о 7-й ранку пароплав із труною Т.Г.Шевченка відчалив од київської набережної і поплив до Канева. Небіжчика супроводжували: його брати Микита і Йосип з дружинами, сестра Ярина, І.Сошенко із сім'єю, М.Чалий, О.Лазаревський, Г.Честахівський, В.Забіла, М.Лисенко, М.Старицький, кілька студентів Київського університету, серед них Гідей Рильський, майбутній батько поета Максима Рильського.

10 травня (22 - за новим стилем) о 7-й годині вечора Тараса Григоровича Шевченка поховали на Чернечій (тепер Тарасовій) горі. При численному напливі народу із міських передмість та навколишніх сіл, була відслужена соборно Заупокійна Літургія протоієреєм Мацкевичем.

Спочатку могила Тараса Григоровича мала вигляд традиційної степової. На місці поховання змурували цегляне склепіння, насипали два яруси землі й обклали камінням. Могилу вінчав дубовий хрест. А вже 1884 року на народні пожертви виготовлено чавунний хрест.

1923 року чавунний хрест замінили ідллитим з того самого металу на Городищенській цукроварні, що на Черкащині, за проектом Шевченка за проектом українського скульптора Каленя Терещенка.

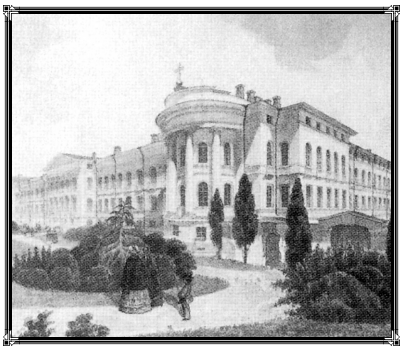
Ще через шістнадцять років могила Тараса набуває знайомого нам сучасного вигляду. Над двоярусним гаспом заввишки 6,5 метра здійнявся лабрадоритовий постамент, що сягає вгору на 7,5 метра. На ньому височить 3,5-метрова бронзова постать Кобзаря, авторами якої є скульптор Матвій Манізер та архітектор Євген Левінсон.

Сталася ця подія 1939 року. Тоді ж відкрито літературно-меморіальний музей, споруджений за проектом знаних українських митців - Василя Кричевського і Петра Костирка.

Мільйони людей з усіх куточків планети приїждять до Канева, щоб віддати глибоку шану, вклонитися нетлінній пам'яті всеслов'янського Поета.

Олесь Гончар і Любомир Дмитерко (зліва направо) покладають вінок квітів од Спільки письменників України до могили Тараса Шевченка. Канів. 1950 рік.

Університет св.Володимира
(з Ботанічного саду), де мав
працювати Микола Гоголь
1846 рік. М.Сажин.

На початку своєї літературної діяльності Микола Васильович Гоголь (1809-1852) захоплювався Україною, зокрема - Києвом, водночас жив надією написати багатотомну історію Малоросії. Це зблизило його з літератором і видавцем Михайлом Олександровичем Максимовичем (1804-1873), який готував до друку "Малоросійські пісні".

Їхня дружба була міцною, удвох вони збиралися їхати до Києва, де відкрився університет імені св. Володимира. "Туди, туди! У Київ! - писав Микола Гоголь Максимовичу в грудні 1833 року. У древній і прекрасній Київ! Він наш... Там ось навколо нього діялися діла старовини нашої... Так, це буде чудово, коли ми посядемо з тобою київські кафедри. Багато

можна зробити добра. А нове життя серед такого гарного краю! Там можна буде обновилися всіма силами."

Але М.Гоголю запропонували в Київському університеті св. Володимира лише посаду ад'юнкта, однак він не залишав надію, про що чаливав і О.Пушкіну: "Я захоплююсь наперед, коли уявляю, як закиплять твори мої в Києві. Там я витягну з-під спуду багато речей, з яких я не все ще читав вам. Там закінчу я історію України й Півдня Росії й напишу Загальну історію, якої в справжньому вигляді її, на жаль, досі немає не лише на Русі, але навіть і в Європі. А скільки зсеру там легенд, повір'їв, пісень".

1834 року М.Гоголь ще мріяв придати в Києві, десь на підвищенні, будиночок із видом на Дніпро. М.Максимович до Києва поїхав, а М.Гоголю відмовили в роботі. Однак, наприкінці липня 1835 року письменник усе ж побував у Києві, коли їхав до Москви з Криму: протягом п'яти днів Микола Васильович мешкав у М.Максимовича на вулиці Микільській (згодом вулиця Січневого повстання, тепер вул.І.Мазепи) у Катериничевому будиночку, що стояв перший праворуч при в'їзді в Нову Печерську фортецю, поряд з особняком Іпсіланті. І в цей приїзд М.Гоголь знайомиться з містом: відвідав історичні місця. Потім у творах всебічно змалював, використавши київську тематику, й торги на Житньому базарі ("Страшна помста"), легенди та перекази, почуті на Андріївському узвозі ("Вій", "Тарас Бульба").

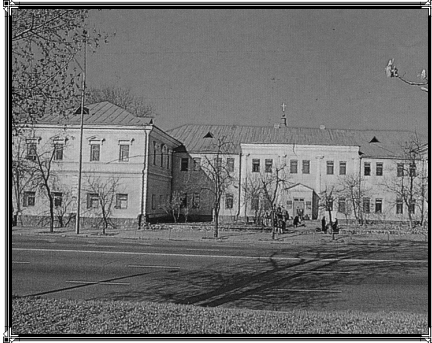
1848 року, повертаючись із Єрусалима, Микола Гоголь ще раз приїхав до Києва і зустрівся в шкільного товариша О.С.Данилевського. Квартира, де перебував письменник, не збереглася: містилася на колишній Виноградній вулиці, 4, у дворі - тепер тут (вулиця Богомольця, 7), новозбудований житловий комплекс.

...Помер М.В. Гоголь 4 квітня 1852 року в Москві, похований на Новодівочому кладовищі (ділянка 2).

Вулиця Набережно-Хрещатицька, 27, - у кімнатці бурси Київської академії, на березі Дніпра і проживав Семен Степанович **Гулак-Артемівський** (1813-

1873) - син священника з Черкащини, небіж ректора Харківського університету, приятель Глинки і Шевченка, був не лише композитором, а й самобутнім драматургом.

Вулиця Набережно-Хрещатицька, 27:
тут мешкав студент бурси Семен Гулак-Артемівський.

У бурсі (студентському гуртожитку) проживали учні, переважно сироти та діти бідних, які утримувалися братством. Перший дерев'яний будинок бурси містився на території Братського монастиря. Протягом 1763-1765 було збудовано нову бурсу. Тут проживало до 400 бурсаків. У серпні 1775 будинок згорів. За розпорядженням митрополита Г. Кременецького по митрополії проводився збір коштів. 1778 року споруджено нову одноповерхову цегляну бурсу, яка мала високий дах із заломом та

фронтами над бічними крилами, що було характерним для українського бароко. Автор - архітектор І. Григорович-Барський. Згодом добудовано цегляну кухню. 1811 року з ініціативи митрополита С.Олександрівського за проєктом архітектора А. Меленського надбудовано і реконструйовано у стилі класицизму.

10 червня 1838 року композитор М.Глінка прибув до Києва, щоб набрати для придворної співацької капели співаків. 12 червня він звернувся до митрополита київського і галицького Філарета з проханням відпустити Гулака-Артемівського до Петербурга. У своїх "Записках" композитор так згадує прощання Семена Степановича з однокурсниками: "Він був дуже любий товаришам, і, коли він виїздив з Києва, вони проводжали його з плачем".

Вулиця Пушкінська, 19 - будинок, у якому з 1889 до 1909 року мешкав письменник Іван Семенович **Нечуй-Левицький**, справжнє прізвище-Левицький (13(25).XІ.1838, Стеблів, Корсунь-Шевченківського району Черкаської області - 15.IV.1918, Київ). До речі, stolичних адрес у Івана Семеновича за півстолітнє тут перебування чимало: вчився протягом 1853-1861 років у семінарії (на Костянтинівській вулиці, 5), в 1861-1865 роках - здобував освіту в Духовній академії (вулиця Ільїнська, 4, ріг Контрактової площі). Перші роки ж свого тут життя Іван Нечуй-Левицький мешкав у будинку архітектора П.Спарро, учня В.Беретті (вулиця Ярославів Вал, 13), потім - на вулиці Артема, 41 (тепер Січових Стрільців, не зберігся). А ще він бував на Бессарабці - у будинку безпритульних.

Будинок № 19 на вулиці Пушкінській, де мешкав І. Нечуй-Левицький.
2005 рік.

Закінчив Київську духовну академію, однак не став свя-

щеником, а захопився літературою. У його творах чимало київських пейзажів, соціальних картин побуту, краєвидів. Скажімо, в комедії "На Кожум'яках" (1875) всебічно змалював життя Подолу, назвав вулиці, які й нині не забулися - Глибочицька, Дегтярна, бурхливий Житній ринок.

І.Нечуй-Левицький, може, як ніхто з українських класиків, відчув серцебиття простого народу, його болі й тривоги напередодні великих суспільних струсів; йому поталанило закарбувати з "етнографічною" достеменністю образ Прометея, що хотів не лише скинути ланцюги з рук і душі, а і створити власну - незалежну й самостійну - державу.

...Останні роки київського життя припали на період, коли влада у столиці мінчалася щотижня, йшла війна на вулицях, панував терор й анархія. Хворого Івана Сомовича відвезли до лікарні Дегтярівського притулку (вулиця Дегтярівська, 9), де він і помер 15 квітня 1918 року. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2, центральна алея).

Вулиця Жиянська, 59 - будинок (знесений в січні 1982 року), в якому в 1860-ті роки жив Михайло Петрович Драгоманов (18(30).XІ.1841, м. Гадяч, тепер Полтавської області - 20.VІ.(2.VІІ).1895, Софія, Болгарія) - український публіцист, літературознавець, фольклорист; рідний брат Олени Пчілки, дядько Лесі Українки. До університету св. Володимира Михайло Драгоманов прийшов восени 1859 року, саме напередодні реформи (1861). Проживаючи у цьому будинку, він керував прогресивним крилом київської "Старої громади", редагував газету "Київський телеграф".

Будинок №59 на вулиці Жиянській, де мешкав М.Драгоманов (не зберігся).

Коли в Києві виникли перші в Російській імперії недільні школи, М.Драгоманова запросили викладати історію в школі на Новім Строєнні, згодом цей же предмет - у Тимчасовій педагогічній школі. Він виявляє свою позицію й публічно: під час проведів останків Тараса Шевченка з Києва до Канева, коли привселюдно казав про велич Кобзаря для українського народу та у зв'язку з полемікою між М.Пироговим і О. Добролюбовим щодо тілесних покарань у школах.

Відразу по закінченні університету (навесні 1863 року) йому довелося вчителювати у 2-ій київській гімназії. Тоді ж з'являються перші статті, присвячені національній школі на Україні, що викликало тривалу полеміку з попечителем Київського учбового округу О.Ширинським-Шахматовим, міністром Д. Толстим і навіть В.Шульгіним - редактором офіційного "Киевлянина".

У вересні 1875 року вченого і літератора М.Драгоманова звільнено з Київського університету св. Володимира за вільнодумство, приверженність національній ідеї - без права будь-якої державної служби в межах Російської імперії, тому він змушений залишити Україну і виїхати з родиною в еміграцію.

Взагалі ж із Києвом невід'ємно пов'язана велика родина Драгоманових-Косачів.

Головний корпус
Національного універ-
ситету імені Т.Шевчен-
ка: тут 1863 року на-
вчався, а згодом
працював Михайло
Драгоманов. 2005 рік.

Син Михайла Петровича - Світозар навчався у київській гімназії та комерційному інституті (нині педагогічний університет імені М.П.Драгоманова), був ректором Архітектурного інституту. У Києві навчалася і багато років жила сестра М. Драгоманова - Ольга Драгоманова-Косач, відома українська письменниця, фольклорист, етнограф Олена Пчілка, мати Лесі Українки.

...З Києва Михайла Петровича з родиною проводжали численні колеги з університету південно-західного відділу Російського географічного товариства і Київської громади, призвавши трохи коштів для вигнання. Михайло Старичківський лишив нам згадку про це у розчуленому вірші "На проводи", нарікши М.Драгоманова "апостолом". Помер М.П.Драгоманов 20 червня (2 липня) 1895 року в Софії (Болгарія), похований на міському кладовищі.

Для мене було відкриттям, що на Байковому кладовищі поховано Людмилу Михайлівну **Драгоманову** (1844-1918) - публіциста, автора праці "Народні говірки й освіта", вірного, і до останку - надійного помічника та однодумця, дружину Михайла Петровича Драгоманова.

1864 року Михайло Драгоманов, захистивши в Київському університеті дисертацію "Імператор Тиберій", відразу ж запропонував руку і серце Людмилі Кучинській, яка й стала його дружиною, була з ним у усіх державах, куди заносила доля невгамовного українця. Після смерті Михайла Петровича, залишившись без чоловіка, Людмила Михайлівна повернулася з дітьми на рідну землю. Вони відразу поїхали до Косачів, бо втратили все по від'їзді ще у 1876 році. Потім майже вся родина переїхала до Києва. Однак у 1929-30 роках розпочався "процес Спілки визволення України" з метою знекровлення української інтелігенції. Леся Українка готувала сина Драгоманова - Світозара до іспитів до гімназії. Він навчався в тодішній четвертій гімназії разом з одним із молодших братів Лесі. Минули роки... Світозар одружився, народилося четверо дітей. Деякий час Світозар Михайлович був ректором Київського будівельного інституту. У його родини було дуже цікаве коло спілкування, до якого, зокрема, входили брати Кричевські, Антоновичі...

...Я не схило голову біля могили великої і мудрої жінки, щирої дружини великого українця - Михайла Драгоманова не побачу на білому мармуровому постаменті - погруддя Л. Драгоманової і не прочитаю напис: "Посвящается памяти Людмилы Михайловны Драгомановой (в девичестве Кучинской), родивш. 3.V.1844, почившей в Бозе 16.V.1918. Господи, да будет воля Твоя". Могила не збереглася.

Вулиця Саксаганського, 93 - будинок, що сусідствував з помешканням М.Лисенка, в якому жив Михайло Петрович **Старицький** (2(14).XII.1840, Кліщинці, Золотоніського повіту Полтавської губернії, нині Черкаської області - 14(27).IV.1904, Київ) - письменник, театральний діяч. Залишившись сиротою, виховувався у свого дядька Віталія Лисенка. 1858 року вступив до Харківського універси-

Будинок № 93 на вулиці Саксаганського: тут мешкала родина Михайла Старицького. 2005 рік.

тету, а через 2 роки перейшов до університету св. Володимира в Києві. З 1883 року очолив перший український професійний театр, де працювали М. Садовський, Марія Заньковецька, П. Саксаганський.

Його п'єси не сходили з театрального кону, особливо "Талан" (1894), "Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці" (1897), "Маруся Богуславка" (1897), "Богдан Хмельницький" (1887). Він - автор численних інсценізацій за творами М. Гоголя, Я. Кухаренка, І. Нечуя-Левицького, Панаса Мирного.

Поезії М. Старицького притаманний наспівний ліризм (вірш "Виклик" покладено на музику); в них стверджується ідея слов'янської єдності. У своїх перекладах поет подзв українською мовою найкращі взірці з О. Пушкіна, М. Лермонтова, М. Некрасова, А. Міцкевича, Дж. Байрона, Г. Гейне. Та найбільша його заслуга у відтворенні сербського наодинці епосу та "Гамлета"

У. Шекспіра. Останнє літо "патріарх п'єс та українського слова" Михайло Петрович провів на околиці Києва, на дачі в Дарниці. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1, центральна алея).

На будинку №14, що на вулиці Тарасівській, встановлено меморіальну дошку на честь видатної української поетеси Лариси Петрівни **Косач** (псевдонім - Леся Українка, 1871-1913), яка мешкала тут у березні 1889 року у квартирі брата, Михайла Косача.

З Києвом у Лесі Українки надто багато чого пов'язано на життєвому, творчому шляху. Поетеса не мала можливості постійно жити в Києві, однак про її перебування засвідують адреси та меморіальні дошки, встановлені на столичних будинках: на вулиці Саксаганського 97 (нині музей Лесі) та на цій же вулиці, на будинках - №101 і № 115 (знесений в грудні 1991); на вулиці Ветрова, 21 та - Ярославів Вал, 32.

У 1908-1914 роках вона була редактором і видавцем літературно-наукового журналу "Рідний край" та одного з перших дитячих українських журналів "Молода Україна". Жили й працювали у Києві сестри Лесі Українки - Ольга Косач-Кривинюк, Оксана Шимановська, Ісидора Борисова. У Києві на Байковому кладовищі поховані батько Лесі Українки Петро Косач, мати Олена Пчілка, брат Михайло. Вперше маленька Лариса Косач приїхала до Києва разом з батьками в січні 1876 року. Нагода для цього приїзду була сумна: за кордон на еміграцію виїздив її дядько Михайло

Будинок № 14 на вулиці Тарасівській, де по приїзді в Київ жила Леся в брата, Михайла Косача. 2005 рік.

Петрович. Драгоманови жили тоді на Кузнечній (тепер В.Антоновича) вулиці.

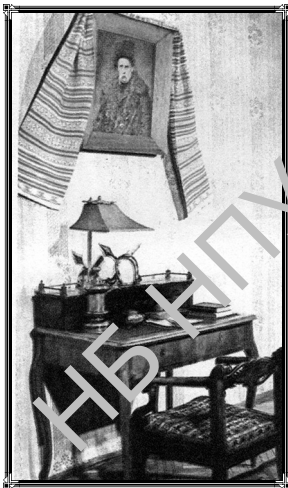
Восени 1881 року родина Косачів знову в Києві. Цього разу мета приїзду - навчання дітей. Косачі оселилися у будинку на вулиці Стрілецькій, 15. До Лариси й Михайла запрошують учителів - дівчинка надто квола, щоб навчатися у гімназії. Того року на свято Йордана Лариса застудилася й відтоді захворіла на туберкульоз кісток: діагноз встановлений через два роки.

У Києві Лесі роблять першу операцію - у жовтні 1883 року в університетській клініці (тепер бульвар Шевченка, 17) професор О. Рінек видаляє з лівої руки дванадцятирічної дівчинки кістки, вражені туберкульозом. Оперована рука на все життя залишилася

у неї із шрамами, деформована через брак виїнятих кісток і трохи менша за праву руку. Попереду були роки, сповнені страждань, боротьби й чудових віршів.

Попри тяжку недугу, що надовго прикувала її до ліжка, Леся Українка багато працювала. Перебуваючи у Києві, брала участь у роботі Літературно-артистичного товариства, де виступала з доповідями та декламувала свої поезії, відвідувала засідання Українського клубу.

У провулку Стрілецькому, на будинку №9 (належав тоді Григоровичам-Барським. Нині це будинок №15), немає меморіальної дошки: тут Леся вже проживала без батьків - з молодшою сестрою Ольгою, відвідувала цікаві заходи міста. Про це й згадувала 16 жовтня 1893 року рідних: "...Вибралися в Київ, поселилися на своїй давній вулиці - Стрілецькій. Маємо дуже гарненькі дві хатки і живемо з комфортом, на який я, признатися, не сподівалась...Я вчитимусь англійської мови і ходитиму на публічні лекції, що тепер читаються в університеті". На цій квартирі Леся Українка багато працювала: тут написана і поема "Давня казка", під якою в автографі стоїть дата: "Київ, 12.ХІ. 1893 р."

Куточок меморіальної кімнати у будинку на вул. Саксаганського, 97, де у 1899-1910 роках жила і працювала Леся Українка.

Вулиця Саксаганського, 97: нині тут музей Лесі Українки. 2005 рік.

Братові, Михайлові Косачу Леся писала: "Я скінчила "Давню казку" (поет і лицар), прочитала її в "Плеяді" з певним тріумфом". До речі, "Плеядою" звалася група київських діячів культури - поетів, прозаїків, композиторів. До неї в той час входили, окрім Лесі Українки, Микола Лисенко, Володимир Самійленко, Грицько Григоренко (О.Судовщикова).

У це ж своє перебування в Києві Леся працювала над циклом невеличких поезій "Мелодії", який називає в листах "Метеликами". І справді, це здебільшого короткі поезії, по дві-три строфи, серед яких є такі шедеври як "Стояла я і слухала вес-

Будинок № 32 на вулиці Ярославів Вал: тут проживало молоде подружжя: Климент Квітка і Леся Українка. 2005 рік.

ну" та "У чорну хмару зібралася туга моя".

25 липня 1907 року Леся Українка взяла шлюб із Климентом Васильовичем **Квіткою** (1880-1953) - фольклористом, музикознавцем. Вінчання відбувалося у Вознесенській церкві на Деміївці. Подружжя оселилося в липні того ж року на вулиці Великій підвальної (тепер Ярославів Вал), 32, в квартирі № 11.

1899-1910 роках під час приїздів до Києва Леся Українка зупинялася у будинку своєї матері, Олени Пчілки, на вулиці Маріїнсько-Благовіщенській, 101 (тепер Саксаганського, 97). Цей будинок зберігся. У ньому 1962 року відкритий літературно-меморіальний музей, який після реконструкції, проведеної у 1990-х роках, входить до складу Музею видатних діячів української культури Лесі Українки, М. Лисенка, М.Старицького.

...Померла Леся Українка 1 серпня (19 липня) 1913 в місті Сурамі на Кавказі, де лікувалася. Тіло поетеси перевезено до Києва й поховано на Байковому старому кладовищі (ділянка 3).

Вулиця Паньківська, 7 - власний київський будинок (знищений більшовиками 1918 року) родини Михайла Сергійовича **Грушевського** (17 (29).9.1866-24.11.1934)- письменника, історика і публіциста. Оповідання учня Тифліської гімназії "Бех-аль-Джугур" і "Бідна дівчина" (1885) під псевдонімом "Михайло Заволока" друкують львівський часопис "Діло" та херсонський альманах "Степ".

Навчався 1886-1890 роках на історико-філологічному факультеті Київського університету св. Володимира. У травні 1894 року захистив дисертацію та тему "Барське староство" і отримав ступінь магістра.

Наукову працю розпочав під керівництвом Володимира Антоновича. 1890 року М.Грушевський залишений на кафедрі для підготовки до викладання. Здобув ступінь магістра й отримав місце професора у Львівському університеті (1904). Невдовзі його

Будинок № 57 на вулиці Володимирській: тут працював голова Центральної Ради Михайло Грушевський. 2005 рік.

обирають головою Наукового Товариства імені Шевченка. 1898 року вийшов у світ перший том його ґрунтовної праці "Історія України-Руси". Нині цілком здійснено перевидання всіх 10 томів цього неоціненного скарбу та п'ятитомника "Історія української літератури". Як літератор, Михайло Грушевський за життя опублікував: оповідання "Особисте щастя", "Історія одної ночі" ("Зоря", 1895, 1896) та "Ясновельможний свя", "Неробочий Грицько Кривий" ("ЛНВ", 1898).

1905 року М.Грушевський переїхав до Києва, щоб видавати тут Літературно-науковий вісник та

керувати новозаснованим Українським науковим товариством, яке випускало свої "Записки" та історичний кварталник "Україна". У київський період творчої письменницької діяльності Михайло Сергійович видрукував оповідання: "Ніч", "Предок", "Пенати", "Тестамент", "Комета", "У святої Софії".

Під час Першої світової війни, восени 1914 року, М.Грушевський заарештований; після ув'язнення в Києві його вислали спершу в Сибірськ, потім - у Казань, а звідти - до Москви, де він працював до Лютневої революції, друкуючись переважно в журналі "Украинская жизнь" С. Петлюри.

Згодом він повертається до Києва. У цей період з-під пера М.Грушевського вийшли такі оповідання: "Вихрест Олександр", "Розмова з Кривоносом", "Історія сьорзи Занети Альберіго з Венеції", які видрукував у часописі "Промінь" (1917) і у книжці "Зі старих карток" (К., 1918).

З ім'ям Грушевського пов'язані перші кроки української державності - від засідань уряду до Четвертого універсалу, в якому проголошено: "Віднині Українська Народня Республіка стає самостійною, від нікого не залежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу".

29 квітня 1918 року письменник та історик Михайло Грушевський став президентом Народної Республіки. Це були жахливі часи боротьби України з ворогами різних мастей.

1919 року Грушевський змушений, під нагисом більшовиків, покинути Україну й, зрештою, виїхати на чужину. Там він розгорнув свою наукову й політично-публіцистичну діяльність. Під його проводом виходить орган Української партії соціальних революціонерів (УПСР) - "Борітеся - гоборте!" (1922-1923).

1924-1930 роках, коли М.Грушевський повернувся до Києва, разом із родиною проживав у флігелі на вулиці Паньківській, 9. Щоб схилити на свій бік Михайла Сергійовича, Всеукраїнська Академія наук, із наказу властей, обирає його своїм академіком та дозволяє відновити при ВУАН роботу історичної секції колишнього Українського наукового товариства. А найважливішим творчим, науковим здобутком його життя була праця над багатотомною "Історією України-Руси" та над "Історією української літератури". 1926 року відзначено 60-літній ювілей ученого та 40-річчя його наукової діяльності. Незабаром письменника та відомого вченого Грушевського більшовики висилають з України до Москви під нагляд; засновані ним установи зникають одна за одною, працівники секцій потрапляють під арешт, а згодом на заслання.

Остання його праця з'явилася в "Известиях АН СССР" № 3 за 1934 рік. А всього перові М.Грушевського, за підрахунками бібліографа Бориса Грановського, належить чотири тисячі прижиттєвих публікацій. Це - багатотомники, моно-

Будинок № 9 на вулиці Паньківській: тут М.Грушевський мешкав із родиною 1924-1930 роках. 2005 рік (будинок на реконструкції).

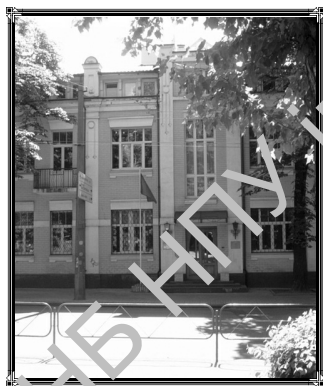
графії, історичні розвідки, публіцистичні й наукові статті, літературні твори. Всі вони споріднені з "народницькою школою" в українській історіографії. Уже в наш час під редакцією Л.Винара за упорядкування працівниць Інституту літератури НАНУ імені Т.Шевченка - Г.Бурлаки і А.Шацької вийшла книжка "Михайло Грушевський. Із літературної спадщини" (Нью-Йорк-Київ, 2000), де вперше надруковано оповідання Михайла Сергійовича і, зокрема, повість "Чужі і свої" та сценарій "Запорожці". Тут також вміщено значну за обсягом добірку поетичних творів М.Грушевського.

...Не стало Михайла Сергійовича 24 листопада 1934 року в Кисловодську, де лікувався: тіло Грушевського перевезено до Києва і поховано на Байковому кладовищі (ділянка 6, центральна алея, біля Вознесенської церкви).

Вулиця Овруцька, 6, будинок 1910-х років зведення, в якому жила і працювала **Олена Пчілка** (справжнє - Ольга Петрівна **Драгоманова-Косач**; 1849-1930) - письменниця, фольклорист, етнограф, видавець, член-кореспондент Всеукраїнської академії наук (ВУАН, з 1927), мати Лесі Українки, сестра М.Драгоманова. 1866 року Олена закінчила Київський пансіон шляхетних дівчат.

Ольга Петрівна - обдарована творча особистість, а придбане нею ім'я найбільш повно характеризує її надзвичайну працьовитість та активну участь у різноманітних ділянках під час мешкання в Києві.

Цей столичний будинок-двоповерховий, з великими прямокутними прорізами вікон, у 1997-1998 роках реконструйований. Тут у свій останній приїзд до Києва (1925-1930) й проживала Олена Пчілка у чотирикімнатній квартирі № 4 на другому поверсі правого крила будинку. Поселилася в сім'ї молодшої дочки Ізидори, яка з родиною переїхала 1925 року до Києва. Перед цим Олена Пчілка деякий час жила у будинку на вулиці Багговутівській (на Лук'янівці, не зберігся). В цьому будинку, у двокімнатній квартирі, мешкала також сім'я старшої її дочки - Ольги Косач-Кривинюк.

Будинок № 6 на вулиці Овруцькій: тут мешкала Олена Пчілка. 2005 рік.

Влітку 1929 року вже тяжко хворою Ольга Петрівна начитує автобіографію редактору своєї збірки "Оповідання" (вийшла 1930 року в Харкові). Працюючи в лекційній та етнографічній комісіях київської "Просвіти", "Українського клубу", а після його закриття - в клубі "Родина", Олена Пчілка була ініціаторкою Шевченкових вечорів. Маючи тверді національні переконання, високодуховна Мати з родини Косачів нам, сучасникам, заповіла: "Нехай же громадськість, зігрівши душу Шевченковим святом, береться до української справи". Варто про це пам'ятати.

...Померла О.Пчілка в цій квартирі й похована на старому Байковому кладовищі поруч із дочкою, Лесею.

Вулиця Гоголівська, 8 - будинок, в якому 1902-1905 роках проживав Борис Дмитрович **Грінченко** (1863-1910) - письменник, перекладач, літературознавець, мовознавець, теоретик та історик української лексикографії, фольклорист, етно-

Будинок № 8 на вулиці Гоголівській: тут мешкала родина Бориса Грінченка, де в серпні 1859 року гостював Т.Шевченко. 2005 рік.

граф, публіцист, видавець, громадсько-культурний діяч. У цей період працював над першим ґрунтовним "Словарем української мови" (68 тисяч слів), що вийшов друком 1907-1909 роках у 4-х томах.

Б. Грінченко був співукладачем, упорядником і редактором словника, матеріали до якого збирало кілька поколінь української інтелігенції, починаючи з П. Куліша (1861), пізніше - Київська Громада, редакція "Киевской старины". Борис Грінченко один із перших на Наддніпрянській Україні організував київську "Просвіту" (1906) та був обраний почесним членом Товариства.

Помер Б.Д.Грінченко 6 травня (23 квітня) 1910 року в місті Оспедалетті (Італія). 9 травня, коли доловину доставили до Києва, п'ятитисячна процесія вийшла на Байкове кладовище. Над свіжою могилою поетеса виступила від імені "Просвіти" київська письменниця Любов Яновська: "Просвіта" - остання дитина нашого дорогого небіжчика.

Без грошових засобів, за допомогою тільки маленького тісного гуртка людей, він власною енергією глибокої віри своєї та безмежної любові до Батьківщини з'єднав навколо себе розрізнену українську інтелігенцію, згуртував її в одне товариство".

У Києві нині столичному університеті підвищення кваліфікації вчителів присвоєно ім'я Грінченка, а також вулиця (з 1988) що долягає від Майдану Незалежності до вулиці Прорізної. На фасаді будинку №8 на вулиці Гоголівській, де 1902-1910 роках мешкав із родиною Б.Грінченко, 1988 року встановлено меморіальну дошку: з темно-сірого граніту у вигляді розкритої книжки з бронзовим горельєфним портретом вченого (скульптор А. Чемерис).

Разом з Борисом Дмитровичем на вулиці Гоголівській, як і на Маріїнсько-Благовіщинській, (тепер Саксаганського) 67 проживала і його дружина - **Марія** Миколаївна **Грінченко** (1863-1928) - київська письменниця, лексикограф, перекладачка, громадсько-культурний діяч. Була діяльною помічницею з підготовки словника української мови, в етнографічній та громадській роботі Б. Грінченка. Похована Марія Миколаївна на Байковому кладовищі, поруч з чоловіком та дочкою - письменницею **Настею Грінченко**.

Вулиця Житомирська, 36 - садиба належала Києво-Стрітенській церкві. З середини XIX століття тут містилося два невеличких будиночки - одно-і двоповерховий. В одноповерховому № 38 мешкав відомий український художник Іван Максимович **Сошенко** (1807-1876). Під час остан-

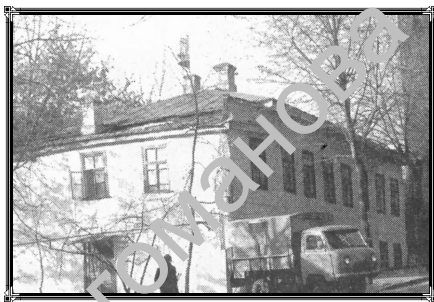

Будинок № 36 Івана Сошенка на вулиці Житомирській: тут провів київську ніч Тарас Шевченко (будинок не зберігся).

нього перебування в Києві 1959 року Тарас Шевченко бував у Сошенка на квартирі. В докуметальній розповіді В.Жмиря "Слідами Кобзаря" переказуються спомини М.Чалого про цю садибу: "У дворі був садок, відкривався чудовий краєвид на Кожум'яки, Дитинку. Коли туди прийшов Чалий, який давно мріяв про зустріч з Шевченком, то застав двох давніх друзів за трапезою у товаристві дружини і племінниці Сошенка та їхньої приятельки. З дамами Тарас Григорович розмовляв польською мовою, був говірким і веселим, співав".

Вулиця Гоголівська, 9 - будинок (розібраний влітку 1992 року) з 1859 року належав Михайлу Корнійовичу **Чалому** (1816-1907), педагогу, культурно-освітньому діячеві, організатору недільних шкіл для дорослих. У цьому будинку гостював Т.Шевченко під час останнього перебування в Києві в липні-серпні 1859 року. М.Чалий - перший бібліограф Кобзаря, 1882 року вийшла його книжка "Життя й твори Тараса Шевченка".

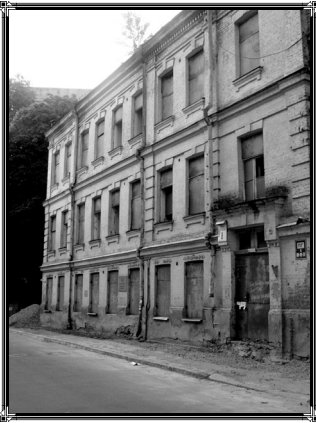
Будинок № 9 на вулиці Гоголівській, у родини Чалих у серпні 1859 року не раз гостював Тарас Шевченко (не зберігся).

Вулиця Ярининська, 8 - будинок (знесений 1978 року) вчителя латини Другої київської гімназії **І. Юскевич-Красовського**, який був давнім другом Т.Шевченка. Саме тут поет провів свій останній день і ніч перед від'їздом назавжди з Києва 1859 року.

Провулок Несторівський, 8 - будинок зведений 1900 року на ділянці землі, яка належала чиновнику І. Іванову. З 1908 року він перейшов у власність Віктора Володимировича **Ігнатовича** (1862-1933) - громадського діяча, якого у квітні 1909 року і відвідав свояк, Іван Якович **Франко** (1856 - 1916) - український письменник і громадський діяч, який перебував у Києві нелегально. Їх об'єднували не тільки родинні стосунки (їхні дружини були сестрами), а й активна участь у громадському і культурному житті столиці. В. Ігнатович був членом правління і скарбником "Українського клубу" (вул. Володимирська, 42), збори якого відвідав І.Франко. В пам'ять про перебування в будинку І. Франка, на його фасаді 1955 року встановлено меморіальну дошку з білого мармуру, яку 1971 замінено на гранітну дошку сірого кольору.

Іван Франко вперше прибув до свого заочно улюбленого, вимріяного Києва в лютому 1880 року. Зупинився він у викладача Колегії Павла Галагана - історика і етнографу Євсея Кіпріяновича Трегубова, який і жив у приміщенні навчального закладу, але ж не в тому будинку (нині № 11 на вул. Б.Хмельницького), на якому в наш час встановлено пам'ятну дошку (це був учбовий корпус), а в будинку № 9, де мешкали викладачі.

Іван Франко відвідував у Києві й Миколу Лисенка (на Рейтарській вул., №19), Павла Житецького на нинішній вулиці Січових Стрільців, № 10/1, зустрічався з Михайлом Старицьким, Володимиром Самійленком, Оленою Пчілкою та іншими українськими діячами культури. Щовечора влаштовувалися зібрання молоді - на квартирі у Лисенків або у приміщенні на Маріїнсько-Благовіщенській вулиці (нині Саксаганського), № 5.

Будинок № 8 в провулку Нестерівському: сюди в квітні 1918 року й приїхав до свояка Іван Франко. 2005 рік (будинок на реконструкції).

Людні вечірки бували на квартирі Трегубових, на вулиці Фундуклеївській (тепер вулиця Б.Хмельницького, №9) де жив Франко. Дружина Трегубова Антоніна Федорівна (уроджена Хоружинська) пише у своїх спогадах: "У нас тоді перебувало багато людей, бо в нашій сім'ї жили дві мої сестри, що якраз скінчили свою середню освіту; вони були молоді, гарні з себе, веселі, а молодша, Ольга, була до того ж ще й дуже привітна та дотепна... Сестра Ольга в ті часи, як гостював у нас Франко, вчилася на Вищих жіночих курсах у Києві. Вона дуже йому подобалася, і після повернення додому, він, листуючись з моїм чоловіком, прохає посватати йому Ольгу".

Як свідчить Антоніна Трегубова, для рішення Ольги Хоружинської дати згоду на сватання Івана Франка чимале значення мала "слава, що йшла слідом за ім'ям Франка як письменника". Вони почали листуватися, і Ольга Федорівна погодилася стати дружиною молодого Франка.

Наступний приїзд Івана Франка до Києва у квітні 1886 року завершився шлюбом Івана Франка з Ольгою Хоружинською, зареєстрованим 4 (16) травня 1886 року в домовій церкві Петра і Павла при Колегії Павла Галагана; вінчав Симеон Трегубов. На весільному застіллі також були: Віктор Володимирович Ігнатович, Петро Кирилович Любимов (жив на Гоголівській вулиці, № 34) та Ізмаїл Орестович Новицький (його будинок на Тарасівській вулиці, № 2, не зберігся). Можна гадати, що і в цих будинках Франкові також довелося бувати.

У цей приїзд Іван Якович зупинився вже не у Трегубових, а на квартирі у В.С.Качали, сусіда киянських "Мінеральних вод" (нині Володимирський спуск, № 4, поруч з будинком філармонії), з небажцем якого -Омелянном Киричинським він і приїхав до Києва. У день одруження, після скромного святкування на квартирі у Трегубових, по обіді, молоді виїхали з Києва до Львова.

Вулиця Трьохсвятительська, 4 (колишня вулиця Тетрільна) - у готелі Михайлівського монастиря в середній травні 1910 року зупинився Михайло Михайлович Коцюбинський (1864-1913). Відомий письменник завітав до Києва, щоб провідати знайомих і про це повідомив дружину листом: "...Був у Леонтовича і на обіді у гласного Цитковського... Увечері заходив до Русових. Всі тобі кланяються: Лисенко, Чикаленко, Леонтович, Науменко, Яновська".

Автор роману "Fata Morgana". З листопада 1912 до січня 1913 лікувався у клініці Київського університету (тепер бульвар Т. Шевченка № 17), де встановлено меморіальну дошку письменникові.

Іван Франко і киянка Ольга Хоружинська після вінчання.

Під час своїх відвідин Києва (у тому числі й 1911 року, коли брав участь у роботі Об'єднаного комітету зі спорудження пам'ятника Т.Г.Шевченку в Києві) зупинявся в готелі "Англія" на Хрещатику (не зберігся), у знайомих, зокрема, на теперішньому бульварі Шевченка, 54. Мешкав і на вулиці Ветрова, 15 та Фундуклеївській (тепер Б.Хмельницького) 16. Про враження так записав: "У Києві метушня, возня, багато людей давно бачили мене, кожному хочеться що-небудь одірвати від мене, що-небудь розповісти мені своє - створюється гарячковий настрій...Такою увагою, такою турботливістю оточили мене, стільки сердечності, ледве чи не самопожертва, що, бігме, доводиться вірити в людську доброту. Звичайно, це зворушує мене..."

1939 року на його честь у Києві перейменовано вулицю Тимофіївську.

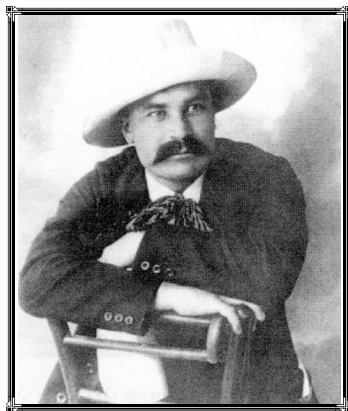
Вулиця Чкалова, 30-А (тепер вулиця Гончара): у цьому будинку проживала Любов Олександрівна **Яновська** (псевд. Ф. Екуртжа, Омелько, Реп'ях; 1861-1933) - письменниця. У Києві - з 1905 року. 1910-1914 роках - голова київської "Просвіти", в 1910-х - з'явилися її останні п'єси "Огненний змії" (1914) та "Четверта аксіома" (1916), після чого припинила літературну діяльність.

Вулиця Маріїнсько-Благовіщенська, 97 (тепер це Сакаганського, 99). Стіни цього будинку пам'ятають невгамовного Володимира Кириловича **Винниченка** (26.II (7.II) 1880, с. Великий Кут, Херсонська губернія - 6.III 1951- Мужен, департамент Приморські Альпи, Франція), коли 1900 року він вперше з'явився у Києві і вступив на юридичний факультет Київського університету св. Володимира. Винниченка за пропаганду матеріалів Революційної української партії (РУП) виключили з університету. Його навіть заарештували і кинули до Лук'янівської в'язниці, проте через брак доказів невдовзі випустили на волю.

Та 1903 року Винниченка знову мали привезти до Лук'янівської в'язниці: з осені 1902 року він служив у 5-му саперному батальйоні у Києві, часто залишав казарми і вів пропагандистську роботу серед робітників. Це не залишилося непоміченим. Аби уникнути арешту, юнак 1 лютого 1903 року втік до Львова.

Восени 1906 року В.Винниченка втретє заарештували й знову привезли до Лук'янівської в'язниці. Суд над ним та його товаришами, Юрієм Тищенком та Андрієм Жуком мав відбутися 12 жовтня 1907 року. Та того ж дня політв'язні вже перетинали австрійський кордон: цього разу у звільненні В.Винниченка вирішальну роль відіграв відомий меценат Євген Чикаленко, який домігся дозволу на те, щоб узяти його на поруки під заставу в 500 золотих карбованців.

Його літературна спадщина - це золотий фонд України. У своїх оповіданнях, романах і драмах В.Винниченко намагався перевірити найсуттєвіше: якою мірою люди вірять у те, що проголошують; якою мірою сьгоднішні Лаерти хочуть і можуть жити у згоді з повчанням старшого По-

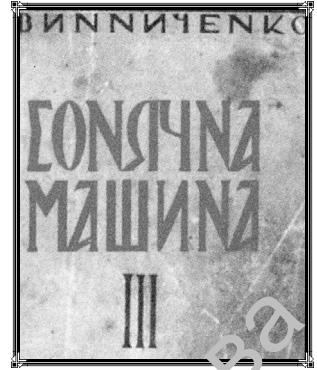

В.Винниченко в Києві.
1920-ті роки.

лонія - бути вірним самим собі. Теорія конкордизму, що її проповідував Володимир Винниченко, була спробою примирити внутрішній розлад людини в житті, її настанову - "честь із собою".

Численні п'єси Винниченка: "Брехня", "Чорна Пантера і Білий Медвідь", "Закон", "Гріх" - були перекладені в Європі й поставлені в театрах багатьох країн. Німці випустили за його твором кінокартину "Чорна Пантера" (1922). За мотивами оповідань письменника створено київською фабрикою ВУФКУ дитячий фільм "Пригоди полтинника" (1928). До речі, у будинку на Маріїнсько-Благовіщенську, 97 і відбувалися події його роману "Записки Кирпатого Мефістофеля". В об'язку адвоката, Володимир Винниченко, певно, змалював самого себе (роман написано 1916 року).

Обкладинка першого видання роману В.Винниченка "Сонячна машина".

...Помер В.Винниченко 6 березня 1951 року в місті Мужен на півдні Франції. Володимир Кирилович увійшов в історію київської організації як письменник, що залишив нам у спадок 14 романів, понад 100 оповідань і повістей, 23 драматичні твори.

Вулиця Гоголівська, 26 - у помешканні б мешкав із родиною Володимир Михайлович **Отроковський** (15 жовтня 1892-26 квітня 1918 року) - київський російськомовний поет, літературознавець. Отроковський народився в селі Кудринцях Кам'янець-Подільського повіту (тепер Хмельницька область). Закінчив гімназію в Немирові. Середню освіту в Київській колегії Павла Галана (1910). Навчався водночас з Михайлом Драєм, Павлом Филиповичем та Борисом Ларіним. Потім записався на історико-філологічний факультет університету св.Володимира. Зі студентської лави захопився літературознавством. 1914 року його залишили в університеті для підготовки до професорського звання. Писати почав ще з десяти літ, а восьмикласником уже створив "ліричну повість в октавах" - "Старці долі". 1913 року зустрівся в Петербурзі зі своїм славетним духовним наставником Олександром Блоком, якому присвятив свій вірш "Всю жизнь я томилась тобою". Відомий поет залишив запис у щоденникові про це знайомство та відгукнувся листом від 23 квітня того ж року на доробок початківця.

Помер Володимир Отроковський у двадцять шість років: його поховали на території Покровського монастиря на цвинтарі біля Воскресенської церкви. Камінний надгробок прикрасили поетичні слова небіжчика:

*Нежней не могут быть слова,
Печальней звать не могут звуки,
Чем свет весны и синева
Над тихим кораблем разлуки.*

За життя було видруковано лише шість віршів В.Отроковського. Щось з'явилося пізніше принагідно. Лише 2004 року його ширше опубліковано в "Антології. Київ, поезія ХХ століття" та в альманасі "Рукопис".

Вулиця Чкалова, 32-Б (тепер вулиця Гончара): у січні-лютому 1919 року у квартирі № 3 фасадного будинку жив під час своєї роботи в уряді Української Народної Республіки (УНР) Іван Львович **Липа** (1865-1923) - письменник, міністр УНР. Псевдоніми - Петро Шелест, Мих. Житецький, Іван Степовик. З 1902 до кінця 1918 року жив і працював в Одесі, співробітник Одеської громади, організатор видавництва "Одеська літературна спілка", української газети "Народний стяг", Українського клубу, одеської "Просвіти"; 1917 року - комісар Центральної Ради в Одесі, член ЦК партії Українських соціалістів-самостійників.

26 грудня 1918 року І. Липа призначений керуючим Управлінням культур в уряді В.Чехівського та С.Остапенка, переїхав до Києва й оселився в цьому будинку. Однак на початку лютого 1919 року з відходом військ Директорії виїхав до Кам'янця-Подільського. Брав участь у роботі Всеукраїнської Національної Ради.

Написав тут чимало поезій, оповідань, казок, притч символічно-філософського характеру. Його твори друкувалися в "Літературно-науковому віснику", газетах "Громадська думка", "Рада", альманахах: "Багаття", "У неволі". Помер 13 листопада 1923 року в Львові.

Будинок № 32-Б на вулиці О.Гончара: тут мешкала письменницька родина І.Липи. 2005 рік

Дружина І. Липи - **Марія** Липа, що тут мешкала, київська дитяча письменниця, педагог і громадський діяч, одна із засновників Всеукраїнської Учтельської Спілки (1906), загинула 1935 року у сталінському концтаборі.

Син-Липа **Юрій** Іванович (1900-1944) - письменник, публіцист, лікар, громадський діяч. Здобувши гімназійну освіту, 1917 року добровольцем вступив до куреня морської піхоти армії УНР. З 1919 року навчався у Кам'янць-Подільському університеті. З осені 1920 року емігрував у Польщу: брав участь у діяльності Союзу української молоді, організував літоб'єднання "Сонцесвіт", видає свою першу поетичну збірку - "Світлість" (1925). Закінчив медичний факультет Познанського університету (1929), стажувався в Лондонському університеті. Згодом вивчав політичні та економічні дисципліни у Варшавській школі політичних наук.

З початку 1930-х років Ю.Липа друкує літературно-публіцистичні роботи в київських періодичних виданнях. Разом з Є.Маланюком заснував літературно-мистецьке об'єднання "Танк". Видає поетичні збірки: "Суворість" (1931), "Вірую" (1938); з прозових - роман "Козаки в Московії" (1931), збірку новел "Нотатник"; лікарські праці: "Фітотерапія" (1933), "Ліки під ногами" (1943); публіцистичні праці "Українська доба" (1936), "Призначення України" (1938).

Друга світова війна застає Ю.Липу у Варшаві. Бере активну участь в українському громадсько-політичному житті. 1943 року переїжджає на Львівщину (м. Яворів), приєднується до Руху Опору. Працюючи лікарем, організував підпільні курси з підготовки медичних кадрів для Української повстанської армії, готував тексти листівок та

відозв до населення. З 1944 року - інструктор 1-ої старшинської школи УПА в Карпатах, входив до складу Української Головної Визвольної Ради. У серпні цього ж року попав у засідку підрозділу НКВС. Закатований Ю.Липа енкаведистами 20 серпня 1944 року в с. Шугів на Яворівщині.

Вулиця Чкалова, 90 (тепер вулиця О.Гончара): будинок займає наріжну частину кварталу на перетині вулиць О.Гончара і Тургенєвської, збудований за проектом архітектора А. Краусса. 1920-х роках у квартирі № 28 проживав Борис Володимирович **Якубський** (1889-1944) - літературознавець, професор Київського університету, одночасно викладач Вищого музично-драматичного інституту імені М. Лисенка; співробітник Комісії новітнього письменства Всеукраїнської академії наук (ВУАН). Один із основоположників соціологічного методу в українському літературознавстві. Автор праць: "Наука віршування" (1922), "Соціологічний метод у письменстві" (1923). За його загальною редакцією у "Книгоспілці" вийшло 12 томів "Творів" Лесі Українки (1927-1930). М. Зеров присвятив йому вірш "Аристарх" (1923), а також два вірші російською мовою з циклу "Баришівка".

За часів фашистської окупації Борис Якубовський перебував у Києві, публікувався у газеті "Нове українське слово". Був репресований.

Вулиця Садова, 1/14: у 1920-1930-х роках тут проживав Михайло Панасович **Драй-Хмара** (1889-1939) - київський поет і літературознавець. Михайло Панасович викладав у київському медичному інституті (1923-1929), працював в Інституті мовознавства Всеукраїнської академії наук України (1930-1933). У цьому будинку Драй-Хмара підготував першу збірку поезій "Проростень", яка вийшла друком 1926 року. Дві інші збірки - "Сонячні марші" та "Залізний обрій" побачили світ 1969 року.

1926 року опубліковано його монографію "Леся Українка - життя і творчість", а 1929 - у "Записках Історико-філологічного відділу ВУАН" статтю "Поєма Лесі Українки "Віла посестра" на тлі сербського та українського епосу". Перекладав українською твори світової класики.

Разом з М. Зеровим, П. Филиповичем, О. Бургардтом, М. Рильським - М. Драй-Хмара належав до літературного угруповання неокласиків. Вперше поет заарештований 21 березня 1933 року, звинувачений у причетності до контрреволюційної націоналістичної організації, яка діяла у Кам'янець-Подільському університеті, де він працював викладачем 1918-1923 роках. 16 липня його відпустили через відсутність доказів. Арешт став підставою для звільнення з Інституту мовознавства, виключення із Спілки наукових працівників, заборони друкуватися.

Вдруге органи НКВС заарештували поета у його квартирі 6 вересня 1935 року. 28 березня 1936 року засуджений за сфальсифікованим звинуваченням у приналежності до

Будинок № 90 на вулиці Гончара: тут мешкав Б.Якубський. 2005 рік.

націоналістично-терористичної групи, М. Зерова відправили на 5 років ув'язнення у виправно-трудові табори. Відбував покарання на Колимі. У травні 1938 року додано ще 10 років за участь в антирадянській пропаганді у таборі. Помер М.П.Драй-Хмара в Усть-Тайожному 19 січня 1939 року. Реабілітований 1989 року.

Вулиця Чкалова 36-Б (тепер вулиця Гончара): житловий будинок початку ХХ століття, в якому проживав Дмитро Юрійович **Загуг** (1890-1944) - поет, літературознавець, критик, перекладач.

Щодо характеристики будинку: чотириповерховий, оздоблений у цегляному декорі у формах київського ренесансу з елементами раннього модерну. Збереглися ковані металеві ажурні огороження парадних сходів і балконів, характерні для забудови кінця ХІХ- початку ХХ століття.

1917-1933 роках у цьому будинку і проживав Дмитро Загуг, який добуватися почав з 1909 року. Писав під псевдонімами І. Майдан, Б.Тиверець, Д.Буковинець, Г. Юрась. Належав до групи символістів "Музагет", пізніше - до літературних спілок "Західна Україна", Всеукраїнської спілки пролетарських письменників (ВУСПП). Видав збірки віршів: "З зелених гір" (1918), "На грані" (1919), "Наш день" (1925), "Мотиви" (1927). Перекладав Гете ("Фауст"), Шеллера, Гейне, Бальмонта, Байрона, а також підручник "Поетика" (1923). Автор текстів пісень і романсів.

Будинок № 36-Б на вулиці
О.Гончара, де мешкала родина
Дмитра Загула. 2005 рік.

9 травня 1933 року Д. Загуг незаконно заарештований органами Державного політичного управління УРСР і засуджений до десяти років позбавлення волі. Покарання відбував у Забайкаллі та на Колимі, де й помер. Реабілітований 1957 року.

1995 року на фасаді будинку встановлено бронзову меморіальну дошку з барельєфним портретом Дмитра Юрійовича Загула (скульптор В. Сівко).

Вулиця Горького, тепер Антоновича, 4-6: у повоєнні роки в київському будинку проживали мати - Одарка Єрмолаївна й сестра - Поліна, письменника й кінорежисера Олександра Петровича **Довженка** (1894-1956). Останній раз тут зупинявся Олександр Петрович у серпні 1956 року...

Вулиці Подолу пам'ятають двадцятирічного Довженка, випускника Глухівського учительського інституту (1911-1914), коли Сашко вчителював у 7-му київському вищепочатковому училищі (будинок не зберігся). 1919 року О.Довженко залишив Київ, перебував у армії УНР. А повернувся лише влітку 1920 року (боротьбісти взяли на поруки) на роботу в наросвіти, потім працював комісаром театру імені Т.Шевченка (тепер вулиця Б.Хмельницького, 5), дипломатом за кордоном.

Після кінофільмів "Звенигора" та "Арсенал", в якому О.Довженко всебічно відтворив і краєвиди Києва, 1930 року він ставить кінофільм "Земля", який сприйнятий неоднозначно, і митець "посивів і постарів за кілька днів", хоч пізніше цей фільм визнано одним із найкращих "у всіх народів і епох".

Для роботи над новою кінострічкою "Щорс" весною 1935 року Олександр Петрович знову приїздить до міста й зупиняється на шість років на вулиці К.Лібкнехта, тепер Шовковичній, 10 (тут нині встановлено меморіальну дошку). Довженко мріяв написати нарис про "зруйнований Київ". Письменника, як він записав у "Щоденнику", вразило бачене після фашистської навали: "Картина потрясаюча. Такого наш світ на протязі кількох століть, багатьох століть не баче. Адже Київ був мільйонним містом. Зараз на руїнах тисяч п'ятдесят. Ми в'їжджали в Київ удень 6-го числа листопада 1943 року. Це було в день визволення. Київ був очищений од німців п'ятого листопада уночі".

О.Довженко поспішає на вулицю Горького 4-6 (тепер В.Антоновича), до матері, Одарки Єрмолаївни, де почув розповідь про смерть батька, Петра Семеновича, який пережив побої фашистів та вигнання з квартири, розчарування в Сталіні, за його "невміння правити і воювати". "Так у тяжкій безнадійності і помер у великих муках," - завершила сумну розповідь вбита горем невістка. В "Зачарованій Десні" син так написав про батька: "Скільки він землі виорав, скільки хліба накопив! Як вправно робив, який був дужий і чистий".

Будинок № 10 на вулиці Шовковичній пам'ятає свого мешканця, Олександра Довженка. 2005 рік.

Київська кіностудія носить ім'я Олександра Довженка. 2005 рік.

...1946 року, за десять літ перед смертю, Олександр Петрович Довженко занотував до "Щоденника" свій заповіт такими словами: "Прощай, Україно. Прощай, рідна, дорога моя земле-мати. Я скоро помру. Умираючи, попрошу вирізати з грудей моїх серце і хоч його одвезти і закопати під твоїм небом. Прийми його. Воно тобі весь вік молилось, не проклинаючи ні однієї з чужих земель".

Покоїться нині тлін Великого українця на Новодівочому кладовищі Москви (ділянка 3) й чекає часу, коли упокоїться, нарешті, як заповідав, поруч могили батьків, на Байковому кладовищі (ділянка 44).

Вулиця Леніна, 68 (тепер Б.Хмельницького), вулиця Рєпіна, 5 та вулиця Кузнечна, (тепер Антоновича) 107 тісно пов'язані із творчістю Павла Гигоровича **Тичини** (15(27).І.1891, с. Піски, тепер Бобровицького району Чернігівської

області - 16.IX.1967, Київ) - поета, громадського і державного діяча, академіка Національної академії наук України з 1929 року.

Перед Жовтневою революцією 1917 року П.Тичина навчався в Київському комерційному інституті (тепер - педагогічний університет імені М.Драгоманова). Водночас підробляв помічником хормейстра в театрі М. Садовського та в конторі газети "Рада" (в 1918 - член її редколегії, вже мала назву - "Нова Рада"). "У Києві я зустрів революцію," - згадував Павло Григорович. Потім оселився на постійне проживання в квартирці на вулиці Кузнечній, 107 (нині В.Антоновича): тут переховувалися від переслідувань Василь Чумак і Еллан-Блакитний.

У квартирі на Кузнечній, Павло Тичина написав 20 березня 1918 року вірш, з якому засуджував громадянську війну з її жорстокістю:

*...І взялися кров'ю поле і гаї,
 Бо рубались, бились рідні, свої.
 Хто ж тобі зготовив цей кривавий час?
 Хто так люто кинув на поталу нас?
 І сказали люди: годі нас дурить!
 Будем ще й на волі у кайданах гнить!
 Ждали ми героя, а встав свинопас -
 Хто ж так люто кинув на поталу нас?*

Будинок № 5 на вулиці Репіна (тепер Терещенківська), де мешкав Павло Тичина. 2005 рік.

Київ відбився в багатьох творах Павла Тичина. Ось запис із "Щоденника" за 1922 рік: "Молодь перед тим, як починаю писати. До Шіллера, Шевченка і до менших, недавніх, як Чумак. Це не молитва, бо я не прошу допомоги мені щось написати. Це - горіння поміж друзями, це - продовження того, що вони зробили. Вони своє зробили. Тепер вони є свідками того, як я, брудний, фальшивий, незадоволений із себе, свічу, і розгоряюся, і піднімаюся ген-ген, падаю і знову іду"...

Першу збірку поезій Павла Григоровича "Сонячні кларнети" (1918) прихильно зустріла критика. Наступні книжки: "Замість сонетів і октав"

і "Глу" (обидві - 1920) та "Вітер з України" (1924) висунули поета в передові лави європейських поетів; Тичина став одним із заспівавців українського національно-культурного "Ренесансу" 1920-х років.

За тоталітарної системи сталінщини поет змушений був "оспівувати", "закликати", "боротись". І Євген Маланюк цілком справедливо закинув авторові: "...від кларнета твого - пофарбована дудка осталась... В окривавлений Жовтень - ясна обернулась Весна".

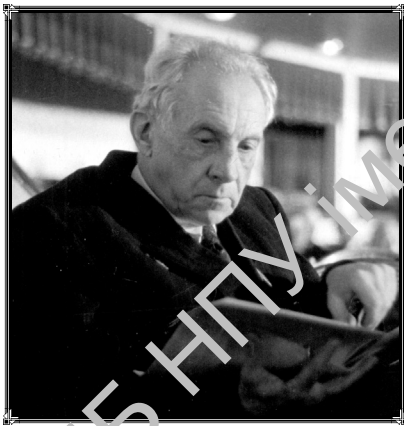
Але муза поета підносила до верховин світової поезії, як у незавершеній поетичній симфонії "Сковорода", де Київ виступає не лише тлом, а живим єством Павла Григоровича, його нестримне бажання бачити "місто каштанів" щасливим "в усьому"...

Вулиця М. Рильського, 7 (колишня вулиця Радянська): будинок зведено 1946-1951 роках, на пагорбі, що височить над Горіховатськими ставками та межує з Голосіївським лісом. Тут жив і працював останні тринадцять років життя Максим Тадейович **Рильський** (1895-1964) - поет, мистецтвознавець, перекладач і громадський діяч, академік АН УРСР (з 1943), академік АН СРСР (з 1958). За допомогою давніх друзів поета - селекціонера зі Сквири Й.Магомета та академіка М.Гришка біля будинку закладено сад.

У цей час (1942-1964) М.Рильський очолював Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР (нині Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАНУ імені М. Рильського), був головним редактором журналу "Народна творчість та етнографія" (1957-1964). Відзначений Державною премією СРСР (1950), Ленінською премією (1960).

Як тепер відомо, 1931 року ніжний лірик Максим Рильський потрапив у жорсткі лещата НКВС. Майже рік просидів за ґратами на Лук'янівці. Його товаришів-неокласиків Драй-Хмару, Филиповича, Зерова репресували - вони загинули в концтаборах. Ось що писав Богдан, молодший син Максима Тадейовича про ті страшні часи: "...Заарештували батька пізно вночі, в будинку на вулиці Бульварній, 14 (нині Боженка)... Під час обшуку мама непомітно зняла зі стіни батькову мисливську рушницю, на її думку, небезпечний "речовий доказ"... До Лук'янівської в'язниці тата повели під конвоем, через усе місто...". Серед семи співкамерників Рильського була київська професура. Допитували на Інститутській, у приміщенні нинішнього Міжнародного центру культури і мистецтв. Туди ж Катерина Рильська ходила до чоловіка на побачення. Приносила каву, пиріжки, бутерброди...

Максим Рильський: хвилина натхнення.

У Голосіївському будинку народжувалися вірші, що увійшли до збірок: "Троянди й виноград" (1957), "Далекі небосхили" (1959), "Голосіївська осінь" (1959), "Зграя веселиків" (1960), "В затінку жайворонка" (1961), "Зимові записи" (1964).

1960 року М. Рильський писав для газети "Вечірній Київ" нариси "Вечірні розмови", які 1962 і 1964 роках видані окремими збірками. У цьому будинку літературознавець працював над перекладами, редагував, писав рецензії. У цей період вийшли дослідження та статті про П. Саксаганського - "Майстер високої правди" (1958), М. Лисенка - "Про листи Лисенка" (1962), І. Карпенка-Карого - "Гордість української драматургії" (1955), С. Гулака-Артемовського (1954), М. Садовського (1956), А. Луначарського (1958), М. Заньковецьку і М.Микишу (обидва - 1960), І. Козловського і А. Бучму (обидва- 1961), М. Донця, О. Мишугу, О. Довженка, Л. Ревуцького (1963-1964); мистецтвознавчі проблемні твори - "Про наші мистецькі справи" (1961), "Театр, глядач, репертуар" (1963).

У затишній кімнаті на першому поверсі - спальні - пройшли останні дні М.Т.Рильського. Його ім'я носить одна з вулиць, парк у Києві.

Після смерті поета його сини подарували державі цей будинок. 1966 року тут створено Київський літературно-меморіальний музей М.Т.Рильського (для відвідувачів відкрито 1968 року). На першому поверсі - вітальня - простора, світла, продовгувата кімната. Тут збиралася родина поета, сюди сходилися друзі господаря - письменники, артисти, вчені, діячі науки і культури. Дві менші кімнати першого поверху займає меморіальна бібліотека, яка налічує понад 8 тисяч книжок. Круті дерев'яні сходи ведуть на другий поверх до робочого кабінету. У трьох кімнатах - літературна експозиція м'язю, матеріали якої розповідають про життєвий шлях М.Т. Рильського та його творчість. 1968 року перед будинком встановлено бронзове погруддя поета.

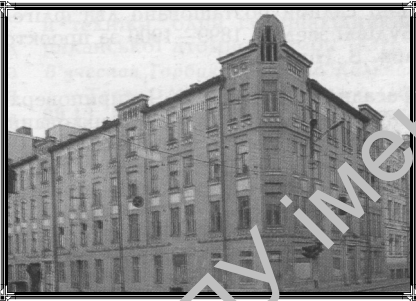
Вулиця Кузнечна, 64/16 (тепер вулиця Антоновича): будинок споруджений за проектом архітектора В. Рикова як прибутковий житловий будинок, що належав купцю З. Гринкевичу. У цьому будинку 1911-1919 роках мешкав Олександр **Олесь** (справж. - Олександр Іванович **Кандиба** ; 1878-1944) - поет. Народився на хуторі Кандиби біля с. Білопілья на Сумщині. Закінчив (1902) Харківський ветеринарний інститут. З 1911 року, коли переїхав до Києва, працював ветеринарним лікарем.

Літературну діяльність почав 1903 року й набув ширшої популярності вже після виходу першої збірки "З журбою радість обняла..." (1907). Літературний псевдонім "Олесь" - це насправді любовне ім'я: так звала Сашка наречена, а згодом дружина, бестужевка Віра Свадковська. Коли 1919 року Олесь, чудом врятувавшись від розстрілу, виїздить за кордон як культурний аташе УНР, дружина із сином залишаються в Києві, як виявилось, на цілих чотири роки.

У тридцять його називали "українським Гейне" і "українським Надсоном". Його віршами освідчувалося в коханні два покоління — те, що виросло перед Першою світовою, і те, що його страшний 1918-й рік застав на гімназичній лаві. У творах О.Олеся особиста лірика поєднується з громадянськими, патріотичними настроями. Його вірші покладали на музику українські композитори М. Лисенко, Я.Степовий, К.Стеценко, а також російські, білоруські, французькі, чеські композитори.

У ці роки, О.Олесем, у будинку на Горького, написані драматичні твори: "Над Дніпром", "Трагедія серця", "По Мюллеру" (всі -1911), "Тихого вечора" (1912), "Злотна нитка" (1913, з присвятою М. Лисенкові), "Осінь", "Танець життя", "На свій шлях", "На курорті" (всі - 1913), "Хвесько Андибер", "Буржуї" (обидва-1917).

1919 року О.Олесь емігрував до Будапешта, потім до Відня, де 1920 року редагував часопис "На переломі", був головою Союзу українських журналістів. Із 1924 року жив у Празі, де й помер.

Будинок № 64/16 на вулиці Кузнечній (тепер Антоновича): тут мешкала родина Олександра Кандиби.

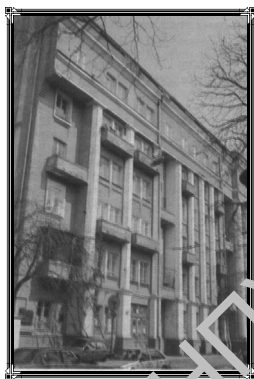

Слід зазначити, що в столичній квартирі О.Кандиба мешкав і з сином - Олегом Ольжичем - талановитим поетом і відомим громадським діячем, якого у червні 1944-го як одного з лідерів оунівського підпілля було схоплено гестапо і закатовано у Заксенгаузені.

Вулиця Леонтовича, 6-А (колишня вулиця Гімназична): житловий будинок першої половини 1930-х років. У цьому будинку 1935-1937 проживав Антон Семенович **Макаренко** (1888- 1939) - письменник, педагог, який розробив свого часу дуже дійову теорію й методику виховання у колективі і через колектив. З липня 1935 року працював у Києві заступником начальника відділу трудових колоній. Відвідував кийські школи, вивчав шкільну практику, деякий час (жовтень - листопад 1936) заступав трудовою колонією у Броварах. У вересні 1935 року закінчив роботу над оуніописом "Педагогічної поеми". Тоді саме її було перекладено українською мовою й видано в Україні.

1936 року в цьому будинку Макаренко заходився писати "Методики організації виховного процесу", розпочав роботу над романом "Шляхи покоління" та повістю "Прапори на баштах", збирав матеріал до "Книги для батьків". Цікавився історією Київської Русі, разом із дружиною працював над романом про великого кийського князя Володимира Мономаха. Проживав у квартирі №18 (за іншою версією - в №21) на 5-му поверсі.

1978 року на фасаді будинку встановлено бронзову меморіальну дошку з рельєфним портретом А. Макаренка (скульптор М. Вронський, архітектор В.Гнездилов).

Будинок № 6-А на вулиці Гімназичній: тут у 1935 році мешкав Антон Макаренко.

На вулиці Десятинній, 9, під час фашистської окупації Києва в цьому будинку містилася Спілка українських письменників, створена в листопаді 1941 року поетесою, активісткою Культурної референтури Організації українських націоналістів Оленою Іванівною **Телігою** (1907-1942). Осторонць (тепер у будинку міститься Посольство Великої Британії в Україні). У середині ХІХ століття земельна ділянка тут належала родині О. Анненкова, з 1856 - титулярному раднику Б. Климовичу. Пізніше розділена на кілька частин, одну з яких 1899 року придбав цукрозаводчик і відомий меценат В.Смиренко. Існуючий двоповерховий цегляний будинок зведений за проектом архітектора В. Ніколаєва.

Споруда - зразок приватного осторонця, вдало вписаного у забудову вулиці Десятинної. Власник будинку - Василь Федорович **Смиренко** (1835-1915) надавав велику матеріальну допомогу українській культурі: фінансував хор М.Лисенка, журнал "Киевская старина" та видання Українського наукового товариства. За його заповітом будинок з жовтня 1919 року перейшов у власність Українського наукового товариства. Тут відбувалися засідання відділів і секцій товариства, містилися його канцелярія, постійні комісії, деякі музеї.

Будинок № 9 на вулиці Десятинній: у роки фашистської окупації тут знаходилася Спілка українських письменників.

У роботі товариства в цей період брали участь учені й київські письменники: М. Біляшівський, М. Василенко, І. Каманін, А. Кримський, О. Левицький, А. Лобода, С. Маслов, В. Перетц, Д. Щербаківський, О. Яната.

Навесні 1919 року проведені засідання, на яких обговорювалися такі питання, як участь у реставрації Софійського собору, фіксування пам'яток української старовини, заснування і активне поповнення музею і кабінету українського мистецтва. На кінець 1919 року було 33 постійних дійсних члени секції і 6 членів-співробітників. Серед них - відомі діячі культури й науки, зокрема - письменники: Д. Антонович, М. Біляшівський,

М. Бойчук, С. Гіляров, О. Грушевський, В. Козловська, В. Кичевський, М. Макаренко, В. Модзалевський, Г. Нарбут, Г. Павлуцький, С. Таранушенко, Д. Щербаківський.

У будинку також містилися: на другому поверсі - Музей українських діячів науки і мистецтва (з 1924 його директор - О. Новицький), 1929 року музей перейшов до Києво-Печерської лаври), на першому поверсі - кабінет українського мистецтва ВУАН. Цей кабінет заснований 1924 року на базі невеликого музею, що залишився від Українського наукового товариства. Тут було зібрано різноманітні матеріали з історії української народної творчості: порцеляна, фарфас, глиняні й плетені вироби, скло, тканини, вишивка, різьблення, старовинні книжки й гравюри. У кабінеті була велика бібліотека, якою користувалися співробітники науково-дослідної кафедри мистецтвознавства ВУАН.

1923-1934 роках у квартирі № 1 на першому поверсі вулиці Десятинної проживав і Олекса Петрович **Нольдський** (1862-1934) - історик мистецтв, академік ВУАН (з 1922), голова ВУАНу (з 1924), реорганізованого з Археологічної комісії УНТ; автор низки робіт з вивчення мистецької спадщини Т. Шевченка.

Вулиця Золотоворітська, 4: житловий будинок другої половини ХІХ століття. В 1930-х роках у помешкані № 1 проживав Василь Федорович **Різниченко** (Різников; 1892-1938) - краєзнавець, бібліограф, демограф, видавець, громадський діяч. У дорадянський час - відомий діяч київської "Просвіти". Заснував у Києві власне видавництво, у роки визвольних змагань видавав великими тиражами брошури про гетьманів Д. Апостола, І. Мазепу, П. Орлика, національну символіку України. Одночасно широко друкувався в київській, чернігівській та західноукраїнській періодиці (38 назв видань). Опублікував праці з краєзнавства, історії козацької державності ХУІ-ХУІІ століття.

1920- 1930-х роках - старший науковий співробітник Інституту демографії ВУАН. За редакцією академіка М. Птухи вийшли покажчики В. Різниченка "Демографія України за 1914-1928 рр."

10 лютого 1938 року у цьому ж будинку В.Різниченко незаконно заарештований енкаведистами. Проходив в одній справі з антропологом М. Ткачем, істориком та мистецтвознавцем М. Тарасенком. Розстріляний.

Вулиця Уманська, 35 (колишня вулиця Нова 490-та): невеличка кімната, де жила родина Івана Олексійовича **Світличного** (20.IX.1929, с. Половинкине, Старобільського району на Луганщині - 25.X.1992, Київ) - поета, перекладача, літературознавця, критика, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1994). Приміщення стало осередком бурхливих дискусій, клубом творчої молоді. Це був затишний прихисток і для молодого поета Василя Симоненка. Тут почували себе як удома "шестидесятники": Опанас Заливаха, Алла Горська, Іван Дзюба, Юрій Бадзьо, Галина Севрук, Василь Стус, Ігор Калинець і Василь Голобородько. Всі вважали цей закамарок, де добре думалося й дихалося, - "ластів'ячим гніздом під самим дахом".

Іван Світличний закінчив 1947 року десятирічку в Старобільську. Вступив до Харківського університету на філологічний факультет, де 1952 року одержав диплом учителя української мови й літератури. Київський період життя: був аспірантом в Інституті літератури АН УРСР імені Тараса Шевченка (науковий керівник - академік О.І. Білецький); після випуску завідував критикою журналу "Дніпро"; 1957-1963 роках - молодший науковий працівник Інституту літератури, з 1964-го - в Інституті філософії АН УРСР. Звільнений із роботи, І.Світличний якийсь час працював у Товаристві охорони природи.

За весь час перебування в Києві, Іван Олексійович висвітлював літературний процес у столиці України. Його статті позначали глибиною думок, новітнім підходом до розгляду творів письменства, самобутнім трактуванням художніх явищ. Він був людиною своєї доби, не просто шістдесятником, а за словами Михайлини Коцюбинської, "генератором ідей" шістдесятництва. Перший арешт стався 1965 року. Протримавши вісім місяців у слідчому ізоляторі, Івана Світличного відпустили. "Мистецтвознавці в цивільному" стежили за кожним його кроком; вони були впевнені, що це - "суспільно небезпечний злочинець, № 1". Його залишили без роботи, без друку (змушений був публікувати свої статті під чужими прізвищами). Наглядачам за ним не давали спокою зв'язки І.Світличного із культурним світом.

На початку 1972 року І.Світличного засудили на сім років таборів і п'ять років заслання: відбував покарання в Пермській області (ВС 389/35, 36), а потім - в Алтайському краї (Усть-Кан і Майма). Працював нічним сторожем і палітурником у бібліотеці. Але дозвілі перекладав і писав власні вірші.

1981 року невільника, після вибуху крові, розбили корчі: Іван Світличний став інвалідом першої групи. Прожив ще 11 років, але так і не зміг віддатися творчій праці.

...Помер Іван Олексійович 25 жовтня 1992 року в Києві. Його відспівували у Володимирському соборі й поховали на Байковому кладовищі столиці (ділянка 33).

Вулиця Заньковецької, 5/2 (колишня вулиця Фірдоусі): споруджений за проектом архітектора П. Альошина, за участю архітектора О. Колісниченка. Бу-

Будинок на вулиці Заньковецької 5/2,
у якому мешкали з родинами й
столичні письменники.

динок (другий) житлового кооперативу "Радянський лікар", зведений 1931-1936 роках: згорів у вересні 1941 року, відбудований після Другої світової війни.

1950-1980-х роках тут проживала: у квартирі № 20 - Наталя Львівна **Забіла** (1903-1985) - поетеса, драматург, перекладач. Писала переважно для дітей. Автор драматичних творів, які написані переважно тут: "Коли зійде місяць" (1963), "Перший крок" (1968), "Троянові діти" (1971). Відзначена літературною премією ім. Лесі Українки (1972).

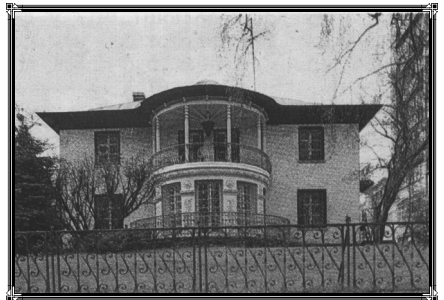
1952-1976 роках у квартирі № 59 цього ж будинку мешкав Юрій Корнійович **Смолич** (1900-1976) - фантаст-романіст, театральний критик,

громадський діяч. З 1960 року - голова Українського товариства дружби і культурних зв'язків із зарубіжними країнами. В 1971-1973 роках - голова правління Спілки письменників України. Тут він написав "Розповідь про неспокій" (1968), "Розповідь про неспокій триває" (1969), "Розповіді про неспокій немає кінця" (1972), роман "Світанок над морем" (1956); монографічне есе "Лесь Курбас" (1969); збірник статей "Про театр" (опубл. 1977); публіцистичні книжки "Розмова з читачем" (1953); "Про хороше в людях" (1965, у співавт. з М. Рильським). Твори вийшли у 7-ми томах (1984).

Вулиця Артема, 46 (тепер вулиця Січових Стрільців): осторонець зведений 1945 року для сім'ї генерала М. Ватутіна за проектом архітектора А.Добровольського. У другій половині ХХ століття на цьому місці була Вознесенська церква (знесена у 1930-х роках). Від неї залишилася брама цвинтаря, збудована у кінці ХІХ - на початку ХХ століття. У 1949 року будинок переданий під заміську дачу подружжю - О.Корнійчуку і В.Василевській.

1949-1957 роках у цьому будинку проживали Олександр Євдокимович **Корнійчук** (1905-1972) - письменник, драматург, кіносценарист, державний і громадський діяч, академік АН УРСР (з 1939) і АН СРСР (з 1943), Герой Соціалістичної Праці (1967), 1946-1953 роках був головою правління СПУ та його жінка Ванда Львівна **Василевська** (1905-1964) - письменниця, громадська діячка.

У цей період О. Корнійчук працював над п'єсами "Калиновий гай" (1950), "Крила" (1954), "Чому посміхалися зорі" (1958). У цьому будинку В. Василевська написала роман "Ріки горять" (1951) з трилогії "Пісні над водами", а також повість "В тяжкій боротьбі" (1953).

Заміська дача О.Корнійчука і
В.Василевської в 1949 - 1957 роках.

Тут бували відомі київські письменники: М. Бажан, О. Гончар, М. Рильський, англійський - Дж. Прістлі, бразильський - Ж. Амаду, російський - О. Фадєєв, актори Київського українського драматичного театру імені І. Франка, МХАТу ім. М. Горького та інші діячі культури. 1957 року подружжя переїхало на вулицю К. Лібкнехта, 10 (тепер вулиця Шовковична).

Вулиця Суворова, 19-А (колишня вулиця Урбановича): будинок зведено 1973 року, шістнадцятиповерховий, облицьований білим кахлем.

1974-1989 роках у квартирі № 66 на п'ятнадцятому поверсі проживав Дмитро Омелянович **Луценко** (1921-1989) - київський поет, заслужений діяч мистецтв УРСР (з 1974). За цей період вийшли збірки його поезій: "Пахучий хліб" (1974), "Дорогого патрона" (1975), "Хліб і пісня" (1978), "Березовий дзвін" (1980), "Дорога спадщина" (1984). У цьому ж будинку написав популярні пісні, як: "Київський", "Сивина", "Осіннє золото".

Будинок № 19-А на вулиці Суворова: тут мешкав Дмитро Луценко. 2005 рік.

Вірші поета покладали на музику композитори О. Білаш, В. Верменич, К. Давидкевич, Г. Майборода, П. Майборода, Л. Ревуцький. За пісні, написані у співдружності з І. Шамо, Д. Луценко удостоєний Державної премії імені Т. Шевченка (1976). 1996 року на фасаді будинку встановлено бронзову меморіальну дошку з барельєфним портретом поета (скульптор М. Міщук).

Вулиця Освіти, 4, де стоїть гуртожиток Національного університету імені Т. Г. Шевченка. Там проживав (1952-1957) студент факультету журналістики, якого завжди бачили однокурсники в спортивному костюмчику - Василь Андрійович **Симоненко** (8.I.1935, с. Біївці Лубенського району Полтавської області - 14.XII.1963, м.

Черкаси) - поет, журналіст. Закінчив 10 класів середньої школи в Тарандинцях (1952).

Василя обрали старостою університетської літературної студії університету, яка у п'ятдесятих роках стала справжньою кузницею творчих талантів України. Він натхненно відстоював українське слово серед творчих однодумців і побратимів: Віктора Близнеця, Тамари Коломєць, Василя Шевчука, Бориса Олійника, Петра Засенка, Станіслава Тельнюка, Наталі Кашук, Роберта Третякова, Володимира Коломійця, Олеся Лупія, Василя Міденка, Дмитра Головка, Івана Власенка, Олекси Мусієнка, Анатолія Перепадю, Милоли Шудрі та інших університетчиків - нині відомих київських письменників.

Одержавши диплом літературного працівника на факультеті журналістики (1958), Симоненко працював у виданнях: "Черкаська газета", з 1960- "Молодь Черкащини", та в останній рік життя - власкором "Робітничої газети" (Київ). Він встиг потримати своїми руками перші поетичні книжки: "Тиша і грім" (1962) та казка "Цар Плаксії і Лоскотон" (1963). За віршовані твори став членом Спілки письменників України (1962). Рекомендував його київський поет Платон Воронько.

Творча спадщина Василя Симоненка цілком відкрилася лише після його смерті.

На особливе поцінування заслуговує "Казка про Дурила" (1963), щоденник "Окрайці думок" (1962-1963), повість "Огуда" (1956-1962) та кіносценарій "Бенкет небіжчиків" (1961).

Олесь Гончар назвав поета "витязем молодої української поезії". Перелік чеснот поета Шевченкового засягу доповнив упорядник мюнхенської книжки Симоненка "Берег чекань" Іван Кошелівець: "Йому судилося на одному з критичних поворотів історії бути обранцем, устами якого промовляє ціла нація".

Побачили світ численні збірки Симоненка: "Земне тяжіння" (1964), "Поезії" (1966), "Лебеді материнства" (1981), "Поезії" (1985), "Народ мій завжди буде" (1990) і найповніше видання - "У твоєму імені живу" (1994); двотомник "Твори" (Черкаси, "Брама", 2004), та вибрані твори "На схрещених мечах" у "Бібліотеці Шевченківського комітету (Київ, "Пульсари", 2004). Свого часу (1965) вийшла із друку і книжка новел Симоненка - "Вино з троянд".

У Голосіївському районі столиці, на вулиці Горького, тепер Антоновича, 25 відкрито районну бібліотеку імені Василя Симоненка. 2005 рік.

На клопотання вісімнадцяти Шевченківських лауреатів України ("Витязь невмирущого слова" - "Літературна Україна" від 24.XI.1994) Симоненка посмертно нагороджено Державною премією імені Тараса Шевченка.

Столична вулиця Освіти, де мешкав у гуртожитку студентом поет, що на Олександрівській слобідці давно проситься, щоб її назвали ім'ям славетного поета, розвій творчого натхнення якого припадає на часи київського життя.

Не може бути, щоб не улюбив Київ свого співця. Адже Симоненкова дорога у вічність проходить і через столицю, де народилися й такі його рядки поезії:

*Народ мій е! В його волячих жилах
Козацька кров пульсує і гуде!*

Ще в грудні 1963 року Микола Вінграновський, познайомившись із поезією Симоненка, мовив пророче: "Наш Василь вже іде по найдовшій у світі дорозі". Вже й Вінграновський пішов по найдовшій у світі дорозі. Але часом вони повертаються - як до обраних дух пророка...

Бульвар Академіка Вернадського, 61: будинок зведено в кінці 1970-х років, шістнадцятиповерховий, блочний. Тут з середини серпня 1963 -1965 роках жив Василь Семенович Стус (1938-1985)- поет, громадський діяч.

У 1963-1965 роках Стус - аспірант Інституту літератури імені Тараса Шевченка АН УРСР зі спеціальності "Теорія літератури". Відтоді оселяється в Києві. За виступ 4 вересня 1965 року в кінотеатрі "Україна" з приводу арештів серед української інтелігенції відрахований із навчання. Має тимчасову роботу на будівництві, кочегаром - в Українському інституті садівництва (Феофанія), науковим співробітником - Центрально-

го державного історичного архіву УРСР. Од вересня 1966 року й до слідства - старший інженер відділу технічної інформації проектно-конструкторського бюро Міністерства будівельних матеріалів, а потім - проектно-технічного об'єднання.

Будинок № 61 на бульварі Академіка Вернадського, де мешкав Василь Стус. 2005 рік.

Повернувшись до Києва після заслання 1972 року, у серпні 1979-го Стус продовжує працювати над рукописами поетичних збірок "Палімпсести" та "Свіча в свічаді", які він розпочав ще на волі.

1978 року Василя Семеновича прийнято до ПЕН-клубу. У грудні 1979 року він став членом Групи сприяння виконанню угод Гельсінської конференції із прав людини. Незабаром за ним було встановлено адміністративний нагляд з боку КДБ. З 22 жовтня 1979 до січня 1980 року працював формувальником на заводі ім.Паризької комуні, з 1 лютого до арешту 14 травня 1980 року - мастильником на конвеєрі у виробничому об'єднанні "Укрвзуттепом". У кінці вересня 1980 року В. Стуса засуджено на 10 років ув'язнення та на 5 - заслання. Відбував покарання у Терській області. З листом на захист Василя Стуса до учасників Мадридської наради звернувся академік Андрій Сахаров. За звільнення хворого поета з табору виступив у радіоінтерв'ю президент Міжнародного ПЕН-клубу Генріх Бель. Помер Василь Семенович у камері табору ВС389/36. 17-19 листопада 1989 року тлін поета разом із прахом його побратимів - Ю. Литвина і О. Тихого перевезено до Києва на Байкове кладовище (ділянка 33).

Перші видання творів В.Стуса окремими книжками вийшли за кордоном: "Зимові дерева", "Свіча в свічаді", "Палімпсести". Найповнішу спадщину Стуса видруковано в чотирьох томах (шести книжках) у Львові впродовж 1994-1997 років. До підготовки багатотомника причетний і тлін поета, Дмитро Стус. В. Стус - лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1989, посмертно) за твори у двох томах.

Перші видання творів В.Стуса окремими книжками вийшли за кордоном: "Зимові дерева", "Свіча в свічаді", "Палімпсести". Найповнішу спадщину Стуса видруковано в чотирьох томах (шести книжках) у Львові впродовж 1994-1997 років. До підготовки багатотомника причетний і тлін поета, Дмитро Стус. В. Стус - лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1989, посмертно) за твори у двох томах.

Андріївський узвіз, 34. На вигині вулиці, навпроти Андріївської церкви стоїть чотириповерховий будинок ламаної конфігурації, відомий серед киян як "будинок-терем" (проект архітекторів О.Холмацького і М.Вишневецького), де 1907-1911 роках в квартирі №29 проживав Павло Гнатівич **Житецький** (1837-1911) - філолог, дослідник української мови і літератури, співробітник "Київської старини".

З 1857 року власником садиби став Михайло **Грабовський** (1805-1863)- польський письменник і критик. Підтримував тісні зв'язки з письменником та істориком П.Кулішем.

У будинку № 34 на Андріївському узвозі, мешкали Павло Житецький і Григорій Тютюнник. 2005 рік.

А 1963-1967 роках у квартирі № 17 цього ж будинку мешкав Григiр (Григорiй) Михайлович **Тютюнник** (1931 - 1980) - прозаїк, лауреат премії імені Лесі Українки (1980, посмертно, за повість "Клишко" та "Вогник далеко в степу", які написав у цій квартирі). Тут же перекладав українською мовою твори В.Шукшина. 1991 року на фасаді будинку встановлено бронзову меморіальну дошку з барельєфним портретом письменника (скульптор В.Луцак, архітектор І.Лебідь).

Вулиця О.Гончара, 52 (кол. вулиця Чкалова), - письменницький будинок зведено 1982 року. Поруч із ним - невеличкий скверик, який полюблюють майстри слова, і де, проходячись під вітами ошатних дерев, мріяли про вічне.

Тут проживали й написали багато відомих творів кiївські письменники: Василь Васильович **Моруга** (1947-1989), Наталя Омелянівна **Кацук** (1937- 1991), Володимир Антонович **Маняк** (1934-1992) і його дружина Лідія Борисівна **Коваленко** (1937-1993), Дмитро Михайлович **Косарик** (Коваленко) (1904 - 1993), Ростислав Федосійович **Самбук** (1923-1996), Григорій Павлович **Коваль** (1921- 1997), Кузьма Кіндратович **Гриб** (1910 -1997), Данило Олександрович **Бікулєнко** (1918 - 1998), Веніамін Юхимович **Росін** (1912-2000), Віталій Кирилович **Коваль** (1937-2001), Володимир Омелянович **Забаштанський** (1940-2001), Петро Федорович **Сингаївський** (1929-2001), Олекса Григорович **Мусієнко** (1935- 2002), Петро Микитович **Біба** (1913 - 2002), Володимир Григорович **Дрозд** (1939-2003), Борис Петрович **Рогоза** (1934-2004), Микола Степанович **Вінграновський** (1936-2004), Віктор Іванович **Кава** (1937-2004), Віктор Васильович **Кочевський** (1923 - 2005).

Мешкав із родиною в цьому будинку й Дмитро Григорович **Білоус** (1920-2004) - поет, лауреат премій: імені Максима Рильського, Лесі Українки та Національної - імені Тараса Шевченка, кавалер болгарського ордена Кирила і Мефодія першого ступеня за багаторічну перекладацьку діяльність; невтомний, енергійний, непосидючий, доброзичливий, щедрий на слово, висококерівний науковець, поціновувач українського слова.

Письменницький будинок № 52 на вулиці Олеса Гончара. 2005 рік.

Вулиця Кавказька, 11, будинок зведено в кінці 1960 року. Письменники заселилися з родинами у будинок влітку 1971 року. Тут жили й працювали над творами відомі кiївські поети і прозаїки: Іхiл Шмольович **Фалікман** (1911 - 1977), Іван Олексійович **Немирович** (1928 - 1986), Михайло Михайлович **Острик** (1927 -1987), Дора (Дебора) Гiршiвна **Хайкіна** (1913-1983), Іван Іванович **Цинковський** (1919-1987), Лідія Григорівна **Горячко** (1913- 1993), Василь Андрійович **Шевчук** (1932-1999), Леонід Захарович **Ковальчук** (1933- 2000).

Будинок № 11 на вулиці
Кавказьській. 2005 рік.

Вулиця Володимирська, 24-Б. В цьому будинку в 1924-1933 роках жив Григорій Михайлович **Косинка** (справжнє прізвище - Стрілець), який народився 29 (17) листопада 1899 року в селі Щербаківка Обухівського району Київської області. Коли Григорію минуло 14 років, він вирушив до Києва, де працював чистильником чобіт, канцеляристом і відвідував вечірні гімназичні курси. Творчий дебют прозаїка відбувся 1919 року, коли в одному з літніх чисел київської газети "Берізка" з'явилося його перше оповідання - "На буряки". Публікації 1920-го року чисельніші: в київському альманасі "Троно" з'являються оповідання "Під брамою собору", "Мент", "За земельку", а 1922-го - перша книжка новел та оповідань "На золотих богів".

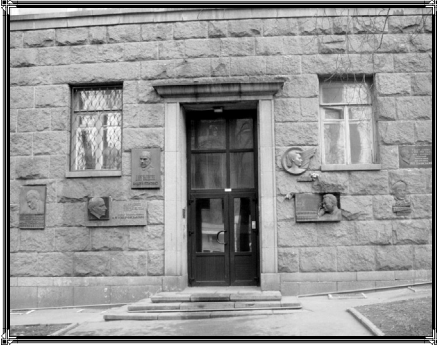
На початку 1920-х років молодий письменник навчається у Вищому інституті народної освіти - таку назву мав тоді Київський університет. Через матеріальні нестатки Косинка не зміг закінчити повний курс навчання, але він здобув певні історико-філологічні знання, чітко визначився у своїх світоглядних орієнтаціях. Не маючи змоги жити з літератури, заробляв на життя у сценарному відділі Київської кінофабрики. На початку 30-х років випускає збірку "Серце", яку в останній момент затримав Головліт. 4 листопада 1934 року письменника заарештовано. 15 грудня 1934 року, "виїзна сесія Військової колегії засудила Григорія Косинку-Стрільця до розстрілу". Вирок виконали в Лук'янівській в'язниці й небіжчика таємно поховали разом із 28 не законно страченими на Лук'янівському кладовищі (ділянка 7).

Вулиця Володимирська, 24-Б, територія
св.Троїці, у цьому будинку мешкав
Г.Косинка

Будинок швейцарської
богеми для робітників
літератури

Парадний вхід в РоЛіт. 2005 рік.

Цей письменницький будинок дістав назву "РоЛіт" - тобто, кооператив робітників літератури. Охочих стати пайщиками, коли він зводився, виявилось чимало, адже наприкінці 1920-х років київські письменники не мали окремих квартир, тим більше - нормальних умов для творчої праці. Потребували житла Г.Косинка, О.Кундзіч, Є. Плужник, І. Кіпніс, Б.Антоненко-Давидович, О.Корнійчук, Л.Смілянський, Г. Яковенко, Д. Гуменна, А.Турчинська, О.Влизько. В окремих квартирах мешкали тільки М. Рильський, С.Скляренко, Іван Ле.

Як зазначають дослідники цього будинку, попервах новобудову збиралися зводити зовсім не там, де вона стоїть нині. Подробиці з цього приводу наведено у "Звіті про роботу українського комітету охорони пам'яток культури при Наркомосвіти УРСР" за термін від травня 1930 до травня 1931 року: "Київський житловий кооператив РоЛіт вирішив будувати чотириповерховий будинок у садибі на площі Київського акрополя, на "пагорбі Перуна" та церкви Василя, що її побудовано замість скинутого Перуна".

Скандал навколо будівництва письменницького будинку став резонансним: справу передано до прокуратури, будівництво припинили, запропонували підшукати інше місце. Ділянку для спорудження обрано в мальовничій місцевості, яку здавна називають "київською Швейцарією": це горішня частина сучасної вулиці Б.Хмельницького, яку так назвали ще в XIX столітті студенти - медики з університету.

Архітектором РоЛіту став тоді вже відомий архітектор Василь Кричевський (у співавторстві з Петром Костирком), який уперше в архітектобудуванні відходить від декоративності у бік більшої функціональності й конструктивності споруди. Втім, історія створення проекту теж виявилася кривулястою, адже зодчим довелося (не із власної волі) двічі його переоб'єкти - щоразу, під тиском обставин, погіршуючи початковий задум.

Зведенням від Спілки письменників опікувався Іван Ле (1895-1978). Письменники-кооператори разом зі своїми дружинами часто допомагали будівельникам, виходили на суботники.

31 жовтня 1934 року голова Спілки радянських письменників України Іван Кулик розпорядився виписувати ордери на квартири, а в грудні того ж року першими щасливцями помешкань стали: П. Тичина (кв. 38), М. Рильський (кв. 6), М.Бажан (кв. 31), І. Микитенко (кв. 52), А. Головка (кв. 18), О. Копиленко (кв.37), С.Скляренко (кв. 11), Леонід Первомайський (кв. 24), С. Голованівський (кв. 59), П.Панч (кв. 58), О. Корнійчук (кв. 15), І. Кочерга (кв. 2), І. Кіпніс (кв. 3), І.Гончаренко (кв. 19), І. Ле (кв. 13), О. Кундзіч (кв. 9), Л. Квітко (кв. 12), Л.Смілянський (кв. 29), А. Шиян (кв. 33).

Другий корпус РоЛіту.
1960-ті роки.

З часом, коли збільшувалися родини, кімнати, надто далекі від сучасного комфорту та метражу, стали загісні. До того ж чотирикімнатних помешкань налічувалося тільки шість, решта - три й навіть двокімнатні. Завдяки наполегливості мешканців будинку, ухвалено зведення нового корпусу для письменників.

До речі, архітектор В. Кричевський і П. Костирко до другої черги "РоЛіту" не мали жодного стосунку - її споруджено за проектом молодого київського архітектора, працівника "Цивільбуд-проекту" Миколи Сдобнева. Новий семиповерховий корпус складався з одного під'їзду з 14-ма квартирами: цокольний поверх, фасад корпусу облицьований коростенським гранітом сірого кольору. Саме обабіч вхідних дверей під'їзду з боку вулиці

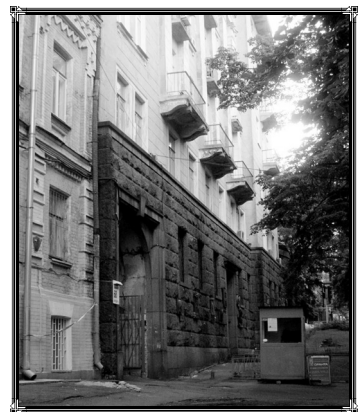
Б.Хмельницького і встановлено меморіальні дошки.

Цей будинок пам'ятає і Юрія Івановича **Яновського** (1902-1954). А вперше Юрій приїде до Києва і поступить у політехнічний інститут (закінчив два курси) навесні 1922 року. Відразу ж почав друкуватися у київській газеті "Більшовик". Через два роки закинув політех і поринув у літературу.

Доля виділила йому лише 52 коротких років, довгих не тільки творчих пошуків, а і партійних проробок та "критичних" розносів. А був він письменником європейського зкрою, поетом (збірка віршів "Прекрасна УТ"), витонченим стилістом і гранословом, блискучим знавцем української мови (починав російською), класичним майстром романного жанру, експресивної новельної оповіді, драматургом і журналістом (тривалий час редагував "Українську літературу" - тепер "Вітчизна").

Його останнім тріумфом стала драма "Дочка прокурора", хоч і її не оминули - посилалися звинувачення у "підкоп" під радянський лад, "похмурості" й ідейній порочності. Через вісім днів після прем'єри "Дочки прокурора" в Київському театрі російської драми імені Лесі Українки - з великої радості й успіху - Юрій Іванович Яновський раптово помер: дружина письменника, Тамара Юріївна зайшла до магазину купити торт, а, вийшовши, побачила, що чоловік повільно схиляється до землі. Дома лікар Берлянді констатував у Яновського інфаркт: розтин засвідчив, що причиною смерті письменника виступив перитоніт.

Поховали Юрія Івановича Яновського, як розповідали очевидці, на крайній ділянці Байкового кладовища, в хащах біля смітника. Микита Хрущов, який тоді захоплювався творчістю київського письменника, зокрема збіркою "Київських оповідань" якимось забажав відвідати могилу улюбленого письменника. Розповідають, за ніч тлін Ю.Яновського перепоховали із глибинки на центральну алею кладовища, на другу ділянку...

Розповідають, Юрій Яновський любив дивитися на письменницький будинок з цього місця...
2005 рік.

Меморіальні дошки засвідчують, хто мешкав у РоЛіті. 2005 рік.

Будинок (семи-, восьмиповерховий, цегляний, облицьований білою плиткою, у плані складної конфігурації з багатограним наріжним ризалітом) на вулиці **М.Коцюбинського, 2** (колишня вулиця Нова) зведено 1955-1957 роках і віднесено до статусу історичного. Його споруджено на складному рельєфі за проектом архітектора В. Гопкала. **У будинку проживали в різний час відомі письменники:**

1949-1995 роках із родиною мешкав **Олександр Терентійович Гончар** (1918-1995), прозаїк, поет, громадський діяч, Герой Соціалістичної праці (1978), Герой України (2005), лауреат

Національної премії ім. Т.Шевченка (1962, за роман "Людина з собою"). 1959-1971 роках - голова правління Спілки письменників України. Тут написано чимало відомих творів, серед яких: "Тронка", "Твоя зоря", "Собор", та інші, що увійшли в Повне зібрання.

1952-1970 роках жив і працював **Андрій Самійлович Малишко** (1912-1970) - поет. Автор збірок віршів, написаних тут: "Що записано мною", "Полудень віку", популярних пісень: "Київський вальс", "Пісня про ружницю", лібретто опер "Арсенал", "Молода гвардія". Лауреат Державних премій СРСР (1947, 1951, 1969).

1957-1994 роки - **Юрій (Григорій) Селіферович Збанацький** (1914-1994) - письменник, Герой Радянського Союзу (1944). Учасник Другої світової війни, командир партизанського загону ім. М. Щорса, партизанського з'єднання. У роки проживання тут написав романи: "Малиновий дзвін" (1958), "Сеспель" (1961), "Хвилі" (1967), "Кують зозулі" (1975), "Червона роса" (1981); повісті "Морська чайка" (1959), "Ми не з легенди" (1972), "П'ятик'юлюс" (1986).

За його сценаріями поставлено кінофільми "Таємниця партизанської землянки", "Чекайте зв'язкового". У 1972-1981 очолював Київську організацію Спілки письменників України. Відзначений Державною премією УРСР ім. Т. Шевченка (1970), премією ім. Лесі Українки (1975). Жив у п'ятикімнатній квартирі № 28 на четвертому поверсі будинку. У квартирі збережено меморіальний кабінет письменника.

1968-1977 роки - **Василь Земляк** (справж. Вацик Василь Сидорович; 1923-1977) - письменник, кінодраматург. Учасник Другої світової війни, підпільник, командир партизанського загону. Під час проживання в цьому будинку створив романи: "Лебедина зграя" (1971), "Зелені Млини" (1976), за які відзначений Державною премією УРСР ім. Т. Шевченка (1978, посмертно).

За його сценаріями на Київській кіностудії ім. О. Довженка поставлено фільми: "На Київському напрямі" (1968, співавт. і реж. В. Денисенко), "Відвага" (1971), "Вавилон-XX" (1980, співавт. і реж. І.Миколайчук). Мешкав у квартирі № 34 на сьомому поверсі.

1957-1967 роки - **Василь Степанович Кучер** (1911-1967) - письменник. Учасник Другої світової війни, це згодом знайшло своє відображення у його творчості. Тут напи-

сані романи: "Трудна любов" (1960), "Голод" (1961), "Орли воду п'ють" (1966), "Ми не спимо на трояндах" (1967). Мешкав у квартирі № 7 на четвертому поверсі.

1957-1997 роки - Леонід Миколайович **Новиченко** (1914-1997) - критик, літературознавець, академік АН УРСР (з 1985). У 1959-1986 - секретар правління Спілки письменників СРСР. Лауреат Державної премії УРСР імені Т. Шевченка. (1968). В 1993-1996 роках - академік-секретар відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України. Автор книжок: "Мирослав Ірчан" (1958), "Шевченко й сучасність" (1964), "Не ілюстрація - відкриття!" (1967), "Поетичний світ Максима Рильського" (1980 і 1993). Мешкав у квартирі №30 на п'ятому поверсі.

1957-1995 роки - Борис Дмитрович **Палійчук** (1913-1995) - поет і прозаїк. Писав російською мовою. Видав збірки віршів: "Є на Волзі скала", "Літаки" (1958), "Моє покоління" (1963), "Крила землі" (1968), "Відгуки грози" (1983); романи: "Розбіг" (1964), "Сходження на хмари" (1967); повісті: "Ескадрилья "Листий орел" (1969), "Червоне кільце" (1961). Мешкав у квартирі № 12 на п'ятому поверсі.

1957-1965 роки - Володимир Миколайович **Сосюра** (1898-1965) - поет. Учасник громадянської та Другої світової воєн. В цьому будинку підготував збірки віршів: "Ластівки на сонці" (1960), "Поезія не спить" (1961), "Ідуть сім'ї трудові" (1963), "Осінні мелодії" (1964). Відзначений Державною премією УРСР імені Т. Шевченка (1963). Мешкав у квартирі №29 на четвертому поверсі, де збережено кабінет поета.

1957-1973 роках - Микола Миколайович **Ушаков** (1899-1973) - поет. Писав російською мовою. Тут написав збірки віршів: "Є така сторона" (1965), "Теодоліт" (1967), "Я рими не боюся дієслівної" (1970), "Мої очі" (1972), "Повість швидкоплинних років" (1960); роман "Вздовж горячого асфальту" (1965). Відзначений Державною премією УРСР імені Т. Шевченка (1973). Перекладав російською мовою твори Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки, сучасних поетів. Приділяв увагу питанню поетичної творчості й майстерності. Проживав у квартирі № 11 на п'ятому поверсі.

1957-1973 роки - Юрій (справж. - Діденко Вячеслав Лукич) **Чоний-Діденко** (1907-1973) - письменник. Писав російською мовою. Учасник Другої світової війни. Основна тема творчості - життя і праця вуглярського Донбасу. Створив тут повісті: "Синь голуба" (1963), "Повісті далеких доріг" (1965), "Загострені олівці" (1967), "Іскри на вітрі" (1969); роман-дилогію "Правда на землі одна" ("Дика балка"; 1957 і "Пласти"; 1959); романи: "Вечірні вогні" (1961), "Ключі від палацу" (1971). Мешкав у квартирі № 5 на третьому поверсі.

1957-1993 роках у будинку проживав і Василь Степанович **Швець** (1918-1993) - поет, лауреат

У цей будинок на вулиці М. Коцюбинського, 2 до письменників часто приходили відомі люди столиці й України. 2005 рік.

премій - імені В. Сосюри (1982) та імені П. Тичини "Чуття єдиної родини" (1988). У період проживання в цьому будинку видав збірки: "Неспокійне літо" (1959), "Зелена рута" (1960), "Кроки і роки" (1962), "Двобій" (1965), "Живе намисто" (1971), "Віднайдений зошит" (1975), "Сподівання" (1984), "Листи в окопи" (повість у новелах, 1985). Мешкав у квартирі на восьмому поверсі.

1957-1988 роки - Павло Юхимович **Бейлін** (1910-1988) - письменник, лікар. У цьому будинку написав твори: "Живи, солдате!" (1960), "Михайло Сидорович Колонійченко" (1962), "Рік щастя" (1970), "Завжди в дорозі" (1978), "Поговори зі мною, лікарє" (1980).

Мешкав у цьому будинку й Борис Дмитрович **Антоненко-Давидович** (1939-1984) - письменник, член київської групи Ланка-МАРС, лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1992). Його донька - Ярина Голуб - згадувала про той час: "До батька багато хто тоді заходив. Мені доводилось у нього бачити і Олеся Івченка, і Юрка Мушкетика, й Івана Дзюбу. Всі вони користувалися нагодою познайомитися з живим представником "розстріляного відродження" й послухати, що він оповідає про злощасні сталінські часи".

Будинок № 8-Б на бульварі Лихачова: тут жили київські письменники - цвіт української культури - 2005 рік.

Відомі київські письменники, мешканці будинку, стали жертвами сталінських репресій: із РоЛіту "чорний ворон" забрав літераторів - Б.Коваленка, Г.Савченка, С.Щулака, Г.Троня, П.Колесника, В.Чигиріна, В.Гудиму, І.Кулика, Л.Піонтек, А.Патяка. Невідькуди зник популярний драматург І.Микитенко...

У цьому будинку в різні роки проживали **О.Іваненко**, **Г. Панч**, **З. Тулуб**, перекладач **М. Лукаш**.

Нову будівлю - "хрущовку" на **бульварі Лихачова, 8-Б** письменницькі родини заселили 1960 року. У кого не було свого кутка, трикімнатні квартири площею 38 квадратних метри вважали царськими покоями. Першими новосельцями стали родини **І.Сенченка**, **І.Рябокляча**, **А.Шияна**, **В.Большака**, **І.Шкаровської**, **О.Бердника**, **М.Сиротюка**, **А.Дрофана**, **Р.Чумака**, **М.Ятка**, **І.Цинковського**, **В. Шевчука**, а також вдови поетів і прозаїків, замордованих у сталінських застінках кадебістами, зокрема - **Григорія Косинки** - **Тамара Михайлівна Мороз-Стрілець**, **Гордія Коцюби** - **Олена Станіславівна**.

Згодом, одні переїхали в квартири інших будинків столиці, другі - поміняли на більш комфортні... А провели в останню путь од порога будинку на бульварі Лихачова до вічності таких київських письменників: **Івана Кириловича Мішуру** (1916-1960), **Миколу Михайловича Ятка** (Ятченка, 1903-1968), **Івана Юхимовича Сенченка** (1901-1975), **Анатолія Івановича Шияна** (1906-1989), **Тамару Михайлівну Мороз Стрілець** (дружину **Г.Косинки**), **Івана Панасовича Рябокляча** (1914-1994).

АЛТАР СКОРБОТИ

Олена Теліга.

Олена Іванівна **Теліга** (в дівочтві: Шовгенова; 21.VII.1906, с. Іллінське Московської губернії, Росія - 21.II.1942, розстріляна в Бабиному Яру (Київ) - київська поетеса, публіцистка, політичний і громадський діяч, юнацькі роки якої пройшли в Петербурзі. Олена Шовгенова навчалась у приватній жіночій гімназії О. Дучинської та трудовій школі Києва. Працювала кур'єром у політехнічному інституті. 1922 року з матір'ю і братом Сергієм перейшли кордон і потрапили в Тарнів (Польща), а звідти до батька, у Прагу. Там поступила на курси для українських емігрантів і одержала документ про середню освіту. З осені 1923 року - студентка Українського педагогічного інституту імені М. Драгоманова у Празі. Але її оточення ("празька школа") та знайомство з кубанським козаком-уенерівським старшиною Михайлом Телігою остаточно виробило з неї людину патріотичних українських переконань.

Восени 1928 року її вірші для публікації одержували публіцист і літературний критик Дмитро Донцов - редактор Літературно-наукового збірника. Два твори Олени вийшли у № 11 і № 12 часопису і в наступному році - № 1.

Коли фашистські війська 22 червня 1941 року напали на українську землю, О.Теліга вирушила на схід до Києва у складі загонів Культурної референтури ОУН. 22 жовтня Олена була на берегах Дніпра й одразу ж очолила Спілку українських письменників, налагодила видання часопису "Литаври" - літературно-мистецького додатку до газети "Українське слово", її запросили в Українську національну раду, засновану з ініціативи О. Ольжича.

Окупанти заборонили Українську Національну Раду, заарештували співробітників місцевої газети. На початку лютого 1942 року під час розмови з Телігою О. Ольжич застеріг, що їй залишатися у Києві небезпечно, але поетеса відмовилась виконати його наказ. Недовзі гестапо влаштувало засідку в приміщенні Спілки письменників на Трьохсвятительській, 23 (тепер - Десятинна, 9): схопило Теліг - Олену й Михайла та їх однодумців. Після допитів фашисти розстріляли подружжя.

...1941 року Олена Теліга готувала книжку своїх поезій, але вона не побачила світу. Перше видання вийшло 1946 року в Мюнхені під назвою: "Душа на сторожі"; друге - "Прапори духа" (1947); третє - "Олена Теліга. Збірник" (Детройт - Нью-Йорк - Париж, 1977); останнє найповніше видання: "О краю мій" (Київ, 1999).

Ім'ям О.І.Теліги названо видавництво при Фундації імені О. Ольжича. У столиці України створено перший осередок Все-

Дубовий хрест у Бабиному Яру на відзнаку загибелі О.Теліги та її побратимів з оунівського підпілля. Встановлено 21 лютого 1992 року.

українського жіночого товариства імені Олени Теліги; засновано премію пам'яті цієї видатної жінки, яку вперше присуджено поетесі Ліні Костенко. За клопотанням громадськості Київській бібліотеці № 15 та Київській спеціалізованій школі № 97 надано ім'я О. Теліги; цим іменем найменовано й середню школу № 1 у Феодосії (Крим).

21 лютого 1992 року в Бабиному Яру встановлено дерев'яний хрест на символічній могилі.

Олег Олександрович **Кандиба** (син Олександра Олеся, Олександра Івановича Кандиби; його поетичний псевдонім - О. Ольжич; 8.VII.1907, Житомир - 9.VI.1944, Заксенхаузен, "Целенбау", камера № 14) - поет, політичний і державний діяч. Навчався Олег у середній школі Пуці-Водиці. На початку 1923 року приїхав із матір'ю Вірою Антонівною до Берліна, а потім - у Прагу. Там 11 листопада 1924 року й закінчив літературні курси Українського Громадського Комітету. Далі - студент філософського факультету Карлового університету, де був слухачем археології та історії мистецтва на семінарах професорів Стоцького, Нідерле, Високого, Матейка й Фоустека.

З 1930 року О.Кандиба почав друкувати поезії в журиалах "Літературно-науковий вістник", "Студентський вістник" та інших виданнях, підписані "О.Ольжич". 1935 року у Львові з'явилася його збірка "Рінь", 1940 - книжка "Вежі" (Прага) та по смерті, 1946, - "Підзамчя"

Після вбивства Є. Коновальця 1938 року Ольжич утворює й розбудовує культурну рефертуру ОУН. З його прибуттям до Києва створено Українську Національну Раду. Це мав бути майбутній парламент України. На перших зборах УНРади Ольжич сказав, що українцям нічого сподіватися на фашистську окупаційну владу, для впорядкування життя українського народу покликане центральне керівництво із 130 членів (гетьманців, республіканців, оунівців, безпартійців). Його діяльність була заборонена наказом із Берліна 27 листопада 1941 року. У Києві почалися арешти. Над Ольжичем нависла небезпека.

У січні 1944 року гестапо провело арешти членів ОУН по всій Європі: 25 травня його схопили гестаповцями у Львові в будинку №32 на Личаківській вулиці. Звідси він під конвоем потрапляє в Берлін, а звідти - в Заксенхаузен біля Оранієнбурга. Після тортури, діло О.Ольжича 9 червня о 19 годині 45 хвилин віднесли до крематорію...

Київська вулиця на Сирці, що звалася іменем Дем'яна Бедного, **перейменована на вулицю О.Ольжича**. На фасаді будинку на вулиці Л.Толстого,15, в якому 1941-1942 року мешкав Ольжич, 2004 року відкрито меморіальне погруддя.

Уфойє будинку Національної Спілки письменників України на Банковій, 2 (у лівому крилі першого поверху) 1975 року встановлено меморіальні дошки: одна - на пошанування Я.Галана; три - з прізвищами письменників, полеглих на фронтах Другої світової війни (міліція в 1990-х роках конфіскувала). На щастя, зберігся

Будинок № 15 на вулиці Толстого, де мешкав Олег Ольжич. 2005 рік.

Алтар скорботи на першому поверсі будинку Національної Спілки письменників України. 2005 рік.

список про тих, хто не повернувся із фронтів до лав письменницької організації і ми маємо про них пам'ятати. Переконалий, прийде час, коли їхні прізвища знову з'являться на меморіальній дошці на фасаді будинку НСП України.

Отже, серед тих, хто не повернувся з Другої світової війни та хто був увічненений на меморіальній дошці: Олександр Якимович **Гаврилюк** (1911-1941), Михайло Денисович **Гайдабура** (1909-1942), Костянтин Михайлович **Герасименко** (1907-1942), Мойсей Якович **Гершензон** (1903-1943), Яків Дем'янович **Качура** (1897-1943), Давид Ісаакович **Каневський** (1916-1944), Борис Андрійович **Котов** (1909-1943), Юрій Володимирович **Корецький** (1911-1941), Михайло Семенович **Пронченко** (1909-1942), Петро Андрійович **Радченко** (1902-1942), Наум Йосипович **Розін** (1907-1942), Пилип Сергійович **Рудий** (1910-1942), Дем'ян Захарович

Семенов (1906-1944), Олена Іванівна **Теліга** (1907-1942), Клим Антонович **Ткач** (1882-1943), Василь Іванович **Ткачук** (1916-1944), Микола Петрович **Трублаїні** (1907-1941), Степан Йосипович **Тулор** (1892-1941), Йосип Айзикович **Угаров** (Андрій Остропольський, 1907-1941), Йосип Ісакович **Фельдман** (1915-1941), Євген Павлович **Фомін** (1910-1942), Михайло Давидович **Хазан** (1911-1943), Мойсей Ізраїльович **Хащеватський** (1897-1943), Юрій Аронович **Черкаський** (1912-1944), Іван Іванович **Чумаченко** (1918-1941), Федір Гаврилович **Швіндін** (1913-1943), Михайло Васильович **Шлома** (1916-1944), Микола Іполитович **Шпак** (1909-1942), Михайло Іванович **Шульга-Шульженко** (1901-1942), Микола Степанович **Шуть** (1918-1943), Юрій Іванович **Яковенко** (1902-1943).

...Народ, і в тому числі й київські письменники - перемогли в Другій світовій, страшній війні, одже боролися разом, в одному окопі. Єдність рядового солдата і солдата-письменника стала запорукою майбутнього України. Пам'ять про війну і про втрати, зокрема, столичних письменників, об'єднує всіх українців. Так само нас об'єднує почуття поваги і вдячності до ветеранів-літераторів, яких серед письменницьких лав катастрофічно стає все менше й менше. Вони чесно виконали свій громадянський обов'язок, захистили нашу Батьківщину від ворога і ми маємо пам'ятати тих, хто поклав у цій війні своє життя, а живих оточити увагою і турботою.

Давайте разом забезпечимо письменникам гідну старість!

Күточки Парнаса
і тривожних дум...

Ірпінь: зелений храм творчості

ВІрпені на зустрічах молодих літераторів мені довелося двічі побувати у 1980-х роках. І понині пам'ятаю цей заповітний куточок під Києвом, який вперше побачив і де пережив душевну радість од того, що тут жили й творили відомі українські письменники.

Серед сосен, берез і досі стоїть кілька затієних осель, які складають своєрідну заміську дачу - Ірпінський Будинок творчості. Письменники люблять це місце, на території вони садили кущі, дерева, розбивали клумби. Саме тут мож-

на спостерігати, як жили поети і прозаїки в, так би мовити, неформальній обстановці - за волейбольними та більярдними баталями, саме тут шашликували та смакували рибну юшку. Цьому творчому куточку Київщини столичні поети присягають вірші. Ось як виплекала свій душевний щем про Приірпіння київська поетеса Світлана **Йовенко**:

*Купити хату в Ірпені,
Й останній тур
на кладовищі,
Цей екзотичний рай мені
Стає рідним з роками
й ближче.
Там є моя стіна троянд
Й своя галявка на узліссі.
Там електричок
точний ямб.
Ночами слухала колиска.*

Тут кожен мов би стає самим собою: невимушено читались вірші, уривки із прозових чи драматичних творів, велися задушевні розмови... Розповідають, перебуваючи в Будинку творчості, Олександр **Довженко** читав колегам уривки своїх творів. А понад півстоліття тому прозаїк Семен **Склярєнко** зазначив: "Я не поет й не пишу віршів. Та в Ірпені хочеться писати тільки віршами".

Відомо, що Ірпінь вабив митців ще задовго до появи Будинку творчості: у різні роки це містечко відвідували Костянтин Федін і Костянтин Паустовський, Марієтта Шагінян, Борис Пастернак і Сергій Баруздин. Бували й закордонні літератори - Джон Стейнбек та Філіпп Боноскі з Америки, Марія Марчанова з Чехії, француз П'єр Гамарра.

...Ми йдемо з патріархом української поезії - вісімдесятишестилітнім Олексою Яковичем **Ющенком** доріжкою - в день семидесятиліття Будинку творчості, 25 квітня 2005 року, вітаємося з гостями - київськими поетами та прозаїками, і Поет ділиться споминами про зустрічі тут із відомими письменниками, розповідає про їхні переживання, творчі плани та здобутки, читає присвяту притишеним, але твердим голосом:

*В Ірпіні, в письменницькому Домі,
Із натхненням в дружбі я завжди,
Тут, до болю, все мені знайоме -
Тиша й гуркотливі поїзди...*

А мені так хочеться зазирнути в минувшину, в первооснову краю та Будинку і дізнатися, що ж творилося тут, на цій землі й звідкіля бере початок тихоплинна річечка, яка так надихнула поетів і прозаїків до написання душевних рядків...

Перша письмова згадка про містечко Ірпінь датується 1494 роком. Тоді великий князь литовський Олександр відібрав гостомельський маєток у Сенька Володкевича й передав його князю Іванові Глинському. Пізніше Гостомель належав українському шляхтичу Сенькові Полозовичу (Семенові Полозу), який відіграв велику роль в обороні України від нападів татар. 1506 року вперше в писемних джерелах згадується й село Романівка (нині частина Ірпеня). Тут поселив селян архімандрит Києво-Печерського монастиря Никифор Тур. За письмовими джерелами, цю землю монастирю надав 1240 року князь Роман Галицький.

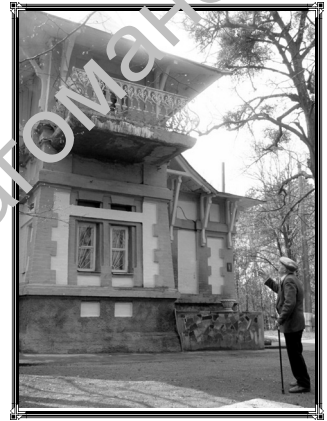
У квітні 1899-го року владою прийнято рішення про будівництво тут залізниці коштами держави. Влітку того ж року проведено розвідку, на підставі якої і складено проект. Пізньої осені розпочали вирубувати просіки. Весною 1900-го розпочалися роботи по всій Києво-Ковельській лінії. У березні 1902 року почався рух поїздів з перевезенням пасажирів і вантажів, 6 жовтня 1902-го Києво-Ковельська залізниця офіційно передана в експлуатацію.

Селище Ірпінь забудовувалося без чіткого архітектурного плану. В лісі вирубували просіки. Так виникали вулиці, їх називали: Перша лінія, Друга і так далі. Будинок творчості - на Першій лінії, згодом її перейменували на вулицю імені Михайла Стельмаха.

Будинок творчості письменників в Ірпіні відкрили в квітні 1935 року на колишній дачі київського підприємця-дріжджового фабриканта й нотодрукаря Івана Чоколова. Розповідають, що багатий спорудив особняк ніби для коханки-балерини, після ж революційних подій власникові довелося тікати за кордон.

1930 року, напередодні 125-річчя від дня народження Тараса Шевченка, Будинок творчості став для колективу перекладачів "Кобзаря" російською своєрідним "штабом". Очолював його тоді Максим Тадейович **Рильський** (1895-1964).

Відомий український письменник Степан Васильович **Васильченко** (1878-1932) з 1926 по серпень 1932 року також проживав на дачі в Ірпені. Ось як він згадує наше місто в листі до дружини: "Живу в Ірпені на дачі і думаю ще довгенько не вилазити звідділь. Тут гарно. Ліс, правда, суворий, туманний, Ірпінь-річка холодна, дача в глухому краю лісу, над усім тиша і сон, а все ж гарно".

Поет Олекса Ющенко показує балкон, з якого милувався краєвидом Юрій Яновський. 2005 рік.

Павло Григорович **Тичина** (1891-1967) неодноразово бував ще до створення Будинку творчості письменників: поет наймав кімнату в будинку стрілочника А.М.Мазуренка. Хоча з 1923 по 1934-й роки він і проживав у Харкові, відпочивати завжди приїздив до Ірпеня. Інколи по декілька місяців він жив і працював у кімнаті першого корпусу Будинку творчості. Тичина більше працював, ніж відпочивав. Інколи його бачили на прогулянці біля річки чи в задумі біля широколистих старезних лип.

1936 року Павло Тичина занотував до "Щоденника": "Ще за кілька днів до смерті Горького у Ірпені в своїй кімнаті якимось глянув у вікно - а там каштани! Небо чисте! Аж серце стиснулось. Наче передчував, що хтось помре із тих, що тобі вони близькі! Ой ді. Люди не вертаються".

Малюнок Павла Тичини "Моя кімната", де написано "Чуття єдиної родини". Ірпінь, 1936 рік.

Володимир Миколайович **Сосюра** (1898-1965) також любив відпочивати в Ірпені й одну із збірок назвав "Зелений світ". У творчому доробку поета можна нарахувати більше ста віршів, присвячених Ірпеню, квітам, травам, річці, що колись тут була чиста і прозора. Нищенья річки Ірпінь і широкого луку заповзятливими меліораторами Володимир Миколайович переживав як особисте велике горе. Про це він 1960 року написав вірш "Офіра".

"В Ірпені гарно думається, гарно пишеться", - розповідав Андрій Самійлович **Малишко** (1912-1970). З-під його пера тут вийшли віоші, що потім склали збірки поезій: "За синім морем", "Весняна книга", "Що записано мною", один з його схвильзованих та радісних акордів - "Поїзди гудуть за Ірпінню".

В Ірпені зав'язалася ще до війни щира дружба А.Малишка, і значно старшим за нього Максимом **Рильським**. Про це Малишко пізніше розкаже у присвяченому Максиму Тадейовичу вірші "Вогник":

*Біліє там будинок поміж трав,
Шумна, привітна не якась обитель,
В ній довгі мій любий здавна проживав,
Мудрець у слові, у піснях - Учитель.*

На другому поверсі будинку фабриканта - основного корпусу того часу, фактично на горішці, був балкончик. На нього під розлогі липові віти любив виходити Юрій Іванович **Яновський** (1902-1954). Здавалося, він стоїть на капітанському містку пароплава. Також на другому поверсі містилися крихітні кімнати, прозвані "гробками". Там зазвичай мешкали молоді автори. Письменники оселялися і в чотирикімнатній хатині, колись призначеній для прислуги, і в кількох невеликих будиночках на дві кімнати, зведених у двадцяті роки київськими профспілками.

В Ірпені Олександр Петрович **Довженко** (1894-1956) лікував краєвидом вечірнім і тихими ночами хворе серце. І дуже боявся, що одного разу серце зрадить його. Свій

спомин про перебування в цьому затишному краї, Олександр Петрович відсповідався листом до Юрія Смолича 26 листопада 1953 року: "З любов'ю згадую Ірпінь: письменників-рибалок, річку, листя золоте, спориш, маленькі "хатки творчості" і велетня-діда, великого митця і майстра копанок, ставків та інших грабарських споруд реконструктивної доби. І білявого хлопця Купріяна, якому так не до вподоби його прекрасне квітчасте ім'я".

Видатний український письменник Борис Дмитрович **Антоненко-Давидович** (1899-1984) також неодноразово тут бував. З його листа дізнаємося, що влітку 1928-го року він у Ворзелі працював над романом "Січ-мати". В оповіданні "Мертві не воскресають" його герой, син київського адвоката, згадує двадцять роки: "Одної неділі ранком Євген надумав поїхати до Ірпеня - глянути на ту дачу, де вони щоліта жили, коли в родині все було гаразд, і водночас скупатись у вузькій, але прудкій річці, з якою зв'язано стільки дитячих спогадів".

Невеселі роздуми:
Олександр Довженко в Ірпені.

Про перебування Антоненка-Давидовича в Ірпені свідчать і опубліковані дослідником Леонідом Бойком документи з архіву Служби Безпеки України. Так, заарештований коректор видавництва Лев Будаї на допиті в НКВС 16 березня 1933 року розповів: "Атаманиук мав біля Києва в Ірпені дачу, яку відвідували Марфієвич, Загул, Кічура, Антоненко-Давидович та ін."

Б.Антоненко-Давидович відкинув звинувачення, але його все ж 1935 року засудили до десяти років виправно-трудових таборів із конфіскацією особистого майна. Він помер понад двадцять років.

Документальні свідчення про останнє перебування Антоненка-Давидовича в Ірпені після повернення в Україну датується 10 вересня 1957 роком. У листі до Василя Півторадні Антоненко-Давидович повідомляє, що після подорожі в Західну Україну працює над оповіданням "Букарт", знайшов "більш-менш вигідну квартиру в Ірпені". Далі пише: "Якщо будете в Києві, прошу не тільки завітати до мене, але й спинятись у мене. Моя адреса: Ірпінь, Київської області, Києво-Святошинського району, 5-та лінія, № 42, в. Свенцицької. Б.Д.Антоненко-Давидович".

Отримавши квартиру в Києві (вулиця Б.Хмельницького, 68), Антоненко-Давидович приїздив до Ірпеня. Узимку 1967 року він писав доньці: "16 грудня я поїхав до Ірпінського будинку творчості, де досить добре, у монастирській тиші пропрацював до 10 січня. На шкільні вакації Євген (син письменника) приїхав до мене й пробув цілий тиждень, маючи змогу накататися на лижах".

В Ірпені Антоненко-Давидович писав листи українським письменникам діаспори - Петрові Кравчуку в Канаду і Дмитрові Чубу в Австралію.

... "Симпатично тут", - так міг сказати про Ірпінь тільки Олександр Іванович **Ковінька** (1900-1985). Він щедро дарував свої книжки і не любив, коли критики у своїх статтях перелічували авторів, закінчуючи речення "та інші". Цікаво, що Ковінька не киянин, але писав лише в Ірпені...

1974 року на центральній алеї Будинку відпочинку з обох боків садили дубки. До кожного з них прикріплювали табличку з номером, де зазначалося прізвище того,

Кімната, яка пам'ятає Євгена Гуцала... 2005 рік.

хто посадив. А дехто із керівництва, хоч зазвичай і гадки не мав про ті насадження, його - запобагливі - теж "намагалися увічнити" біркою. Олександр Ковінька - як це й притаманно гумористові - причепив "бірку" з написом "ДУБ номер перший..." й вказав прізвище.

Про свої враження від Ірпеня Олександр Іванович скаже так: "Тут роками жили й творили велети людського духу. Тут я склав чимало сатирично-гумористичних оповідань і стулив не одну збірку дотепних усмішок. Говорили і ще скажуть чесне слово до лиця: митцям, гордості нашої літератури, час створити в Ірпені пантеон. А вірю, що так воно й буде".

Чимало київських письменників мали в Приірпінні власні садиби. Максим Рильський від весни 1938 до весни 1951 року мешкав і працював у Ірпені на вулиці Центральній, 17. Тут поетом створено чимало віршів: "Димом котиться весна", "Тобі одній", "Рибальські сонети", "Ніч колихала так ласкаво". А після Другої Світової війни - "Слово про тугу і щастя", "Ліс", "В моїм будиночку, в зеленім Ірпені", зворушлива "Медицатія".

...У мальовничому куточку, серед столітніх дубів, на вулиці Комінтерну, у 1953-му році з'явився будинок і письменника Леоніда Соломоновича **Первомайського** (1908-1975). Тут він написав багато відомих творів, зокрема роман "Дикий мед".

Понад тридцять років поблизу Будинку творчості проживав у своїй садибі на вулиці Спартак 3 й письменник Анатолій Мефодійович **Хорунжий** (1915-1991). Сюди до нього приїздили, привозячи свої дорожні спогади про Другу світову війну для літературного опрацювання О.І.Покришкін, В.Д.Лавриненков, В.С.Єфремов, М.П.Дев'ятаєв. А потім з'явилися широко відомі читачам книжки, написані Анатолієм Мефодійовичем в Ірпені: "Небо війни",

Суботник в Ірпені: письменники висаджують дубки. Квітень, 1974 року. Фото І.Яїцького.

"Повернення в небо", "Ескадрильї летять за обрій", "Втеча з острова Узедом".

Ірпінь, незаперечно, став відомим на літературній карті України і завдяки майстрам українського перекладу - Григорію Порфіровичу **Кочуру** (1908-1994), Дмитру Хомовичу **Паламарчуку** (1914-1998), Миколі Олександровичу **Лукашу** (1919-1958).

Г.Кочур - лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (посмертно) та літературної премії імені М.Рильського, знав близько 30-ти мов, зосбл. переклади із 25-ти літератур світу. Його скромний ірпінський будиночок на вулиці Баумана (нині Кочура) мав неофіційну назву "Ірпінського університету", де вчилася чимало серйозних українських перекладачів із колишнього СРСР та із-за кордону.

Григорій Порфірович наснажував своїм інтелектом "чистих десятичників": Василя Стуса, Івана Дзюбу, Ліну Костенко, Івана Драча, Дмитра Павличка, Леоніда Череватенка, Євгена Сверстюка.

Поховані Г.Кочур та Д.Паламарчук на міському кладовищі Ірпеня.

А.Майборода і П.Майборода в Ірпені.

...Так: Ірпінський Будинок творчості став благословенним куточком настрою й натхнення багатьом київським письменникам. Більшість їхніх творів написано саме тут, в "куточку царства Парнаса, й тривожних муз і дум". Місцині з чудовим парком та довколишнім краєвидам поети та прозаїки присвятили чимало своїх творів.

Саме тут, у Будинку творчості "Ірпінь", увіглося жила та примірялася до життя ідея незалежності України. І коли захиталася імперія, саме в письменницькому середовищі народжується Товариство української мови і перша політична альтернатива - Народний Рух.

...Як хочеться побажати довголіття цьому Українському Парнасу в оточенні деревиною, який оберігає вічні миттєвості унікального письменницького життя і творчості.

Письменницьке селище в оточенні деревостою

Трохи історії: **Конча-Озерна** - лісопаркова зона міста на південній околиці Києва (30 кілометрів од міста), поблизу Дніпра. Згадується в писемних пам'ятках ХУІ століття як місцевість навколо озера Конча (Глушець), багатого на рибу, і невеликого

озерця Заспа. У дореволюційні часи ця місцевість з унікальним дубовим гаєм належала частково - київським Видубицькому і жіночому Введенському монастирям. Нині Конча-Озерна - одна з найбільших київських баз відпочинку (площа 510 га), тут розташовані і, так звані, "дачні" будинки письменницької еліти.

...Письменницьке селище, що прибрало назву "Конча-Озерна," бере свій початок від кінця п'ятдесятих років ХХ століття. Місце, в якому літераторам урядовою постановою дозволили забудувати дачі, чудове: ліс, луки, озера, та й до Дніпра недалеко.

Дачно-будівельний кооператив "Конча-Озерна" засновано рішенням виконкому Київміськради за № 1257 від 6 серпня 1957 року. Як згадує у споминах вдова письменника Василя Павловича **Козаченка** (1915-1992) - Ірина **Завістовська**, спочатку письменники приїхали на оглядини до лісу, потім почався розподіл ділянок під забудову (їх було всього десь 26). Отже, почали тягти жереб Леоніду Івановичу **Смілянському** (1904-1966), хорошому друтові Василя Павловича, сподобалася саме сонячна, відкрита ділянка. А витяг жеребка на цю ділянку В.Козаченко. І він, не роздумуючи, віддав її Леоніду Івановичу. На цьому, власне, й завершив свою участь у жеребкуванні. Гадаю, одна з причин - на той час наряд би у нас вистачило коштів на будівництво хатини. На початку 1960-х років, коли закінчилася забудова селища, письменники почали селитися у свої дачні будиночки.

Отже, за жеребкування, 0,4 га землі, в зеленому царстві дерев поблизу столиці дісталися київським письменникам: №1 - А.Малишку і Л.Забашті; № 2 - П.Усенку (по смерті поета ділянку придбала Р.Іванченко); № 3-С.Скляренку (потім придбав художник С.Григор'єв); № 4 - Л.Компанійцю (потім придбав О.Килимник); №5- Г.Бойку, потім В.Бойку (сину. 2001 року поміняли ділянку на № 24); №6 - М.Нагнибіді; № 7 - А.Головку; №8 - М.Руденку (потім В.Козаченку); № 9 - В.Минку (тепер Валерію Шевчуку і Павлу Мовчану); №10 - П.Дорошку; № 11 - В.Кучеру; № 12 - І.Гонча-

Конче-Озернські дачники Бойки:
Олександра Олексіївна із сином
Грицьком і онуком Вадимом.
1970 рік.

ренку; № 13 - М.Бажану; №14 - О.Гончару; № 15- О.Підсусі; № 16 - В.Кисельову; № 17- С.Голованівському (тепер І.Драчу); № 18 - Сеніну (тепер Д.Павличку); № 19 - Ю.Смоличу (тепер О.Сизоненку); № 20 - О.Іваненку; № 21 - Є.Кирилюку; № 22 П.Панчу (тепер П.Загребельному); № 23 - В.Швецю; № 24 - В.П'янову (тепер Б.Бойку, а на 2-й частині - М.Жулинському); №25 - Н.Забілі (тепер Ю.Мушкетіку); №26 - Д.Білоусу; № 27 - О.Чорногузу.

Будинок П.Панча (тепер - рідний П.Загребельного). 2005 рік.

Перше враження від будиночків письменницького селища було захоплюючим. Невисокі, двоповерхові (хоч за документами вважаються одноповерховими, бо мансардний поверх - то не поверх). Майже однакової архітектури, за винятком якихось дрібниць, із "живими" плотами із винограду та хмелю,

Конче-Заспівська "стріт": єдина вулиця письменницького селища. 2005 рік.

вони дуже поетично, якщо можна так висловитися, виглядали з-за дерев. Немає теперішніх великих бетонних будівель, три- а то й чотириповерхових "хатинок", як їх тепер називають.

Як згадував Василь **Бойко**: "атмосфера на дачах неповторна - всі як брати і сестри. Парканів або взагалі немає, або вони умовні. Живі класики в сорочках-ризах і довгих сімейних сатинових трусах гуртом ходять від дачі до дачі пригоститися один в одного".

Вечірні прогулянки "хуторян-письменників" по "стріту" (вздовж єдиної вулиці письменницького селища) увійшли в традицію чи не з першими дачними поселенцями, літературними класиками - Петром Панчем, Юрієм Смоличем, Миколою Бажаном, Андрієм Малишком, Олесем Гончаром та іншими письменниками. Іноді можна було зустріти і жінок-письменниць - Наталю Забілу й Оксану Іваненку.

...А Василь Петрович **Минко** (1902-1989), голова кооперативу, "президент" Кончі зручно влаштувавшись на лавочці, яку він поставив за огорожею, біля воріт, привітно зустрічав теплою посмішкою сусідів та тих, хто приїздив до письменницького селища. І часом запрошував до себе на "вечорниці", до пізньої ночі в літній альтанці граючи або у карти, або "забиваючи козла", тобто у доміно.

Звісно, сьогодні в Кончі - Озерній немає тієї творчої аури, веселого сміху й не чути пісень: багато господарів залишили цей світ, однак є пам'ять про їхнє буття, про це написано чимало споминів, і залишилася земля, яка не забула легкі кроки відомих майстрів слова.

Київ - одне з найдавніших слов'янських міст. У його непросту історію доклали максимум зусиль і столичні письменники. Практично немає жодної важливої історичної події в місті, учасниками якої не були б прозаїки та поети. Через це літератори, як правило, найбільш помітні серед культурних діячів. Тож неспроста пам'ятками історії визнано багато київських будинків, вулиць, парків та скверів, пов'язаних із творчістю чи громадською діяльністю письменників, на їх честь відкрито меморіальні дошки.

Кажуть, держава є такою, що відбулася, тоді, коли шанобливо ставиться до власного минулого, вшановує пам'ять і про поетів та прозаїків, на творах яких формується світогляд і духовність нації.

Вчитайтесь у прізвища незабутніх київських письменників, що закарбовані на меморіальних дошках і схилимося з повагою та любов'ю перед ними - непохитними, самовідданими, пророчими, геніально-далекосяжними. Повчійтесь у них громадянського прометеїзму, відчайдушності в борні, глибокої віри та честі й ніколи не забуваймо місце їхнього вічного спочинку.

Автор

У ЦЬОМУ БУДИНКУ
В 1934-1964 рр.
ЖИВ І ПРАЦЮВАВ
МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ

У ЦЬОМУ БУДИНКУ
В 1965-1983 рр.
ЖИВ І ПРАЦЮВАВ
МИХАЙЛО
СТЕЛЬМАХ

Меморіальні дошки

Антоненку-Давидовичу Б.Д.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького **Борисові Дмитровичу Антоненку-Давидовичу** (1899-1984) - письменнику, члену київської групи Ланка-МАРС, лауреату Національної премії імені Т.Шевченка (1992).

Його донька - Ярина Голуб - згадувала про той час, коли родина одержала квартиру: "До батька багато хто тоді заходив. Мені доводилось у нього бачити і Олесь Гончара, і Юрка Мушкетика, й Івана Дзюбу. Всі вони користувались в пригодю познайомитися з живим представником "розстріляного відродження" й послушати, що він оповідає про злощасні сталінські часи".

Бажану М.П.

Встановлено 9 жовтня 1984 р. на фасаді будинку № 5 на вулиці Терещківській (колишня вул. Репіна), де з 1944 по 1983 роки працював **Микола Платонович Бажан** (1904-1983), поет, лауреат Національної премії імені Т.Шевченка. Він написав "Уманські спогади",

"Нічні роздуми старого майстра", "Доробок", здійснив переклад з грузинської мови поеми Шота Руставелі "Витязь в тигровій шкурі", поезії, що ввійшли у "Твори в 4-х томах". Дошка - бронза, автори: скульптор І.В.Макогон, архітектор О.К.Стукалов.

Бейліну П.Ю.

Встановлено на будинку № 2 на вулиці М.Коцюбинського, де мешкав **Павло Юхимович Бейлін** (1910 - 1988), письменник, кандидат медичних наук, учасник Другої світової війни. Серед книжок, тут написані: "Чотири операції (Нариси з хірургії)", "Записки польового хірурга", "По велению сердца", "Михайло Сидорович Коломійченко",

Твори в 2-х т.

Автори дошки з барельєфним портретом: скульптор В.Медведев, архітектор П.Купрій; відкрито 1990 року.

Бойченку О. М.

Встановлено на фасаді будинку № 9 на вулиці М.Грушевського (колишня Кірова), де 1944-1950 роках жив письменник **Олександр Максимович Бойченко** (1903-1950). Народився в столиці, закінчив Київське вище початкове училище (1918); працював робітником на станції "Київ-Московський". 1932 року тяжко захворів, втратив рухомість і частину зору. За допомогою дружини написав трилогію "Молодість" (1945, 1948, третя частина лишилася незавершеною).

Дошка - бронза, барельєфний портрет; скульптор В.Й.Оснач, архітектор І. Л. Шмульсон; відкрито 19 червня 1959 року.

Булгакову М.О.

Встановлено 9 лютого 1982 р. на фасаді будинку № 13 Андріївського узвозу, де письменник **Михайло Опанасович Булгаков** (1891-1940) мешкав понад тридцять років. Народився в столиці, навчався в Першій київській гімназії (бульвар Шевченка,14), медичному університеті Київського університету (1906-1916).

Автори бронзової дошки - скульптор А.В.Куц, архітектор Б.Л.Кравчук.

Василевській В. Л.

Встановлено на будинку № 10 на вулиці Шовковичній (колишня Карла Лібкнехта), де 1957-1964 роках жила і працювала письменниця **Ванда Львівна Василевська** (1905-1964). У Києві - з 1939. Мешкала після Другої світової війни також на вулиці Обсерваторній № 16 та Астема № 46 (тепер Січових стрільців, Шевченківський район). Померла в Києві, похована на Байковому кладовищі, надгробок - мармур; скульптор Г. Н. Кальченко; встановлено 1967 року. Ім'ям В. Л. Василевської названо вулицю в Києві (колишня Маріїнська) і бібліотеку для юнацтва № 122.

Дошка - граніт, барельєфний портрет; скульптор Г. Н. Кальченко, архітектор Б.І.Приймак.; відкрито 21 січня 1965 року.

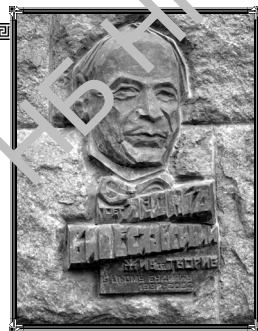
Васильченку С. В.

Встановлено на будинку № 81 на вулиці Мельникова (кол. Дорогожицька). Тут, у трудовій школі № 61 ім. І. Франка, 1928-1932 (на дошці: 1925-1932) роках жив і працював учителем письменник **Степан Васильович Васильченко** (справж. прізвище - Панасенко; 1879-1932). Вперше письменник оселився в Києві 1910 року, очоливши (до 1914) відділ театральної хроніки газети "Рада", яка містилася на Великій Підвальній №6 (тепер Ярославів Вал). Наймав кімнату на Солом'янці (тоді г.л. Нова № 22; тепер М. Островського). Ім'ям С. В. Васильченка названо вулицю (кол. Воскресенська), бібліотеку у Шевченківському р-ні. Дошка на фасаді - мармур, відкрито вперше 15 січня 1954 року (знищена); другий варіант - бронза, барельєфний портрет; скульптор А.В.Німенко; відкрито 1976 року.

Вишні Остапу.

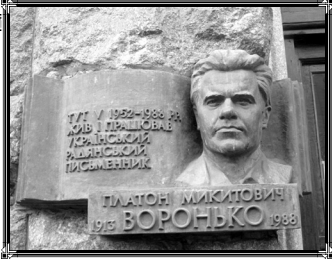
Встановлено на будинку № 6 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська), де у 1952-1956 роках жив і працював **Остап Вишня** (справж. прізвище - Павло Михайлович Губенко; 1889-1956) - письменник, сатирик і гуморист. Закінчив 1907 року Київську військово-фельдшерську школу (вулиця Госпітальна, 24). Похований у Києві на Байковому кладовищі (надгробок - граніт; скульптор М. Д. Декерменджі, архітектор Я. Ф. Ісєбаса, встановлено 1966). Ім'ям Остапа Вишні 1957 року названо одну з вулиць Києва (кол. Новорівнобіжна Автострада вул, Печерський р-н), бібліотеку у Печерському р-ні. Дошка - граніт; барельєф - бронза; скульптор М. Д. Декерменджі; відкрито 28 вересня 1957 року.

Вишеславському Л.М.

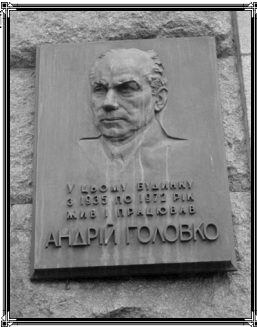
Меморіальну дошку відкрито в червні 2005 року на фасаді будинку № 68, на вулиці Богдана Хмельницького, де понад шістьдесят років мешкав київський поет **Леонід Миколайович Вишеславський** (1914-2002), лауреат Шевченківської премії (1984, за збірку "Близкая звезда"). Тут він написав кращі твори, що не залишають байдужими і нині вдячних читачів.

Наприкінці життя Леонід Миколайович писав поезію українською мовою.

Вороньку П.М.

Встановлено на фасаді будинку № 6 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська), де 1952-1988 роках мешкав київський поет **Платон Микитович Воронько** (1913- 1988), перший заступник Голови київської організації Спілки письменників України, лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1972, за збірку поезій "Повінь"), премії імені Лесі Українки (1976, за вірші для дітей).

Головку А. В.

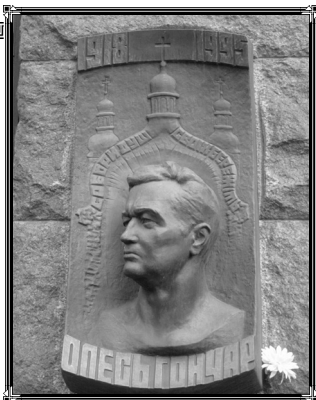
Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1935-1972 роках жив і працював письменник **Андрій Васильович Головка** (1897-1972). Лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка, 1969. Похований у Києві на Байковому кладовищі. Ім'ям А. В. Головка названо 1958 року одну з вулиць Києва (кол. Новобутивельна). Ім'я письменника надано бібліотеці № 10 у Шевченківському р-ні. 1979 року Спілка письменників України встановила літературну премію імені А. В. Головка за кращий роман року.

Дошка - граніт, бронза, барельєфний портрет; скульптор М. К. Вронський, архітектор В.Г.Гнездилов; відкрито 15 липня 1975 року.

Голованівському С.О.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1934-1989 роках мешкав **Сава Овсійович Голованівський** (1910-1989), київський поет, перекладач. Тут написав багато творів, зокрема: "Дорога", "Близьке й далеке", "Дві поеми", "Літа", "35 літ", "Клени", "Біографія берези", "Синій птах"; п'єс "Смерть леді Грей", "Марія", "Поетова доля", "Сонячна сторона", "Драми", "Перший грім", "Дальня луна", "Тінь минулого дня", "П'єси", "Скатертю доріжка", "Чобіт Європи", "Тополя на тому березі", "Корсунь", "Часопис", "Від нашого кореспондента".

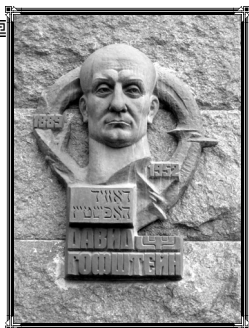
Гончару О.Т.

Встановлено на фасаді будинку № 68 вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де мешкав 1949-1995 роках **Олесь Терентійович Гончар** (1918-1995), прозаїк, поет, громадський діяч, Герой Соціалістичної праці (1978), лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1962, за роман "Людина і зброя"), Герой України (2005). 1959-1971 роках - Голова правління Спілки письменників України. Тут написано чимало відомих творів, серед яких: "Тронка", "Твоя зоря", "Собор", та ті, що увійшли в Повне зібрання.

Дошка, бронза, барельєфний портрет; автори - скульптори В.Бик і Р.Найда; відкрито 1997 року.

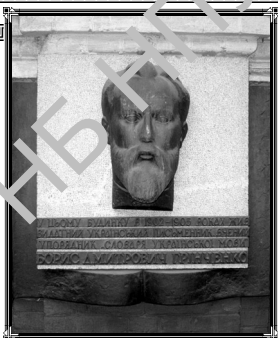

Пам'ятна дошка встановлена у Білій Церкві (Київщина).

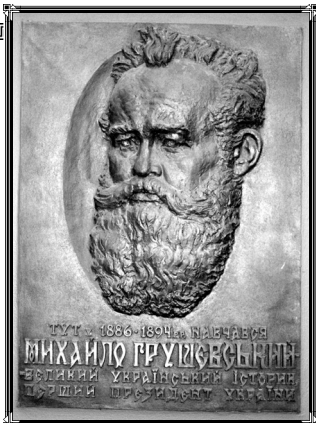
Гофштейну Н.Д.

Встановлено на фасаді будинку №68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна) **Давиду Наумовичу Гофштейну** (1889-1952), єврейському поету (писав російською та єврейською мовами), члену Президії Спілки письменників України. Друкував пейзажну та філософську лірику у збірках: "У дорог" (1919), "Лирика" (1923), "Стихотворения" (1970, посмертно). Репресований, реабілітований посмертно.

Грінченку Б.Д.

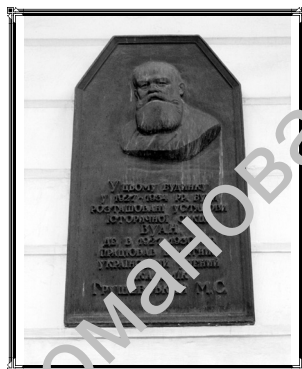
Встановлено на фасаді будинку №8 на вулиці Гоголівській, в якому 1902-1905 роках проживав **Борис Дмитрович Грінченко** (1863-1910) - письменник, перекладач, літературознавець, мовознавець, теоретик та історик української лексикографії, фольклорист, етнограф, публіцист, видавець, громадсько-культурний діяч. У цей період працював над першим ґрунтовним "Словарем української мови" (68 тисяч слів), що вийшов друком 1907-1909 роках у 4-х томах.

Встановлено на фасаді головного корпусу Національного ун-ту ім. Т.Шевченка, де Михайло Грушевський навчався 1886-1890 роках на історико-філологічному факультеті університету. св. Володимира. 2005 рік.

Грушевському М.С.
Михайло Сергійович Грушевський
 (17 (29).9.1866-24.11.1934) - письменник, історик і публіцист, у Києві - 1908-1919 та 1924-1930 роках. У 1917-1918 роках очолював Центральну Раду, яка 29 квітня 1918 року обрала його першим президентом Народної Республіки (УНР).

1905 року М.Грушевський переїхав до Києва, щоб видавати тут Лутературно-науковий вісник та керувати новоствореним Українським науковим товариством, яке випускало свої "Записки" та історичний кварталник "Україна".

Встановлено на фасаді будинку № 35, де академік М.С.Грушевський 1927-1930 роках працював в історичній секції ВУАН. 2005 рік.

Гудзенку С.П.

Встановлено на будинку №3-А на вулиці Тарасівській бронзову дошку, на якій напис: "У цьому будинку в 1922-1939 рр. жив поет-фронтвик **Семен Гудзенко. 1922-1953**". Між цими двома датами коротке життя поета - 31 рік. Зовсім небагато... Про його фронтву одісею, поетичну творчість, що зробила С.Гудзенка представником фронтвого покоління молодих поетів, журналістську діяльність (спецкор "Литературной газети") багато говорилося на відкритті меморіальної дошки, яке урочисто відбулося у травні 1988 року.

Гулаку-Артемовському С. С.

Встановлено на будинку № 31 на вулиці Набережно-Хрещатицькій. Тут у духовному училищі (бурсі) 1824-1830 роках навчався **Семен Степанович Гулак-Артемовський** (1813-1873) - драматург. Освіту здобув у Київській духовній семінарії (1835-1838). Автор опери "Запорожець за Дунаєм": у Києві йшла на сцені театру Миколи Садовського, поставлена й 1934 року. Ім'ям С. С. Гулака-Артемовського 1955 року названо вулицю в Клецьку (кол. Павлівський провулок). Дошка - бронза, барельєфний портрет; скульптор Г. Н. Кальченко, архітектор А.Ф. Ігнащенко; відкрито 21 лютого 1974 року.

Дмитерку Л.Д.

Встановлено на будинку 32/34 на вулиці Шовковичній (архітектор М.Кислий, скульптор І.Макогон). **Любомир Дмитрович Дмитерко** (1911-1985), лауреат Шевченківської премії (1979) за книжки поезій "Основа" і "Світе мій" творчо працював і проживав із родиною в цьому будинку в період з 1960 по 1985 роки. Тут написані збірки "В обіймах сонця", "Дівоча доля", та інші.

Дольду-Михайлику Ю. П.

Встановлено на фасаді будинку № 6 на вул. Великій Васильківській (колишня Червоноармійська), де 1952-1966 роках жив і працював (**Юрій Петрович Михайлик**) **Дольд-Михайлик** (1903-1966) - письменник, автор романів: "Степовики", "І один у полі воїн", "У чорних лицарів". Жив у Києві з 1937 року (мешкав на вул. Саксаганського № 24), працював головним редактором на Київській кіностудії, в редакції газети "Радянська Україна".

На сірій гранітній дошці барельєфний портрет; скульптор К.В.Годулян, архітек-

Дошка на фасаді будинку № 10 на вул. Шовковичній. 2005 рік.

Довженку О. П.

Меморіальні дошки в столиці встановлено: 1.

На будинку Київської кіностудії художніх фільмів (з 1957 - ім. О. П. Довженка) на проспекті Перемоги № 44. Тут у 1920-1930-х роках працював **Олександр Петрович Довженко** (1894-1956) - письменник, Заслужений діяч мистецтв УРСР (з 1939). У Києві знімалися фрагменти фільму О. Довженка "Арсенал" (1929) на

Дніпровському березі. На Київській кіностудії художніх фільмів поставив картини: "Земля" (1930), "Іван" (1932), "Щорс" (1939). 1933-1941 роках готував до зйомок фільм "Тарас Бульба" (Ленінська премія, 1959). Ім'ям Довженка названо також вулицю в Києві (1959; Шевченківський р-н), кінотеатр (Брест-Литовський просп, закрито). На бронзовій плиті барельєфний портрет; скульптор М. К. Вронський, архітектор І. Л. Шмольсон; відкрито 12 квітня 1960 року.

2. Встановлено 12 квітня 1960 р. меморіальну дошку й на будинку № 10 на вулиці Карла Лібкнехта (тепер Шовковична), де жив О. П. Довженко 1935-1941 роках (авторискульп. М. К. Вронський, арх. І. Л. Шмольсон). На гранітній плиті барельєфний портрет; скульптор М. К. Вронський, архітектор І. Л. Шмольсон; відкрито 12 квітня 1960 року.

Дошка при вході на кіностудію імені О. Довженка. 2005 рік.

Драгоманову М. П.

Встановлено на фасаді головного корпусу Національного університету імені Т. Шевченка, де 1859-1876 роках навчався **Михайло Петрович Драгоманов** (1841-1895), письменник, публіцист, видавець, філософ, громадський діяч.

Закінчивши університет св. Володимира, викладав у ньому (1864-1875), захистив дисертацію, став доцентом (1870).

Дубову М.І

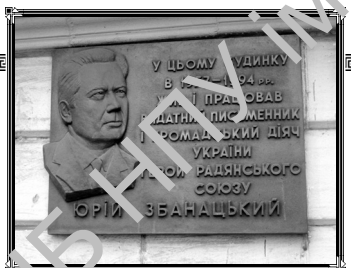
Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Богдана Хмельницького (колишня Леніна), де мешкав **Микола Іванович Дубов (1910-1983)** - київський російськомовний прозаїк, журналіст, драматург.

Тут написано твори: "У отдельно стоящего дерева", "Беглец", "Небо з макове зерня". За роман "Горе одному" удостоєний Державної премії СРСР (1970).

Забашті Л.В.

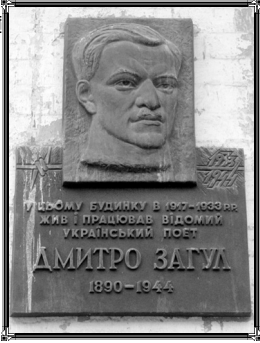
Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна) **Любові Василівні Забашті (1918-1990)** - київській поетесі і прозаїку, дружині А.Малишка. Тут написані твори: "Київська гора", "Сівачі", "Відлуння тривожних доріг", "Паляниця білолиця", "Колі я виросту", "Пісня зеленого лісу"; п'єси "Весілля в Тернах", "Троянди на камені"; драматична поема "Квіт папороті" (збічник "Драматичні твори"); повісті: "Крила Арсена Дороша", "Будинок мого дитинства"; романи: "Там, за річкою-молодість", "Крилаті мої кораблі".

Збанацькому Ю.О.

Встановлено на фасаді будинку № 2 на вулиці М.Коцюбинського в 1957-1994 роках жив **Юрій Олефірович Збанацький (1914-1994)** - київський прозаїк, Герой Радянського Союзу, лауреат Національної премії імені Т.Шевченка за роман "Хвилі" (1970), премії ім. Лесі Українки за твори для дітей (1970), Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського за роман "Малиновий дзвін" (1959).

Дошку з барельєфним портретом встановлено 1996 року; автор скульптор М.Суходолов.

Загулу Д.Ю.

1995 року на фасаді будинку № 36-Б на вулиці О.Гончара (колишня Чкалова) встановлено бронзову меморіальну дошку з барельєфним портретом **Дмитра Юрійовича Загула** (1890-1944), (скульптор В. Сівко). Саме тут поет написав і видав збірки віршів: "З зелених гір", "На грані", "Наш день", "Мотиви", робив переклади творів Гете ("Фауст"), Шіллера, Гейне, Бальмонта, Байрона, написав підручник "Поетика" та чимало текстів пісень і романсів.

9 травня 1933 року Д. Загул у цьому ж будинку незаконно заарештований органами Державного політичного управління УРСР і засуджений до десяти років позбавлення волі.

Земляку В.С.

Встановлено на фасаді будинку № 2 на вулиці М.Коцюбинського, в якому з 1968 по 1977 року мешкав **Василь Сидорович Земляк** (Вацик, 1923-1977), київський прозаїк, журналіст, сценарист, кінодраматург, лауреат Національної премії імені

Т.Шевченка (1978, за романи "Лебедина зграя" і "Зелені млини").

На бронзовій дошці барельєфний портрет, автори - скульптор І.В.Макогон, архітектор О.С.Тамаров; відкрито 20 січня 1983 року.

Кавалерідзе І.П.

Встановлено на фасаді будинку №12 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська), де в 1954-1978 роках мешкав **Іван Петрович Кавалерідзе** (1887-1978) київський драматург, скульптор, кінорежисер.

Тут він написав п'єси: "Ватанів меч", "Перша борозна" та інші твори.

Коваленку Л.М.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1965-1983 роках мешкав **Леонід Миколайович Коваленко** (1922-1093), київський вчений-літературознавець, автор досліджень з "Історії Києва", наукових праць: "Київ", "Поет Андрій Малишко", "Андрій Головка" та інші.

Копиленку О. І.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вул. Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1935-1958 роках жив і працював **Олександр Іванович Копиленко** (1900-1958) - письменник, автор романів: "Народжується місто", "Лейтенанти", "Земля велика". Діалогія "Дуже добре" (1937), "Десятикласники" (1938) - присвячені життю київської середньої школи №19 (тепер № 100). У Києві - з 1934 року. Ім'ям О. І. Копиленка названо одну з вулиць (кол. Петра Могили) Печерського р-ну Києва, бібліотеку.

На гранітній дошці бронзовий барельєфний портрет; скульптор М.К.Вронський, архітектор І. Л. Шмульсон, відкрито 1 грудня 1959 року.

Копиці Д. Д.

Встановлено на фасаді будинку № 1-3/5 на вулиці Пушкінській, де 1953-1965 роках жив і працював **Давид Демидович Копиця** (1906-1965) - літературознавець і критик. З 1945 року жив у Києві. Був редактором журналів "Вітчизна", "Україна", головою Комітету в справах мистецтв, заступником міністра культури УРСР, директором Київської студії художніх фільмів ім О.П.Довженка.

На бронзовій дошці барельєфний портрет; скульптор А. В. Німенко; встановлено 22 вересня 1971 року.

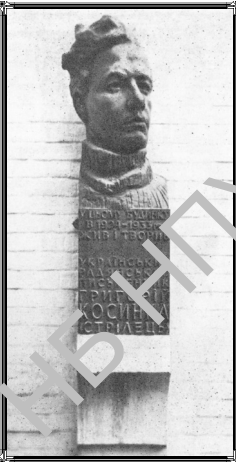

Встановлено на фасаді будинку
№10 на вул. Шовковичній.

Корнійчуку О. Є.

Встановлено на фасаді будинку № 10 на вулиці Шовковична (колишня К.Лібкнехта), де в 1957-1972 роках жив і працював **Олександр Євдокимович Корнійчук** (1905 - 1972) - письменник, академік АН СРСР (з 1943), академік АН УРСР (з 1939), Герой Соціалістичної Праці (1967). 1938-1941 та 1946-1953 роках був головою правління Спілки письменників України.

Оселився в Києві 1923 року, навчаючись на робітничому факультеті Інституту народної освіти. 1925-1929 роках навчався на філологічному факультеті цього ж інституту. 1929-1931 роках працював сценаристом на Київській кіностудії художніх фільмів (тепер ім. О.П. Довженка). Жив також на вулиці Обсерваторній № 16 і на вул. Артема № 46 (тепер Січових Стрільців). Помер у Києві, похований на Байковому кладовищі (надгробок - білий мармур, скульптор О.П.Скобликов, архітектор А. Ф. Ігнащенко; встановлено 1973). Його ім'ям названо проспект у Оболонському р-ні. У с. Плютах Обухівського району Київської області 1975 року відкрито музей. На бронзовій дошці барельєфний портрет; скульптор О. П. Скобликов, архітектор А. Ф. Ігнащенко; відкрито 25 травня 1973.

Косинці Г. М.

Встановлено на фасаді будинку № 24-Б на вулиці Володимирській, де 1924- 1933 роках жив і працював **Григорій Михайлович Косинка** (Стрілець; 1899-1934)- письменник. Працював редактором київських видавництв, директором київського радіокомітету. Автор збірок оповідань: "На золотих богів", "За ворітьми", "Мати", "Циркуль". Разом із 28-ма діячами української культури його розстріляли в Лук'янівській в'язниці і таємно поховали на Лук'янівському кладовищі.

На бронзовій дошці скульптурний портрет; скульптор Г.Н.Кальченко, архітектор А.Ф. Ігнащенко; відкрито 2 червня 1971 року.

Коцюбинському М. М.

Встановлено на фасаді будинку лікарні № 22 (кол. університетська клініка) на бульварі Т. Шевченка № 17. Тут, у палаті № 9, з листопада 1912 по січень 1913 року перебував на лікуванні **Михайло Михайлович Коцюбинський** (1864-1913) - письменник. З лікарні Михайло Михайлович листувався з І. С. Нечуєм-Левицьким, В. М. Гнатюком, П.Г.Тичиною. Тут 5 листопада 1912 року письменника відвідав композитор М. В. Лисенко (за день до своєї смерті). Ім'ям М. М. Коцюбинського названо вулицю (кол. Тимофіївська), бібліотеку для дітей і юнацтва.

Біла мармурова дошка встановлена 1948 року.

Кочерзі І. А.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1935-1952 роках жив і працював **Іван Антонович Кочерга** (1881 - 1952) - драматург, заслужений діяч мистецтв УРСР (з 1950). 1903 року закінчив юридичний факультет Київського університету св. Володимира. Автор творів про історичне минуле Києва: "Свіччине весілля" (1930) і "Ярослав Мудрий" (1944) - обидві драми поставлені київським драматичним театром ім. І.Франка. Похований у Києві на Байковому кладовищі. Ім'ям І. А. Кочерги 1955 року названо вулицю в Києві (Позняки).

На гранітній дошці бронзовий барельєфний портрет; скульптор А.А.Шапран, архітектор П. С. З. харченко; відкрито 29 грудня 1960 року.

Кулику І. Ю.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького колишня Леніна). Тут 1934-1937 роках жив і працював **Іван Юліанович Кулик** (1897-1941) - письменник, 1934 року - перший голова Спілки письменників України.

Відлито із бронзи у вигляді книжки; скульптор А. Ю. Білостоцький, архітектор А.Ф.Ігнащенко; відкрито 16 лютого 1973 року.

Кундзічу О. Л.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна). Тут 1935-1964 роках жив і працював **Олексій Леонардович Кундзіч** (1904-1964) - письменник і перекладач.

На гранітній дошці викарбувано барельєфний портрет; скульптор Н. М. Дергус, архітектор Нгуен Дзинь Лок; відкрито 19 жовтня 1971 року.

Кучеру В. С.

Встановлено на фасаді будинку № 2 на вулиці М. Коцюбинського. Тут 1957-1967 роках жив і працював **Василь Степанович Кучер** (1911-1967) - письменник, автор романів: "Устим Кармалюк", "Чорноморці", "Трищай, море", "Голод", "Трудна любов". Похований у Києві на Байковому кладовищі (надгробок - габро; скульптор М. М. Суходолов); встановлено 1968. Ім'ям В.С.Кучера 1967 року названо вулицю в Києві (Микільська Борщагівка). На дошці із бронзи барельєфний портрет; скульптор І.М.Подрез, архітектор Я.Ф. Ковбаса; відкрито 12 березня 1968 року.

Встановлено на фасаді будинку № 6 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська) **Івану Леонтійовичу Ле** (Мойсі, 1895-1978), київському письменнику, лауреату Національної премії імені Т.Шевченка (1967, за роман у трьох книгах "Хмельницький"), який мешкав тут у 1952-1978 роках.

Ле І.Л.

Встановлено на фасаді будинку № 6 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська) **Івану Леонтійовичу Ле** (Мойсі, 1895-1978), київському письменнику, лауреату Національної премії імені Т.Шевченка (1967, за роман у трьох книгах "Хмельницький"), який

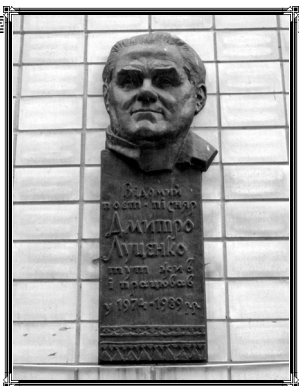
мешкав тут у 1952-1978 роках.

На бронзовій плиті - горельєфний портрет, автори - скульптор А.В.Німенко, архітектор Т.Г.Довженко; відкрито 18 вересня 1981 року.

Леваді О.С.

Встановлено на фасаді будинку № 16 на вулиці Інститутській, де в 1954-1995 роках мешкав **Олександр Степанович Левада** (Косак, 1909-1995), київський письменник і кінодраматург, лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1971, за сценарій кінофільму "Родина Коцюбинських"). Тут написано твори: "Перстень з діамантом"; кіносценарії: "Берег радії", "Родина Коцюбинських"; збірка "Кіноповісті"; книжки критики і публіцистики: "Письменник і доба"; повість "Ріки невпинна течія".

Луценку Д.О.

1996 року на фасаді будинку № 19-А на вулиці Суворова встановлено бронзову меморіальну дошку (скульптор М. Міщук) з барельєфним портретом **Дмитру Омеляновичу Луценку** (1921-1989) - київському поету, заслуженому діячу мистецтв УРСР (з 1974).

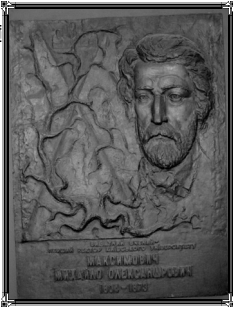
За пісні, написані у співдружності з І. Шамо, Д. Луценко удостоєний Національної премії імені Т.Шевченка (1976).

Макаренку А.С.

Встановлено на будинку № 6-А на вулиці Леонтовича, де 1935-1937 роках жив **Антон Семенович Макаренко** (1888-1939) - педагог і письменник. 1935-1936 роках працював у Києві, деякий час керував трудовою колонією у Броварах (Київщина). Автор творів: "Марш 30-го року", "Педагогічна поема", "І Прапори на баштах". 1953 року ім'ям А. С. Макаренка названо вулицю і провулок у Києві.

На бронзовій дошці барельєфний портрет; скульптор М.К.Вронський, архітектор В. Г. Гнездилов; відкрито 29 березня 1978 року.

Максимовичу М.О.

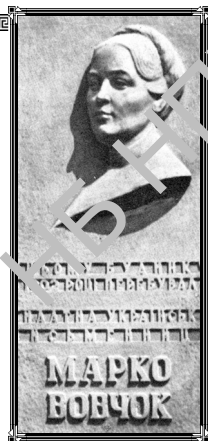
Встановлено на фасаді головного корпусу Національного університету імені Т.Шевченка **Михайлові Олександровичу Максимовичу** (1804-1873) - літераторові, видавцю, першому ректорові університету св. Володимира. Як видавець, Максимович започаткував і випустив у світ чимало журналів, зокрема, "Киевские новости", "Ученые записки" "Кієвлянинь".

Малишкю А. С.

Встановлено на фасаді будинку № 63 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1952-1970 роках жив і працював **Андрій Самійлович Малишко** (1912-1970) - поет. 1932 року закінчив літературний факультет Київського університету. 1944 року - головний редактор журналу "Дніпро". Автор збірок

віршів, написаний тут: "Що записано мною", "Голубень віку", популярних пісень: "Київський вальс", "Пісня про рушник" збірки опер "Арсенал", "Молода гвардія". Лауреат Державних премій СРСР (1947, 1951, 1969). Похований у Києві на Байковому кладовищі (надгробок - погруддя з білого мармуру на гранітному постаменті, скульптор Г. Н. Кальченко, архітектор А.Ф.Ігнащенко; встановлено 1974). Ім'ям А. С. Малишка 1971 року названо вулицю Києва (колишня Вищедубечанська). На бронзовій дошці барельєфний портрет; скульптор І.В.Макогон; відкрито 23 вересня 1973 року.

Марку Вовчку.

Встановлено на будинку № 4 на вулиці Героїв Революції (тепер Трьохсвятительська), де 1902 року перебувала **Марко Вовчок** (справж. прізвище - Марія Олександрівна Вілінська, за чоловіком - Маркович; 1833-1907) - письменниця. 1854-1955 роках разом зі своїм другим чоловіком етнографом О.В.Марковичем жила на Куренівці на вулиці Кирилівській № 21 (тепер вул. Фрунзе). Авторка творів: "Народні оповідання", "Інститутка", "Кармелюк", "Невільничка", "Маруся". Ім'ям Марка Вовчка 1944 року названо вулицю в Києві (кол. Кожевенний провулок) і провулок (Куренівка). На бронзовій дошці барельєфний портрет; скульптор Г. Н. Кальченко, архітектор А.Ф.Ігнащенко;

відкрито 7 січня 1958 року.

Микитенку І. К.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна, з боку вул. М. Коцюбинського), де 1934-1937 роках жив **Іван Кіндратович Микитенко** (1897 - 1937) - письменник, драматург; 1934-1937 роках - секретар правління Спілки письменників України. Автор п'єс: "Диктатура", "Вугілля", "Соло на флейті", "Як сходило сонце". Ім'ям І.К.Микитенка 1964 року названо вулицю в Києві (кол. Погребська, Воскресенська Слобідка).

ка Слобідка).

На гранітній дошці барельєфний портрет; скульптор І.М.Гончар, архітектор

Могилі П.С.

Встановлено на фасаді Києво-Могилянської академії (Контрактова площа) **Петрові Семеоновичу Могилі** (1596-1647) - літераторові, церковному і культурно-освітньому діячеві, архимандритові Києво-Печерської лаври, ректору Києво-братської школи на Подолі (нині Києво-Могилянська його імені).

Започаткував Печерську друкарню, автор низки творів, що піднесли рівень духовної культури українського та інших православних народів.

Москаленку А.З.

Встановлено 11 листопада 2004 року на фасаді будинку №29 на вулиці Шовковичній. **Анатолій Захарович Москаленко** (1934-1999) - письменник, публіцист, директор інституту журналістики Національного університету імені Т.Шевченка, лауреат премії імені Ярослава Галана написав у цьому будинку відомі прозові твори, навчальні посібники для журналістів.

На бронзовій дошці барельєфний портрет, автор - скульптор В.Лебедєв; відкрито 11 листопада 2004 року.

Нагнибіді М.Л.

Встановлено на фасаді будинку № 6 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська), де з 1952 по 1985 рік мешкав **Микола Львович Нагнибіда** (1911-1985) - київський поет, лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1970, за кілька збірок нарисів).

Нестору-Літописцю.

Встановлено на фасаді корпусу № 4 на території Києво-Печерської лаври на вулиці Івана Мазепи **Нестору-Літописцю** - рік народження невідомий (після 1113) - літератор, чернець Києво-печерського монастиря, автор творів "Читання про життя і згублення...Бориса і Гліба", "Житіє Феодосія, ігумена Печерського"; автор і упорядник "Повісті про часи правління Ярослава Мудрого". Нестор був людиною освіченою, знав кілька древніх мов і був обізнаний з досить широким колом історичних першоджерел. На бронзовій дошці барельєфний портрет, автори: скульптор А.С.Фуженко і архітектор Т.Г.Довженко; відкрито 14 вересня 1982 року.

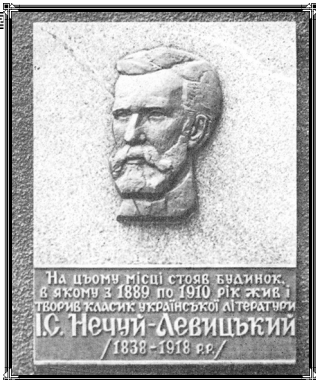

Неході І. І.

Встановлено на будинку № 15 на Хрещатику (Пасаж), де 1955-1963 роках жив **Іван Іванович Нехода** (1910- 1963) - поет. Працював головним редактором видавництва "Молодь", відповідальним редактором журналу "Піонерія". Автор книжок для дітей. Похований у Києві на

Байковому кладовищі (надгробок - бюст на постаменті, оргскло, граніт; скульптори: Ф. А. Коцюбинський, К. А. Кузнецов; встановлено 1965).

На мармуровій дошці барельєфний портрет: скульптор К. А. Кузнецов, архітектор В.Г.Гнездилов; відкрито 22 червня 1972 року.

Нечую-Левицькому І. С.

Встановлено на фасаді будинку № 17 на вулиці Пушкінській на честь **Івана Семеновича Нечуя-Левицького** (1838 -1918) - письменника і драматурга. Тут до 1974 року стояв одноповерховий будинок (кол. Новоелизаветинська № 19), де протягом 1889-1910 років жив і працював Іван Семенович. 1853-1861 роках Іван навчався у київській духовній семінарії (Костинівська № 5) а 1861-1865 роках - київській духовній академії. З 1885 року постійно оселився у Києві. Ім'ям

І. С. Нечуя-Левицького 1955 року названо вулицю (колишня Нова 468-а).

На гранітній дошці бронзовий барельєфний портрет; скульптори М.Я.Грицюк та А.С.Фуженко; встановлено 1978 року.

Огієнку І.І.

Встановлено на фасаді жовтого корпусу Національного університету ім.Т.Шевченка на бульварі Т.Шевченка на честь митрополита, державного діяча, поета, перекладача, богослова **Івана Івановича Огієнка** (1882-1972), який був 1911-1917 рр. професорським стипендіатом і приват-доцентом в університеті св. Володимира.

Олійнику С.І.

Встановлено на фасаді будинку № 6 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська) **Степану Івановичу Олійнику** (1908-1982) київському поету-гумористу, який мешкав у цьому будинку 1952-1982 роках.

За збірку "Наші знайомі" удостоєний Державної премії СРСР (1950).

В гранітну кладку вмонтовано бронзовий горельєфний портрет; скульптор А.Куц, архітектори К.Сидоров, Г.Щербина; встановлено

Палійчуку Б.Д.

Встановлено на фасаді будинку № 2 на вулиці М.Кожубинського, де в 1957-1995 роках мешкав **Борис Дмитрович Палійчук** (1913-1995)- київський письменник, учасник Другої світової війни. Працював у пресі. Тут написав твори: "Мое поколение", "Реки смотрят в небо", "Парад", "Поединок с грозой", "Избранное" в 2-х т.; романів у віршах: "Новая Каховка", "Твердыня"; романи в "Разбег", "Восхождение на облака"; повісті "Эскадрилья "Лысый орел". На бронзовій дошці портрет; скульптор

О.Корунський; встановлено 1997 року.

Панчу П.Й.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де в 1938-1958 роках мешкав **Петро Йосипович Панч** (Панченко, 1891-1978), київський прозаїк, секретар правління Спілки письменників України (1966-1969) лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1965). В будову гранітну кладку будинку вмонтовано бронзовий горельєфний портрет; скульптор А.Куш, архітектор П.Купрій.

ка (1965). В будову гранітну кладку будинку вмонтовано бронзовий горельєфний портрет; скульптор А.Куш, архітектор П.Купрій.

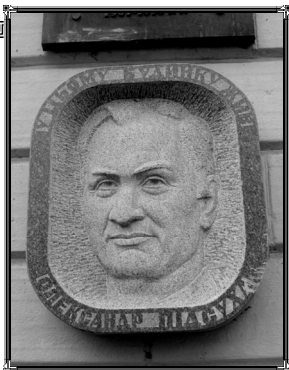

Первомайському Л. С.

Встановлено на будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1935-1973 роках жив **Леонід Соломонович Первомайський** (справж. прізвище - Гуревич, 1908 -1973) - письменник, автор п'єс, поетичних збірок. Лауреат Державної премії СРСР, 1946. Похований у Києві на Байковому кладовищі (надгробок - граніт; скульптори В.В.Мельниченко і А. Ф. Рибачук, архітектор А. М. Милицький). Ім'ям Л.С.Первомайського 1974 року названо вулицю в Печерському р-ні столиці.

лицю в Печерському р-ні столиці.

На бронзовій дошці барельєфний портрет; скульптор А. Ю. Білостоцький, архітектор А.Ф.Ігнащенко; відкрито 11 листопада 1974 року.

Підсуці О.М.

Встановлено на фасаді будинку №2 на вулиці М.Коцюбинського, в якому мешкав **Олександр Миколайович Підсуха** (1918-1990) - київський поет, драматург, відповідальний редактор журналу "Дніпро" (1958), завідувач редакції "Романів і повістей" видавництва "Дніпро". Серед творів: "Материн заповіт", "Іду на клич", "Світає світ мені", "Срібна грань", "Літа і думи", "Лірика", "Чекання зустрічі", "Гарячий цвіт осені"; роману у віршах "Поліська трилогія"; збірок прози "Віч-на-віч. Невигадані історії", "З відстані літ", "Пізнання істини"; збірок п'єс "Жарти жартами...", "Кому кують золу".

Пригарі М.А.

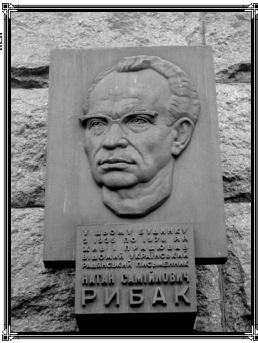
Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де мешкала **Марія Аркадіївна Пригара** (1908-1983) - київська поетеса, прозаїк, перекладачка, редактор журналу "Барвінок" (1945-1950), лауреат премії імені Лесі Українки (1979, за Вибрані твори у 2-х томах).

Прилюку Д.М.

1976-1987 роках у квартирі №12 будинку на вулиці Заньковецької, №7 жив **Дмитро Михайлович Прилюк** (1918-1987) - письменник, член Спілки журналістів (1958), доктор філологічних наук (1974), декан факультету журналістики, завідувач кафедри теорії і практики радянської преси Київського університету ім. Т.Шевченка (1965-1982). Видав навчальний посібник "Теорія і практика журналістської творчості. Проблеми майстерності" (1983).

1991 року на фасаді будинку відкрито бронзову меморіальну дошку з рельєфним портретом Д. Прилюка (скульптор С. Андрійченко, архітектор К.Сидоров).

Рибаку Н.С.

Встановлено на будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна) **Натану Самійловичу Рибаку** (1913-1978) - київському письменнику, який тут мешкав 1935-1978 роках. Тут написав трилогію "Час сподівань і звершень", яка складається з романів - "Назустріч блискавкам", "Скриня Пандори" та "Солдати без мундирів".

На бронзовій дошці барельєфний портрет; автор - скульптор Б.С.Довгань, архітектор А.Ф.Ігнащенко; встановлено 22 лютого 1984 року.

Рильському М. Т.

Встановлено на будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1934-1964 роках жив **Максим Тадейович Рильський** (1895-1964) - поет, академік АН УРСР (з 1943) і АН СРСР (з 1958). Народився

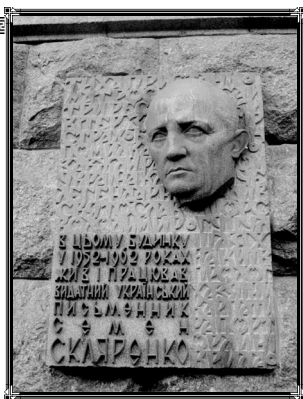
у Києві, 1907-1912 роках навчався в приватній київській гімназії на вулиці Вел. Підвальної (тепер Ярославів Вал) № 25; 1913-1916 роках - на істор.-філологічному факультеті Київського університету; 1917-1929 - вчителював на Київщині та в Києві. 1944-1946 роках - голова правління Спілки письменників України; 1944-1964 - директор Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР (тепер його імені); 1957-1964 - головний редактор журналу "Народна творчість та етнографія". Образ міста, його пейзажі відображено у віршах і поемах: "Київ" (1935), "Київські октави" (1945), "Голосіївська осінь" (1959). Державна премія СРСР, 1943, 1950. Ленінська премія, 1960. Жив у Києві також на вулиці Радяській № 7 (з 1965 - вул. М. Рильського). Помер у Києві, похований на Байковому кладовищі (надгробок - граніт, бронза; скульптори П. П. Остапенко, П. Ф. Кальницький; встановлено 1969). Ім'ям М. Т. Рильського названо Голосіївський парк, бібліотеку; відкрито меморіальний музей Рильського М. Т.

На гранітній дошці барельєфний портрет; скульптори П. П. Остапенко, С.Ф.Тимофєєв; відкрито 19 березня 1965 року.

Сиваченку М.Є.

Встановлено на фасаді будинку, в якому 1968-1988 роках мешкав і працював **Микола Єфремович Сиваченко** (1920-1988) - літературознавець і фольклорист, директор Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР, автор більше 200 наукових праць, 9 монографій, лауреат премії ім. І.Я.Франка. Похований на Байковому кладовищі столиці(ділянка13).

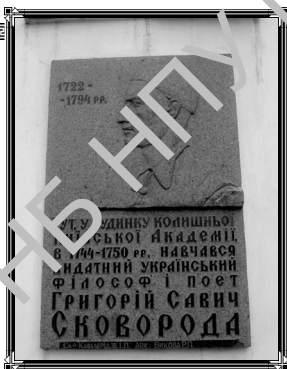

Склярєнку С. Д.

Встановлено на будинку № 6 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська), де 1952-1962 роках жив і працював **Семен Дмитрович Склярєнку** (1901-1962) - письменник. У Києві з 1927 року. Почав друкуватися 1918 року. Твори - історичні романи: "Святослав", "Володимир". Похований у Києві на Байковому кладовищі (надгробок - граніт, бюст на постаменті; скульптор А. С. Шаталов; встановлено 1963). Ім'ям С. Д. Склярєнка названо в столиці вулицю,

бібліотеку.

На гранітній дошці бронзовий барельєфний портрет; скульптор А. С. Фуженко, архітектор В. В. Савченко; відкрито 26 вересня 1972 року.

Сковороді Г. С.

Встановлено на будинку колишньої Київської академії (Контрактова площа, Києво-Могилянка), де 1738-1742 і 1744-1750 роках навчався **Григорій Савич Сковорода** (1722-1794) - український просвітитель-гуманіст, філософ і поет. Відвідував Київ 1764 і 1770 року (жив у родича в Китаєво). У сквері на Контрактовій площі встановлено пам'ятник поету і філософу.

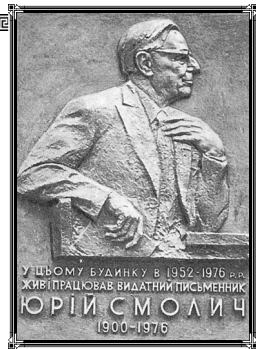
На гранітній дошці барельєфний портрет; скульптор І.П. Кавалерідзе, архітектор Р.П. Бикова; відкрито 16 вересня 1964 року.

Смілянському Л. І.

Встановлено на будинку № 6 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська), де 1952-1966 роках жив **Леонід Іванович Смілянський** (1904-1966)-письменник. У Києві з 1924 року: 1928 року закінчив Київський інститут народної освіти. Працював у журналах: "Літературна критика" (1935-1936), "Радянська література" (1936-1938). Серед творів: історична повість "Золоті ворота" (1942), роман "Євшан-зілля" (1943), повість "Сапко". Похований на Байковому кладовищі (надгробок- стела з габро, оздоблена висіченим орнаментом, що складається з грони винограду; архітектор Я. Ф. Коїбаса; встановлено 1972). Ім'ям Л. І. Смілянського названо вулицю в Києві (колишня вулиця Озерна).

На бронзовій дошці горельєфний портрет; скульптор І. В. Малогон; відкрито 28 травня 1978 р.

Смоличу Ю. К.

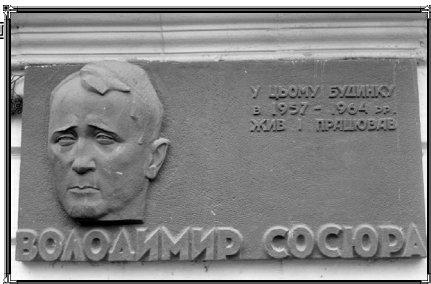
Встановлено на фасаді будинку № 5/2 на вулиці Заньковоцької, де 1956-1976 роках жив **Юрій Корнійович Смолич** (1900-1976) - письменник, публіцист і літературний критик, Герой Соціалістичної Праці (1970). У Києві з 1944 року. Працював редактором журналу "Україна" (1943-1950); 1971-1973 роки - голова Правління Спілки письменників України, 1960-1969 - голова, з 1970 року - президент Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном "Українка". Ім'ям Ю. К. Смолича 1977 року названо вулицю в Києві (колишня вулиця Глова №1, Теремки II), бібліотеку.

Бронзова дошка, барельєфний портрет у вигляді півпостаті; скульптор О.П.Скобликов, архітектор А.Ф.Ігнащенко; відкрито 6 лютого 1980 року.

Собку В.М.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна) **Вадиму Миколайовичу Собку** (1912-1981) - київському письменнику, який тут мешкав 1953-1963 роках. За роман "Лихобор" удостоєний Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1975). На бронзовій дошці барельєфний портрет; автори - скульптор А.В.Куц, архітектор П.П.Купрій; встановлено 14 січня 1983 року.

Сосюрі В. М.

Встановлено на фасаді будинку № 2-А на вулиці М.Коцюбинського, де 1957-1965 роках (на дошці 1957-1964) жив **Володимир Миколайович Сосюра** (1898 -1965)- поет, лауреат Державної премії СРСР (1948) та Державної премії УРСР ім. Т.Г.Шевченка (1963). Переїхав до Києва 1937 року. На слова В.М.Сосюри композитор Г. Л. Жуковський написав пісню "Києве мій". У 1935-1941 та 1944-1957 роках Володимир Миколайович жив також на вулиці Леніна № 68 (нині Б.Хмельницького). Помер Сосюра у Києві, похований на Байковому кладовищі (надгробок - стела з граніту з висіченим горельєфом; скульптор О. О. Банніков, встановлено 1968). Ім'ям В. М. Сосюри 1965 року названо вулицю в Києві бібліотеку.

На бронзовій дошці барельєфний портрет; скульптор А. С.Оуженко, архітектор Т.Г.Довженко; відкрито 12 травня 1966 року.

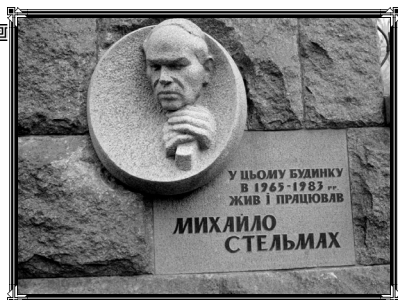
Старицькому М. П.

Встановлено на фасаді будинку № 93 на вулиці Саксаганського, де в 1898 - 1904 роках жив **Михайло Петрович Старицький** (1840-1904) - письменник і драматург, театральний діяч. За життя в Києві вийшли окремими книгами його твори, переклади, збірники та п'єси.

У 1870-х роках жив із сім'єю на Куренівці, згодом на вулиці Шулявській (пізніше Караєвська, тепер вул. Л.Толстого, № 35). Працював у київському літературно-артистичному товаристві. Як досвідчений майстер художнього читання М.Старицький виступав на ювілейних вечорах, присвячених Т.Шевченкові, І.Котляревському, Лесі Українці.

Помер у Києві, похований на Байковому кладовищі (встановлено надгробний пам'ятник). Ім'ям М. Старицького 1955 року названо вулицю та провулок у Києві (колишня вулиця Замковецька 3-а, Куренівка).

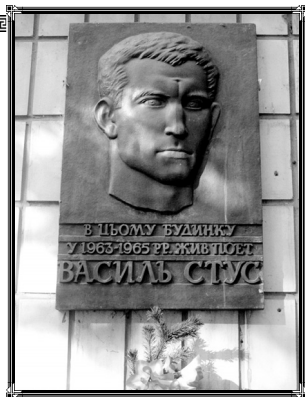
Дошку встановлену з білого мармуру 14 грудня 1955 року, замінено 16 грудня 1969 року на лабораторитову з барельєфним портретом; автор - архітектор І.А.Шмульсон.

Стельмаху М.П.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1965-1983 роках мешкав **Михайло Панасович Стельмах** (1912-1983) - київський прозаїк, поет, драматург, Герой Соціалістичної праці (1972), академік АН України (1978), лауреат Національної премії імені Т.Шевченка (1981, за роман "Чотири броди").

Автори - скульптор Ф.Согоян, архітектор Є.Стамо; встановлено 1983 року.

Стусу В.С.

1994 року на фасаді будинку на бульварі Академіка Вернадського, 61, (1963-1965 рр., урочище), в якому жив **Василь Семенович Стус** (1938-1985) - поет, встановлено бронзову меморіальну дошку з барельєфним портретом (скульптор Б.Довгань).

З грудня 1966 року (до дня арешту) Василь Стус працював у відділі технічної інформації Міністерства будівельних матеріалів. За життя вийшло 2 збірки творів за кордоном. Серед творів: "Вікна в запростір", "Золота красуня", "Україно, мене почує", "Феномен доби", Твори у 6-и т. 9 кн. Лауреат Державної премії ім. Т.Г.Шевченка (1991, посмертно) за збірку "Дорога болю".

Тесленку А. Ю.

Встановлено на будинку № 8 на вулиці О.Кониського (колишня Комінтерну, Безаківська), де 1905-1909 роках проживав письменник **Архип Юхимович Тесленко** (1887-1911). Тут містилася "Киевская старина": у приміщенні газети письменник мав і притулок.

Востаннє А.Ю.Тесленко був у Києві на початку 1909 року, коли вертався із заслання в рідне село (тепер с. Харківці Лохвицького р-ну Полтавської обл.). У Києві 1911 року накладом Укр.-рус. видавничої спілки з'явилася єдина прижиттєва книга письменника - повість "Страчене життя". Ім'ям А. Ю. Тесленка 1955 року названо вулицю і провулок у Києві (хутір Шевченка, Дарницький р-н).

На плиті з чорного граніту висічено розкрити книжку; архітектор І.І.Макушенко; відкрито 19 вересня 1964 року.

Тичині П. Г.

Встановлено на фасаді будинку № 5 на вулиці Терещінківській (колишня Рєпіна), де 1944-1967 роках жив **Павло Григорович Тичина** (1831-1967) - поет, академік АН УРСР (з 1929). Працював 1913-1914 роках у редакції

журналу "Світло", 1910-1917 - помічником хормейстера у театрі Миколи Садовського. 1913-1917 роках навчався в київському комерційному інституті (тепер булицький педагогічний університет імені М. Драгоманова). Жив у Києві до 1929 року на вулиці Кузнечній (тепер вулиця В. Антоновича) № 107. 1934-1941 роках поет жив на вул. Леніна № 68 (нині Б. Хмельницького). Державна премія СРСР, 1941; Національна премія імені Т. Шевченка, 1962. Ім'ям П. Г. Тичини 1968 року названо проспект у Києві (колишня вулиця Тельбінська, Березняки), бібліотеку. На бронзовій дошці барельєфний портрет; автори - скульптор А. С. Фуженко, архітектор Т. Г. Довженко; встановлено 27 січня 1971 року.

Ткачу Д. В.

Встановлено на фасаді будинку № 2 на вулиці М. Коцюбинської, де 1958-1993 роках жив і працював київський письменник **Дмитро Васильович Ткач** (1912-1993) - заступник головного редактора журналу "Дніпро", головний редактор видавництва "Молодь", директор видавництва дитячої літератури "Веселка". Тут написані твори: "Дорога в Ясне", "Учись жити, Сашко Жуків", "Чорне сальто", "Плем'я дужих" (трилогія). Лауреат премії ім. Лесі Українки (1981).

На бронзовій дошці барельєфний портрет.

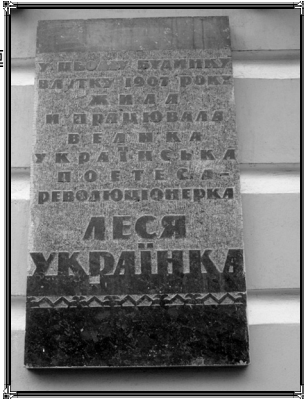

Тютюннику Г. М.

Встановлено на фасаді будинку № 32 на Андіївському узвозі, де 1963-1967 роках в квартирі № 17 мешкав **Григорій (Григорій) Михайлович Тютюнник** (1931 - 1980) - прозаїк, лауреат премії ім. Лесі Українки (1980, посмертно, за повість "Климко" та "Вогник далеко в степу", які написав у цій квартирі). Тут

же займався перекладами українською мовою творів В. Шукшина.

1991 року встановлено бронзову меморіальну дошку з барельєфним портретом письменника; автори - скульптор В. Луцак, архітектор І. Лебідь.

Дошка на будинку №32
на вул.Ярославів Вал.
2005 рік.

Українці Лесі

Меморіальні дошки видатній українській поетесі Лесі Українці (1871-1913) встановлено:

1. На фасаді будинку № 14 на вулиці Тарасівській. Тут, на квартирі свого брата М.П.Косача, жила Леся Українка в березні 1889 року. Дошка - мармур; відкрито 15 травня 1955 р.; автор - архітектор В.П. Шевченко.

2. На фасаді будинку № 21 на вулиці Зетрова, в будинку, що стояв на цьому місці, 1895-1907 роках жила Леся Українка. Дошка - мармур; встановлена 30 квітня 1954р., замінена 1971; автор архітектор - В.П.Шевченко.

3. На фасаді будинку № 32 на вулиці Ярославів Вал. Тут жила й працювала Леся Українка влітку 1907 року. Дошка - мармур; встановлено 15 травня 1955 року; автор - архітектор В.П.Шевченко.

Дошка на будинку №14
на вул.Тарасівській.
2005 рік.

4. На фасаді будинку №115 (у дворі) на вулиці Саксаганського, де 1910 р. жила поетеса. Дошка - мармур, встановлено 30 квітня 1955 р.; автор - архітектор В.П.Шевченко.

Скульптурний портрет
на будинку № 97 на
вулиці Саксаганського.

5. На фасаді будинку № 97 на вулиці Саксаганського, де 1899-1910 роках жила й працювала поетеса (тепер тут Українки Лесі музей). Дошка - граніт; скульптурний портрет; скульптор Г. Н. Кальченко, архітектор А.Ф.Ігнащенко; встановлено 23 лютого 1971 року.

6. На фасаді будинку №101 на вулиці Саксагансько-го, де 1911 і 1913 роках жила й працювала Леся Українка. Дошка - мармур; встановлено 30 квітня 1955 року, 1971 року замінено новою дошкою; автор - архітектор

В.П. Шевченко.

Упеніку М.О.

Встановлено на фасаді будинку № 8/10 на вулиці Івана Франка де мешкав київський поет, учасник оборони Києва **Микола Олександрович Упенік** (1914-1994); працював заступником головного редактора журналу "Всесвіт", редактором газети "Радянська культура". Тут написано твори: "Вірші та поеми", "Найдорожче", "Поезії", "Цим живу", "Багряне листя"; збірку пісень "І мужність, і любов". Лауреат літературних премій ім. О. О. Фадєєва (1971) та Міжнародної спілки поетів-лауреатів (Філіпіни, 1970). Заслужений діяч польської культури (1968).

Усенку П. М.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1935-1975 роках жив **Павло Матійович Усенко** (1902-1975)- поет. Працював редактором "Літературної газети". Автор збірок творів: "КСМ", "Із вогнищ боротьби", "Сини", "Після роз'уджених літ". Помер у Києві, похований на Байковому кладовищі. Ім'ям П. М. Усенка 1976 року названо вулицю (колишня Новомосковська) в Києві.

На бронзовій плиті барельєфний портрет; скульптор Н. М. Дерегус, архітектор В.М.Яценко; відкрито 21 червня 1978 року.

Ушакову М. М.

Встановлено на фасаді будинку № 2 на вулиці М. Коцюбинського, де 1957-1973 роках жив і працював **Микола Миколайович Ушаков** (1899-1973) - поет. 1924 року закінчив Київський інститут народного господарства. Автор творів, присвячених минулому й сучасному столітті. Перекладач творів Т.Шевченка, І.Франка, Лесі Українки. Помер у Києві, похований на Байковому кладовищі (надгробок - стела з мармуру у вигляді книги; архітектор Н. Д. Подгородецький; встановлено 1978). Ім'ям М.М.Ушакова 1974 року названо вулицю в Києві (колишня вулиця Углова).

На бронзовій плиті барельєфний портрет; скульптор І.М.Копайгоренко, архітектор А. Ф. Ігнащенко; відкрито 11 червня 1975 року.

У ЦЬОМУ БУДИНКУ
В 1885-1886 РР.
ПЕРЕБУВАВ
ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОЕТ-РЕВОЛЮЦІОНЕР
**ІВАН ЯКОВИЧ
ФРАНКО**

Дошка на фасаді будинку № 8 у Несторівському провулку. 2005 рік.

Франку І.Я.

Встановлено на фасаді будинку № 8 у Несторівському провулку, де 1886 року перебував у столиці в гостях у директора київської контори Держбанку В.В.Ігнатовича та київських письменників відомий український письменник **Іван Якович Франко** (1856-1916); На мармуровій плиті барельєфний портрет; автор

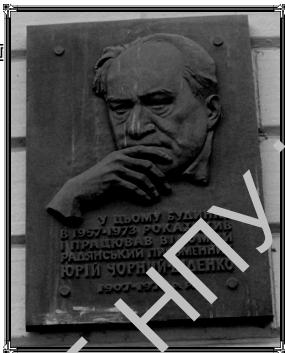

Дошка на фасаді будинку № 11 на вулиці Б.Хмельницького. 2005 рік.

І.Л.Шмульсон; відкрито 1955 року.

Перший раз був у Києві у лютому 1885 року, проживав у викладача Колегії Павла Галагана Є.К. Трегубова на вулиці Фундуклеївській, № 8, відвідував бібліотеку Колегії. Вдруге приїздив у квітні 1886 року зустрівся з М.Лисенком, Оленою Пчілкою.

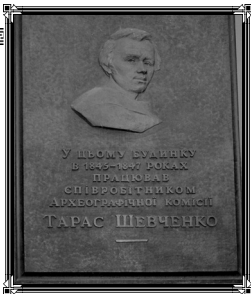
Меморіальну дошку також встановлено на фасаді будинку №11 на вулиці Б.Хмельницького(колишня Леніна), де 1885-1886 року зупинявся І.Я.Франко; на мармуровій плиті барельєфний портрет поета; автор І.Л.Шмульсон; відкрито 1955 року.

Чорному-Діденку Ю.

Встановлено на фасаді будинку № 2 на вулиці М.Кочубинського київському письменнику **Юрію Чорному-Діденку** (В. Л. Діденко, 1907-1973), який тут мешкав 1957-1973 роках. Писав російською мовою. Тут написав твори: "Порохової погреб", "Человек-песня", "Созвездие", "Донецкие рассказы", "Сказание о первом взводе", "Заостренные карандаши", "Правда на земле одна", "Платье", "Ключи от двора", "Матвей с "Капитальной".

На бронзовій плиті барельєфний портрет; автори - скульптор В.А.Чепелик, архітектор В.А. Костін; встановлено 8 грудня 1981 року. Меморіальну дошку встановлено також на будинку редакції газети "Кочегарка" в Горлівці. Його іменем названо вулицю в Горлівці.

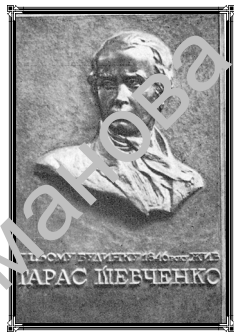
Дошка на фасаді головного корпусу Національного університету імені Т.Шевченка. 2005 рік.

Шевченку Т. Г.

Меморіальні дошки встановлено:

1. На фасаді меморіального будинку-музею Т.Г.Шевченка (пров. Т. Г. Шевченка, № 8-А). Дошка - бронза, барельєф роботи скульп. Г.Н.Кальченко, арх. А. Ф. Ігнащенко; відкрито 4 травня 1974;

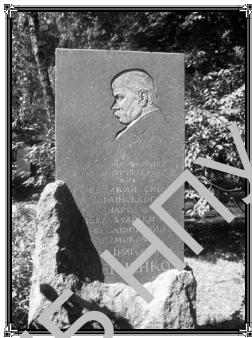
2. На фасаді головного корпусу Київського університету (вул. Володимирська № 60), де Т.Г. Шевченко 1845-1847 роках працював у київській Археографічній комісії (нині Національний університет його імені). Дошка - бронза; барельєф роботи скульптора О.О.Ковальнової, архітектора В. Г. Гнездилова; відкрито 17 травня 1961;

Дошка - барельєф встановлена 1974 року на фасаді Літературно-меморіального будинку-музею Т.Шевченка. 2005 рік.

3. На будинку № 5 на вулиці Вишгородській (Пріорка, Шевченківський район), де в серпні 1859 року в сім'ї С.М.Лободжи Т. Г. Шевченко. Дошка - граніт, барельєф роботи скульптора М.К.Вронського, архітектора О. М. Годованюка; відкрито 10 березні 1964 року.

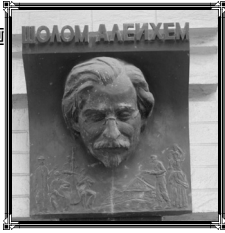
Меморіальні дошки також встановлено: на фасаді будинку на Майдані Незалежності (колишній площі Жовтневої революції), де Т.Г.Шевченко перебував 1859 року у свого петербурзького товариша І. В. Гудовського (будинок 1979 року під час реконструкції площі розібрано); на фасаді одноповерхового будинку № 10 по вулиці Ірининській, де 12-13 серпня 1859 року поет останнього разу був у Києві. Цей будинок (1977 р. під час забудови вулиці розібрано) належав учителеві латинської мови Другої київської гімназії І.Д.Юскевичу-Красковському. Тут Т. Г. Шевченко зустрічався з М.К. Чалим, І.В.Гудовським, І. М. Сошенком. Дошку відкрито 10 березня 1961 року на відзначення 100-річчя з дня смерті поета.

Дошка - стела встановлена біля будинку № 5 на вулиці Вишгородській. 2005 рік.

1859 року Т. Г. Шевченко бував також у Києві на Стрілецькому провулку № 18 (тепер Георгієвський провулок) в будинку столоначальника київської консисторії Д.К.Поставського; мешкав у свого знайомого Ю. Г. Ботвиновського на вулиці Стрілецькій № 11; бував також у художника О. Ф. Сенчила-Стефановського на Костянтинівській вулиці № 9/6, на Великій Житомирській № 36 (мешкав художник І. Сошенко). М. К. Чалий згадував, що бачив поета і в готелі "Європейський" (на розі Хрещатика і Володимирської гірки, будинок не зберігся).

Ім'ям поета в столиці 1919 року названо бульвар (Шевченка Тараса бульвар), 1965 - вулицю і провулок (Біличі), 1954 - провулок, 1959 - площу в Оболонському р-ні, парк у центрі міста, оперний театр, Республіканську художню школу, дитячу міську бібліотеку. Встановлено погруддя Шевченка Т. Г. в оперному театрі. У Києві працюють музеї і будинок-музей Т. Г. Шевченка.

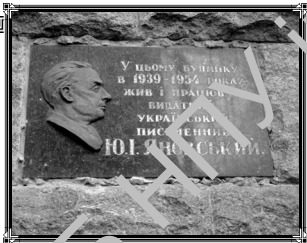
Шолом-Алейхему.

Встановлено на фасаді будинку № 5 на вулиці Великій Васильківській (колишня Червоноармійська), де 1897-1904 роках жив **Шолом-Алейхем** (справж. прізвище, ім'я та по батькові - Шолом Нахумович **Рабинович**; 1859-1916) - письменник. З 1887 до 1907 року мешкав у Києві також на вул. Костянтинівській (Поділ), Маріїнсько-Благовіщенській (тепер вул. Сакаганського), у Боярці (поблизу Києва; дача Томашевичів № 26). У Києві написав: "Тев'є-мелочник", "Менахем-Мендл", "Залізничні оповідання". 1920-1950-х роках ім'ям Шолом-Алейхема називали вул. Костянтинівську; з 1975 - вулицю на житловому Лисовому масиві. Дошка - мармур, автор - архітектор І.Л.Шмульсон; встановлено 6 березня 1959 р.

Шпаку М. І.

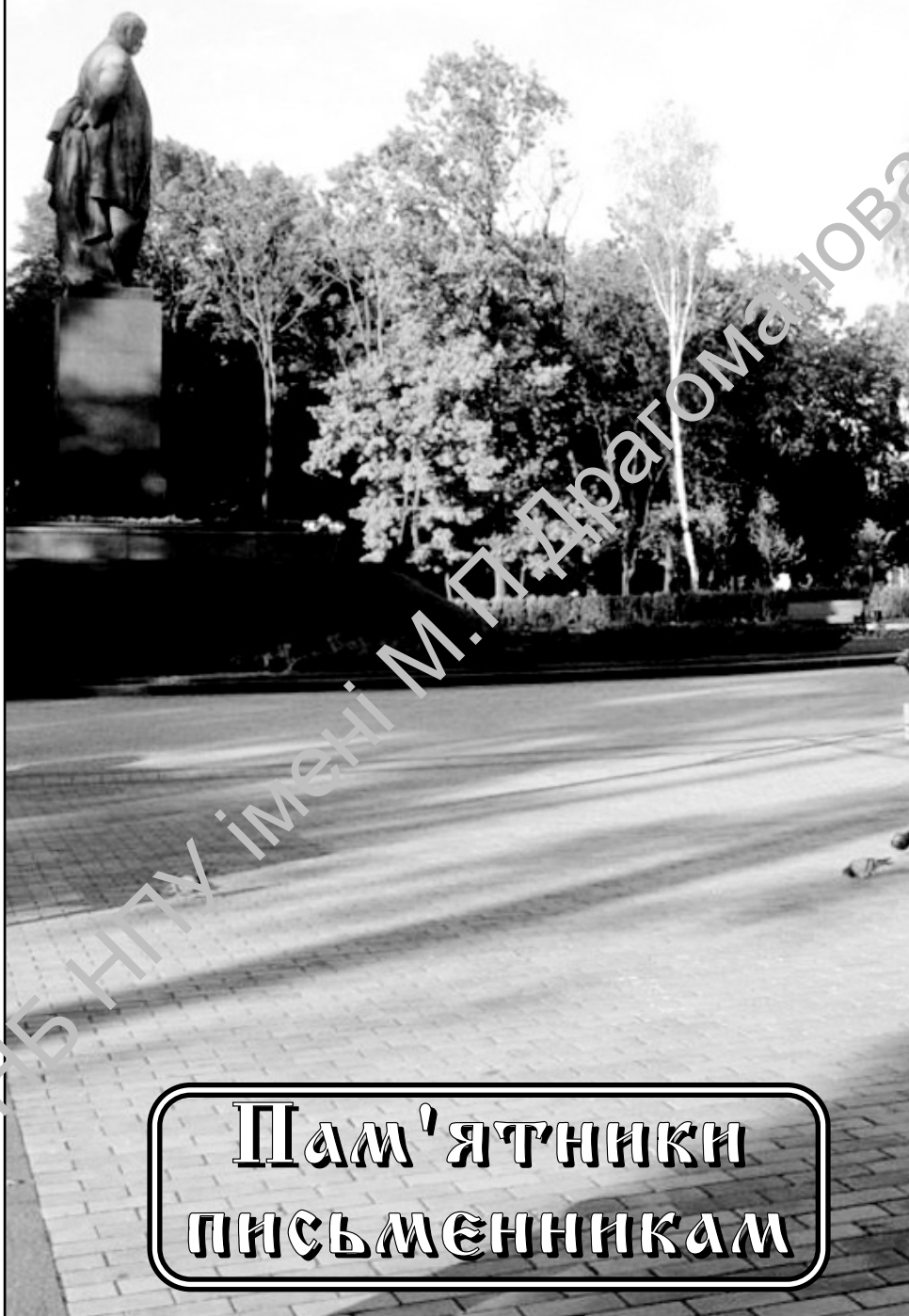
Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького(колишня Леніна), де 1935-1941 роках жив **Микола Іполитович Шпак** (Шпакієвський) (1909-1942)-поет. Учасник Другої світової війни. У вересні 1941 року потрапив під Києвом у полон; ув'язнений в Дарницькому концтаборі. Після втечі - один з організаторів партизанського руху на Житомирщині. Схоплений гестапівцями в Києві, закатований. Ім'ям М.Шпака 1957 року названо вулицю в Києві. Дошка - бронза, барельєф роботи скульптора О. О. Супрун, архітектора А.Ф.Ігнащенко; відкрито 19 липня 1973 року.

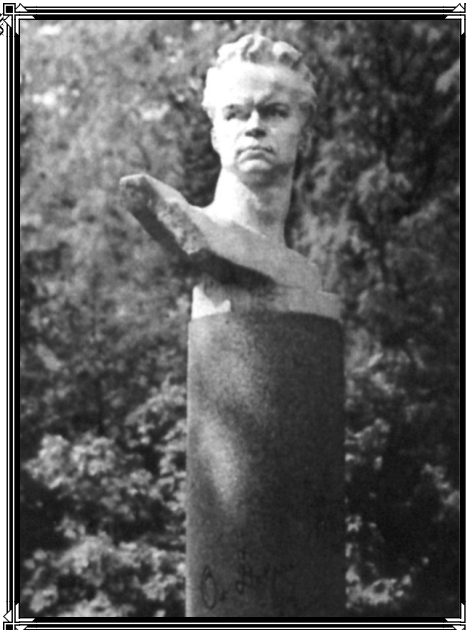
Яновському Ю. І.

Встановлено на фасаді будинку № 68 на вулиці Б.Хмельницького (колишня Леніна), де 1939-1954 роках жив і працював **Юрій Іванович Яновський** (1902-1954) - письменник, поет, драматург. 1922-1924 роках навчався в Київському політехнічному інституті. Не раз відвідував Київ, з 1939 року жив постійно. Автор віршів, новел: "Кров землі", роману "Вершники", з п'єс: "Дума про Британку", "Дочка прокурора". Лауреат Державної премії СРСР, 1949. Помер у Києві, похований на Байковому кладовищі (надгробок - граніт, скульптор І. В. Макогон, архітектор П. Ф. Костирко; встановлено 1961). Ім'ям Ю. І. Яновського 1955 року названо вулицю в Києві (Печерський р-н, перейменовано).

На гранітній дошці бронзовий барельєф, автори - скульптор А.В Німенко, архітектор І.Л.Шмульсон; встановлено 27 серпня 1958 року.

**Пам'ятники
письменникам**

Довженку О.П.

Встановлено 1964 року на території Київської кіностудії імені О.П.Довженка. Пам'ятник - скульптурний бюст на високому постаменті; граніт, оргскло, автори - скульптори А.В.Козуб, П.Д.Орлов.

Тут у 1920-1930-х роках працював Олександр Петрович **Довженко** (1894-1956), письменник, кінорежисер. Заслужений діяч мистецтв України (1939).

На Київській кіностудії поставив картини "Земля" (1930), "Іван" (1932), "Цорс" (1939). У 1939-1941 роках готував тут до зйомок фільм "Тарас Бульба".

Драгоманову М.П.

На вулиці Пирогова, 9, ліворуч від входу до головного корпусу Національного педагогічного університету ім. М.Драгоманова, звернений на бульвар Т. Шевченка, з нагоди 160-річчя від дня народження М. Драгоманова коштом навчального закладу 2002 року встановлено пам'ятник Михайлові Петровичу **Драгоманову** (1841-1895) - літературознавцю, історику, публіцисту, фольклористу, економісту, філософу, громадсько-політичному діячеві.

Бронзове погруддя встановлено на прямокутному сірому гранітному постаменті, що спирається на зроблений з цього ж матеріалу триступінчастий стилібат. На чоловому боці постаменту ім'я та дати життя педагога і літератора виконано бронзовими накладними літерами. Автори - скульптор О.Красноноговець, архітектор С. Сліпець.

людське" та підпис О. Гончара, стилізований під факсиміле, на правому - дати життя. Автор - скульптор В.Чепелик.

Гончару О.Т.

На розі вулиць М. Коцюбинського та О.Гончара, у сквері, 2001 року встановлено пам'ятник Олесю **Гончару** (Олександр Терентійовичу; 1918-1995) Бронзову постать письменника встановлено на сіру гранітну брилу неправильної природної форми: Олександр Терентійович зображений під час відпочинку. На передньому боці каменя, праворуч від постаті викарбувано напис:

"З любові - творчість, з любові - щастя

Грушевському М.С.

На вулиці Володимирській праворуч від Будинку вчителя, перед огорожею колишньої Першої Київської гімназії встановлено пам'ятник Михайлу Сергійовичу **Грушевському** (1866-1934) -письменнику, історику, літературознавцю, громадському, політичному і державному діячеві, академіку ВУАН (з 1923) і АН СРСР (з 1929). Урочисте відкриття відбулося 1 грудня 1998 за участі найвищих урядових осіб держави і столиці.

Бронзову постать М. Грушевського, що сидить на лаві, встановлено на круглому постаменті з сірого граніту, який органічно переходить у круглий ступінчастий стилобат з сірого граніту. На постаменті - стилізований під факсиміле підпис вченого, виконаний накладними бронзовими літерами. Автори - скульптор В. Чепелик, архітектори М. Кислий, Р. Кухаренко, Ю.Мельничук, інженер М. Печенов.

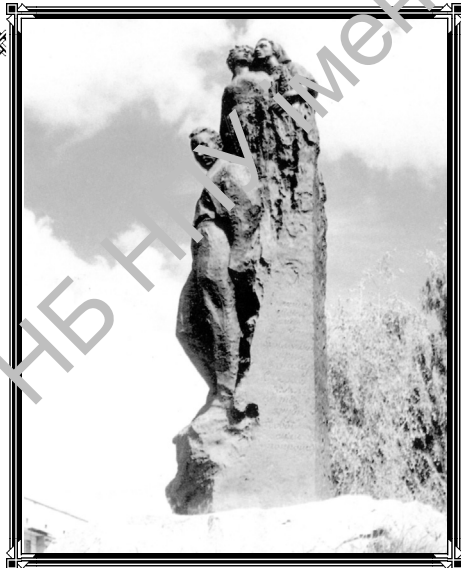

Автори - скульптор Г. Кальченко, архітектор А. Ігнащенко.

Лесі Українці.

На площі Лесі Українки, поряд із будинком Київської обласної державної адміністрації, 1973 року до 100-річчя від дня народження **Лесі Українки** (справж. - Косач Лариса Петрівна; 1871-1913) встановлено пам'ятник поетесі, драматургу, перекладаці, літературному критику, громадській діячці; дочці письменниці Ольги Пчілки. На чоловому боці постаменту викарбувано напис:

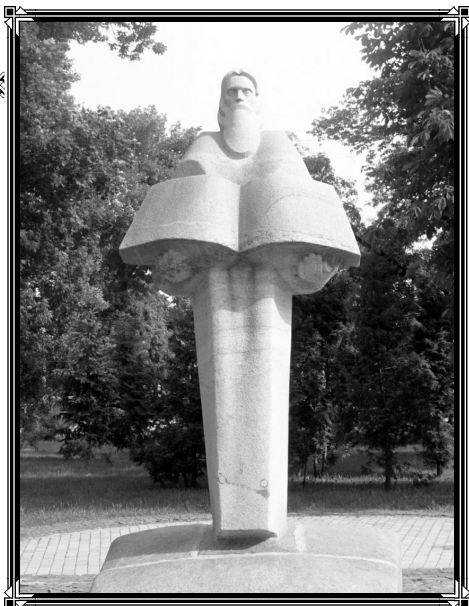
*"Як я умру, не свіглі запалає
Покинутий огонь моїх пісень,
І стримуваний племін засіє,
Вночі згаслений, горітиме удень.
Леся Українка".*

Малишку А.С.

Встановлено в Обухові Київської області, де народився та навчався в середній школі №1 Андрій Самійлович **Малишко** (1912-1970), яка з 1970 року носить його ім'я. 1971 року в приміщенні школи відкрито кімнату-музей А.С. Малишка.

Пам'ятник встановлено 19 листопада 1994 року; автори - лауреати Національної премії імені Т.Шевченка скульптор М.Лисенко та архітектор А.Ігнатенко.

Нестору-Літописцю.

1988 року вірменський скульптор Ф.М. Согоян виготовив пам'ятник Нестору, який встановлений у сквері навпроти Києво-Печерської лаври.

З 70-х років XI століття був ченцем Києво-Печерського монастиря. Автор творів "Читання про життя і згублення... Бориса і Гліба", "Житіє Феодосія, ігумена Печерського", автор і упорядник "Повісті временних літ". Похований у Ближніх печерах Києво-Печерської лаври, де біля мощей встановлено пам'ятну дошку.

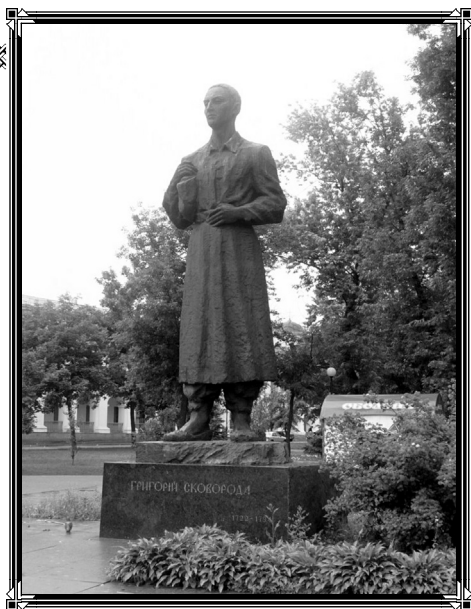

Рильському М. Т.

Встановлено в листопаді 2003 року в Голосіївському парку (скульптор П. Остапенко) імені видатного поета, одного з основоположників української літератури, мовознавця, фольклориста, перекладача, доктора філологічних наук, мистецтвознавця етнографа Максима

Талейовича **Рильського**. Бронзова постаць поета, що сидить на лаві-постаменті з чорного граніту.

Парк став улюбленим місцем відпочинку киян: тут проходять цікаві заходи, які відвідують як похилого віку громадяни, так і молодь, діти. Чудовий ландшафт, багато квітів, озера - ось що приваблює в Голосієво не лише жителів мікрорайону, а й гостей столиці.

Сковороді Г.С.

Пам'ятник споруджено 1976 року у сквері на Контрактовій площі навпроти Києво-Могилянської академії, де навчався Григорій Савич **Сковорода** (1722- 1794). 1734 року вступив до Києво-Могилянської академії. Проживав у Києві в приміщенні гуртожитку Києво-Могилянської академії, на Подолі, де встановлено меморіальну дошку; у двоюрідного брата Іустина Звіряка в друкарні Києво-Печерської лаври.

Автори п'ятиметрової бронзової постаті Г.Сковорода - скульптор І.П. Кавалерідзе, архітектор В.Г.Гнездилов.

Франку І.Я.

Встановлено біля Українського драматичного театру імені Івана Франка. Відкрито 28 серпня 1956 року на відзначення 100-річчя з дня народження письменника Івана Яковича **Франка** (1856-1916); автори - скульптори: О.О. Супрун та А.Ю.Білостоцький, архітектор М.К.Іванченко. Вперше І.Франко прибув до столиці в лютому 1885 року і жив у будинку № 9 на вулиці Б.Хмельницького. Наступний приїзд - у квітні 1886 року (жив на вул. Гоголівській № 34). Деякий час жив у Несторівському провулку № 8 у родича по лінії дружини В.Ігнатовича.

Пам'ятник - бронзова півпостать на постаменті з червоного граніту. Загальна висота - 4,3 метри.

Пам'ятник встановлено в парку, навпроти червоного корпусу Національного університету імені Т.Шевченка. 2005 рік.

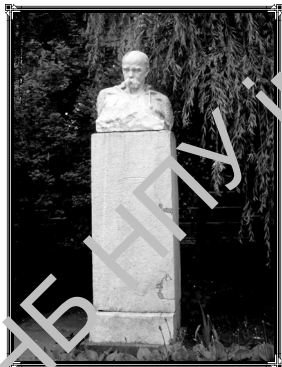
Шевченку Т.Г.

Відкрито 6 березня 1939 року до 125-річчя від дня народження Т.Г.Шевченка (скульптор М.Г. Манізер, архітектор Є.А.Левінсон). Бронзова постать висотою 6,64 метри відлита на Ленінградському заводі художнього литва, встановлено на постаменті з червоного граніту (висота 7,3 метра). На пам'ятнику напис: **Т.Г.Шевченко. 1814-1861**). Нижче слова з його "Заповіту":

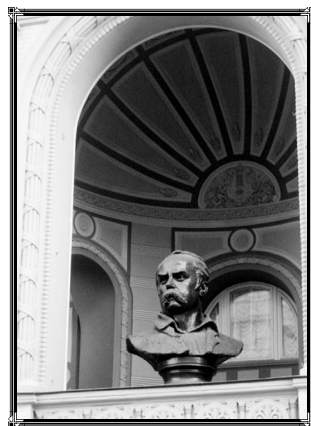
*"І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Немилим моїм словом".*

Пам'ятник стоїть у Шевченківському парку, навпроти червоного корпусу Національного університету імені Т.Г.Шевченка.

В університеті св. Володимира перед засланням поет і художник працював у Тимчасовій (Археологічній) комісії для розбору стародавніх актів. Згадуючи столицю на засланні, Т.Шевченко занотував: "Частіше за все я тішу мою старезну уяву картинами золотoverхового, садами повитого й тополями увінчаного Києва і після світлого непорочного захоплення, навіяного спостереженнями краси твоєї, впаде на моє осиротіле старе серце туга, і я переноси́ся у віки давно минулі".

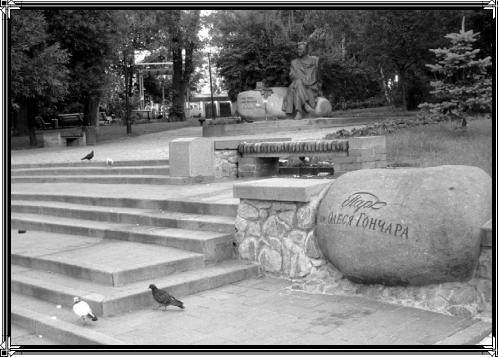
Погруддя Т.Шевченка встановлено 1968 року на території художнього інституту (вулиця Смирнова-Ласточкина, 20). Автор - скульптор М.Лисенко. 2005 рік.

Погруддя Кобзаря встановлено над входом до театру опери та балету імені Т.Шевченка. 2005 рік.

Парки
та сквери

Олеся Гончара парк

Відкрито 2001 року разом із пам'ятником письменникові, що видніється вглибині. На камені, що встановлено при вході, викарбувано "Парк імені О. Гончара". Територія парку невелика, ухожена, посередині облаштована альтанка де можна затишно провести час за душевною розмовою.

Тут часто бував Олесь Терентійович (мешкав із родиною поруч): думав наодинці про людську душу, про рідну Україну, про щастя нескореної душі українця, тут народжувались теми його творів.

Максима Рильського парк

Парк закладено 1631 року засновником Київського колегіуму Петром Могилою. В 1958 році парку надано ім'я поета Максима Рильського. Площа парку - 146 гектарів, тут збереглося близько 400 дерев, в основному - дуби, віком близько п'ятсот років. У парку налічується також майже 260 порід дерев та кущів. Біля входу до

парку облаштовано "Зелений театр" на 600 місць, бібліотека, павільйон "Молодіжний" атракціони, дитячі майданчики.

Своєрідну ізюминку парку становить каскад із трьох озер в Оріховатській долині. 1960 року парк як унікальний заповідник узятий державою під охорону. 2004 року тут відкрито пам'ятник М.Т.Рильському.

Шевченківський парк

Розташовано навпроти головного корпусу Національного університету імені Т.Шевченка, на вулиці Володимирській. Площа близько 5,5 гектара: прямокутна ділянка поділена двома взаємно перпендикулярними алеями (на осях) та додатковими діагональними; мальовнича кільцева обхідна дорога, тут же - дитячий майданчик, кав'ярня, фотозона.

Закладений у 1860-х роках XIX століття (садівник Христіані, проект архітекторів В. Беретті та Л.Станзані.) на пустирі й названий Університетським. Після встановлення тут пам'ятника Миколі I - називався Миколаївським. З 1939 року - Шевченківський.

Котляревського сквер

Сквер Котляревського розташовано на розгалуженні вулиць Герцена та Мельникова в Шевченківському районі; закладено в 1950-х роках XX століття. Загальна площа -1,61 гектара. 1979 року там відкрито дитячий розважальний комплекс. Милують око газони з зеленою травою та клумби з квітами, віє прохолодою літнього

спекотного дня - фонтан. Розбудову здійснили 2003 року на кошти Шевченківської райради та райдержадміністрації. Улюблене місце відпочинку дорослих та дітей. Тут встановлено пам'ятник І.Котляревському

**Кладовища, де
знайшли вічний спокій
майстри пера**

У київських соборах, монастирях і церквах ховали людей видатних, а для пересічних громадян міста протягом своєї історії відкривали у своїх куточках десятки кладовищ. До речі: на сьогодні в Києві є 29 кладовищ площею 560 гектарів, де понад 700 тисяч поховань. Діють із них лише два: Південне та Північне.

На Паньківщині у середині XVIII століття був **Лютеранський цвинтар**, який 1812 року закрили. На **Щекавиці** містився найдавніший серед київських цвинтарів (до речі,

Брама Щекавицького кладовища (не збереглася).

у довідниках і путівниках Києва, виданих у XIX столітті, зазначено, що "912 року, на Щекавиці віддано вічному сну Олега Віщого"), на якому з 1772 і до 1930-х років ховали тисячі й тисячі киян.

Деякі кладовища діяли й при монастирях.

У Кирилівському, наприклад, хоронили тих, хто помер у богоугодних установах міста.

А у **Флорівському**, на горі **Киселівці**, існував цвинтар для поховання померлих черниць цього ж монастиря. При Видубицькому монастирі, заснованому Всеволодом Ярославовичем (князь київський 1077-1123), був цвинтар, де (починаючи з 1840 року) ховали заможних та відомих киян. Серед них - педагог К. Ушинський, професор медицини Київського університету Є.Афанасьєв, ук-

раїнський анатом В.Бец, генерал-майор Я.Гендзюк, генерал артилерії Л.Яшвіль, меценати Б.та В.Ханенки, вчений - гідротехнік М.Лесявський.

1832 року на правому березі Либеді виник **Солом'янський цвинтар**, закритий 1890-го року рішенням міської Думи "...через близькість до залізниці й неможливість подальших поховань небіжчиків поруч із гуркотом і шумом". Його перенесли на Верхню Солом'янку.

1848 року рішенням міського голови засновано **кладовище на Куренівці**, "...щоб тамтешніх небіжчиків не возити далеко, а віддавати землі їм відспівувати біля оселі їм рідних".

Поблизу так званої Преображенської пустині Києво-Печерської лаври 1890 року облаштовано цвинтар, який назвали "**Корчуватівським**".

Брама Байкового некрополя.
2005 рік.

14 грудня 1833 року губернський землемір із приставом та іншими особами о 12 годині дня вже відміряв "...в урочище Лыбедь біля хутора генерала Байкова место, предполагаеме к отдаче подь кладбище." Біля православного було відведено місце для католицького та лютеранського кладовищ. Отже, датою заснування **Байкового кладовища на площі 73 гектари** (вулиця Байкова, 6) варто вважати 14 грудня 1833 року.

У вісімдесятих роках позаминулого століття кладовище розділено та розширено, виникло два Байкових - старе, що ліворуч від центральної дороги, і нове - огорожене кам'яною стіною, має входи, стилізовані під церкву, костел та кірху. Всього землі під поховання відведено "...27 десятин 1570 кв. сажнів". На старому цвинтарі зведено будинки для священника (1892 року) й диякона (1899 року), які належали церкві.

На новому споруджено 1915 року двоповерховий будинок для священника та диякона, сторожку для охоронців. До церкви належала і капличка протоієрея Павла Троцького. Була там і ділянка для поховання військовополонених. 1916 року ксьондз просив перенести ці поховання на Лютеранське кладовище, обгрунтовуючи це меншою кількістю поховань на ньому.

Лютеранське кладовище розташоване на Байковій горі вище Католицького. Спочатку на ньому не дотримувались чіткості рядів і ховали хаотично. На це звернув увагу член лютеранської громади Краузе. За його сприянням кладовище розширилось: розділено доріжками, обсаджено деревами і кущами. В 1848 році на ньому збудовано капличку для померлих і приміщення для копачів могил та обслуги.

24 серпня 1841 року на старому кладовищі відкрито дерев'яну церкву св. Дмитра Ростовського, а церковним старостою призначено Т.Островського. Однак, 1897 року церкву за вказівкою "з гори" розібрано до підвалин, а її будівельний матеріал використано для зведення Макарівської дерев'яної церкви на Щекавиці в роковини пам'яті забитого татарями (1497) київського митрополита Макарія.

1854 року на Байковому кладовищі проведено закладання нової кам'яної церкви, Вознесенської, за проектом київського архітектора, академіка Володимира Миколайовича Николаєва, яка будувалась виключно на кошти, зібрані від продажу підмогильних місць. Храм зводився п'ять літ і освячений лише 5 листопада 1889 року.

35 років "охоронцем спокою померлих" (1874 - 1909), священником-завідуючем та наглядачем Байкового кладовища був протоієрей Феофілакт Михайлович Рябчинський. Всі кам'яні будови тут споруджені за часів його господарювання. Як, до речі, й водогін, прокладений за допомогою фірми братів Якубовських, який після багаторазової заміни труб працює й понині. 1975 року поряд із кладовищем архітектор Авраам Милецький спроектував крематорій, а з 1983 - у притик кладовища, на вершині Байкової гори діє колумбарій.

На Байковому кладовищі встановлені символічні надгробки Євгенові Плужнику, Валерію Підмогильному, Василеві Блакитному, Григорію Епіку, визначене місце поховання Миколи Міхновського.

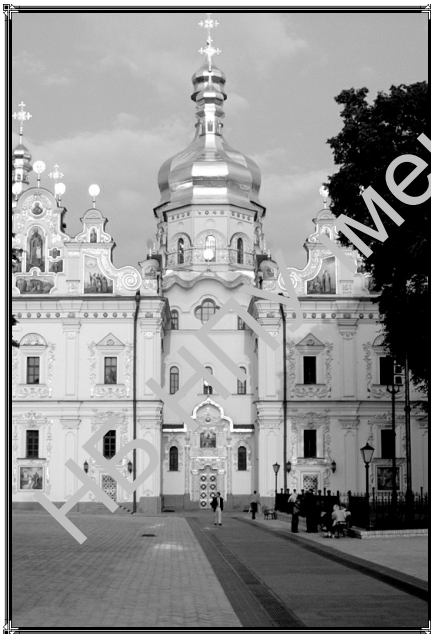
Тут покояться прах особистостей, якими гордиться нація, а саме: Л.Українки, О.Пчілки, Б.Грінченка, О.Вишні, Ю.Яновського, Д.Чайки, Івана Нечуя-Левицького, С.Олійника, О.Гончара, М.Грушевського, П.Житецького, А.Ма-

лишка, В.Сосюри, В.Стуса, О.Тихого, І.Світличного, В.Бережного, Г.Тютюнника, Є.Гуцала, Л.Вишеславського, М.Руденка, М.Вінграновського, В.Дрозда, О.Мусієнка, М.Амосова, П.Глазового, багатьох інших київських письменників.

Некрополь Києво-Печерської лаври - найдавніший що зберігся, попри вплив історичних та природних руйнівних явищ. У різні часи ці поховання канцелярія імператора то дозволяла, то категорично забороняла, потім знову знімала обмеження.

З середини XIV століття Успенський собор Києво-Печерського монастиря стає усипальницею князівських й інших знаменитих родів.

У Ближніх печерах Києво-Печерської лаври зохвано літописців Никона й Нестора, авторів "Києво-Печерського патерика" Симона й Полкоропа... У Дальніх печерах - автора "Слова про закон і благодать" Іларіона, якого Ярослав Мудрий 1051 року поставив київським митрополитом...

Під Успенським собором знайшли вічний спокій відомі київські літератори, друкарі, державотворці, служителі церкви. 2005 рік.

Пам'ятники на могилах В.Стуса, О.Тихого, І.Світличного. 2005 рік.

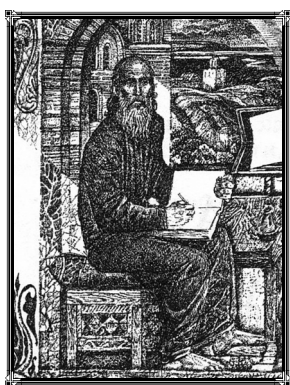
В Успенському соборі поховано: Михайла - першого київського митрополита й соратника київського князя Володимира, Феодосія Печерського - церковного діяча XI століття, Єлисея Плетенецького - архімандрита Лаври, Костянтина Острозького - великого литовського гетьмана, князя, Захарія Копистенського - автора "Часослова", Петра Могила - митрополита Київського й Галицького, засновника Києво-Могилянської академії... До речі, сам Петро Могила 1634 року неподалік Десятинної церкви виявив (як свідчить "Опис Києво-Печерської лаври", виданий 1795 року) "невеличке заглиблення, поцікавився й наказав ці місця розкопати й шукати старанно". Там знайшли дві мармурові труни, у яких, відповідно до написів, лежали рештки князя Володимира та його дружини

Анни. 1996 року, на відзнаку 400-річчя від дня народження київського митрополита Петра Могили, на вірогідному місці його поховання встановили пам'ятну дошку.

На території Лаври, зокрема, поховані - письменник Памво **Беринда**, поет і друкар Тарас **Земка**... Приїхав досвідчений гравер Памво до Києва навесні 1619 року. До цього займався друкарством у Стрятині (теперішній Стратин Рогатинського району на Івано-Франківщині) та у Львові. Саме стараннями Беринди стрятинські видання вперше в історії східноєвропейського друкарства були прикрашені сюжетними ілюстраціями, вмонтованими в текст. Як відомо, раніше вживалися лише орнаментальні гравюри.

Памво Беринда виконував у Стрятині друкарські роботи, йому належали виконання гравюр, переклади деяких творів. Запросив Памво Беринду до Києва засновник київського друкарства архімандрит Єлисей Плетенецький, батько якого походив з Рогатина на Прикарпатті. 1620 року друкар став протосингелом

(головним), а згодом - архітипографом, тобто завідувачем Києво-Печерської друкарні. Разом із братом понад десять років працював у Києві і Степан Беринда. У Києві брати Беринди разом із Захарієм Копистевським виправляли "Анфологійон", перекладений на слов'яно-руську мову Іовом Борецьким. 1623 року вони здійснили київське видання "Бесід" Іоана Златоуста та послання Павла - переклад з грецької Памва Беринди. На той час він уже був відомий як автор декламаційної композиції "На рождество..." - видатної пам'ятки тогочасної української поезії й драматургії.

Та найважливішою працею Памво Беринди є "Лексикон славено-росский и имен толкование". Перше видання його здійснене в Києві 1627, друге - в Кутейні (біля Орші) 1653 року. "Лексикон" - перший друкований український словник. У ньому - майже сім тисяч слів, загальних та власних назв переважно тогочасної церковнослов'янської мови з перекладом і тлумаченням їх українською літературною мовою початку XVII століття.

У тридцяті роки XVII століття в Києво-Печерській друкарні видано кілька панегіриків, присвячених архімандриту, а згодом митрополитові Петру Могилі. Написані за життя Могили ці твори мали урочистий характер. Зокрема, 1630 року Петру Могилі піднесено хвалебний твір (264 віршовані рядки). В останні два вірші вкраплено ім'я Памво Беринди - одного з можливих його авторів.

У липні 1632 року життя Памво Беринди на сімдесятому році обірвалося. Поховано його в Києво-Печерській лаврі, а в будинку, де колись була друкарня, його - Памви Беринди - нині міститься Музей книги і друкарства України.

Брама Лук'янівського кладовища. 2005 рік.

Історія місцевості "Лук'янівка", як і саме кладовище, сягає сивої давнини. Раніше ця територія звалася "передмістям" Києва, а до повені 1845 року тут був пустир. Десь XVIII століття поблизу цієї місцевості й започатковано цвинтар. А неподалік стояла дача цехмістера шевського цеху Лук'яна, від імені якого й пішла, либонь, назва всієї території.

26 липня 1878 року міська влада узаконила статус цвинтаря як "Центрального" в кінці вулиці Великої Дорогожицької, ухваливши відповідну постанову про "... відведення для цього трьох десятин землі". 27 березня 1915 року міська управа постановила відвести землю для Лук'янівському православному цвинтарі під католицьке.

Лук'янівське кладовище: братське поховання 28 діячів культури і письменників. 2005 рік.

Рішення викликане відсутністю місць на Банковому кладовищі. На початку 1910 року цвинтар розбито на 54 ділянки (до 100 поховань кожна). 18 квітня 1911 року урочисто освятили церкву св. Катерини, збудовану на кошти полковника зі старовинного українського роду Івана Мировича на честь покійної дружини.

Біля ділянки № 7 - братське поховання 28 осіб діячів української культури, письменників, розстріляних 15-16 груд. в. 1934 року. Їх таємно закопано вночі, місце знайшла дружина Григорія Косинки - Тамара Михайлівна

Григорій Косинка (Стрілець). Художник В.Касян.

Мороз-Стрілець.

18 грудня 1994 року на місці розстрілу братство Андрія Первозванного поставило дерев'яний хрест з переліком страчених: Роман Федорович Сказинський, Іван Антонович Крушельницький, Тарас Антонович Крушельницький, Михайло Мойсейович Лебедянець, Роман Ілліч Шевченко, Анатолій Юрійович Карабут, Петро Йосипович Сидоров, Григорій Михайлович Косинка-Стрілець, Дмитро Никанорович Фальківський, Михайло Гаврилович Оксамит, Олександр Гаврилович Щербина, Іван Петрович Терещенко, Кость Степанович Буревій, Олексій Федорович Влизько, Євген Кузьмович Дмитрійв, Адам Адамович Богданович, Порфирій Іванович Бутузов, Іван Мойсейович Бутузов, Володимир Васильович П'ятниця, Яків Павлович

Рішення військової колегії щодо 28 київських діячів культури.

Блаченко, Домінік Йосипович Полевий, Іван Онуфрійович Хоптяр, Петро Миколайович Борецький, Леонід Іванович Лук'янов, Костянтин Іванович Півненко, Гаврило Микитович Проценко, Сергій Якович Матяш, Олександр Корнійович Ляценко.

Вічна їм пам'ять!

*Брама Міського некрополя (Берківці).
2005 рік.*

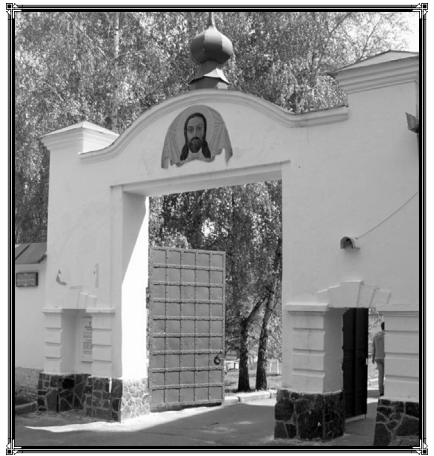
Міський некрополь столиці (або ще - **Кладовище Берківці**, вулиця Стеценка, 18) створений 1957 року на площі 130 гектарів. Поділений на дві частини: ліву - єврейську (перенесення з Лук'янівки), та праву - для нинішніх поховань, існують ділянки і для татарських, логил, поховань - афганських, військових та для кремованих в урнах. В центрі кладовища діє церква, є комбінат із замовлення надгробків.

З-поміж тисяч могил, останній притулок знайшли тут і київські письменники: **Панас Кочура, Борис Харчук, Сидір Сакидон, Григорій Кіпніс, Валентина Малишко, Грицько та Вадим Бойки.**

Цвентар біля Видубицького монастиря є історичним. Як засвідчують архівні документи, київським князем Всеволодом Ярославичем 1070 року "...в пам'ять чуда Святого архангела Михаїла, каменну церкву заложивши, Видубицький монастир створив".

Одразу після відкриття монастиря багато відомих, шляхетних киян вибирали тут місце для поховання рідних і близьких. До облаштування цвинтаря й монастиря доклали рук і серед козаки та українські гетьмани. Скажімо, у XVIII столітті приміщення монастиря зведено коштом стародубського полковника Михайла Миклашевського, дзвіницю - гетьманом Данилом Апостолом. Сприяли будівництву і знатна українська старшина, серед яких - Капністи, Дорошенки, Соломки, Капцевичі, Жоравки, Дугіні, Барковські. У документах зазначено поховання осіб, пам'ять про яких заслуговує на увагу: це - діячі освіти, культури, вчені, професори медицини, інженери, меценати, герої війни 1812 року, першої світової війни, почесні громадяни Києва.

1950 року комісія у справах Українського ботанічного саду АН УРСР вирішила ліквідувати тут некрополь, залишивши із кількох сотень тринадцять дореволюційних поховань, серед них - і могила відомого літератора і педагога К.Ушинського.

*Брама Видубицького монастиря.
2005 рік.*

Звіринецьке кладовище утворилося одночасно із забудовою Києво-Печерської лаври. Ця місцевість у Наводницькій долині та на прилеглих дніпровських пагорбах відома історикам із давньоруських часів. На горі (мис Чайка) стояв Красний двір - позаміська літня резиденція київських князів. Згодом у Звіринецькому палаці жив Юрій Долгорукий, зупинявся 1250 року проїздом через Київ князь Данило Галицький. На Звіринці (назва утворилася від безлічі звірів, що блукали хащами на околиці Києва і на яких полювали) після монголо-татарської навали існувало однойменне селище, яке належало Видубицькому монастирю.

Брама Звіринецького
кладовища
2005 рік.

Протягом ста років на Звіринці діяло три кладовища, на яких спершу ховали ченців, а потім - православних, лютеран, "... мейжчиків і їхніх родичів римського віросповідання". Але згодом частина кладовища знадобилася для фортечних укріплень і там поховання ліквідовано, а прахи мертвих перенесено на Новоостроєнське кладовище.

Брама Лісового кладовища.
2005 рік.

Сюди перекочували з Аскольдової могили поховання батька й сина Подолінських, **В.Тарновського, М.Ятка, похована Тамара Михайлівна Мороз-Стрілець** дружина Григорія Косинки.

Ліське кладовище (вулиця Меліоративна, 3) площею більше як 133 гектари, що на лівому березі Дніпра, створено 1970 року. Могили здебільшого доглянуті, всюди відчувається турботлива рука працівників кладовища. Тут зарезервовано й місце для другого крематорію міста.

Кладовище має центральну й меморіальну алею, оригінально оформлено в'їзд, критий ритуальний зал та ритуальний майданчик, церкву.

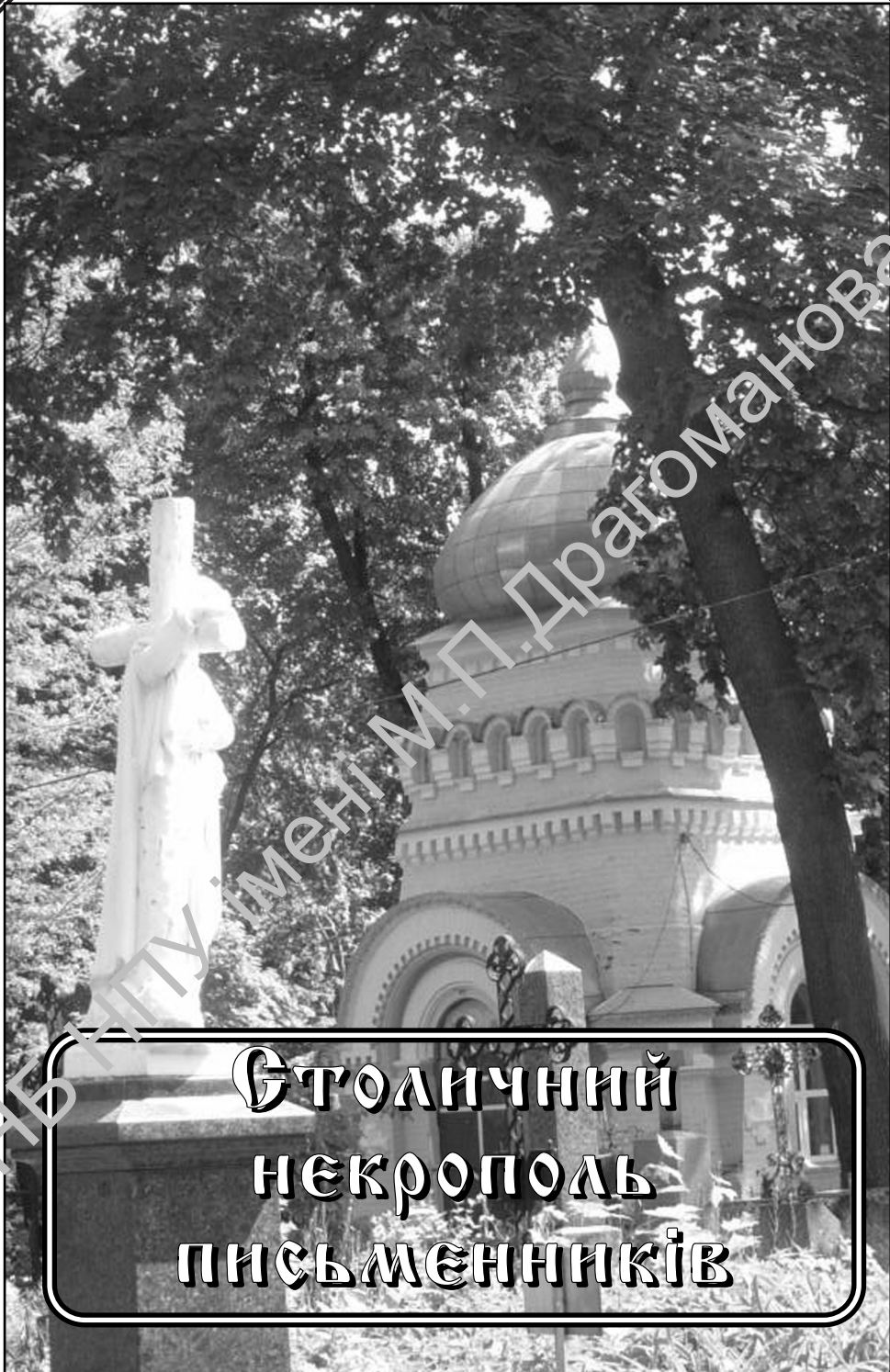

Брама Південного кладовища.
2005 року.

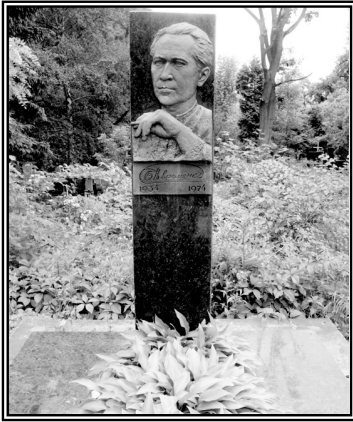
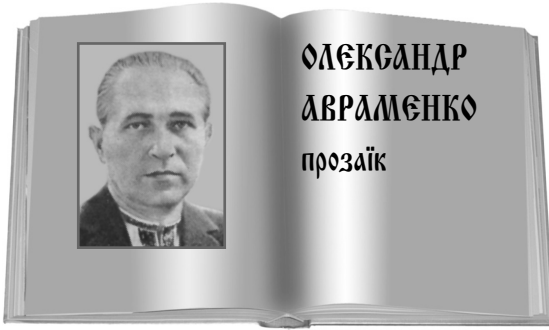
Тут знайшли останній спочинок київські письменники: **Борис Антоненко-Давидович, Володимир Забаштанський, Іван Кирій, Валерія Гуртовенко, Василь Минко, Андрій М'ястківський, Семен Шаховський, Анатолій Стась...**

Південне кладовище: відкрито у вересні 1992 року, знаходиться біля села Віта-Поштова, ліворуч траси Київ-Одеса.

Тут знайшли вічний спочинок і київські письменники: **Лідія Компанієць, Анатолій Таран, Олесь Жолдак, Іван Логвиненко...**

**Столичний
некрополь
письменників**

Олександр Іванович Авраменко народився 4 серпня 1934 року у Запоріжжі. Закінчив Одеський університет (1967). Працював кореспондентом газети "Молодь України", редактором газети "Комсомолец Запоріжжя".

Друкуватися почав із 1964 р. Окремими виданнями вийшли збірки оповідань і повістей "Зграйка зелених ластівок", "Прометееві діти", "Голодка чара гіркоти", "Гінці з неволі", казка "Пригоди Білої Ромашки".

Член СП СРСР з 1972 р. У Києві проживав на вульварі Лесі Українки, 24. Цю ділянку названо вулицю в Запоріжжі.

Помер 23 лютого 1974 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 2-2-17). Автори надгробка - скульптор Ю.К.Скобликова, архітектор А.Ф.Грищенко.

Павло Федорович Автомонов народився 10 червня 1922 р. в с. Олександрівці Золочівського району на Харківщині. Учасник Другої світової війни. Кандидат історичних наук. Працював у пресі, секретарем правління Київської організації СПУ.

Серед книжок: "Так народжувались зорі", "Каштани на спомин", "Галка", "На Західному напрямку"; збірка літературно-критичних нарисів "Жанр переднього краю"; твори у 2-х т. У його літзаписці вийшли книги В. Бегми, А. Кизи, Т.Строкача, І. Болченка.

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Богдана Хмельницького, 68.

Помер 6 травня 1988 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 52А-1-9 зліва). Автор барельєфа - Петро Автомонов (син письменника).

Євген Георгійович Адельгейм народився 14 листопада 1907 р. в Києві. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1931). Працював редактором на Київській кіностудії, викладав у педінституті та кіноінституті. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом Червоної Зірки і медалями. 1946-1949 рр. - у журналі "Вітчизна".

Автор літературно-критичних книжок: "Поетичний "Молодняк", "Два драматурги", "Володимир Маяковський", "Поезія в роки війни і тривоги", "Василь Єлан", Микола Бажан", "Час і пам'ять", "Крізь роки".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві в завулку Михайлівському, 7.

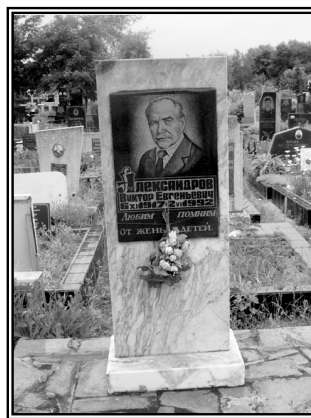
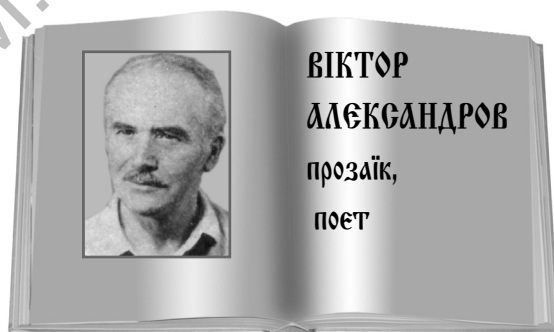
Помер 17 січня 1983 р. Похований на Байковому кладовищі Києва на старій Лютеранській ділянці.

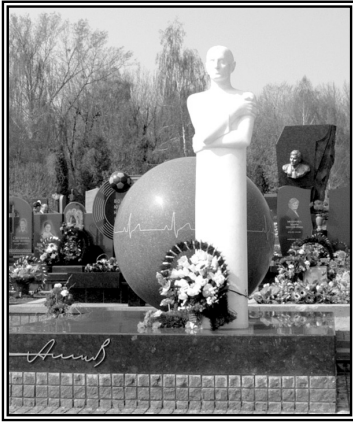
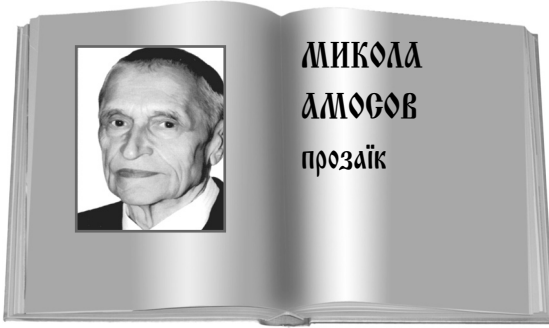
Віктор Євгенович Александров народився 14 листопада 1917 р. на Північному Кавказі в Ставрополі. Закінчив Літературний інститут ім. М. Горького. 1964-66 рр. - завідувач відділу прози, заступник головного редактора журналу "Радуга".

Серед творів: "Лес і д Лугутін"; збірка оповідань "Звездочка", "Солдаты пехоты крылатой", "Случай в воздухе", "Слово солдата", "Крылатые пехотинцы"; збірок повістей і оповідань: "На крутом повороте", "Нестареющая память", "Город, над которым всегда ясно", "Тимур - сын Фрунзе" (молдавською мовою), "Десантний узел", "Михайло Фрунзе".

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на вул. Бабушкіна, 27/32.

Помер 2 червня 1992 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 68-29-4).

Микола Миколайович Амосов народився 6 грудня 1913 р. в с. Ольховому тепер Вологодської області. Закінчив Архангельський медичний інститут (1939). Працював директором Інституту серцево-судинної хірургії. З 1962 р. член-кореспондент Академії медичних наук, з 1969 р. академік Академії наук України. Лауреат трьох державних премій України - за хірургію й кібернетику. Автор книжок: "Мысли и сердце", "Записки из будущего", "Книга о счастье и несчастье", "Голоса времен", "ППГ 22-66", "Енциклопедія Амосова".

Член СП СРСР з 1971 р. Проживав у Києві по вул. Леніна, тепер Богдана Хмельницького, 42.

Помер 13 грудня 2002 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52-А). Автори пам'ятника скульптори О. Дяченко, О. Чудовський та Г. Антоненко.

Надія Миколаївна Андріанова-Гордієнко народилася 15 грудня 1921 р. в Василькові на Київщині. Закінчила філологічний факультет Київського університету (1945) та трирічні курси іноземних мов. Працювала в редакції газети, в Держлітвидаві України.

Перекладала з російської, німецької, англійської, французької та есперанто мов. Переклала українською мовою твори В. Короленка, О. Герцена, О. Копієва, О. Островського, К. Федіна, В. Шрайєса, М. Грегора, Г. Келлера, Б. Брехта, В. Ярошенка. Автор брошури "Шляхи розвитку українського театру", нарисів "Іван Кочерга", повістей "Запалив я в серці вогонь", "Бурштиновий берег".

Член СП СРСР з 1957 р. Проживала в Києві на вул. Серафимовича, 5.

Померла 27 березня 1998 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1).

**БОРИС
АНДРІЙЧЕНКО**
прозаїк

Борис Миколайович Андрійченко народився 3 лютого 1925 р. в с. Революційному Вовчанського району Харківської області. Перебував у Ковленській в'язниці, в концтаборі Маутхаузен. Закінчив філологічний факультет Одеського університету (1966). З 1951 р. - на журналістській роботі. Очолював районну та регіональну газети на Одещині, був кореспондентом та завідував відділом інформації "Літературної України", редактором відділу науки та відповідальним секретарем журналу "Київров України".

Автор збірок: "Степові далі", повістей "Месники", "Радість"; літературно-критичного нарису "Біля джерел творючі"; роману "Вогонь і попіл".

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Челюскінців, тепер Костьольній, 9.

Помер 18 серпня 1999 р. Похований на Міському (Серківці) кладовищі Києва (ділянка 49-А).

Роман Васильович Андріяшик народився 2 травня 1933 р. в с. Королівці Борщівського району Тернопільської області. Закінчив факультет журналістики Львівського університету (1954). Працював у видавництві "Радянський письменник" редактором.

Автор романів: "Люди зі страху", "Додому нема вороття", "Грива сирава", "Думна дорога", "Гад без лист паду". Романи перекладали російською мовою. Незавершений роман "Три хрести" зійшов друком у збірці "Вибране" 2004 р. (посмертно).

Лауреат Державної премії ім. Т.Шевченка (1998) за роман "Сторонець" та премії "Благовіст" (1993).

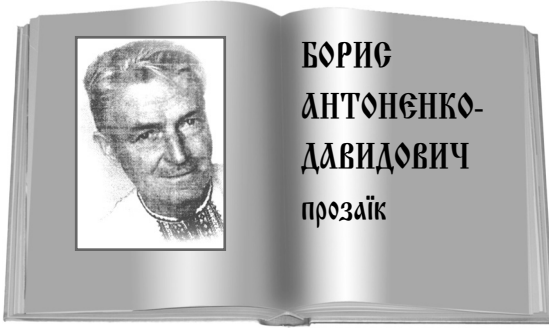
Член СП СРСР з 1966 р. Проживав у Києві на вул. Заволотного, 114.

Помер 2 жовтня 2000 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49-А).

**РОМАН
АНДРІЯШИК**
прозаїк

Борис Дмитрович Антоненко-Давидович народився 5 серпня 1899 р. в Ромнах Сумської області. Вчився у Харківському та Київському університетах. Друкуватися почав 1923 року.

Автор драми "Лицарі абсурду"; книжок оповідань, повістей і нарисів "Запорошені силуети", "Тук-тук", "Синя волошка", "Смерть", "Справжній чоловік", "Шкапа", "Печатка", "Землею українською", "Люди й вугілля", "Крила Артема Летючого", "Паротяг Ч-273", "Земчуг", "В сім'ї вольній, новій", "Золотий корабель", "Слово матері", роману "За ширмою"; збірок статей "Про що і як", "В літературі і коло літератури", "Здалека й близька". Лауреат Державної премії ім. Т.Шевченка (1962, посмертно) за збірку прози "Смерть. Смірські новели. Завищені оцінки".

Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, будинок Богдана Хмельницького, 68.

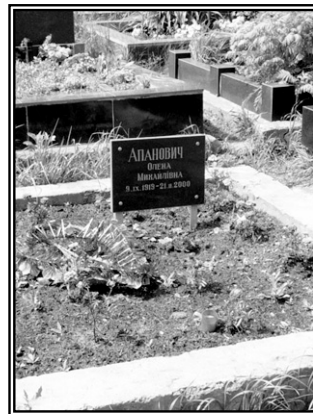
Помер 8 травня 1984 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 69-23-22). Автор дубового різьбленого хреста на могилі - Михайло Горловий.

Олена Михайлівна Апанович народилася 9 листопада 1919 р. в м. Мелекесі, Росія. Навчалася у Всесоюзному комуністичному інституті журналістики у Москві та Харківському державному педагогічному інституті, який зачинила перед війною. З 1944р. працювала в Центральному державному історичному архіві України.

Досліджувала історію українського козацтва, української рукописної книги XVI-XVIII ст. Лауреат Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка (1994) за книжку "Гетьмани України і кошові отамани Запорозької Січі", премії Фундації Антоновичів (США, 1995).

Проживала в Києві на вул. Єжена Потьє, 11.

Померла 21 лютого 2000 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49-А).

Олег Кіндратович Бабишкін народився 4 листопада 1918 р. у Переяславі-Хмельницькому на Київщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1941). Учасник Другої світової війни. З 1945 р.- науковий співробітник АН УРСР, з 1965 р.- професор КДУ. Доктор філологічних наук.

Автор книжок: "Ольга Ковблянська", "Леся Українка в Грузії", "Леся Українка в Криму", "Леся Українка", "Юрій Яновський", "Михайло Стельмах", "Драматургія Лесі Українки", "Володимир Самійленко", "Амвросій Бучма і кіно", "Агатангел Кримський", "Олесь Гончар", "Сучасне кіномистецтво Заходу", "Українська література століть. Слово про Лесю Українку", "Кінематограф сучасного Заходу", "Вистояти і перемогти. Проблема морального випробування у творчості Василя Бикова".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Дегтярівська, 12.

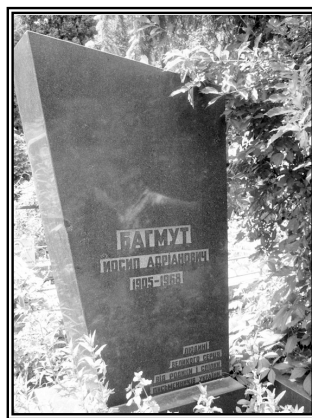
Помер 29 червня 1991 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52А-6-14).

Йосип Андріанович Багмут народився 7 квітня 1905 р. в с. Бабайківці Царичанського району Дніпропетровської області в сім'ї вчителів. Закінчив літературно-лінгвістичний факультет Харківського ІНО. До війни вчителював у Харкові. З 1945 р. працював головним літературним редактором Держполітвидаву УРСР, науковим співробітником Інституту мовознавства АН УРСР і завідувачем сектору перекладів творів класиків марксизму-ленінізму Інституту історії партії при ЦК Компартії України. Кандидат філологічних наук. Нагороджений медалями.

Перекладав українською мовою твори В. Корженко, М. Горького, М. Чернишевського, О. Гончарова, В. Белінського, М. Добролюбова та ін. Був редактором перекладу творів класиків марксизму-ленінізму. Автор низки статей і брошур з теорії і практики перекладу.

Член СП СРСР з 1951 р. Проживав на вулиці Володимирській, 19-А.

Помер 26 серпня 1968 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50).

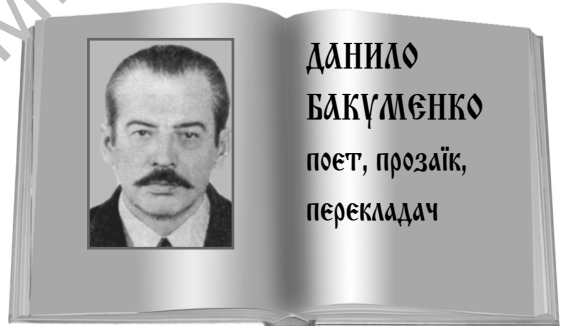

Микола Платонович Бажан народився 9 жовтня 1904 р. в м. Кам'янці-Подільському Хмельницької області. Вчився у Київському кооперативному інституті та в Інституті зовнішніх зв'язин. Працював Головою спілки письменників України 1953-1959 р., 1957-1983р. - головний редактор Головної редакції Української Радянської енциклопедії. Академік АН України. За літературну і громадську діяльність удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці (1974) та почесних звань: народного поета Узбекистану, заслуженого діяча мистецтв Грузії.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Репіна, тепер Терещенківській, 5, де встановлено меморіальну дошку. Меморіальна дошка встановлена і в Кам'янці Подільському на будинку, де народився поет. Його ім'ям названо проспект, редакцію "Українська енциклопедія", бібліотеку в Києві, Умані та Кам'янці Подільському.

Помер 23 листопада 1983 р. у Києві, похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 2). Автори пам'ятника - скульптор І.В.Макогон та архітектор О.Костюк.

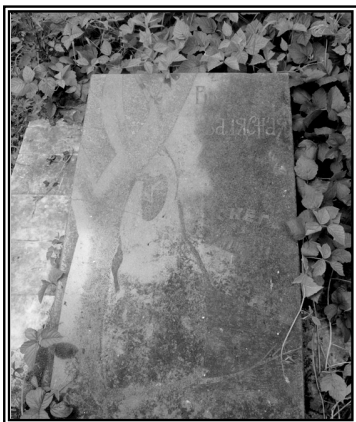

Данило Олександрович Бакуненко народився 31 грудня 1918 р. в селищі Дергачі (нині місто) на Харківщині. Закінчив філологічний факультет Харківського університету (1946) та ректорський факультет Військово-політичної академії (1952). Учасник Другої світової війни. Працював директором Бюро пропаганди художньої літератури СРСР.

Автор книжок віршів та поем: "На щастя землі", "Корінь життя", "Земля і зорі", "Любовь, как море", "Солнце в строю", "Зорецвіт", "Які в тебе очі?", "Обрій", "Вогнепад", "Обличчям до сонця", "Чую серце твоє"; роману "Живих ключі". Перекладав поеми Є. Ісаєва "Буд пам'яті", "Життя прожити", "Двадцять п'ята година", "Убив мисливець журавля". Лауреат премії ім. П.Тичини (посмертно) за збірку віршів "Кардіограма мужності" (2001).

Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 22 серпня 1998 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 71-18-17).

Рива Наумівна Баллязна народилася 8 березня 1910 р. в м. Радомишлі Житомирської області. Виховувалась у дитячому будинку, працювала на взуттєвій фабриці. Закінчила Київський Інститут народної освіти та аспірантуру. Під час Другої світової війни перебувала в евакуації.

Писала єврейською мовою. Окремими виданнями вийшли збірки віршів та поем "Переклад", "Світлі доріжки", "Стихи", "Дівчина з вилково", "Юнь моя", "Снег и тишина", "В серці не згасаючи", "Вітри крилаті", "Четверть века" та кількох збірок нарисів.

Член СП СРСР з 1956 р. Проживала в Києві на вулиці Лесіна, тепер Б.Хмельницького, 68.

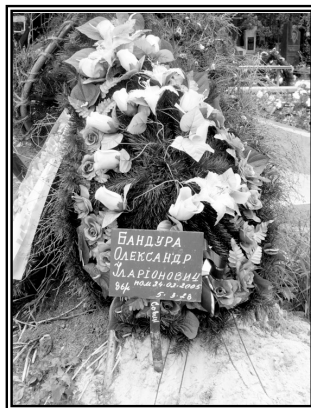
Померла 1 жовтня 1980 р. Похована на Міському кладовищі (Берківці, ділянка 81-9-10).

Олександр Іларіонович Бандура народився 11 травня 1918 р. у с. Зверхівцях Сатанівського району Хмельницької області. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1947). Учасник війни з білофінами та Другої світової. Працював у видавництвах Заслужений працівник культури УРСР, заслужений діяч культури Польської Народної Республіки.

Переклав українською мовою твори М. Горького, Д. Маміна-Сибіряка, Ф. Вольфа, В. Катаєва, В. Зарудина, Г. Маркова, Ю. Бондарєва, П. Проскурєва, В. Ліпатова.

Член СП СРСР з 1960 р. Проживав у Києві на вул. Обсерваторній, 12 -А.

Помер 24 лютого 2005 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 5-3-28).

**ЛАЗАР
БАРАНОВИЧ**
церковний діяч,
літератор

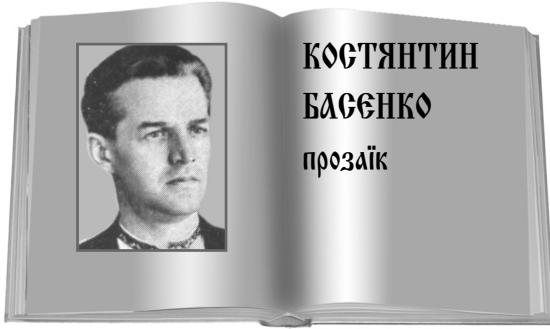
Лазар Баранович народився 1620 року. Навчався в Києво-Могилянській колегії та єзуїтських школах. Викладав поетику і риторику в колегії. Із 1650 року - її ректор та ігумен київського братського Богоявленського монастиря. З 1657-го - архієпископ чернігівський. Тривалий час виконував обов'язки місцеблюстителя київської митрополитської кафедри. Був у школах, монастирях. 1674 року заснував друкарню у Новгороді-Сіверському, перенесену 1679 року до Чернігова. Видав близько 50-ти книг. Обстоював незалежність українського духовництва від Московського патріархату, протидіяв католицизму. Окремими виданнями вийшла збірка його проповідей. Помер 13 вересня 1693 року, похований на кладовищі Чернігова.

Василь Григорович Григорович-Барський народився 1 січня 1701 р. Навчався в Київській академії, досконало опанував латину й риторику. 1724р. вирушив у одну з найбільших подорожок XVIII ст. по Італії, Греції, Палестині, Єгипті, Аравії, Єгипту. 1747 р. повернувся до Києва. Подорож за 24 роки описав у книжці "Пешеходная Василя Григоровича-Барського-Плати-Альбова, уроженца киевского, монаха латинского, путешествие к святым местам, в Европе, Азии и Африке находящимся предпринятое в 1723 и оконченное в 1747 году и с ним писанное", яка була видана в Петербурзі 1778 р. Твір перевдавали в 1785, 1793, 1800, 1819, 1887 рр.

Помер 26 жовтня 1747 року. Похований з північного боку Богоявленського собору Братського монастиря в Києві. На могилі був пам'ятник, який у середині XIX ст. вріс у землю.

**ВАСИЛЬ
ГРИГОРОВИЧ-
БАРСЬКИЙ**
письменник

**КОСТЯНТИН
БАСЕНКО**
прозаїк

Костянтин Якович Басенко народився 1 січня 1923 р. у м. Києві. Учасник Другої світової війни. Закінчив Одеський університет (1950). Після демобілізації 1950 р. переїхав до Києва, працював у Держлітвидаві, в редакціях газет та журналів. Серед книжок: "До нових віників", "А рибка плаває", "Душею щедри", "Як Жерар Пиліп у люди виходив", "Дітям до шістнадцяти"; п'єса "Десь у полі жінці живуть", романи "Жіночі радоді й печалі", "Життя прожити", "На кожному ламі", "Початок".

Член СП СРСР з 1961 р. Проживав у Києві на вулиці Андрі Бобюка, 58.

Помер 20 травня 1973 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 28).

Віктор Гаврилович Батюк народився 15 березня 1939 р. в селищі Мостовці Тавдинського району Свердловської області. Закінчив Московський державний інститут міжнародних відносин. Працював у Міністерстві закордонних справ України.

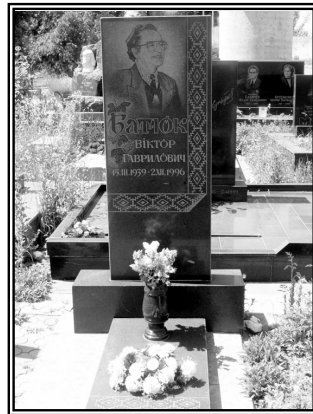
Автор поетичної книжки "Полюси". В його перекладах опублічили світі твори В. Армстронга, Д. Карола, Оутса, Р. Тагора, К. Єнн Портера.

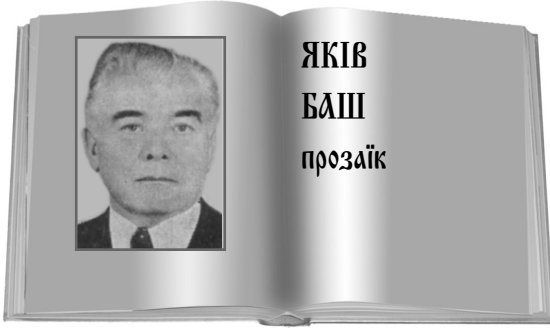
Член СП України з 1992 р. Проживав у Києві на вул. Тарасівській, 21.

Помер 2 грудня 1996 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52-А-5-5).

**ВІКТОР
БАТЮК**
поет, перекладач

**ЯКІВ
БАШ**
прозаїк

Яків Васильович Баш (Башмак) народився 8 серпня 1908 р. в с. Миловому Бериславського району на Херсонщині. Закінчив Київський університет (1937) та аспірантуру. Працював директором видавництва "Радянський письменник", відповідальним секретарем СПУ.

Серед книжок: "На берегах Дніпрових", "Сила", "Професор Буйко", "На берегах Главути", "Дніпрові зорі", Творів у 2-х т. За твори "Блакитні почуття", "Надія", "На крутій дорозі" удостоєний Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського (1970).

Член СП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вул. Розн Люксембург, тепер Липській, 9. Меморіальну дошку встановлено в с. Милове на Херсонщині, де народився письменник.

Помер 14 березня 1986 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 48). Автор барельєфа скульптор О.К.Редько.

Дмитро Іванович Бедзик народився 1 листопада 1898 р. в с. Вільхівці Сянницького повіту (тепер Польща). Закінчив Гнідинське сільгоспучилище на Дніпропетровщині та Харківський інститут народної освіти (1924). Під час Другої світової війни був спецкореспондентом газети "Радянська Україна".

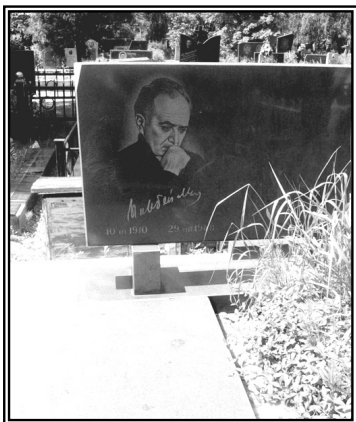
Автор п'єс: "Люди: Чудете?", "Шахтарі", (1925), "Перша куваль" "Цвіркуні", "Пророк", "Арсенальці", "Тарасова ніч", "Чарівна сопілка", "Корсунь-Шевченківське повоїще", "Олена Хобта", "Студені води", "Дніпро горить", "Там, де Ятрань" (роман вийшов у переробленому вигляді під назвою "Хлібороби"), "Серце мого друга", "Украдені гори", "Підземні громи", "За хмарами зорі", "Кам'яні пороги", Творів у 2-х т., "Подорож у молодість", "Гора Дівича", "Сполох".

Член СП СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на вулиці Суворова, 13.

Помер 27 листопада 1982 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 33).

**ДМИТРО
БЕДЗИК**
прозаїк,
драматург

Павло Юхимович Бейлін народився 10 березня 1910 р. в Кривому Розі на Дніпропетровщині. Закінчив Київський медінститут (1933). Кандидат медичних наук. Учасник Другої світової війни. Серед книжок: "Чотири операції (Нариси з хірургії)", "Записки польового хірурга", "По веленню серця", "Михайло Сидорович Коломійченко", Твори в 2-х т. Нагороджений орденом і медалями.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. М.Коцюбинського, 7 де встановлено меморіальну дошку.

Помер 29 серпня 1988 р. Похований на Миськомі (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 7-3-17).

Олександр Павлович Бердник народився 27 листопада 1926 р. в с. Вавиловому (тепер Миколаївське) на Херсонщині. Закінчив театральну студію при Київському театрі ім. Т.Шевченка (1949). Працював у різних театрах України. Учасник Другої світової війни.

Автор книжок: "Пригод іде по землі", "Хто ти?", "Шляхи титанів", "Діти безмежжя", "Серце Всесвіту", "Катастрофа", "Подвиг Вайвасвати", "Чаща Амрیتی", "Покривало Ізиди", "Зоряний корабель", "Вогнесміх", "Лабіринт Мінотавра", "Пітьма вогнища не розпалює", "Кажу вам". "Пора звести блакитний храм". За кордоном написав книги "Свята Україна", "Золоті ворота", "Прометей", "Блакитний коваль", "Апостол безсмертя", "Україна Січі вогняної". За "антирадянську пропаганду" був засуджений.

Член СП СРСР з 1987 р. Проживав у Києві на вул. Драгоманова, 27, згодом на вул. Ліхачова, 8-Б.

Помер 18 березня 2003 р. Похований у селі Гребені Кагарлицького району на Київщині біля власної садиби.

**ВАСИЛЬ
БЕРЕЖНИЙ**
прозаїк,
журналіст,
перекладач

Василь Павлович Бережний народився 26 червня 1918 р. в м. Бахмачі на Чернігівщині. Закінчив у Харкові Український технікум журналістики ім. М. Островського (1937) та Київський університет (1952). Нагороджений орденом і медалями. Працював у редакціях газети "Молодь України", журналів "Дніпро", "Вітчизна", "Україна". Окремі його науково-фантастичні твори перекладені російською, молдавською, польською, англійською, іспанською, французькою мовами.

Переклав українською мовою поези М. Погодіна, А. Софронова, романи П. Коптелова.

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на вулиці Суворова, 3

Помер 19 березня 1988 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 2 старого кладовища).

Рік народження Памви Беринди точно не встановлено /між 50-70 рр. XVI ст./. Працював як друкар і гравер у Стрятині, Перемишлі, Львові. З 1619 року - в Києві. Був головним друкарем у Києво-Печерській лаврі. Найважливіша праця П.Беринди - "Лексік чъ словеноросскій альбо имен тлъкованіе" /Київ, 1627/ - охоплює 6982 слів з їх поясненнями та подекуди й етимологією. Він - один із дванадцяти української поезії, видав низку віршів на церковні теми.

**ПАМВА
БЕРИНДА**
лексикограф,
друкар

Помер 23 липня 1632 року в Києві. Похований в Успенському соборі Києво-Печерської Лаври.

Вікторія Петрівна Бернасowska народилася 13 листопада 1917 р. у Москві. Закінчила Вінницький педінститут (1948). Працювала викладачем мови й літератури Жмеринської середньої школи.

Писала російською мовою. Авторка повістей "В комендантський час", "Слушайте зрочо!"

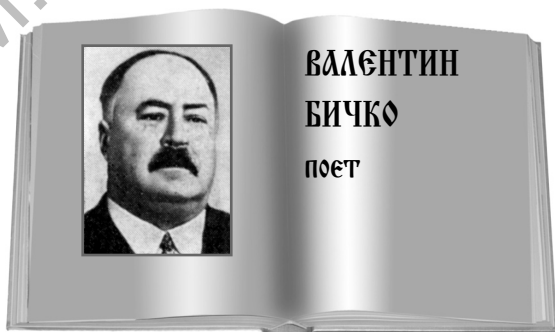
Член СП СРСР з 1963 р. Прожила в Києві на вулиці Леніна, нині Б.Хмельницького, 68.

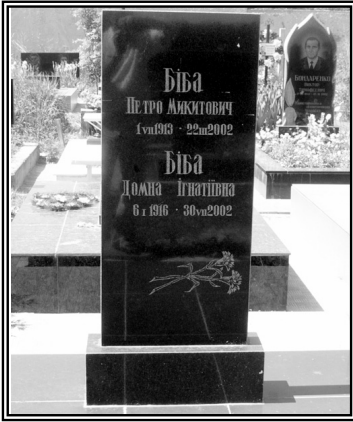
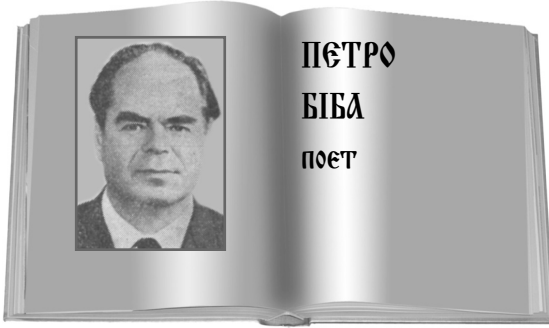
Померла 10 квітня 1983 р. Похована на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 28).

Валентин Васильович Бичко народився 7 червня 1912 р. в м. Харкові. Закінчив Харківський інститут народної освіти (1932). Працював учителем, редактором газети "Зірка", головним редактором видавництва "Молодь", редактором журналу "Піонерія". Автор книжок "Матері на заводах", "Я хоч невеличка", "Реселка", "Вогнище", "Три сестри", "Сонце слово", "Як ми в таворі жили", "Розмова", "Сонечко і Хмаринка", "Пісенька", "Ліса дзвінкоголосі", "Лісова перепустка", "Землі веселий цвіт", "Сімейний альбом", "Побратими", збірник поезій для дорослих "Сонце зустріло", "Біля серця близько", "Сійся, родися, зерно", літературно-критичного нарисів "Н. А. Забала". "Вибрані твори" В. Бичка вийшли у 2-х томах. Удостоєний Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського (1970); за книги "Сімейний альбом" та "Благословлялося на світ" - літературної премії ім. Лесі Українки (1977).

Член СП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Богдана Хмельницького, 68.

Помер 31 жовтня 1994 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49-8-3).

Петро Микитович Біба народився 1 липня 1913 р. в м. Новомиргороді на Кіровоградщині. Закінчив Нікопольський учительський інститут. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами і медалями, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України. Заслужений працівник культури України. Працював у пресі.

Автор збірок: "Братерство", "Великий почин", "З любов'ю", "Слухаю серце", "А ми навколо Сонця", "Струм", "Вись", "Час", "Кіт апляни теплого дощу", "Година зоряна - життя", "Братерство", "З вершини літ", "Журавли под солнцем" (в перекладі російською).

Член СП СРСР з 1943 р. Проживав у Києві на бульварі Лесі Українки, 19.

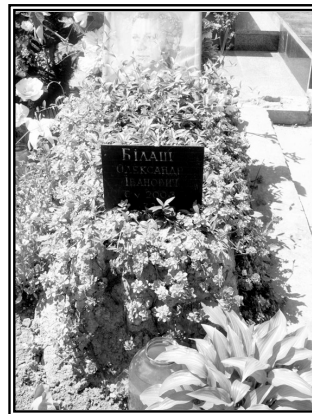
Помер 22 березня 2002 р. Похований на Миськом (Лерківці) кладовищі Києва (ділянка 130-7-5).

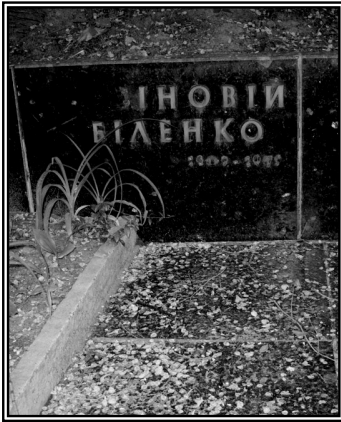
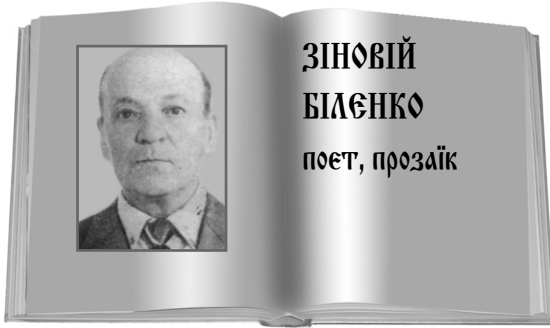
Олександр Іванович Білаш народився 6 березня 1931 р. в Градизьку на Полтавщині. 1957 р. закінчив Київську консерваторію. З 1976 р. - голова правління Київської організації спілки композиторів України.

Найвідоміші твори: ліричні пісні "Два кольори", "Делеченьки", "Ясні", "Треба йти до осені", романс "Цвітуть осінні тихі небеса", пісня-дума "Сині качки летять"; опери "Гайдамаки", "Прапороносці", моноопера "Балада зійни" та багато інших творів. Лауреат Державної премії ім. Т.Г.Шевченка (1975) за пісні "Моя Батьківщина", "Пісня звитяжців", "Я жил в такие времена".

Член СП України з 2000 р. Проживав у Києві на вул. Пушкінській, 8-Б.

Помер 6 травня 2003 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 52-2-7).

Зіновій Якович Біленко народився 21 грудня 1909 р. в м. Ромнах Сумської обл. Працював у Харкові в редакціях журналів "Червоні квіти" і газети "На зміну". Закінчив Харківський Інститут народної освіти. Учасник Другої світової війни. Після демобілізації - у редакціях журналів "Дніпро" і "Радянська школа".

Серед творів: "Велике місто", "Іде гоєш лиш урожай", "Про книжку", "Ми молоді весняні квіти". Перекладав з російської, білоруської, німецької, єврейської мов.

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на бульварі Давидова, 10.

Помер 26 червня 1979 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 11-6).

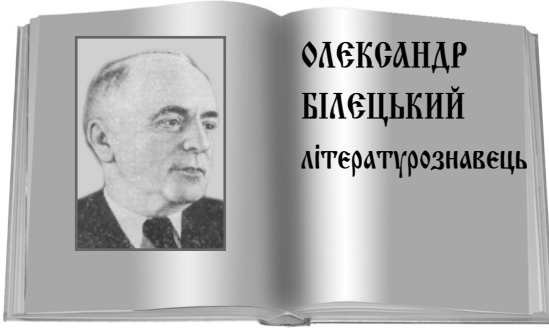
Михайло Семенович Білецький народився 2 листопада 1910 р. в м. Кобеляках на Полтавщині. Закінчив Полтавський індустріальний технікум та педінститут, Літературний інститут ім. О. М. Горького. Вчителював.

Автор книжок: "Розмова по щирості", "З оригіналом згідно", "Лірика з перцем", "Про пеньки та опеньки", "Генерал Везштанько", "Свій не свій - на дорозі не стій", "Засукавши рукава", "Якби свині розум", "Веселі обжинки", "Кому що". Автор книжок віршів для дітей "Чи виросте лялька", "Синьою горою"; кількох п'єс, з них окремим виданням вийшла "Зорі назустріч"; збірника "Народна творчість Волині"; повістей "За колючим дротом", "Стир ламає кригу", "Трійниці", "З вірою в людину", "Незламність", "Відлуння".

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вул. Рейтарській, 5.

Помер 18 березня 1998 р.

**ОЛЕКСАНДР
БІЛЕЦЬКИЙ**
літературознавець

Олександр Іванович Білецький народився 1 листопада 1884 р. поблизу Казані. Закінчив історико-філологічний факультет Харківського університету (1907). 1929-1937 рр. - професор Інституту червоної професури. Доктор філологічних наук (1937), дійсний член АН УРСР (з лютого 1939 р.). З 1936 р. працював в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка, тривалий час був директором інституту. Заслужений діяч науки (1941), член-кореспондент АН СРСР (1944), академік АН СРСР (1959). Був віце-президентом АН УРСР, членом Українського комітету славістів. Писав українською і російською мовами.

Окремими виданнями вийшло понад тридцять книжок. Серед них: "Шевченко й мировая література", "Тарас Григорьевич Шевченко" (разом з Ф. Дейчем), "Максим Рильський"; підручники з української літератури для вузів і шкіл, "Українське літературознавство за сорок років", "Українська література серед інших слов'янських літератур", "Від давнини до сучасності. Б. 1-2 т.", "Шевченко і слов'янство", "Твори в 5-ти т.".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Микільсько-Богданській, 14, де встановлено меморіальну дошку. У Києві вулицю названо його ім'ям. Ім'я О. І. Білецького присвоєно республіканській літературній премії в галузі літературно-художньої критики.

Помер 2 вересня 1961 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 6, біля церкви).

Клавдія Михайлівна Білич народилася 14 січня 1949 р. в м. Києві. Закінчила біофак Київського університету імені Т.Г.Шевченка.

Автор російськомовних поетичних книжок: "Новий день", "Андреевский спуск", "Подобрали", "Синее платье Оранты". Працювала і як перекладач. Дуже найдовіренишим втаємничувала свої поетичні роздуми, молодь наставляла на розум, лікувала словом їхні роз'ятрені серця.

Член СП СРСР з 1990 року. У Києві проживала на вулиці Саксаганського, 90.

Померла 31 вересня 2004 р. Похована на Лук'янівському кладовищі Києва (ділянка 27).

**КЛАВДІЯ
БІЛИЧ**
поетеса,
перекладач

Микола Васильович Білкун народився 21 грудня 1928 р. в с. Приворотті Староушицького району Хмельницької області. Учасник Другої світової війни. Закінчив Вінницький медичний інститут (1957). Працював фейлетоністом, заступником відповідального редактора журналу "Перець", заступником головного редактора видавництва "Радянський письменник".

Серед творів: "Валерій Коваленко", "Однієї весни", "Мандрівка в майбутній день", "На війні і вдома"; повісті і гуморески "Починає коза до воза"; "Не та натура", "Субота-неділя", "Лімузин диктатора", "Вася та консерваци"; збірки казок для дітей, збірки оповідань та гуморесок, збірки гумору і сатири, романи "Ті, що зосталися жити", "Диктатор", "Роман шукає".

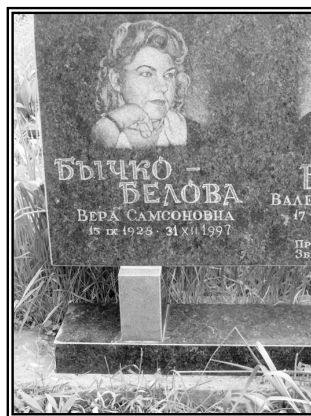
Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на вул. Західна, 14.

Помер 17 червня 1995 р. Похований на Мискольному (Берківці) кладовищі (ділянка 106-11-18).

Віра Самсонівна Білова народилася 15 вересня 1928 р. в м. Острі Чернігівської області. Закінчила філологічний факультет Київського університету (1953). Працювала у видавництві "Дніпро". Переклала твори О. Серафимовича "Чорної ночі", "Таїнство святого причастя", "Чудо", "Місце святе", "Пісні", "Бунт", "Дочка", "Заєць", С. Муканова "Єрдар'я", М. Гаріна-Михайловського "Дитинство Тьомі", М. Андерсена-Нексе "Дитя - дитя людське", В. Тевекеляна "Граніт не плавиться", А. Алексіна "Незвичайні пригоди Севи Котлова", Г. Троєпольського "Білий Бім Чорне вухо", К. Гаї "День сміху", А.Лаурінчукаса "Останнє прохання", А. Ананьєва "Версти кохання", "Роки без війни".

Член СП СРСР з 1974 р. Проживала у Києві на вул. Леніна, тепер Богдана Хмельницького, 68.

Померла 31 грудня 1997 р. Похована на Байковому кладовищі (ділянка 49-А-8-3).

**ІВАН
БІЛОДІД**
МОВЗНАВЕЦЬ

Іван Костянтинівич Білодід народився 29 серпня 1906 р. в с. Успенському на Кіровоградщині. 1932 р. закінчив Харківський інститут професійної освіти. З 1946 р. працював в Інституті мовознавства АН України і одночасно - в Київському університеті (з 1956 р. - його професор). Був міністром освіти і віцепрезидентом АН України, членом Міжнародного комітету славістів. Автор праць: "Питання розвитку мови української радянської художньої прози", "Шевченко в історії української літературної мови", "Києво-Могилянська академія в історії української літературних мов", одним із авторів і відповідальний редактор "Курсу історії української літературної мови", "Сучасної української літературної мови", "Словника української мови". Досліджував мову творів І. Франка, Лесі Українки, М. Рильського та інших письменників.

Меморіальна дошка встановлена на фасаді будинку на вул. Кірова, номер Грушевського, 4, де проживав І. Білодід.

Помер 21 березня 1981 року в Києві, похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 50). Автор пам'ятника: скульптори М. Харченко і В. Мікропуло, архітектор В. Олійник.

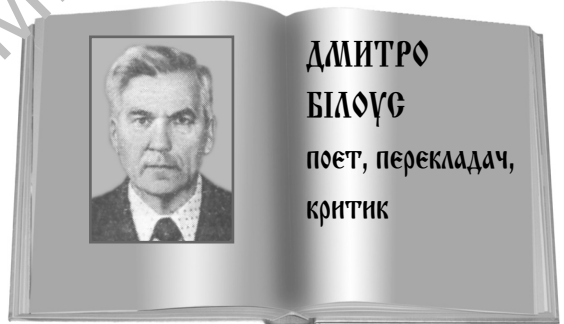
Дмитро Григорович Білоус народився 24 квітня 1920 р. в с. Курманах Недригайлівського району Сумської області. Закінчив Київський університет та аспірантуру. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України, болгарським орденом Гірилади та Мефодія. Член-кореспондент Академії педагогічних наук України.

Автор збірок: "Осколочини!", "Веселі обличчя", "Колос і кукіль", "Критичний момент", "Тарасові жарти", "Хто на черзі", "Алфавіт є омєги", "Овержно: слово!"; багатьох книжок для дітей - "Пташині голоси", "Упертий Гриць", "Лилоня в зоопарку", "Турботливі друзі", "Сад на Дніпрі", "Веселий Кіт", "Гриць Гачок", "Диво калинове", "Диво калинове. Чари барвінкові" та ін. Багато перекладав з російської, болгарської, македонської, литовської та інших мов. Переклав твори: К. Ігдарова, Й. Йовкова, І. Базова, Д. Методієва, А. Джагорова, А. Тодорова, Н. Ніколова, А. Левчева та ін. У порядку і редактор "Антології болгарської поезії" в двох томах. Твори Д. Білоуса виходили багатьма мовами зарубіжних країн.

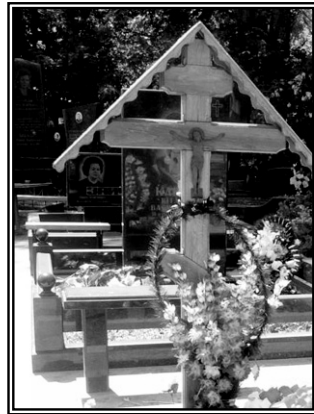
Лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (1990) за збірку поезій "Диво калинове", премії імені М. Рильського (1976), премії ім. Лесі Українки (1997).

Член СРП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер Ф. Гончара, 52.

Помер 13 жовтня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 49-Б-3-6, праворуч).

**ДМИТРО
БІЛОУС**
ПОЕТ, ПЕРЕКЛАДАЧ,
КРИТИК

Віктор Семенович Близнаць народився 10 квітня 1933 р. в с. Володимирівці Компаніївського р-ну Кіровоградської обл. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1957). Працював у газеті "Комсомольское знамя", в редакціях журналів "Піонерія", "Малютко", заступником головного редактора видавництва "Молодь".

Автор творів: "Ойойкове гніздо", "Паруси над степом", "Землянка", "Древляни", "Звук па-в'тинки", "Мовчун", "Женя і Синько"; роману "Підземні барикади"; збірки оповідей "Ік народжується стежка"; повісті-казки "Земля Світлячків"; збірок повістей і оповідань "Людина в снігах", "Золота гора думета"; Твори в 2-х т. Переклав з давньоруської та переказав літопис "Повість временних літ".

Член СП СРСР з 1966 р. Проживав у Києві на вулиці Герцена, 18/20.

Помер 1 квітня 1981 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 33).

Діодор Миколайович Бобир народився 22 червня 1907 р. в Архангельську. Вчився на літературному факультеті Київського Інституту народної освіти. Працював у газетах, журналах, театрах. Учасник Другої світової війни.

Почав друкуватися 1926 р. Працював у галузі художнього перекладу з російської (твори М.Гоголя, О. Григор'єва, М. Лермонтова, Л. Толстого, Л. Чехова, Ф. Гладкова, В. Вересаєва та ін.). Переклав низку лібретто опер. Автор перекладів, статей, спогадів "Люблю і вірю". За переклади 1980 р. посмертно відзначений премією імені Максима Рильського.

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6.

Помер 23 січня 1980 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 9).

Мусій Кирилович Богуцький народився 10 вересня 1920 р. в Одесі. Закінчив Одеський педінститут та аспірантуру Київського університету (1951). Працював у видавництві "Радянський письменник", у редакціях газет "Радянський Крим" і "Вечірній Київ" та журналів "Дніпро", "Радуга", в Товаристві книголюбів.

Автор нарисів "Дзвінке слово поета", кінополюсценаріїв документальних фільмів.

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Києві на вул. 50-річчя Жовтня.

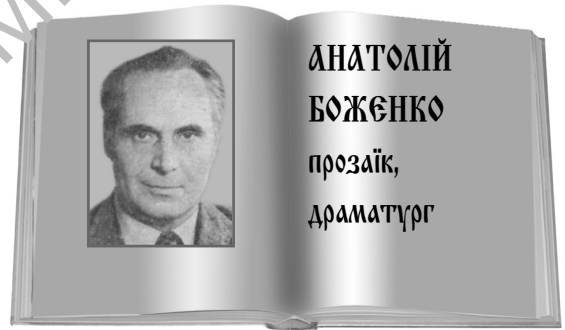
Помер 13 грудня 1982 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

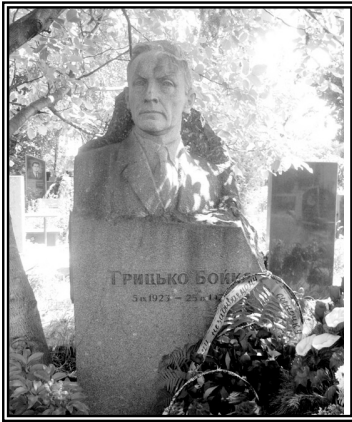
Анатолій Іванович Боженко народився 18 вересня 1920 р. в м. Києві. Закінчив юридичний факультет Київського університету. Учасник Другої світової війни. Нагороджений Грамотою Президії Верховної Ради України. Працював у Міністерстві юстиції УРСР у 1952-1981 рр. - в газеті "Літературна Україна".

Автор збірок повістей та оповідань для дітей: "Майбутні мандрівники", "Сергійко стає словсарем", "Прозріння", "Гаряча круговерть"; п'єс "Її любов", "Чужічі подвигів", "Таємничий скарб", "Під одним небом".

Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вул. М.Коцюбинського, 2.

Помер 15 липня 1998 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 120).

Грицько (Григорій) Пилипович Бойко народився 5 вересня 1923 р. в с. Оленівці на Донеччині. Учасник Другої світової війни. Закінчив літературний факультет Донецького педінституту (1949). Працював в обласній газеті "Радянська Донеччина" та літконсультантом Донецької організації СПУ. Писав переважно для дітей.

Серед видань: "Малята-дошкільнята", "Вереса", "Билиці дядя Гриця", "Гава-роззява", "Зелена аптека", "Ми збираємось в політ", "Веселинки", "Жива казка", "Про Степана і сметану", "Рятувальний пояс", "Ростить дубочки", "Про дідуся Тараса", "Футбольник", "Про лобатого пучка", "Ворона-каркарона", "Бруднуля", "Муха-абандуха", "Про венкі ву́ха", "Диво, диво, дивини", "Акула і свистун", "У ляльковім дитсадку", "Ми на Місяць летимо", "Як Андрійко став дитинком", "Швидко казка мовиться", "Соловейко", "Веселинки, вірші, скороговки", "Вірші-веселинки", "Билиці діда Гриця", Твори в 2-х т. та ін. Також багато перекладів з російської та польської мов. Його твори входили до читанок, хрестоматій, їх друкували за кордоном. Багато віршів стали піснями.

Член СП СРСР з 1951 р. Проживав у Києві на вулиці Тургенєвського, 25.

Помер 25 вересня 1978 р. Похований на Миськомуні (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 76-1-4).

Вадим Григорович Бойко народився 3 липня 1950 р. у Донецьку в родині письменника. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1973) та Вищі літературні курси при Літінституті ім. Ф.А. Горького (1981). Працював на студії "Укртелефільм", відповідальним секретарем комісії з драматургії Національної Спілки письменників України, був членом репертуарно-редакційної колегії Міністерства культури України.

Автор десятків п'єс. Один з авторів поетичної книжки "Трилистник". Крім цих виданнями вийшли: драма у віршах "Ніна Сугайдак", комедія "Незвичайний урок", збірка комедій "Старе сідло", комедія "Ручки зайняті", збірка комедій та драм "Рано чи пізно", п'єса-казка "Дачка, Гриць та нечиста сила". Поставлені п'єси "Ніна Сугайдак", "Митько Негода" (Незвичайний урок), "Рано чи пізно", "Щасливий долі поворот" (Учнівські горстві), "Ви замовляли Діда Мороза", "В нашій лісі об'явився...", "Старе сідло", "Ручки зайняті...". Автор сценічно ще невтіленої п'єси у віршах "Козаки і Лейба-шинкар", телесеріалу "Дачні пристрасті" телепрограми "Ситуація", повісті-казки "Клаповушко і К" та низки одноактівок і есе. За його сценарієм було відзнято телефільм "Ви замовляли Діда Мороза?"; писав тексти пісень до теле- та кінофільмів. Лауреат премії імені І. Котляревського. Член Спілки театральних діячів.

Член СП СРСР з 1979 року. Проживав у Києві на вулиці Тростянецькій, 3.

Помер 11 червня 2005 р. Похований на Миськомуні (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 76-1-4).

Іван Захарович Бойко народився 2 листопада 1908 р. в с. Новій Греблі Роменського р-ну Сумської обл. Закінчив Харківський Інститут народної освіти (1931). Був членом літературної організації "Молодняк". З 1938 р. працював у Центральній науковій бібліотеці АН УРСР головним бібліографом з української літератури. Учасник Другої світової війни.

Автор збірки поезій: "Парують злімі!"; збірок прози "Чумчирик", "Новий розвиток" та багатьох бібліографічних праць, зокрема - двотомної бібліографії творів Т. Г. Шевченка.

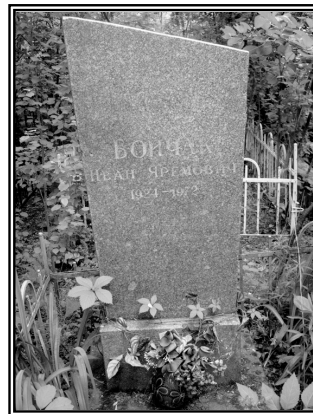
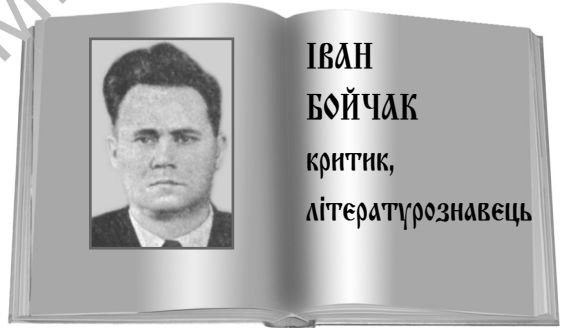
Помер 25 квітня 1970 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі в Києві (ділянка 38-5-41)

Іван Яремович Бойчак народився 16 січня 1921 р. в с. Піддубцях Славутського р-ну Хмельницької обл. Закінчив філологічний факультет Одеського університету (1952). Кандидат філологічних наук. Багато років працював збудувачем відділом критики та старшим редактором прози журналу "Дніпро".

Почав друкуватися 1954 р. Автор багатьох літературно-критичних статей, нарисів, рецензій про українських письменників.

Член СЛ УРСР з 1958 р. Проживав у Києві в Михайлівському провулку, 8.

Помер 21 листопада 1972 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 48-38-6).

Олександр Максимович Бойченко народився 22 листопада 1903 р. у м. Києві. Працював на залізниці, згодом - рецензентом та редактором видавництва "Молодий більшовик". 1931 р. захворів (втратив зір, не володів руками). 1945 р. видав першу частину роману "Молодість", 1949-го - другу. Роман "Молодість" виходив багатьма мовами зарубіжних країн.

Член Єпілки письменників з 1945 р. Проживав у Києві на вул. Кірова, тепер Грцшевського, 9. Встановлено меморіальну дошку на будинку, де жив письменник, та на будинку вокзалу станції Київ - Московський, де він працював у 1920-1926 рр. Одна із вулиць Києва названа його іменем. На території середньої школи № 59 встановлено погруддя.

Помер 30 травня 1950 року, похований на Байковому кладовищі, Києва (ділянка 1-1 центральна алея). Автор пам'ятника - скульптор В.І.Осипенко.

Василь Григорович Большак народився 23 квітня 1922 р. в с. Безуглівці Яготинського району Київської області. Вчився в Українському комуністичному газетному училищі ім. М. Стерговського в Харкові, в Харківській політехнічній школі. Працював у газетах, журналі, головним редактором журналу "Україна", головою Держкіно УРСР, головним редактором журналу "Український театр". Автор книжок: "На мирній землі", "Про тих, хто в нас", "Друзі Андрія Степановича", "На землі поліській", "Сила молода", "Рідні простори мої", "Співати в гаю солов'ям", "Вадим", документальних повістей: "Поїдем за Десну", "Слов'яни про подоланку"; збірок гумору і сатири "Нежонатий голова", "Янгол із Терешок", "Антропологія", "Анігдот", "Гусак на Бродвеї", збірки драматичних п'єс "Вас викликає вчителька"; повістей "Провідник у безодню", "Глибокий яр", "Геліос - бог сонця"; романів "Образ", "Не журіться, професоре", повісті для дітей "Щедрик-ведрик". За книжку "Гусак на Бродвеї" у 1967р. удостоєний Республіканської премії ім. Я. Галана. В Яготині на Київщині названо школу й відкрито музей на його честь.

Член ЄП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на вулиці Реліна, тепер Терещенківська, 5.

Помер 18 грудня 1988 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52).

**ІОВ
БОРЕЦЬКИЙ**
освітній діяч,
літератор

Іоанн Матвійович Борецький, народився у другій половині XVI ст., у м. Бірчі, Львівської області. Навчався у Львівській братській школі, де згодом був викладачем, а 1604 р. - ректором. 1615-1618 рр. - перший ректор Київської братської школи. Був ченцем, потім-ігуменом Києво-Михайлівського монастиря. 9 жовтня 1620 р. висвячений на Київського митрополита. Був церковним, політичним і освітнім діячем, високоосвіченою людиною свого часу.

Автор численних творів релігійного змісту, послань, листів, передмов. Переклав з грецької українською мовою "Квіт. Мелетія, святішого патріарха олександрійського, до велебного єпископа Іпатия Цестія...".

Помер 2 березня 1631 р. Похований у Видувницькому монастирі Києва.

Олександр Ісаакович Бродський народився 31 березня 1913 р. в м. Києві. Закінчив Київський педінститут (1939). Працював літконсультантом у видавництві "Молодий більшовик". Учасник Другої світової війни. Після війни працював у редакції газети "Комсомольское знамя".

Автор книжок: "Наша яблонька цветет", "Барусель", "Күзнецки", "Кто не верит - выходи!", "Что сказала перепелка?", "У маленькой Мариночки", "Кто здесь живет?", "Синяя дорожка", "Мелведь й черепаха", "Солнце улыбнулось", "Проклочения лисенка", "Воробей на зарядке", "Чудо-сани", "Огоньки", "Радость моей жизни", "На родном просторе"; поетичних збірок для дорослих "В эти годы", "Сердцу близкое"; збірок пісень для дітей.

Член СП СРСР з 1946 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 24.

Помер 26 березня 1992 р.

**ОЛЕКСАНДР
БРОДСЬКИЙ**
поет

**ЄВА
БҀДНИЦЬКА**
поетеса

Єва Матвїївна БҀдницька народилася 3 сїчня 1917 р. в м. Києві. Закїнчила механїчний технїкум (1936) та Київський полїтехнїчний інститут (1941). Викладала в механїчному технїкумі (м. Зеленодольськ), працювала на заводї, в проектному інститутї.

Авторка поетичних зїрок: "Вулиця нещого кохання", "Весна чи осїнь", "Кам'яна тїлоянда", "Спалахи", "Зелений острїв", "Отзвук", "Світлиця", "Паморозь", "Дї долист".

Член СП СРСР з 1968 р. Проживала у Києві на вул. Прилуцькій, 8.

Померла 4 листопада 1994 р.

Федїр Миколайович БҀрлака (Горшковський) народився 29 вересня 1902 р. в с. Довгалєвському Таращанського р-ну на Київщинї. Закїнчив реальне училище в Таращї (1920). Працював журналістом.

ДрукҀватись почав 1926 р. в київській газетї "Пролетарська правда". Крімими виданнями вийшли повїсті: "Кар'єра агронома КҀчерявого", "Битва на Кодимї", "Остап Вересай", "Дїти Карасьовичу"; романи "Напередоднї", "МарҀся Гонта", "Копленї порогн".

Член СП СРСР з 1940 р. Проживав у Києві на вулицї Тарасївській, 18.

Помер 10 жовтня 1972 р. Похований на Байковому кладовищї Києва (дїлянка 33).

**ФЕДІР
БҀРЛАКА**
прозаїк

Фока Федорович Бурлачук народився 22 липня 1914 р. в с. Сніжному Погребищенського району Вінницької області. Закінчив планово-економічний технікум та військову академію. Учасник Другої світової війни. Військовий. Генерал-майор.

Писав російською мовою. Автор книжок "Возвращайтесь, аисты", "Черниговского полка поручик", "Сожженные мосты", "Нержавеющий металл".

Член СП СРСР з 1982 р. Проживав у Києві на вул. Січневого повстання, т. пер. І.Мазепа, 3.

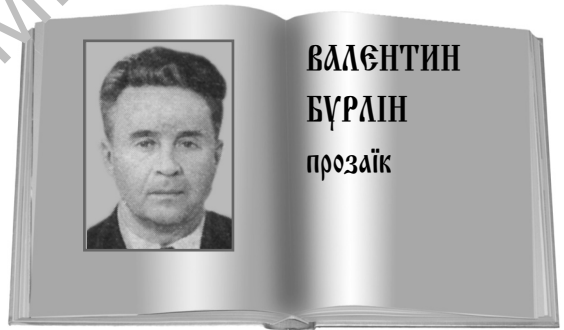
Помер 26 вересня 1997 р. Похований на військовому Лук'янівському кладовищі столиці (ділянка 6-7-21).

Валентин Федорович Бурлін народився 24 вересня 1909 р. в с. Великій Лозівці Тамбовської області. Закінчив Ленінградський планово-економічний інститут (1935). Працював першим заступником начальника центрального статистичного управління. Кандидат економічних наук.

Автор книжок: "Печали и радости", "Роз'їзний інспектор", "Род людской", "Земский статистик", "Степени жизни Сергея Валяева", "Цветок на камне", "Туман над небоскребами", "Весна цветет".

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві по вул. Мечникова, 10/2.

Помер 30 червня 1995 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52-А-3-9).

Юрій(Георгій) Семенович Бурляй народився 11 грудня 1918 р. в м. Таращі на Київщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1941) та аспірантуру в Інституті літератури АН УРСР (1950). Учасник Другої світової війни. Працював як журналіст, зокрема, заступником редактора "Літературної України" та на викладацькій роботі у вузах Києва. Кандидат філологічних наук.

Автор літературно-критичних книжок: "Зброєю слова", "Володимир Гоголь", "Михайло Стельмах", "Борець життя неволе". Життя і слово"; повісті "Спалах"; книжки-альбому "Володимир Гоголь"; історичного роману "Світанок".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на проспекті Героїв, 20.

Помер 24 жовтня 1998 р. Похований на М'якшків (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 54).

Борис Спиридонович Буряк народився 6 серпня 1913 р. на ст. Рувійне Луганської обл. Працював у газеті "Червоний прапор" (м. Рувійне). У 1939 р. закінчив філологічний факультет Київського університету. Учасник Другої світової війни. Працював - редактором видавництва "Вільна Україна", головним редактором Київської кіностудії художніх фільмів ім. О. П. Довженка. Очолював комісію теорії літератури і критики СПУ. Доктор філологічних наук, професор, завідував кафедрою кінознавства в Інституті театрального мистецтва ім. І. Карпенка-Карого.

Один з авторів і редакторів "Історії української літератури" у 8-ми т. та "Історії українського радянського кіно" в 3-х т. Автор книжок: "Яків Качура", "На знонах краси", "На захист людських емоцій", також роману "Тарас Журба", понад 300 праць з читань теорії та історії літератури і кіномистецтва. За сценарієм Б. Буряка поставлено документальний фільм "Ярослав Галан". Лауреат Всесоюзної премії в галузі літературно-художньої критики (1972), лауреат Республіканської премії в галузі літературно-художньої критики (1974).

Член СП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вул. М. Коцюбинського, 2 та на вул. Предславинській, 29.

Помер 21 листопада 1993 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50). Автор пам'ятника - скульптор М. М. Суходолов.

**ЮРІЙ
БҮРЯКІВСЬКИЙ**
прозаїк,
драматург

Юрій Олександрович Буряківський народився 4 червня 1914 р. в м. Речниці Гомельської обл. Працював журналістом. Учасник Другої світової війни. Нагороджений двома орденами Червоної Зірки і медалями.

Окремими виданнями вийшли п'єси: "Зелена ракета", "Прага залишається моєю", "Дім з двома антенами", "Ніч перед чудом", "Ті перший крок"; збірки нарисів і оповідань "Ріки іщуть", "Розповіді моїх друзів", "На світє стоїть жить", "Ветры разных широт"; роману "Не відречуся!".

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вулиці І.Франка, 17.

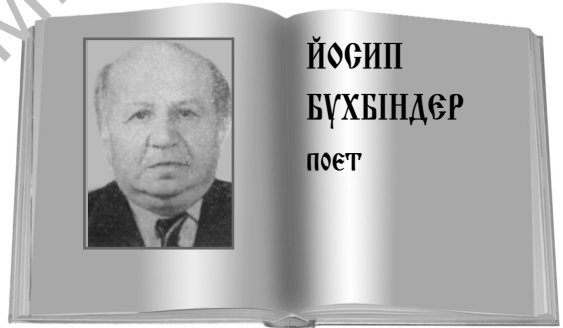
Помер 18 липня 1973 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 28).

Йосип Шмұльович Бұхбіндер народився 25 грудня 1908 р. в м. Черняхіві на Житомирщині. Закінчив Київський педінститут (1935). Був на педагогічній та журналістській роботі.

Писав єврейською мовою. Окремими виданнями вийшли збірки: "Бабелко", "Командир Сизов", "Ліричні мотиви", "Останній сніг", "Дорога життя", "Між хвляччи", "Ясними очима", "Тобі мій друг", "Світлий погляд", "Близька далечинь".

Член СП СРСР з 1937 р. Проживав у Києві на вул. Ікаєва, тепер О.Гончара, 52.

Помер 20 жовтня 1993 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 52-1Д-16).

**ЙОСИП
БҮХБІНДЕР**
поет

**ОЛЕГ
БУЦЕНЬ**
прозаїк

Олег Васильович Буцень народився 4 березня 1923 р. в Києві. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1951). Працював на радіо, у видавництві "Веселка".

Автор збірок оповідань: "Що розповів Калачик", "З ранку до вечора", "Так чи не так?", "Город узимку", "Не варто ображатись", "Наше відкриття".

Член СП СРСР з 1965 р. Проживав у Києві на вулиці Авіації, 8.

Помер 10 жовтня 1966 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 8-А).

Віктор Дмитрович Вакулєнко народився 6 грудня 1921 р. в м. Ізюмі на Харківщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету та Літінститут ім. Ф. М. Горького. Працював у редакціях газет "Радянська Україна" і "Радянське мистецтво".

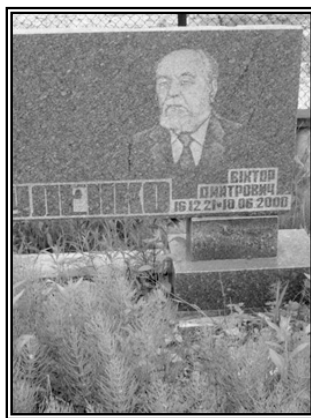
На сценах багатьох театрів України та інших країн поставлено кілька його п'єс. Автор комедії "Пісня серця", драми "Полтавська фортеця", комедії "Зранку до ночі"; збірок п'єс "Вийди, дівчиночко", "Пісня серця"; збірки повістей та оповідань "Госпін землі"; роману "Шукаючи цвітчу палосі", діалогії "Так ніхто не любив", історичного роману "Все йде, все минає" в двох томах; книги "Хмари минулих днів".

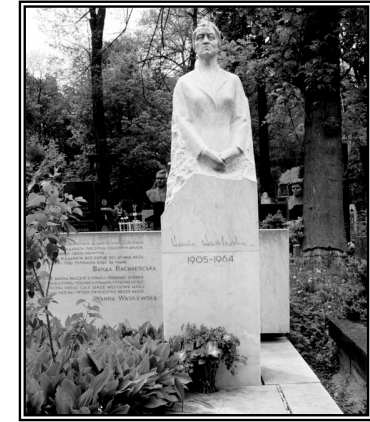
Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 22.

Помер 10 червня 2000 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 99-1-1А).

**ВІКТОР
ВАКУЛЄНКО**
драматург,
прозаїк

Ванда Львівна Василевська народилася 21 січня 1905 р. в м. Кракові. Закінчила Краківський університет (1923). Автор роману "Вітчизна", повісті "Земля в ярмі", трилогії "Пісня над водами" ("Вогні на болотах", "Зорі в озері", "Ріки горять"), повістей "Райдуга", "Просто любов", "Коли запалає світло", "В тяжкій боротьбі", багатьох книг нарисів, лібретто опери "Богдан Хмельницький" (у співавторстві з О. Корнійчуком). Була членом Всесвітньої Ради МЖУ. Повісті: "Райдуга" відзначена Державною премією СРСР в 1943 р., "Просто любов" - у 1946 р., трилогія "Пісня над водами" - в 1952 р.

Член СП СРСР з 1940 р. Проживала у Києві на вулиці Артема, тепер Січових Стрільців, 46, на вул. К.Ліbkнехта, тепер Шовковична, 10, де встановлено меморіальну дошку. Її ім'я присвоєно одній з вулиць Києва та бібліотеці для юнацтва.

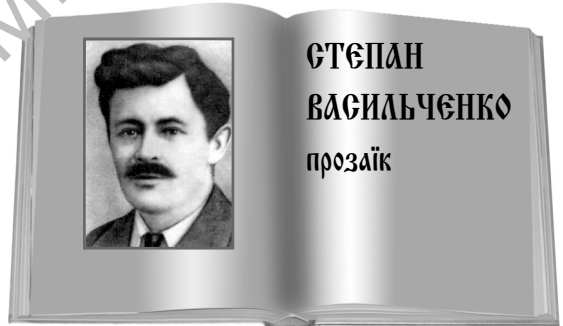
Померла 29 липня 1964 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1). Автор надгробка скульптор Кальченко Г.Н.

Степан Васильович Васильченко (Панасенко) народився 8 січня 1878 р. в м. Ічні Чернігівської області. Після закінчення Костинівської вчительської семінарії (1898) вчителював на Київщині. 1904 р. навчався в Глухівському учительському інституті. Працював у Києві завідувачем дитячим будинком, вчителем школи ім. І.Франка (1921-28).

Серед творів: "Кармалюк", "Бусурман", "Мужицька аристократка", "Вибрані твори", "Авіаційний гурток", "На перші гүлі", "Вибрані оповідання", "Олов'яний перстень", "Талант", Твори з 4-х т., Твори в 3-х т. Переклав українською мовою твори Гоголя, Короленка, Лескова, Серафимовича.

Проживав у Києві на вул. Мельникова, 81. На фасаді будинку встановлено меморіальну дошку. У столиці є вулиця його імені та бібліотека.

Помер 11 серпня 1932 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 1). Автор пам'ятника скульптор І.Гончар.

**ПАІСІЙ
ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ**

Друкар,
літератор

Паїсій Величковський (світське ім'я Петро) народився 21 грудня 1722 р. в Полтаві, в сім'ї полтавського священика.

Автор відомого твору "Про внутрішню молитву", а також багатьох перекладів старослов'янською мовою, зокрема багатотомного видання "Добротолюбіє".

Працював гравером у майстернях і друкарні Києво-Печерської лаври. Мандрував по монастирях України й Молдови. Побував на горі Афон, де висвячений на священика з ім'ям Паїсій. 1763 р. оселився в монастирі Святого Духа біля Драгомирні, потім жив у Секюлі. З 1790 р. і до кінця життя був архімандритом Чямецького монастиря (тепер на території Румунії).

На його могилі викарбувано слова: "Тут спочиває архімандрит старець Паїсій, малоросіянин".

Помер близько 1795 року в Румунії.

Григорій Давидович Вервес народився 5 квітня 1920 р. в с. Петровім Петрівського району Кіровоградської області. Закінчив Київський університет. Доктор наук, професор, академік НАН України.

Автор праць: "А. Міцкевич в українській літературі", "Ю. Словацький і Україна", "Тарас Шевченко і Польща", "Іван Франко і питання українсько-польських літературно-громадських взаємин 70-90 рр. XIX ст.", "Про традиційне й новаторське в слов'янській поезії XX віку", "Максим Милоский в колі слов'янських поетів", "Українська література в загальнослов'янському контексті" та ін.

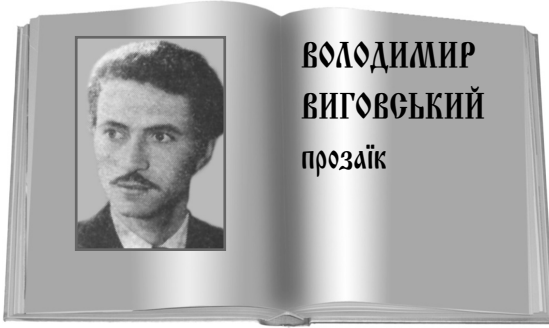
Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на вул. Суворова, 1.

Помер 9 січня 2001 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 31).

**ГРИГОРІЙ
ВЕРВЕС**

Літературознавець,
критик

Володимир Степанович Виговський народився 1 січня 1929 р. на ст. Жужелі Ємільчинського району Житомирської обл. Вчився на редакторському факультеті Українського поліграфічного інституту. Працював на Уккрандіо. Учасник Другої світової війни.

Серед книжок: повість "Вогонь юного серця" перекладена російською, латиською, узбецькою мовами; збірка оповідань для дітей "Незвичайна розвідка".

Член СП СРСР з 1962 р. Прживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 16 лютого 1987 р. Похований на Лісовому кладовищі (ділянка 94 -7-20).

Панас Захарович Вісікан народився 22 липня 1922 р. в с. Подорожньому Світловодського р-ну Кіровоградської обл. Учасник Другої світової війни. Був літпрацівником газети "Молода Україна". Автор книжок прози для дітей: "Дві топольки", "Грудочка цукру" (разом з А. В. Гнатенко), "В печері святої Магдалини", "Подорож на Вогняну Землю", "Страхасько з однією зяброю" (1968, посмертно).

Член СП СРСР з 1962р.

Помер 4 березня 1963 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 31).

Леонід Миколайович Вишеславський народився 18 верезня 1914 року в м. Миколаєві. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1938). Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями, Почесною Грамотою та Грамотою Президії Верховної Ради України.

Автор збірок: "Здравствуй, солнце!", "Чайка", "Песня с Днепра", "Молодость мира", "Дорогами правды", "Родство", "Простор", "Єдинство землі", "Щедрость", "Это - Родина моя!", "Звездные сонеты", "Гончарный круг", "Разноцветье", "Садовник", "Ветвистое дерево", "Годы и времени", "Лоно", "Основа", "Река", "За толстым кордоном тишины", "Сквородинный круг", "Снежная весна", "Близкая звезда", "Грунт" (в перекладі на українську мову), "Горя планета", "Наизусть"; кількох літературознавчих досліджень та книжок для дітей. Лауреат Державної премії імені Т. Г. Шевченка за збірку поезій "Близкая звезда" (1984) та поеми імені П. Тичини (1975).

Член СР СРСР з 1939 р. Проживав у Києві по вул. Леніна, тепер Богдана Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку (2005).

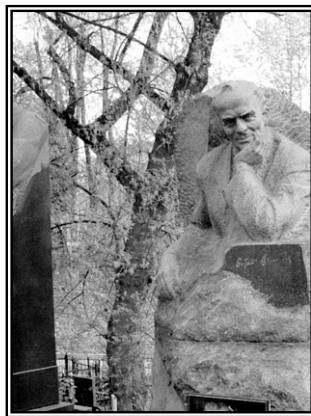
Помер 26 грудня 2002 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49Б).

Остап Вишня (Гузенко Павло Миколайович) народився 11 листопада 1889 р. в с. Груні Охтирського р-ну Сумської обл. Закінчив Київську військово-фельдшерську школу (1907), навчався в Київському університеті. Працював у пресі. З 1921 р. друкувався в газетах, зокрема в "Селянській правді", журналі "Червоний перець".

Окремими виданнями вийшло понад 150 книжок гуморесок, сатири, фейлетонів, оповідань. Серед них: "Діла небесні", "Вишневі усмішки сільські", "Усмішки", збірки "Самостійна дірка", "Зачітка", "Весна-красна", "Вишневі усмішки", "Людність колгоспна", "Великі ростіть", Твори в 2-х т., "Мисливські усмішки", Твори в 7-ми т., Твори в 5-ти т. Перекладав українською мовою твори М. Гоголя, А. Чехова, Марка Твена, Я. Гашека.

Член СР СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6, де встановлено меморіальну дошку. Його іменем названо вулицю Києва та бібліотеку.

Помер 28 вересня 1956 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 2). Автори пам'ятника - скульптор М.Д.Декерменджі та архітектор Я.В.Ковбаса.

**ГАЛИНА
ВИГҀРСЬКА**
перекладачка

Галина Василівна ВігҀурська народилася 28 червня 1909 р. в с. Юлинецьх Маньковецького району Вінницької обл. Працювала агрономом, бібліотекарем, вихователькою дитячого садка, в редакціях газет. Навчалася в інституті педагогів-дошкільників при Київському університеті.

Перекладачка з білоруської, польської, російської мов (твори Я. Коласа, П. Бровки, І. Шамякіна, В. Бикова, В. Карпова, К. Крапивы, І. Запольської, М. Линькова, В. Дадіомова, а. Гуляшки, В. Козька).

Член СП СРСР з 1962 р. Проживала у Києві на вул. Челюскінців, тепер Костьольній, 3.

Померла 1 серпня 1990 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (колумбарій).

Володимир Микитович Вільний (Волчков) народився 13 лютого 1921 р. в с. Великомихайлівці Покровського р-ну Дніпропетровської обл. Закінчив мовно-літературний факультет Київського педінституту. Учасник Другої світової війни. Завідував відділом журналу "Україна".

Автор збірок поезій: "Люблю життя", "Світи, наше сонце", "Роси на квітах", "Твоє повноліття", "Сонячні снігача", "Ліричний наступ", "Пісня ополудні", "Неопалима совість"; повістей "Здрастуйте, мамо", "Так починалось кохання", "Не остали мремно", "День нескінченний"; романи "Ти на світі одна", "Житні Гори", "Вогняні троянди", "Кому співають жайворонки", "Висока проба"; багатьох книжок публіцистики.

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вулиці Толстого, 25.

Помер 2 жовтня 1981 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 47).

**ВОЛОДИМИР
ВІЛЬНИЙ**
прозаїк,
поет

Петро Якимович Вільховий народився 25 вересня 1900 р. в с. В'язівку на Дніпропетровщині. Закінчив вчительську семінарію. Вчителював, працював журналістом, редактором у Держлітвидавві. Нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора та медалями.

Автор збірки оповідань: "Зубата баба", повісті "Невоєнні"; романів: "Зелена фазанка", "На берегах двох рік"; повістей і оповідань "У Тополиному", книжок нарисів.

Член СП СРСР з 1935 р. Проживав у Києві на вулиці Пушкінській, 1/3.

Помер 14 жовтня 1975 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 20).

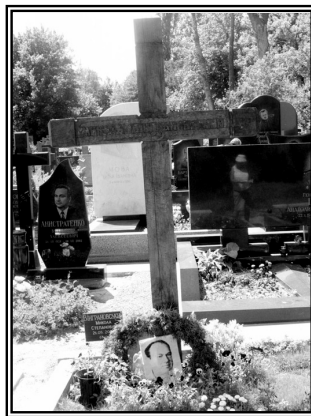
Микола Степанович Вінграновський народився 7 листопада 1936 р. в м. Первомайську на Миколаївщині. Закінчив Всесоюзний Інститут кінематографії. Актор, кінорежисер, постановник художніх та документальних фільмів.

Автор книжок: "Атомні промени", "Сто поезій", "Поезії", "На срібнім березі", "Київ", "Губами теплими і оком златим", "Цю жінку я люблю", "З обійнятих твоєю дуєю"; збірок для дітей "Андрійко-говорілка", "Мак", "Літній ранок", "Літній вечір", "Ластівка біля вікна", "На добраніч"; повістей "Первінка", "Сіроманець", "У глинних мшці"; роману "Северин Наливайко".

Отримав Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (1984) за збірки творів для дітей "Літній ранок", "Літній вечір", "Ластівка біля вікна", "На добраніч"; літературної премії "Благовіст" та премії Фондації Антоновичів (США).

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 26 травня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49 А-1-2).

Володимир Миколайович Владко народився 26 грудня 1900 р. в м. Ленінграді, тепер Санкт-Петербург. Закінчив Київський Вищий Інститут народної освіти ім. Драгоманова. З 1917 р. працював у газетах і журналах. В роки Другої світової війни - на Українській радіостанції імені Т.Г. Шевченка в Саратові. По війні - кореспондентом "Літературної газети".

Серед творів: роман "Аргонавти Всесвіту"; збірка "12 оповідань"; романи "Нащадки сифів", "Сивий капітан"; збірка "Чарівні оповідання"; повісті "Позичений час", "Філадельфія загинув"; роман "Залізний бунт"; Твори в 5-ти томах.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Дарвіна, 8.

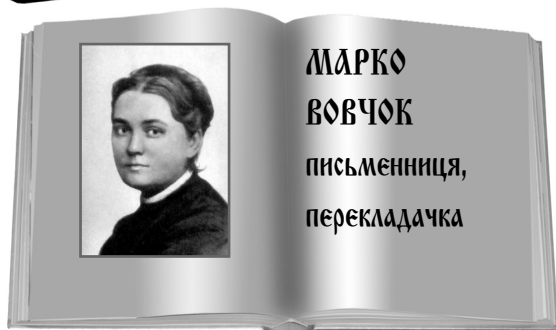
Помер 21 квітня 1974 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 8А).

Олекса Федорович Влизько народився 17 лютого 1908 р. в с. Коростені Новгородської області. 1917 р. сім'я переїхала в с. Сингаївку Звенигородського району на Черкащині, звідки був осиротів з батьком. Вчився на філологічному факультеті Київського Вищого Інституту народної освіти ім. Драгоманова. Перший вірш "Серце на морд" надрукував 1925 р. в журналі "Галусь".

Автор збірок: "За всіх скажу", "Поезії", "Живу, граю", "Книга балад", "Рейс", "Вибрані поезії", "Моє ударне", "Мій друг Дон-Жуан", "Вибрані поезії", "Вогонь любові".

Розстріляли О. Влизька 16 грудня 1934 р. енкаведисти і таємно поховали у Києві на Лук'янівському кладовищі у братській могилі (ділянка 7).

**МАРКО
ВОВЧОК**
письменниця,
перекладачка

Марко Вовчок (Марія Олександрівна Білінська-Маркович) народилася 22(10) грудня 1833 (1834) р. в с. Єкатериновці на Орловщині (Росія). 1845-48 рр. вчилася в Харківському пансіоні. Пізніше проживала в Орлі, потім переїхала на Україну.

Жила в Чернігові (1851-53), у Києві (1853-55), Немирові (1856-58), де написала "Народні оповідання". З 1858 р. у Петербурзі, де вперше зустрілась з Т. Шевченком.

З 1871 р. видавала журнал "Переводи дивних іностранных писателей", де друкувала свої переклади творів Жюль Верна, Віктор Гюґо, Ліндерсена та інших. Серед її творів: повісті "Інститутка", "Жива душа", "В глушині", "Казки і бувальщини", упорядкувала збірку "Двісті українських пісень". Останні роки життя Марко Вовчок провела на Північному узліссі, спочатку в м. Александровському (1899-1906 рр.), а потім в м. Нальчик. Проживала в Києві на вулиці Героїв революції, тепер Трохимівській, 4, де встановлено меморіальна дошка.

Померла Марко Вовчок 10 серпня (28 липня) 1907 року в м. Нальчик.

Василь Олександрович Войцехович народився 15 січня 1913 р. в м. Краснокутську на Харківщині. Закінчив Богодухівський сільськогосподарський технікум (1930). Працював у поштових експедиціях у Середній Азії та на Україні. В роки Другої світової війни перебував у партизанському з'єднанні Сидора Ковалюка. Герой Радянського Союзу.

Автор книг "Сто днів звитяги", "Фронт на Поліссі"

Член КП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на вулиці Гуророва, 13.

Помер 22 квітня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52).

**ВАСИЛЬ
ВОЙЦЕХОВИЧ**
прозаїк

**ТЕТЯНА
ВОЛГІНА**
ПОЕТЕСА

Тетяна Іллівна Волгіна народилася 3 липня 1911 р. в м. Жмеринці на Вінниччині. Вчилася в Київському Вищому інституті народної освіти ім. Драгоманова, закінчила сценарно-редакторський факультет Київського інституту кінематографії (1934). Працювала в пресі.

Серед творів: "Город над Днепром", "Вареники с вишнями" (оповідання і казки), "Как солнышко всех помирило", "Чаша жизни", "Земля осы". Переклала російською мовою низку творів Т. Шевченка, І. Франка, М. Коцюбинського, П. Тичини, М. Рильського, В. Гоголя, В. Малишка та ін.

Член СП СРСР з 1945 р. Проживала в Києві на вулиці Леніна, тепер Б. Мельницького, 68.

Померла 14 червня 1981 р. Похована у Києві на Байковолі у кладовищі (колишня католицька ділянка, 3).

Володимир Мономах народився 1053 р. Сын Великого князя київського Всеволода Ярославича. 1094 р. став Переяславським князем. На запрошення київських бояр обіймав великокняжий стіл з 1113 р. Володимир об'єднав країну, зміцнив міжнародні позиції Київської Русі. Здійснив правничо-фінансові реформи, які увійшли до "Руської правди" й відомі як Статут Володимира Мономаха.

"Повчання" Володимира, що містить історико-повістові, культурні сюжети, моральні повчання, адресовано молодому поколінню.

Наказання В. Мономаха - виправлена й укладена з його почину "Повість минулих літ". Його літературна творчість, стала великим внеском у розвиток української і світової культури.

Помер 1125 р. поблизу Переяслава, похований в саркофазі в Софійському соборі Києва.

**ВОЛОДИМИР
МОНОМАХ**
ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ
КИЇВСЬКИЙ

Володимир Володимирович Волосенко народився 25 грудня 1934 р. в с. Кривчі Брагинського району Гомельської області. Закінчив Київське училище прикладного мистецтва та Літературний інститут імені О. М. Горького. Працював художником-декоратором та на творчій роботі.

Автор книжок: "Наши сны становятся короче", "Хай буде в домі хліб", "Продукты для рода".

Член СП України з 1991 р. Проживав у Києві на вул. Үрицького, 17.

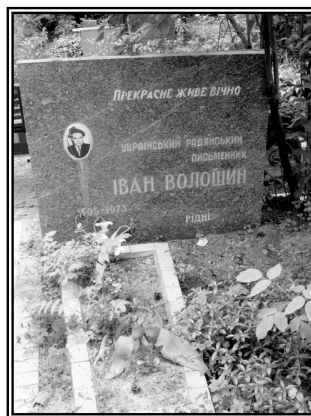
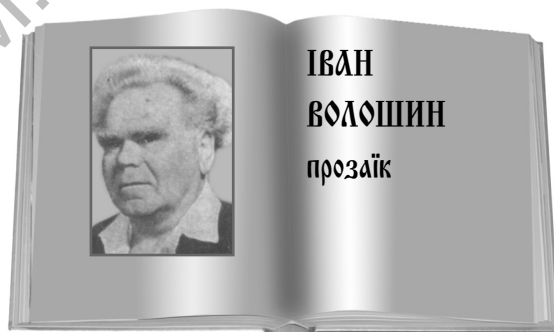
Загинув в автокатастрофі 28 листопада 1996р. в Чехії. Похований на Байковому кладовищі в Києві (кв.дубарій, ділянка 5, посередині).

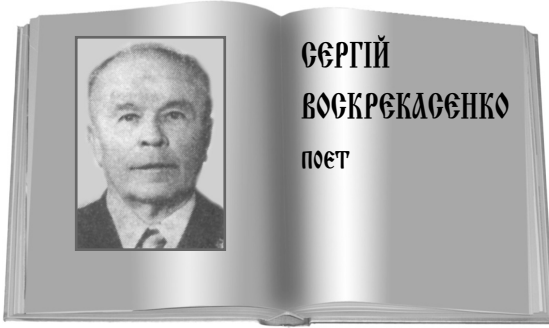
Іван Іванович Волошин народився 10 жовтня 1905 р. в Києві. Закінчив художньо-промисловий технікум. Працював робітником, матросом, журналістом.

Серед творів: "Олександр Гришко", "Гамовцвіти", "Наддніпрянські висоти", "З моря народного", "Дні художника", "Маячок", "Кришталеві вогні", "Художники", "Сашко Родень".

Чл. СП СРСР з 1948 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 12/1.

Помер 15 серпня 1973 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 7-8-13).

Сергій Ілларіонович Воскресасенко народився 19 жовтня 1906 р. в с. Лазірці Канівського р-ну Черкаської обл. Закінчив Київський педагогічний технікум (1928). Працював у редакціях газет і журналів. Під час Другої світової війни - кореспондент газети "За Радянську Україну".

Автор збірок поезій: "Поезії", "Взагалі і зокрема", "Березова каша", "Не той герой, у кого шапка набакир", "З перцем!", "І всерйоз, і жартома", "Я вас трошки потурбую", "Будьмо ще кращими", "Подивись на себе збоку", "І так далі", "На тому і на цьому світі", "Сатиричні мініатюри", "Плями на совісті", "Не кривь душією", "По коню і по головолях", "Що буває, те буває", "Рвись увись, але й під ноги дивись"; віршів "Портрети зблизка". Переклав поемі О. Твардовського "Василь Тьоркін".

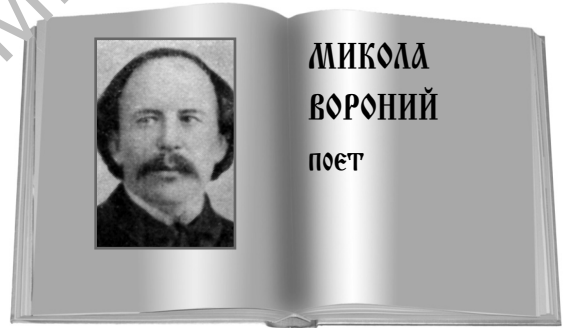
Член СП СРСР з 1936 р. Проживав у Києві на вулиці Левини, нині Б.Хмельницького, 68.

Помер 16 травня 1979 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33). Автор пам'ятника - Леонід Воскресасенко.

Микола Кіндратович Вороний народився 19 грудня (25 листопада) 1871 р. на Дніпропетровщині. Навчався спочатку в Харківській, а потім у Ростовській реальній школі. Через конфлікт із шкільною адміністрацією змушений залишити навчання і як "випрохонець" потрапив під жандармський нагляд. Після закінчення терміну наряду переїжджає за кордон. 1897 р. поет повертається на Україну: займається театральною діяльністю, а з 1901 р. іде на державну службу, виступаючи водночас у пресі з поезіями. 1910 року Вороний переїжджає до Києва, де цілком віддається літературній праці. Його творчі належать "Ліричні вірші", "Поезії", "Вибрані твори", переклади "Інтернаціоналу", "Марсельези".

Проживав у Києві на вулиці Паньківській, 8.

Розстріляний 7 червня 1938 р. за вироком особливої трійки УНКВС Одеської області.

Платон Микитович Воронько народився 1 грудня 1913 р. в с. Чернечині Охтирського р-ну на Сумщині. 1929 р. вступив до Харківського автотракторного технікуму, після закінчення якого працював у Таджикистані. Навчався в Літературному інституті ім. О.М. Горького. Працював у Спілці письменників України.

Серед його видань: збірки поезій "Читаночка", "Добрий ранок", "Драгі друзі"; Твори в 4-х томах та багато ін. Лауреат Державної премії СРСР за збірки віршів "Добрий ранок", "Славен мир" (1951) та Республіканської премії ім. М. Островського за збірку "Драгі друзі" (1962). 1972 р. за збірку поезій удостоєний Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка; 1976 р. за збірки віршів "Читаночка", "Сніжна зірка горить", "Облітав журавель", "Всім по сім", драматичну поему "Казка про Чарівстра" відзначений премією ім. Лесі Українки.

Член СП СРСР з 1944 р. Проживав у Києві на вул. Чоловічарській, тепер Великій Васильківській.

Помер 10 серпня 1988 р. у Києві. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 2).

Місце і дата народження Іоанніа Галятівського точно не встановлені. 1640-х рр. закінчив Києво-Могилянську колегію, потім викладав там риторику, 1659-64 рр. був ректором. Літературна спадщина - близько двадцяти творів, написаних українською та польською мовами. Найбільшу популярність здобула книжка "Ключ раз'ясненія", що протягом короткого часу випомала три видання (1659, 1663, 1665). До видання додано перший український курс гомілетики - трактат "Наука, або способ зложеня казання", де викладено теоретичні засади створення української барокової проповіді. Основні твори І. Галятівського: "Небо нове"; "Розмова Білоцерківська"; "Стара церква"; трактати "Левідь" та "Алькоран Магомета". З 1669 р. й до кінця життя був архімандритом Єлецького монастиря в Чернігові.

Помер 12 січня 1688 року.

**МЕЧИСЛАВ
ГАСКО**
поет, прозаїк

Мечислав Єдмундович Гаско народився 27 січня 1907 р. в м. Луцьку. Закінчив Інститут народного господарства у Харкові, аспірантуру Інституту літератури та мистецтва. За більшовицького режиму переслідуваний, довгі роки провів у концтаборах СРСР.

Автор поетичних збірок: "Обабіч кордону", "Шлю вам свій привіт", "Над аеродромом", "Поїзії", "Данки життя"; книжок етюдів "Про що розповідають малюнки Тараса Шевченка", "У колі Шевченкових та Гоголевих друзів", "Пошуки та знахідки". Працював у галузі поетичного й прозового перекладу переважно з польської та англійської мов.

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вул. М. Коцюбинського, 2.

Помер 8 листопада 1996 р.

Григорій Іванович Гдаль народився 4 травня 1941 р. в с. Човгузові Теофіпольського району Хмельницької області. Закінчив Київський театральний інститут.

Автор поетичних книжок "Ясени при дорозі", "Молодий вітер", "Полкани".

Член СП СРСР. Проживав у Києві на вул. Солом'яській, 10.

Помер 29 квітня 2000 р.

**ГРИГОРІЙ
ГДАЛЬ**
поет

**ІНОКЕНТІЙ
ГІЗЕЛЬ**
історик,
літератор

Інокентій Гізель народився близько 1600 року в Пруссії. Юнаком прибув до Києва, прийняв хрещення і став монахом. Після закінчення в 1642 році Києво-Могилянської академії посланий П. Могилою за кордон для підготовки на професора колегії. Повернувшись в Україну, був професором і ректором Києво-Могилянської колегії. Одночасно з 1648 р. - ігумен Києво-Братського монастиря. З 1656 р. - архимандрит Києво-Печерської лаври.

До нас дійшли дві філософські праці І. Гізеля - "Твір про всю філософію" і "Мир з Богом - людині". З його благословення був виданий перший вітчизняний підручник історії - "Синопсис чи коротке зібрання од різних літописців". Він також редагував "Патерик".

Помер 18 листопада 1683 року. Похований в Успенському соборі Києво-Печерської лаври.

Микола Андрійович Гірник народився 7 червня 1923 р. в с. Верівці Катеринопільського району Черкаської обл. Закінчив Київський університет (1950) та Вищі літературні курси при Літінституті ім. О. М. Горького. Учасник Другої світової війни. Працював у редакції газети "Київська правда", очолював відділ поезії журналу "Вітчизна", заступником редактора газети "Друг читача".

Автор поетичних збірок: "Моя Звенигородщина", "Вірність", "Друзі-солдати", "Ромашковий цвіт", "Совість", "Сонце і грози", "Сурмачі", "Старий мій мрій", "Сугір'я серця", "Цвіте терен", "Поезія", "Крізь відстані", "Одвічне, сьогодні це", "Невтома", "Назавжди солдат" (1983, посмертно).

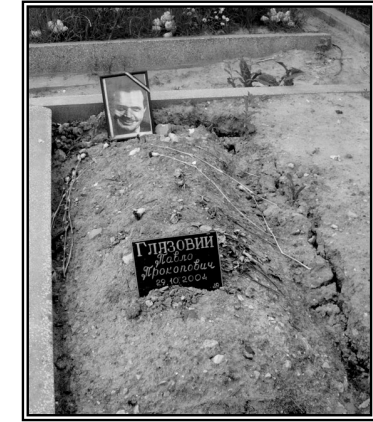
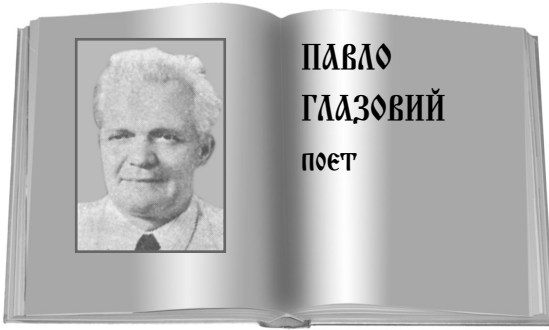
Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вулиці Володимирській, 71, згодом в Електротехнічному пров., 7/11.

Помер 8 грудня 1981 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі столиці (ділянка 100-21-25).

**МИКОЛА
ГІРНИК**
поет

Павло Прокопович Глазовий народився 30 серпня 1922 р. у с. Новоскелюватці Казанківського району Миколаївської області. Закінчив Київський пединститут.

Працював у журналах "Перець" та "Мистецтво", в Радіокомітеті. Учасник Другої світової війни. Нагороджений медалями та Грамотою Президії Верховної Ради України. Автор поеми "Слався, Вітчизно моя!"; книжок сатири та гумору: "Великі цяці", "Карикатури з натури", "Коротко і ясно", "Щоб вам весело було", "Мініатюри та гуморески", "Куміада", "Усмішки", "Смійтеся, друзі, на здоров'я", "Байки та усмішки", "Весела розмова", "Хай вам буде весело", "Гумористія", "Вибрані усмішки"; книжок для дітей: "Цішок і Дружок", "Про відважного Барвічка та Коника-Дзвоника" (у співавторстві), "Ізанаць-Бігунець". "Як сторінка, то й картинка", "Про Сергійка-Нежалійка та качка Бобу", "Перченья" та ін.

Заслужений діяч мистецтв України. Лауреат премії імені Остапа Вишні (1988).

Член СП СРСР з 1968 р. Проживав у Києві на вул. Толстого, 25.

Помер 29 жовтня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49Б-3-13 справа).

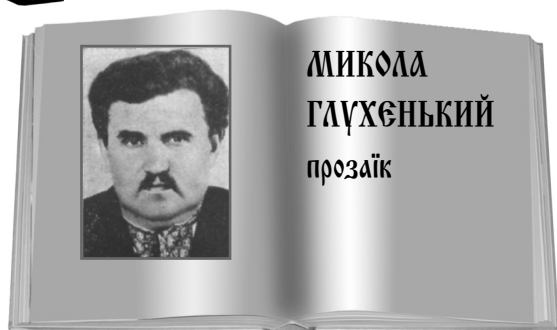
Катерина Іванівна Гловацька народилася 27 вересня 1921 р. в м. Охтирці на Сумщині. Закінчила філологічний факультет Київського університету (1945). Присвятила себе редакторській та викладацькій роботі. Кандидат філологічних наук, доцент.

Основні праці присвячені античності: "Міфи Давньої Греції", "Крилатий лінх" (друга книга міфів); перекази для дітей "Іліади" та "Одіссеї" Гомера. Переклала з польської та німецької мов. Автор статей про російських та українських письменників.

Член СП СРСР з 1984 р. Проживала у Києві на проспекті Миру, 13.

Померла 25 січня 2001 р. Похована на Дарницькому кладовищі Києва.

**МИКОЛА
ГЛУХЕНЬКИЙ**
прозаїк

Микола Герасимович Глухенький народився 14 листопада 1928 р. в с. Бегединцях Корсунь-Шевченківського р-ну Черкаської обл. Закінчив історичний факультет Київського університету (1959).

Автор роману "Коліївщина" та повістей "Колії", "Максимович".

Член СП СРСР з 1984 р. Проживав у Фастові на вул. Комарова, 8.

Помер 25 січня 1993 р. Похований на кладовищі м. Фастів Київської області.

Володимир Антонович Гнатівський народився 21 січня 1913 р. в селі Кальник Іллінецького району на Вінниччині. Навчався на філологічному факультеті Київського університету. Під час війни викладав в Київському політехнічному училищі. Працював у "Літературній газеті", власкором "Літературної газети", в журналі "Дніпро", "Спілка письменників України, газеті "Друг читача".

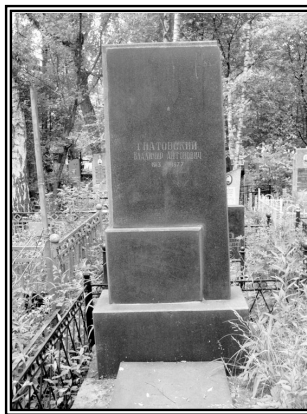
Перекладав з російської та узбецької мов.

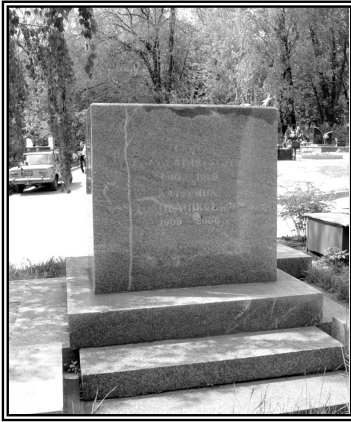
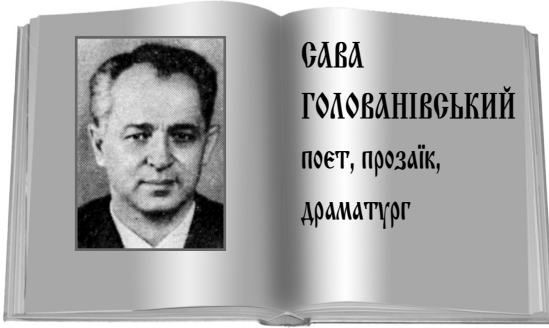
Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вулиці Сакаганського, 34.

Помер 8 вересня 1977 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі в Києві (ділянка 48-9-18).

**ВОЛОДИМИР
ГНАТІВСЬКИЙ**
перекладач

Сава Овсійович Голованівський народився 29 травня 1910 р. у с. Єлисаветградівці на Кіровоградщині. Навчався в сільськогосподарському інституті в Одесі.

Автор поетичних книжок: "Кіньми залізнични", "Одверто", "Василь Найда", "Книга поем", "Так починається пісня", "Фронтовики" (віршований роман), "Тисяча друзів", "Зустріч Марії", "З листів про дорогу", "Книга воїнів", "Дорога", "Близьке й далеке", "Дві поеми", "Нові поезії", "Літа", "35 літ", "Клени", "Біографія берези", "Синій птах"; п'єс "Смерть леді Грей", "Марія", "Осінь двадцятого", "Поетова доля", "Сонячна сторона", "Драми", "Перший грін", "Дальня луна", "Тінь минулого дня", "Пієси"; книжок нарисів, публіцистики і художньої прози "Скатертю доріжка", "Чобіт Європи", романів - "Тополя на тому березі", "Косачів", книжок статей "Часопис", "Від нашого кореспондента".

Член СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 2 травня 1981 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33). Автори пам'ятника - В.Мельниченко і А.Рибачук.

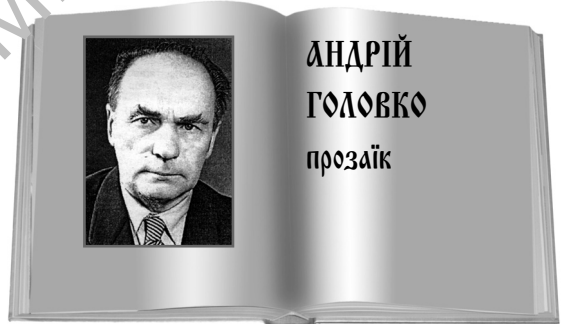
Андрій Васильович Головка народився 3 грудня 1897 р. в с. Юрках Козельщанського р-ну на Полтавщині. Навчався у Кременчуцькому ремісничому училищі.

Серед творів: "Самоцвіти", "Человек у пустыни", "Инженери", "Пилипко", "Бурьян", "Пасинки степу", "Зелені серцем", "Человечий роман", "Мати", "Артем Гармаш". Написав кілька п'єс, кіносценаріїв. За епопею "Артем Гармаш" удостоєний Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка 1969 р. Його ім'ям названа одна з вулиць та бібліотека в Києві; засновано кабінет-музей в Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва; відкрито меморіальну дошку на будинку на вул. Леніна, тепер - Богдана Хмельницького, 68, де жив письменник. Ім'я А.Головка носить теплохід, вулиця в Києві та в радгоспі "Червоний Перекоп", школа у м. Козельщині, де діє його меморіальна кімната.

Член СРСР з 1934 р.

Помер 5 грудня 1972 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 2).

Автори пам'ятника - скульптори М.К.Веронський і В.М.Костін.

Іван Харитонович Головченко народився 14 жовтня 1918 р. в с. Другому Лімані Дворічансько-го району на Харківщині.

Автор книжок оповідань та повістей: "Третя зустріч", "Чорна стежка", "Каменистими тропами", "Неоконченне дело"; романів (у співавторстві з О. Мусієнком) - "Золоті ворота", "Чорне сонце", "Білий морок", "Голубий берег".

Удостоєний премії ім. А.Головка (2001) за роман "Злочин без покари".

Член СП СРСР з 1967 р. Проживав у Києві у пров. Виноградному, 4.

Помер 8 листопада 1992 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 52а-11-2).

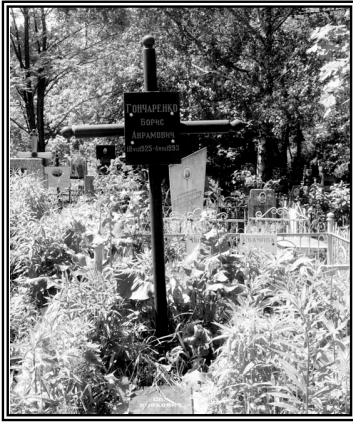
Олесь (Олександр) Терентійович Гончар (справжнє прізвище Білименко) народився 3 квітня 1918 р. в словоді Сухій Ковеляцького р-ну Полтавської обл. З 1938 р. - студент філологічного факультету Хмельницького університету. 1941 р. добровольцем пішов на фронт. Нагороджений орденами Слави 3-го ст. Чоловік Зірки, трьома медалями "За відвагу" та іншими медалями. Після демобілізації закінчив Дніпропетровський університет (1946), був асистентом кафедри української літератури Дніпропетровського університету, аспірантом Інституту літератури АН УРСР, головним редактором журналу "Вітчизна". 1959-1971 рр. - Голова правління Спілки письменників України, з 1959 - секретар правління СП СРСР.

Серія його видань: Твори в 2-х, 4-х, 5-ти, 6-ти і 7-ми том. У якій перекладено більш як сорока мовами зарубіжних мов. 1964 р. за роман "Тронка" удостоєний Ленінської премії, за роман "Прапороносці" - двох Державних премій СРСР (1947, 1948), за роман "Твоя зоря" - Державної премії СРСР (1982), за роман "Людина і зброя" - Державної премії Української РСР ім. Т. Г. Шевченка (1962). Герой України (2005).

Член СП СРСР з 1946 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Богдана Хмельницького, 68, де відкрито меморіальну дошку. Його ім'ям названо вулицю столиці, парк.

Помер 14 липня 1995 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1). Автор надгробка скульптор Є.Прокопов.

Борис Аврамович Гончаренко народився 18 липня 1925 р. в Новомиргороді на Кіровоградщині. Закінчив Чернівецький учительський інститут (1952). Працював у редакціях обласних газет "Радянська Буковина", "Чорноморська комунa" та в редакції газети "Сільські вісті", в товаристві "Знання". 1973 - 1982 рр. - заступник редактора газети "Літературна Україна", 1982-1986- завідував відділом культури газети "Права України".

Окремими виданнями вийшли книжки: "Львівська школа" (повість, оповідання, нариси), "Естафета" (оповідання, нариси), "Стоїть гора високая" (повість), "Гості буковинської орлиці" (оповідання), "Головую другий рік" (повість, оповідання). Автор повістей: "Дні нашої ріднини", "Повість про перше й останнє", "Облачний клекіт", опублікованих у журналах.

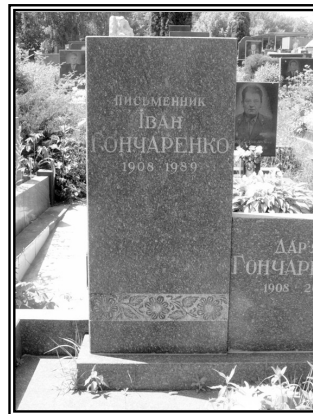
Член СП СРСР з 1961 р. Проживав у Києві на вул. Борщагівській, 129/131.

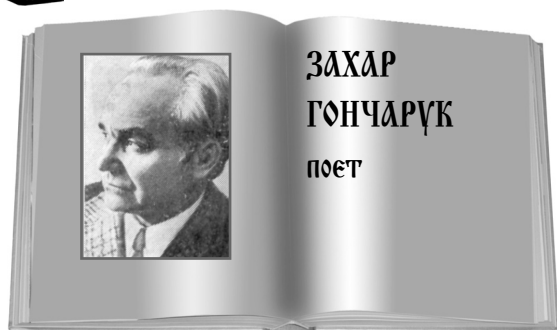
Помер 7 березня 1993 р. Похований на Міському (Бокішній) кладовищі в Києві (ділянка 60-29-4).

Іван Іванович Гончаренко народився 30 липня 1908 р. в с. Яблуневі на Полтавщині. Закінчив Інститут червоної професури (1934). Працював редактором, науковим працівником Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка, керівником кабінету молодого автора при Спілці письменників України, відповідальним секретарем комісії СПУ по військовому та художній літературі. Серед книжок: "Дружина", "Наприштованні", "За наше щастя", "Край рідний", "Одеса, Севастополь", "Примор'я", "Заручини" (поема), "На землі онцеленій", "Вірші та поеми", "Іду землею рідною", "Матрос Гайдай", "Пісні моєї юності", "На шляху життя", "Поезії", "Літа ідуть", "Обеліски", "Сіяйте, зорі яснії", Твори в 2-х т.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. М. Коцюбинського, 2.

Помер 5 червня 1988 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52а-2-11).

Захар Власович Гончарук народився 23 лютого 1921 р. в с. Коритні Монастирищенського р-ну Черкаської обл. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами і медалями. Працював: редактором Держлітвидаву України, завідував відділом журналів "Піонерія" і "Вітчизна".

Автор збірок: "Голубиний ранок", "Дніпрові думи", "Доля", "Квінта", "Злагода", "Апасіоната", "Ядран" (переклад із сербохорватської), "Моя константа", "Домінанта". Удостоєний премії ім. П. Тичини (1997, посмертно).

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на вул. Ю.Коцюбинського, 7.

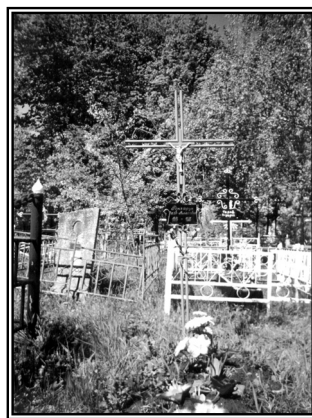
Помер 19 листопада 1993 р. Похований на кладовищі с. Коритні Монастирищенського району Черкаської області.

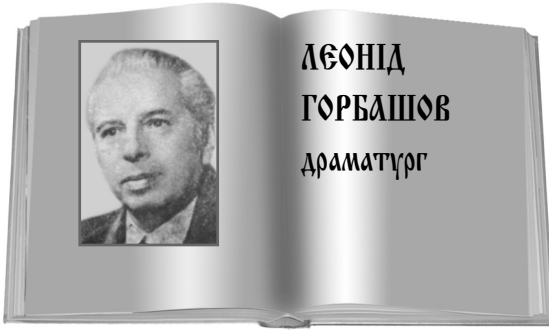
Яків Власович Гончарук народився 18 серпня 1931 р. в с. Коритні Монастирищенського району Черкаської області. Закінчив Козятинський металотехнікум та філологічний факультет Київського університету (1959). Працював редактором у видавництві "Радянський письменник".

Автор книжок: "Сізірї Велеса", "Шануїся замолоду", "Часня - пташок віщій"; казки для дітей "Зайчик-привічник". Виступав з художніми та документальними нарисами.

Член СП СРСР з 1982 р. Проживав у Києві на вул. ґрицького, 23.

Помер 5 вересня 2000 р. Похований в с. Коритні Монастирищенського району Черкаської області.

Леонід Наумович Горбашов народився 25 грудня 1914 р. в м. Черняхіві Житомирської обл. Закінчив Київський медінститут (1941). Учасник Другої світової війни. Нагороджений медалями.

Друкуватись почав у роки війни. Писав російською мовою. Автор п'єс: "Прилетят журавли", "Преступление, за которое не судят", "Дороги начинаются с вокзала", "Исповедь", "Уроки искренности", "Мишень", "Шестое небо", "Единственное преимущество".

Член СП СРСР з 1969 р. Проживав у Києві на бульварі Дружби народів, 9.

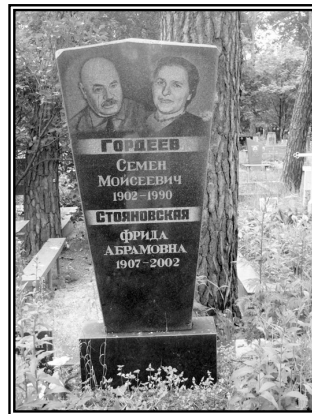
Помер 25 червня 1980 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50).

Самуїл Мойсейович Гордеев (справжнє Гольдфайн) народився 12 липня 1902 р. в Мадарові на Київщині. Учасник Другої світової війни. Працював на Київському заводі "Армат", журналістом.

Серед творів: "Стіхи", "Месть", "Судьба", "Приазовье", "Среднем согретое", "Встреча с юностью", "Золотые ворота", "Незамерзающее течение", "Искривное", "Теплое прикосновение".

Член СП СРСР з 1935 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 17 лютого 1990 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 32).

**ПЕТРО
ГОРЕЦЬКИЙ**
поет

Петро Гнатович Горецький народився 26 червня 1919 р. в с. Максимільянівці Мар'їнського району Донецької області. Перебував на літературній роботі в Закарпатті, на Львівщині та в Києві. Закінчив філологічний факультет Ужгородського університету (1956).

Автор збірок: "Джерело", "Весна", "Щедрі любов", "Любовь зовет", "З дніпровської кручі", "Вічне тепло", "Осінні прокося", "З доріг життя", "Зачарованість".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Тростянецькій, 6-Ж.

Помер 1 березні 1997 р. Похований у Білорусі.

Василь Петрович Горленко народився 2 січня 1853 року в с. Ярошівці, тепер Українському на Чернігівщині. Навчався в Ніжинському ліцеї та паризькій Сорбонні. Перша його помітна праця - "Літературні дебюти Некрасова". Єдиним з перших подав відомості про рукописи російських повістей Т. Шевченка, надрукував кілька уривків з них. З часу заснування журналу "Киевская старина" (1882 р.) одним із його співробітників: виступав зі статтями з питань української літератури, мистецтва, історії, краєзнавства, фольклору та етнографії. Широко популяризував твори українських письменників.

Помер 27 квітня 1907 року в Петербурзі, тепер Санкт-Петербурзі. Згідно із заповітом його поховали в рідному селі на козацькому кладовищі поряд з могилами батьків.

**ВАСИЛЬ
ГОРЛЕНКО**
літературний
критик,
мистецтвознавець

**ЯКІВ
ГОРОДСЬКОЙ**
ПОЕТ

Яків Зіновійович Городської народився 23 жовтня 1898 р. в Дніпропетровську. Працював у редакціях газет. Учасник Другої світової війни.

Друкуватися почав 1916 р. Писав російською мовою. Автор збірок віршів: "О самом простом", "Железная бригада", "Отступление смерти", "Район", "Ясно вижу", "Моя страна", "Последний раунд", "Кавказская запись", "Дорога на Ирпень", "Сто миллионов", "Зеленый лист", "Встречи", "Оружие", "Киевляне", "Возвращение"; збірки критичних статей: "Заметки о литературе". Перекладав твори Т. Шевченка, І. Франка, Лесі Українки російською мовою.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 5 січня 1966 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 9).

Лідія Григорівна Горячко народилася 17 грудня 1913 р. в селі Ольшанці Кіровоградської обл. Закінчила філологічний факультет Київського університету (1941). Учителювала, працювала в геологічних експедиціях на Уралі та Україні. Нагороджена медалями.

Українською мовою її перекладах вийшли твори Д. Ангелова, М. Горчівкіна, С. Даскалова, Г. Карасларова, Є. Челіна та багатьох інших болгарських письменників.

Член СП СРСР з 1966 р. Проживала у Києві на вул. Кавказькій, 11.

Померла 2 серпня 1993 р. Похована на Лісовому кладовищі Києва.

**ЛІДІЯ
ГОРЯЧКО**
ПЕРЕКЛАДАЧКА

Ісаак Дем'янович Грекул народився 30 травня 1906 р. в с. Луңзі Дубоссарського р-ну (Молдавія). Закінчив Український комуністичний інститут журналістики ім. М.Островського в м. Харкові (1934). Учасник Другої світової війни. З 1956 р.-на видавничій роботі.

Автор книжок: "Байки О. Донича", "Константин Єтамати", "Олександр Донич" (у співавторстві), "Єтраницы дружбы" (у співавторстві), "З життєвого потоку".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на проспекті Науки, 33.

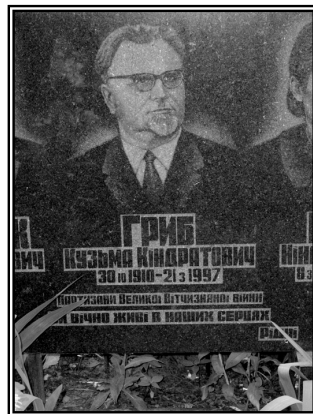
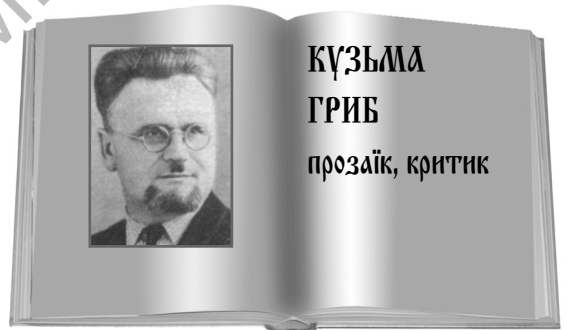
Помер 22 вересня 1992 р. Похований на Міському (Єршівці) кладовищі Києва (ділянка 9-6-1Д).

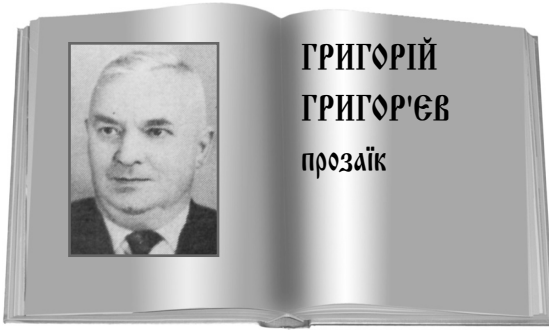
Кузьма Кіндратович Грив народився 22 жовтня 1910 р. в с. Верхівці Тростянецького р-ну Вінницької обл. Закінчив Вінницький педінститут (1933), навчався в Київському інституті народної освіти. Вчителював у середніх школах та технікумах. Учасник Другої світової війни.

Серед творів: "Бойове завдання", "Поврати ми", "Климко", "Гаршии постріл", "Партизанські таємниці", "Дванадцять і одна", "Назустріч юності". Оповідання "В зоряну ніч" відзначено Міжнародною премією за кращі твори для дітей (1966). За збірку повістей "Назустріч юності" автору присуджено премію ім. Лесі Українки (1986).

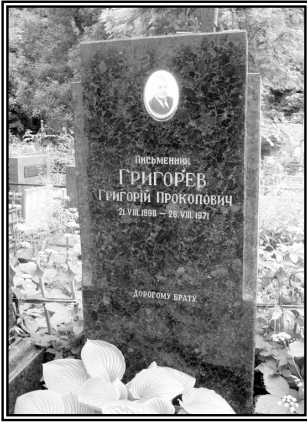
Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 21 вересня 1997 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 32-36-3).

**ГРИГОРІЙ
ГРИГОР'ЄВ**
прозаїк

Григорій Прокопович Григор'єв народився 21 серпня 1898р. в Києві. Закінчив Київський кіноінститут (1934). Працював на кіностудії, викладав у технікумі, друкувався в пресі.

Автор публіцистично-документальних книжок "У старому Києві", "Україна танцює", "Що було, те бачив", "Цікаві бувальщини", "Салка меду". Перекладав з марійської мови.

Член СП СРСР з 1964 р. Проживав у Києві на бульварі Лихачова, 6

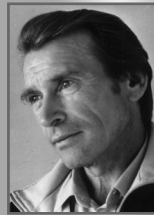
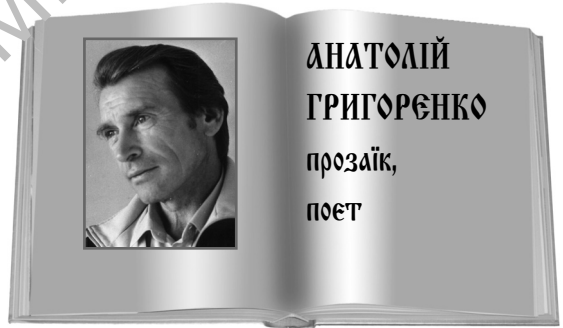
Помер 26 серпня 1971 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1-11).

Анатолій Кирилович Григоренко народився 5 червня 1937 р. в селі Пласкому Решетилівського району на Полтавщині. Навчався в Харківському автомобільно-дорожньому інституті. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1966). Працював у журналі "Знання та праця", щорічнику "Наука і культура", на республіканському радіо. В 1985-1995 роках працював у видавництві "Радянський письменник".

Автор роману "Запізнілий цвіт валінурії", повісті "Острів геніїв"; збірки віршів "Тінь Перуна". 2004 року видано книжку "Во храм дусі" (посмертно).

Член СП України з 1993 р. Проживав у Києві на вул. Лисківській, 9/22.

Помер 2 квітня 2001 р. Похований у с. Пласкому Решетилівського району Полтавської області.

**АНАТОЛІЙ
ГРИГОРЕНКО**
прозаїк,
поет

**ГРИЦЬКО
ГРИГОРЄНКО**
письменниця

Грицько Григоренко (Олександра Євгенівна Євдовщикова-Косач) народилася в березні 1867 р. в м. Макар'євому Костромської губернії. Вчила-ся в Київській жіночій гімназії, а потім на історико-філологічному факультеті Вищих жіночих курсів. 1901 р поїхала в Харків, а 1908 р. повернулася до Києва. Закінчивши юридичні курси, працювала в Київському суді. 1917 р. переїхала в Могилів-Подільський.

Серед творів: оповідання "Переселенці", "Ємерди", "Чи по правді?", збірка "Наші люди на селі", нариси та кілька п'єс.

Померла 27 квітня 1924 р. в Києві. Похована на Старокиївському цвинтарі в Києві біля Вознесенської церкви, яка в 1930-х роках знищена разом із цвинтарем. Поховання втрачено.

Микола Олександрович Григорів (Григор'єв) народився 20 січня 1924 р. в с. Ставдні Олександрівського району Кіровоградської області. Закінчив Кіровоградський педагогічний інститут (1955). Працював на освітянській роботі.

Автор збірок повістей та оповідань "Серпнева тиша", "Білий день".

Член СП СРСР з 1986 р. Проживав в Ірпені на Київщині, вул. Жовтнева, 158.

Помер 24 лютого 1997 р. Похований на кладовищі Ірпеня.

**МИКОЛА
ГРИГОРІВ**
прозаїк

**ДМИТРО
ГРИНЬКО**
критик, прозаїк,
перекладач

Дмитро Григорович Гринько народився 18 червня 1905 р. на хуторі Чернечині Диканського р-ну Полтавської області. Закінчив Московський університет (1932). Учасник Другої світової війни. В 1944-1964 рр. - відповідальний секретар журналу "Вітчизна", в 1964-1971 рр.-директор Українського відділення Літфонду СРСР.

Автор книжок оповідань і нарисів "Лице ворога", "Тринадцять", "Дмитро Остапенко", "Пологівських місця", "Любов і мужність", "Донецьк", "Під квітучим рай-деревом", "Чезвичайна історія", "Панас Кочура" (у співавторстві). Перекладав з російської, білоруської та польської мов.

Член СП СРСР з 1948 р. Проживав у Києві на вулиці Володимирській, 48-А.

Помер 28 вересня 1986 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (колонбарій).

Степан Платонович Гриценко народився 11 травня 1929 р. в с.Святодухівці (тепер Любимівка) Гуляйпільського району Запорізької області. 1948 р. закінчив Полігівське залізничне училище, 1960 - Московський університет культури і мистецтв. Друкувався у часописах: "Вітчизна", "Київ", "Україна", "Ангор", "Прапор", "Хлібороб України", "Старт", "Тривіна", "Барвінок", "Піонерія", а також у сатиричних журналах "Перець", "ВУЗ", "Крокодил" (Москва), "Божик" (Мінськ), "Шмелёв" (Алма-Ата), "Токмак" (Ашгабат), "Голуб" (Баку), "Капкан" (Чевоксари), "Чувачи" (Сиктивкар). Дійсний член Запорізької асоціації гумористів та сатириків "Весела Січ", лауреат Всеукраїнського конкурсу гумору та сатири, лауреат журналу "Перець", лауреат премії ім. А.Малишка (Обухівщина - 1993 р.). Дипломант Всеукраїнського конкурсу "Байка-2001". Серед творів: "На веселій хвилі", "Знаменитий віс", "Кіт і прогрес", "Посміємось разом", "Усмішка людину прикрашає", "Сміх і сльози"; дитячих - "Олесині друзі", "Хоробра Ната"; духовної поезії - "Розмова з Господом" (молитвенник), "Слово про Христа", "Творець Всесвіту".

Член СП України з 1999 р. Проживав в м. Українці Обухівського району Київської області, де і похований.

Помер 15 березня 2003 р.

**СТЕПАН
ГРИЦЕНКО**
гуморист

**ВАСИЛЬ
ГРІНЧАК**
поет

Василь Якович Грінчак народився 26 квітня 1928 р. в с. Китайгороді на Вінниччині. Закінчив філологічний факультет Одеського університету (1953). Працював у видавництвах "Молодь", "Веселка".

Автор збірок: "Мені не байдуже", "Кетяг калини", "Листи в безсмертя", "Вірність", "Вийшло в поле тополятко", "Боцман Птаха", "Дзює в морі", "Настині береги".

Член СП СРСР з 1959 о. Проживав у Києві у провулку Бастіонному, 11.

Помер 22 січня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі (Киев) (колумбарій).

Борис Дмитрович Грінченко народився 27 листопада (9 грудня) 1863 р. на хуторі Вільховому Ярі на Харківщині. З 1874 р. вчився у Харківській реальній школі. 1881 р. екстерном склав іспити на народного вчителя. Учителював на Харківщині, був статистиком у Херсонському земстві, проживав у Чернігові.

1902 р. переїхав до Києва, де почав працювати над чотиритомним "Словарем української мови", а також розніс чималу письменницьку, редакційну та видавничу діяльність. Деякий час головував у київській "Просвіті".

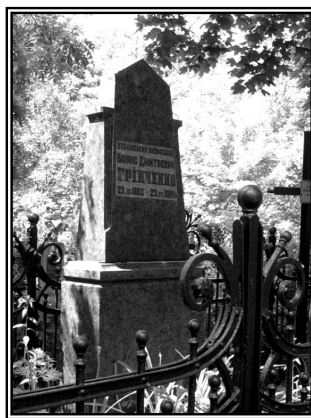
Серед творів: повісті "Сонячний промінь", "Брат на врата", драми "Ясні зорі", "Степовий гість"; "Українська граматики до науки читання і писання", 4-томний "Словар української мови".

1988 встановлено пам'ятник Б.Грінченку в м. Олександрівці на Луганщині. У Києві є вулиця його імені, а на будинку №9 на вул. Гоголівській, де жив Б.Грінченко, встановлено меморіальну дошку.

Помер Б. Грінченко 23 квітня (6 травня) 1910 р. в м. Оспедалетті (Італія), похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 9).

**БОРИС
ГРІНЧЕНКО**
етнограф, драматург, мовознавець

Марія Миколаївна Грінченко (дружина Б.Грінченка) народилася 23 травня 1863 р. (літ. псевд. - М. Данко, М. Доленко, М. Загірня, М. Чайченко) в м. Богодучові, тепер Харківська обл. Закінчила Богодучівську прогімназію, вчителювала (1881-1884). 1887-1894рр. проживала на Катеринославщині, потім переїхала до Чернігова, працювала у "Громаді". 1902 р. проживала у Києві, працювала над "Словарем української мови". В 1910-1918 рр. - керувала видавництвом ім. Б. Грінченка.

Серед творів: брошури - "Хто народив ворог", "Про державний лад у всяких народів", "Земельна справа у Новій Зеландії"; читанки - "Рідне слово" та "Наша рідна мова".

Проживала в Києві на вулиці Гоголівській, 9.

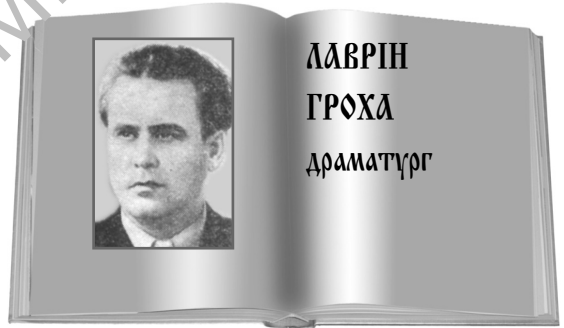
Померла М. Грінченко 15 липня 1928 р. Похована в Києві на Байковому кладовищі (ділянка 9). В огорожі, поруч з батьками, могила загиневої доньки - письменниці Насті Грінченко (1884-1908), авторки віршів, оповідань, перекладів.

Лаврін Прокопович Гроха народився 23 серпня 1908 р. в с. Козині Миронівського р-ну Київської обл. Закінчив профтехшколу (1925). Був журналістом. З 1948 р. працював у журналі "Перець".

Друкуватися почав 1924 р. Автор ліричної комедії "Ой у полі нивка" (у співстворстві з О.Левадою); одноактних комедій "Чобіт лиха наробив", "Невісточка", "Злощини", "Святі пройдисвіти"; книжок гумору і сатири "Квашені вітаміни", "Бекеша", "По цій мові-бубайте здорові", "Приварок", "Чистісінька правда"; збірок п'єс: "Мала драматургія", "Фестиваль", "Театр "Перця".

Член СП СРСР з 1953 р. Проживав у Києві на вулиці Толстого, 25.

Помер 19 вересня 1976 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі в Києві (ділянка 66а-11-14).

Іона Ісаакович Грубер народився 7 березня 1908 р. в с. Бояні Чернівецької області. Вчився в Чернівцях, в Австрії, у Польщі. З 1940 р. вчителював.

Автор збірки віршів "Геть з міста"; повістей "Візник", "Початок"; збірок "Сонце на порозі", "Розплющеними очима". Перекладав на німецьку мову твори українських письменників.

Член СП СРСР з 1946 р. Проживав у Києві на вулиці Челюскінців, тепер Костьольна, 15.

Помер І. Грубер 14 січня 1980 р. Похований у Києві на Миському (Берківці) кладовищі (ділянка 106)

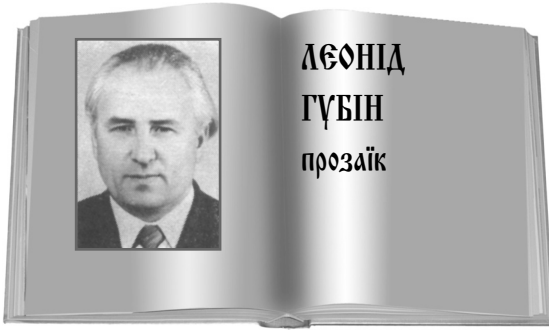
Валерій Леонідович Грузін народився 7 лютого 1944 р. в м. Києві. Закінчив Літературний інститут ім. О. М. Горького (1972). Працював токарем, монтером зв'язку, в Київській організації СПУ, зав. відділом публіцистики журналу "Радуга".

Автор збірок повістей та оповідань: "Крут", "Весной й летом", "Большая вода", "На дворе трава", "На ходом мостике" (у співавторстві), "Жакда".

Член СП СРСР з 1979 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер - О. Гончара, 52.

Помер 11 жовтня 1995 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 53-17-35).

ЛЕОНІД
ГҀБІН
прозаїк

Леонід (Олексій) Іванович ГҀбін народився 11 листопада 1926 р. в селищі Слов'яносербську, тепер Луганської обл. Працював слюсарем вагону-ремонтного депо. Закінчив факультет журналістики Донецької обласної партшколи. Працював літпрацівником, довгий час на Українському радіо та Республіканському телебаченні головним редактором.

Автор видань: "Первооткрыватель", "Большие грачи", "Камень-уголье", "Свадьбы играют в конце лета"; сценаріїв документальних фільмів "Иван Микитенко" (у співавторстві з С. Дикитенком), "За рекою, за Луганкой", "За оду в наследство", "Девички. Есть такое село". Лауреат премії ім. В.Г.Короленка.

Член СП СРСР з 1952 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 118.

Помер 21 лютого 1995 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 52а).

Юрій Наумович ГҀндич народився 19 січня 1901 р. в с. Носівці Любарського р-ну Житомирської обл. Навчався на робітфаці в Ніжми, з Харківському сільськогосподарському інституті та в Інституті червоної професурі (1933). Працював журналістом, редагував низку газет та журналів. Був членом літературної організації "ПлҀт".

Окремими виданнями вийшли: повість "Йосип Магомет", нарис "Йосип Магомет", "Маленькі оповідання". Перекладав з російської, білоруської, латиської, болгарської, сербської мов.

Член СП СРСР.

Помер 12 травня 1972 р. Похований на Міському кладовищі (ділянка 49-11-22).

ЮРКО
ГҀНДИЧ
прозаїк,
перекладач

Борис Микитович Гур'єв народився 10 вересня 1920 р. в Бердичеві на Житомирщині. Учасник Другої світової війни. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1945). Викладав в університеті, працював у видавництві "Дніпро".

Автор книжок: "Леонід Глібов", "Микола Тихонов"; статей та оглядів про українську джовтневу та сучасну літературу.

Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на вул. Сакаганського, 87.

Помер 14 вересня 1992 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 47-3).

Олекса Іванович Гурєїв народився 12 жовтня 1913 року на Криворізькому руднику "Інгuleць". Закінчив Київський пединститут (1940). Викладав українську мову й літературу в іншкласцькій середній школі на Криворіжжі. Працював на журналістській та видавничій роботі.

Автор поетичних книжок: "Ентузіасты шахт" і "Легенда про Ковзаря"; книжок прози "На околиці" (повість), "Осокорівські друзі", "Наша молодість" (роман), "Новели", "Життя іде" (роман), "Друзі не зраджують" (перша частина роману), "За снігами білими" (повісті), "Люди, з якими живу" (роман і нариси), "Командантська година" (документальний роман), "Друзі не зраджують" (вибрані твори).

Член СП СРСР з 1943 р. Проживав у Києві на проспекті Героїв Сталінграда, 15.

Помер 5 березня 1999 р. Похований на кладовищі Боярки Київської області.

**ВАЛЕРІЯ
ГҮРТОВЕНКО**
ПОЕТЕСА

Валерія Андріївна Гуртовенко народилася 9 квітня 1925 р. в с. Житниках на Черкащині. Закінчила Київський медінститут. Працювала лікарем.

Авторка збірок: "Мирні дні", "Промені й тіні", "Відсвіти", "Соната", "Мрійниця", "Ставлення", "День літнього сонцестояння", "Перетворення", "Поезії", "Червона книга для людини", "Людський вертеп".

Член СП СРСР з 1963 р. Проживала у Києві на вул. Пітерська, 2.

Померла 20 травня 1997 р. Похована на Лісовому кладовищі (ділянка 46-21-20).

Євген Пилипович Гүцало народився 14 січня 1937 р. в с. Старому Животові Ілмінецького р-ну Вінницької обл. Закінчив Ніжинський педінститут (1959). Працював у редакціях газет на Вінничині, Львівщині і Чернігівщині, в "Літературній Україні", у видавництві "Радянський письменник". Автор книжок: "Люди серед людей", "Яблука з осіннього саду", "Скупана в мочалку", "Хустина шовку зеленого", "Запах кропиви", "Що ми знаємо про любов", "Полонеза з гончим псом", "Шкільний хліб", "Мистецтво подохати жінкам", "Княжа гора"; романів "Позичений чоловік", "Парад планет"; збірок віршів "Письмо землі", "Час і пастір", "Живемо на Зорі"; книжок для дітей "Олень Август", "Пролетіли коні", "З горіха зерно", "У лелечому селі", "Дениско", "За обречені", "Зелене листячко з вирію", "Сайфора", "Жовтий гостинець"; Твори в 2-х томах.

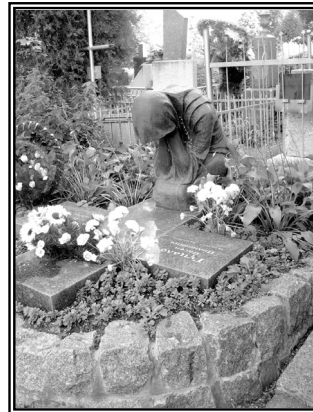
Лауреат премії ім. Ю. Яновського (1982) за оповідання "Полонеза з гончим псом", Державної премії Української РСР ім. Т. Г. Шевченка (1985) за повість "Сайфора" та премії ім. І.Огієнка (1996) посмертно.

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Суворова, 3.

Помер 4 липня 1995 р. Похований на Байковому старому кладовищі Києва.

**ЄВГЕН
ГҮЦАЛО**
ПРОЗАЙК, ПОЕТ

Анатолій Іванович Давидов народився 8 лютого 1938 р. в с. Бочках Конотопського району на Сумщині. Закінчив факультет природознавства Ніжинського педінституту. Працював головним редактором журналу "Барвінок", директором видавництва "Молодь". Заслужений працівник культури України.

Автор науково-художніх та художніх книжок для дітей та юнацтва: "Ширшає виднокрут", "Сонячні вершники", "Експедиція Сумичка", "Катамаран", "Без креслень і кельми", "Знай, люби, бережи", "Скарб", "Голубин по гурь", "Озивайко", "Сонечко спить у дзвониках", "Про Озивайка, лісовий люд та їхні незвичайні пригоди". Лауреат премії імені Лесі Українки (1987) за збірку оповідань "Сонечко спить у дзвониках".

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на бульварі Л. Українки, 24.

Помер 5 січня 2002 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 91-13-1).

Володимир Іванович Дарда народився 6 жовтня 1924 р. в с. Веселівці Баршівського району на Київщині. Учасник Другої світової війни. Закінчив Київський державний університет (1951). Працював у редакціях журналів "Вітчизна", "Зміна", у видавництвах "Мистецтво" і "Радянський письменник".

Автор книжок: "Земля, яку сховає Тарас", "Його кохана", "Сніг на зелене листя", "Повернення з пекла", "Зелений вітер", "Єго любовь", "Коли римляни гарматили"; віршів "Відчиняй віконце".

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 4.

Помер 13 липня 1992 р. Похований на Лук'янівському кладовищі Києва (ділянка 38-12-9).

Микола Павлович Дашкевич народився 4 серпня 1852 року в с. Бежів на Житомирщині. З 1868 року навчався в Київському університеті, де згодом працював професором. Представник культурно-історичної школи та порівняльно-історичного методу у літературознавстві. Досліджував західноєвропейську середньовічну літературу й романтичні течії, зокрема В. Шекспіра, а також О. Пушкіна, В. Жуковського, М. Лермонтова, Л. Гоголя, А. Метлинського та ін. Працював у галузі історіографії - його розвідки про Данила Галицького, Литовсько-Руську державу, походження козаччини.

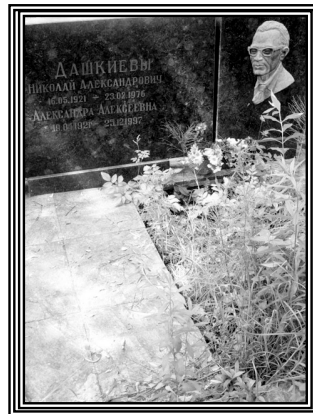
Помер 29 січня 1908 року в Києві.

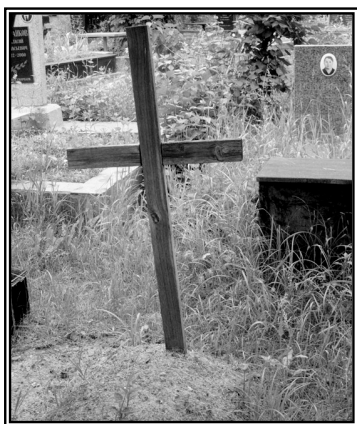
Микола Олександрович Дашкієв народився 16 травня 1921 р. в м. Краснокутській Харківської обл. Навчався на фізичному факультеті Ленінградського університету, звідки вив Харківський педінститут (1948). Учасник Другої світової війни. Друкуватися почав 1943 р.

Автор збірки віршів: "На перевалі", науково-фантастичного роману: "Горжество життя"; повістей і романів: "Володар Всесвіту", "Зуби дракона", "Зативела Україна"; збірки оповідань "Галатея"; повісті "З безодні минулого", "Кришталеві дорослі". Творів у 2-х т. (1981, посмертно); роману "Страчена пісня" (1985, посмертно).

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, нині Б.Хмельницького, 35, згодом на вулиці Пітерській, 4.

Помер 23 лютого 1976 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі в Києві (ділянка 66-23-38).

Галина Олексіївна Демченко народилася 28 грудня 1922 р. в с. Олександрівці Олександрівського району Кіровоградської обл. Закінчила Київське училище прикладних мистецтв (1949). Працювала художником декоративного ткацтва, в редакції журналу "Малютко".

Авторка книжок для дітей: "Малютам", "Дідусеві казки", "Загадки та вигадки", "Оповідання золотавки", "Квіти-квіточки", "Скаче зайчик".

Член СП СРСР з 1956 р. Проживала в Києві на вулиці Симиренка, 14/9.

Померла 10 червня 1986 р. Похована на Лісовому кладовищі (ділянка 84-25-27).

Ігор Олександрович Дзевєрін народився 5 листопада 1929 р. в м. Драбові на Черкащині. Закінчив філологічний факультет Львівського університету та аспірантуру. Доктор філологічних наук, професор, академік НАН України. Був директором Інституту літератури НАН України.

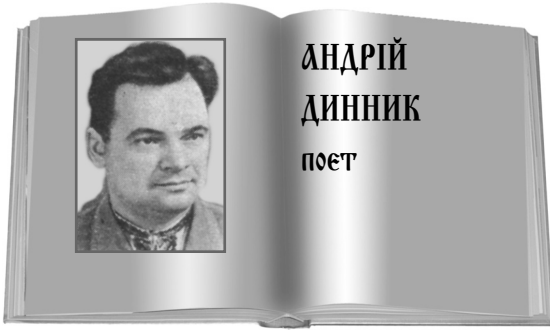
Автор твору "Остеп Ешиша". Один з авторів багатьох колективних літературознавчих досліджень.

Лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка (1988) за наукову редакцію, підготовку текстів та упорядкування Зібрання творів І.Франка. Лауреат премії імені О. Білецького.

Член СП СРСР з 1961 р. Проживав у Києві на вул. Володимирській, 51/53.

Помер 13 лютого 2001 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 27-А).

**АНДРІЙ
ДИННИК**
поет

Андрій Леонтійович Динник народився 6 березня 1920 р. в с. Ковижчах Бобрівського району на Чернігівщині. Під час Другої світової війни був у партизанях. Закінчив Київський політехнічний інститут (1949). Працював у Київському радіоцентрі.

Автор збірок сатири та гумору: "Підслухана розмова", "Ридиколь і торбина", "Всім по заслугі", "Проста арифметика", "За що не дякують", "Не в тому напрямку", "Ісконне слово", "Кропива", "Веселенькі бубли", "Окрема ситуація".

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Броварах, Київської обл. на вул. Мутузова, 6.

Помер 30 березня 1987 р. Похований на міському кладовищі Броварів.

Василь Іванович Діденко народився 3 лютого 1937 р. в м. Гуляйполі на Запоріжжі. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1959). Був на журналістській роботі.

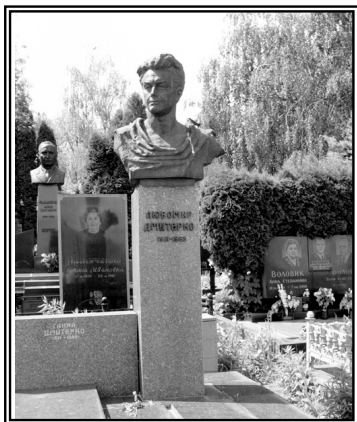
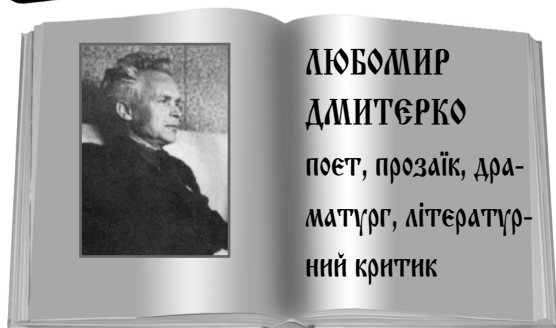
Автор збірок: "Зацвітай, калино", "Під зорями ясними", "Заповітна земля", "Дзвонять конвалії" (1972), "Бризка", "Мережки сонця", "Вродливий день", "Далеко-край".

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Києві на вулиці Гостомішева, тепер Мала Житомирська, 14.

Помер 14 квітня 1990 р. Похований на Північному (Бровари) кладовищі столиці (ділянка 14).

**ВАСИЛЬ
ДИДЕНКО**
поет

Любомир Дмитрович Дмитерко народився 18 березня 1911 р. в с. Винниках на Львівщині. Навчався в Інституті народної освіти, на сценарних курсах при кіноінституті. Працював редактором на Київській кіностудії, заступником голови правління ЄПУ, головним редактором журналу "Вітчизна". 1958 та 1962 рр. брав участь у роботі сесії Генеральної Асамблеї ООН. Автор книжок: "Багряний ранок", "Гарячий сучоділ", "Проліски", "Перетворення світу", "В обіймах сонця", "Ой у полі, де тополи...", "Київські кречі", "Крилатий кінь", "Причетність", "Основа"; п'єси "Дівча доля"; книжок оповідань і нарисів: "Вітер з Сходу", "Поліські будні", "Там, де сяє Південний Хрест", "Наречена" (повість і оповідання) "Диво і зло Канади"; романів "Розлука", "Спалені громами", "Планета в теплах дощів", "Крізь дні і ночі", "Вибрані твори в 2-х т.", "З вирів життя". За книжки поезій "Основа" і "Світле мій" удостоєний Державної премії ім. Т. Г. Шевченка (1979).

Член СР СРСР з 1935 р. Проживав у Києві на вул. Када Лівкнехта, нині - Шовковична, 34/32, де встановлено меморіальну дошку.

Помер Л.Дмитерко 2 жовтня 1985 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50).

Автор надгробка - скульптор І.Макогон та архітектор М.Кислий.

Дніпрова Чайка (Людмила Олексіївна Васильєва (Березіна)) народилася 1 листопада 1861р. в с. Зеленому Яру Доманівського району Миколаївської обл. Навчалася в Одеській гімназії, деякий час вчителювала. Друкуватися почала з 1885 р.

Серед творів: "Писанка", "Хрестонос", "Чудний", п'єси "Казка про Сонце та його сина", "Коза-дереза", "Зима й весна, або Снігова краля"; Твори в 2-х т., "Вибрані твори, Твори в 2-х т.

Проживала у Києві на вулиці Саксаганського, 90.

Померла Дніпрова Чайка 13 березня 1927 р. Похована у Києві на Байковому кладовищі столиці (ділянка 2, центральна алея).

**АРКАДІЙ
ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ**
перекладач,
драматург

Аркадій Захарович Добровольський народився 23 листопада 1911 р. в с. Клекотині Шаргородського р-ну Вінницької обл. Закінчив Київський інститут народної освіти ім. Драгоманова (1933). Працював на Київській кіностудії художніх фільмів. Разом зі сценаристом Помещиковим написав сценарій фільму "Трактористи". З 1959 р. почав працювати в галузі художнього перекладу з англійської, французької, польської мов. 1967 р. написав у співавторстві з Л. Костенко сценарій фільму "Перевірте свої годинники", відзначений премією на республіканському конкурсі.

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на бульварі Лесі Українки, 20.

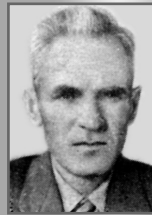
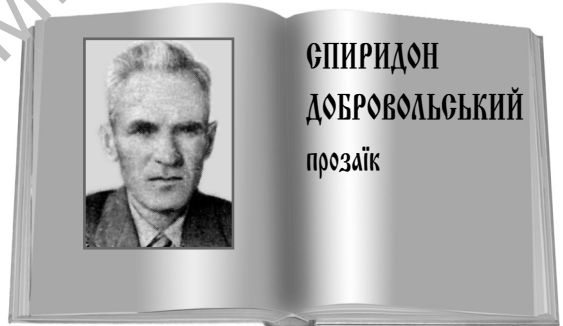
Помер 10 червня 1969 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 32-38-10).

Спиридон Петрович Добровольський народився 26 грудня 1894 р. в с. Єлизаветівка Новоукраїнського р-ну на Кіровоградщині. Один рік учився в університеті. Учасник громадянської і Другої світової воєн.

Писати почав 1926 р. Окремі члени виданнями вийшли: повість "Залізний кінь", п'єса "Кров за кров"; нарис "Чорноземній Дніпрельстан"; роман "Маяк"; збірки оповідань: "Прикре непорозуміння", "Харі-Назир", "Заради життя"; роман "Телевізійка невеличка"; повість "Олов'яні солдатики"; і горичні романи: "Очаківський розмир", "Карасуцький кут"; спогади "Про моє дитинство і братову юність".

Член СП СРСР з 1960 р. Проживав у Києві на вулиці Щербакова, 17.

Помер 30 листопада 1977 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 4-2-4-А).

**СПИРИДОН
ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ**
прозаїк

Олександр Петрович Довженко народився 12 вересня 1894 р. в с. Госниці на Чернігівщині. Закінчив Глухівський учительський інститут (1914), навчався в Київському комерційному інституті та Академії мистецтв. Працював на кіностудії художніх фільмів його імені.

Автор кіносценаріїв та режисер фільмів: "Вася-реформатор", "Ягідки кохання", "Сулма дикор'єра", "Арсенал", "Земля", "Іван", "Аероград", "Щорс", "Битва за нашу Радянську Україну", "Мічурін". Фільми "Щорс" (1941) і "Мічурін" (1949) відзначені Державними преміями СРСР. За сценарій "Поема про море" (1956) удостоєний Ленінської премії 1957 р. (помертвено). Серед творів: "Земля", "Аероград", "Щорс", "Зачарована Десна", "Поема про море"; поеми - "Життя в цвіт", "Потомки зaporожців"; "Мати"; Твори в 3-х т., Твори в 3-х т., Твори в 5-ти т., Твори в 5-ти т.

Член СП СРСР з 1934 р. Встановлено меморіальні дошки на будинку Київської кіностудії художніх фільмів (Бестєв-Литовський пр-т, тепер Перемоги, 90), та на будинку на вул. Карла Лібкнехта, тепер Шовковична, 10, де жив Довженко. В Києві кіностудія та вулиця названі його ім'ям. На території кіностудії встановлено пам'ятник.

Помер О. Довженко 25 листопада 1956 р. Похований у Москві на Новодівочому кладовищі (ділянка 3).

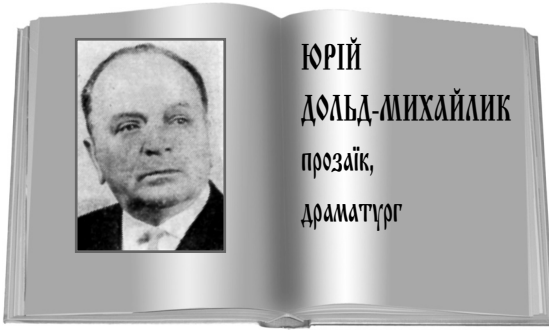
Михайло Васильович Доленго (Клоков) народився 10 серпня 1896 р. в м. Лебедині Сумської обл. Учився в Харківському університеті, закінчив аспірантуру з ботаніки (1922-1926) та літературознавства (1926-1930).

Серед творів: "Блакитна жалоба", "Об'єктивна лірика. Схеми і діалози", "Littegae (Моє письмо)", "Видані поезії", "Узьміль", "Зросло на камені", "Під гарячим небом", "Цілюще зілля", "Родючі", "Зелене й червоне" та літературознавчі роботи "Критичні етюди" і "Творчість Володимира Сосюри". Удостоєний Державної премії України в галузі науки і техніки за участь у створенні 12-томної праці "Флора України" (1969).

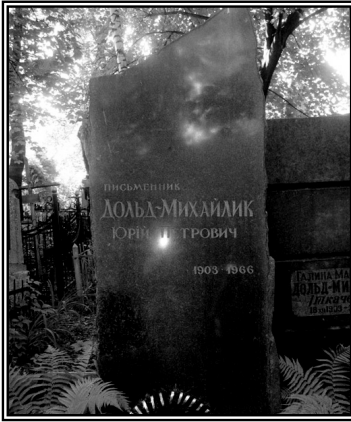
Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Володимирській, 51-53.

Помер М. Доленго 5 жовтня 1981 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі столиці (польська ділянка, 1, старого кладовища).

**ЮРІЙ
ДОЛЬД-МИХАЙЛИК**
прозаїк,
драматург

Юрій Дольд-Михайлик (Юрій Петрович Михайлик) народився 17 березня 1903 р. в с. Бутенках Ковеляцького р-ну Полтавської обл. Закінчив Дніпропетровський Інститут народної освіти. Працював бібліотекарем, співробітником газети. В роки Другої світової війни завідував літчастиною театру ім. Щорса. Після війни - у редакції газети "Радянська Україна", на видавничій роботі.

Друкуватись почав 1925 р. Автор збірок оповідань і нарисів: "Жіночі портрети", "Степ прагне", "Каховські оповідання", "Послесталінські матері"; романів: "Степовики", "І один і той же воїн", "У чорних лицарів", "Над Шпрее працюють хмари" та низки п'єс.

Член СП СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6, де встановлено меморіальну дошку. Вулиця в Києві носить його ім'я.

Помер 17 травня 1966 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 19).

Костянтин Васильович Домаров народився 8 серпня 1927 р. в с. Коршунівці Усть-Тарського району Новосибірської області. Закінчив Київський університет (1963). Працював у пресі. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом та багатьма медалями.

Автор книжок: "Попелюшки", "Гроза на Єлень-озере", "Сандвичі", "Синієт речка Тара", "Парнишка из дельних дубровок", "Золотая пряжа", "Кружка черного молока", "Улыбаясь зорям". Лауреат премії імені В. Короленка.

Член СП СРСР з 1981 р. Проживав у Києві на вул. Федьковича, 14.

Помер 26 грудня 1996 р. Похований на Говському кладовищі Києва (ділянка 22).

**КОСТЯНТИН
ДОМАРОВ**
прозаїк

**ГРИГОРІЙ
ДОНЕЦЬ**
поет

Григорій Прокопович Донець народився 30 листопада 1913 р. в с. Курилівці Канівського р-ну на Черкащині. Закінчив Черкаський педінститут (1934). Вчителював. Учасник Другої світової війни.

Серед книжок: "Дума про галичанку", "Канівська книга", "Придніпров'я", "В Коззаре-ревім краю", "Гомін землі", "Серце Прометея", "Земля Боянова", "Відлуння грому", "Вітми життя", "Київська книга", "Вибране".

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 14.

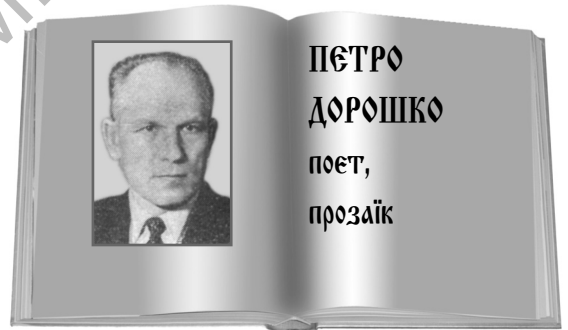
Помер 27 лютого 1985 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (колумбарій).

Петро Онуфрійович Дорошко народився 14 грудня 1910 р. в с. Тупичеві на Чернігівщині. Закінчив Харківський інститут педагогічно-професійної освіти (тепер Харківський університет). Учасник війни.

Автор книжок: "Сандомирський плацдарм", "Заполяр'я", "Серед степу широкого", "Дальні подорожі", "Вілюси м'ячів", "Літа і думи", "У Оленки коло уаг" (для дітей), "Живі джерела", "Дарунки": "Літа, дороги, зустрічі", "Пісня продовжується", "Мої тривоги", "Сполох уночі" (драматична поема), "Іволги мого саду", "Слід" та ін.; повісті "Лісова Гута"; роману "Не повтори мою долю".

Член СП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6.

Помер 7 січня 2001 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 11).

**ПЕТРО
ДОРОШКО**
поет,
прозаїк

**ОЛЕСЬ
ДОШВИТІЙ**
журналіст,
прозаїк

Олесь Досвітній (Олександр Федорович Скрипаль) народився 8 листопада 1891 р. в м. Вовчанську Харківської області. 1906 р. вступив до Петербурзького університету, але був виключений за революційну діяльність. Працював у редакціях газет та у Всеукраїнському фотокіноуправлінні.

Серед творів: "Новели", "Тюнгүй", "На чужині", "Чия віра краща?", "Алай", "Гюлле", "Нотатки мандрівника", "На плавнях", "Пімла", "Постати", "Сірко", "На той бік". "Новели", "Гюлле", романів "Американці", "Нас було троє", "Хто", "Кварцит". Його твори надawali мовами СРСР та світу.

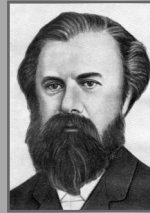
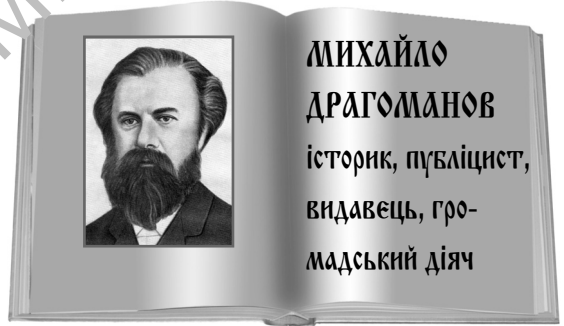
Помер 21 листопада 1942 р. Похований на Харківському кладовищі, яке вже не існує. На Байковому кладовищі Києва (ділянка 28) - символічний надгробок.

Михайло Петрович Драгоманов народився 18(30) вересня 1841 р. в м. Гадячі на Полтавщині у дворянській родині. Навчався в Гадяцькому повітовому училищі, Полтавській гімназії, університеті Св. Володимира, який закінчив 1863 р., а в 1864-75 рр. викладав там історію.

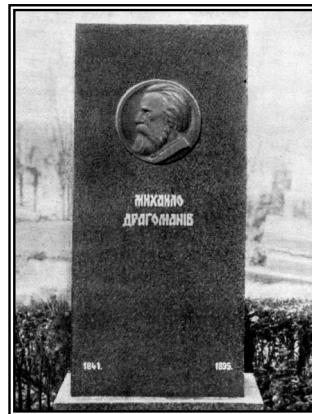
Видав з В. Антоновичем двотомник "Исторические песни малорусского народа", "Малорусские народные предания и рассказы". У 1876-89 рр. плідно й активно працював у Женеві як політик, науковець, видавець і публіцист. З 1889 р. і до смерті - професор Софійського університету. Його праці: "Передне слово до "Громади", "Пропаща час", "Шевченко, українофіли і соціалізм", "Историческая Польша и великорусская демократия", "Вольный союз", "Либерализм и земство в России", "Листи на Наддніпрянську Україну", "Собрание политических сочинений" в 2 т. та ін.

Проживав у Києві на вулиці Жаданівського, тепер Жиланська, 59 (будинок не зберігся).

Помер 20 червня (2 липня) 1895 р. Похований на кладовищі у Софії (Болгарія).

**МИХАЙЛО
ДРАГОМАНОВ**
історик, публіцист,
видавець, громадський діяч

Євген Антонович Дроб'язко народився 1 вересня 1898 р. у Києві. Закінчив Київський університет (1920) і театральний інститут (1923). Був на режисерській та редакторській роботі. Працював редактором у видавництві ДН УРСР.

Серед перекладів твори: О. Герцена, М. Горького, О. Грибоєдова, І. Крилова, О. Островського, О. Пушкіна, В. Маяковського, О. де Бальзака, Г. Гейне, Й.-В. Гете, Ю. Тувіма, Ф. Шіллера, Є. де Філіппо, Т. де Моліна, Ж. Мольєра, В. Незвала, Ю. Словацького. Його перу належать також переклади лібретто опер К.-В. Глюка "Сербей та Еввідіка", В.-А. Моцарта "Весілля Фігаро" і "Чарівна флейта", усіх трьох частин "Божественної комедії" Данте Алієскіє (1975). За переклад "Божественної комедії" Данте одержав премію ім. М.Т.Рильського.

Член СП СРСР з 1945 р. Проживав у Києві на вулиці Січєвої, повстання, тепер І.Мазепи, 24.

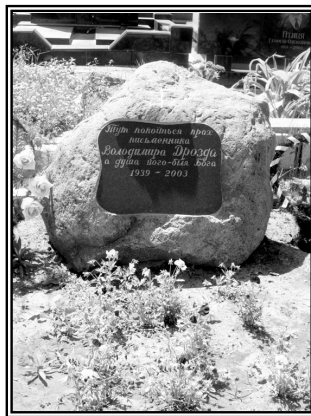
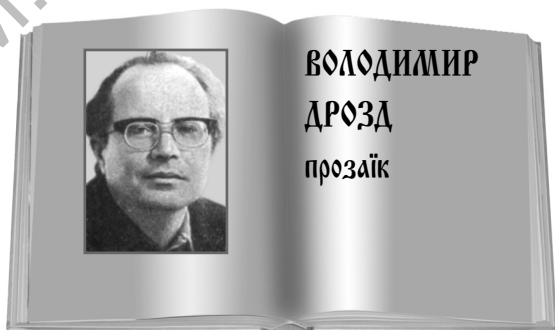
Помер 6 травня 1980 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

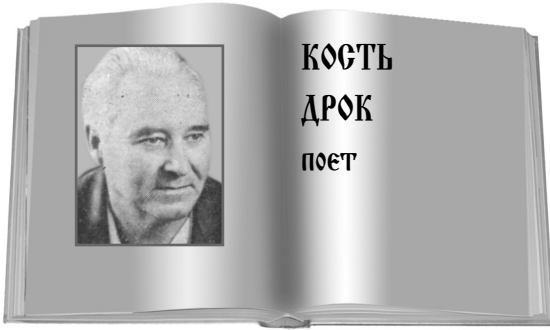
Володимир Григорович Дрозд народився 5 серпня 1939 р. в с. Петрушині Чернігівського району Чернігівської області. Закінчив факультет журналістики Київського університету, працював у пресі, був першим заступником голови Спілки письменників України.

Автор книжок: "Ир'я", "Ліч у вересні", "Крик птаха у сутінках", романів "Катастрофа", "Добра вість", "Ритми життя", "Дорога до матері", "Люди на землі", "Земля під копитами", "Самотній вовк", "Балада про Слєп'яна", "Листя землі". Лауреат премії імені А. Головка (1981) за роман "Земля під копитами", Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (1992) за роман-епіпею "Листя землі", міжнародної премії Фундації Антоновичів (США).

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 23 жовтня 2003 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49-А).

**КОСТЬ
ДРОК**
поет

Кость Леонідович Дрок народився 22 квітня 1919 р. в м. Луганську. Закінчив філологічний факультет Дніпропетровського університету. Учасник Другої світової війни. Працював власкором РАТАУ.

Автор збірок: "Хочу знати про Карпати", "Дніпровські мелодії", "Тобі радію", "Весняний плін", "Під вітрилами літ", "Освідчення", "Ластівки над землею", "Осіньне вогнище".

Член СП СРСР з 1949 р. Проживав у Києві на вул. Серафимовича, 15.

Помер 22 травня 1986 р. Похований на Байковому кладовищі (колумбарій 5, сектор 3-15-18).

Анатолій Павлович Дрофань народився 17 листопада 1919 р. в м. Ічні на Чернігівщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1945). Працював у редакціях газет та журналу "Україна".

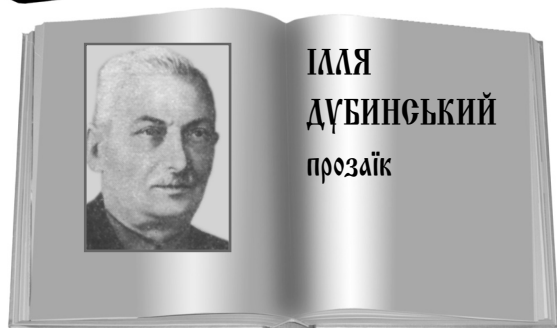
Серед творів: "Троянди", "Альбін", "Земля для квітів", "Сонцелюби", "Іменини", "У кожному камені - іскра", "Там на глибокого палаці", "Буремна тиша".

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав в Києві на вулиці Суворова, 3.

Помер 25 травня 1988 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 79).

**АНАТОЛІЙ
ДРОФАНЬ**
прозаїк

Ілля Володимирович Дубинський народився 29 березня 1898 р. в с. Бугтенках на Полтавщині. Навчався у Військовій академії ім. М. В. Фрунзе. Серед творів: "Залізни війці", "Контрұдар", "Золотая Липа", "Трұбачи трұбят тревогұ", (1967), "Наперекор ветрам", "Примаков" (у серії "ЖЗЛ", 1968), "Киевская тетрадь". Лауреат літературної премії імені Павла Тичини "Четття єдиної родини".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Євєрова, 3.

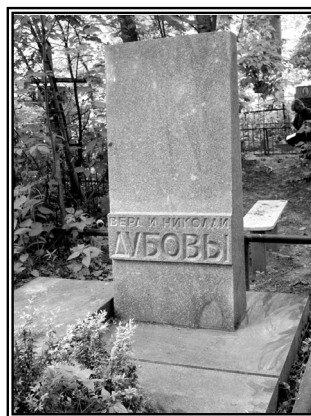
Помер 7 жовт. 1989 р. Похований на Байковому кладовищі, Києва (ділянка 52-16-27).

Микола Іванович Дубов народився 22 жовт. 1910 р. в Омську. З 1930 р. працював на паровозоремонтному заводі, у заводських багатотомних книжках, у редакціях газет та в журналі "Советская Україна" ("Радуга").

Автор п'єс: "У порога", "На сні паєт ұтро"; прозових книжок "На крає землі", "Огни на реке", "Сирота", "Там і тут", "Жесткая проба", "Небо с овчинкұ", "Мальчик у моря", "У отдельного стоящего дерева", "Беглец", "Небо з макове зерня". За роман "Горе одному" удостоєний Державної премії СРСР (1970).

Член СП СРСР з 1949 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку. Дитяча бібліотека №14 Києва названа його іменем, там встановлено погруддя письменника і створено музей.

Помер 24 травня 1983 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 47).

**МИКОЛА
ДЯТЛЕНКО**
перекладач

Микола Дмитрович Дятленко народився 26 листопада 1914 р. в с. Купичці Лебединського району на Сумщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету. Учасник Другої світової війни. Кандидат історичних наук.

Переклав з німецької твори Б. Брехта, А. Зеґерс, Є.-М. Ремарка, В. Шрайєра, М. Фріша, Г.Беляя, Й. Редінга та ін.

Член СП СРСР з 1965 р. Проживав у Києві на вул. Цитадельній, 5/9.

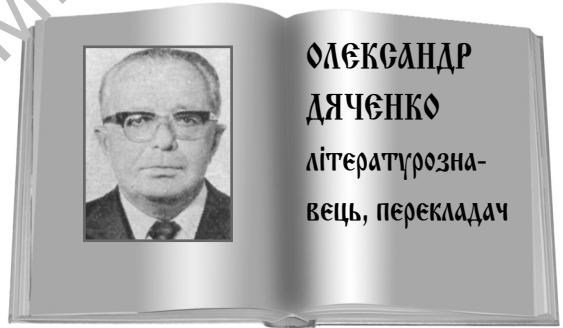
Помер 11 жовтня 1991 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 48-37-11).

Олександр Сергійович Дяченко народився 27 жовтня 1919 р. в с. Киченцях Корсунь-Шевченківського району на Київщині. Закінчив Київський університет (1947). Працював директором видавництва "Радянський письменник", відповідальним секретарем правління Київської організації СПУ, викладачем Київського університету. Кандидат філологічних наук.

Автор книжок: "Про людські характери", "Подвиг народу", "Письменник і його твір", "Література поєвди і коротьви", "Воїни і літописці". Перекладав українською мовою твори В. Бєльського, А. Макаренка, З. Кисельова, М. Наумова, О. Сабурова.

Член СП СРСР з 1952 р. Проживав у Києві на вулиці М.Коцюбинського, 2.

Помер 7 березня 1984 р. Похований на Міському кладовищі (Берківці) Києва (ділянка 81-19-22).

**ОЛЕКСАНДР
ДЯЧЕНКО**
літературозна-
вець, перекладач

**МИХАЙЛО
ДРАЙ-ХМАРА**
поет, перекладач,
педагог

Михайло Опанасович Драй-Хмара народився 10 жовтня 1889 р. в с. Малих Канівцях Чернوبайвського району на Черкащині в родині козацького походження. Вчився в Черкаській гімназії та Колегії Павла Галагана (1910), історико-філологічному факультеті Київського університету (1915). Писав вірші, літературознавчі статті з 1919 року.

Автор збірки поезій "Проростень", монографії "Леся Українка. Життя і творчість" та багатьох перекладів творів на українську мову - Л.Міцкевича, Ш.Бодлера, С.Дюшкіна, М.Лермонтова, О.Блока, С.Есєніна. 1969 року вийшло "Вибране" (посмертно). Завдяки дружині поета до нас дійшов рукопис другої його збірки "Сонячні марші" та написаний 1936 року у Лук'янівській в'язниці трагічний вірш "І знов обвуглений сірник мій".

Проживав у Києві на вулиці Садовій, 14. Був репресований.

Зачинив 19 січня 1939 р. на Коліївці у таворі Ортука.

Віра Михайлівна Єніна народилася 2 травня 1906 р. в с. Новотроїцькому Бердянського р-ну Запорізької обл. Закінчила Київський художній інститут (1929). Працювала у видавництвах А.Сковорода і Києва.

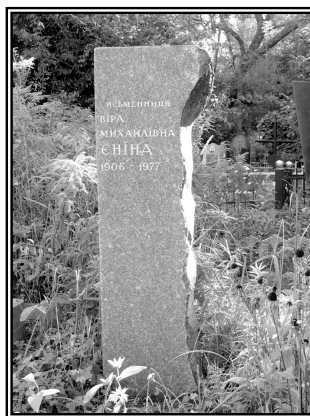
Окремими виданнями виходили повісті "Голубий потік", "Розступилася гора", "Нагорода", "Нова трембіта", "Українська квітка", "Вирок вважати умовним"; збірки оповідань "Серце бажає щастя", "Краса жіноча"; романи: "Минуле не минає", "Істини розкриваються поволі"; повість для юнацтва "Сердолікова усмішка"; спогади "Чотири довгих роки".

Член СП СРСР з 1952 р. Проживала в Києві на вулиці М.Коцюбинського, 2.

Померла 26 листопада 1977 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

**ВІРА
ЄНІНА**
прозаїк

Леонід Юхимович Єфімов народився 13 квітня 1924 р. в м. Києві. Учасник Другої світової війни. Закінчив філологічний факультет Київського педагогічного інституту. Був на редакційно-видавничій роботі. Заслужений журналіст України.

Автор книжок: "У пошуках істини", "По гарячих слідах", "Невідворотність", "Постріл з минулого", "Слідством встановлено", "Мене вбили гангстерами". Проживав у Києві на вул. Далій Житомирській, 10.

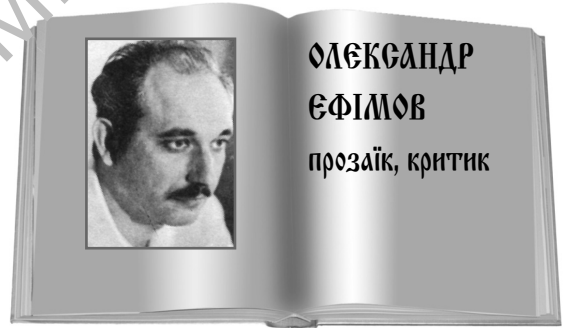
Помер 8 жовтня 1998 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (колумбарій, 13-5).

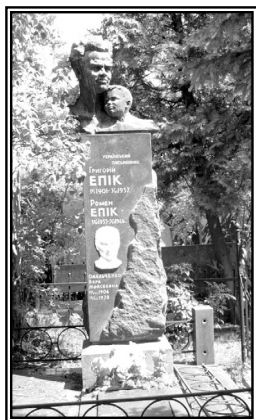
Олександр Миколайович Єфімов народився 12 серпня 1937 р. в м. Слуцьку (Беларусь). Закінчив Київський державний університет.

Автор багатьох критичних статей, оглядів, сценаріїв. Окремими виданнями вийшли книжки: "Скоріше в вирости!", "Здачі трапляються різні", "Ордени Великої слави", "Я - сам!", "Таємниця, одна невістка".

Проживав у Києві на вул. Щусєва, 34/1.

Помер 5 червня 1999 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 6-24-3).

Григорій Данилович Єпик народився 17 січня 1901 р. в передмісті м. Дніпропетровська (с. Кам'янка). Працював директором Державного видавництва художньої літератури. Навчався в Харківському інституті червоної професури (1925-1929). Серед творів: "Червона Ковза", "Терешко", "Том сатири"; п'єса "Кров на Лені"; "Без ґрунту", "Зустріч", "Непія", "Перша весна", "Петро Ромен"; Твори в 3-х т., Твори "Терша весна".

У червні 1934 року внаслідок "чистки", виключений з КП(б)У. 5 грудня 1934 року заарештований, під примусом "визнав" участь у терористичній організації, звільнений до Головкив. У жовтні 1937 року "за дедівістами" винесено вирок - розстріл і 3 листопада - виконано. 1956 року Г.Єпик реабілітовано.

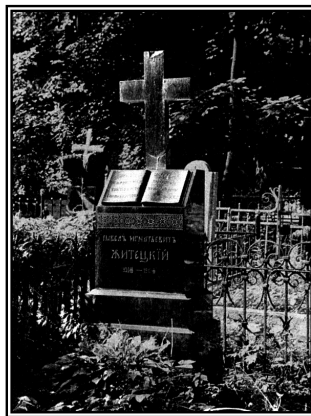
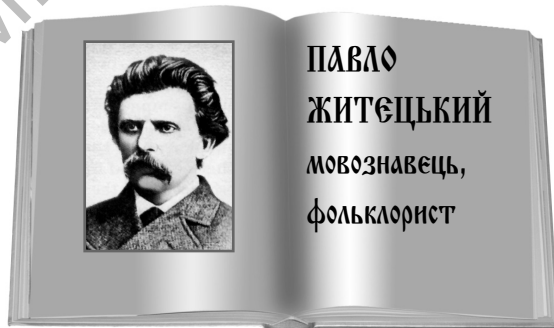
П. Байковому кладовищі в Києві - пам'ятник - символ (ділянка 8-А); скульптор В.Машкара.

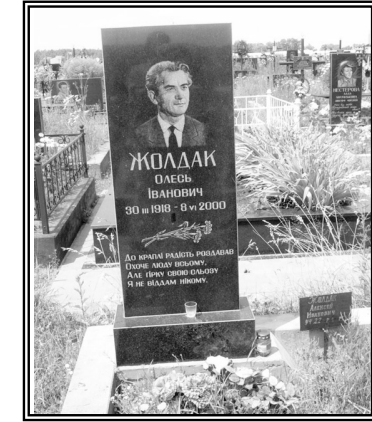
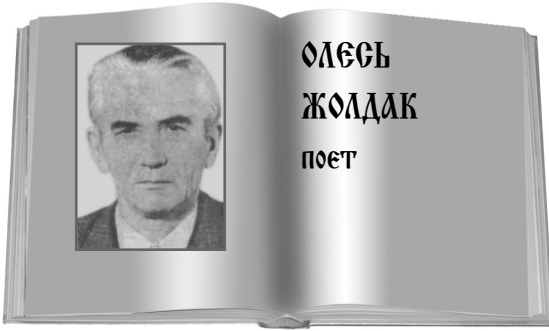
Павло Гнатович Житецький народився 1 січня (23 грудня) 1837 р. у Кременчуці на Полтавщині. Вчився в Переяславській духовній семінарії, яку закінчив 1857 р. Навчався в Київській духовній академії, але закінчив її і вступив на історико-філологічний факультет Київського університету, який закінчив 1864 р. Працював учителем російської мови та літератури в Кам'янець-Подільську. 1867 р. повернувся до Києва, працював у різних навчальних закладах. Досліджував українську мову й літературу. 1908 р. йому присуджено учений ступінь доктора філології.

Головні праці: "Очерк звуковой истории малорусского наречия" (1876), "Нариси з історії української літературної мови XVII в." "Описание Пересопницькой рукописи XVI в." (1876), "Энеида" И. Котляревского" (1900 і 1917 р. українською мовою).

Проживав у Києві на Андріївському узвозі, 34 та на вулиці Обсерваторній, 5.

Помер 18(5) березня 1911 р. Похований у Києві, на Байковому кладовищі (ділянка 1).

Олесь Іванович Жодак народився 30 березня 1918 р. в с. Верблюжці Новгородківського району Кіровоградської області. Закінчив Запорізький педагогічний інститут (1940). Учасник Другої світової війни.

Працював у редакціях газет: "Червоне Запоріжжя", "Радянська Україна", "Літературна Україна", журналі "Перець" та Держлітвидації. Автор збірок: "Щоб не журився колос", "Бризки Пегаса", "Рівновага", "Маститі мастаки". Лауреат премії імені Остапа Вишні (1987) за книжку "Маститі мастаки".

Член СП СРСР з 1961 р. Проживав у Києві на вул. Г. Сковороди, 11.

Помер 8 червня 2000 р. Похований на Південному кладовищі Києва (ділянка 22-9-19).

Семен Михайлович Жұрахович народився 6 листопада 1907 р. в с. Сокиліці Полтавської області. Закінчив робітфак у Полтаві та Київський педагогічний інститут. Учасник Другої світової війни. Працював у пресі.

Автор книжок: "Вітряні гори", "Вечір над Орількою", "Всі шукають амазоні", "Знову все перед очима", роману "Київські ночі", повісті "Гора над морем", "Світлі води", "Пам'яті пекучий біль" (спогоди), "Монологи на самоті". Лауреат премії імені Ю Яновського (1985) за цикл новел "Вічна дитина".

Член СР СРСР з 1948 р. Проживав у Києві на вул. Урицького, 31.

Помер у березні 1997 р.

**ОЛЕНА
ЖУРЛИВА**
поетеса

Олена Журлива (Олена Костянтинівна Котова) народилася 24 червня 1898 р. в м. Ємлі Київської (нині-Черкаської) області в родині вчителя. Закінчила Київський інститут народної освіти ім. Драгоманова (1922). Викладала в школах Києва, Харкова, Москви, Дніпропетровська, Кіровограда. Мала чудові вокальні дані, співала в операх.

Окремими виданнями вийшли збірки віршів: "Металом горно", "Багряний цвіт", "Поезії", "Земля в цвіт", "Червоне листя", збірки для дітей: "Хто знає, як рік минає", "Глуби", "Ой літечко, літо", "У нашій Наталі", "На зеленому городі"; "Вибране" (1974, гос.кертно).

Член СП СРСР з 1954 р. Проживала в Києві на вулиці Пушківській, 12.

Померла 10 червня 1971 р. Похована на міському кладовищі Кіровограда.

Любов Василівна Забашта народилася 3 лютого 1918 р. в Прилуках на Чернігівщині. Закінчила Одеський водний інститут (1941). Навчалася на літературному факультеті Київського педінституту.

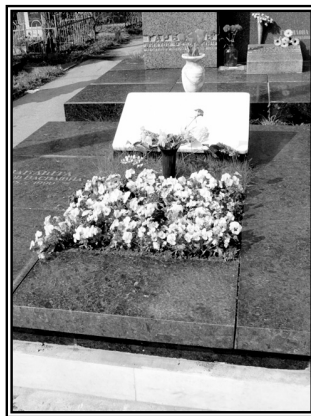
Серед творів: "Нові береги", "Цюв мовчали гармати", "Квіт папороті", "Гніздо голубки", "Скрипка Страдіварі", "Берег надії", "Вересневі світанки", "Київська герда", "Сівачі", "Відлуння тривожних доріг", "Післяниці білолиця", "Коли я виросту", "Після зеленого лісу"; п'єси "Весілля в Тернаві", "Троянди на камені"; драматична поема "Квіт папороті" (збірник "Драматичні твори"), повісті: "Крила Арсена Дороша", "Будинок мого дитинства"; романи: "Там, за рікою - молодість", "Крилаті мої кораблі"; "Вибране".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживала в Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Померла Л. Забашта 21 липня 1990 р. Похована у Києві на Байковому кладовищі біля чоловіка - поета А.Малишка (ділянка 1).

**ЛЮБОВ
ЗАБАШТА**
поетеса

Володимир Омелянович Забаштанський народився 5 жовтня 1940 р. в с. Браїлові Жмеринського р-ну Вінницької обл. Навчався у Мажківській вудівельній школі, працював каменярем у кар'єрах, підручним кофегара на цукровому заводі, робітником у радгоспі. Внаслідок нещасного випадку 1958 р. втратив зір і р-ки. 18-й юнак знайшов у собі сили і волю до життя. Закінчив з відзнакою філологічний факультет Київського державного університету (1969). Нагороджений орденом "Знак Пошани" та орденом "За мужність" III ст. Серед творів: "Наказ каменярів", "Віра в людину", "Моя вузькоколійка", "Гранітні краплі", "Крицею рядка", "Сині скелі", "Якби не було вогню" (у співавторстві з болгарським поетом Дам'яном Дам'яновим), "Вага слова", "Запах далини", "Треба стовити", "Жага життя", "Мужністю завдячує тобі", "Древо роду", "Браїлівські балади", "Вереснева земля", "Найкривніша рідня", "Гейчечкою слова".

Лауреат Республіканської премії імені М. Островського (1974) та Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка (1986) за збірку "Запах далини".

Член СД СРСР з 1967 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 2 грудня 2001 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 79-6-3).

Натан Ілліч Забара народився 27 грудня 1908р. в с. Рогачеві Новоград-Волинського району на Волині в сім'ї гончара. Вчився в аспірантурі Інституту єврейської культури АН УРСР, учасник Другої світової війни.

Писав єврейською мовою. Серйозні виданнями вийшли: "Радіороман", "Ниловка", "Люди і час", "Хлоп'ята", "Зр-їни в країну", "Батько". В перекладі на російську мову вийшли повість "Два сына", романи "Отец", "Сегодняя рождается мир", "Обыкновенная мать".

Член СД СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вуль. Вітчинова, 8, згодом на вул. М.Коцюбинського, 2.

Помер 19 лютого 1975 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 11-14-10).

Наталя Львівна Забіла народилася 5 березня 1903 р. у Петербурзі. Закінчила Харківський університет (1925). Працювала в редакціях журналів "Нова книга" та "Барвінок", в Українській книжковій палаті, керувала Харківською організацією СПУ.

Авторка творів: "Ясочина книжка", "Слово про Ігорів похід" (римований переспів), "Нам весело жити", "Марина Дмитрівна", "Під ясним сонцем", "Катруся вже велика", "Рідний Київ", "Весела абетка", "Малим про велике" "Дівочині пригоди хлопчика Юрчика та його діда", "Стояла собі хатка", "Про бабину казку", "Три чверті віку". Багато працювала в сфері художнього перекладу з російської, французької, польської та інших мов.

Удостоєна премії ім. Лесі Українки за драматичну поему "Троєчасні діти", п'єсу-фантазію "Перший крок" і поетичні твори останніх років (1972) та премію ім. О. Копиленка.

Член СЛ СРСР з 1934 р. Проживала в Києві на вулиці Заньковецької, 5/2.

Померла 6 лютого 1985 р. Похована у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 9).

Дмитро Юрійович Загұл народився 28 серпня 1890 р. в селі Мілієвому Вижиницького району Чернівецької області в селянській сім'ї.

Навчався на філософському факультеті Чернівецького університету. З 1915 р. жив в Одесі, потім - у Києві. Працював учителем. З 1922 р. перейшов на літературну роботу.

Друкуватись почав з 1907 р. Автор вірків поезій "З зелених гір", "На грані", "Наш день", "Мотиви", "Визраче", вірків літературно-критичних статей "Література чи літературщина", "Поетика", багатьох перекладів західноєвропейських поетів.

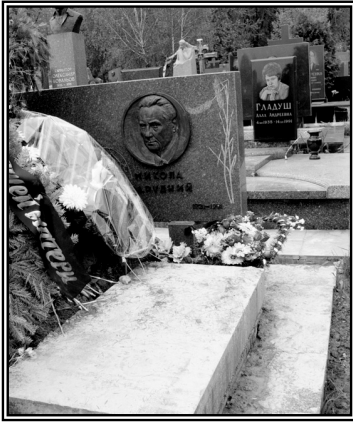
Член СЛ СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О. Гончара, 36-Б. Репресований. Реабілітований в 1957 р. (по смертю).

Помер в 1938 р. на Колімі.

**МИКОЛА
ЗАРҀДНИЙ**
Драматург,
прозаїк

Микола Якович ЗарҀдний народився 20 серпня 1921 р. в с. ОрҀховці Сквирського р-ну Київської обл. Закінчив факультет журналістики Казахського університету (Алма-Ата, 1942). Працював головним редактором Київської кіностудії ім. О.П. Довженка, секретарем правління СПУ, секретарем правління Київської організації СПУ.

Серед творів: "П'єси", "Фабрикант", "АнҀтеї", "Веселка", "На білому світі", "Сині роси", "На сьомому небі", "Рим, 17, до запитання", "Вірність", "Ҁран", "Острів твоєї мої", "Дороги, які ми вибираємо", "Пробачте, ми без гриму", "Пора жовтого листя", "Таке довге, довге літо", "На білому світі", "Ҁран". Глод".

За п'єсу "Тя" удостоєний Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка (1978).

Член СР СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Гоголівській 37/2.

Помер 20 серпня 1991 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 52-А).

Олексій Єлисейович Засенко народився 4 жовтня 1907 р. в с. Любарцях Бориспільського р-ну на Київщині. Закінчив Київський державний університет (1934). Ҁчасник Другої світової війни. Працював директором і головним редактором видавництва "Радянський письменник". Доктор філологічних наук, професор. Автор книжок: "Літературно-критичні нариси і статті", "Марко Вовчок і зарҀбіжні літератури", "Марко Вовчок. Життя, творчість, місце в історії літератури", "Осип Маковей і Марко Черемшина", "Дорогі мої сучасники". Працював над створенням "Історії української літератури" у восьми томах як один із її авторів. Лауреат Державної премії ім. Т.Г.Шевченка (1988) за наукову редакцію, підготовку текстів та упорядкування Зібрання творів І.Я.Франка у 50 томах (у співавторстві)

Член СР СРСР з 1951 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Велика Васильківська, 6.

Помер 8 травня 1993 р.

**ОЛЕКСІЙ
ЗАСЕНКО**
Літературознавець
критик

Ріталій Зіновійович Заславський народився 4 березня 1928 р. в Києві. Закінчив Літературний інститут ім. О. М. Горького (1962).

Автор збірок: "Прикосновенность", "Огниво", "Время", "Ровный свет", "Мой дом", "Годовщины", "Вздох и выдох", "Очнусь травой...", "Пока мы живы", "Королек й зима", "Мой сентябрь", "Рисунк на камне", "Расклещик афиш", "Ночное такси", "Маринка й малинка", "Топал тополь в Меантополь", "Тяпа".

Перекладав українську поезію російською мовою.

Лауреат премії ім.М.Ҁшак'ва (2000) за книгу поезії "Все так и есть".

Член СП СРСР з 1974 р. Проживав у Києві на вул. Ҁрицького,19.

Помер 13 березня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі, Києва (ділянка 49-А-4-6).

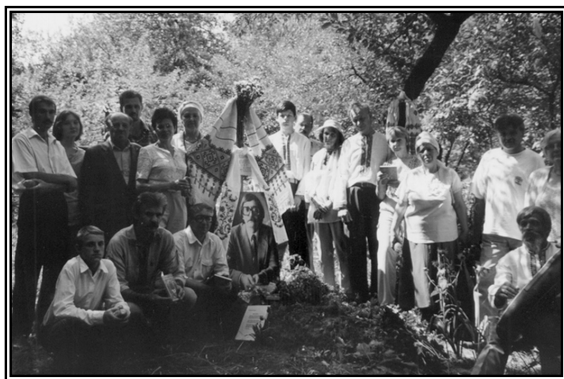
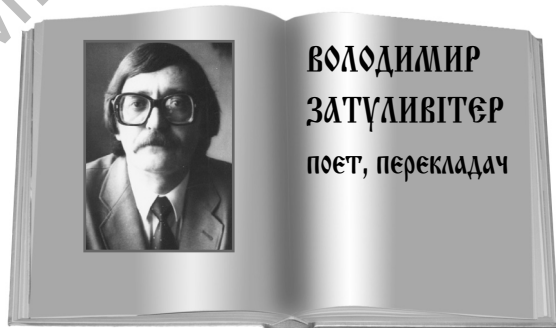
Володимир Іванович ЗатҀливітер народився 29 лютого 1944 р. в селі Явлучному Великописарівського району на СҀмщині в сҀм'ї потомственного козака. Закінчив філологічний факультет СҀмського педагогічного інституту (1966). Працював журналістом у видавництвах "Молодь", "Дніпро", "Основи", у журналі "СҀчасність".

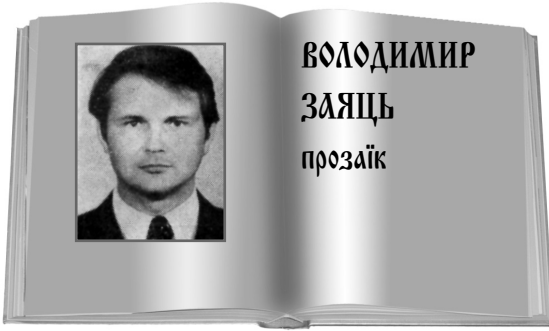
Автор поетичних книжок: "Теорія крила", "Теперішній час", "Тектонічна зона", "Пам'ять глини", "Зорна речовина", "Полотно", "Початкова школа", "Четвертий із триптиха". Працював у галузі художнього перекладу його твори перекладені багатьма мовами.

Лауреат премії імені П. Тичини (1987) за збірку "Полотно" та премії імені Павла Ҁсенка.

Член СП СРСР з 1977 р. Проживав у Києві на вул. Ризькій, 18. У БҀчаку засновано Літературно-меморіальний музей поета.

Трагічно загинув 15 січня 2003 р. Похований у с. БҀчаку Канівського району на Черкащині, напроти Тарасової гори на Козацькому шпилі.

**ВОЛОДИМИР
ЗЯЦЬ**
прозаїк

Володимир Аполлінарійович Заяць народився 9 вересня 1949 р. в с. Великій Бугаївці Васильківського району Київської області. Закінчив Київський медичний інститут (1972). Працював лікарем-педіатром у Вишгородському центрі швидкої допомоги.

Автор науково-фантастичних книжок: "Машина забуття", "Темпоавти", "Земля необетованная".

Член СП СРСР з 1987 р. Проживав у Києві на вул. Верховинній, 80.

Помер 20 грудня 2002 р.

Юрій Оліферович Збанацький народився 1 січня 1914 р. в с. Борсукові на Чернігівщині. Закінчив Ніжинський педінститут (1937). За переправу радянських військ через "Десну" присвоєно звання Героя. Серед творів: "Радість і надія", "На голубій вулиці"; книжок оповідань для дітей і дорослих: "Та все життя", "Над Десною", "Незабутнє", "В дорозі", "Доля", "Чого сміялися рибки", "Почесні вилиці", "Каленикові пригоди"; повістей "Тамниця Соколинного бору", "Лісова красуня", "Між добрими людьми", "Привітайте мене, друзі!", "Ми не з легенди", "Славко", "Я був дідусем"; п'єс "Завойовники", "Клієнти вудуть з доволі"; романів "Передзвонив", "Малинний дзвін", "Хвилі", "Кучуть зозулі"; "Творів у з'їхт."; повістей: "Між добрими людьми", "Морська чайка", "Беспель" та "Курячий бог", які є занізовані на кіностудії ім. О. П. Довженка. За сценарієм Ю. Збанацького поставлено кінофільми: "Тамниця партизанської землянки", "Чекайте зв'язкового".

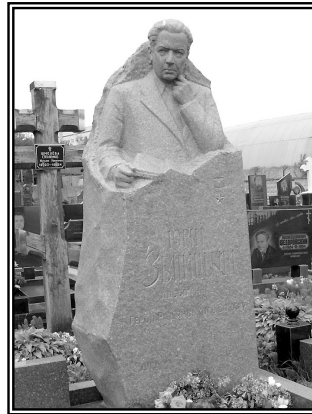
Лауреат Державної премії ім. Т. Г. Шевченка за роман "Хвилі" (1970), премії ім. Лесі Українки за твори для дітей (1970), Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського за роман "Малинний дзвін" (1959).

Член СП СРСР з 1948 р. Проживав у Києві на вул. М. Коцюбинського, 2, де встановлено меморіальну дошку.

Помер 25 червня 1994 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 13).

**ЮРІЙ
ЗБАНАЦЬКИЙ**
прозаїк

**ТАРАСІЙ
ЗЕМКА**
поет і перекладач

Тарасій Львович Земка народився у другій половині XVI століття. Був головним помічником київського архимандрита у видавничій справі. Писав передмови й післямови майже до всіх видань Києво-Печерської друкарні, що виходили у 1624-1631 роках, редагував переклади і сам перекладав, складав геральдичні епіграми та епіграми-емблеми. Один із засновників Київського братства та Лаврської школи, учителював там.

Помер 23 листопада 1632 року в Києві. Похований в Успенському соборі Києво-Печерської лаври.

Василь Сидорович Земляк народився 22 квітня 1923 р. в с. Коношівці Липовецького району на Вінниччині. Після закінчення середньої школи навчався в авіаційному училищі в Харкові. Закінчив Житомирський сільськогосподарський інститут (1950).

З 1958 р. працював у пресі, виконував видавничі роботи. В 1963-66 рр. - головний редактор Київської кіностудії художніх фільмів ім. О.П. Довженка, згодом - керівник студії однолінійної лайстерні.

Перші оповідання надруковані 1945 р. Серед творів: "Рідна сторона", "Кам'яний вхід", "Лебедина згряя", "Зелені млини"; п'єси "Президент"; "Чарівний кінь" (повісті й оповідання). За сценаріями В. Земляка поставлені художні кінофільми: "Люди моєї долини", "Новели красного змію", "Дочка Стратіона". Романи "Лебедина згряя" і "Зелені млини" відзначені Державною премією України ім. Т.Г. Шевченка (посмертно, 1978).

Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на вул. М.Коцюбинського, 2, де встановлено меморіальну дошку.

Помер В.Земляк 17 верезня 1977 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (колишня католицька ділянка). Автори пам'ятника - скульптор І.В. Макогон та архітектор О.С.Тамаров.

**ВАСИЛЬ
ЗЕМЛЯК**
драматург,
прозаїк

Микола Костьович Зеров народився 26 квітня 1890 року в місті Зінківці на Полтавщині в сім'ї вчителя. Закінчив Київську гімназію та університет Святого Володимира, (пізніше Київський університет називався Київським інститутом народної освіти), згодом став його професором. Редагував журнал "Книгар".

Друкувався з 1912 року, був визнаним метром київської школи неокласиків. Крім літературознавчих розвідок ("Нове українське письменство", "До джерел", "Від Кіліша до Винниченка"), було надруковано антологію перекладів із римської поезії та збірку оригінальних творів "Календар".

На хвилі репресій 30-х років за рецитування і засуджений на 10 років ув'язнення. По смертю реабілітований. У Головецькому завітрі здійснив повний переклад поеми Вергілія "Енеїда", що був, на жаль, втрачений під час війни.

У Києві проживав впродовж 1919-1920 років на Великій Підвальній, 36 (тепер Ярославів Вал), з осені 1923 - на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького 62.

Розстріляний 3 листопада 1937 року в Гондольській. Символічне поховання у Києві на Лук'янівському кладовищі (ділянка 12).

Олександр Вікторович Зима народився 8 березня 1937 року в с. Ривальчому Голопристанського р-ну на Херсонщині. Після закінчення середньої школи служив в армії. Друкувався в районній газеті, під час служби - в газеті Далекозахідного військового округу. Закінчив Львівський державний університет ім. І. Франка (1965). Був кореспондентом газети "Молоді України", редактором Львівського радіо і телебачення, державним службовцем Львівської облради. Пізніше - завідував редакцією поезії та першої книжки у видавництві "Молодь". Неодноразовий призер літературних та публіцистичних конкурсів.

Автор збіжок: оповідань "Хліб для подорожнього", "День молодого сонця", повістей і романів "Мідний серпень", "Терези", "Жолуди на піску", "День на роздуми", дитячих "Казки Дивоголяда", "Малий поводир", "Виростимо сад", "Зачарований хлопчик".

Член СП СРСР з 1974 р. Проживав у Києві на вулиці Героїв Сталінграда, 56.

Помер 3 травня 1986 року. Похований на Миському (Берківці) кладовищі (ділянка 1 (дитяча)-1-23).

Марко Давидович Зісман народився 19 вересня 1909 р. в Одесі. Закінчив Український інститут лінгвістичної освіти (1933). Працював у редакціях журналів і газет Києва та Львова. Учасник Другої світової війни.

Автор збірок: "Рот-фронт", "У всеозброєнні", "Різноміття", "Ряст". Працював у галузі художнього перекладу з російської, білоруської, польської, болгарської, німецької, єврейської на українську (твори М. Лермонтова, М. Ловцкова, О. К. Толстого, Янки Купали, Ю. Шевцького, І. Базова, Л. Стоянова, Д. Гофштайна, І. Фефера, Й.-В. Ге-ге, Г. Гейне, Ф. Шіллера, Б. Брехта, Ф. Вольфа, М. Ціммерінга).

Член СП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вулиці Шота Руставелі, 26.

Помер 12 січня 1985 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 22-16-27).

Юхим Петрович Зоря народився 29 вересня 1902 р. в с. Катюжинці Калинівського району Вінницької області. Закінчив Київський технічний університет (1929). Працював згодом театру ім. Франка, відповідальним секретарем журналу "Архітектура Радянської України". Учасник Другої світової війни. Нагороджений медалями.

У 1920-х роках почав друкувати поезії та оповідання. Автор роману "Діпо"; повісті "У залізничній підтинні"; збірок оповідань "Жовтнева тривога", "Остання мандрівка".

Член СП СРСР з 1935 р. Проживав у Києві в Музейному провулку, 8.

Помер 19 лютого 1971 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 21).

**ІВАН
ЗУБ**
критик,
літературознавець

Іван Васильович Зуб народився 7 жовтня 1929 р. в с. Варві Варвинського р-ну на Чернігівщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1954) й там же аспірантуру (1957). Кандидат філологічних наук. Працював у Спіці письменників України відповідальним секретарем комісії критики і теорії літератури, з 1965 р. - заступник редактора, з 1967 - редактор газети "Літературна Україна"; в 1973-1979 рр. завідував відділом критики журналу "Вітчизна"; був першим заступником головного редактора журналу "Радянське літературознавство" (1980-1984 рр.), з 1979-го старшим науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

Серед книжок: "Поетичні знаки життя", "Степан Олійник", виступає з курсів з літературно-критичними працями, з автор ряду нарисів життя і творчості українських письменників, зокрема - Остапа Вишні, О. Говіньки, Ю. Яновського, А. Малишка, І. Нехочи, А. Дмитерка, видрукуваних в колективних збірках та інших виданнях.

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Леонідова, 3-А.

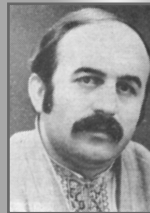
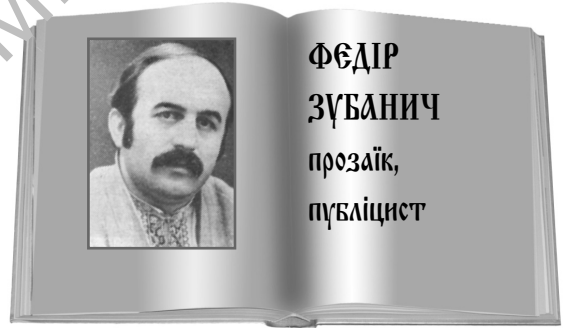
Помер 10 січня 2005 р. Похований на Північному кладовищі Києва.

Федір Іванович Зубанич народився 5 березня 1947 р. в с. Великому Березному Закарпатської області. Закінчив факультет журналістики Львівського університету (1971). Працював у редакціях газет, у журналі "Вітчизна".

Автор книжок: "Єдельвейс Євроси", "Довбушеві гори", "Полонина", "Діалоги серед літа", "Беркут - птах гірський", "Легенди про Початок і Край Світу". Лауреат премії Фонду Т. Г. Шевченка (1995).

Член СП СРСР з 1978 р. Проживав у Києві на вул. Бульбова, 4.

Помер 9 листопада 2004 р. у Києві. Похований на батьківщині в с. Великому Березному Закарпатської обл.

**ФЕДІР
ЗУБАНИЧ**
прозаїк,
публіцист

**ЮРІЙ
ІВАКІН**
літературознавець,
прозаїк

Юрій Олексійович Івакін народився 6 січня 1917 р. в Дніпропетровську. Закінчив Київський університет (1940). Працював викладачем учительського інституту в Івано-Франківську. Учасник Другої світової війни. З 1946 р.- аспірант, згодом-молодший і старший науковий співробітник відділу шевченкознавства Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Доктор філологічних наук.

Автор книжок: "Сатира Шевченка", "Стиль політичної поезії Шевченка. Етюди", "Коментар до "Кобзаря" Шевченка. Поезії до загибелі", "Коментар до "Кобзаря" Шевченка. Історія 1847-1861 рр.", "Шевченкознавство. Підручник й проблеми" (у співавторстві), "Проблеми творчого методу й поетики Шевченка", "Нотатки шевченкознавця"; збірок літератури зх пародій, фейлетонів, гумористичних оповідань.

За працю "Шевченківський словник" (у співавторстві) удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1980).

Член СП СРСР з 1967 р. Проживав у Києві на вулиці Свердлова, тепер Прорізна, 4.

Помер 6 березня 1983 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1).

Валерія (Воля) Володимирівна Іваненко народилася 25 грудня 1926 р. в Харкові в сім'ї письменниці О. Д. Іваненко. Закінчила біологічний факультет Київського університету (1950) та аспірантуру. Працювала викладачем університету та в "Реферативном журналі АН СРСР". В 1953 році захворіла і з того часу була прикута до ліжка.

Автор збірок оповідань: "Де вони блукають", "Хатинка в лісі", "Оленятко", "Ніч у лісі". Перекладача з російської та болгарської мов (твори С. Борузіна, Є. Пермяка, Г. Белева).

Член СП СРСР з 1963 р. Проживала в Києві на вулиці М. Коцюбинського, 2.

Померла 7 листопада 1968 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50). Авторки надгробка - скульптор В.М.Клоков та архітектор В.Я.Городської.

**ВАЛЕРІЯ
ІВАНЕНКО**
прозаїк, перекладач

Оксана Дмитрівна Іваненко народилася 13 квітня 1906 року в м. Полтаві. Закінчила Харківський інститут народної освіти та аспірантуру (1931), працювала під керівництвом А.С.Макаренка та у пресі. Авторка понад 50 книжок для дітей, серед них: "Майка та Жавка", "Ми ще невелички", "Весела дудочка", "Лісові казки", "Єдельвейс", "Казка про веселу Аль", "Три бажання", "Школа", "Таємниця", "Друкар книжок небачених", "Куди літав журавлик", "Рідні діти" (повість), "Богдан Хмельницький", "Казки", "Маленьким про великого Тараса", "Великий шум" (повість); романи "Три розві шляхи", "Марія". Лауреат Державної премії імені Т. Г. Шевченка за книгу "Завжди життєві" (1986) та премії імені Лесі Українки (1974).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживала в Києві на вул. М.Козьмінського, 2.

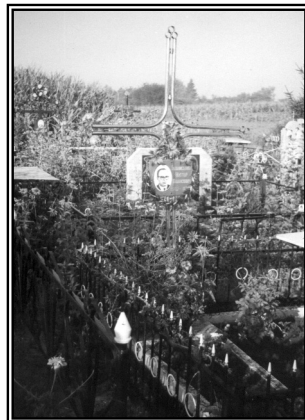
Померла 17 грудня 1997 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50) поряд із дочкою Б.єрією Володимирівною Іваненко.

Віктор Панасович Іванисенко народився 2 січня 1927 року в с. Новопавлівці Межівського району Дніпропетровської обл. в сім'ї вчителів. Закінчив філологічний факультет Харківського університету (1953). Працював учителем, завідувачем відділом в Інституті літератури АН УРСР ім. Т. Г. Шевченка; старшим науковим редактором Головної редакції Української Радянської енциклопедії. Кандидат філологічних наук.

Автор літературних портретів А. Малишка, М. Нагнівіді, П. Боронька, І. Гончаренка та ін. Окремими виданнями вийшли книги: "Сучасна ліроепічна поезія", "Українські письменники про літературу та мову", "Що таке лірика", "Народженні стилю"; в перекладі з польської "Повісті Юзефа Ігнація Крашевського", "Єжі Єнджієвич. Українські ночі, або родовід генія"; багатьох літературно-критичних статей.

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вул. Є.Потьє, 11.

Помер 2 листопада 1997 р. Похований на кладовищі с. Германівка Обухівського району на Київщині.

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

Віктор Михайлович Іванов народився 13 лютого 1909 р. в Козятині на Вінниччині. Закінчив Московський інститут кінематографії (1936). Учасник Другої світової війни. Працював асистентом режисера, режисером, сценаристом на Київській кіностудії художніх фільмів. Нагороджений орденом Червоної Зірки та медалями.

Автор книжок для дітей "Про нашу Наташу", "Доріжка", "Чиль".

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вулиці Гюлі Корольової, 9.

Помер 18 червня 1981 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

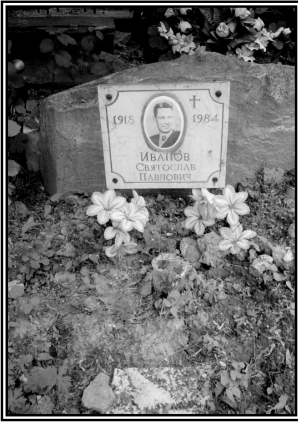
Петро Федорович Іванов народився 13 жовтня 1921 р. в селищі Великій Вергунці поблизу м. Луганська. Закінчив Київський університет ім. Т. Г. Шевченка. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями. Кандидат філологічних наук.

Автор збірок: "Моя анкетна відповідь", "Казка про ключ", "Травнева напрута", "Єдиний вимір", "Срібна траса", "Колиска материнських рук".

Член СП СРСР. Проживав у Києві на вулиці Гарі Дружби народів, 2.

Помер 6 липня 1997 р.

Святослав Павлович Іванов народився 29 жовтня 1918 р. в м. Києві в сім'ї службовців. Закінчив Київський університет (1941). Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами та медалями. Був редактором газет "Комсомольское знамя", "Вечірній Київ", заступником редактора газети "Правда України" та журналу "Соціалістична культура", головою Комітету з кінематографії при Раді Міністрів УРСР (Держкіно УРСР), викладачем Київського інституту театрального мистецтва. Кандидат мистецтвознавства, Заслужений працівник культури Української РСР.

Автор статей на літературні та мистецькі теми.

Член КП СРСР з 1948 р. Проживав у Києві на вул. Героїв Революції, тепер - Трьохсвятительська, 9-А.

Помер 7 жовтня 1984 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52-10-5 зліва).

Іван Семенович Іванченко народився 22 липня 1902 р. в м. Кролевеці на Сумщині. Закінчив загальноосвітні 4-річні курси в Києві (1930). Учасник Другої світової війни.

Автор віршів, пісень, дум (мелодії складав сам), опублікованих у колективних збірниках "Народні співці Радянської України", "Народ про Шевченка".

Член КП СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на вулиці Хрещатик, 21.

Помер 9 червня 1987 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 52).

Михайло Іванович Ігнатенко народився 28 грудня 1919 р. і в с. Предтечі на Єтавропольщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1946). Працював викладачем в Ужгородському педучилищі, Чернігівському педінституті. З 1958 р.- на редакційній роботі, в СП України. Нагороджений медалями.

Автор збірок "Боротьба триває", "Деснянські весни", "Заозерна далила", "В голубому ореолі", "Багрецева земля", "Барви на серці", "Земля моя - мій дім", "Що побило кризь серце", "Передчуття".

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на вулиці Щорса, 7/9.

Помер 19 грудня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі Києва.

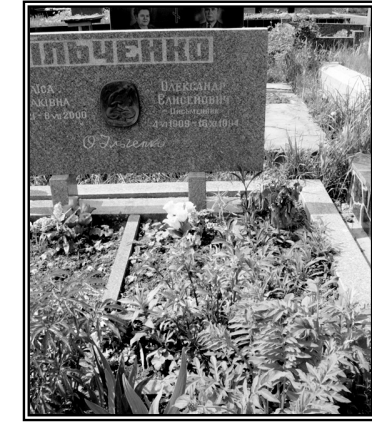
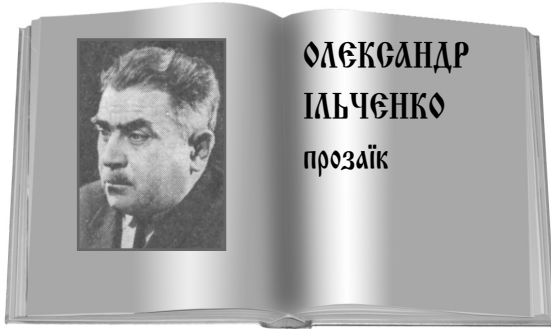
Перший київський митрополит із русичів. Автор твору "Слово про закон і благодать" - першої літературної пам'ятки, в якій стверджується єдність і єдність Руської землі. Започаткував теологічні і філософські засади Київського християнства.

Митрополит здійснив часткову реформу візантійського канонічного права та створював збірник законів "Руська правда". Йому належить "Слово про закон і благодать".

Вірогідно, після смерті Ярослава Мудрого (1054) його позбавлено сану й він прийняв у Печерському монастирі схиму під ім'ям Никона, а згодом став ігуменом цього монастиря. Традиція приписує йому авторство ще кількох богословсько-догматичних творів - "Сповідання віри", "Молитва", "Слово до брата стовпника", а також так званого Печерського літопису.

Дата народження і смерті невідомі. Поховано у Дальніх печерах Києво-Печерської лаври.

Олександр Єлисейович Ільченко народився 4 червня 1909р. в м. Харкові. Навчався у Харківському університеті. Був на видавничій і журналістській роботі.

Автор книжок: "Гірський пейзаж", "Память сердца", "Руквичка", "Звичайний хлопець", "Неаполітанка"; "Дві казки для дорослих" (повісті), "Багряний лист" (повісті, оповідання, нариси), "Каприччо" (повісті, оповідання, есе); Творів у 2-х т.; "Основа, или Кто там стучит в дверь"; роману "Козацькому роду нема щезає роду, або ж Мамай і Чужа Молодиця"; п'єси "Четвер-вурзька осінь", "Тривоги дальніх літ"; сценарію художнього фільму "Роман і Захарюшка".

Член СП СРСР з 1939. Проживав у Києві на вул. Володимирській, 73.

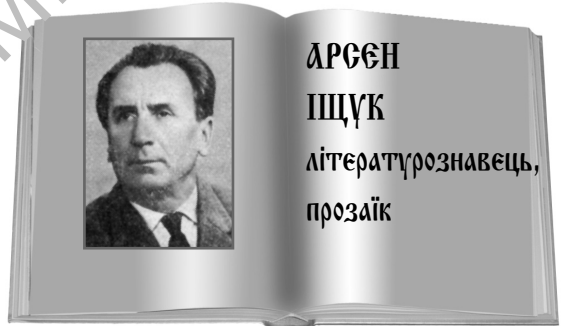
Помер 16 вересня 1994 р. Похований на Байковому кладовищі, Києва (ділянка 49-А).

Арсен Олексійович Іщук народився 22 червня 1908 р. в с. Городку Ружинського р-ну на Житомирщині. Закінчив Київський університет (1934). Кандидат філологічних наук, професор. З 1937 р. працював викладачем історії української літератури, деканом філологічного факультету, завідував кафедрою, був проректором Київського університету.

Автор монографій: "Десь Українка", "Павло Тичина"; критико-біографічного нарису "Василь Мінко"; літературно-критичних збірок "Статті", "На шляху поступу"; роману-хроніки "Вербівчина" (кн. 1-1961, кн. 2-1964, кн. 3-1975). Брав активну участь у здійсненні п'яти томного видання "Матеріалів до вивчення історії української літератури".

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на вулиці Толстого, 13.

Помер 21 грудня 1982 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

Віктор Іванович Кава народився 1 січня 1937 р. в с. Подолі Срібнянського р-ну Чернігівської обл. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1959). Працював редактором видавництва "Веселка", завідував відділом журналу "Барвінок", був літконсультантом комісії Спілки письменників України по роботі з молодими авторами. З 1983 р.-відповідальний секретар цієї Комісії.

Автор книжок: "Прогуляний день", "Історія одного велосипеда", "Вечірня телеграма", "Мені не страшно", "Так пахла тиша", "Малюнки", "Будь обережна, Марійко!", "Осінь з'їжджа", "На те літо, після війни", "Усмішка і Троє і весна"; повісті "День ясний і ночі героїні". Твори перекладали на російську, латиську, литовську, узбецьку, азербайджанську, білоруську і молдавську мови. Окремі твори перекладені на англійську, німецьку, угорську, болгарську, румунську мови. Лауреат літературної премії ім. Лесі Українки (1985) за оповідання "Будь обережна, Марійко", "На те літо після війни".

Член СП СРСР з 1966 р. Проживав у Києві на вул. Жалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 1 листопада 2004 р. Похований на місцевому кладовищі Броварів, Київщина.

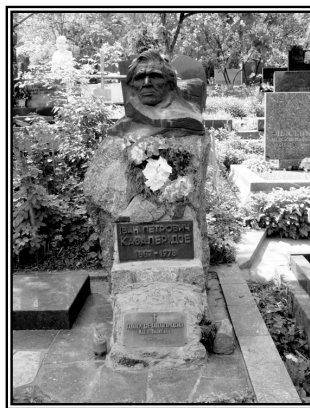
Іван Петрович Кавалерідзе народився 16 квітня 1887 р. на хуторі Ладанському Сумської обл. Навчався в Київському художньому училищі, Петербурзькій Академії мистецтв, у творчій студії в Парижі. Автор багатьох пам'яток.

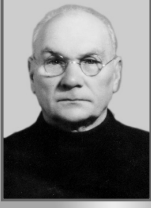
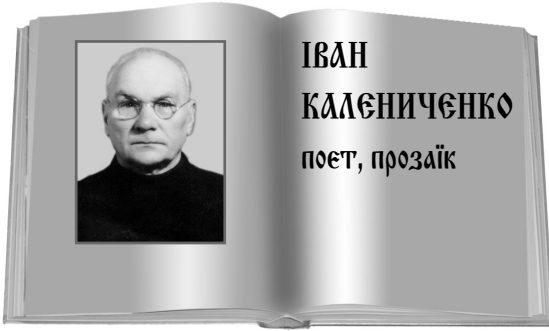
За його сценаріями поставлено фільми: "Злива", "Перекоп", "Колівщина", "Прометей", "Наталка Полтавка", "Зане, ожець за Дунаєм", "Григорій Сковорода", "Повія". Автор п'єс "Вотанів меч", "Перша грозна", "П'єси".

Член СП СРСР з 1972 р. Проживав у Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській 12.

Помер 3 грудня 1978 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 46).

Автор пам'ятника - зять І. Кавалерідзе - скульптор Р.О.Синько.

**ІВАН
КАЛЄНИЧЄНКО**
поет, прозаїк

Іван Федорович Калениченко народився 1941 року в с. Михнівці Решетилівського району Полтавської області. Закінчив Гадяцьке культосвітнє училище та Донецький філіал Харківського інституту мистецтв.

Автор книжок: "Нижній кремінь", "Долоні по-дорожника", "Хай йому грець", "Тюльпан-дерево", "Гоп, мої гречаники".

Член СП України з 1994 р. Проживав на вул. Молодіжній, 67 у Боярці, Київської області, де й похований на міському кладовищі.

Помер 26 березня 1998 р.

Галина Олександрівна Камінна народилася 2 лютого 1926 р. в м. Гросуловому на Одещині. Учасниця Другої світової війни. Працювала в редакції газет. Закінчила Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. О. М. Соцького (1963).

Авторка книжок: "Полнолуние", "Три сонця", "Олений слід", "Растягнення", "Шаги", "Огня високого коснусь", "Счастье живет в человеке", "Денница", "Тополіная стража", "Красное лето"; "Горше пшени"; книжок для дітей: "Я ее не обижала", "Братишки", "Опасная шалость", "Приключения старой куклы", "Булъ й Гоп".

Член СП СРСР з 1960 р. Проживала в Києві на вул. Хотовського, 19.

Померла 1 жовтня 1994 р.

**ГАЛИНА
КАМІННА**
поетеса, прозаїк

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**МИХАЙЛО
КАНЮКА**
прозаїк,
кінодраматург

Михайло Сергійович Каниюка народився 8 березня 1922 р. в с. Будаївці Києво-Святошинського району на Київщині. Учасник Другої світової війни. Закінчив Київський університет (1953). Кандидат історичних наук. Був на журналістській роботі.

Автор книжок: "Четвертий вимір", "Охота на гігантів" (у співавторстві), "От Лубянки до Старой площади", "По них не объявляли тоаура", "В лабиринтах разведки"; сценаріїв художніх фільмів "Исповедь", "Щедре сердце", "Репортаж на память", "Преодоление", "Пароль знали двое", "Дорога в ад", "Слушай в отсеках".

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на проспекті Перемоги, 22.

Помер 24 лютого 2000 р. Похований у Яготині на Київщині.

Віра Євгенівна Карасьова народилася 7 травня 1905 р. в Києві. Закінчила спеціальні педагогічні курси (1926). Вчителювала, працювала в редакціях юнацьких газет.

Писала російською мовою. Авторка книжок: "Синяя чашка", "Теремок", "А сказка пришла в школу", "Про Людочку и друтих обезят", "На даче", "Бабушкины внуки", "Подснежники", "Я сам", "Мы первоклассники", "Машенька", "Зеленая скамейка", "Галин день", "Юрка", "Сережины сонни", "Терем-Теремок" та ін.

Перекладала твори українських письменників російською мовою.

Член СП СРСР з 1949 р. Проживала в Києві на бульварі Лесі Українки, 20.

Померла 26 березня 1983 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 12-7, біля склепа).

**ВІРА
КАРАСЬОВА**
поетеса, прозаїк

**АРСЕН
КАСПРҮК**
літературозна-
вець, критик

Арсен Арсенович Каспрук народився 8 верезня 1919 р. у с. Стрековому Деражнянського р-ну на Хмельниччині. Учасник Другої світової війни. Закінчив Київський університет (1947). Вчителював. З 1952 р.-на науковій роботі в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Нагороджений орденом Червоної Зірки та медалями. Кандидат філологічних наук.

Автор книжок: "Яків Щоголів. Нарис життя і творчості", "Леся Українка. Літературний портрет", "Філософські поеми І. Франка. Українська поема кінця XIX - початку XX ст. Ідеї, теми, проблеми жанру".

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вулиці Үманській, 35.

Помер 10 листопада 1982 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 46-4-36).

Ганна Григорівна Касьяненко народилася 5 листопада 1891 р. у містечку Хортиці на Дніпропетровщині. Закінчила жіночу гімназію (1912), працювала в школах Дніпропетровська і Києва.

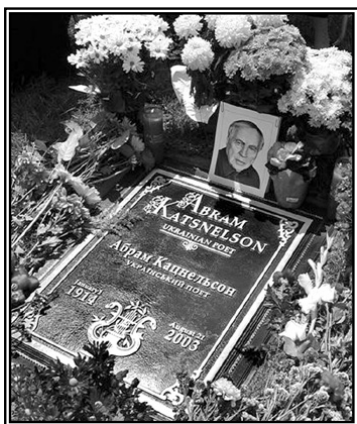
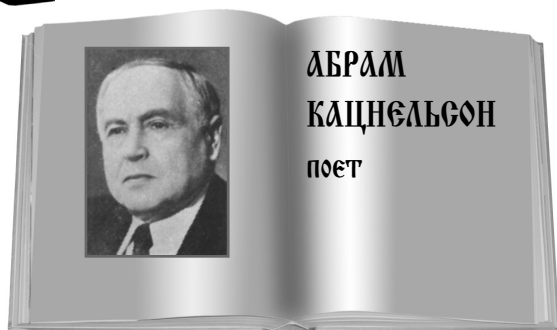
В галузі художнього перекладу з англійської мови почала працювати 1925 р. Переклала українською мовою твори Джозефа Конрада "Визволення" та "Сила джуджо" Джека Лондона, історичний роман Конан-Дойла "Вигнанці".

Проживала в Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6.

Померла 12 травня 1969 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2-Б).

**ГАННА
КАСЬЯНЕНКО**
перекладач

Абрам Ісакович Кацнєльсон народився 1 січня 1914 р. в м. Городні на Чернігівщині. Закінчив Київський державний університет ім.Т.Г.Шевченка (1939) та аспірантуру. Член Міжнародного ПЕН Клубу (1995). Заслужений діяч мистецтв України, лауреат премій: ім. Максима Рильського та Івана Кошелівця (2001).

Серед творів: "Краплі сонця", "Передній край", "Вибране", "Літа мої", "Бурштин", "Вибране", "Заповітне", "Троянди на снігу", "Лірика", "Вірші про тебе" "З перекладацького зшитка", "Здалека і зблизька" та інші, книги з теорії і критики поезії.

Член СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вул. Суворова, 3. З 1994 року жив у Лос-Анджелесі (США).

Помер А.Кацнєльсон 21 серпня 2003 р. Похований на міському кладовищі Лос-Анджелеса (США).

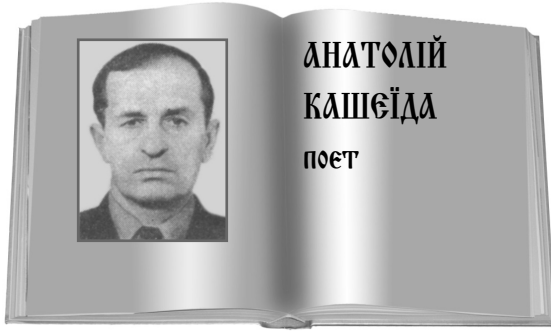
Яків Дем'янович Качура народився 9 листопада 1897 р. в с. Ярківці Тұлчинського району Вінницької обл. Вчився в Київському Інституті народної освіти (1922-1925). Працював у редакціях, перед Другою світовою війною - секретарем редакції журналу "Більшовик України". Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом Червоної Зірки.

Почав друкуватися 1923 р. Вийшло близько трьох десятків книжок, серед них: збірки оповідань "Лві сили", "Історія одного колективу", "Ней", "Без хліба", "Зламана присяга", "Похорон", "Хтодьова родина", "Без останніх сторінок", "Люди й факти"; повісті та романи "Чад", "Ольга", "Іван Богун"; Вибрані твори, Вибрані твори в 2-х томах.

В Києві присвоєно його ім'я вулиці і провулку.

Загинув у фашистському концтаборі в жовтні 1943 р.

Анатолій Федорович Кашеїда народився 14 серпня 1928 р. у Тальному на Черкащині. Закінчив Ленінградське вище військово-морське училище (1951) та Літературний інститут ім. Ф. М. Горького (1959). Працював у пресі, на Київській кіностудії ім. О. П. Довженка.

Автор збірок: "Я люблю", "Матросское море", "Считает милы лаг", "Лебедь белый й лебедь черный - дружат", "Африка открывается", "Твердый берег".

Член СП СРСР з 1961 р. Проживав у Києві в провулку Десятинному, 7.

Помер 19 червня 1998 р.

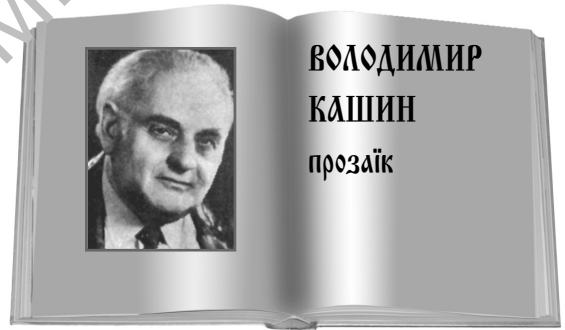
Володимир Леонідович Кашин народився 30 березня 1917 р. в Ковеляках на Полтавщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1941). Учасник Другої світової війни. Працював: завідувачем редакції дитячої літератури видавництва "Молодь", очолював відділ прози журналу "Дніпро".

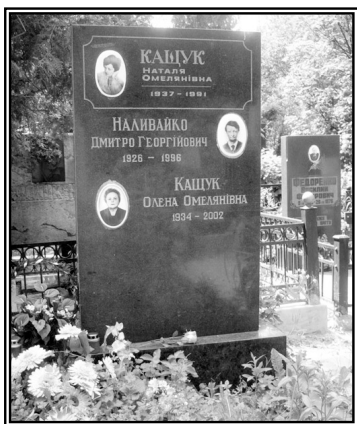
Серед книжок: "Опесіла ня", "З нами були дівчата", "Гнані крзь морск", "Навздогін за життям", "На вечірнім пріззі", "Тайники розкриваються вночі", "Темниця забутої справи", "Тіні над Патерницею", "Чужа зоря", "По той бік добра", "Слід на воді", "Справедливість-мое ремесло", "Легкі гроші", "День народження".

Його твори перекладено на російську, татарську, угорську та чеську мови.

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер Ф. Гончара, 52.

Помер в еміграції в травні 1992 р. Похований у Німеччині.

Наталя Омелянівна Кащук народилася 25 жовтня 1937 р. в Слов'янській Донецької обл. Закінчила філологічний факультет Київського університету (1959). Працювала редактором у видавництві "Дніпро", кореспондентом журналу "Україна". Авторка поетичних книжок: "Весняне пробудження", "Переднівок", "Світлодення", "Сонячний камертон", "Земні радощі", "Високе Відродження", "Веселкова брама", "Озимина бринить", "Рудана".

У перекладі російською мовою вийшли книги "Рудана", "Дерево добра", у перекладі киргизською вийшли "Вірші". Переклала з білоруської мови.

Член СП СРСР з 1968 р. Проживала у Києві на вул. Чкалова, тепер С.Попчара, 52.

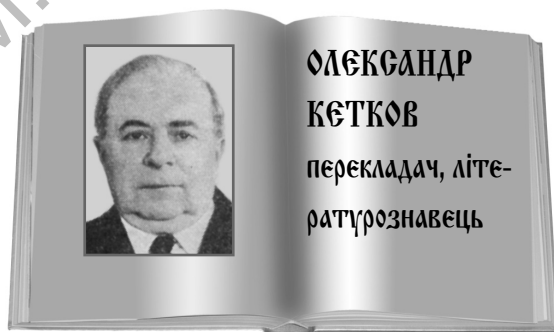
Померла 2 липня 1991 р. Похована на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 72-23-3).

Олександр Дмитрович Кетков народився 22 серпня 1907 р. в с. Зеленівці Приморського р-ну Запорізької обл. Працював на журналістській та видавничій роботі, в системі радіомовлення і телебачення України. Закінчив Український комуністичний інститут журналістики (1936). Учасник Другої світової війни.

В його перекладах поклали світ твори болгарських письменників: Х. Русева "По кручах", "Пригода опівночі", "Однієї дощової ночі", "Спляча красуня", "Богородження Данай", П.Вежинова "Зірки над нами", Є. Станова "Легенда про Сибина, князя Преславського", І.Давидкова "Зимові сніжки", Л. Дончева "Час вибору"; монографії С. Русалієва "Тарас Шевченко і болгарська література" та "Платон Воронько". Упорядкував антологію болгарської поезії "Світло над Болгарією" та збірник "Болгарський гумор і сатира", "Болгарські народні казки".

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Жовтневої революції, тепер Інститутській, 18.

Помер 23 січня 1991 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 47-А).

Олег Володимирович Килимник (справжнє прізвище-Розенборг) народився 26 липня 1913 р. в с. Ямподі Катеринопільського району на Черкащині. Закінчив Одеський пединститут (1939) та аспірантуру при Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка (1948); інвалід Другої світової війни, нагороджений орденами та медаллями. Доктор філологічних наук, професор.

Автор книжок: "Володимир Сосюра", "Андрій Головка", "Олесь Гончар", "Юрій Яновський", "Григорій Єпик", "Олександр Копиленко". "Романтика правди"; літературної критичних нарисів: "Крізь роки", "Ожили степи і села", "Нагученний голос поета", "Поет і час", "Передаємцем історії", "Світ правди і краси. Проза Михайла Стельмаха".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. А.Іванова, 17.

Помер 2 лютого 2001 р. Похований на Байковому кладовищі в Києва (ділянка 8-1-6).

Євген Прохорович Кирилюк народився 18 вересня 1902 р. у Варшаві. Закінчив Київський інститут народної освіти (1926).

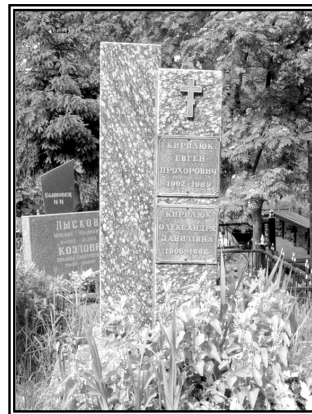
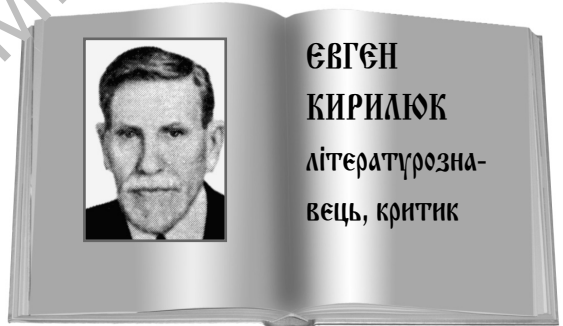
Доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент АН України. Заслужений діяч науки України.

Серед творів: "Пантелеймон Купіш" і "Бібліографія праць П. Купіша", "Панас Мирний", "Т.Г. Шевченко", "Чен Франко", "Шевченко й слов'янські народи", "Т. Шевченко. Життя й творчість", "Дві традиції. Іван Котляревський та українська література", "Слово, віддане народові", "Шевченкознавчі й славістичні дослідження", "Т. Шевченко. Життя і творчість", "Іван Котляревський. Життя і творчість".

За монографію "Т. Шевченко. Життя і творчість" удостоєний Ленінської премії (1964); за "Шевченківський словник" у двох томах - Державної премії ім. Т. Г. Шевченка (1980).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер О.Гончара, 41-А.

Помер Є. Кирилюк 11 вересня 1989 р. в Києві, похований на Байковому кладовищі столичній (ділянка 33).

Пиня (Петро) Нухимович Киричанський народився 10 серпня 1921 р. в м. Малині Житомирської обл. Закінчив середню школу (1939). Учасник Другої світової війни. Працював на різних підприємствах Києва вантажником, диспетчером, закрійником. Писав єврейською мовою.

Автор збірок "Світання", "Болнечные стволы".

Член СП СРСР з 1982 р. Проживав у Києві на проспекті Чуваря, 28.

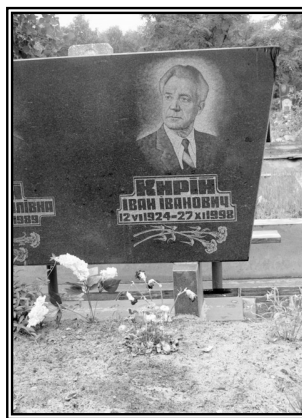
Помер 1 березня 1986 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 30-24-8).

Іван Іванович Кирій народився 12 червня 1924 р. в с. Пасківщині Згурівського району Київської області. Закінчив Київський університет імені Т.Шевченка (1960). Працював у пресі.

Автор книжок: "Ключі до історії", "Сигналісти", "Мій друг Кася", "Пам'яткам літати в небі", "Хитра штука закарлюк" (гуморески), "Спаснібі вам, люди!", "Картуся і Майка", "Листок з календаря", "Після осін", "Хай не падають зорі", "Прощай, Касі-Васі Гармаша", "Вечеря для зайця", "Сніди під вікном", "Братова медаль", "Не спи́ти, чу́тися в дорозі", "Після грози", "Загадки про Ус", "Скарга прокурору", "Голодна весна", "Що усмішок".

Член СП СРСР з 1964 р. Проживав у Києві на вулиці Шолом-Алейхе́ма, 6.

Помер 27 листопада 1998 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 78-22-13).

Володимир Леонтійович Кисельов народився 3 травня 1922 р. в Києві. Навчався в театральному інституті. Учасник Другої світової війни. Працював на журналістській та видавничій роботі.

Автор книжок: "Большие заботы", "Хорошее настроение", "Человек может", "Воры в доме", "Девочка и птицалет", "Веселый Роман", "Любовь и картошка". Лауреат премії ім. М.Трубляїні (1989) за повість "Помилка Юрка Басаврюка".

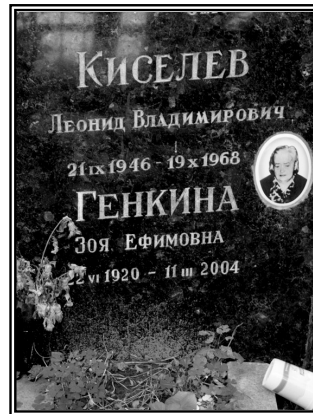
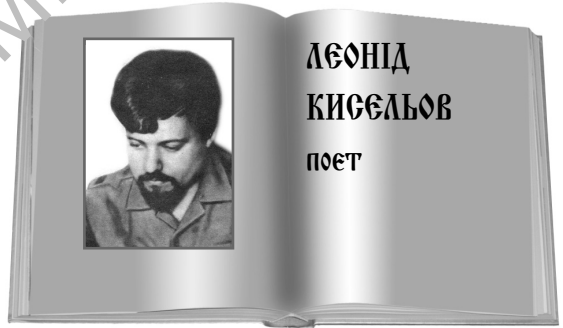
Член СР СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 132.

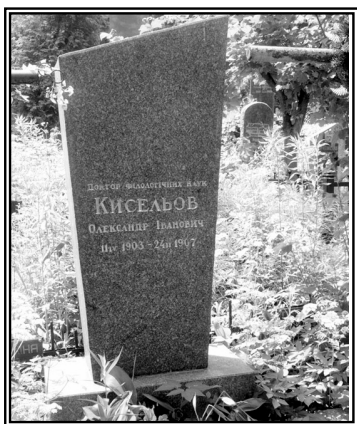
Помер 26 лютого 1995 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1).

Леонід Володимирович Кисельов народився 21 вересня 1946 року в Києві в родині письменника Володимира Кисельова. У 1965-68 роках навчався в Київському університеті. Спочатку писав російською мовою. Друкувався з 1962 року. Змістовність, прозорість, тематична своєрідність віршів Л. Кисельова привернула до нього увагу читачів. Особливо в його поезію входять українська тематика, українська образна стихія. Подібно Шевченкові, намалював негативний портрет Петра I і російських царів загалом в поемі "Царі" (1963), чим викликав обурення в російських шовіністичних колах. Його критично спрямовані українсько- і російськомовні вірші опубліковані в двох збірках "Стихи. Вірші" (1970) і "Последняя песня. Остання пісня" (1979).

Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 132.

Помер 19 жовтня 1968 року від лейкемії, проживши всього 22 роки. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1).

Олександр Іванович Кисельов народився 29 березня 1903р. в с. Сатанівці Городоцького р-ну Хмельницької обл. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1936) та аспірантуру. Працював старшим науковим співробітником Інституту літератури АН УРСР. Доктор філологічних наук. Учасник Другої світової війни.

Друкуватись почав з 1926 р. Автор книжок: "Павло Гравовський", "Павло Гравовський. Збірка статей і матеріалів", "Павло Гравовський. Життя і творчість", "Іван Франко" (у співавторстві з О. Білецьким та І. Басом).

Член СП СРСР з 1951 р. Похований на вулиці Свердлова, тепер Прорізна, 16.

Помер 24 лютого 1967 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50).

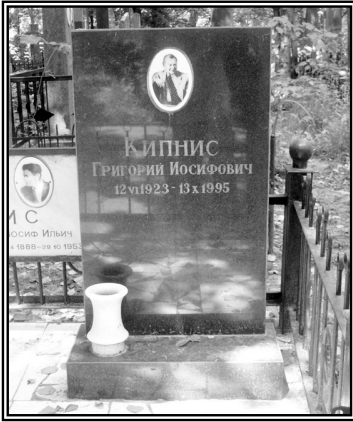
Йосип Михайлович Кисельов народився 5 березня 1905 р. в с. Шираївці Бряньської обл.(Білорусь) Закінчив Харківський медичний інститут (1927). Працював у республіканських газетах і журналах. Під час Другої світової війни був військовим кореспондентом армійської і фронтової газет "За нашу перемогу", "За честь Батьківщини". Був контужений. З 1946 р. працював у газеті "Правда України", а з 1949-го в газеті "Радянське мистецтво".

Серед творів: "Огни", монографії: "Гнат Юра", "Валентина Чистякова"; дослідження в галузі української драматургії, поезії і прози: "Консолідація і характер", "Образ позитивного героя в драматургії О. Корнійчука", "Театральні портрети", "Драматургічна майстерність", "Єпічна поезія", "Піеса і вистава", "Конфлікт у художньому творі", "Герой й обставительства", "Драматурги України". Відзначений премією в галузі літературно-художньої критики (1975).

Член СП СРСР з 1944 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, 68 (нині Б.Хмельницького).

Помер 3 червня 1980 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі (ділянка 62-12-11).

Ісаак Нухимович Кіпніс народився 12 грудня 1894 р. в с. Словечному Овруцького р-ну Житомирської обл. Учасник громадянської війни. Друкуватися почав з 1922 р. Писав єврейською мовою.

Автор понад 50 книжок оповідань і повістей для дітей і дорослих, багатьох перекладів єврейською мовою творів українських, російських, німецьких письменників. Серед творів - повість-хроніка "Місяці і дні", роман "Дім", збірка оповідань "В дорозі".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці М.Коцюбинського, 2.

Помер 16 квітня 1974 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 16-3-12А). Автор пам'ятника М.П.Рапай.

Петро Павлович Клименко народився 12 липня 1920 р. в с. Хотинівці Коростенського району на Житомирщині. Закінчив Київський педагогічний інститут (1949). Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями. Працював у пресі.

Автор повістей: "Жива легенда", "Кров'ю святою"; романів: "Круті дзюги", "Родиземля", "Смертю смерть погизи", "Опаде жито"; повість "Кров'ю святою" ("Вогненні тумани") кілька разів видавалася чеською мовою.

Член СП СРСР з 1953 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер Ф.Гончара, 52.

Помер 4 березня 1999 р.

**ЯКІВ
КЛИМЕНКО**
прозаїк

Яків Дмитрович Клименко народився 17 червня 1912 р. в с. Олександрівці Олександрівського р-ну на Кіровоградщині. Закінчив Київський державний університет ім. Т.Шевченка (1964). Працював у редакції газети "Радянська Україна". Заслужений працівник культури УРСР.

Автор повісті "Ваша перепустка?"; книжок нарисів: "Баранівка", "Земля чудес", "Світліття весни", "Роди нам, прекрасне", "Григорій Вєрвока".

Член СП СРСР з 1964 р. Проживав у Києві на вулиці Толстого, 25.

Помер 8 березня 1984 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 119-22-37).

Валерій Костянтинівич Князюк народився 24 листопада 1931 р. в Харкові. Закінчив факультет журналістики Київського державного університету (1957).

Працював у редакціях "Робітничої газети", журналу "Вітчизна".

Автор книжок: "Світ маленьких Гулліверів", "Вєрблюденя Паго-Пого, або Подорож до чарівної криниці", "Спокій сталі", "Загадка соняшника", "Водяные паруса "Фрегатов", "Молоко з присмаком мигдалю", "Пламя и память".

Член СП СРСР з 1977 р. Проживав у Києві в провулку Рильського, 3.

Помер 12 червня 1997 р.

**ВАЛЕРІЙ
КНЯЗЮК**
прозаїк

**ЮРІЙ
КОБИЛЕЦЬКИЙ**
ЛІТЕРАТУРОЗНА-
ВЕЦЬ, КРИТИК

Юрій (Іван) Свиридович Ковбилецький народився 11 серпня 1905 р. в м. Звенигородці на Черкащині. Закінчив Київський державний університет (1934). Працював редактором журналів "Молодий більшовик", "Молодіяк", головним редактором Держполітвидаву. Учасник Другої світової війни, з 1944 р.- доцент, завідував кафедрою української літератури Київського державного університету. З 1958 р.-професор історії української літератури Київського педінституту. Доктор філологічних наук.

Автор книжок: "Буковинська краса. Нариси про О. Ковбильянську", "Поетична творчість Івана Франка", "Творчість Андрія Малишка", "Творчість Івана Франка", "Літературні портрети", "Натан Ривак", "Шевченко і Франко", "Крила Кречета", "З літературного життя", "Даль махне крилом...". Співвипускник "Історії української літератури в двох томах", "Історії української літератури (1-га пол. XIX ст.)", "Історії української літератури (2-га пол. XIX ст.)".

Член КПРС з 1940 р. Проживав у Києві на вулиці Меліна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 9 вересня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 52).

Володимир Олександрович Ковбильянський народився 27 серпня 1895 р. в м. Яссах (Румунія). Вчився в Чернівецькій гімназії, працював учителем. 1913 р. переїхав до Києва, пізніше працював у Народному секретаріаті освіти, начальником канцелярії Книжкової палати, в секції Бсевидаву.

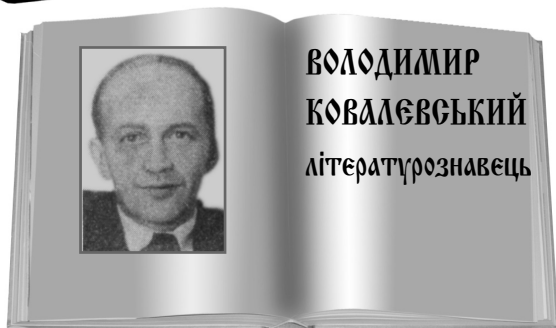
Друкуватися почав з 1913 р. Автор збірок поезій "Мій дар", "Твори", "Лозії" та багатьох перекладів з німецької мови (твори Г. Гейне, Ф.Шіллера).

Помер 10 вересня 1919 р. в Києві. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 1, під горою).

**ВОЛОДИМИР
КОБИЛЯНСЬКИЙ**
ПОЕТ, ПЕРЕКЛАДАЧ

Володимир Володимирович Ковалевський (Волков) народився 29 травня 1905 р. в с. Госниці Чернігівської обл. Закінчив Київський інститут народного господарства (1926). Працював у пресі та на радіо. Учасник Другої світової війни.

Автор літературно-критичних праць "Ритмічні засоби українського літературного вірша", "Рима", "Російський письменник-патріот І. С. Нікітін", "Образи будівників Дніпровського каскаду в художній літературі", "Обновленная Горловка".

Член СП СРСР з 1943 р. Проживав у Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 85/87.

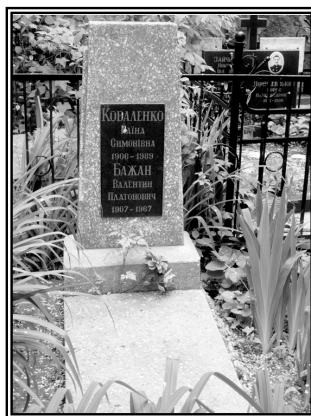
Помер 8 листопада 1970 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 21).

Гаїна Симонівна Коваленко народилася 14 листопада 1905 р. у Києві. Закінчила три курси Музично-драматичного інституту ім. М. В. Лисенка (1924). Працювала актрисою театру "Ферезиль", грала на сцені Київського 2-го робітничого пересувного театру. Працювала на Київській студії художніх фільмів літредактором, перекладачкою, редактором сценарного відділу.

Перекладач із російської, польської, грузинської, латиської мов (поетичні та прозові твори Г. Леонідзе, В. Маяковського, М. Тихонова, А. Церетелі, С. Чіковані, А. Міцкевича, Ю. Словацького, Айв'єк, В. Берце, М. Бірзе, А. Упіта). Переклала українською мовою тексти близько ста художніх фільмів.

Член СП СРСР з 1942 р. Проживала в Києві на вулиці Ломоносова, 79.

Померла 29 квітня 1989 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 16-3-7).

**ЛЕОНІД
КОВАЛЕНКО**
літературозна-
вець

Леонід Миколайович Коваленко народився 28 лютого 1922 р. в с. Германівці Обухівського району на Київщині. Закінчив Київський державний університет (1948). Працював в Інституті літератури. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами та медалями.

Автор книжок: "Поет Андрій Малишко", "Андрій Головко", "Долаючи відстані й кордони", "Мовами світу". Він один з авторів "Історії української літератури", "Історії української радянської літератури", "Історин Києва". Автор книг "Мовами світу" та "Статті й нариси по смертю удостоєний премії ім. О.Білецького (1988).

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку (автор М.Горловий). У селі Германівці відкрито меморіальну дошку на приміщенні школи, де вчився. Одна з вулиць села названа його ім'ям.

Помер 10 липня 1983 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 43, під стіною).

Анатолій Ілліч Коваль народився 16 липня 1921 р. в м. Острі Чернігівської обл. Учасник Другої світової війни. Нагороджений медалями. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1950). Працював у видавництві "Дніпро" редактором, завідувачем редакцією, заступником головного редактора.

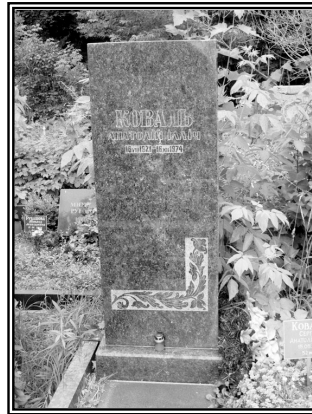
Друкуватись почав ще в студентські роки. Автор роману "Любов кличе", повісті "Хрещений кров'ю батьків", "Любов кличе", роману "Дипломанти". Багато перекладав.

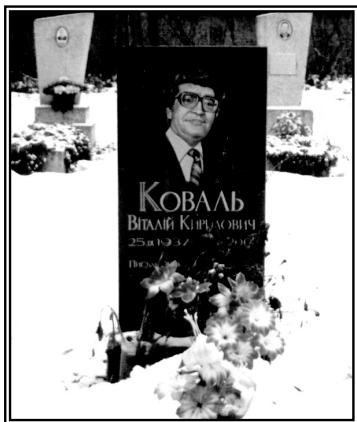
Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на вулиці Суворова, 3, згодом на бульварі Лихачова, 8-Б.

Помер 16 грудня 1974 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

**АНАТОЛІЙ
КОВАЛЬ**
прозаїк

Віталій Кирилович Коваль народився 25 вересня 1937 р. в с. Петрівці Прилуцького району Чернігівської області. 1956 р. закінчив Ніжинський культосвітній технікум. В 1960-65 рр. вчився в Київському державному університеті.

З 1967 р. працював у редакції газети "Літературна Україна", потім до 1989 р. - в апараті Київської письменницької організації.

Автор повісті "До тебе, батьку", збірника статей "Життєва позиція", бібліографічних довідників "Письменники Радянської України" (у співавт.), альтернативної історії української літератури ХХ ст. "Серце моє в колючому дратті". Дослідник життя і творчості О. Гончара. Шекспірівські твори Ю. Шесталова, В. Тендрякова, І. Поволяєва, О. Гаврилова.

Автор сценаріїв телефільмів: "Олесь Гончар. Сторінки творчості", "Олесь Гончар: пишу України"; документальних фільмів: "Любіть! Суд над одним віршем Володимира Сосюри" та "Україна Євгена Товстухи".

Лауреат Міжнародних літературних премій ім. В. Винниченка (1993) за книжку "Собор" і навколо нього", та Г.Сковороди (1997).

Член СП СРСР з 1977 р. Проживав у Києві на вул. Чалого, тепер О.Гончара, 52.

Помер 4 липня 2001 р. Похований за заповітом на кладовищі с. Жовтнєве Прилуцького району, на Чернігівщині.

Віталій Федорович Коваль народився 15 квітня 1932 р. в с. Гармашині Лосинівського району на Чернігівщині. Закінчив Київський медичний інститут (1958). Працював головним лікарем Жорнівської лікарні на Київщині.

Писати і друкуватись почав ще в студентські роки. Оформили збірками вийшли його гумористичні повідання: "Стружка", "Жертва безпеки", "Добіцитний сторож", "Циркуляр на ший". "Жастига стрункою", "Сільський детектив".

Член СП СРСР з 1985 р. Проживав у с.Жорновому, Києво-Святошинського району на вул. Лісова, 8.

Помер 14 серпня 1998 р.

**ГРИГОРІЙ
КОВАЛЬ**
поет

Григорій Павлович Коваль народився 20 вересня 1921 р. в м. Ічні на Чернігівщині. Закінчив Київський пединститут (1951). Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами і медалями. Працював на видавничій роботі.

Автор збірок: "Слово про вірність", "Гірська легенда", "Під небом України", "Росяниця", "Зелене полум'я", "Меридіани долі", "Запах трави", "Сүзір'я довроті", "Солов'їна криниця", книжок для дітей: "Щедрий їжачок", "Жангольникові дзвіночки", "Як комар збирав нектар", "Росинка".

Член СП СРСР з 1978. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер Гончара, 52.

Помер 14 липня 1997 р. Похований на батьківщині у м. Ічні на Чернігівщині.

Леонід Захарович Ковальчук народився 25 грудня 1933 р. в Києві. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1957). Працював редактором на Українському радіо, в музичному видавництві "Совітський композитор", видавництві "Радянський письменник". Багато його віршів покладено на музику композиторами І.Шамо, Л.Фервцьким, Сандлером. Автор збірок віршів: "Рідні вогники", "Відстані", "Майстри", "Зерло і зорі", "Крутизна", "Контрасти", "Середина літа"; книжок для дітей "Сонечко співає", "Житні колоски", "Маринка і хмелюшка"; повістей "Вісті з острова Чайного", "Полум'я не згасне", "Вогненна траєкторія". Багато перекладав з російської, білоруської, вірменської та естонської лірики.

Член СП СРСР з 1969 р. Проживав у Києві на вул. Кавказькій, 11.

Помер 12 листопада 2000 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33-9).

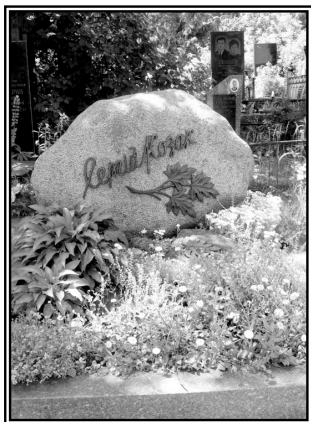
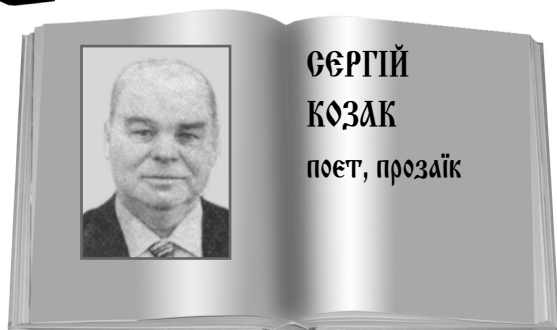

**ЛЕОНІД
КОВАЛЬЧУК**
поет, прозаїк

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

Сергій Давидович Козак народився 14 березня 1921 р. в с. Кривині Славутського р-ну Хмельницької обл. Закінчив Московську консерваторію ім. Чайковського (1950). З 1950-го по 1982-й – соліст Державного академічного театру опери та балету УРСР ім. Т. Г. Шевченка. Працював художнім керівником Київської державної філармонії. Народний артист УРСР.

Автор книжок: "Михайло Гришко", "Григорій Верьовка"; "Я не спав, мамо". Автор музики пісень, романсів і хорової кантати на вірші М. Рильського, А. Малишка, П. Веронька, Б.Олійника, С. Крижанівського, В. Коротенка, В. Юхимовича, Я. Шпорти, Д. Луценка.

Член СП УРСР з 1985 р. Проживав у Києві на вул. Хрещатик, 25.

Помер 13 березня 1993 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52-6-1).

Іван Іванович Козаченко народився 10 жовтня 1961 р. в Калуші Івано-Франківської області. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету.

Автор збірки "Відеохронологія" публікацій в періодиці.

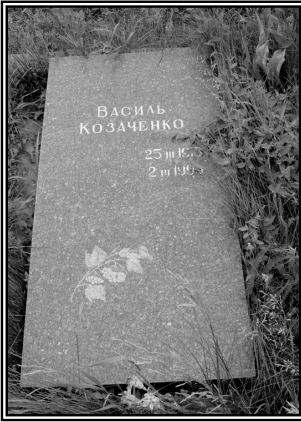
Член СП України з 1993 р. Проживав у Києві на вул. Захарівський, 3.

Помер 11 червня 1999 р. Похований на Лісовому кладовищі (ділянка 107-43-19).

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

Василь Павлович Козаченко народився 25 березня 1913 р. в Новоархангельську на Кіровоградщині. Вчителював. Закінчив Київський державний університет (1938). Був на редакційній роботі, секретарем правління Спілки письменників України. В 1969 - 1973 р.-заступник голови правління Київської організації СПУ, з 1973-1978 рр. - перший секретар правління СПУ. Серед книжок: "Данило Скоровагатько", "Перший взвод", "Серце матері", "Нові Поточи", "Зорі назустріч", "Сальвія", "Гарячі руки", "Блискавка", "Листи з патрона", "Яринка Калиновська", "Біла пляма", "Вершинки Ченліма", "Отчий дім"; Творів у 4-х томах. За цикл повістей - "Ціна життя", "Гарячі руки", "Блискавка", "Листи з патрона", "Яринка Калиновська", "Біла пляма" удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1971). За повість "Блискавка"-Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського (1963). Лауреат премії ім. О. О. Фадєєва.

Член СП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вул. Ієрвоармійській, тепер Великій Васильківській, 6.

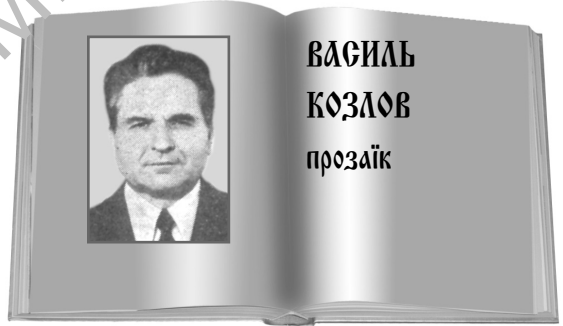
Помер 2 березня 1995 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52-А-4-1 зліва).

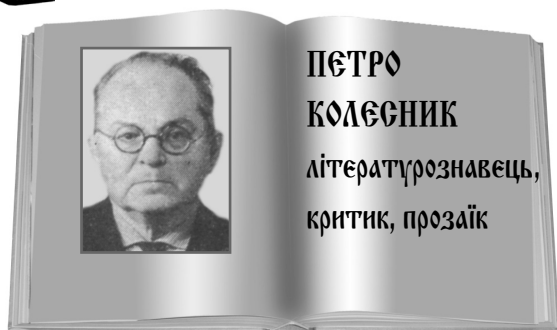
Василь Андрійович Козлов народився 25 квітня 1918 р. в с. Іві Пензенської обл(Росія). Учасник Другої світової війни. Працював директором Українського державного музею Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.

Писав російською та українською мовами. Автор книжок: "Дозори західних рубежів", "Контрольна служба", "Заслон", "Застава".

Член СП СРСР з 1979 р. Проживав у Києві на вул. Підвальна, 21.

Помер 29 березня 1994 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 47-А).

Петро Йосипович Колесник народився 28 січня 1905 р. в с. Баришівці Баришівського р-ну Київської обл. Закінчив Київський інститут народної освіти (1928) та аспірантуру (1931). З 1931 р.- науковий співробітник Інституту літератури АН УРСР. Доктор філологічних наук.

Автор досліджень: "Валеріан Підмогильний. Критичний нарис", "Іван Франко. Коротка біографія", "Син народу. Життя і творчість Івана Франка", "Безсмертний Ковзар", "Кошчутинський-художник слова", "Іван Франко. Літературний портрет", "Фата моргана" М.Колодінського", "Іван Франко. Біографічний і ари", "Степан Руданський. Літературний портрет"; романів: "Боротьба", "На фронті стався зміни"; один з авторів 5-го тому "Історії української літератури" у восьми томах.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Київській, Осипенко, тепер Стрітенській, 11.

Помер 9 серпня 1987 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 33-10-7).

Олексій Федотович Коломієць народився 27 березня 1919 р, в с. Харківці Лоухницького р-ну на Полтавщині. Навчався в Харківському університеті. Учасник Другої світової війни. Працював головним редактором газети "Молодь України", в журналі "Зміна" ("Ранок"). Автор книжок: п'єс "Фараони", "Де ж твоє сонце?", "Губрець пахне сонцем", "Спасибі тобі, моє кохання", "Келих вина для адвоката!", "Горлиця", "Двадцять година. Репортаж з того світу", "Одіссея в сім днів", "За дев'ятьма порогами", "Дикий Ангел", "Санітарний день". За п'єсу "Дикий Ангел" удостоєний Державної премії СРСР (1980). За п'єси: "Планета сподівань", "Спасибі тобі, моє кохання", "Горлиця" - Республіканської комсомольської премії ім. Л.Стрельовського (1970). За п'єси: "Голубі і олені" та "Хравцов" - Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1977), за п'єси: "Злива" та "Їбий лева" - літературної премії ім. О. Корнійчука (1986), за повість "Святі грішники" - премії ім. Г.Сковороди (1993).

Член СП СРСР з 1961 р. Проживав у Києві на вул. Хрещатик, 21.

Помер 23 листопада 1994 р. Похований на кладовищі села Харківці Лоухницького району на Полтавщині.

Лідія Олександрівна Компанієць народилася 12 березня 1914 р. в с. Новогригорівці на Запоріжжі. Закінчила Ленінградський бібліотечний технікум (1933). Працювала у редакціях газет.

Авторка вірків: "У всіх у нас діла", "Гнав я ранком каченят", "Мигунці", "Біжімо стрічати весну", "Вийшла Галя за поріг", "Дівчинка з краплинку", "Королівська таємниця", "Сестрички невеличкі", "Мій дім, мій рідний край", "Вільшанка", "Хлопці сіють жито" (вибране); збірок вірків: "Зустрічі й прощання", "Сонце в дорозі", "На теплій землі". За її сценаріями поставлено художні фільми: "Доля Марини", "Коли співають солов'ї", "Літа дівочі".

Член СП СРСР з 1957 р. Проживала у Києві на вул. Пушкінській, 19.

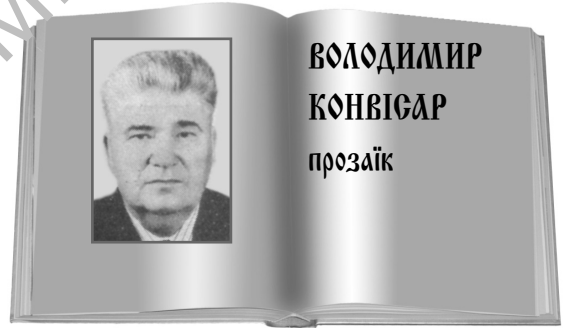
Померла 30 грудня 2003 р. Похована на Південному кладовищі Києва (ділянка 28).

Володимир Тимофійович Конвісар народився 23 серпня 1911 р. у Кривому Розі на Дніпропетровщині. Закінчив Харківський інститут зернових культур (1932). Працював у редакціях газет і журналів, в Українському радіокомітеті.

Автор книжок: "Між Збручем і Тисою", "Прага сьомого листопада", "Канни", "Галичина", "Засіяне поле", "Золота арка", "На крутом повороті", "Димить смереки", "Сапун-гора".

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Києві на вул. Богомольця, 6.

Помер 5 вересня 1990 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (колумбарій).

Віктор Андрійович Кондратенко народився 9 лютого 1911 р. в Харкові. Навчався в Інституті народної освіти. Працював журналістом у газеті "Красная Армия". 1939 р. як військовий кореспондент перебував на Західній Україні, а в 1940 р. - в Бессаравії. Учасник Другої світової війни. Працював у Міністерстві культури УРСР, головним редактором журналу "Радуга".

Автор поетичних збірок: "Стихи", "Большое время", "Дороги наступления", "Восход солнца"; книжок нарисів: "От Звруча до Сана", "Фронттовые очерки"; романів "Курская дуга", "Останній комендант", "Вторгнення", "Битвальные грозы"; повістей: "Без объявления войны", "Мальчики Грома".

Лауреат премії ім. С. О. Фадєєва (1974).

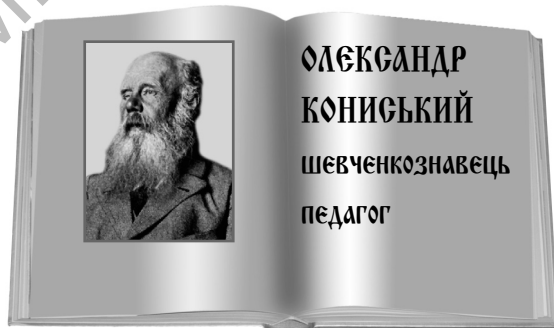
Член СП СРСР з 1940 р. Проживав у Києві на вулиці Шевченкоармійській, тепер Великій Васильківській, 6.

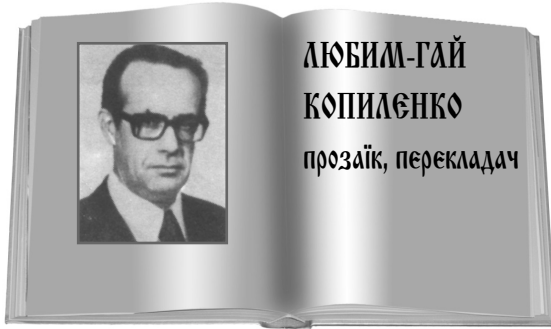
Помер 10 серпня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52).

Олександр Якович Кониський народився 18(6) серпня 1836 р. на хуторі Переходівці Ніжинського району на Чернігівщині. Вчився з 1845 р. у Ніжині. Працював писарем у земській канцелярії в Прилуках, у Полтавському губернському управлінні. У Полтаві був одним з ініціаторів утворення Товариства по розповсюдженню письменності. О. Кониський жив у Єлисаветграді, Бобринці, а останні роки в Катеринославі, працюючи адвокатом. 1872 р. переїхав до Києва, де й жив до смерті.

Серед його творів: оповідання "Суддя Гарбуз", "Спекулива нива", повість "Стельмахи", роман-хроніка "Грішники", твір "Молитва за Україну", покладений на музику М.Лисенком. Написав біографію Т.Шевченка.

Помер О. Кониський 12 грудня (29 листопада) 1900 р. у Києві, похований на Байковому кладовищі (ділянка 1). Автор пам'ятника художник-архітектор В.Г.Кричевський.

Любим-Гай Олександрович Копиленко народився 3 квітня 1932 р. в Києві в сім'ї письменника. Закінчив філософський факультет Київського державного університету. Працював у редакції "газети "Літературна Україна".

Автор книжок: "Хрестоматія по античній філософії" (у співавторстві); оповідань для дітей: "Кундель", "Ідальня на долоні"; публіцистики "На світових обширах". Переклав на українську твори болгарських письменників Звирема-Б. Райнова, А. Гуляшки, Спасова А. Антонова-Тоніча, Г. Караславова, Б. Крумов. Виступав із нарисами, статтями про болгарську літературу, її діячів, про українсько-болгарські літературні зв'язки.

Член СП СРСР. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 1 лютого 1999 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49-А-8-10).

Олександр Іванович Копиленко народився 2 серпня 1900 р. в Костянтінограді, тепер Красноград Харківської області. Закінчив Харківський інститут народної освіти (1925).

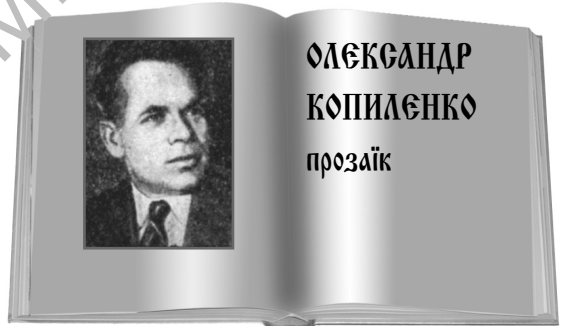
Працював у Наркомосі, в газетах і журналах, під час Другої світової війни - в Москві на радіостанції "Радянська Україна".

Друкуватись почав з 1925 р. Видав понад сто книжок, переважно для дітей і юнацтва. Серед них збірка оповідань "Хача-Круча", романи "Народжується місто", "Дуже добре", "Десятикласники", "Лейтенанти", "Земля велика".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де відкрито меморіальну дошку. В Києві іменем Копиленка названо вулицю та бібліотеку.

Помер 1 грудня 1958 р. в Києві. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 8).

Автори пам'ятника: скульптор М. Веронський і архітектор Р.Бикова.

**ЗАХАРІЯ
КОПИСТЕНСЬКИЙ**
письменник,
друкар

Захарія (Азарія) Копистенський народився в другій половині ХґІ ст. в м. Перемишль. Автор "Часослова", трактатів, проповідей, "Слів", присвячень, передмов, перекладів. Головним вважається твір "Палінодія", який поширювався в списках в Україні, Білорусії та Росії. Стверджував благотворну силу знань. Син єпископа, який разом з Балабаном відмовився прийняти унію.

Помер 21 березня 1627 р. Похований в Успенському соборі Києво-Печерської лаври.

Давид Демидович Копиця народився 7 липня 1906 р. в с. Слободі на Вінниччині. Закінчив Харківський інститут професійної освіти (1930) та аспірантуру. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами та медалями. Працював у журналі "Вітчизна", "Україна", директором Київській кіностудії художніх фільмів.

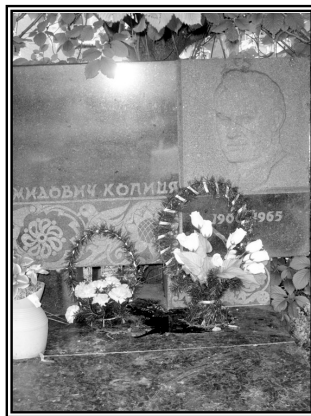
Автор книжки "Літературно-критичні статті" сценаріїв фільмів "Коні не винні", "Пектор" "Максим Рильський".

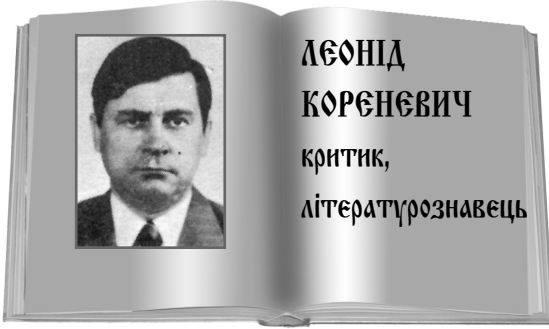
Член СП СРСР з 1940 р. Проживав у Києві по вул. Пушкінській 1, де встановлено меморіальну дошку.

Помер 15 грудня 1965 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1-3). Автор пам'ятника скульптор К.А.Кізнецов.

**ДАВИД
КОПИЦЯ**
критик

**ЛЕОНІД
КОРЕНЄВИЧ**
критик,
літературознавець

Леонід Гнатович Кореневич народився 12 червня 1935 р. в с. Омеляновому Козелецького району Чернігівської області. Закінчив Ржищівське педагогічне училище та факультет журналістики Московського університету. Працював директором Будинку письменників України.

Друкував літературно-критичні статті, нариси, есе в періодичних виданнях. Найпомітніші роботи - про Максима Рильського, Андрія Малишка, Василя Симоненка, Олександра Довженка, Фрідриху Вільде, Володимира Іжицького, Євгена Гуцала, Павла Загребельного, Ігоря Мұратова.

Член СП СРСР з 1989 р. Проживав у Києві на вулиці Сакаганського, 29.

Помер 4 листопада 2014 р. Похований на Міському кладовищі (Бессіківці) Києва (ділянка 45).

Олександр Євдокимович Корнійчук народився 25 травня 1905 р. на ст. Христинівці, Черкаської обл. Закінчив літературний факультет Київського інституту народної освіти (1929). Серед творів: "На грані", "Загибель ескадри", "Платон Кречет", історична драма "Богдан Хмельницький"; п'єси "В степах України", "Прізвисько у Дзвонкове", "Калиновий гай", "Над Дніпром", "Макар Діброва", "Партизани в степах України", "Фронт" (у роки війни) "Брига", "Чому посміхався зорі", "Стовінка щоденника". П'єси Корнійчука поставлено в багатьох театрах країни і світу. Кілька з них організовано Виступав також як публіцист. Лауреат Державної премії СРСР 1941, 1942, 1943, 1949, 1951 років; міжнародної Ленінської премії "За зміцнення миру між народами" (1961), Державної премії імені Т.Шевченка (1971, у співавторстві) за виставу "Пам'ять серця".

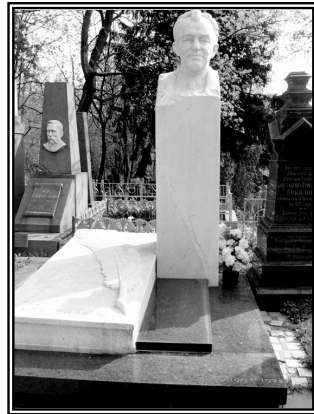
Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Артема, 46, тепер Січових Стрільців, на вул. К.Лівкнехта, тепер - Шовковична, 10, де встановлено меморіальну дошку. Його іменем названо інститут культури, проспект на Оболоні.

Помер 14 травня 1972 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2).

Автори пам'ятника - скульптор О.П. Скобликов та архітектор А.Ф.Ігнащенко.

**ОЛЕКСАНДР
КОРНІЙЧУК**
драматург

**ДМИТРО
КОСАРИК**
прозаїк,
літературознавець

Дмитро Михайлович Косарик (Коваленко) народився 31 жовтня 1904 р. у с. Федорівці на Полтавщині. Закінчив Харківські вищі 3-річні педагогічні курси ім. Г. Г. Сковороди (1926). Кандидат філологічних наук. Працював старшим науковим співробітником інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

Автор книжок: "Мій азимут", "Добром нагріте серце", "Дума над Тясмином"; книжок літературно-критичного і біографічного характеру: "Пушкін на Україні", "Пушкін, Шевченко, Горький в народних переказах", "Горький на Україні", "Слідами світлими", "Войовничі життя Т. Шевченка", "Іван Вдовенко", "Давид Гурамішвілі", "Життя і діяльність Т. Г. Шевченка".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О. Гончара, 52.

Помер 24 лютого 1992 р. Похований на кладовищі села Федорівки, Глобінського району на Полтавщині.

Григорій Михайлович Косинка (справжнє прізвище - Стрілець) народився 29 листопада 1899 р. в с. Щербанівці Обухівського р-ну Київської обл. Вчився на історико-філологічному факультеті Київського університету.

Працював у журналах: "Нова громада", "Всесвіт", редактором Київської кінофабрики, редактором і директором Київського радіокомітету.

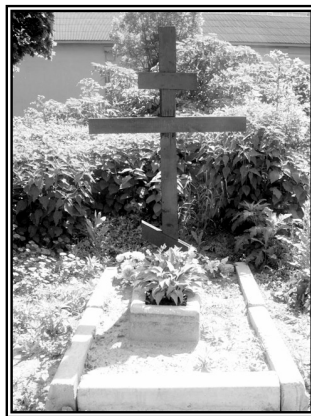
Друкуватись почав з 1919 р. Автор збірок оповідань: "На золотих богів", "Заквітчаний сон", "За коріньми", "Мати", "В житях", "Політична", "Вибрані оповідання", "Мати" (доповнене видання), "Вибрані оповідання", "Циркуль", "Серце", "Новели", "Серце", "Твори", "Гармонія". Переклав з російської "Мертві душі" М. Гоголя, твори А. Чехова, М. Шолохова, М. Горького.

Проживав у Києві на вул. Володимирській, 24-Б, де встановлено меморіальну дошку. В с. Щербанівці зведено пам'ятник письменнику.

Розстріляний 17 грудня 1934 р. у Києві, заритий вночі на Лук'янівському кладовищі столиці (братська могила, ділянка 7).

**ГРИГОРІЙ
КОСИНКА**
журналіст,
перекладач

Анатолій Денисович Косматенко народився 3 жовтня 1921 р. в с. Времівці Великоновосіківського р-ну Донецької обл. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1953). Працював у редакції "Літературної України", в журналі "Дніпро" та у видавництві "Дніпро".

Друкуватись почав з 1947 р. Автор збірок: "Байки", "Нові байки", "Кручені паничі", "Слово", "Яка ж мораль?", "Сміх і гнів", "Землеміць і чорт", "Скіфська сережка", "Іжак, гряди й соловей", "Жагуче кохання", "Твори".

Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вулиці Метростроївській. С. Меморіальну дошку відкрито в с. Времівці на хаті, де народився і провів дитячі роки письменник.

Помер А. Д. Косматенко 6 квітня 1975 р. Похований у Києві на Миському (Берківці) кладовищі (Ділянка 60-2-4).

Сильвестр Косов (Косів), шляхтич за походженням, народився 1600 р. в маєтку Жирозниці (тепер Білорусь). Освітту здобув у Віленській братській школі, Люблінській єзуїтській колегії та Замойській академії. Працював учителем у Віленській та Львівській православних школах.

Влітку 1631 р. С. Косов переїхав до Києва і став префектом Лаврської монастирської школи, а через рік - префектом Києво-Могилянської колегії, де викладав риторику і філософію. Брав активну участь у роботі заснованого П. Могилою гуртка "Могилянський Атенейум". Його твори, написані в 1635 р. польською мовою, мали яскраво виражену політичну спрямованість. Актуальність і популярність "Патерикона" засвідчено фактом його перекладу українською мовою та використанням косовських легенд у редакції Йосифа Тризни, обробках Калістрата Холашевського і Тарасія Рависевича, що вийшли вже по смерті митрополита. Після смерті П. Могили (1647) С. Косова було обрано митрополитом Київським.

Помер 13 квітня 1657 р. Похований на кладовищі Києво-Печерсько-Лаври.

Володимир Іванович Косовський народився 28 липня 1923 р. в с. Веприку Фастівського району Київської області. 1943 р. Засуджений кадебістами до 20 років каторги. Повернувся у Веприк, заочно закінчив Київське медучилище. Працював фельдшером у селах Фастівського району.

Автор поетичних книжок: "У терні колючому", "Я в сипав райські самоцвіти", "Тризуб"; публіцистичної і краєзнавчої збірки "Як раз ляся струни на кобзі" та підсумкової книжки "Дума денна і нічна". Ініціатор і один із організаторів меморіального музею композитора і священника УАПЦ Кирила Стеценка у Веприку.

Член ЄП України з 1996 р. Проживав у с. Веприку на Київщині, де відкрито пам'ятник.

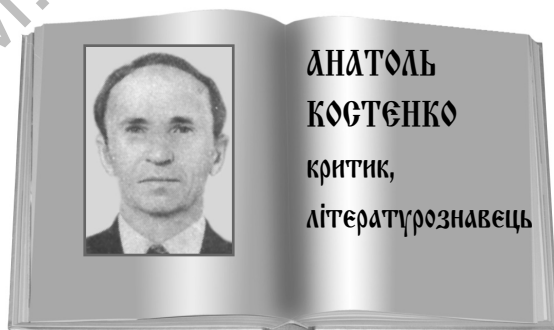
Помер В. Косовський 29 травня 2000 р. Похований на майдані села Веприк поряд з могилою Кирила Стеценка.

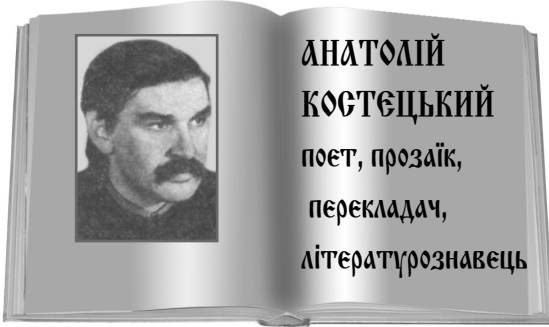
Анатоль Ілліч Костенко народився 17 серпня 1908 р. в с. Балаклії Великобагачанського району на Полтавщині. Закінчив Полтавський інститут народної освіти (1931) та аспірантуру (1934). Кандидат філологічних наук. 1937 року заарештований каральними органами більшовиків. З неволі, з колимських таборів повернувся 1956 року. Реабілітований.

Автор книжок: "Шевченків журнал", "Мемуарные материалы как источник изучения биографии Шевченко", "Співачка досвітніх огнів", "Шевченко в мемуарах", "Леся Українка" (художня біографія), "Леся Українка" (в серії ЖЗЛ), "Ожовуть степи. Тарас Шевченко за Каспієм" (у співавторстві), "Андрій Малишко" (біографічна повість), "За морями, за горами" (художньо-документальна повість), "Лічу в неволі дні і ночі".

Член ЄП СРСР з 1935 р. Проживав у Києві на вул. Суворова, 3.

Помер 28 лютого 1997 р.

**АНАТОЛІЙ
КОСТЕЦЬКИЙ**
поет, прозаїк,
перекладач,
літературознавець

Анатолій Георгійович Костецький народився 6 грудня 1948 р. в Києві. Закінчив Київський державний університет (1971). Кандидат філологічних наук.

Видав понад п'ятдесят книжок віршів і казкових повістей для дітей, серед яких: "Джміль про сонечко гуде", "А метеликам - весело", "Весняні дарунки", "Лист до птахів", "Все - як насправді", "Чого плаче хлопчик?", "Моя мама", "Воро знахідок", "Де літо живе", "Сонечкова мама", "Ходім на наш майданчик", "Як зрозуміти день веселим", "Нас батьки не розуміють", "Пригодам - ура!". Книжки виходили в перекладах багатьма мовами народів світу.

Лауреат премії імені Лесі Українки (1994), імені М. Трублакі, імені О. Копиленка.

Член СЛБСР з 1978 р. Проживав у Києві на вул. Билинської, 2-4/7.

Помер 10 березня 2005 р.

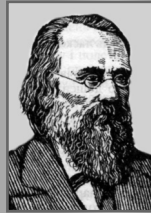
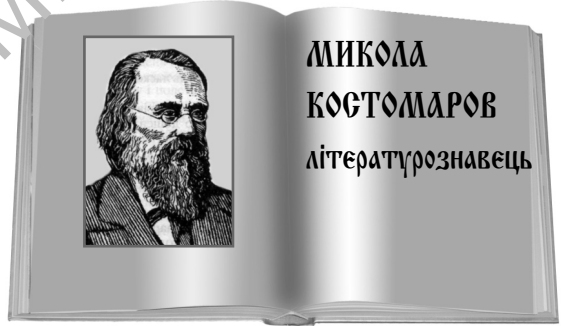
Микола Іванович Костомаров (псевдоніми: Ієремія Галка, Іван Богучаров та ін.) народився 16 (4) травня 1817 р. в с. Юрасівці Воронежської губернії (Росія). Скінчивши гімназію у Воронежі, 1833 р. вступив на словесний факультет Харківського університету. Закінчивши навчання, перебував на військовій службі.

1845 р. переїхав до Києва на посаду старшого учителя історії в нової київської гімназії, а в 1846р. його обрано ад'юнктом-професором на кафедрі російської історії Київського університету св. Володимира.

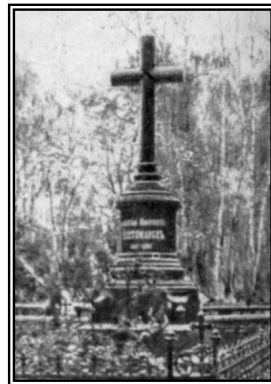
Серед творів: драми - "Мотря Кочувеї" і "Сава Чалий"; монографії "Богдан Хмельницький", "Мазепа", "Рігна".

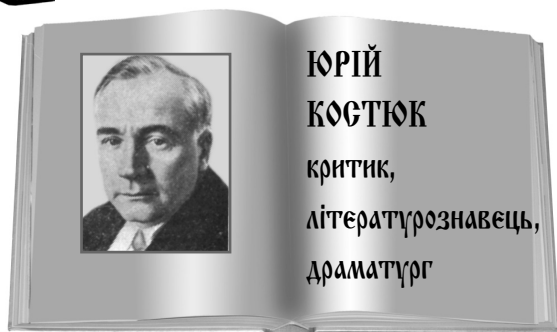
Проживав у Києві на вулиці Десятинній, 14.

Помер М. Костомаров 19 (7) квітня 1885 р. в Петербурзі, тепер Санкт-Петербург (Росія), де і похований на Волковому кладовищі на так званих "літературних містках".

**МИКОЛА
КОСТОМАРОВ**
літературознавець

Юрій Григорович Костюк народився 21 серпня 1910 р. в с. Заградівці Високопільського р-ну Херсонської обл. З 1928 р. навчався в Харківському інституті народного господарства. Учасник Другої світової війни. Працював в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР та в Інституті мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР, очолював відділ театру і кіно, був на журналістській та редакційній роботі. Кандидат мистецтвознавства.

Автор п'єс: "Тарас Шевченко", "Біла острова Хортиці"; кіносценаріїв "Борис Романицький", "Мар'ян Крушельницький", "К. С. Станіславський і український театр".

Член СП СРСР з 1940 р. Проживав у Києві на вул. Єн'єва, тепер - Лютеранській, 8.

Помер 10 січня 1995 р.

Петро Олександрович Костюченко народився 10 жовтня 1925 року.

Учасник Другої світової війни. Нагороджений багатьма орденами і медалями. Закінчив Одеське художнє училище. Потім переїхав до Києва. Працював у журналі "Україна", "Літературна Україна" та інших дружованих виданнях. Відомий, як дитячий письменник та як художник-оформлювач.

Автор книжок-оповідань: "У лісовій скриньці", "Перший козубар", "У котиковій хаті", "Діа баба, сом і я". Підготував до друку кн. у портретів-шаржів на своїх колегах письменників, але видати не встиг.

Член СП СРСР з 1990 р. Проживав у Києві на вул. Зодчих, 54.

Помер 16 квітня 1992 року, похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 53-24 -1Д).

Степан Порфирійович Костяний народився 27 листопада 1928 р. в с. Соколовій Балці Новосанжарського району Полтавської області. Закінчив Військово-політичну академію в Москві.

Автор книжок: "Приналежу не себе", "Операція "Алфавит", "Встреча за звуковим бар'єром", "Над нами небо синє", публікації в періодичі.

Член СП СРСР з 1988 р. Проживав у Києві на вул. Лайоша Гавро, 17.

Помер 19 травня 1998 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 107-41-20).

Кость Котко (Микола Петрович Любченко) народився 29 лютого 1896 р. в Києві. Вчився на філологічному факультеті Київського університету. Працював у редакціях київських газет "Червона правда", "Киевский пролетаріат", "Вісті", в журналах "Червоний перець".

Автор 20 книжок гумору і сатири, серед них: "Альманах трьох", "Гідсправмайстри", "Без штепселя", "Дивовижна пригода з гречкою", "Обличчя до сплини", "Як воно там, за кордоном", "Сонце поза мінаретами", "Сто годин на добу", "Останній полон", "Щоденник кількох міст", "Трагедія і фарс".

Помер в 1933 р.

**ЗОЯ
КОЦЮБИНСЬКА-
ЄФІМЕНКО**
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЕЦЬ,
КРИТИК

Зоя Хомівна Коцюбинська-Єфіменко народилася 7 квітня 1904 р. в Ленінграді, тепер Санкт-Петербург. Закінчила Мелітопольський педінститут (1941). Працювала викладачем, лектором та художнім керівником самодіяльних і професійних колективів. Нагороджена медалями.

Авторка досліджень: "Михайло Коцюбинський. Життя і творчість", "М. М. Коцюбинський. Мастерство писателя", "Коцюбинський в Криму"; збірки нарисів "До світлої мести"; публіцистичної документальної повісті "Смарагдова легенда".

Член СП СРСР з 1953 р. Проживала в Києві на вулиці Пашковців, 14.

Померла 20 квітня 1984 р. Похована на Байковому цвинтарі у кладовищі (ділянка 4).

Віктор Васильович Кочевський народився 15 листопада 1923 р. в с. Різуменковому Балківського району на Харківщині. Закінчив Київський державний університет (1956). Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями. Працював редактором газети, кореспондентом "Літературної України".

Автор збірок поезій: "Господарі весни", "Земляки", "Дружнє колосіння", "Майстер і радості", "Земля натхнення", "Памолодь серця", "Колодки і сирі'я", "Сонячні весла", "Карбівничий", "Вічні багаття", "На крутосхилах літ", "Зр'януло", "Вибране", "Озиме світло", "Відгомін"; збірок віршів для дітей: "Зелений світ", "На лужках, на лужках", "Ластівка Севану", "Урожайко", "На сучковій узліссі", "Олов'яний соловейко", "Мій дивослай", "Лісове свято", "Степові друзі", "Люстерко", "Грудочка землі"; книги літературно-критичних нарисів "Глибинний передзвін", багато перекладав з вірменської мови.

Лауреат премій імені П. Тичини (1976) та імені О.Туманяна.

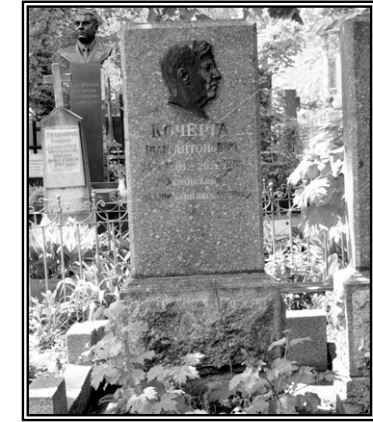
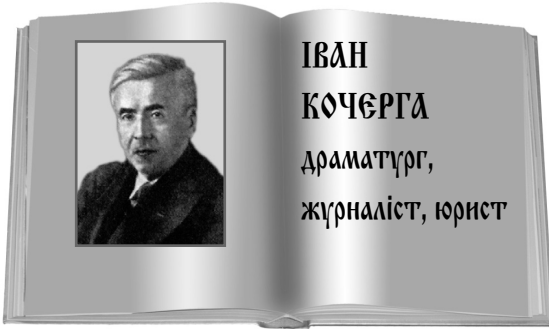
Член СП СРСР з 1952 р. Проживав у Києві на вулиці Обсерваторній, 23.

Помер 28 квітня 2005 р. Похований на Лісовому кладовищі (ділянка 5-2-35).

**ВІКТОР
КОЧЕВСЬКИЙ**
ПОЕТ, ПЕРЕКЛАДАЧ

Іван Антонович Кочерга народився 6 жовтня 1881 р. в м. Носівці на Чернігівщині в родині залізничного службовця. Закінчив юридичний факультет Київського університету (1903). Працював юристом і журналістом у Житомирі.

Автор п'єс: "Фея гіркокого мигдалю", "Навчила доля, де шлях до волі", "Про що жито співає", "Алмазне жорно", "Марко в пеклі", "Ліза чекає погоди", "Паук у колгоспі", "Пісня про Свічку", "Майстри часу", "Підеш не вернешся", "Драматичні твори", "Чорний вальс", "Квартет", "Драматичні твори", "Ярослав Мудрий", "Історичні драми".

Член СП СРСР з 1952 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку. В Києві вулицю названо його ім'ям.

Помер 25 грудня 1952 р., похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 1). Автор надгробка - скульптор А.А.Шапран.

Юрій Тимофійович Кочерга народився 27 жовтня 1931 р. в Києві. Закінчив Київський геологорозвідувальний технікум (1959), навчався в Київському художньому інституті. Працював слюсарем-складальником на радіозаводі, бурильником геологорозвідувальної експедиції, матросом, брав участь в археологічних експедиціях.

Автор повістей "Живі для живих", "Чотири світанки віку", "Кавалерійська атака", "Чорна вода", "На голубій межі".

Член СП СРСР з 1985 р. Проживав на вулиці Леніна, 33 -А у Вишневому на Київщині.

Помер 9 серпня 2002 р.

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**ЛЕОНІД
КОЧУГУР**
поет

Леонід (Леонтій) Якович Кочугур народився 26 серпня 1928 р. в м. Звенигородці на Черкащині. Закінчив Київський річковий технікум (1949). Працював на Київському суднобудівному заводі, на комсомольській, партійній роботі. Нагороджений медалями.

Автор збірок: "Пісня праці", "Дніпро підка-зуче пісні", "Слаухайте, хвилі", "Фармацевт квітня", "Не облиш моєї долі"; для дітей - "Два дубочки - два листочки".

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Волозькій, 23.

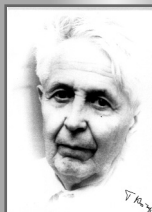
Помер 22 березня 1997 р. Похований у колумбарії Міського (Берківці) кладовища Києва (11 ряд, 1 місце).

Григорій Порфирівич Кочур народився 14(17) листопада 1908 р. у селі Феськівці Менського р-ну Чернігівської обл. 1932 року закінчив Київський інститут народної освіти (нині - університет), викладав у Черкаському, потім Вінницькому педагогічному інститутах. Репресований і відбув заслання на Сибіру, в Інті (1943 - 1953), реабілітований 1962 року. Після звільнення поселився в Ірпені, тепер в його будинку (вул. Г.Кочура, 12) створено Літературний меморіальний музей. Творчий доробок Г.Кочура охоплює 31 світову літературу - від давньогрецьких і давньоримських поетів до сучасних. Його прозові переклади - зі слов'янської мови романи "Живі і мертві" й "Дзвони звістують день" В.Міначя, повість "Опричників дитинство" А.Ондрейова, з чеської - роман Й.Томана й М.Томанової "Там, де гори зеленіють" та ін. Перекладена Г.Кочуром драма В.Шекспіра "Гамлет, принц Данський" йшла в українських театрах. Власні вірші Г.Кочура - збірка "Український зошит".

Черу Г.Кочура належить багато передмов, досліджень і розвідок про українських та зарубіжних письменників, упорядкування й редагування окремих збірників. Він - лауреат премії М.Т.Рильського (1989), Державної премії ім. Т.Г.Шевченка (1995, за книгу "Друге відлучення"). 2000 року видано (посмертно) доповнену книгу його поетичних перекладів "Третє відлучення".

Проживав в Ірпені на вул. Баумана, тепер Г.Кочура, 12.

Помер 15 грудня 1994 р. Похований на міському кладовищі Ірпеня, Київської області.

**ГРИГОРІЙ
КОЧУР**
літературознавець,
перекладач, поет

Панас Федорович Кочура народився 18 липня 1905 р. в м. Кролевеці Сумської обл. Закінчив семирічну трудову школу. Працював у мандрівній трупі акторів. З 1924-го по 1927 р. був головою Чапаївської сільради Кролевецького району. 1927 р. призваний на військову службу. У вересні 1929 р. під час навчання в артилерійській школі, потрапив в аварію і тяжко захворів. З того часу прикутий до ліжка. Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора, Дружби народів, "Знак Пошани". Перша повість "Родина Бокорин" надрукована у 1945 р.

Окремими виданнями вийшли: повість "Окрилені" (у співавторстві з М. Ятком), роман "Світлий ранок", повість "Вогні юності", історичний роман "Золота грамота", книга "Г. А. Бокорин", до якої увійшла однойменна повість та кілька оповідань, романи "Коли ми росли", "Апостоли правди", "Із искри грому", "Сичі на дзвіниці", "Початок вічного", "Блакитна мрія", "Довга ніч".

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на вулиці Вишгородській, 78. Середня школа в Кролевеці названа його ім'ям.

Помер П. Кочура 5 листопада 1976 р. Похований на Міському кладовищі (Берківці) Києва (ділянка 24). Автори пам'ятника - скульптор В.І.Кожов та архітектор Г.І.Одинець.

Євген Сергійович Кравченко народився 25 грудня 1907 р в с. Володимирівці Доманівського району Миколаївської обл. Закінчив Одеський інститут соціального виховання (1933). Вчителював, викладав в Одеському педінституті. Учасник Другої світової війни. Працював у редакціях газет "Сільські вісті", "Культура і життя", в СПУ.

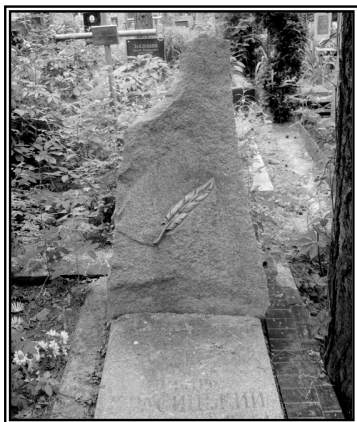
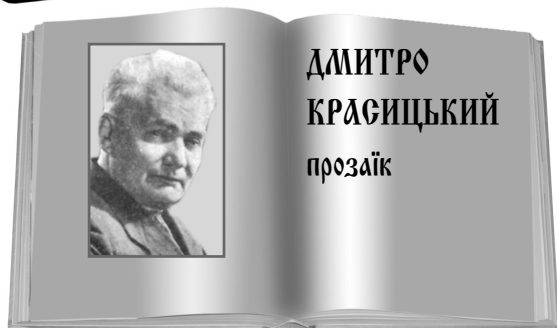
Почав друкуватися з 1936 р. Писав п'єси, оповідання, гуморески.

Автор п'єс: "Спасибі за науку", "Шляпи", "Під червоною калиною", "Під високими липами", "Новосілля", "Дачники", "Весняні грози" (1963); збірку оповідань і гуморесок "Мої сучасники", "Гуморески", "Квітки й колючки", "Ноги й оселедці", "Божественні курси", "Світло і тінь", "Що посієш, те й пожнеш", "З книги життя", "На крилах дитинства", "На світланні".

Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, нині Б.Хмельницького, 68.

Помер 28 червня 1975 року. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 20).

Дмитро Филимонович Красицький народився 7 листопада 1901 р. в с. Зеленій Діброві на Черкащині. Правнук Т. Г. Шевченка з боку сестри Катерини. Закінчив Київський інститут народної освіти (1922). Працював у Дніпропетровську в системі народної освіти, деканом історичного факультету державного університету та директором історичного музею. Учасник Другої світової війни. З 1946 р. довгий час працював у Києві в музеї Т. Г. Шевченка.

Автор книжок: "Дитинство Тараса", "Тарасова земля", "Юність Тараса Шевченка", "Оздуми над словом Тараса Шевченка", "Дітям про Шевченка", "Тарасові світанки", "І оживе добра слава"; низки статей з питань шевченкознавства. Брав участь у збірниках та альманахах наукового характеру, присвячених життю й діяльності великого Кобзаря.

Член СП СРСР з 1960 р. Проживав у Києві на вулиці Криволатовського, 15.

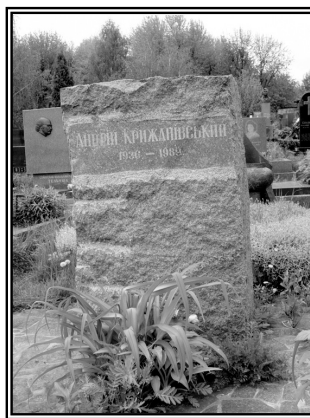
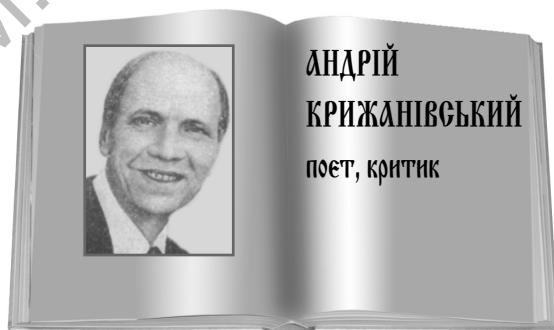
Помер 8 січня 1989 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 4-26-8).

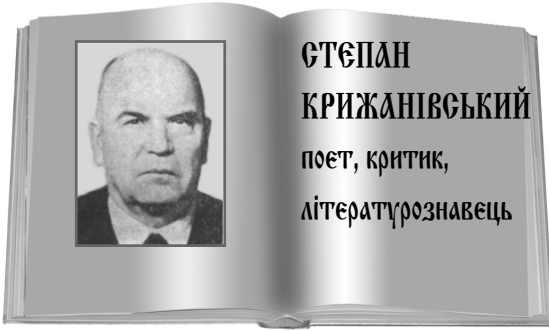
Андрій Степанович Крижанівський народився 2 січня 1936 р. в Харкові. Закінчив факультет журналістики Київського державного університету (1959) та Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. О.М. Горького (1983). Працював на Українському радіо, в журналах "Ранок", "Україна" та "Вітчизна".

Автор гумористичних книжок: "Лідер опозиції", "Крижана весілка", "Бабця з Копенгагена", "Гномо сепієнс", "Хто спалив Карфаген?", "Телефонна пригода", "Стрибок з Парнасу", "Інтерв'ю з колоритним дідом", "Концерт для скрипки з реєстром".

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 22.

Помер 29 листопада 1989 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 52).

Степан Андрійович Крижанівський народився 8 січня 1911 р. в м. Новому Бугзі на Миколаївщині. Закінчив Харківський інститут педагогосвіти (1933), аспірантуру. Доктор філологічних наук, професор. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями.

Автор 20 збірок віршів, зокрема: "Енергія", "Країна майстрів", "Дні, дороги, друзі", "Повноліття", "Калиновий міст", "Гори і долини", "Срібне весілля", "Ще не вечір", "Формула щастя", "Берізка", "Виднокрут", "Літопис" та ін. Вийшли книги й брошури з історії та теорії літератури, серед них - "Василь Стефаник", "Андрій Малишко", "Архип Тесленко", "Микола Бажан", "Максим Рильський", "Художнє відкриття і літературний процес", "Василь Чурлак". Один із авторів і редакторів "Історії української літератури" в 2-х та 8-ми томах. Лауреат премії в галузі літературно-художньої критики імені О. Білецького (1980) та премії імені Остапа Вишні (1989).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Шевченка, 12-В.

Помер 19 липня 2002 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (колумбарій).

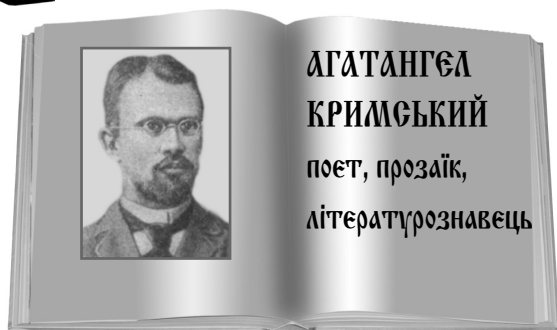
Євген Дмитрович Крижевич народився 10 травня 1937 р. в с. Катеринівці Будинівського району Приморського краю. Закінчив Львівський університет та Київський педінститут іноземних мов.

Писав українською і російською мовами. Автор збірок поезій "Хуралі над містом", "Шлях додому" та багатьох перекладів з англійської на українську та з української на російську.

Член СП СРСР з 1984 р. Проживав у Києві на вулиці Артёма, тепер Січових Стрільців, 10.

Помер 20 листопада 1985 р. Похований на Лук'янівському військовому кладовищі Києва (ділянка 12-7-7).

**АГАТАНГЕЛ
КРИМСЬКИЙ**
поет, прозаїк,
літературознавець

Агатангел Юхимович Кримський народився 15 січня 1871 р. в м. Володимирі-Волинському Волинської обл. Закінчив Колегію Павла Галагана в Києві (1889), Лазаревський інститут східних мов у Москві (1892), історико-філологічний факультет Московського університету (1896). Професор з 1900 р., академік АН України з 1919 р. Один з організаторів АН України, до 1928 р. - її незмінний секретар. 1921-29 рр. - директор Інституту української наукової мови, одночасно, з 1918р. - професор Київського університету. Заслужений діяч науки України з 1940 р.

Написав багато досліджень східнослов'янських мов, серед яких: - "Українська голантська" (т.1-2), "Нариси з історії української мови та хрестоматія з пам'ятників стародавньої мови IX-XVIII вв." (у співавторстві). Його поезії увійшли до збірок: "Пальмове гілля" (кн.1-2), оповідання - до збірок "Повістки і ескізи з київського життя" та "Бейрутські оповідання", повість "Андрій Лаговський" - перші дві частини в 1905 р., повністю - в 1972.

Проживав у Києві на вулиці Малопадвальної, 5 (будинок не зберігся). Одна з вулиць Києва названа його ім'ям. Меморіальну дошку встановлено на фасаді будинку на вул.Леніна, тепер Б.Хмельницького, 11, де він навчався у Колегії Павла Галагана.

Помер 25 січня 1942 р. у Казахстані, в ув'язненні.

Юрій Михайлович Круґляк народився 7 жовтня 1925 р. на хуторі Варуни Козельщинського району на Полтавщині. Закінчив філологічний факультет Львівського університету (1951). Працював у пресі. Учасник Другої світової війни. Автор збірок ліричних та сатиричних віршів: "Звичайні люди", "Хвірт і Аврін", "Як бог напугав", "Коротко кажучи", "Сім пучок перцю", "В чотири рядочки", "Смішинки", "Байки без моралі", "Усмішки та посмішки", "Зевсове кресало", "Гумор та сатира", "Тринадцять подвигів Геракла": гонимічного словника "Ім'я вашого міста". Лауреат премії ім. С.Олійника (1988) за книжку "Тринадцять подвигів Геракла".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Толстого, 25 та вул. Старокиївській, 9.

Помер 29 вересня 1998 р.

**ЮРІЙ
КРУґЛЯК**
поет

Іван Антонович Крушельницький народився 12 листопада 1905 р. в м. Коломиї в сім'ї письменника А. В. Крушельницького. Навчався у Віденському, а потім у Празькому (1927) університетах. Працював в Інституті матеріальної культури АН України в Києві.

Автор збірок поезій: "Весняна пісня", "Юний спокій", "Радощі життя", "З-над прірви", "Бурі і вікна", "Лірика Гофмансталя", "Залізна кова"; п'єс "Спір за Мадонну Сільвію", "На скелях", "Вибране".

Розстріляний І. Крушельницький з вироком Військової колегії Верховного Суду СРСР 17 грудня 1934 року в Києві. Реабілітований 14 січня 1958 року. Похований в Києві на Лук'янівському кладовищі у Братській могилі (ділянка 7).

17 грудня 1934 р. разом з Іваном розстріляно і поховано в Братській могилі його брата - Тараса Антоновича Крушельницького - письменника й музиканта.

Костянтин Гнатович Кудієвський народився 23 березня 1923 р. в м. Цюрупинську на Херсонщині. Учасник Другої світової війни. Закінчив Вище військово-морське училище (1946). Служив офіцером на Північному флоті, працював у пресі. Був головним редактором сценарної редколегії Комітету з кінематографії при Раді Міністрів УРСР (Держкіно УРСР), головним редактором Київської кіностудії художніх фільмів, секретарем правління Спілки письменників України.

Серед книг: "Североморцы", "Обгоняющая ветер", "Водоросли цветут в глубинах", "Ураган назывите "Марией"; кіноповісті "Синий дельфин трансатлантический"; "Горькие туманы Атлантики", "Легенда о Летучем голландце", "Летние сны в зимние ночи", "Избранные произведения в 2-х т.". За книгу "Легенда о Летучем голландце" удостоєний премії ім. Павла Тичини "Четверта єдиної родини" (1980).

Член СП СРСР з 1952 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 3 травня 1992 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49-А-8-4 зліва).

Олексій Іванович Кудін народився 5 грудня 1920 р. в с. Гаврилівці Вишгородського району на Київщині. Закінчив відділення журналістики Київського державного університету (1947) та аспірантуру при Інституті літератури НАН України (1950), кандидат філологічних наук. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями, Грамотою Президії Верховної Ради України.

Автор літературно-критичного нарисів "Володимир Гоголь", розділів у колективних працях: "Нарис історії української радянської літератури", двотомника "Історія української літератури", колективних монографій і збірників.

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

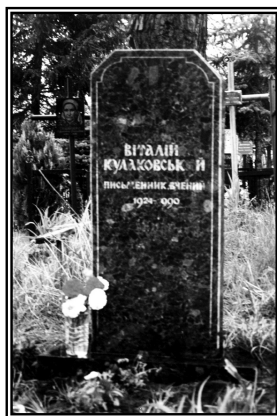
Помер 21 грудня 1998 р. Похований на кладовищі в с. Гаврилівки Вишгородського району Київської області.

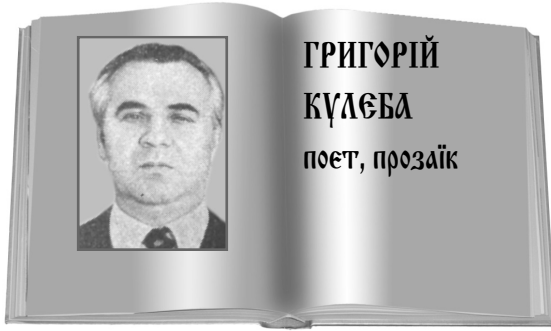
Віталій Михайлович Кулаковський народився 29 січня 1924 р. в с. Мостище Макарівського р-ну Київської обл. Закінчив історичний факультет Київського педінституту (1949) та аспірантуру при Київському університеті (1967), працював учителем, завучем, директором школи. З 1969-го по 1984 р.-завідував редакцією "Історії міст і сіл УРСР" УРСР. Кандидат історичних наук. Заслужений працівник культури УРСР.

Серед книг: "Северин Наливайко", "Максим Кривчиш", "Мартин Пушкар", "Цікава історія (Стародавній Схід)", "Полум'я гніву народнього" (до 200-річчя Коаліції).

Член СП СРСР з 1981 р. Проживав у Києві на вул. Флоренції, 10-А.

Помер 21 грудня 1990 р. Похований на кладовищі в с. Мостище Макарівського району Київської області.

**ГРИГОРІЙ
КУЛЄБА**
поет, прозаїк

Григорій Іванович Кулеба народився 13 жовтня 1932 р. в с. Губинині Новомосковського р-ну на Дніпропетровщині. Працював у редакціях газет, у видавництвах "Дніпро" та "Радянський письменник".

Автор збірок віршів: "Степовий вінок", "В порі дозрівання", "Спалахи", "Родовід", "Гони", "Право на хліб", вибраних поезій "У сяєві дощовики"; повістей і оповідань "Не забудь мене і лєні", "Терпка роса", "Скипень", "Днина сиріпочка", "Лісовичка".

Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вулиці Братиславській, 34-Б.

Помер 17 квітня 1990 р. Похований на Північному кладовищі Києва (ділянка 14).

Григорій Григорович Кулінич народився 7 лютого 1919 р. в с. Орловці Городищенського району Черкаської області. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1947). Кандидат філологічних наук. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами і медалями та Почесною Грамотою Верховної Ради Білорусії.

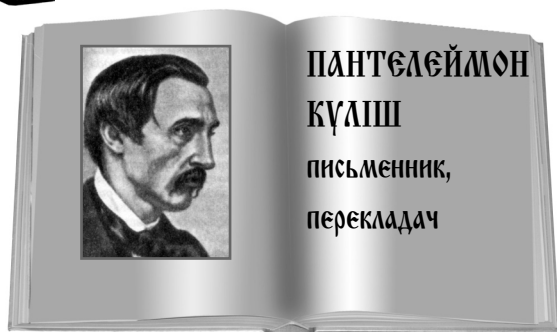
Автор багатьох літературознавчих статей, розвідок, рецензій, нарисів та монографій "Ярослав Галан". Перекладав з російської та білоруської мов творчість М. Чернишевського, М. Горького, А. Гайдара, А. Граніна, С. Залигіна, Я. Бриля, І. Шамякіна.

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Січневого повстання, тепер І. Мазепи, 11-А.

Помер 4 серпня 1998 р.

**ГРИГОРІЙ
КУЛІНИЧ**
літературознавець,
перекладач

Пантелеймон Олександрович Куліш народився 7 серпня (27 липня) 1819 р. в містечку Вороніжі на Сумщині в дрібнопоміщицькій родині. Вчився у Новгород-Сіверській гімназії (1833-37). В 1839 р. вступив на філософський факультет Київського університету. З 1845 р. - викладач російської мови Петербурзького університету. Приятель Т. Шевченка. Переклав ряд творів Шекспіра, Байрона, Гете і багато інших. 1863-1867 рр. їздив за кордон, довгий час служив у Варшаві. Протягом 1868-1871 рр. жив в Італії та Австрії, 1873 - одержав у Петербурзі посаду в Міністерстві шляхів сполучення.

Серед творів: роман-хроніка "Чорна рада", "Грамматика для початкових українських шкіл", "Записки о Ю. ион Гуси" (2 т.), збірка "Хуторна поезія".

Помер П. Куліш 14 (2) лютого 1897 р. на хуторі Любівці під Борзною на Чернігівщині, де й похований.

Інна Костянтинівна Кульська народилася 11 листопада 1909 р. у Петербурзі, тепер Санкт-Петербург. Закінчила Театральний інститут і Київський державний університет (1931). Працювала викладачем літератури, була на редакційній роботі. Учасниця Другої світової війни.

Авторка книжок: "Барвисте коло", "На зупинці Западника", "Хто райдугу дістане?", "Голочка" (збірник пісень), "Хоровод чудних пригод", "Стежка в'ється вгору"; п'єс для дітей "Гості з-за річки" та "Щирі друзки".

Член СП СРСР з 1952 р. Проживала у Києві на вул. Єнгурзіастів, 35/1.

Померла в серпні 1993 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1).

**ОЛЕКСА
КУНДЗИЧ**
прозаїк,
перекладач

Олексій Леонардович Кундзіч народився 22 квітня 1904 р. в с. Павлівці на Вінниччині. Закінчив Харківський ІНО (1926). Учасник Другої світової війни. Працював в газеті "Література і мистецтво".

Серед творів: "Червоною дорогою", "Село Вовче", "В ущелинах республіки", "На ярах", "Окупант", "Плідні зерна", "Партизани", "Вибрані новели", "Сила гніву", "Дорога за Крем'янець", "Дієзи в ключі", "ДБ факт", "Моцарт і "Ботокіди", "Родичі". Переклав українською мовою твори М.Лермонтова, А.Толстого, М.Лескова.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку.

Помер 20 червня 1964 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 1, біля склепу).

Василь Степанович Кучер народився 20 липня 1911 р. в с. Любимівці на Житомирщині. Навчався в Харківському університеті (1930-1934), працював журналістом. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами і медалями. Друкуватися почав з 1930 р.

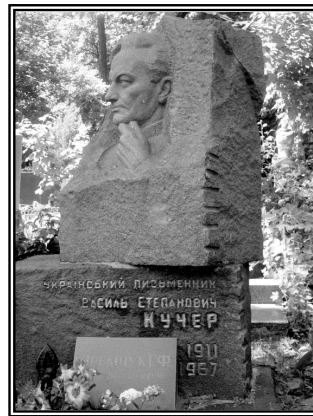
Видав понад тридцять книжок оповідань, повістей, нарисів, романів. Серед них: "Мої друзі", "Шумлять верби", "Людмила Павлюченко", "Марія Ансєнко", "Шовкові струни", "Чорноморці", "Устичи на малюк", "Прощай, море", "Трудна любов", "Голод", "Наместо", "Орли воду п'ють", "Ми не спимо на трояндах", "Твори в 5-и томах".

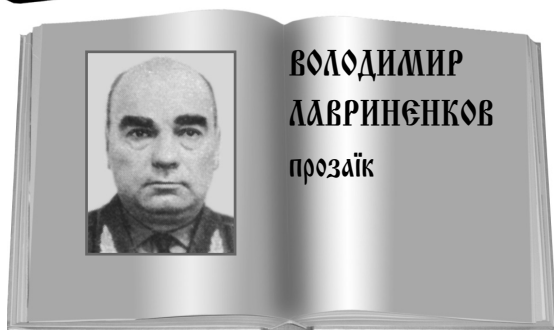
Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. М.Коцюбинського, 2, де відкрито меморіальну дошку. Його іменем у столиці названо вулицю й бібліотеку, в Севастополі - вулицю, в с.Ставищах на Житомирщині - школу.

Помер 18 квітня 1967 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2-2, центральна алея). Автор пам'ятника - скульптор М.М.Суходолов.

**Василь
КУЧЕР**
прозаїк

Володимир Дмитрович Лавриненков народився 17 травня 1919 р. в с. Птахіному Починківського району Смоленської області. Закінчив Чугувське авіаційне училище (1940), Військову академію ім. Фрунзе (1948) та академію Генерального штабу (1954). Учасник Другої світової війни. Двічі Герой Радянського Союзу. Генерал-полковник авіації.

Автор книжок: "Повернення в небо", "Його позивний - "Сокіл-1", "Сокіл-1", "Без в'їзду", "Шпага честі", "Дід Василь" (у співстворстві).

Член СП СРСР з 1977 р. Проживав у Києві на вул. Кірова, тепер М.Грушевського, 34 -А, де відкрито меморіальну дошку. Його ім'ям названо вулицю в Чернігові, паралельну на Дніпрі.

Помер 13 січня 1988 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 7-2-10). Автори пам'ятника: скульптор О.Скобляков та архітектор К. Сидорюк.

Валентин Костянтинович Лагода (Лагодинський) народився 27 травня 1913 р. в с. Степанцях Канівського р-ну на Черкащині. Працював у пресі. Вчився в Дніпропетровському університеті. Учасник Другої світової війни.

Автор книжок: "Квітень", "За нашими Карпатами", "Що посієш, те й пожнеш", "Мокрим рядном", "Віддало нас жне", "З персональним привітом", "Гарна завивка", "Сатана у целофані", "Чи ти та!", "Цвіт і тля", "Кому чолом, кого почесати", "Спасибі за увагу", "Страшна помста", "Що правда, то правда", "Вимушена посадка", "Кличе земля", "Гумор, сатира, лірика", збірок пісень "Над широким Дніпром", "Солов'їний край". Лауреат премії імені С. І. Олійника.

Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на вул. Суворова, 3.

Помер 10 січня 1991р.

Віктор Опанасович Лазня народився 19 квітня 1918 р. в с. Іванівці Великописарського р-ну Сумської обл. Вчився на Київському індустріальному робітфаці. Закінчив факультет романо-германської філології Київського університету (м. Кзил-Орда, 1942). Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом Червоної Зірки і медалями. Працював викладачем Київського університету. Кандидат філологічних наук.

Перекладав українською мовою твори німецьких письменників Є. Панітца, Г. Бестер Тельман, Г. Веєрта, К. Ноймана. В. Бределя, Б. Апіца.

Член СП СРСР з 1974 р. Проживав у Києві на вулиці К. Мікшевича, тепер Шовковична, 10.

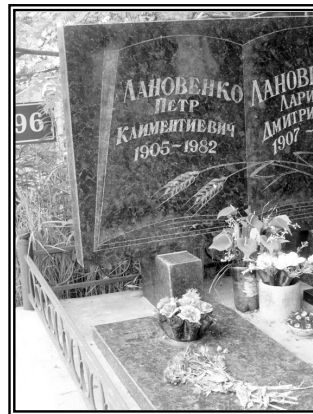
Помер 2 січня 1986 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50-1).

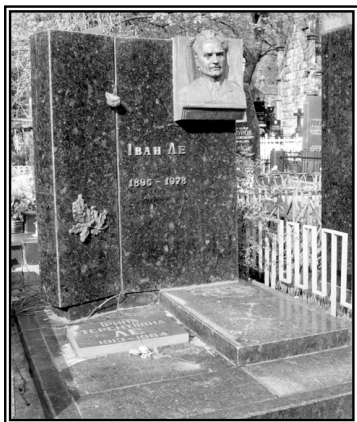
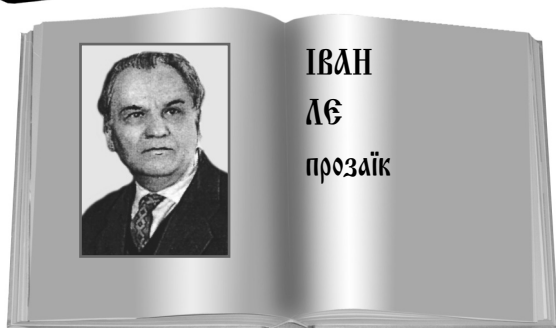
Петро Климентійович Лановенко народився 21 травня 1905 р. в м. Тифлісі. Закінчив Уманський сільськогосподарський інститут (1926). Працював агрономом. Друкуватися почав 1924 р.

Автор романів: "Цвяхи", "Превосходная должность", "Жемчужина Елогорська", "Невмирущий хліб", "У всякого своя доля", "Між крутими берегами"; повістей "Первоцвіт", "Дубова брость"

Член СП СРСР з 1974 р. Проживав у Києві на вулиці Єнгельса, тепер Лютеранській, 7/10.

Помер 14 грудня 1982 р. Похований на Міському кладовищі (Берківці, ділянка 96-27-1).

Іван Леонтіївич Ле (справжнє прізвище - Мойся) народився 22 верезня 1895 р. в с. Придніпровському Чорнобаївського р-ну Черкаської обл. Вчився в Київському політехнічному інституті. Працював в Спілці письменників, на редакційних посадах.

Серед творів: "З фронтового блокнота", "Сліди війни", "Акорди війни", "Висота 206", "Мої листи, 1941-1944", "Семен Голубар", "Кленовий лист", "Роман міжгір'я", "Інтеграл" "Історія радості", "Наливайко", "Підвільний захід" (у співавторстві з О. Левадою), "Хмельницький" (т. 1-3,); "Твори у 7-ми т.

За роман у трьох книгах "Хмельницький" удостоєний Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка (1967).

Член СП СРСР з 1936 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6, де вкрито меморіальну дошку. Його ім'ям названі школа та бібліотека в м. Городище на Черкащині. Там же й пам'ятник письменникові.

Помер 9 жовтня 1978 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 1).

Автор пам'ятника - скульптор А.В.Німенко.

Олександр Степанович Левада (справжнє прізвище - Косяк) народився 13 (26) листопада 1909 р. в с. Кривчунці на Черкащині. Навчався в Вінницькому педінституті (1932). Був на державній роботі. Обирався секретарем Спілки письменників України. Учасник Другої світової війни, нагороджений багатьма орденами та медалями.

Серед книжок: "Поезія", "Марія", "Фауст і смерть", "Бутти чи не бутти?", "Здрастуй, Прип'ять!", "Пестець з діамантом"; кіносценаріїв "Берег надії", "Родина Коцюбинських"; збірки "Кіноповісті"; книжки критики і публіцистики "Письменник і доба"; повісті "Ріки невинна земля". Лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (у співавторстві) за кінофільм "Родина Коцюбинських" (1971).

Член СП СРСР з 1936 р. Проживав у Києві на вул. Жовтневої революції, тепер Інститутській, 16.

Помер 16 грудня 1995 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49а).

**ІОАНН
ЛЕВАНДА**
письменник,
протоіерей

Іоанн Леванда (Іван Васильович Сікачка) народився між 9 і 18 березня 1734 р. в Києві. 1748 року вступив до Київської Академії (Києво-Могилянка), де одержав прізвище Леванда. 28 березня стає священником Києво-Подільського Успенського собору, 1786 - кафедральний протоіерей Софійського собору. Автор численних "Слів", повчань, листів. Протягом 1761- 1811 рр. створив 200 орацій (проповідей).

Помер 25 червня 1814 р. В Києві. до революції в місті була вулиця Левандецька на Печерську. Похований І.Леванда в Софійському соборі столиці.

Вільям Олексійович Лігостов народився 20 березня 1930 р. в с. Червоновершці Кемпаніївського району Кіровоградської області. Закінчив факультет журналістики Київського державного університету (1954). Працював у редакціях газет, видавництва "Радянський письменник".

Автор книжок "Катастрофа в раю", "Подорож до Ельдорада", "Заверіть свій мільйон!", "Золотий плечик", "Як знайти ідеальну дружину", "Вічний поєдинок".

Член СП СРСР з 1970 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52 та Мельникова, 5.

Помер 11 березня 2002 р. Похований за заповітом на кладовищі с. Рубежівки Київської області.

**ВІЛЬЯМ
ЛІГОСТОВ**
прозаїк,
драматург

**ЮРІЙ
ЛИПА**
прозаїк

Юрій Іванович Липа народився 5 травня 1900 року в Одесі в сім'ї українського письменника та громадського діяча І. Липи. В роки громадянської війни Ю. Липа став до лав борців за соціальне та національне визволення України як суверенної держави. Після поразки УНР змушений був емігрувати. Як поет дебютував у еміграції. Перша його збірка "Світлість" з'явилася 1925 року, наступні - "Суворість" у 1931, "Вірстю" - 1938-му році. Ю. Липа - автор роману "Козаки з Московії", есе "Бій за українську літературу" (1935), науково-публіцистичних праць про Україну. Як лікар - автор відомих книг "Фізіотерапія" та "Ліки під ногами". Під час Другої світової війни надавав допомогу воїнам Української Повстанської Армії, які воювали з німецькими окупантами. Був за це заарештований НКВС і замордований 19 серпня 1944 року в селі Буків (Яворівщина).

Андрій Євменович Лисенко народився 30 листопада 1915 р. в м. Дніпропетровську. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1938). Був на педагогічній роботі. Учасник Другої світової війни. Працював директором республіканського Будинку літературів та директором Бюро пропаганди Єдінки письменників України.

Автор книжки "Ліф про стовпотворіння та людські мови" і перекладав творів сучасних болгарських, македонських та сербохорватських письменників: Д. Ангелова, Ц. Ангелова, О. Василева, Г. Караджова, К. Калчева, Т. Павлова, Є. Станева, С. Додзева, С. Дичева, О. Николової, В. Подгорця, З. Яневського, Б. Чопича та ін. За впорядкування й переклад збірки "Македонська новела" удостоєний Міжнародної літературної премії "Золоте перо" (Югославія, 1972).

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вулиці І.Франка, 29.

Помер 14 листопада 1984 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 39-1-19).

**АНДРІЙ
ЛИСЕНКО**
перекладач,
прозаїк

**ВАСИЛЬ
ЛИСЕНКО**
критик, прозаїк,
драматург

Василь Федорович Лисенко народився 28 вересня 1921 р. в с. Залізничці Звенигородського р-ну Черкаської обл. Закінчив Бердянський педінститут (1941), філологічний факультет Львівського університету (1949) та аспірантуру (1952). Учасник Другої світової війни. Працював у редакціях журналів "Дніпро" і "Вітчизна", у видавництві "Радянський письменник"; з 1960 по 1962р.- головний редактор об'єднання Київської кіностудії художніх фільмів ім. О. П. Довженка.

Друкуватися почав у 1949 р. Автор книжки "Ярослав Галан", сценаріїв: "Поло Дибенко", "Золота зброя", "Микола Скоричник", "Бджілка", роману "Поле бою" (1 кн.).

Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на бульварі Лесі Українки, 20.

Помер 6 лютого 1993 р. Похований на кладовищі Гроенки під Києвом.

Юрій Якович Лісняк народився 15 травня 1929 р. в с. Кішоватому Таращанського р-ну Київської обл. Закінчив Український поліграфічний інститут (1965). Працював як перекладач і художник-графік.

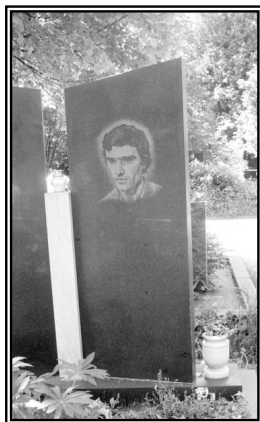
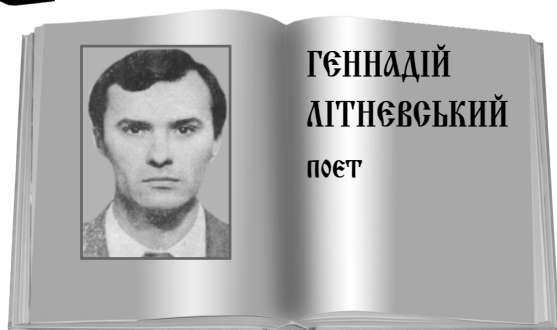
Окремими виданнями вийшли переклади книжок: Г. Нахбара "Весілля на Ленчечені", М.-Б. Шцільца "Ми не порох, що летить за вітром", Б. Брехта "Копійчаний роман", Л. Трасека "Скалаки", Г. Бастіяна "На сизкій стежці", Д. Крюса "Тім Талер, або Ірландий сміх", Ч. Дікенса "Тяжкі часи", Джерома К. Джерома "Троє в одному човні", Г. Манна "Молоді літа короля Генріха IV", "Літа зрілості короля Генріха IV", Г. Мельола "Мобі Дік", В. Шекспіра "Приворкання норовливої", "Сон літньої ночі". Лауреат премії ім. М.Рильського (1991).

Член СП СРСР з 1970 р. Проживав у Глебасі, Васильківського району на Київщині.

Помер 23 лютого 1995 р. Похований на кладовищі в Глебасі на Київщині.

**ЮРІЙ
ЛІСНЯК**
перекладач

Геннадій Євгенович Літневський народився 10 листопада 1951 р. в м. Іртиську Павлодарської обл. Казахської РСР. Закінчив філологічний факультет Запорізького педінституту (1973). Працював учителем, кореспондентом газети, заступником відповідального секретаря журналу "Перець".

Автор збірок "Листи до запитання" "Літо". Лауреат премії ім. М.Трубайні посмертно (1990) за оповідання "Загублений ключ".

Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вулиці Білоруській 5.

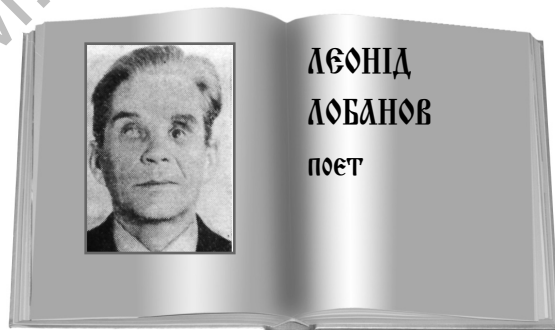
Загинув в автокатастрофі з письменником Морцтою В.Р. 14 травня 1989 р. Похований на Миському (Серківці) кладовищі (ділянка 78-2-214).

Леонід Григорович Лобанов народився 23 лютого 1921 р. в с. Новопокровці Жовтневого р-ну Північно-Казахстанської обл. Учасник Другої світової війни. В бою під Мценськом важко поранений, втратив зір. Нагороджений орденом Червоного Прапора і медалями. Закінчив Київський університет (1947).

Писав російською мовою. Автор збірок: "Свет", "Утро Романы", "Такое не сдаются", "Дорогами влюб", "Мужество", "Зримое чудо", "Проба жизни", "Верю, люблю, утверждаю", "Поляница и трепещут лепестки", "До последнего вздоха".

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, згодом на бульварі Праці, 8.

Помер 25 травня 1982 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 27).

**ВІТАЛІЙ
ЛОГВИНЕНКО**
прозаїк

Віталій Андрійович Логвиненко народився 28 січня 1928 р. в с. Дическүловому Новоукраїнського р-ну Кіровоградської обл. Учасник Другої світової війни. Навчався в інституті іноземних мов. Працював головним редактором видавництва "Маяк", головою правління Одеської письменницької організації, відповідальним секретарем комісії СПУ. Нагороджений орденами та медалями.

Автор книжок оповідань і повістей: "На морі Чорному", "Севастопольські маки", "Давні рани", "Сүзір'я", "Плоть від плоті", "Біострумі", "Ятрань", "Небесні меридіани", "Полүндра", "Віска мати"; романів "Літа молодії", "Біччя", "Рүбікон", "Важка вода", "Росав", "Мертвий якір", "Холодна вись", "Чорні сүлцати", "Створи", "Вибране" в 2-х т. Твори перекладали російською мовою. За романи "Мертвий якір" та "Холодна вись" удостоєний премії ім. А. Головка (1982).

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер О. Гончара, 52, згодом на вулиці Пархушенка, тепер - Дегтярівській, 60.

Помер 15 вересня 1990 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (стара польська ділянка).

Іван Михайлович Логвиненко народився 25 червня 1922 р. в с. Ольшаниці Рокитнянського району Київської області. Закінчив Київський державний університет (1962). Кандидат юридичних наук. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями. Працював на педагогічно-науковій роботі.

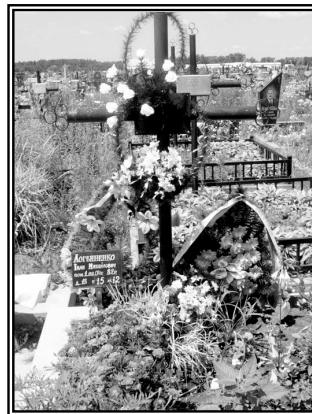
Серед книжок: "Завтра на світанку", "Багряні зорі", "Без слуху та докору", "На світанку"; збірок оповідань: "Другий екзамен", "В пошуках істини", "Діалог ціною життя", "Розгадані таємниці"; романів "На чужому березі", "Спокута".

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на вул. Богомольця, 7/14.

Помер 1 вересня 2004 р. Похований на Південному кладовищі в Києві (ділянка 28).

**ІВАН
ЛОГВИНЕНКО**
прозаїк

Михайло Семенович Логвиненко народився 16 вересня 1921 р. в с. Бузиновому Бамівського району на Одещині. Закінчив Київський педінститут (1953). Кандидат філологічних наук. Працював у "Робітничій газеті", в Інституті літератури ім. Т.Шевченка. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями, Почесною грамотою Президії Верховної Ради України.

Автор книжок: "Микола Островський - художник слова", "Правда і характер. Думки про сучасну прозу", "Література і наука", "Натан Рибак", "Художник у сучасному світі", "Література", "Романи Вадима Сковпа", "Зажди в перших лавах", "Вірність прапора і серцю"; один з авторів колективної монографії "Епоха, людина, література".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Лунинського, 3-А.

Помер 25 грудня 2002 р. Похований на Миському (Серківці) кладовищі Києва (ділянка 122-2-8).

Микола Олександрович Лукаш народився 22 грудня 1919 р. в м. Кролевіці Сумської обл. Закінчив Харківський педагогічний інститут (1947). Викладав німецьку, французьку та англійську мови у вузах Харкова, очолював відділ поезії журналу "Всесвіт".

Перекладав з 18 іноземних мов, серед яких: англійська, німецька, французька, італійська, іспанська, португальська та інші. Серед перекладених творів: "Сідурт" Й.-В. Гете, "Дон Кіхот" Сервантеса, "Осені Лопе де Вега", "Декамерон" Дж. Боккаччо, "Бал в опері" Ю. Тувіма, "Мадам Боварі" Г. Флобера, твори для дітей Дж. Родарі, поезії К. Керлена, В. Гюго, Г. Гейне, Р. Бернса, А. Міцкевича, Ф. Шіллера, П. Безрұча, Г. Аполлінера. Лауреат премії ім. М.Рильського (1998) за перекладацьку діяльність. Установлено премію журналу "Всесвіт" його імені за кращий переклад.

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вулиці Суворова, 3.

Помер М. Лукаш 29 серпня 1988 р. у Києві. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 2 старого кладовища).

**ОЛЕКСІЙ
ЛУКАШЕНКО**
ПОЕТ

Олексій Іванович Лукашенко народився 1 травня 1937 р. в с. Козаровичах Вишгородського району на Київщині. Закінчив Київський технологічний Інститут харчової промисловості (1964) та Літературний інститут імені Ф. М. Горького (1971). Працював в Управлінні книжкової торгівлі.

Автор збірок: "Вітер у верезах", "Грім за Дніпром".

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на бульварі Дружби народів, 26/1.

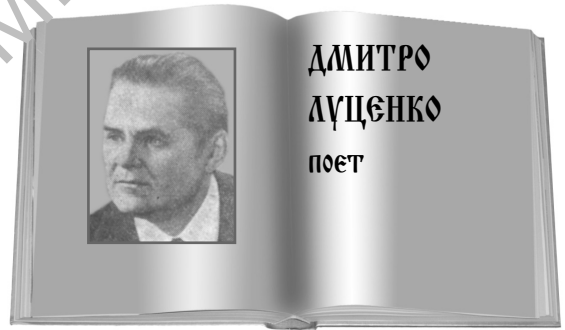
Помер 29 січня 2001 р. Похований на кладовищі села Козаровичі поблизу Вишгорода на Київщині.

Дмитро Омелянович Луценко народився 15 жовтня 1921 р. в с. Березовій Рудці Пирятинського району на Полтавщині. Навчався у Київському гідромеліоративному інституті. Учасник Другої світової війни. Працював у редакціях газет "Колгоспне село" ("Сільські вісті"), "Мелодь України", був кореспондентом Всесоюзного радіо по Україні. Нагороджений орденами та медалями. Заслужений діяч мистецтв УРСР.

Автор збірок "Дарю людям пісню", "Незакінчена соната", "Як тебе не любити", "Добрість", "Груди хліб", "До останнього патрона", "Серцю співається", "За Березовою Рудкою", "Камінь зі мною", "Хлеб и песня", "Березовий дзвін", "Вибране", "Дорога спадщини"; багатьох популярних пісень. Твори перекладалися білоруською, казахською, таджицькою, молдавською, а також англійською, німецькою, французькою мовами. За пісні, що написані у співдружності з композитором І. Шамо, удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1976).

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Києві на вул. Суворова, 19-А.

Помер 16 січня 1989 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1-2-5).

**ДМИТРО
ЛУЦЕНКО**
ПОЕТ

**ОЛЕКСАНДР
МАЗУРКЄВИЧ**
літературознавець,
критик

Олександр Романович Мазуркевич народився 9 вересня 1913 р. в с. Жабокричах Тұлчинського р-ну Вінницької обл. Закінчив Вінницький педінститут (1930). Учасник Другої світової війни. Працював на викладацькій та науковій роботі. З 1965 р. - очолював відділ Науково-дослідного інституту педагогіки. Доктор педагогічних наук, професор, академік АПН СРСР.

Автор досліджень: "Письменник і життя", "Вишова сила художньої літератури", "Метод і творчість" та ін.

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на вул. Толстого, 15.

Помер 8 жовтня 1995 р.

Гнат Петрович Майстренко народився 6 січня 1934 р. в с. Забужні Макарівського р-ну на Київщині. Закінчив Київський інститут народного господарства (1970).

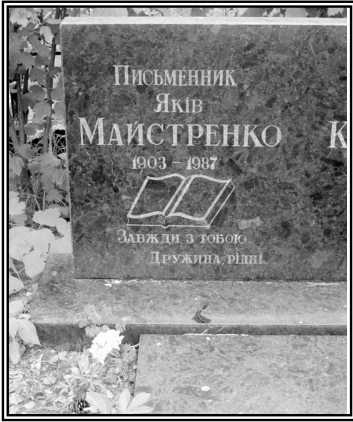
Автор книжок "Незвичайні пасажери", "Весняний передзвін", "Кому співав жайвір", "Хто кого піймав". Окремі оповідання перекладено брати́ми мовами.

Член СП СРСР з 1984 р. Проживав у Києві на вулиці Поляни Осипенко, тепер Стрітенській, 11.

Помер 16 листопада 1987 р. Похований с.Забужні, Макарівського району Київської області.

**ГНАТ
МАЙСТРЄНКО**
прозаїк

Яків Васильович Майстрєнко народився 12 жовтня 1903 р. в м. Опішні на Полтавщині. Закінчив Харківський інститут народного господарства (1926) та аспірантуру при Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.

Автор п'єс: "Відважна Маринка", "Дорогі гості", "Поєма про любов", "Івасєва пригода", "Радісна зустріч", "Первісток", "Дев'яте коло пекла", "Майор Радченко", "Незавітня Елад", "Знай наших", "В пошуках скарбу", "У добру путь" та багатьох інших; повістей "Земле моя!", "Скарб старійшини Пермяти"

Член СП СРСР з 1932. Проживав у Києві на вулиці Толстого, 22.

Помер 4 квітня 1937 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 32).

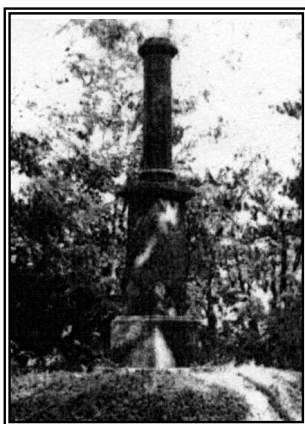
Федір Юрійович Маківчук народився 9 вересня 1912 р. в с. Кордашівці Козятинського р-ну Вінницької обл. Закінчив Київський педінститут (1945). З 1931 р. працював у пресі, секретарем правління Єпілки журналістів УРСР. Замужений працівник культури УРСР.

Серед творів: "Репортаж з того світу", "Замужем і вдома", "Про добро і про зло", "Чорт штовхнув", "Любе і не любе", "Любов і параграф", "Вінегрет з перцем", "Анфас і профіль", "Дорогі мої односельчани"; книжок для дітей "Пішонок і Дружок" та "Зустріч друзів", написаних у співавторстві з П. Глазовим. За сатиричний "Репортаж з того світу" удостоєний Республіканської премії ім. Я. Галана (1967).

Член СП СРСР з 1951 р. Проживав у Києві на вулиці Толстого, 25.

Помер 4 грудня 1988 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 73-1-21А).

Михайло Олександрович Максимович народився 15 вересня 1804 р. на хуторі Тимківщині на Черкащині. 1812 р. вступив до Новгород-Сіверської гімназії, а 1819 – до Московського університету, який закінчив 1823 р. В 1834-35 рр. – перший ректор Київського університету. 1845 р. вийшов у відставку і оселився на Михайловій Горі, де прожив майже 30 років.

Відомі його праці: з природознавства – "Про системи рослинного царства", "Роздуми про природу"; з історії Київської держави – "Історичні листи до козаків придніпровських", "Дослідження про гетьмана Коначевича-Сагайдачного"; "Розповідь про Коліївщину"; збірки: "Малоросійські пісні", "Українські народні пісні"; статті про класифікацію слов'янських мов.

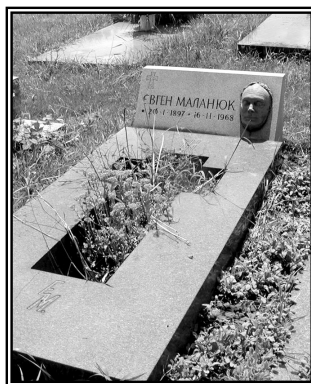
Засновник і видавець альманахів "Денниця" (1830-34), "Киевлянин" (1840, 1841, 1850), "Українець" (1859, 1864), автор етимологічного українського правопису так званої "максимовичівки". Походив з Києва на Печерську в будинку Семенаши. У Києві одна з вулиць названа його ім'ям.

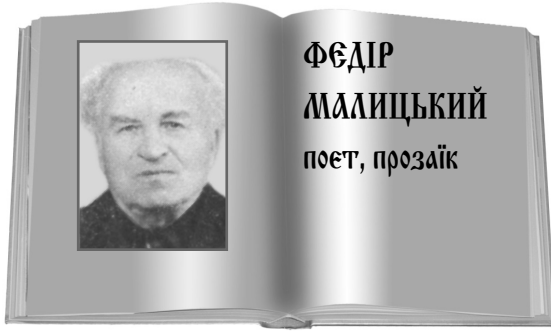
Помер М. Максимович 22 листопада 1873 р., похований на хуторі Михайлівій Горі, тепер с. Продорівка Канівського р-ну Черкаської обл.

Євген Філімонович Маланюк народився 11 січня 1897 р. в Новоархангельському на Кіровоградщині. Закінчив Єлисаветградське реальне училище. Навчався в Київському військово-морському училищі. Воював у армії Є. Петлюри як помічник Армії УНР. Із військом перейшов до Збручу. Перебував у Польщі, навчався в Подєбрадах (Чехословаччина). У 1945р. виїхав у Німеччину, а в 1949-му – емігрував у США (у Нью-Йорк).

Автор збірок "Етилет і стилос", "Герварій", "Земля й залізо", "Земна Мадонна", "Перстень Полікрата", "Вибрані поезії", "Влада", "П'ята симфонія", "Остання весна", "Серпентина", "Перстень і посух". В еміграції вийшли його історіософічні есе, літературно-критичні та публіцистичні статті ("Крути. Народина нового українця", "Нариси з історії нашої культури", "До проблеми большевизму").

Помер 16 лютого 1968 р. в Нью-Йорку. Похований на кладовищі Бавнд Брук.

Федір Михайлович Малицький народився 1 березня 1900 р. в с. Долгобичеві на Холмщині (Польща). Закінчив Київський інститут народної освіти (1929). Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст., медалями.

Серед творів: "Грози над смереками", "Цвіт ломикаменю", "Обжинки", "Бистрий Буг", "На панських ланах", "Тих днів не забути", "За рави над Бугом" і збірки пісень "На крилах пісні".

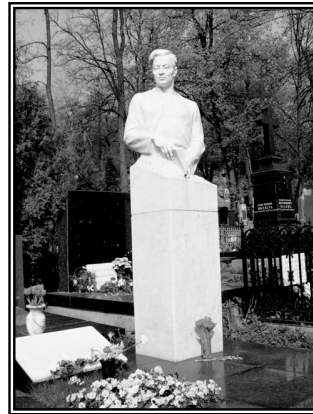
Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 17.

Помер 22 липня 1988 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 3 старого кладовища).

Андрій Самійлович Малишко народився 14 листопада 1912 р. в Обухові Київської обл. Навчався в медичному технікумі, закінчив літературний факультет Київського Інституту народної освіти (1932). Вчителював в Овручі, працював у пресі. Учасник Другої світової війни. Після війни був відповідальним редактором журналу "Лінійка" (1944-1947). Серед творів: "Весняна книга", "П'ять поем", "За синім морем", "Серце моєї матері", "Бичині голос", "Тарас Шевченко. Драматична пісня", "Черствен", "Прометей", "Синій літопис", "Серпень душевний"; драматичної поеми "Арсенал"; книжок літературно-критичних нарисів "Думки про поезію", "Слово про поета. М. Т. Рильський та його творчість". Ліричні твори: поема "Київський вальс", "Пісня про рутиник", "Стелена" та ін. стали народними піснями. Перекладав твори О. Пушкіна, О. Твардовського, О. Прокоф'єва, Я. Купала, А. Кудашова, В. Пшавели, Г. Гейне, Ф. Прешерно, Я. Івашкевича та ін. За поемі "Прометей" і збірку "Лірика" удостоєний Державної премії СРСР (1947); за книгу "За синім морем" і цикл віршів "Дорога під яворами"-Державних премій СРСР (1951, 1969); за збірку "Далекі орбіти"-Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1964).

Член СП СРСР з 1936 р. Проживав у Києві на вул. Леніна тепер Б.Хмельницького, 68, де відкрито меморіальну дошку. Його іменем названо вулиці в Києві, Обухові, Овручі, школи в Обухові та Овручі, теплохід на Дніпрі.

Помер 17 лютого 1970 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1, центральна алея). Авторні надгробка - Г.Н.Кальченко та Я.Ф.Ігнащенко.

Валентина Андріївна Малишко народилася 29 грудня 1937 р. в Києві; донька поета Л. Малишка. Закінчила філологічний факультет Київського державного університету (1960). Працювала в республіканській пресі, зокрема в редакції газети "Зірка", редактором видавництва "Веселка".

Авторка поетичних збірок: "Сашко - поет і сурмач", "Журвалі дитинства", "Що на серце лягло", "Світ мій бентежний", "Наш добрий дім", "Перед своєю совістю стою", "Стежина", "Острови доброти", "Три явори", "Доторк", "Материнка", "Перед своєю совістю", "Нічого, крім зими"; сценаріїв документального (зокрема "Кохання моє неприховане") і мультиплікаційного кіно; документальної поезії "Татусь, я люблю тебе".

Член СП СРСР з 1974 р. Проживала в Києві на вулиці Пучківська, 21.

Померла 17 травня 2005 р. Похована на Лісовому (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 49-35-71).

Іван Олександрович Манжара народився 11 серпня 1930 р. в с. Жовтневому Білопільського району на Сумщині. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1954). Працював у пресі.

Автор збірок гуморесок, байок та жартів "Гірка правда", "Геть світття без вороття", "Тінь проти сонця", "Байки та гуморески", "В однім перевеселі".

Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 4.

Помер 6 січня 2004 р. Похований на Лісовому кладовищі в Києві (ділянка 41-11-6).

Володимир Антонович Маняк народився 6 листопада 1934 р. в с. Криштопівці Волочиського району Хмельницької обл. Закінчив факультет журналістики Львівського університету (1956). Працював у шахті, на заводі, в редакціях газет, на радіо, у видавництві.

Серед творів: "Море Дірака"; документальних повістей: "Балада про чорнозем", "Восьмий день тижня"; романів "І зійшов день", "Борозни", "Високі береги землі", "Поділля". За Килич-Меморіал "33-й: Голод" нагороджений Державною премією ім. Т.Г. Шевченка (1995, у співавторстві, посмертно). Твори виходили російською, вірменською, казахською, румунською мовами.

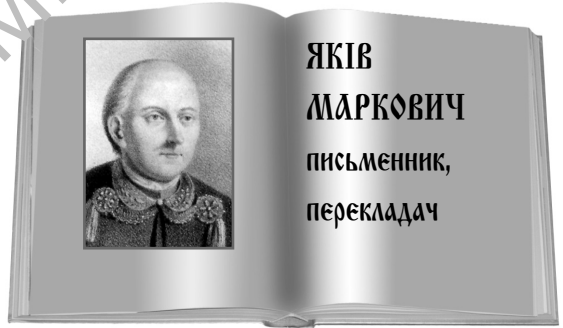
Член СР СРСР з 1967 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер Ф.Гончара, 52.

Загинув в автокатастрофі 15 червня 1992 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52-А).

Яків Андрійович Маркович народився 1696 р. Навчався в Києво-Могилянській академії. Закінчивши навчання в 1713 р., Маркович віддав перевагу світській діяльності та службі в кзацькому війську. 1718 р. був удостоєний гетьманом І.Скоропадським звання військового товариша, а 1721 р. підвищений в ранг бунчукового товариша.

Я. Маркович – один з найосвіченіших людей свого часу. Добре володів польською, німецькою, французькою, латинською мовами. Писав прозові й віршовані твори, зокрема на мотиви псалмів, а також композиції на теми проповідей. Перекладав з латини. Залишив цінні генеалогічні нотатки. Найвизначнішим твором Марковича є його "Щоденник", що охоплює півстолітню історію і складається з десяти рукописних книг.

Помер 9 листопада 1770 р.

**ЮХИМ
МАРТИЧ**
прозаїк

Юхим Маркович Мартич (Мордұх Шаевич Фінкельштейн) народився 28 червня 1910 р. в Києві. Закінчив у Києві Український інститут лінгвістичної освіти (1933). Працював у редакціях газет і журналів, до війни був відповідальним редактором "Літературної газети". Учасник Другої світової війни.

Серед творів: "Н. М. Ужвій", "День народження", "Сімнадцята професія", "Київська повість"; біографічні повісті та оповідання: "Олександр Богомолець", "Повість про одного артиста", "Краплі золотого дощу", "Квіти живого вогню", "Хліб і до хліба", "Явлюко пізнання", "Поліна Володимирівна Кумаченко", "Іван Карась шукає нащадків", "Зі снігів без прощань", "І стежка до криниці", "Київські вечори", "Старий театральний квиток", "Тепло рідного дому", "Добрідень, умішко".

Член СП СРСР з 1940 р. Проживав у Києві на вулиці Великій Житомирській, 8-Б.

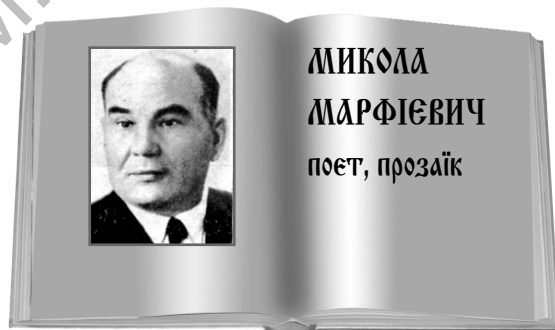
Помер 27 липня 1981 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

Микола Іванович Марфієвич народився 12 березня 1898р. в с. Іспасі Вишницького р-ну на Буковині. Закінчив Чернівецький учительський інститут (1920), аспірантуру при Інституті мовознавства АН УРСР (1933). Кандидат філологічних наук. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст., Червоної Зірки і медалями.

Автор книжок віршів і поем: "Між верхами", "Квіти", "Никола Шугай", "Галата", "Повстанці", "Буковині", "Черемоше, братку мій"; повістей "Проти бояр", "Крүтїж".

Член СП СРСР з 1957 р. Проживав у Києві на бульварі Лихачова, 8 -Б.

Помер 2 вересня 1967 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 13).

**МИКОЛА
МАРФІЄВИЧ**
поет, прозаїк

**ТЕРЕНЬ
МАСЕНКО**
поет

Терень (Терентій) Германович Масенко народився 10 листопада 1903 р. в с. Глодосах Новоукраїнського р-ну Кіровоградської обл. Закінчив у Харкові Комуністичний університет ім. Артема (1930). Працював у редакціях газет, журналів, на радіостанції ім. Т. Г. Шевченка.

Почав друкуватися 1924 р. Автор збірок: "Степова мідь", "Південне море", "Ліричні поеми", "Ключ пісень", "Бетоняр Марусін (ліропоема)", "П'ятнадцята весна", "Наша Азія", "Книга лірики", "Нові поезії", "Вітчизняна", "Вірші та поеми", "Гірські дороги", "У стані воєнів", "Срібна дорога", "Цвіт землі", "Київські каштани", "Весняні журавлі", "Як пахне земля", "Пісня миру", "Багряні жоржини", роману у віршах "Степ", прозової книжки "Роман пам'яті", збірок нарисів, статей та книжок для дітей, творів у 2-х т., "Вибраного".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Деміа, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 6 серпня 1970 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 20). Автор пам'ятника скульптор А.В. Німенко.

Олександр Михайлович Матійко народився 6 листопада 1919 року в с. Івках Богуславського району Київської області. Закінчив Київський педагогічний інститут (1947). З 1947-го по 1967 роки був на журналістській роботі; працював заступником редактора газети "Сільсько-висті".

Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами й медалями. Заслужений працівник культури України.

Автор поетичних збірок: "На стріль-воді", "День починається з сонцем", "Живоцвіт", "Добра вість", "Лісня з Росії", "Під високими жайворами", "Роса снігова", "Поезії", "Солдатської мужності жіжність" (у співавторстві). Лауреат премії ім. П.Тичини (2001) за збірку "Тінь бджоли".

Член СП СРСР з 1974 р. Проживав у Києві на вул. Андрі Барбюса, 56.

Помер 15 січня 2005 р. Похований на Байковому старому кладовищі Києва (ділянка 4-А).

**ОЛЕКСАНДР
МАТІЙКО**
поет, публіцист

**ДМИТРО
МЕГЕЛИК**

ПОЕТ

Дмитро Тихонович Мегелик народився 9 листопада 1924 р. в с. Шилівці Решетилівського р-ну на Полтавщині. Учасник Другої світової війни. Нагороджений медалями. Працював у пресі.

Автор збірок: "Сонце над Поліссям", "Засвітали козаченьки", "Рішничок", "Голубок", "Закохані вітри", "Зелений дім", "Калина", "Степові орли", "Спокійне подум'я", "Розмова з перепіакою", "Де шумлять тополи".

Член СП СРСР з 1966 р. Проживав у Києві на вулиці Волгоградська, 31.

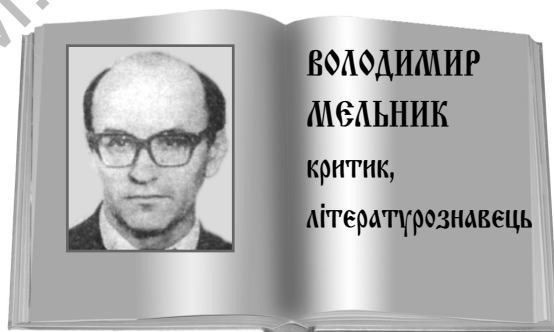
Помер 9 серпня 1985 р. Похований на Совському кладовищі Києва (сільця 6).

Володимир Олександрович Мельник народився 4 червня 1941 р. в м. Ніжині на Чернігівщині. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1966). Доктор філологічних наук. Працював у пресі.

Автор книжок: "Сюжети. Епіклікти. Характери", "Мужність доброти", "Дієвість художнього слова" (у співавторстві), "Валер'ян Підмогильний", "Суворині амалітки доби", "З порога смерті... Письменники України - жертви сталінських репресій". Співавтор багатьох літературно-критичних видань. Лауреат премії імені О. Білецького (1986); лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка (1996, у співавторстві) за навчальний посібник "Історія української літератури ХХ ст." у 2-х томах (1993-1995)

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О. Гончара, 39.

Помер 17 липня 1997 р. Похований на Північному кладовищі Києва.

**ВОЛОДИМИР
МЕЛЬНИК**

КРИТИК,
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЕЦЬ

Володимир Кононович Мельник народився 20 липня 1921 р. в с. Курашівці Барського району Вінницької обл. Учасник Другої світової війни. Нагороджений медалями. Після демобілізації працював в Українському управлінні цивільного повітряного флоту.

Писав російською мовою. Автор повістей: "Истребители" та "Судимые совестью".

Член СП СРСР з 1953 р. Проживав у Києві на бульварі Лихачова, 8-Б.

Помер 10 вересня 1970 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 20).

Григор (Григорій) Якович Мельник народився 12 червня 1927 р. в с. Новопавлівці Межівського району Дніпропетровської обл. Працював у редакціях газет, з 1966 по 1986 р.- на чолі управління, директор програм Держтелрадіо УРСР.

Автор книжок сатири та гумору: "Кожному по заслугі", "Антифа", "Запрограмована Секрета", "Ефект Гоміала", "Розбійник у сметані".

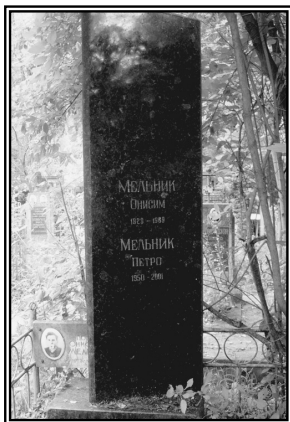
Член СП СРСР з 1973 р. Проживав у Києві на вулиці Індустріальній, 42.

Помер 11 серпня 1990 р.

**ОНИСИМ
МЕЛЬНИК**
поет, прозаїк

Онисим Петрович Мельник народився 3 березня 1923 р. в с. Красноставці Маньківського району на Черкащині. Навчався в Київському педагогічному інституті. Учасник Другої світової війни. Працював у пресі, був відповідальним секретарем газети "Молодь України". Почав друкуватись з 1946 р.

Автор збірок поезій: "Гуцули сходять з гір", "Україн тобі, земле!", "Ми зросли на вітрах", роману "Не щемі, серце"; повістей "Про що думаєш, сину?", "Четверта не загибє"

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вулиці Жаданівській, тепер Жиланській 62/64.

Помер 12 вересня 1969 р. Похований на Миському (Львівці) кладовищі (ділянка 32-А-25-3).

Василь Лазарович Микитась народився 2 жовтня 1924 р. в с. Жовтому П'ятихатського району на Дніпропетровщині. Закінчив Дніпропетровський університет ((1951), аспірантурою. Доктор філологічних наук, професор. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами і медалями.

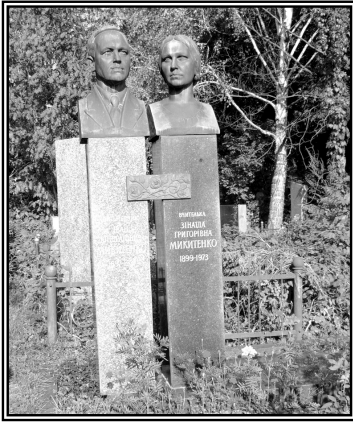
Автор книжок: "О.З. Духнович", "Український письменник-полеміст: Михайло Андреєла", "Літературний рух в Закарпатті другої половини XIX ст.", "Галушка могутнього дерева", "Проти фальсифікації спадщини Лесі Українки", "Правда про Василя Стефаника", "Іван Франко - дослідник української полемічної літератури". Один із авторів колективних літературознавчих досліджень "Історія української літератури".

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Києві на вул. Бородянській, тепер Краснова, 12.

Помер 20 березня 1999 р.

**ВАСИЛЬ
МИКИТАСЬ**
критик,
літературознавець,
есеїст

Іван Кіндратович Микитенко народився 6 вересня 1897 р. в с. Рівному Новоукраїнського р-ну Кіровоградської обл. Навчався в Херсонському військово-фельдшерському училищі, Одеському медичному інституті. З 1934 р. - секретар правління СФУ. Учасник Міжнародних антифашистських конгресів на захист культури в 1935 р. (Париж) та в 1937 р. (Мадрид).

Серед творів: оповідання, повісті, нариси: "На сонячних гонах", "Брати", "Вуркагани", "Гавриїл Кириченко - школяр", "Прихвирія", "Будні", "Тринадцята весна", "Торт"; репортаж "Голуби миру"; роман "Ранок"; поема "Юра"; п'єси "Іду", "Диктатура", "Кадри", "Грава честі", "Дівчата нашої країни", "Богача Флейті", "Дні юності"; Твори в 3-х т. Член СРСР з 1934 р.

Проживав у Києві у будинку на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького 68, де відкрито меморіальну дошку. Його ім'я носить вулиця в Києві та Кіровограді. Меморіальні дошки є в с.Рівному, в Ладані Прилуцького р-ну та в Одесі на будинку медичного інституту, де він навчався.

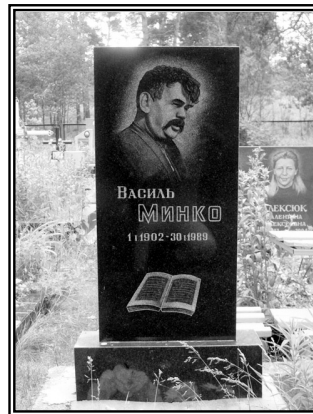
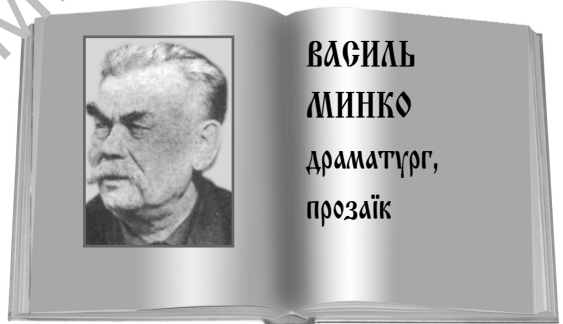
Загинув від рук енкаведистів 4 жовтня 1937 року. На Байковому кладовищі Києва (ділянка 2-Б) спокійно поховання. Поруч - могила дружини і вільного політичного діяча Івана Кіндратовича - Зінаїди Григорівни Микитенко. Автори пам'ятника - скульптор Б.Горбань та архітектор О.Львів.

Василь Петрович Минко народився 14 січня 1902 р. в с. Минківці Валківського р-ну Харківської обл. Навчався в ремісничому училищі, на робітфаці Харківського сільськогосподарського інституту і в Харківському інституті народної освіти. Учасник Другої світової війни.

Серед творів: "Моя Минківка", "Їхав козак на війноньку"; книжки спогадів: "З пером, як з багнетом"; комедій "На називаючи прізвищ", "Мовчати заборонено", "На хуторі біля Диканьки", "Жених з Аргентини", "Давайте не будемо", "Комедія з двома інфарктами", "На душу населення", "Учасник Какаду!", "Притча про шлагбаум", "Його величність-коровий", Вибрані твори в 2-х т.

Член СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Конча-Озерна, 9.

Помер 30 січня 1989 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 101-7-2Б).

Володимир Іванович Митрофанов народився 11 квітня 1929 р. в м. Києві. Закінчив Київський державний університет (1954) та аспірантуру. З 1957 р. - на редакційно-видавничій роботі.

Автор перекладів понад 30 книжок зарубіжних письменників, зокрема: М. Твена, Є.Хемінґуея, Є. Колдвелла, Т. Капоте, Р. П. ґоррена, Р. Бредбері, Є. Льюїса, П. Абрагамса, Б. Брехта, Г. Бічер-Стоу, Т. Майна Ріда, Дж. Баррі. Лауреат премії ім. М.Рильського (1966) за переклади класиків американської літератури.

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на проспекті Тичини, 20 - а.

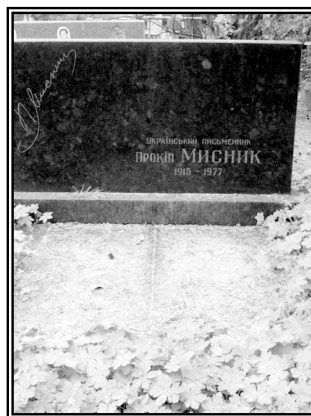
Помер 24 грудня 1998 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 75-А-45-8).

Прокіп Дмитрович Мисник народився 9 березня 1915 року в с. Біївцях Лубенського р-ну Полтавської обл. Закінчив Ніжинський педінститут (1938), викладав у ньому. Брав участь у війні з білофінами та у Другій світовій війні. Нагороджений орденом Червоної Зірки та медалями. З 1944р. на редакційній роботі. Багато років працював головним редактором журналів "Література в школі" та "Українська мова і література в школі".

Автор літературно-критичних книжок: "Людяність, правда, краса", "Багатство форм і стилів", "Іван Ле"; повістей: "Старовинний перстень з черепашкою", "Ціцеронові лаври"; збірки оповідань: "Соната сподівання" та багатьох публікацій, присвячених українській літературі.

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вулиці Суворова, 3.

Помер 30 грудня 1977 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 11-25-7)

Олекса Васильович Мишанич народився 1 квітня 1933 р. в с. Ляховці тепер Лісковець Міжгірського р-ну Закарпатської обл. Закінчив Ужгородський університет (1956). Працював в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Перший віце-президент (з 1993) Міжнародної асоціації українців.

Автор праць: "Література Закарпаття ХVII-ХVIII ст.", "Григорій Сковорода і усна народна творчість", "Українська література другої половини ХVIII ст. і усна народна творчість", "Від підкарпатських русинів до закарпатських українців", "Крізь віки", "Повернення"; один з авторів "Історії української літератури" у 5 томах (т. 1, 1967) та "Історії української літератури ХХ ст." у 2 томах (т. 1, 1995, 1998). Підготував до видання: Зібрання творів І. Франка та упорядкування його автографами цика "Поетичні твори за мотивами історії Давнього Риму", вперше опублікував "Історія української літератури від найдавніших часів до Івана Котляревського" (т. 40).

Державна премія імені Т.Шевченка (1988, у співавторстві) за наукову редакцію, підготовку текстів та упорядкування Зібрання творів І.Франка у 50 томах.

Член СП СРСР з 1995 р. Проживав у Києві на вул. Лаврша Гаври. 11-Д.

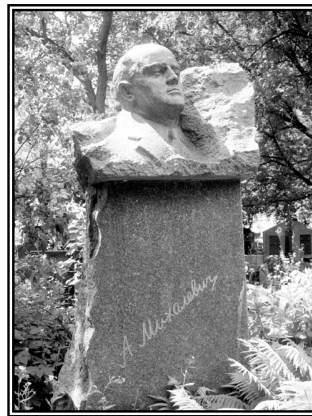
Помер 6 січня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 49Б-4-11 справа).

Олександр Володимирович Михалевич народився 17 липня 1907 р. в м. Житомирі. Закінчив педагогічний факультет Ростовського університету (1929). Працював у пресі. Учасник Другої світової війни. Був заступником редактора газети "Правда України".

Писав російською мовою. Автор книжок: "На всенародном смотре", "Высок и низы", "Схватка принципова", "О страстях и страстишках", "Все интереснее жить", "Слушайте Константиновку", "Люди и принципы", "Молодо-не зелено", "Невесное и зелено". За його сценаріями знято низку документальних фільмів.

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вулиці Толстого, 25.

Помер 12 травня 1973 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 28).

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**СТЕПАН
МІШУРА**
прозаїк

Степан Кирилович Мішюра народився 26 вересня 1916 р. в м. Києві. Вчився в радпартшколі, закінчив Ленінградське військово-політичне училище. Учасник Другої світової війни. Після війни був головним редактором видавництва "Радянський письменник", начальником сценарного відділу Київської кіностудії.

Писав російською мовою. Автор роману "Бережаны", збірки прози "Крымская рапсодия".

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на бульварі Лихачова, 8 - Б.

Помер 29 жовтня 1960 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 8А).

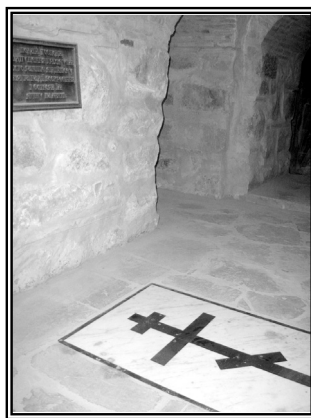
Петро Симеонович Могила народився 11 грудня 1596 р. в сім'ї молдавського господаря. Початкову освіту здобув у Львівській братській школі. Продовжив навчання в Замойській академії. Після обрання 1627 р. Петра Могили архімандритом Києво-Печерського монастиря, боронив права православної церкви і довівся її легалізації польським урядом. З визначних учених і культурних діячів зібрав гурток, який уклав "Євхологон, або Молитвослов, або Трезник" - богослужбову книгу. Підготував "Катехізіс", який затвердили всі православні патріархи.

Цією книжкою творів, що піднесли рівень духовної культури українського та інших православних народів. Реформована Могилою колегія з часом стала найбільшим освітньо-науковим закладом Східної Європи - Києво-Могилянською академією.

Помер П. Могила 11 січня 1647 р. у Києві. Похований у Свято-Успенському соборі Києво-Печерської лаври. Канонізований православною церквою в грудні 1996 р.

**ПЕТРО
МОГИЛА**
богослов, церковний і культурно-освітній діяч

**МИХАЙЛО
МОГИЛЄВИЧ**
ПОЕТ

Михайло Юхимович (Єхуневич) Могилєвич народився 28 верезня 1920 р. в Чорнобилі Київської обл. Учасник Другої світової війни. Писав єврейською мовою.

Автор збірки поезій "Відвертість". У перекладі українською вийшли збірки: "Життя", "Серце скрипки", "Невтомність", книжки для дітей "Світить місяць - срібні очі", "Ми будуємо міст", "Хоробий вершник".

Член СП СРСР з 1979 р. Проживав у Києві на вулиці Хоревій, 49.

Помер 14 жовтня 1986 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 35-87-22).

Борис Миколайович Мозолєвський народився 4 лютого 1936 р. в с. Миколаївці Веселнівського р-ну Миколаївської області. Закінчив історичний факультет Київського університету (1964). Працював науковим співробітником Інституту археології АН УРСР. Відкрив унікальну скіфську пектораль - знахідку століття.

Автор збірок: "Начало марта", "Шиповник", "Зарево", "Червоні вітрило", "Веретено", "Скіфський степ", "Кохання на початку осені"; популярні книги "Скіфський степ", автобіографічного твору "Дума про степ".

Член СП СРСР з 1971 р. Проживав у Києві на вул. Маршала Якововського, 5.

Помер 13 вересня 1993 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49А).

**БОРИС
МОЗОЛЄВСЬКИЙ**
ПОЕТ,
ПУБЛІЦИСТ

Юрій Олександрович Мокрієв народився 14 квітня 1901 р. м. Новомиргороді на Кіровоградщині. Працював художником у клубі київського заводу "Арсенал".

Серед книжок: "Рідна мати моя", "Сава і його слава", "Продана дитина", "День у Веселівці", "Вибух о 16-й"; гумористичних збірок "Усмішки Гордія Смішки", "Карась у сметані", "Льока", "Миші в роялі", "Сто колючок в боки"; романів "Плавні палають", "Дніпрові брати"; сценаріїв художніх фільмів "Рейд", "Долина смілих скель", "Весела змова".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Шулявській, 15/23.

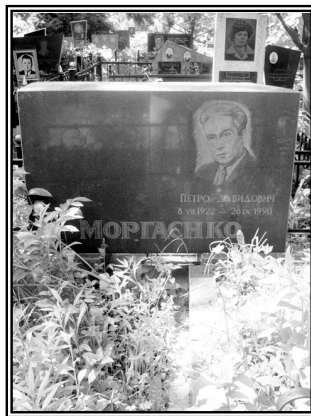
Помер 26 травня 1991 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 4 старого кладовища).

Петро Давидович Моргаєнко народився 2 липня 1922 р. в с. Орадівці Христинівського р-ну на Черкащині. Закінчив Київський університет (1942, м. Кзил - Орда) та аспірантуру. Працював у пресі та видавництвах. Брав участь у бойових діях. Інвалід Другої світової війни. Нагороджений орденами Вітчизняної війни I-го та 2-го ступеня., і медалями.

Автор багатьох літературно-критичних нарисів, портретів, статей, рецензій; перекладів кількох романів і п'єс з російської; фейлетонів, гумореск, есеїв (під псевдонімом П. Гаєнко).

Член СП СРСР з 1951 р. Проживав у Києві на вул. Волгоградській, 29.

Помер 26 вересня 1990 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 66-10-1д).

Тамара Михайлівна Мороз-Стрілець народилася 14 жовтня 1905 року в Полтаві. Закінчила Київський художній інститут (1930) та Київський інститут кінематографії (операторський факультет, 1934). 1924 року вийшла заміж за відомого письменника Григорія Косинку (справжнє прізвище - Стрілець), якого через десять років розстріляно в Лук'янівській в'язниці за фальшивим звинуваченням. Зазнала репресій як дружина "ворога народу". 1957 року, після реабілітації Г.Косинки, повернулася до Києва і присвятила своє життя пошукам матеріалів, пов'язаних з іменами письменників "розстріляного відродження". Авторка книги спогадів про діячів української культури "Голос пам'яті" (1989), численних публікацій у періодиці.

Член СЛ України з 1991 року. Проживала в Києві на вулиці Варі Лихачова 8-Б.

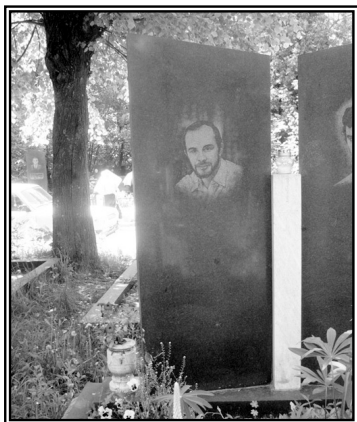
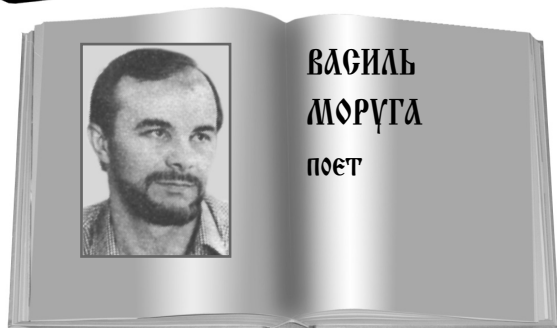
Померла 2 січня 1994 року. Похована на Звіринецькому кладовищі (ділянка 5).

Захар Петрович Мороз народився 12 листопада 1904 р. в м. Немирові Вінницької обл. Закінчив Харківський Інститут народної освіти (1930). Учасник Другої світової війни. Нагороджений медалями. Працював в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР очолював відділ української літератури.

Автор п'єс: "Звільнена дівчина", "Чудодійна сила", збірника "П'єси" та літературознавчих видань "Українська драматургія і театр другої половини ХХ ст.", "Проблема конфлікту в драматургії".

Помер 29 червня 1958 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 27).

Василь Васильович Моруга народився 13 червня 1947 р. в с. Гонцевому Великоновоселівського р-ну Донецької обл. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1970). Працював на журналістській роботі, головним редактором журналу "Барвінок".

Автор збірок "Грозівіття", "Ключі до тиші", "Портрет землі", "Юності вентежні ешелони", "Чебрецеві острови", "Дорога над лугом", "Відблиск миті"; документальної повісті "Розкажи мені, поле"; казки для дітей "Пригада на горі". Працював у галузі поетичного перекладу, зокрема, з болгарської та іспанської мов. Лауреат премії ім. А.Малишка (1980) за цикл віршів.

Член СП СРСР з 1975 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

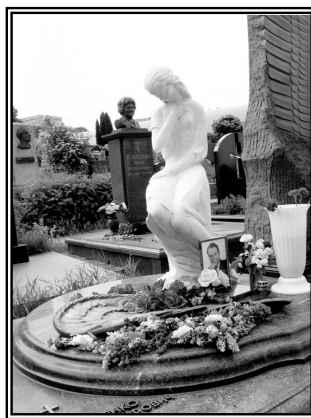
Загинув в автокатастрофі 14 травня 1989 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 78-2-21).

Анатолій Захарович Москаленко народився 12 липня 1934 р. у м. Красногорівці Донецької області. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1957). Доктор історичних наук. Заслужений журналіст України. Директор інституту журналістики Київського університету ім.Т.Г.Шевченка.

Серед творів: "Сложаки", "Сліпий турист", "Щасливих тобі довгозень", "Краплина й море", "Поклик вічності", "І Дніпро, і кручі"; збірок нарисів та публіцистики "Вогні на копрах", "З книжки видалого", "Під небом пам'яті". Лауреат премії ім. С.Я.Галана.

Член СП СРСР з 1973 р. Проживав у Києві на вул.К.Ліbkнехта, тепер Шовковичній, 29.

Помер 12 листопада 1999 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52А). Автор пам'ятника В.Лебедев.

Володимир Якович Мүсієнко народився 28 серпня 1953 р. у Києві.

Переклав з англійської: І.Шоу "Хліб по воді", М. Брегга "Обітована земля", Ш. Маркмана "Вибори", А. Крісті "На кого вкаже палець", "Знахідка у бібліотеці", А. Саутолла "А що завтра?", А. Ейдж "Викрадення містера Г'юї".

Член ЄП ЄРРР з 1987 р. Проживав у Києві на вулиці Глібова, 7.

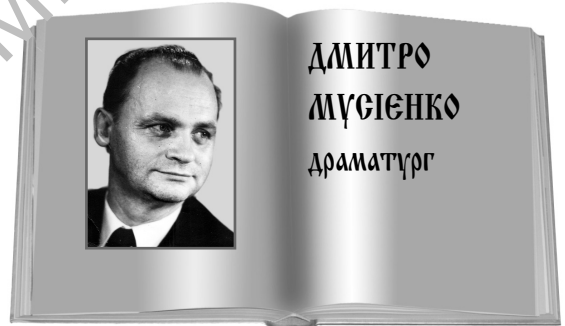
Помер 30 верезня 2005 р. Похований на Миському кладовищі (Берківці) Києва.

Дмитро Михайлович Мүсієнко народився 12 грудня 1921 р. в м. Кременчуці на Полтавщині. Закінчив Лубенський учительський інститут (1940), та Львівський університет ім. І.Франка (1949). Учасник Другої світової війни. Працював в редакціях газет, на кіностудії ім. О.Довженка. Він автор 10 книжок, 20 п'єс, 12 кіносценаріїв.

Серед творів "Піроможці", "Трудові будні", "Творче беззаччя", п'єси: "За синім птахом", "Героїня", "Калинова сопілка", "Круті сходи"; драми: "Честь", "Над нами небо одне", "Два дні не сп'вїдь", "Аварія", "Останній шанс", "Посіть про першу любов", "Щоб не вмирили мости", "Горохова кїття", "Дзеркало", комедії: "Чортополох", "Не в свої взўвса", "Веремія", "Миський детектив". Перекладав твори письменників братніх республік.

Член ЄП ЄРРР з 1991 р. (посмертно). Проживав у Києві на Рүсанівській набережній, 8.

Помер 24 червня 1989 р. Похований на Лісовому кладовищі столиці (ділянка 32-22-15)

Олекса Григорович Мусієнко народився 25 лютого 1935 р. в с. Великій Павлівці Зіньківського району на Полтавщині. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1958). Тривалий час перебував на газетній та видавничій роботі. Автор історико-документальних романів (у співавторстві з І. Головченком): "Золоті ворота", "Чорне сонце", "Білий морок", "Голубий берег", "Багряна вежа"; повістей "Спадах", "Перевал"; збірок-есе "Пересвіти" і "Український етноцид".

Один із засновників і керівник видавничого Фонду "Мартиролог України", завдяки якому вийшли з друку афганський мартиролог "Чорні тюльпани" та книга пам'яті знищених сталінським режимом українських письменників "З порогу смерті" та підготовлені до друку двотомник "Одеса сльозити".

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

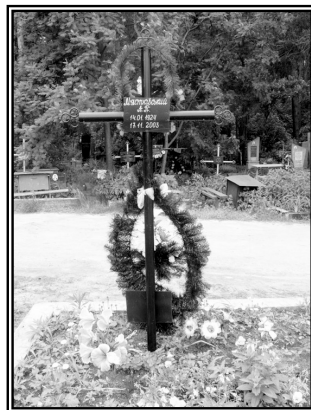
Помер 28 лютого 2002 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49 А).

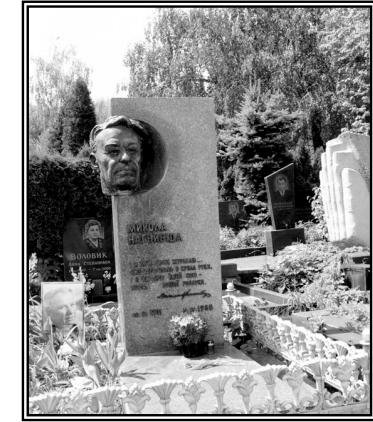
Андрій Пилипович М'ястківський народився 14 січня 1924 р. в с. Соколівці Крижопільського району на Вінниччині. Закінчив Тұлбачинську фельдшерську школу та Вінницький педагогічний (1962). Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями.

Автор збірок поезій: "Над Бугом-рікою", "Від землі", "Обрії", "Палочка-стукалочка", "Буслови імена" та ін.; романів: "Жито на камені", "Місяць вересень", "Земля - не мачуха", "Іван Отара"; повістей: "Вирій", "Хлопці з Бугни", "Через вогонь", "Червоні черешні", "Фет-фрүмос і Котигородок"; книжок новел та образків "При світлі соняшників", "Айстри минулої осені"; п'єс "Дітька Білої Берези", "Бенгальський килим"; низки перекладів з білоруської, молдавської, єврейської та румунської мов. Премія ім. В. Гоголя (1994) за добірку віршів.

Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вул. Зої Гайдай, 2.

Помер 17 листопада 2003 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 5-1-5).

Микола Львович Нагнибіда народився 20 вересня 1911 р. в с. Смирновці на Запоріжжі. Навчався у Харківському інституті журналістики та Київському педінституті. Працював у пресі. Заслужений працівник культури Білоруської РСР.

Серед творів: "Оживуть стени", "Крила", "Дзвони Хатині", "На полі битви", "Вам присвячую", "День повачення", "Висота", "Благословенна будь". Твори в 3-х т., кількох книжок нарисів. Перекладав твори поетів Білорусії та інших братніх республік. За збірку "Поезії" удостоєний Державної премії СРСР (1952), за цикл віршів "Риси рідного обличчя" у книзі "На полі битви" - Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1970).

Член СП СРСР з 1937 р. Проживав у Києві в будинку на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6, де встановлено меморіальну дошку.

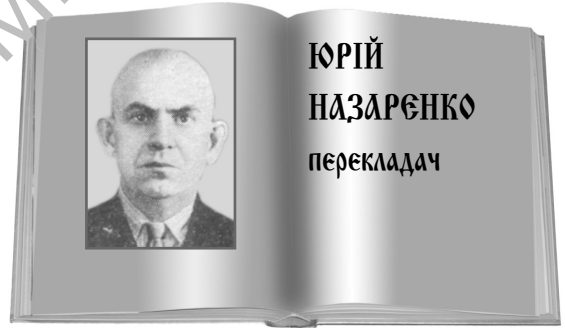
Помер 16 вересня 1985 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50). Автори пам'ятника - скульптор В.О. Міненко та архітектор П.І. Коптев.

Юрій Іванович Назаренко народився 25 травня 1904 р. у м. Конотопі на Сумщині в сім'ї залізничника. Закінчив Вінницький інститут соціального виховання (1933) та аспірантуру. Викладав, працював у пресі. Нагороджений медалями.

Перекладав з французької, німецької, польської та білоруської мов творчості Ж. Берна, Г. Гауптмана, В. Гюґо, Л. Копюковського, Я. Коласа, К. Крапиви, М. Така, П. Шевальє, Є.Ожешко, Ф. Шіллера, Є. Парменен).

Член СДПРСР з 1961 р. Проживав у Києві на вулиці Великій Житомирській, 18.

Помер 21 січня 1991 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (колумбарій).

Михайло Іванович Наумов народився 3 жовтня 1908 р. в с. Великій Сосновій Пермської обл. Закінчив Вищу прикордонну школу в Москві (1937) та прискорений курс у Вищій військовій академії Генштабу (1945). В 1933-1960 рр. був кадровим командиром внутрішніх та прикордонних військ. Під час війни став партизанським командиром. Герой Радянського Союзу, нагороджений орденами Леніна, Червоного Прапора (двома), Богдана Хмельницького 1-го ст., медалями.

Писав українською та російською мовами. Автор повістей "Хинельське похорони", "Степной рейд" (кн. 1 - 1961, кн. 2 - 1964), "Західний рейд" (українською мовою), "Через пропасть".

Член СП СРСР з 1961 р. Проживав у Києві на вулиці Малої, вальній, 21/8.

Помер 8 лютого 1974 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 46-1).

Іван Олексійович Немірович народився 2 лютого 1928 р. у м. Дніпропетровську. Працював робітником, солістом-бандуристом обласної філармонії, артистом Державної заслуженої капели бандуристів УРСР, директором республіканського Будинку літераторів, у видавництві "Радянський письменник", кореспондентом журналу "Перець". Закінчив факультет журналістики Київського університету (1965).

Серед творів: "Коза на шлагбаумі", "Вагомі аргументи", "Ось і чому рч", "Карапет під бубон", "Невдале залучення", "Через фірму, через "Диво", "Каліфу на годину"; прозових творів гумору й сатири: "Як Комар морякував", "Жовті черевики", "На крути своя", "Любов із дзенькотом"; п'ятьох збірок лірики й гумору "Дзвени, бандуро", "Від щирого серця"; роману "На білому коні"; книги повістей та оповідань "Березневє мое свято"; повісті "Син раба"; біографічно-документальних книг: "О. Білаш", про сучасних кобзарів "Взяв би я бандуру"; поетичних збірок для дітей: "Хлопчик Лі Чень і Вовк", "Цілюща вода", "Грім - вірний друг".

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 146.

Помер 16 червня 1986 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 52).

Петро Петрович Нестеровський народився 10 верезня 1914 р. у Варшаві. Закінчив Київський будівельний інститут (1935). Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами і медалями.

Автор п'єс: "Гірська балада", "Сьогодні опівночі", "Микола Шибанов"; повісті "Перо жарптици", "Ніч у червні", "Как в бурю чайки крик" "Хрестоматія теорії драми"; сценарію художнього фільму "Юність Заньковецької"; театральних нарисів.

Член СП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, пер. Великій Васильківській, 6.

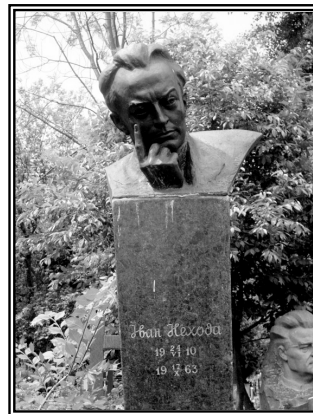
Помер 1 жовтня 1988 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2 - 2).

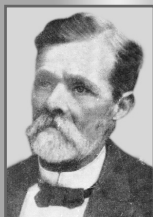
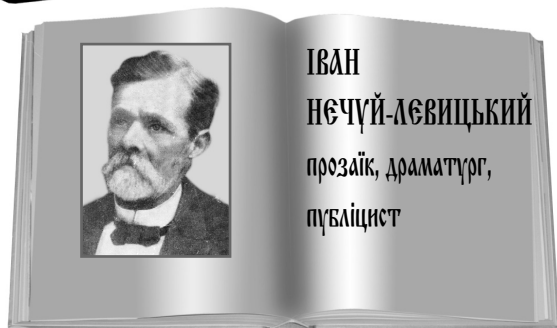
Іван Іванович Нехода народився 24 червня 1910 р. в с. Олексіївці на Харківщині. Закінчив Харківський інститут народної освіти (1932) та інститут кінематографії в Москві (1936). Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами та медалями. Працював у видавництві "Молодь". Друкуватись почав 1935 р.

Автор збірок: "Вийді ходити вулицею", "Перша допомога", "Лісня радості", "Голуб-гонець", "Початок весни", "Дніпровий край", "Моя книжка", "Я йду в бій", "Лісові оселі", "Дивлюсь на карту України", "Хлоп'ята з нашої вулиці", "Думки про дружбу", "Вибране", "Хто сіє вітер", "Вибране".

Член СП СРСР з 1937 р. Проживав у Києві по вул. Хрещатик, 15, де встановлено меморіальну дошку. В Києві вулицю названо його іменем.

Помер 17 жовтня 1963 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 1).

**ІВАН
НЄЧУЙ-ЛЄВИЦЬКИЙ**
прозаїк, драматург,
публіцист

Іван Семенович Нечуй-Левицький (Левицький) народився 25 (13) листопада 1838 р. в м. Стеблів Корсунь-Шевченківського району на Черкащині. З 1847 р. учився в Богуславській вурсі, з 1853 по 1859 р. – у Київській духовній семінарії. Після цього учителював у Богуславській вурсі. 1861 р. вступив до Київської духовної академії. З 1865 р. учителював у Полтавській духовній семінарії, потім – у Каліській гімназії, з 1867 р. в Седецькій жіночій прогімназії, а з 1873 р. у Кишинівській чоловічій гімназії. 1885 року оселився в Києві.

Серед його творів: "Дві москочки", повісті "Микола Джеря", "Бурлачка", гумористично-сатиричні твори "Кайдашева сім'я", "Афонський пройдисвіт".

На будинку на вул. Пушкінській, 17, де жив письменник відкрито меморіальну дошку, 1974 р. цей будинок знесено. У Києві одну з вулиць та провулок названо його ім'ям.

Помер Нечуй-Левицький 15 червня 1918 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка ?).

Надія Костянтинівна Ніколенко народилася 30 вересня 1909 р. в м. Ковні. Закінчила Корсунь-Шевченківський педагогічний технікум (1928) та філологічний факультет Урalsького університету (1958). Працювала педагогом.

Переклала російською мовою твори І. Сенченка, Д. Ткача, М. Рудя, Ю. Дольда-Мнхайлика, В. Минка, П. Загребельного, М. Рубашова, І. Гребенюка; українською – твори В. Федорова, О. Корякова, І. Лаврова, Л. Соболева, А. Калініна, А. Саксе, К. Наркмі, А. Большакова.

Член СЛ СРСР з 1964 р. Проживала в Києві на Гусанівській набережній, 6.

Померла 26 жовтня 1995 р. Похована на кладовищі м. Українки Обухівського району на Київщині.

**НАДІЯ
НІКОЛЄНКО**
перекладачка

**ОЛЕКСА
НОВИЦЬКИЙ**
ПОЕТ, ПЕРЕКЛАДАЧ

Олекса Миколайович Новицький народився 20 квітня 1914 р. в с. Пні Миронівського р-ну на Київщині. Вчителював, працював у пресі. Навчався у Літературному інституті ім. О. М. Горького. Учасник Другої світової війни. Заслужений працівник культури Грузинської РСР.

Автор збірок віршів: "Ми йдемо на вій", "Живи, Україно!"; нарисів "Максим Гердюк-учень Є. О. Патона"; збірок пісень "Україна земля моя".

Член СП СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 28 лютого 1992 р.

Леонід Миколайович Новиченко народився 31 березня 1914 р. у с. Русанівці на Сумщині. Закінчив Гадяцький педтехнікум (1932), філологічний факультет Київського університету (1939) та аспірантуру. Доктор філологічних наук, професор, академік НАН України. Учасник Другої світової війни. Працював в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка.

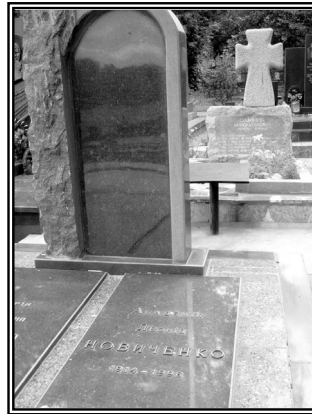
Автор книжок: "Павло Тичина", "Повість про поета. Лірика М. Т. Рильського", "Мирослав Ірчан", "Шевченко і сучасність", "Не ілюстрація - відкриття", "Життя як діяння", "Тарас Шевченко - поет, ворець, людина", "Від учора до завтра", "Високи праці в 2-х т. Брав участь у створенні "Історії української літератури в 2-х т.", "Історії української літератури в 8-ми т.", "Історії української літератури ХХ ст.". Лауреат Державної премії України Імені Т. Г. Шевченка за книгу "Не ілюстрація-відкриття" (1968), премії Президії НАН України імені І. Франка (1981) та премії імені О. Білецького (1977).

Член СП СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на вул. М. Коцюбинського, 2.

Помер 22 листопада 1996 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 12).

**ЛЕОНІД
НОВИЧЕНКО**
КРИТИК,
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЕЦЬ

Марія Яківна Овруцька народилася 9 квітня 1895 р. в Києві. Закінчила гімназію, навчалася на Вищих жіночих курсах Києва. Працювала редактором та очолювала іноземний відділ у видавництві "Радянська школа". Нагороджена медалями.

Переклала твори: А. Головка, М. Коцюбинського, Ф. Корнійчука, Івана Ле, С. Скляренка, І.Франка німецькою мовою (1931-1936); п'єси: Б. Шоу, "Кола Брюньон" і "Думи про містечтво" Р. Роллана, "Собака Баскервілія" А. Конан-Дойля, "Розбійники" Ф. Шіллера "Гісія" Л. Фейхтвангера - українською мовою.

Член СП СРСР з 1939 р. Проживала в Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

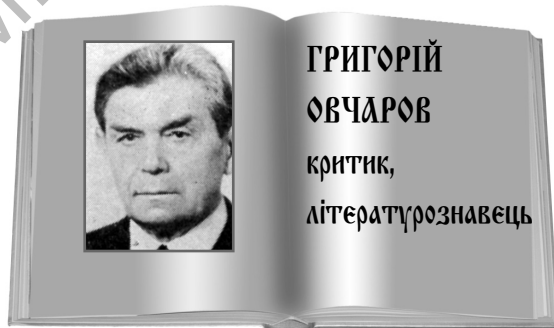
Померла 7 вересня 1986 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 42-16-2).

Григорій Філатович Овчаров народився 8 лютого 1904 р. в с. Могилеві Царичанського району на Дніпропетровщині. Закінчив аспірантуру в Українському інституті червоної професії (1930). Працював старшим науковим співробітником кафедри літератури Всесоюзної асоціації науководослідних інститутів, професором філософії та завідувача кафедрою у вузі, редактором журналу "Критика".

Автор книжок: "Нариси сучасної української літератури. Випуск перший", "Микола Скрипник і література", "Володимир Маяковський - співець дружби народів".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер Ф.Гончара, 52.

Помер 15 вересня 1993 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 9А-10-9).

Лєв Борисович Олевський народився 15 травня 1913 р. в Києві. Учасник Другої світової війни. Навчався в Київській консерваторії. Закінчив Київський педінститут (1951). Багато років викладав іспанську мову в Київському університеті. Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст. та медалями.

Перекладав з іспанської та португальської мов твори Г. Маркеса, А. Гравіні, Х. Гутієреса, Ж. Амаду і з української на іспанську поезії Т. Шевченка, І. Франка, новелу Л. Первомайського "Батько", роман Ю. Дольда-Міху й лика "У чорних лицарів", ч. II.

Член СП СРСР з 1953 р. Проживав у Києві на вул. Рибальській, 11

Помер 3 березня 1991 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 42-2-10).

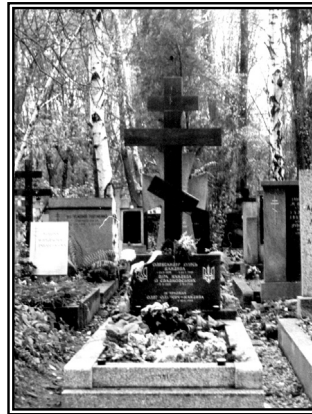
Олександр Олесь (Олександр Іванович Кандиба) народився 5 грудня (23 листопада) 1878 р. в с. Верхосудлі на Сумщині. Закінчив сільськогосподарську школу в с. Деркачах під Харковом, а потім Харківський ветеринарний інститут.

До 1911 р. жив і працював у Харкові, потім переїхав до Києва. В Києві деякий час був редактором журналу "Літературно-науковий вісник". З 1911 року був в еміграції, спочатку у Будапешті та Відні, з 1924 року у Празі.

Своєю поезією створив збірку віршів "З журбою радість об'ялася", "Поезії", "Чужиною", "Кому повім печаль мою", "Над Дніпром", "Золота нитка", "Земля обітована", "Ніч на полонині".

Проживав у Києві на вулиці Горького, 64/16.

Помер 22 липня 1944 р., похований у Празі на Ольшанському кладовищі.

Степан Іванович Олійник народився 3 квітня 1908 р. в с. Пасиселах Балтського р-ну Одеської обл. Закінчив Одеський кооперативний технікум та Одеський педінститут (1934). Учителював, працював у редакціях газет і журналів.

Серед творів: "Який Сава - така й слава", "Шахтарям донецьким-хлопцям молодецьким!", "Здоровенькі були!", "Хімік-чудодій", "Ой ти, Галю!", "Карась-середняк", "П'яні вовки", "Дозвольте запевнитись", "Добрий день вам, добрі люди", "Здоровше з гумором живеться", "Готова почати все спочатку", "В ім'я добра-судити зла!", "Де Іван?"; збірки біографічних оповідань "З книги життя"; Творів у 4-х т. За збіркою "Наші знайомі" удостоєний Державної премії СРСР (1950).

Член СП СРСР з 1945 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6, де встановлено меморіальну дошку. В Києві його іменем названо вулицю й бібліотеку. В с. Левандіївці існує меморіальний музей.

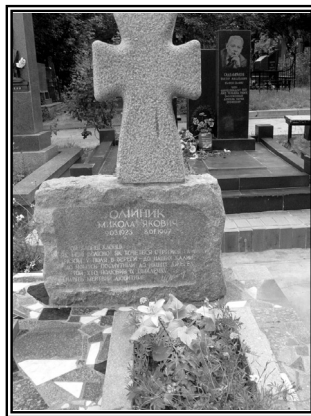
Помер 11 січня 1982 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 12). Автор пам'ятника - скульптор Ф.П.Сковликів.

Микола Якович Олійник народився 9 березня 1923 р. в с. Бишеві Київської області. Закінчив Київський педагогічний інститут (1951). Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями. Репресований 1948 року. Реабілітований.

Автор книжок: "Волинські оповідання", "Чуєш, брате мій", "Смілого віт", "Терпкий запах живиці"; п'єс: "Обов'язання", "Одержима"; повістей про Лесю Українку "Леся" та "Одержима", "Дочка Прометєя"; романів: "Жилюки" (трилогія), "Пролог" (трилогія), "Зерна", "Від світу цього", "Хрест"; книжок есе "Незриманить", "На полі брані"; повісті "Біль" (Життя Костянтина ґушинського); вибраних творів у 2-х т., низки літературно-критичних та публіцистичних статей у пресі. Окремі твори перекладено мовами зарубіжних країн. Лауреат премії імені Лесі Українки за роман "Дочка Прометєя".

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вул. Тарасівській, 16.

Помер 8 січня 1997 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49А).

Олег Ольжич (Олег Александрович Кандива) народився 8 липня 1907 р. у Житомирі в сім'ї українського письменника. Дитинство й ранні юнацькі роки провів у Києві. У 1923 р. його родина емігрувала до Чехословаччини. Вищу освіту здобув в Українському Вільному та Карловому університетах (Прага). Працював на кафедрі археології Українського Вільного університету та в Чеському національному музеї. Як доктора археології Кандиву запрошують на посаду доцента до Гарвардського університету. Там разом з однодумцями він започаткував Український науковий інститут Америки. Вступив до Організації Українських Націоналістів (ОУН), був обраний членом Проводу і заступником Голови ОУН.

Серед його творів поетичні збірки "Рінь", "Вежі".

Під час Другої світової війни О. Ольжич очолював націоналістичне підпілля в Україні, т. з. похідні групи ОУН, був одним з організаторів Української Національної Ради у Києві (1941). На вул. Толстого, 15, де проживав поет, встановлено меморіальну дошку. Одну з вулиць Києва названо іменем Ольжича.

Заарештований гестапівцями 9 червня 1941 р. Закатований у концтаборі Заксенгаузен. У Баличівому Яру в Києві встановлено пам'ятник-символ.

Микола Михайлович Омельченко народився 16 лютого 1930 р. у с. Беевому Липоводолинського району Сумської області. Навчався в Харківському інституті іноземних мов, закінчив збіжні сценарні курси (1962). Працював у газетах, на Київській студії ім. Довженка, в Комітеті по кінематографії при Раді Міністрів УРСР.

Автор книжок: "Ранок на все життя", "За все в ответе", "Озень", "Цветочная улица", "Літнього вечора"; сценаріїв художніх фільмів: "Повість про Пташкіне" та "За все в ответе"; та низки документальних фільмів.

Кремлі твори перекладено мовами зарубіжних країн. Лауреат премії імені В. Короленка.

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на бульварі Дружби народів, 26/1.

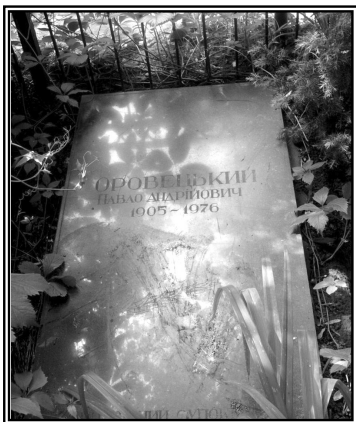
Помер 4 листопада 2000 р. Похований на Байковому кладовищі (колумбарій).

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**ПАВЛО
ОРОВЕЦЬКИЙ**
прозаїк

Павло Андрійович Оровецький народився 17 березня 1905 р. в с. Єлизаветівці Царичанського р-ну Дніпропетровської обл. Навчався в гімназії, в ремісничому училищі. Учасник Другої світової війни.

Автор книжок: "В селі Катеринівці під Лозою", "Дівчина з села Піски", "Григорий Могильченко", "Цвіт землі", "Долина чорного золота"; повістей "Серце солдата", "Рубіновий промінь", "Загивель Полоза"; збірки оповідань "Сьома зірка"; романів "Друга зустріч", "Глибока розвідка", "Береги життя", "Переваний рейс".

Член СП СРСР з 1953 р. Проживав у Києві на вулиці Толстого, 25.

Помер 20 лютого 1976 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 20-2-14).

Михайло Михайлович Острик народився 11 жовтня 1927 р. в с. Михайлівці Кам'янського р-ну на Черкащині. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1954). Працював у редакціях газет, науковим співробітником Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка С.Н. УРСР. Кандидат філологічних наук.

Автор книжок: "Леонід Ємілянський", "Критичні етюди"; один з авторів восьмитомної "Історії української літератури", досліджень "Виховання поетів". Лауреат Республіканської премії в галузі літературно-художньої критики (1956).

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 6 вересня 1987 р.

**МИХАЙЛО
ОСТРИК**
критик,
літературознавець

Соломія Дмитрівна Павличко народилася 15 грудня 1958 року в місті Львові. Її батько - відомий український поет Дмитро Павличко. Закінчила романо-германський факультет Київського університету імені Тараса Шевченка. З 1985 року працювала в Інституті літератури НАН України. Доктор філологічних наук, професор Києво-Могилянської академії. Була гостем-викладачем української літератури в Албертському Університеті і в Гарварді, куди її запрошено як стипендіата Фулбрайта.

Авторка п'яти книжок: "Філософська поезія американського романтизму", "Байрон. Нарцис життя і творчості", "Letters from Kiev", "Лабіринти мислення. Інтелектуальний роман сучасної Великобританії", а також надзвичайно популярну і впливову книжку, "Діалог модернізму в українській літературі". Її перу належать численні переклади на українську мову художніх творів, серед яких "Зодар м'яч" Вільяма Голдінга та "Коли єсть леді Чаттерлей" Герберта Лоуренса. Не закінчила, на жаль, біографію видатного українського поета і науковця Агатангела Кримського.

Член СП України з 1992 р. Проживала у Києві на вул. Єспланадній, 32.

Померла 31 грудня 1999 року. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49А).

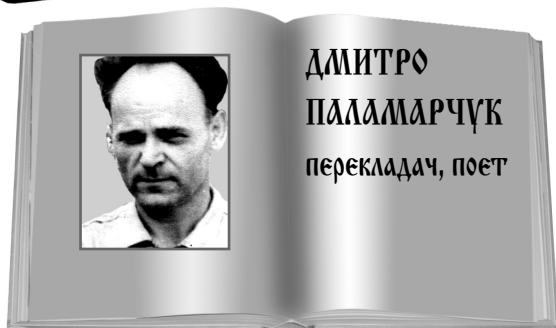
Олексій Овсійович Палажченко народився 23 березня 1924 р. в с. Вікторовому Глухівського р-ну Сумської області. Перебував у партизанському з'єднанні С. А. Ковпака. Закінчив Глухівський учительський інститут (1949), вивчав українську мову та літературу, був редактором Ямпільської районної газети "Шлях комунізму". Працював у редакції журналу "Радуга", у Міністерстві освіти УРСР.

Автор збірок поезії: "Путівляночка", "Зелений гомін", "На полі честі"; книжок нарисів "Марія Савченко", "Там, де жили Кайдаші", "З вогнем Прометея у серці", "Довлесна юність", "Партизанський Данко", "Серце мужне і пісенне", "Батьки заповідали мужність".

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Суворова, 3. Його ім'ям названо вулицю і бібліотеку в м. Глухові.

Помер 28 березня 1979 р. Похований на Байковому старому кладовищі Києва (ділянка 2). Автор пам'ятника - скульптор М.Д. Орлов і син В.О.Палажченко.

Дмитро Хомич Паламарчук народився 16 серпня 1914 р. в с. Івангороді Хрестинівського району на Черкащині. Закінчив Одеський педінститут (1939).

Переклав українською мовою сонети Шекспіра, поезії Брюсова, Максима Танка, Глебкі, Міцкевича, Тувіма, Прешерна, Гейне, Єредіа, Петрарки, Байрона; романи Уеллса, Флобера, Франса, Моріака, Стендаля. Брав участь у роботі над "Антологією білоруської поезії".

Лауреат премії імені М. Рильського.

Член СП СРСР з 1946 р. Проживав у м. Ірпені Київської обл., вул. Східна, 45.

Помер 15 листопада 1998 р. Похований на міському кладовищі Ірпеня.

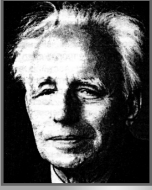
Борис Дмитрович Палійчук народився 4 червня 1913 р. у м. Вільному. Закінчив Харківське авіаучилище (1935). Учасник Другої світової війни. Нагороджений Орденом Червоної Зірки, двома Орденами Вітчизняної війни 2-го ступеня та багатьма медалями. Працював поетом, головним редактором журналу "Советская Украина".

Серед творів: "Фронтные стихи", "Слово о солдате", "Иван Гроздков на фронте", "Новое слово про Ивана Гроздкова", "Есть на Волге уютес", "Самолеты", "Мое поколение", "Реки смотрят в небо", "Крылья земли", "Парад", "Поединок с грозой", "Пажало мая", "Избранное" в 2-х т.; романів і віршів: "Новая Каховка", "Твердыня"; романів "Разбег", "Восхождение на облака"; повісті "Эскадрилья "Лысый орел" (1969); повістей для дітей: "Алое кольцо", "Хочу быть летчиком".

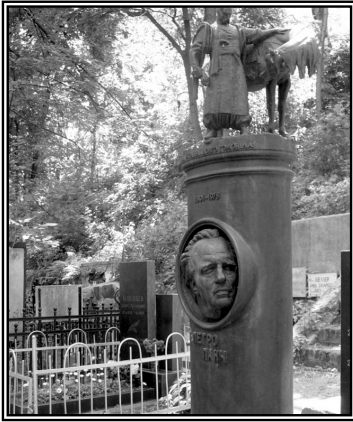
Член СП СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на вул. М. Коцюбинського, 2, де встановлено меморіальну дошку.

Помер 2 квітня 1995 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 52 А).

**ПЕТРО
ПАНЧ**
прозаїк

Петро Йосипович Панч (Панченко) народився 4 листопада 1891 р. в м. Валкаx Харківської обл. Закінчив Полтавське землемірне училище (1915). Брав участь у Всесвітньому конгресі на захист культури (Париж, 1935). У 1939-1940 рр. очолював Львівську письменницьку організацію; в 1949-1953 рр. - голова Харківської організації СПУ, в 1966-69 - секретар правління Спілки письменників України.

Серед творів: "Там, де верби над ставом", "Гнізда старі"; збірки оповідань "Бій престо, об-ний", "По за житт'ям", "Мишачі нори", "Пере-он", "Смерть Янґуанса", "Тихонів лист", "Муха Макар", "Мамо, вмирайте!", "Дир" ("Рановранці"), "Товариш", роман "Проща на смерть" ("Облога ночі"); історичний роман "Гомоніла Україна"; Твори у 5-ти т. Удостоєний Державної премії ім. Т. Г. Шевченка (1965) за повість "На калиновім мості".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку. Одна з вулиць Києва названа його іменем.

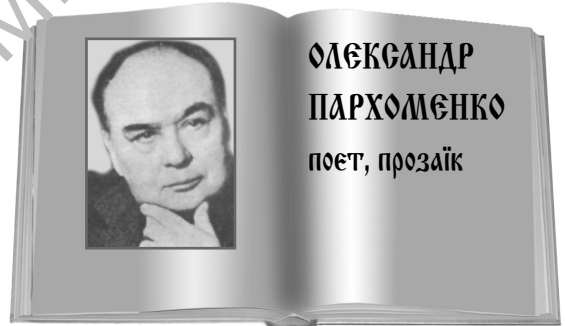
Помер 1 грудня 1978 р. у Києві. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 43).

Олександр Іванович Пархоменко народився 9 вересня 1923 р. в с. Новосілкаx Дніпрових Києво-Святошинського р-ну на Київщині. Учасник Другої світової війни. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1951). Працював у редакціях видавництва.

Серед творів: "Тисячі журавлів", "Шумлять тополи в Шумську", "В нас планета не тісна", "Казка про вробх вітрів", "Коли діло робиться", "Чайки відчують погоду"; книжок оповідань "Гори", "Лиска груш", "Вічна стежка"; "Поліски над Смолянкою", "За райдугу", "Будь мень бо-гом", "Летючий Федь", "Місток через кордон", "Сімнадцяте літо", "Багряний фарватер", "Лесева перемога", "Ластівка день починає", "Навіщо любити зяблика", "Дивувались ліси"; Вибраних творів у 2-х т.

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Григоровича-Барського, 3.

Помер 7 січня 1995 р.

**ОЛЕКСАНДР
ПАРХОМЕНКО**
поет, прозаїк

**МИХАЙЛО
ПАРХОМОВ**
прозаїк

Михайло Нойович Пархомов народився 9 травня 1914 р. в с. Білогородці Ізяславського р-ну на Хмельниччині. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст. та медалями. Працював у пресі.

Серед творів: "Судьба товарища", "Мы расстреляны в сорок втором", "Хороший парень", "Выше голову, сынок", "Был у меня друг", "Улица", "Дорога к самому себе", "Качели", "Жуна", "Разговор", "Черный хлеб", "Кружало", "Последний лист осени"; роману "Тень на стене"; низки сценаріїв документальних фільмів. Твори перекладено словацькою, чеською, болгарською, англійською, французькою, іспанською та тамільською мовами.

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на вул. Салтанівського, 25.

Помер 18 травня 1993 р.

Олена Єммануїлівна Пархомовська народилася 13 січня 1907 р. в м. Монастирищі Вінницької обл. Закінчила Київський Інститут народної освіти (1930). Працювала в пресі, в журналістві, у видаві УРСР.

Переклала з російської та єврейської мов твори Є. Аксакова, В. Добровольського, Б. Горбатова, О. Купріна, К. Едуардовського, Л. Толстого, К. Федіна, Ю. Германа, Г. Полянкера, К. Симонова, Шолом-Алейхема.

Член СП СРСР з 1954 р. Проживала в Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Померла 23 жовтня 1985 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 31).

**ОЛЕНА
ПАРХОМОВСЬКА**
перекладач

Воліна Петрівна Пасічна народилася 25 травня 1928 р. в с. Красилівці Броварського р-ну Київської обл. Закінчила філологічний факультет Київського університету (1951). Там же викладала слов'янську філологію. З 1958 р. літпрацівник, а з 1966 р. завідувала редакцією художньої літератури журналу "Всесвіт".

Перекладала з чеської, словацької та польської мов. (Твори Г. Бареша, Є. Банася, Я. Блажек, Л. Фукса, Є. Брошкевича, З. Паугаржа, М. Ходжа, Б. Ногейла, Я. Свати, Г. Фучікова, ? Якумана, Й. Ривака, М. Майерової, Й. Кадлеца, Л. Головича, Я. Матейки).

Член СП СРСР з 1952 р. Проживала в Києві на вулиці Політехнічній, 21-Б.

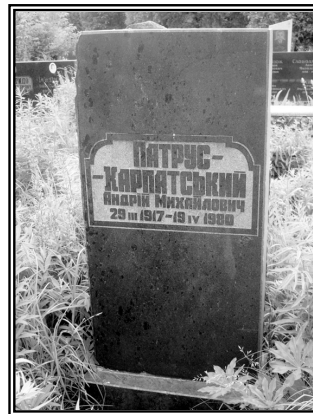
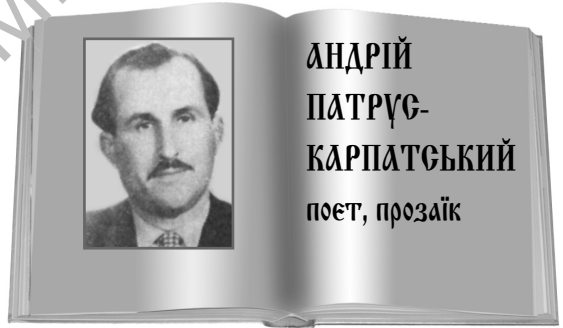
Померла 2 червня 1994 р. Похована на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 76-6 ?).

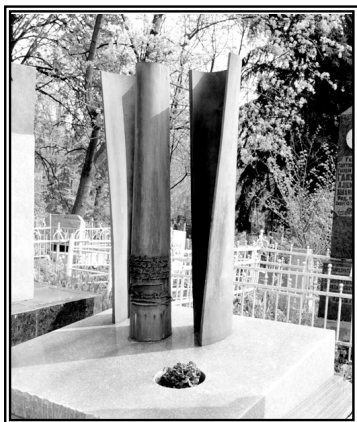
Андрій Михайлович Патрус-Карпатський народився 29 березня 1917 р. в с. Терезівці Тячівського р-ну Закарпатської обл. Закінчив Мукачівську реальну гімназію (1937). Учасник Другої світової війни. Очолював Закарпатську організацію СПУ, працював у редакціях газет.

Автор поетичних збірок "Що в серці найсвятіше", "Іду життєм", "Безкиде, відродо моя", "Колиска орлина" (вірші і поеми), "Малиново квітнуть ялини", "Терези часу"; сатиричних та гумористичних оповідань "Чорт на мотоциклі"; воєнно-історичного нарису "З левами на щитах" ("Геральд Свобода", 1975). Перекладав із чеської, словацької та угорської мов.

Член СП СРСР з 1946 р. Проживав у Києві на бульварі Лесі Українки, 19.

Помер 19 квітня 1980 р. Похований на Міському кладовищі (Берківці) Києва (ділянка 99-6-29).

Леонід Соломонович Первомайський (Ілля Шальомович Гуревич) народився 17 травня 1908 р. в м. Краснограді Харківської обл. Вчився в гімназії і трудовій школі. Після війни працював у видавництві "Радянський письменник" і журналі "Вітчизна". Серед творів: "Молодість врата" (роман у віршах), "На крутих берегах", "Щастя для всіх", "Між бурями", "Уроки поезії", "Древо пізнання", "Вчора і завтра", "Сучір'я ліри"; віршів і віршованих казок для дітей: "Веселий сад", "Казка про Івана Голика", "Малим і найменшим", "Хлопчисько Онисько", "Райдула в небі", "Спомин про блискавку"; роман "Дикий мед"; книжок статей на літературні теми: "З щоденника поета", "Творчий бюджет"; низки драматичних творів та багатьох художніх перекладів.

Удостоєний Державної премії СРСР (1946) за збірки поезій "День народження" та "Земля".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Леніна (тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку. Його ім'ям названо одну з вулиць столиці.

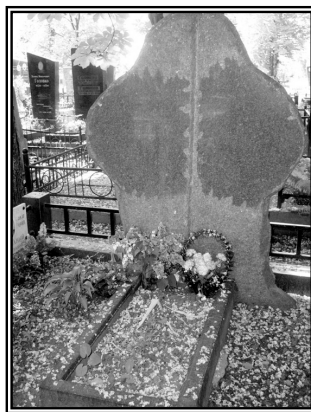
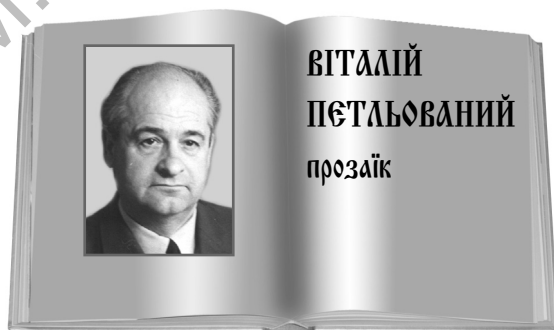
Помер 27 грудня 1973 р. Похований у Києві на Байковій кладовищі (ділянка 2). Автори пам'ятника - художники В.В. Мельниченко і А.Ф. Ривачук, архітектор А.М. Милецький.

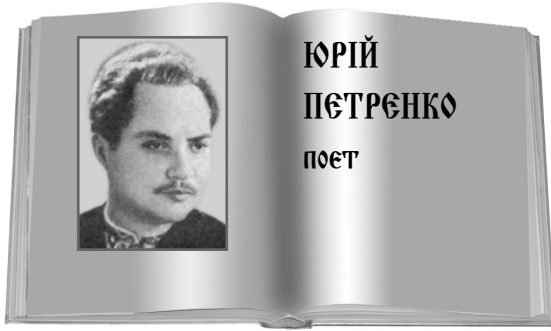
Віталій Іванович Петльований народився 6 грудня 1914 р. в м. Вінниці. Навчався в Харківському педінституті. Учасник Другої світової війни. Працював у пресі, був директором Бюро пропаганди художньої літератури С.У.

Серед творів: "З блокнотом по Вінниччині", "Не розминися з долею", "Антонів огонь", "Бакени на бистрині", "Людина і дів", "Безмежне поле", "Новий день починається вчора", "Спомин ратного поля"; оповідань: "Сурми грають зорю", "Дівчина з передмістя", "Аміго", "Та це ж весна", "Счаєно з мечем", "Вогонь для Прометей", "Сліди на тротуарі", "Гуляй-Гора"; Вибраних творів у 2-х т. Книжка "Спомини ратного поля" вийшла польською мовою.

Член СП СРСР з 1946 р. Проживав у Києві на вулиці Сошенка, 32.

Помер 28 грудня 1989 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 29-8-20).

Юрій Петрович Петренко народився 20 листопада 1928 р. в с. Барахтах Васильківського р-ну на Київщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1953). Працював редактором у Держлітвидаві УРСР, редактором, завідувачем редакцією поезії, заступником головного редактора видавництва "Радянський письменник". Заслужений працівник культури УРСР.

Автор збірок: "Журавлі", "День починається", "Ритми серця", "Рубіж", "З екрана пам'яті", "Синий ветер", "Рівнодення", книжки віршів для дітей "Колісанки для Колісанки".

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав на вулиці Гайцана, 6.

Помер 14 грудня 1990 р. Похований на Байковому кладовищі, стаміці на колишній польській ділянці.

Юрій Васильович Петров народився 31 січня 1915 р. в м. Києві. Закінчив філологічний факультет Київського пединституту (1940), вчитель вивав. Учасник Другої світової війни. Працював у пресі, в Міністерстві культури УРСР та Держкомвидаві УРСР. Писав російською та українською мовами.

Автор збірок: "Добрий день", "Юность боевая", "Близкое, любимое, одное", "Рассветная песня", "Эстафета", "Пионерское слово", "Дорога к жизни"; літературно-критичного нарису "Байкар Микита Годованець"; низки перекладів українською мовою тюркменських, білоруських поетів.

Член СП СРСР з 1952 р. Проживав у Києві на бульварі Леніна, тепер Чоколівський бульвар, 20.

Помер 5 липня 1977 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1-4-13).

Микола Пилипович Пивоваров народився 7 грудня 1910 р. в с. Військовому Солонянського р-ну Дніпропетровської обл. Закінчив Київський державний університет (1934). Вчителював. З 1936 р. працював у науково-дослідних установах АН УРСР, головній редакції УРЕ, в Київському інституті театрального мистецтва. Учасник Другої світової війни. Доктор філологічних наук, професор.

Автор праць: "Панас Мирний - великий письменник-реаліст", "Літературний рух і таланти в 30-40-х рр. XIX ст.", "Панас Мирний. Життя і творчість", "Юрій Федькович. Життя і творчість", "Проза Панаса Мирного 70-х рр.", "Фантастика і реальність. Майстерність психологічного аналізу", "Панас Мирний. Життєвий і творчий шлях".

Член СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вулиці Росгінській, 3.

Помер 13 вересня 1986 р. Похований на Лізьківському (Берківці) кладовищі (ділянка 41-6-18).

Михайло Васильович Пилатюк народився 2 лютого 1939 р. в с. Трачі Косівського району на Івано-Франківщині. Закінчив факультет російсько-німецької філології Чернівецького університету.

Вийшли друком збірки поезій: "Гуцулові півні", "Жайворончків міг".

Проживав на вулиці Каліманської, 22, в с. Садовому Барнішівського району Київської області.

Помер 6 листопада 2004 р. Похований в с. Садове Барнішівського району Київської області.

**СЕРГІЙ
ПИЛИПЕНКО**
прозаїк

Сергій Володимирович Пилипенко народився 22 липня 1891 р. в м. Києві. Навчався на філологічному факультеті Київського університету. Учасник громадянської війни. Працював у газетах. Був головою літературної організації "Плут".

Видав тридцять книжок оповідань та байок. Серед них збірки оповідань: "Скалки життя", "Кара", "Під Черніговом"; збірки байок: "Байківниця", "Байки", "Свині на дубі", "Смекдоти старого редактора", "Байки та оповідання".

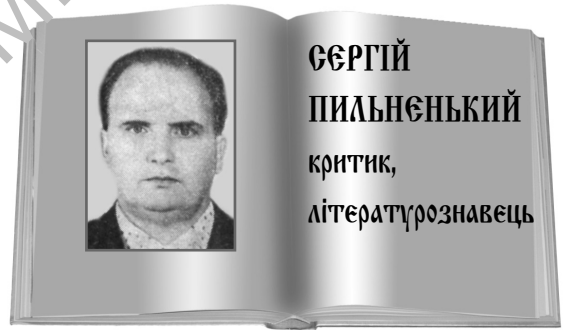
Був арештований 29 листопада 1933 р. Розстріляний у Харкові 11 липня 1943 р. за вироком "трійки". 1957 р. реабілітований.

Сергій Олексійович Пильненький народився 25 жовтня 1924 р. в с. Хмельовому Маловисківського району на Кіровоградщині. Закінчив Київський медінститут, факультет журналістики Київського університету (1953) та аспірантуру. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями. Був на редакторській роботі.

Автор книжки "Крізь десятиліття", багатьох статей та рецензій у пресі.

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на вул. Гургенівській, 83/85.

Помер 11 вересня 1999 р.

**СЕРГІЙ
ПИЛЬНЕНЬКИЙ**
критик,
літературознавець

**ЛАРИСА
ПИСЬМЕННА**
прозаїк

Лариса Михайлівна Письменна народилася 11 лютого 1914 р. в с. Чоповичах Малинського р-ну на Житомирщині. Закінчила Білоцерківський фінансовий технікум, навчалася у Київському лісовому інституті. Завідувала редакцією літератури у видавництві "Веселка".

Автор книжок: "Томка з Боготола", "Оповідання", "Жар-пташенята", "Півень Зелене Колесо", "Тисяча вікон і один журавель", "Хочете прожити двісті років?", "Чарівник на чужих ніжках"; роману-диалогії "Злочин Надії Толіщук"; роману "Батько", "Ліна"; Вибраних творів; одного томника казок, повістей, оповідань "Тисяча вікон і один журавель"; повісті прозу "Там, де живе Синя Ластівка". Твори перекладено російською, грузинською, естонською, литовською, німецькою, румунською мовами. За збірку "Тисяча вікон і один журавель" удостоєна премії ім. Лесі Українки (1984).

Член СП СРСР з 1956 р. Проживала у Києві на вул. Змієїзвістів, 45/1.

Померла 20 лютого 1992 р.

Леонід Єрофейович Підгайний народився 1899 р. в с. Яблуневі Канівського р-ну Київської обл. (тепер Черкаської). Закінчив Київський Інститут народної освіти (1928) та літературу. Працював у редакції газети, редактором кінофабрики, у видавництві "Радянська школа".

Автор книжок: "Леся Українка", "Літературні коментарі к произведениям М. Коцюбинского", "Соломко і Золя", "Леся Українка".

Член СП СРСР з 1935 р.

Помер 15 грудня 1950 р. Похований на Лядівському кладовищі Києва (ділянка 25-10).

**ЛЕОНІД
ПІДГАЙНИЙ**
літературознавець

Валер'ян Петрович Підмогильний народився 2 лютого 1901 р. в с. Чаплях, тепер увійшло до м. Дніпропетровська. Навчався в Київському державному університеті. Вчителював у Дніпропетровську, Червонограді, Ворзелі, працював у видавництві "Книгоспілка".

Автор книжок оповідань та повістей: "Твори", "Остап Шантала", "Син", "Військовий літун", "Проблема хліба"; роману "Місто".

Перекладав твори Д. Дідро, Ф. Бальзака, Сі де Мопассана, А. Франса. Був репресований.

Член СП СРСР з 1934 р.

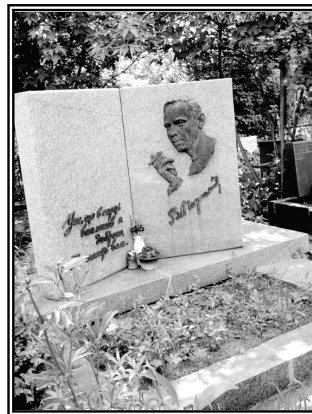
Розстріляний 3 листопада 1937 р. на Головках. Могила не збереглася. У Києві на Байковому кладовищі пам'ятник скульптора (ділянка 31).

Володимир Олексійович Підпалий народився 13 травня 1936 р. в с. Лазірках на Полтавщині. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1962). Працював редактором Держлітвидаву України та "Радянського письменника".

Почав друкуватись 1957 р. Автор збірок "Зелена гілка", "Повесіння", "Тридцять літо", "В дорогу - за ластівками", "Вишневий світ", "Сині троянди", "Поезії береги землі", "Сковородинські думи". Перекладав на українську твори російських, єврейських, вірменських письменників.

Член СП СРСР з 1967 р. Проживав у Києві на вулиці Волгоградській, 21, згодом на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 85-87.

Помер 24 листопада 1973 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 33). Автори пам'ятника - скульптор Б. Карловський та архітектор А. Корнєєв.

Олександр Миколайович Підсуха народився 16 жовтня 1918 р. в с. Ніжловичах Макарівського району на Київщині. Закінчив англійський факультет Харківського педінституту іноземних мов (1939). Учасник Другої світової війни. Викладав у Донецькому індустріальному інституті, в Київському педінституті. З 1953 по 1958 р. - відповідальний редактор журналу "Дніпро", згодом - заступник голови правління СПУ, завідував редакцією серії "Романи й повісті" видавництва "Дніпро". З 1973 по 1979 р. - голова правління Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном.

Серед творів: "В передчутті весни", "Платерин заповіт", "Іду на кланч", "Світло світ мені", "Краплини", "Поезії", "Розмови", "Срібна грань", "Літа і думи", "Лірика", "Чекання зустрічі", "Гарячий цвіт оселі", роману у віршах "Подільська трилогія"; збірок поезії "Віч-на-віч. Невигадані історії", "Світ в дотани літ", "Пізнання істини"; збірок прози "Жарти жартами...", "Кому кривдять зозуді", "Череступи межі"; Вибраних творів у 2-х т.

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вул. М. Коцюбинського, 2, де встановлено меморіальну дошку.

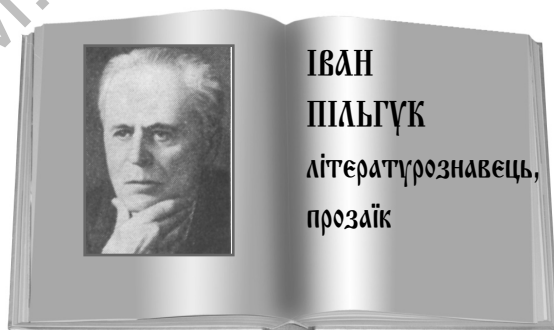
Помер 21 жовтня 1990 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 50).

Іван Іванович Пільгук народився 20 грудня 1899 р. в с. Решетилівці на Полтавщині. Закінчив дворічні педагогічні курси в Полтаві (1917) та аспірантуру при Харківському університеті (1935). Працював у пресі, вищих навчальних закладах, науковим співробітником Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Доктор філологічних наук, професор.

Серед творів: "Народний співець Буковини Юрій Федькович", "Іван Котляревський", "Михайло Коцюбинський", "Тарас Шевченко. Повісті", "Поэзия творчисть Т. Г. Шевченка", "Життя і творчість І. П. Котляревського", "Т. Г. Шевченко - основоположник нової української літератури", "Стигира Т. Г. Шевченка", "Степан Руданський", "Шевченко і декабристи", "Життя і творчість М. Л. Кропивницького", біографічних повістей "Грозовий ранок", "Повій, вітре!", "Дуби шумлять", "Григорій Сковорода", "Пісню снує Черемош", "Іван Карпенко-Карий", "Марія Заньковецька", "Сонячні розсипи", "Немеркнучі легенди".

Член СП СРСР з 1964 р. Проживав у Києві на вулиці Авіації, 37.

Помер 18 липня 1984 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

Мар Михайлович Пінчевський народився 25 грудня 1930 р. в м. Харкові в сім'ї письменника М.Пінчевського. Закінчив Київський педінститут іноземних мов (1952). Вчителював, викладав англійську мову на Державних курсах іноземних мов. З 1958 р. працював у редакції журналу "Всесвіт".

Перекладав з англійської мови твори Дж. Олдріджа, С. Моєма, Ү. Гарояна, С. Фіцджеральда, С. Хемінґуєя, Ү. Фолкнера та багатьох інших.

Член СП СРСР з 1977 р. Проживав на вулиці Єнтузівців, 47/1.

Помер 26 червня 1984 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 19).

Михайло Якович Пінчевський народився 4 квітня 1894 р. у містечку Теленештах в Бессарабії. 1913 р. виїхав до Аргентини, де видав першу збірку віршів. Був чорноробом, актором, учителем. 1926 р. повернувся до Радянського Союзу, жив у Москві, Харкові, Києві. Належав до літературної організації ВУСПП.

Писав єврейською мовою. Автор поеми "Бессарабія", збірок "Дітири поеми", "Пісні дня", "Від весни до весни", "Поезії", "Вибрані пісні, поеми і казки"; п'єс "Биті карти", "Єльдорадо", "Базель", "Я живу", "Виженіть біса".

Член СП СРСР з 1934 р.

Помер 24 березня 1955 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 19).

**ЄЛИСЕЙ
ПЛЕТЕНЕЦЬКИЙ**
церковно-культурний
і громадський діяч,
автор ряду передмов

Єлисей Михайлович Плетенецький народився близько 1554 р., в с. Плетеничах на Львівщині. В 1594 році постригся в ченці, 1595 року став архімандритом Ліщинського монастиря. Від 1599 року архімандрит Києво-Печерської лаври. Церковно-культурний і громадський діяч, автор низки передмов до видань, а саме: "Часослова", "Анфологіону", бесід Іоанна Златоустова; відкрив Києво-Печерську друкарню (1615), побудував паперову фабрику в Радомішлі. Один із організаторів Київського братства, засновник Київської братської школи.

Проживав на території Києво-Печерської лаври.

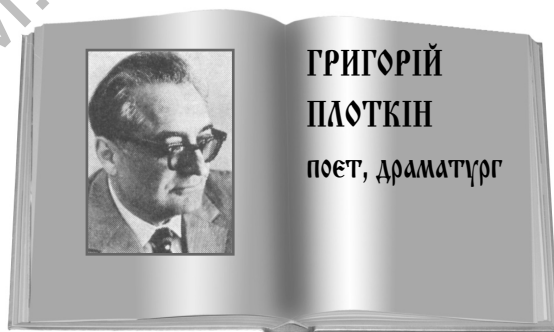
Помер 29 жовтня (8 листопада за н.с.) 1624 р. Похований в Успенському соборі Києво-Печерської Лаври.

Григорій Давидович Плоткін народився 22 грудня 1917 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет Одеського університету (1938). В 1936-1941 рр.-відповідальний секретар Одеської організації ЄПУ. Учасник Другої світової війни.

Серед творів: "Пісні та вірші", "Вісники свободи", "Делі - недалеко!", ієс "Серце солдата", "Одеса", "Велике полювання", "Каштани Києва", "Втрачений горизонт", "Міст Патона", "Коли розмучаються з небом", "Небезпечна любов"; інновістей та лібретто опер.

Член ЄП ЄРСР з 1934 р. Проживав на вулиці Мечникова, 10/2.

Помер 9 лютого 1986 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (на колишній польській ділянці).

**ГРИГОРІЙ
ПЛОТКІН**
поет, драматург

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**ЄВГЕН
ПЛУЖНИК**
ПОЕТ

Євген Павлович Плужник народився 26 грудня 1898 р. в с. Кантемирівці Воронежської обл. Закінчив гімназію, вчився в Київському ветеринарному інституті та Київському музично-драматичному інституті. Вчителював на Полтавщині. Належав до літературної організації "Ланка".

Автор збірок поезій: "Дні", "Рання осінь", "Рівновага", "Вибрані поезії"; п'єс "Професор Сухорат", "У дворі на передмісті"; роману "Недуга". Переклав українською мовою деякі твори І.А. Гоголя, А. Чехова, "Тихий Дон" М. Шолохова. Разом з В. Підмогильним уклав словник "Фразеологія ділової мови".

Член СП СРСР з 1934 р.

Загинув 2 лютого 1936 р. на Головках. На Байковому кладовищі Києва (ділянка 9) встановлено символічну табличку.

Василь Васильович Плющ народився 19 квітня 1945 р. в с. Пелюхівці Малодівицького району Чернігівської області. Закінчив филологічний факультет Київського університету. Працював у видавництві. Був головним редактором "Літературної України" до останніх днів.

Виступав у періодичних публіцистичними та критичними статтями. Опублікував у журналах і газетах низку есеїв, перекладів, публіцистичних статей.

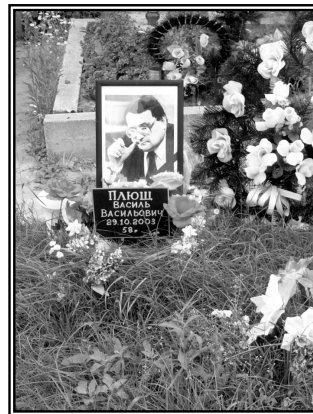
Автор книжок: "Станція", "Міняю "Вольво" на "Тазрик", "О двадцять п'ятій нуль-нуль".

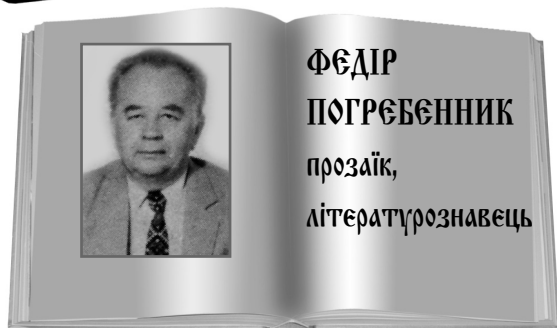
Член СП України з 1995 р. Проживав у Києві на вулиці Бучми, 8.

Помер 29 березня 2003 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49-А).

**ВАСИЛЬ
ПЛУЩ**
ПРОЗАЙК,
ПУБЛІЦИСТ

Федір Петрович Погребенник народився 23 червня 1929 р. в с. Рожнові Косівського району на Івано-Франківщині. Закінчив філологічний факультет Чернівецького університету. Доктор філологічних наук. Професор.

Автор літературознавчих праць: "Осип Маковей", "Леся Мартович", "Василь Стефаник у слов'янській літературі", "Сторінки життя і творчості Василя Стефаника", "Іван Франко в українсько-російських літературних взаєминах", "Василь Стефаник в матеріалах, документах, ілюстраціях"; "Наша думка, наша пісня" (нарисесе), "З Україною в серці" (нариси), "Камінний хрест" (новели про Василя Стефаника), багатьох публікацій в пресі та окремих наукових виданнях.

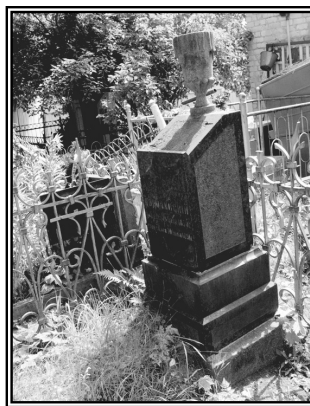
Лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка (1988, у співавторстві) за наукову редакцію, підготовку текстів та упорядкування Зібрання творів І. Франка у 50-ти томах.

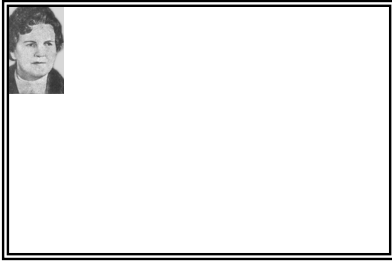
Член С. П. України з 1992 р. Проживав у Києві на вул. Малиновського, 27/23.

Помер 10 січня 2000 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49 - 8 - 8 - зліва).

Сергій Андрійович Подолінський народився 19 листопада 1850 року на хуторі Ярославці на Київщині. У 1871 році закінчив Київський університет. Співробітничав у виданні "Вперед!", де була надрукована його об'ємна праця "Тіло розвитку Міжнародної асоціації розумних". На початку 70-х разом з М. Драгомацьким і М. Павлицом видавав у Женеві журнал "Громада". У 1872р. опублікував першу наукову роботу з медицини. 1876 рік - у Бреславльському (нині Вроцлав) університеті захистив докторську дисертацію. В 1877 р. оселився у Франції. У своїх працях "Про хліборобство", "Парова машина", "Про багатство та бідність", "Ремесла і фабрики на Україні", та ін. вважав селян рüşієм у переході до нового ладу. Мав багато публікацій з медицини. Найвизначніша - "Життя й здоров'я людей на Україні", видана в Швейцарії на українській мові. Відкриття вченого полягало у визначенні нових напрямків у науці - вчення про "живу речовину" (ноосферу) та фізичну економію.

Помер 12 липня 1891 року в Києві. Похований на Іскольдовій могилі, а 1935 р. перепохований на Звіринецькому кладовищі (ділянка 1).

Марія Лвакумівна Познанська народилася 15 липня 1917 р. в с. Петрашівцях на Київщині. Закінчила Київський пединститут (1949).

Серед творів: "Про чудо-ліс, що на полі зріс", "Дуровська залізниця", "У нашому садочку", "Любій малечі про цікаві речі", "Дім на горбочку", "Про золоті руки", "Зелена повінь", "Сонячна сопілка", "Чим пахне коровай", "Фортеця над Дніпром", "Щоб ти був щасливий", "У садочку-колосочку", "Всьому свій час", "Діволиці цвітуть" (Вибрані твори). За вішневим розповідь "Фортеця над Дніпром" та книжку "Щоб ти був щасливий" удостоєна премії ім. Лесі Українки (1978).

Член СП СРСР з 1947 р. Проживала у Києві на вул. Лайоша Гаври, 5.

Померла 30 квітня 1995 р. Похована на Північному кладовищі Києва.

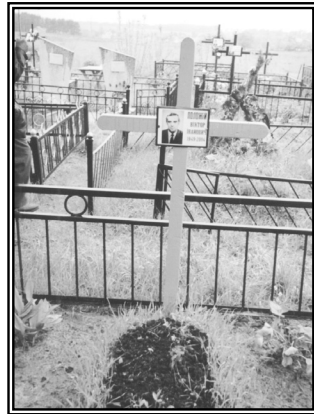
Віктор Іванович Положій народився 11 серпня 1949 р. в с. Старо-Зінові Білопільського р-ну Сумської обл. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1973). Працював учителем, директором школи на Волині, науковим співробітником Інституту літератури АН УРСР ім. Т. Г. Шевченка, головним редактором кіностудії ім. О. П. Довженка. Кандидат філологічних наук.

Автор книжок: "Цопи на рани", "Маленькіє путешествия с дочкой", "Маленькіє подорожі", "Жил-был Иван", "Господарі землі", "Човен у тумані", "Сонячний вітер"; літературно-критичного характеру "Концепція героїчної личности в творчестві Юрия Бондарева".

Твори перекладалися англійською, іспанською, болгарською, словацькою мовами. Лауреат премій ім. П. Үсенка (1981), ім. М. Горького для молодих письменників (1983); дипломант Всесоюзного літературного конкурсу ім. М. Островського (1983).

Член СП СРСР з 1981 р. Проживав на вулиці Чкалова, тепер Олесь Гончара, 52.

Помер 25 травня 2004 р. Похований у Ясногородці, Макарівського району, Київської обл.

**ОЛЕКСІЙ
ПОЛТОРАЦЬКИЙ**
прозаїк, публіцист,
критик

Олексій Іванович Полторацький народився 1 грудня 1905 р. в Чернігові. Закінчив Київський Інститут народної освіти (1926). До війни був журналістом. Учасник Другої світової війни. Був відповідальним редактором журналів "Україна", "Вітчизна", "Всесвіт".

Автор книжок: "Людина з Монбланом. Репортаж", "На шістьох меридіанах. Вибране", "Бригада Халіна", "Подорож до Італії", "По різних світах", "Чим людина багата. Листи до молоді", "Зі сходу на захід", "Атака на Гетто", "Люди ідуть у вогонь"; біографічні романи і повістей "Гоголь у Петербурзі", "Дитинство Гоголя", "Юність Гоголя", "Мандрі Гоголя", "Останні роки".

Член СП СРСР з 1945 р. Проживав у Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 20.

Помер 5 березня 1977 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 8-А-22).

Григорій Ісаакович Полянкер народився 5 лютого 1911 р. в м. Умані. Закінчив Київський педінститут (1935). Працював у редакції, був редактором літературно-художнього журналу "Советіше літератур" та альманаху "Дерштерн" (єврейською мовою). Учасник Другої світової війни.

Серед творів: "Вітчизна", "Шойл з Бапілля", романи "Вторая встреча", "Шмая-розвійник", "Золотая долина", "Люди остаются людьми", "Учитель из Медживожа"; книжок оповідань та гуморесок: "Встречи й разлуки", "Близкие й знакомые", "Время больших надежд", "Судьба художника"; Избранных произведений в 2-х т. Твори видавалися грузинською, молдавською, польською, болгарською, французькою мовами.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 22 жовтня 1997 р.

**ГРИГОРІЙ
ПОЛЯНКЕР**
прозаїк

Павло Миколайович Попов народився 28 липня 1890 р. в с. Миколаївці Буринського р-ну Сумської обл. Закінчив історико-філологічний факультет Київського університету (1916). З 1920р. - на науковій роботі в АН УРСР, з 1934 - професор Київського університету. Літературознавець, мистецтвознавець, фольклорист, член-кореспондент АН УРСР. Наукові праці присвячені проблемам історії української літератури, книгодрукування, історії й теорії фольклору.

Автор книжок: "Друкарство, його розвиток і поширення в Європі", "Матеріали до словника українських граверів", "Про деякі питання теорії народнопоетичної творчості", "Троїгор'я Скворода. Життя і творчість", "Шевченко і Київський університет", "М. Костомаров як фольклорист і етнограф".

Член СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на вулиці Володимирській, 37.

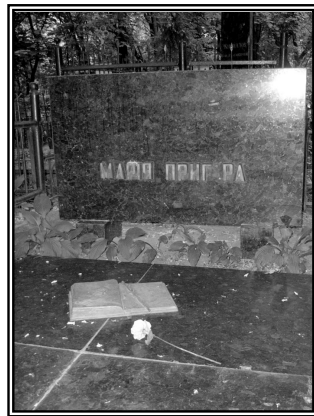
Померла 4 квітня 1971 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 27-7).

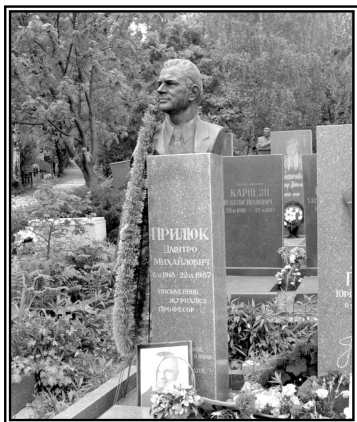
Марія Аркадіївна Пригара народилася 20 лютого 1908 р. в Москві. Закінчила Київський Інститут народної освіти (1931). Працювала в газеті, видавництвах, під час війни - на радіостанції ім. Т. Г. Шевченка в Саратові. 1945-1950 рр. була заступником редактора журналу "Барвінок".

Серед книжок: "Кроляча фонґала", "До криниці", "Брати", "Казки", "Савко-шахтар", "Казка про Катрю", "Дніпро і сусіди", "Містечко чудес", "На лісовій галяві", "Тече Дніпро в синє море", "Козак Голот", "Лісові зайди", історичної повісті "Мишайка - джуря козацький"; казок "Калиточка". Вибірних творів у 2-х т. Українською мовою переклала книжки: "Фараон" Б.Пруса, "Кому на Русі жити добре" М. Некрасова, "Вогні на золотих", "Райдуга", "Просто любов", "Минута на горіщі", "Пісня над водами" В. Биливської, "Селяни" В. Реймонта, "Хам" Є.Ожешко, "Роздоріжжя" Є. Пугтramenta. За Вибрані твори у 2-х т. удостоєна премії ім. Лесі Українки (1979).

Член СРСР з 1934 р. Проживала у будинку на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку.

Померла 8 вересня 1983 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 11). Автори пам'ятника - скульптор М.Рапай та архітектор Л.Бальзак.

Дмитро Михайлович Прилюк народився 8 листопада 1918р. в с. Божиківцях Летичівського р-ну Хмельницької обл. Закінчив технікум журналістики у Харкові (1941). Учасник Другої світової війни. Працював у пресі.

Доктор філологічних наук, професор. Був деканом факультету журналістики, завідувачим кафедрою теорії і практики радянської преси Київського університету (1965-1982).

Серед книжок: "Шукачі скарбів"; збірок гуморесок та фейлетонів "Дозвольте запевнити!", "Де ти, доле?", "Повноколосся"; журналістичкознавчих праць: "Мистецтво писати", "Теорія і практика журналістської творчості", "Опостереження і дослідження фактів журналістом". За цикл нарисів, надрукованих у газеті "Сільські вісті", удостоєний Республіканської премії ім. Я.Галана (1976).

Член СП СРСР з 1935 р. У м.Деражні і с. Божиківцях на Хмельниччині його ім'ям названо вулиці. Проживав у Києві на вулиці Заньковецької, 7, де встановлено меморіальну дошку.

Помер 12 вересня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52). Автори пам'ятника - скульптор С.С.Андренко та архітектор А.М.Шило.

Надія Юхимівна Приходько народилася 27 березня 1926 р. в с. Гоголіві Броварського р-ну Київської обл. В роки Другої світової війни була в фашистському полоні. Закінчила Київське училище прикладних мистецтв (1951), працювала ліпником на будівництві в багатьох містах країни.

Авторка збірок: "Діво та пісня", "Ранок в горах", "Зоряна балада", "Пролісок"; збірок віршів для дітей "Чебрець", "Будинок у лісі", "Берізонька", "Лісовий ромін, або Синичка-щеветішка" (повість-казка), "Зайчкови жнива".

Член СП СРСР з 1960 р. Проживала у Києві на вулиці Пушкінській, 20.

Померла 24 березня 1980 р.

**ФЕОФАН
ПРОКОВОПОВИЧ**
поет і публіцист

Феофан Прокопович народився 29 червня 1681 р. в Києві. 1698 р. закінчив Києво-Могилянську колегію, був професором риторики та піітики в Київській академії, з 1710р. - її ректор. 1716 р. за викликом Петра I виїхав до Петербурга і фактично став на чолі Російської православної церкви.

Автор віршованої трагікомедії "Володимир" (1705) - про хрещення України, драми "Милость Божія" - про перемогу Б.Хмельницького, оди "Єпінікіон" - на честь Полтавської битви і юридичних, педагогічних, літературно-теоретичних праць. 1705 року академічний театр (зі студентів) поставив його трагікомедію "Володимир".

Помер 19 вересня 1766 р. в Новгороді, похований там же, в Софійському соборі.

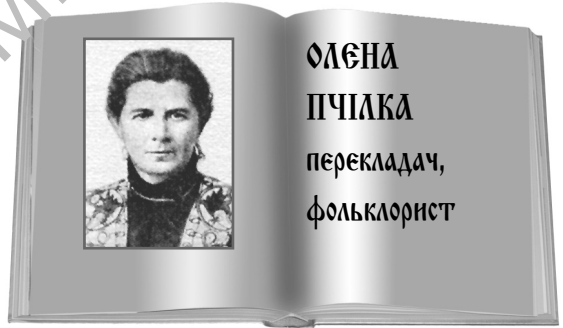
Олена Пчілка (Ольга Петрівна Драгоманова Косач) народилася 29(17) червня 1849 р. в м. Гадячі на Полтавщині. 1866 р. закінчила Київський пансіон шляхетних панянок.

1880 р. видала "Співомовки" С. Руданського, 1887 р. разом з Ковринською випустила альманах "Перший вінок". З 1906 р. редагувала журнал "Рідний край", з 1908 - часопис "Молода Україна". З 1917 р. - редактор "Газети Гадяцького земства". З 1921 постійно жила в Києві, працювала членом комісії етнографії, історії громадських рухів АН України. З 1927р. член-кореспондент Академії наук України.

Бездільні твори: поема "Козачка Олена", збірка "Думки-мережанки", праці "Український орнамент", "Українські узори".

Прожила в Києві на вул. Саксаганського, 97, Овруцькій 6.

Померла Олена Пчілка 4 жовтня 1930 р. у Києві, похована поруч з дочкою, Лесею Українкою, на Байковому кладовищі столиці (ділянка 3 на старому кладовищі).

**ОЛЕНА
ПЧІЛКА**
перекладач,
фольклорист

Альберт Григорович Пугінцев народився 24 червня 1932 р. в м. Омську. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1961). Працював головою Запорізького обласного комітету з радіомовлення і телебачення, головним редактором Головної редакції з виробництва телефільмів Українського державного телерадіокомітету, директором Київської кіностудії художніх фільмів ім. О. П. Довженка.

Автор книжок: "Ночные фиалки", "Самая красивая"; нарисів "Христофор Саламбаши", "Дозорные"; збірки повістей та оповідань: "Бог в утренней степи"; романів "Свой", "Почади"; сценаріїв художніх фільмів "Життя сестер", "На всю оставшуюся жизнь" та понад двадцяти документальних фільмів.

За сценарій телевізійного фільму "Відродження" удостоєний Державної премії УРСР ім. Т.Г. Шевченка (1989). Лауреат обласної комсомольської премії ім. М. Андросова.

Член СП СРСР з 1966 р. Проживав у Києві на Дюківському шосе, 2.

Помер 4 січня 1995 р.

Микола Трохимович Равлюк народився 11 грудня 1921 р. в с. Грушці Кіровоградської обл. Під час лижного походу на Амурі обморозився, отримав кисті рук і стопи ніг. Закінчив Київський педагогічний інститут (1947). Працював у редакціях газет, видавництвах "Радянська Україна", з 1955-го по 1961 р. завідував редакцією критики та літературознавства Держлітвидаву України.

Автор книжок: "Народ і творчості Олеся Гончара", "Шевченко і сучасність", понад п'ятсот виступів у пер. диці. Низка публікацій видрукувана російською, грузинською, литовською, угорською мовами. З російської переклав романи, повісті: О. Серафимовича, Є. Тарле, Ю. Нагвібіна, Н. Кальми, В.Тевекеляна, І. Токмакової, В. Шорора, Х.Лакснеса (у співавторстві).

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер Б.Хмельницького, 52.

Помер 9 листопада 1993 р. Похований на Міському кладовищі (Берківці) Києва.

**ПЕТРО
РАДЧЕНКО**
прозаїк

Петро Андрійович Радченко народився 14 липня 1902 р. в Києві. Закінчив педагогічні курси, вчителював, був редактором у Держлітвидаві, відповідальним секретарем журналу "Молодий більшовик", літпрацівником "Літературної газети". З перших днів Другої світової війни - на фронті. Потрапив у полон, утік, брав участь у партизанському русі.

Автор книжок оповідань і повістей: "Сиріпка", "Чорний хліб", "Залізні шорти", "Пробные главы из истории Горловского городского района" (у співавторстві). Налічав до літературних організацій "Молодняк", СУМІП.

Загинув у Києві від рук гестапівців 19 липня 1942 р.

Єфраїм Хананійович Райцин народився 26 червня 1903 р. в с. Бровках Андріївського р-ну на Житомирщині. Вчився в Київському інституті народного господарства. Працював у редакції газети "Більшовик".

Писав українською та російською мовами. Автор збірок нарисів "Про впродіжану", "Промінь сонця"; повісті "Над Амуром"; п'єс "Троє", "На безымянной высоте", "Чому всміхається доля", "Подруги", "Чому розлучаються двоє". Перекладав з єврейської та російської мов.

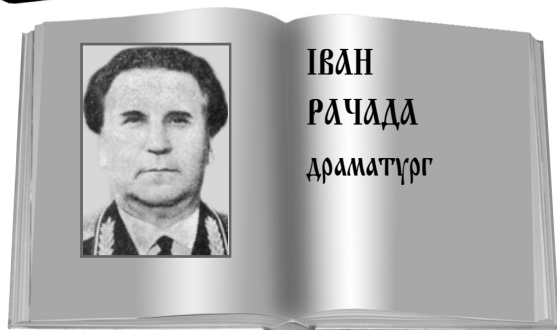
Член СП СРСР з 1935 р. Проживав у Києві на вулиці Тарасівській, 9.

Помер 7 травня 1969 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 23-11).

**ЄФРАЇМ
РАЙЦИН**
прозаїк, драматург

**ІВАН
РАЧАДА**
Драматург

Іван Дмитрович Рачада (Зайцев) народився 22 вересня 1909 р. в с. Олександрівці Гердубського р-ну Пензенської обл. Закінчив Саратовський інститут інженерів лісомеліорації (1934) і Київський інститут інженерів гідротехніки (1936). Учасник Другої світової війни. Герой Радянського Союзу.

Автор п'єс: "Народження таланту", "Окунь жениться", "Люди в шинелях", "Коли мертві оживають", "Суд матері", "Вдови", "Гарантія", "Діва Марія", "Дорога наречена", "Не вступай порога", "Чого бояться Яструби", "Золоті Ворота", "Економка", "Чому в'януть квіти"; збірок драматичних творів "П'єси" і "Бессмертие", "Судьбы людские".

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на вул. Ярославів Вал 15-А.

Помер 9 березня 1993 р.

Валентин Остапович Речмедін народився 22 лютого 1916 р. в с. Андріївці Погребищенського р-ну на Вінниччині. Учасник Другої світової війни. Працював у партизанській пресі.

Автор книжок: "На верхов'ї", "Дівчина в терновому вінку"; збірок оповідань: "Вітер з берегів юності", "Відчинь і світ я двері..."; романів: "Коли зачпала зрив", "Весняні грози", "Твій побратим", "Сині, ходім зі мною", "Вогонь батькових ран", "Народження Афродіти", "Пора пізній доріг", "За весною весна", "Навперейми доріг".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на проспекті Перемоги, 16.

Помер 7 червня 1986 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52 - 13 - 21).

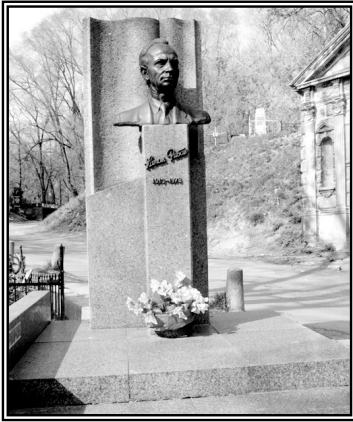

**ВАЛЕНТИН
РЕЧМЕДІН**
прозаїк

**НАТАН
РИБАК**
прозаїк

Натан Самійлович Рибак народився 3 січня 1913 р. в с. Іванівці Новомиргородського р-ну Кіровоградської обл. Вчився в Київському хіміко-технологічному інституті, потім був на літературній роботі. Учасник Другої світової війни. Був заступником голови Українського республіканського комітету захисту миру.

Автор збірок: "Дорогами змагань", "Кут падіння", "Оповідання", "В дорозі", "На світанку", "Подвиг", "Остання ніч", "Поруч з нами"; романів "Гармати жерлами на схід", "Кий", "Дніпро" (кн. I-1937, кн. II-1939), "Полонка Шоре де Бальзака", "Переяславська рада" (т. 1-1948, т. 2-1953), "Час сподівань", "Звершень", "Солдати без мундирів"; збірок оповідань для дітей "Що сталося в останні хвилини"; п'єси "Лавина"; збірок віршів "На хід колон", "Робочий день". За роман "Переяславська рада" удостоєний Державної премії СРСР (1950).

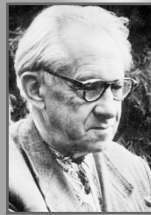
Член СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці М. Садовинського, 2. Одну з вулиць столиці назвали його іменем.

Помер 11 вересня 1978 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 1).

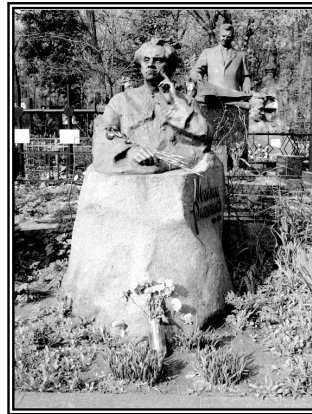
Максим Тадейович Рильський народився 19 березня 1895р. в м. Києві в сім'ї українського культурно-освітнього діяча й етнографа Т. Р. Рильського. Закінчивши гімназію в Києві, вчився на медичному, згодом на історико-філологічному факультеті Київського університету. Був академіком АН СРСР (з 1958) та АН УРСР (1943), директором Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР (1944-1964). Видав понад сто книжок. Серед творів: "Поєми", "Троянди й виноград", "Гол сівська осінь", "Вибрані вірші", "Вибране", Твори (т. 1-3), Твори (т. 1-10), Твори (т. 1-20); книжок літературознавчих і літературно-критичних праць, досліджень. За книжки поезій "Троянди й виноград", "Далекі неводили", удостоєний Ленінської премії (1960); за збірки поезій "Світла зоря", "Світлова зоря", "Слово про відчуження", "Мандрівка в молодість" - Державної премії СРСР (1943); за переклад поеми А. Міцкевича "Пан Тадеуш" Державну премію СРСР присуджено вдруге (1950).

Член СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку. Його ім'ям названо вулиці в Житомирі, Запоріжжі та Києві, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН України, Голосівський парк (де встановлено пам'ятник), середню школу № 7 столиці. Заснована республіканська премія ім. М.Т.Рильського.

Помер 24 липня 1964 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 1, центральна алея). Автори пам'ятника - скульптори: П.П. Остапенко і П.Ф.Кальницький.

**МАКСИМ
РИЛЬСЬКИЙ**
поет,
літературознавець,
фольклорист

**БОГДАН
РИЛЬСЬКИЙ**
літературо-
знавець

Богдан Максимович Рильський народився 12 листопада 1930 р. в Києві в сім'ї письменника М.Т.Рильського. Закінчив юридичний факультет Київського національного університету ім.Т.Шевченка. Працював у газеті "Вечірній Київ", у Держкомітеті Ради Міністрів УРСР з кінематографії. Після смерті батька, разом з братом Георгієм, подарували державі його будинок у Голосієво з меблями та бібліотекою поета, де було створено Літературно-меморіальний музей М.Т.Рильського. Богдан Максимович був директором музею з дня створення і до смерті. Сприяв популяризації творчої спадщини М.Т.Рильського, упоряднив його творів, автор спогадів "Мандрівки у молодість батька" (1995,2004).

Проживав у Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 24.

Помер 25 січня 1991 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 7, за склепом 2 ряд).

Борис Петрович Рогоза народився 16 лютого 1934 р. в с. Ставах Кагарлицького р-ну Київської обл. Закінчив факультет журналістики Київського університету (1957). Працював у редакціях газет, директором видавництва "Радянський письменник", редактором газети "Літературна Україна". Заслужений працівник культури УРСР.

Автор книжок "Рожевий сніг"; збірок нарисів і публіцистики "Мистецтво будови - землі обнови", "Люби село своє", "У поході - без привалів", "Відповідальність", "На барикадах ідей".

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на вул.Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 29 вересня 2004 р. Похований у селі Ставах Кагарлицького району на Київщині.

**БОРИС
РОГОЗА**
прозаїк, критик

**ОЛЬГА
РОЗОВИК**
прозаїк

Ольга Дмитрівна Розовик народилася 18 липня 1925 р. у с. Вовчковому Переяслав-Хмельницького р-ну на Київщині. Вчилася у середній школі в рідному селі. З юних літ прикута до ліжка.

Авторка збірки оповідань "Сільська вчителька" та публікацій у періодиці.

Член СП СРСР з 1957 р. Проживала на хуторі Зорі в с. Гоголевому Броварського району на Київщині.

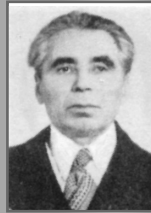
Померла 20 січня 1992 р.

Олексій Стратонович Романець народився 2 квітня 1921 р. в с. Великому Молокиші Рибницького району Молдови. Закінчив Чернівецький університет. Кандидат філологічних наук. Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами та медалями.

Автор книжок: "Джерело братерства: Богдан П. Хашдеу і східно-романо-українські взаємини", "Ой Хотине маде давній", співавтор - "Літературна Буковина", "Буковина", "Молдавско-русько-українские літературные связи".

Член СП України з 1992 р. Проживав у Києві на проспекті Ватутіна, 28-А.

Помер 26 травня 1995 р.

**ОЛЕКСІЙ
РОМАНЕЦЬ**
критик,
літературознавець

Веніамін Юхимович Росін народився 29 грудня 1912 р. в м. Києві. Освіта середня. Учасник Другої світової війни. Писав російською мовою. Автор книжок казок та оповідань для дітей "Болтливая сорока", "Братья-медвежата", "Кто сильнее?", "Две сказки", "Что такое аппетит", "Полет Барвинка на луно", "Кто сильнее? Кто умнее? Кто лучше?", "У лесного озера", "Лиса в малиннике", "Сказки, басни, рассказы", "Зачем ежик колючки?", "Солдат-ская ложка", "Беда Валерии Лылова", "Самолет летит над морем"; повістей для юнацтва "За два кроки-кордон", "Наследники Карацупы", "Н-ська застава", "Рассказы и сказки", "На войне и без войны", "Буду прикордонником", "И здесь граница", "У співавторстві-"На каравелле "Любимец Нептуна", "Последний рейс", "Особое задание", "Одиссея Феди Кудряша", "Курсанты".

Член С П СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Чукалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер у липні 2000 року.

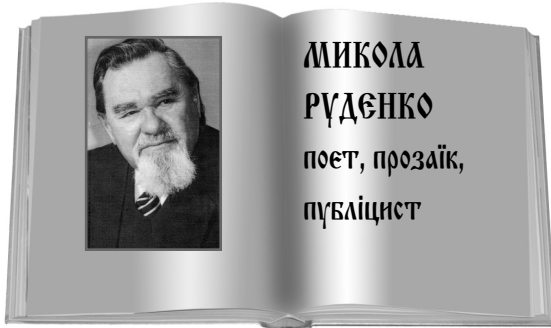
Михайло Борисович Рубашов народився 22 жовтня 1912 р. в с. Старому Чуднові Житомирської обл. Учасник Другої світової війни. Закінчив Київський педагогічний інститут (1942). Працював у редакціях газет і журналів.

Друкуватись почав з 1940 р. Автор повісті "Багряні тіні"; збірок новел "Срібна підківка", "Кам'яне свічадо", "Плачуть берези"; книжки для дітей "Іскри сте стремено"; повістей "Згага", "Копицанська трагедія".

Член С П СРСР з 1951 р. Проживав у Києві на вулиці М. Коцюбинського, 2.

Помер 5 січня 1974 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 33).

Микола Данилович Руденко народився 19 грудня 1920 р. в с. Юр'івці на Луганщині. 1939 р. вступив до Київського університету й того ж року призваний до лав армії. Учасник Другої світової війни. Брав активну участь у створенні Української Гельсінської Групи. 1977 р. його арештовано й засуджено до таворів суворого режиму та заслання. Після звільнення, 1987 р. виїздить до ФРН, а потім до США. В 1990 р. повертається в Україну. Дійсний член Української Вільної Академії Наук (Нью-Йорк), почесний член французької та японської секцій ІЕН-клубу.

Автор поетичних книжок: "З походу", "Ленінградці", "Незвориме плем'я", "Поезія", "Діалог друзів", "Всесвіт у тобі", "Сто світил", "Очкування", поем: "Хрест", "Я вільний", "Прозріння", "За ґратами"; романів: "Вітер в обличчя", "О таня шавля", "Орлова балка", "Ковчег Всесвіту"; оповідань і нарисів "Біла акація"; науково-фантастичних романів та повістей "Чарівний бумеранг", "Пі роджений блискавкою"; п'єси: "На дні морської", науково-публіцистичних праць "Шлях до хаосу", "Економічні монолози", "Енергія прогресу".

Лауреат премії імені В. Винниченка, лауреат Державної премії України імені Т.Г.Шевченка (1993) за роман "Орлова балка". Герой України (2000).

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, №пер Б.Хмельницького, 68.

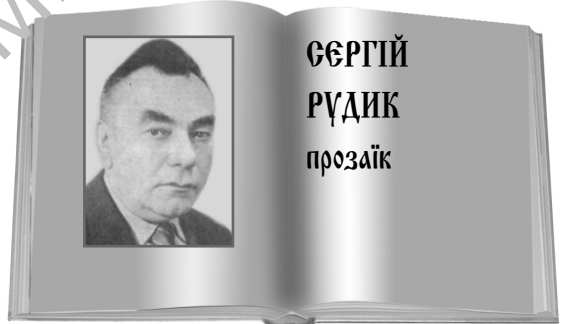
Помер 3 квітня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49 Б-4-4).

Сергій Трохимович Рудик народився 16 жовтня 1928 р. в с. Любитові Ковельського р-ну Волинської обл. Навчався у Львівському художньо-ремісничому училищі, закінчив редакційно-видавничий факультет Українського поліграфічного інституту ім. І. Федорова (1954). Працював у пресі, телебаченні, редактором видавництва "Радянський письменник".

Автор збірок: "Діалогів п'ята", "Пеньок та Опеньок", "Дружні діти", "Буря в скляниці води"; повістей для дітей: "Синя пілотка", "Вулиця зелених вогнів", "На сніжній Ромашко!"; повістей "Смерек вилітає", "Барвисті кілометри"; нарисів "Розочка-рань"; роману "Берести до сходу сонця".

Член СП СРСР з 1986 р. Проживав у Києві на вул. О.Довженка, 2.

Помер 5 листопада 1992 р.

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**МИКОЛА
РУДЬ**
прозаїк, поет,
публіцист

Микола Данилович Рудь народився 9 травня 1912 р. в с. Олександрівці Зачепилівського р-ну Харківської обл. Навчався в Літературному інституті імені Ф. М. Горького. Працював у донецькій пресі, заступником редактора журналу "Україна". Обирався заступником голови правління Київської організації СПУ. Учасник Другої світової війни. Серед творів: "Слово після вою", "Челітки", "Рідні вогні", "На Поділлі", "Час сподівань і сподівань", "Гомін до схід сонця", "Синій птах", "І не сказала "люблю", "З матір'ю на самоті", "Не жди, не клич", "Де твоя матко?"; Вибраних творів у 2-х т. (1982).

Член КП СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на вул. Суворова, 3.

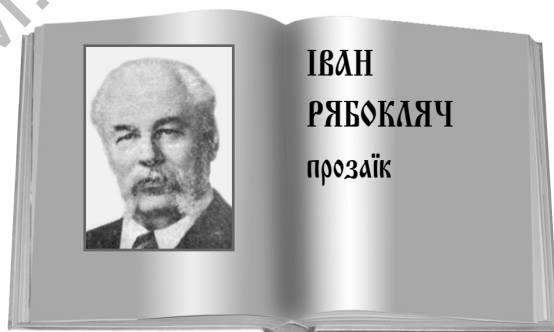
Помер 25 жовтня 1989 р.

Іван Панасович Рябокляч народився 8 листопада 1914 р. в с. Пивцях Кагарлицького р-ну Київської обл. Навчався у Ржищівському педагогічному технікумі. З 1933 р. - на журналістській роботі в Донбасі.

Автор повісті "Золототисячник"; збірок оповідань "Жайворонки", "Чайки", "На білому коні", "Антонів гай"; поезії "Лорьок", "На передньому краї", "Шляхи та стежинки", "Жива вода", "Марія"; Вибраних творів. Удостоєний Державної премії СРСР (1949) за повість "Золототисячник", яка була перекладена болгарською, чеською, польською, словацькою, румунською і турецькою мовами. У львівському театрі ім. Заньковецької поставлена вистава за його твором "Марія".

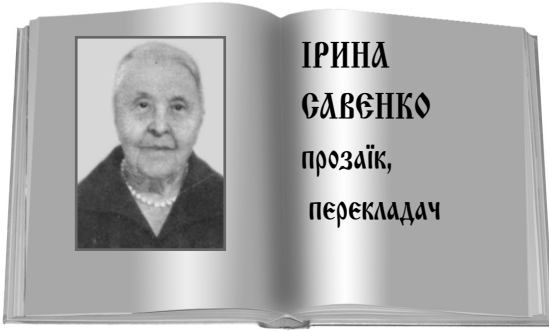
Член КП СРСР з 1948 р. Проживав у Києві на вул. Лихачова, 8-Б.

Помер 26 лютого 1994 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 42-16-6).

**ІВАН
РЯБОКЛЯЧ**
прозаїк

**ІРИНА
САВЧЕНКО**
прозаїк,
перекладач

Ірина Анатоліївна Савченко народилася 13 червня 1909 р. в Києві. Закінчила хімічний факультет Київського політехнічного інституту.

Автор роману "Наяву - не во сні", збірки оповідань та повістей "Жизнь прожить...". Працювала в жанрі художнього перекладу.

Член СП СРСР з 1988 р. Проживала у Києві на Мінському шосе, 12.

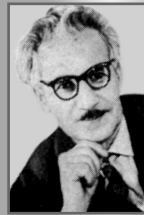
Померла 19 січня 1998 р.

Михайло Максимович Савченко народився 6 червня 1914р. в м. Глобному Полтавської обл. Закінчив Харківський муздрамінститут (1932). Працював актором Харківського театру ім. Т. Г. Шевченка та Київського театру ім. І.Я. Франка, методистом та заст. театральним відділом ЦБНТ УРСР, директором республіканського Будинку літераторів. Учасник Другої світової війни.

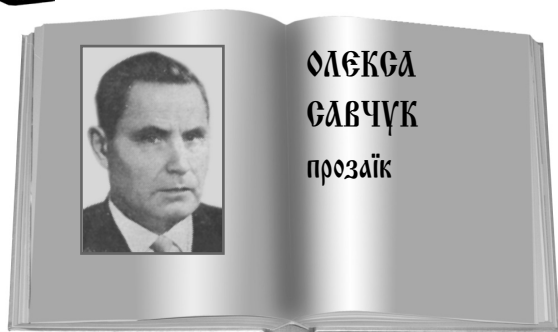
Автор збірок п'єс "Право на щастя", "Розплата за довіря", "Ластівка", "Прогнози", "Шляхи до щастя", "Честь", "П'єси", "Травневі грози", "Сини Гіпократата", "Мій син", "Прошу встати!".

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вулиці Мечникова, 4/6.

Помер 12 серпня 1982 р.

**МИХАЙЛО
САВЧЕНКО**
драматург

**ОЛЕКСА
САВЧУК**
прозаїк

Олексій Іванович Савчук народився 30 березня 1912 р. в с. Федюківці Лисянського р-ну на Черкащині. Закінчив авіаційний технікум (1935). Працював у редакціях газет. Учасник Другої світової війни.

Автор збірок: "Людина перемагає", "Перші зерна", "Щедрість"; п'єси "Добрі люди" (у співавторстві); критико-біографічної книжки "Олександр Бойченко"; повістей "Зелене сонце", "Григорій Іванович", "Місяць лютий", "Гостре письмо".

Член СЦ СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вул. Суворова, 3.

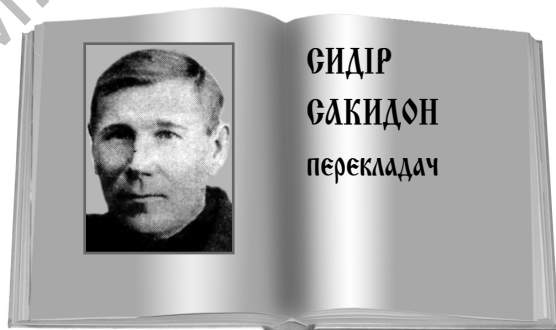
Помер 9 квітня 1955 р.

Сидір Йосипович Сакидон народився 26 травня 1896 р. в с. Перевалах Луковського р-ну Волинської обл. Закінчив Київський Інститут народної освіти (1930). Працював учителем.

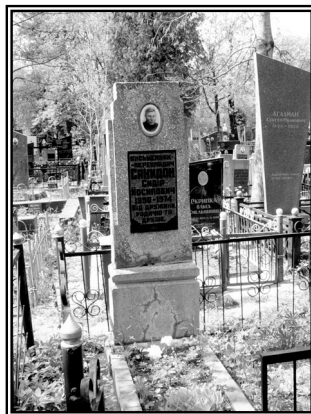
Перекладав з польської, чеської, сербохорватської, німецької, французької мов. В його перекладах виходили твори: С. Жеромського, Карела Чапека, А. Плавки, Б. Нушича, Є.Т.А. Гофмана, Й.-В. Гете, Р. Соллана, Шарля де Костера.

Член СЦ СРСР з 1972 р. Проживав у Києві на вулиці Вернадського, 25.

Помер 8 липня 1974 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі (ділянка 63).

**СИДІР
САКИДОН**
перекладач

Ростислав Федосійович Самбук народився 28 вересня 1923 р. в с. Копаткевичах Гомельської області. Закінчив філологічний факультет Тартуського університету (1947).

Автор романів: "Ювелір з вулиці Капцінів", "Крах чорних гномів", "Валіза пана Воробкевича", "Дияволи з "Веселого пекла", "Гіркий дим", "Бронзовий чорт", "Марафон довжиною в тиждень", "Сейф", "Вибух", "Ненависть"; повістей "Жорстокий ліс", "Колекція професора Грех", "Портрет" Єль Греко", "Автограф для "Ідіота", "Єсесівські мільйони", "Щаслива зрка полковника Кладо", "Буря на озері", "Гіт, завіс", "1000 в сигаретній пачці", "Світлий липень", "Міст", "Скіфська чаша", "Два денних рейси", "Вельветові джинси".

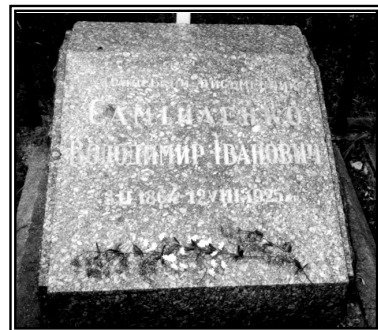
Член СРСР з 1969 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 8 червня 1996 р. Похований у с. Плютах, Обур'янського району Київської обл.

Володимир Іванович Самійленко народився 2 лютого 1864р. в с. Великих Горочинцях Миргородського р-ну Полтавської обл. Вчився на фізико-філологічному факультеті Київського університету. Був дрібним чиновником у Києві, Чернігові, Миргороді. Емігрував у Галичину. 1924 р. повернувся до Києва, згодом переїхав до Боярки, де й прожив решту життя.

Окремими виданнями вийшли збірки віршів "З поезій В. Самійленка", "Україні", Вибрані твори, "Вибрані поезії" (1941, 1944, 1963), Твори в 2-х т.

Помер 12 серпня 1925 р. Похований на міському кладовищі Боярки, на Київщині.

**МИКОЛА
САМІЙЛЕНКО**
поет

Микола Омелянович Самійленко народився 11 листопада 1917 р. в с. Спаському Новомосковського району Дніпропетровської області. Закінчив Алма-Атинський будівельний технікум, навчався в Київському університеті. Учасник Другої світової війни, воював у загонах УПА, за що відбував покарання.

Автор книжок поезій: "Сподівання", "Із вирію", "Світ - одинна", "...сповідь", "...прощухом крила", "Хотілось вижити", "Дзвоні", "Закон - тайга", "Яса". Зібрав, упорядкував і видав збірник поезій "З облоги полі" (45 авторів-політв'язнів України періоду 1918-1990 рр.).

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Садовій, 18.

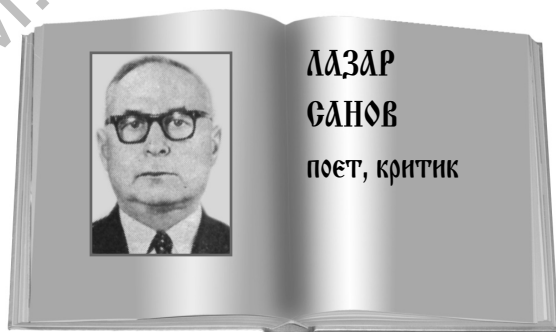
Помер 10 травня 2001 р. Похований у с.Новосімаках на Київщині.

Лазар Самійлович Санов (Смұльсон) народився 11 червня 1913 р. в Києві. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1938), навчався в аспірантурі при Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка СП СРСР. Учасник Другої світової війни.

Серед книжок: "Університет", "Піти й зустрічі"; літературознавчих розвідок та збірок критичних статей: "Шлях до народності", "Де шукати поезію?", "Бездня неба чи мілководний струмочок?", "Чим вимірюється людина", "Діалог з сучасником".

Член СП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на проспекті 40-річчя Жовтня, тепер Голосіївському проспекті, 15-А.

Помер 16 травня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 33).

**ЛАЗАР
САНОВ**
поет, критик

**АНАТОЛІЙ
СВИДНИЦЬКИЙ**
поет,
етнограф

Анатолій Патрикійович Свидницький (літ. псевдонім Патриченко) народився 1 вересня 1834 р. в с. Маньківці на Вінниччині. 1843-1851 навчався в Крутянському духовному училищі, 1851-1856 - у Подільській духовній семінарії у Кам'янці-Подільському. 1856 року вступив на медичний факультет Київського університету, з лютого 1857 - на історико-філологічному факультеті. У грудні 1859 р. через несплату за навчання звільнений з університету/ Працював учителем повітової школи в Миргороді (1860). З 1869 року - помічник завідувача Київським центральним архівом. Гусак зі студентських років. Автор оповідань і чарисів російською мовою, роману "Любородьк".

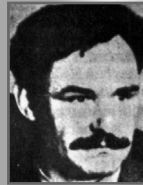
Помер 7 серпня 1871 р. Похований на Байковому кладовищі в Києва, місце поховання невідоме.

Іван Олексійович Світличний народився 20 вересня 1929 р. в с. Половинкиному на Луганщині. 1952 р. закінчив філологічний факультет Харківського університету. Перші критичні статті опубліковані в журналах ще тоді, як був студентом. Тісно пов'язаний з "шістдесятниками" і приділяв велику увагу їх творчості. Перекладав з чеської, словацької та французької мов.

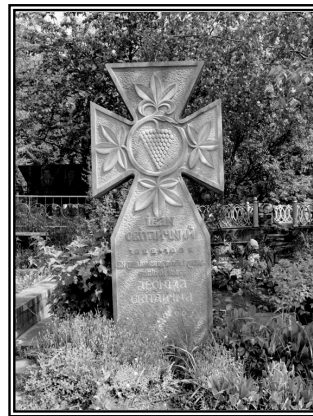
Серед творів: "Художній метод", "Гратові сонети", "У мене - тільки слово", "Не доходять ненаписані листи", для дітей: "Як гусак говорив так-так-так", "Змій грамотій", "Поврехеньки для Ясени". Лауреат Державної премії ім. Т.Г.Шевченка за збірку поезій, поетичних перекладів і статей "Серце для кувль і для рим" (1994). Член Міжнародного ПЕН-клубу (1978).

Член СП СРСР з 1990 р. Проживав у Києві на вулиці Уманській, 35.

Помер 25 жовтня 1992 р. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 33). На могилі хрест роботи художника М.Малишка.

**ІВАН
СВІТЛИЧНИЙ**
поет, перекладач,
літературний
критик

Іван Романович Семенчук народився 21 грудня 1924 р. в с. Толокуні Вишгородського району Київської області. Закінчив Київський педагогічний інститут (1952), аспірантуру при Київському університеті. Доктор філологічних наук, професор.

Автор книжок: "Портрет у художньому творі", "Мистецтво композиції і характер", "Слово про Довженка", "Романи Михайла Стельмаха", "Вадим Собко", "Зачаровані часом: розповіді про письменників", "Юрій Зновський", "Мистецтво портрета", кілька книжок про творчу лабораторію Олесея Гончара, Михайла Стельмаха, Григорія Тютюнника, повість "Проліски".

Член СП СРСР з 1972 р. Проживав у Києві на вул. Микола Якубовського, 2 -В.

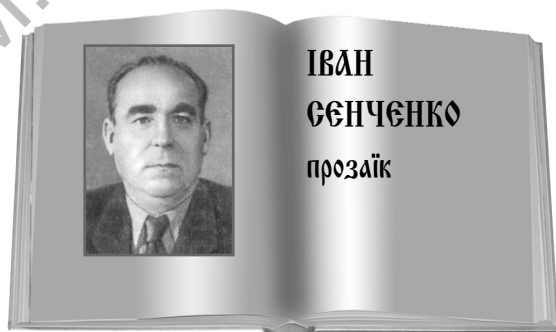
Помер 14 травня 1998 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 107-33-19).

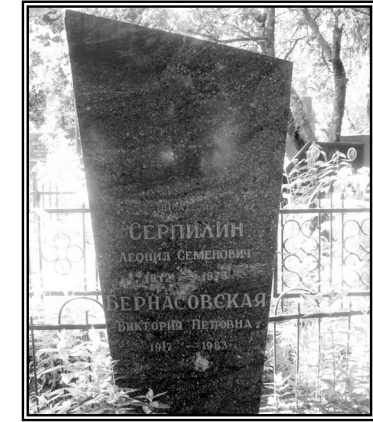
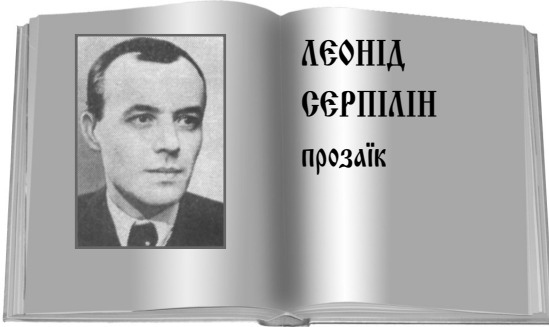
Іван Юхимович Сенченко народився 12 лютого 1901 р. в с. Наталіному на Харківщині. Закінчив Харківський інститут народної освіти (1928). Працював учителем, секретарем різних літературних журналів у Харкові, секретарем драмсекції Всеукраїнської драматичної ради, заступником редактора "Літературного журналу". Після війни - в журналах "Україна" і "Вітчизна".

Друкуватися почав з 1921 р. Окремими виданнями вийшли книжки: "Навесні", "Інженери", "Оповідання" "Пелю", "Історія однієї кар'єри та інші оповідання", "Паровий млин", "Із записок". "Скарби", "Духовні гряди", "Мої приятелі", "Два роки життя Женки і Левка", "Рубін на Солом'янці", "На Батіївській горі", "Діамантовий берег", "Дороги. Близькі й далекі"; романи "Металісти", "Напередодні"; Твори в 2-х т.

Член СП СРСР з 1936 р. Проживав у Києві на бульварі Лихачова, 8 -Б.

Помер І. Сенченко 9 листопада 1975 р. в Києві, похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 20).

Леонід Семенович Серпілін народився 4 квітня 1912 р. в Києві. Закінчив Київський інженерно-будівельний інститут (1937). Працював архітектором, журналістом. У роки Другої світової війни - кореспондент і відповідальний секретар газети "Радянська Україна", потім - відповідальний редактор "Літературної України", заступник редактора газети "Культура і життя".

Серед книжок: "Березовий гомін", "Фрітанок", "Клятва над багаттям", "Золота осінь", "Пора весняних вітрів", "Народження людини", "У світлі дня", "Вогник на узліссі", "П'ять днів у вересні", "Будівничі".

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б. Мельницького, 68.

Помер 27 лютого 1973 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 28) поряд із дружиною, письменницею Бернасовською Вікторією Петрівною.

Петро Федорович Северов народився 10 липня 1910 р. в м. Лисичанську на Донбасі. Закінчив Далекосхідний педінститут (1933). Працював у редакції журналу "Літературний Донбас". Учасник Другої світової війни.

Серед книжок: "Гомін моря", "Пісня на камені", "Люди й камень", "Говість о Рувене", "Морские повести", "Діти моря", "Тепло твоей руки", "Дороги дальние", "Если влюблен", "Навстречу солнцу".

Член СП СРСР з 1935 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер О. Гончара, 52.

Помер 19 вересня 1990 р.

**МИКОЛА
СИДОРЯК**
прозаїк, критик

Микола Миколайович Сидоряк народився 24 грудня 1922 р. в с. Великому Бичкові Рахівського району на Закарпатті. Закінчив історичний факультет Ужгородського університету (1952). Учасник Другої світової війни, нагороджений орденами, медалями, Почесною Грамотою Президії Верховної Ради України. Працював у пресі, у видавництві "Радянський письменник", на Українському радіо.

Автор літературно-критичного нарису "Відстань до людини"; романів: "Залюблила грава", "Йосиф прекрасний", "Труханів стріз", трилогії "Довірки".

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 6.

Помер 25 серпня 1996 р. Похований у с.Шешаках на Полтавщині.

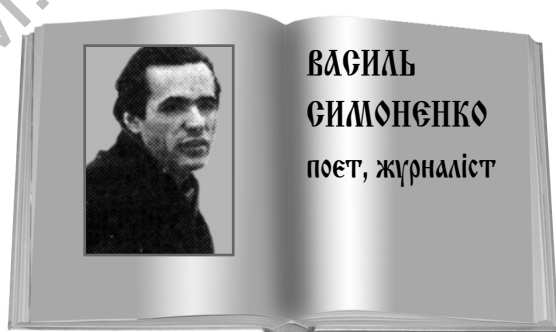
Василь Андрійович Симоненко народився 2 січня 1935 р. в с. Біївцях, тепер Лубенського району Полтавської обл. Закінчив Київський університет (1957). Працював у редакціях газет "Молодь Черкащини", "Черкаська правда", кореспондентом "Робітничої газети".

За життя вийшла книжка віршів "Тиша і грім" та казка для дітей "Цар Поксій та Лоскотон". Посмертно вийшли книги: "Земне тяжіння", "Поезії", "Лебеді материнства", "Поезії", "Народ мій завжди буде", "Півні на ружниках", "У твоєму імені живу", "Ти знаєш, що ти людина", "Берег лебедя". Багато його віршів стали піснями.

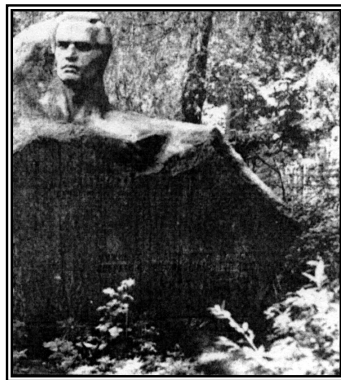
Удостоєний Державної премії ім. Т.Г. Шевченка (1995 за збірки "Лебеді материнства", "У твоєму імені живу", "Народ мій завжди буде").

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві під час навчання в Київському університеті імені Т.Шевченка в гуртожитку на вул. Освіти. В Біївцях відкрито музей поета. Заснована премія імені Василя Симоненка. В Черкасах вулицю названо його іменем. У Шевченківському районі столиці відкрито дитячу бібліотеку його імені.

Помер 14 грудня 1963 р., похований на міському кладовищі Черкас. Автори надгробка: скульптор С.Гравовський, архітектор М. Кириленко.

**ВАСИЛЬ
СИМОНЕНКО**
поет, журналіст

**ПЕТРО
СИНГАЙВСЬКИЙ**
ПОЕТ

Петро Федорович Сингаївський народився 25 жовтня 1929 р. в с. Шатрищах Коростенського району Житомирської обл. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1953). Працював редактором видавництва "Дніпро", старшим редактором сценарного відділу Київської студії художніх фільмів ім. О. П. Довженка, завідував відділом нарису й публіцистики журналу "Радуга". Серед творів: "Моя турбота віковична", "Листя польського ясеня", "День, у которого все впереди", "Каштановий світ", "Голос неві арфи", "Полудневий гай", "Уроки", "Білі черевички у зими", "Плисоччина колоса", "Червень сіно косить". У співавторстві з Б. Палійчуком та А. Сироватським написав сценарій повнометражного документального фільму "Битва за Київ", а також лібретто опери "Кривозуб" (у співавторстві з Б. Палійчуком та Є. Кішаковим). Працював в галузі художнього перекладу.

Член СФУРОР з 1956 р. Проживав у Києві на вулиці Мазепи, тепер О. Гончара, 52.

Помер 16 січня 1995 року. Похований за адресою: с. Шатрищах Коростенського району Житомирської області.

Лев Ілліч Синельников народився 29 червня 1920 р. у Києві. Закінчив артилерійську академію ім. Дзержинського (1943). Учасник Другої світової війни.

Автор понад 30 одноактних п'єс, серед яких: "Дочь", "Шестерка", "Просто знакомый", "Малиновый звон", "В одном городе"; драм: "Это случилось сегодня", "Волны над нами", "Два вечера в январе", "Сестрички", "Странные звезды", "Назови ее днюшкой", "Дожди", "Листы", "Семейный детектив", "Стена", "Самый страшный день".

Член СФУРОР з 1952 р. Проживав у Києві на вулиці Січневого повстання, тепер І. Мазепи, 4/6.

Помер 20 вересня 2001 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 19-6-21).

**ЛЄВ
СИНЄЛЬНИКОВ**
ДРАМАТУРГ

Микола Йосипович Сиротюк народився 9 липня 1915 р. в с. Теклівці Крижопільського району Вінницької обл. Закінчив історичний факультет Одеського університету (1941). Учасник Другої світової війни. Працював науковим співробітником Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка, в Київському театральному інституті та університеті. Доктор філологічних наук, професор.

Автор літературно-критичних праць: "Микола Трублаїні", "Іван Микитенко", "Земля Туглуб"; збірки оповідань "На дорогах тернистих"; романів "Побратався сокіл", "За діли сніги", "На кругозламі"; повістей "Сестра", "Серце кликало".

Член СП СРСР з 1953 р. Проживав у Києві на вульварі Лігачова 8-Б.

Помер 29 жовтня 1984 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

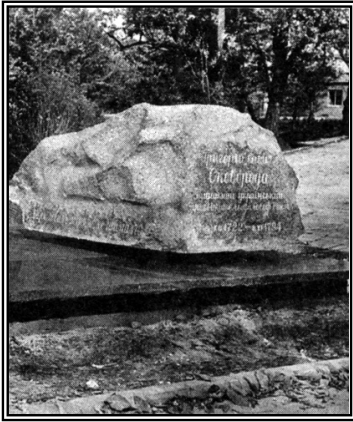
Петро Панасович Сиченко народився 20 листопада 1922 р. в с. Новосілках Макарівського району Київської обл. Учасник Другої світової війни. Закінчив філологічний факультет Київського педагогічного інституту (1949). Понад тридцять років викладав українську мову та літературу.

Автор книжок для дітей: "Найсмачніше яблуко", "Куди-куди", "Подякуйте землі"; збірки поезій "Осінь зав'язь"; "Ріки виходять з берегів"; роману "Фронт через серце".

Член СП СРСР з 1985 р. Проживав на вулиці Київській, 27, в с. Ясногородці, Макарівського району Київської області.

Помер 20 березня 2004 р. Похований на кладовищі села Ясногородки, Київської обл.

Григорій Савич Сковорода народився 3 грудня 1722 р. в с. Чорнухи на Полтавщині в козацькій родині. 1734 р. вступив до Києво-Могилянської академії. 1741 р. - у складі імператорської придворної капели. 1745-50 рр. із посольською місією відвідав Токай, Офен (Буду), Пресбург (Братиславу), Відень, імовірно також Італію та Німеччину. Повернувшись в Україну, викладав поетику в Переяславському колегіумі (1753). Там написав твір: "Роздуми про поезію і підручник з її мистецтва". Упродовж 1757-59 рр. працював домашнім учителем. Саме тоді написав значну частину збірок збірки "Сад божественних пісень". Наступні десять років викладав у Харківському колегіумі поетику, етику, грецьку мову. Здійснив подорож до Москви, пішки обійшов Словідську Україну, побував у Києві.

Проживав у Києві в прилюдній гуртожитку Києво-Могилянської академії, на Подолі, де встановлено меморіальну таблицю; у двоюрідного брата Іустина Звіряка в дубокрні Києво-Печерської лаври. На Конотопській площі столиці, в сквері встановлено пам'ятник та в Переяславі-Хмельницькому. Одну з вулиць Києва названо його іменем.

Помер 9 листопада 1794 р., похований на кладовищі села Іванівки (тепер Сковородинівки) на Харківщині.

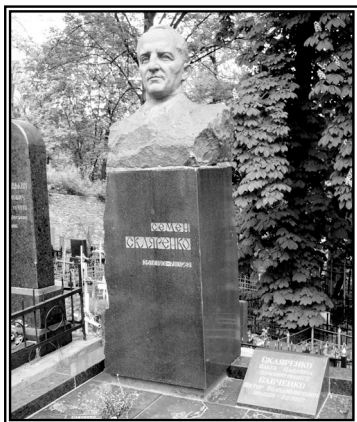
Рафаїл Соломонович Скоморовський народився 25 грудня 1899 р. в Житомирі. Вчився на філологічному та медичному факультетах Київського університету. Учасник громадянської війни. Був на редакційній роботі. Багато працював у галузі художнього перекладу.

Автор романів: "Интеллигенты", "Суровые годы", книжок "Ферма в лесу", "Рассказы", "Человек растет" "Земельцы". Писав російською мовою.

Чл. Сп. СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 21 вересня 1962 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 31).

Семен Дмитрович Склярєнко народився 26 вересня 1901 р. в с. Прохорівці Черкаської обл. Закінчив Золотоніську класичну гімназію (1919). Видав понад 60 книжок оповідань, повістей, романів. Серед них: "Віттер з гір", "Десять ченців", "П'ялино-Гута", "Оповідання про почуття", "Радість людського існування", "Завжди разом", "Рапорт", "Орлині крила", повісті "Тиха пристань", "Подарунок з України"; романи: "Бурун", "Помилка", "Пролог", "Шлях на Київ", "Хазяїни", "Карпати", "Святослав", "Володимир"; п'єса "Коли пахне яблуками", Твори в 5-ти т. і в 3-х т. Багато перекладав з російської, латиської, білоруської.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6, де встановлено меморіальну дошку. Його іменем названо вулиці в Києві та Макіївці, школу в м.Золотоноші, теплохід на Дніпрі.

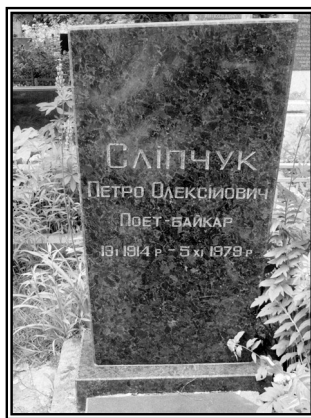
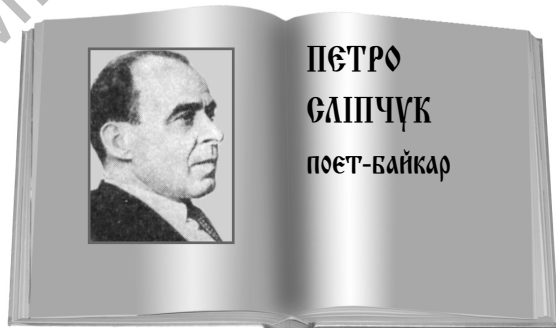
Помер С. Склярєнко 8 березня 1962 р. в Києві, похований на Байковому кладовищі столичній (ділянка 2). Автори пам'ятника скульптор А. Паталов і архітектор В.Савченко.

Петро Олексійович Сліпчук народився 2 січня 1914 р. в с. Міннах Радомишльського р-ну Житомирської обл. Навчався в Коростишівському педтехнікумі, працював у шахті на Донбасі, вчителював, працював у редакції журналу "Україна". Заслужений працівник культури УРСР.

Автор збірок гумору й сатири: "Байки", "Людожери", "Байки" "Як лбаш, так і маеш", "Колоски та Будаки", "Отакі діла", "За і проти", "Яка совість, така й честь", "Мальований стовп", "Юшка з перцем", "Сміхом по лиху", "Віно: байдю", "Юшка з перцем".

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на Брест-Литовському шосе, 110.

Помер 5 листопада 1979 р. Похований на Миському(Берківці) кладовищі Києва (ділянка 62-30-4).

ЛЕОНІД
СМІЛЯНСЬКИЙ
прозаїк

Леонід Іванович Смілянський народився 27 лютого 1904 р. в м. Конотопі Сумської обл. Закінчив залізничний технікум та Київський Інститут народної освіти (1928), вчився в аспірантурі. Працював на редакційній роботі: в "Літературній газеті", журналі "Молодий більшовик", видавництві "Радянська література", газеті "Література і мистецтво". Був у літературних організаціях ВУСПП, "Молодняк", "Гарт".

Серед творів: "Нові оселі", "Злочин бригадира", "Пленум", "На заставі", "Топки погашені", "Підслухані новели", "Серце", "Крила", "Стиларик"; повісті й романи: "Машиністи", "Ахузавод", "Периферія", "Золоті ворота", "Євшан-зілля", "Гашко"; історико-біографічні твори: повість "Михайло Коцюбинський"; п'єси "Червона троянда", "Мужицький неолог"; роман "Поєтова молодість" (кн. 1-1960, кн. 2-1962); збірка оповідань "Гойдалка над озером", Твори в 4-х томах (1971).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Червоні армійській, тепер Великій Васильківській, де встановлено меморіальну дошку.

Помер 11 листопада 1966 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 2).

Юрій Корнійович Смолич народився 7 липня 1900 р. в м. Умані Черкаської обл. Навчався в Київському комерційному інституті. Редагував журнали "Сільський театр", "Універсальний журнал", "Україна". Працював головою правління СПУ, очолював Українське товариство культурних зв'язків ("Україна").

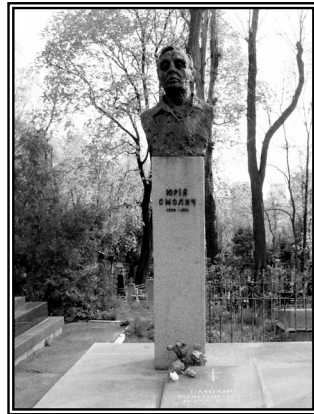
Серед творів: книги оповідань та повістей "Мова мовчання", "П'ять оповідань", "Дитинство", "Театр невідомого актора", "Цвіт яєліни", "Мужська розмова", романи "Четверта причина", "Вісімнадцять днів", "Світанок над морем", "Мир хатам, вічча палацам", "Реве та стогне Дніпро широкий"; книжки публіцистики: "Розповідь про неспокій", "Розповідь про неспокій триває", "Розповіді про неспокій немає кінця", Твори в 6-ти т., Твори в 7-ми т. Удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці (1970).

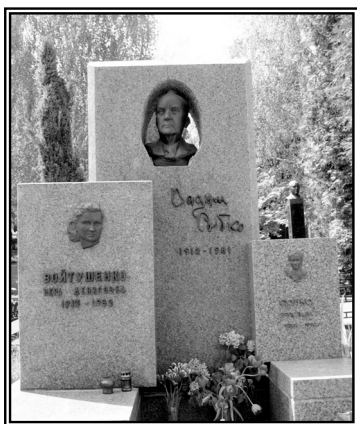
Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у будинку на вул. Заньковецької, 5/2, де встановлено меморіальну дошку. Його ім'ям названо вулицю в Києві та бібліотеку.

Помер 28 серпня 1976 р. в Києві, похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 2, центральна алея). Автор пам'ятника - скульптор Л.С.Фурженко.

ЮРІЙ
СМОЛИЧ
прозаїк

Вадим Миколайович Собко народився 18 травня 1912 р. в Москві. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1939). Працював у редакціях газет, головою правління Добровільного товариства любителів книги, заступником голови правління СПУ.

Серед творів: збірки поезій "Погляд вперед", "Новели і балади"; романи "Любов", "Біле полум'я", "Срібний корабель", "Перші краплини дощу", "Нагольний кряж", "Четверта рота"; Твори в 2-х т., Твори в 6-ти т.

За роман "Запорука миру" удостоєний Державної премії СРСР (1951). За роман "Лиховор" - Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка (1975).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер у Собко 12 вересня 1981 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі столиці (ділянка 50). Автор пам'ятника - скульптор Ф. Прудка та архітектор Т.Довженко.

Володимир Олександрович Собо́тович народився 15 червня 1937 р. в с. Чернях на Хмельниччині в родині вчителів. Закінчив Київський університет імені Т.Г.Шевченка (1958). Працював у видавництвах "Радянський письменник", "Молодь", журналі "Дніпро".

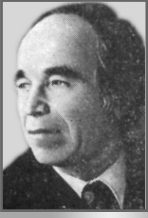
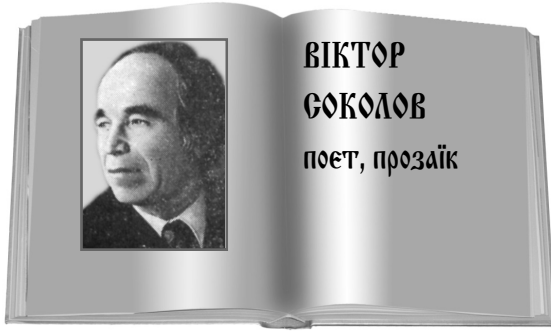
Друкувався з 1959 р. Окремими виданнями вийшли твори: "Гітарське зілля", "Навіщо у квітні сніг", "Кіси-казки "Гуси-лебеді", "Чотири дні з Фармаком".

Перекладав з чеської, словенської твори: "Чорна Зорка" Єміла Вахека, "Товариство "ПГЦ" Антона Инголіча.

Проживав у Києві на вулиці Мілютенка, 16.

Помер 19 вересня 1973 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 28)/

**ВІКТОР
СОКОЛОВ**
поет, прозаїк

Віктор Вікторович Соколов народився 17 квітня 1919 р. в с. Табурішах на Кіровоградщині (нині м. Світловодськ). Закінчив Макіївський металургійний технікум. Учасник Другої світової війни. Працював у пресі.

Автор збірок: "Весна", "Лицем до сонця", "Тобі", "Народи мені сина", "Жити хоче людина", "Тривоги серця", "Крило під вітром", "Солодка земля", "Люви!", "Гейсмічна станція душі", "Спадок", "Черемуховий цвіт", "Світлий квітень", "Запали свою зорю", "Тобі дякую", "Наука доброти"; поеми "Китаянка"; віршованій повісті "На берегах Ішиму"; роману у віршах "Моє серце в Донбасі"; документальних повістей "Серце сильніше вогни" та "Володя".

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

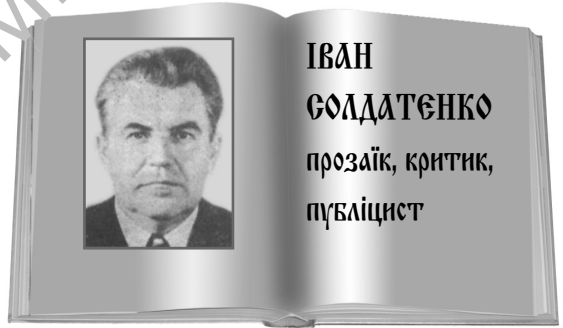
Помер 24 квітня 2002 р.

Іван Миколайович Солдатенко народився 25 жовтня 1931 р. в м. Борисполі на Київщині. Закінчив Київський педагогічний інститут (1955). Працював у вузах. Кандидат педагогічних наук, доцент.

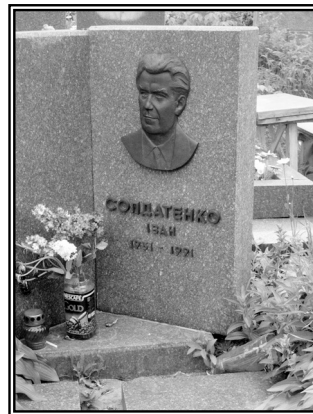
Автор книжок: "Ковалі нового життя", "На різних широтах", "Інші дорозі"; повістей "Жорна", "Синок"; збірки літературно-критичних статей.

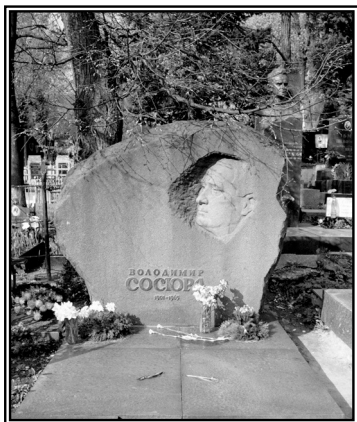
Член СП СРСР з 1970 р. Проживав у Києві на вул. Республіки, 15.

Помер 12 листопада 1991 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52А-7-5, справа).

**ІВАН
СОЛДАТЕНКО**
прозаїк, критик,
публіцист

Володимир Миколайович Сосюра народився 6 січня 1898 р. на ст. Дебальцеве Донецької обл. Навчався в Харківському університеті, на робітфаці Харківського Інституті народної освіти. Працював у пресі, у Міністерстві освіти. Учасник Другої світової війни. Нагороджений багатьма орденами та медалями. Видав понад 80 збірок поезій.

Серед творів: "Поезії" в 3-х т., Твори в 7-ми т., Твори в 10-ти т. За збірку "Щоб сади шуміли" удостоєний Державної премії СРСР (1948), за збірки віршів: "Ластівки на сонці" та "Два дні сім'ї трудової" - Державної премії ім. Т.Г. Шевченка (1963). Твори перекладені на мови зарубіжних країн.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. М.Коцюбинського, 2, де встановлено меморіальну дошку. У Києві ім'ям поета названі вулиця й бібліотека, створено кабінет-музей. У Лисичанську є музей і пам'ятник поету.

Помер в Сосюра 8 січня 1965 р. в Києві. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка І центральна алея).

Автор пам'ятника - скульптор О.Банников та архітектор Р.Бикова.

Іван Йосипович Сочивець народився 9 травня 1917 р. в с. Леbedivці Козелецького р-ну на Чернігівщині. Закінчив Чернігівський педагогічний інститут (1936). Працював в освіті, пресі. Учасник Другої світової війни. Заслужений працівник культури УРСР.

Серед книжок: "Орбіта дядька Тита", "Пригоди стриженого", "Гумені з поклоном", "Удосконалення нежонатого", "Дві сторони медалі", "Як у бога за пазюлю", "Веселий пасажир", "На сміх людям", "Кінець світлу", "Делікатна справа", "Щедрик Кирило", "Сватання на Борщагівці", "У статні невагомості", "Домашній Ангел", "Мохерова особа", "Терешків заповіт", "Люксовий номер", "Гумор і сатира". Лауреат Республіканської премії ім. Остапа Вишні (1986).

Член СП СРСР з 1965 р. Проживав у Києві на вулиці Андрі Барбюса, 56.

Помер 16 листопада 2004 р. Похований на Байковому кладовищі Києва.

**ОЛЕКСАНДР
СТАЄЦЬКИЙ**
перекладач,
критик

Олександр Борисович Стаєцький народився 5 серпня 1932 р. в с. Березівці Могилів-Подільського р-ну Вінницької обл. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1955). Працював викладачем української мови та літератури в Знам'янському сільськогосподарському технікумі на Кіровоградщині, редактором Київської студії телебачення; на видавничій роботі - редактором, зав. редакцією, заступником головного редактора видавництва "Дніпро", головним редактором видавництва "Ралянський письменник". У його перекладі вийшли твори: "В серпні сорок четвертого" В. Богданова, "Над Німаном" Є. Ожешко, "Твердина" Б. Пруса, "Попіл і діамант" Є. Андруського, "Коли ще інші діти" Я. Дзярновського, а також твори Є. Антонова, В. Александрова, Г. Тішкана, В. Распутіна. Автор повісті "Грізний рік" (у співавторстві) та мемуарної "Анатолій Шиян".

Член СЦФРР з 1977 р. Проживав у Києві на вул. Ткалова, тепер О. Гончара, 52.

Помер 7 січня 1992 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 47-А).

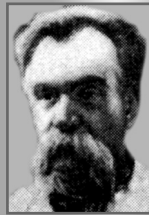
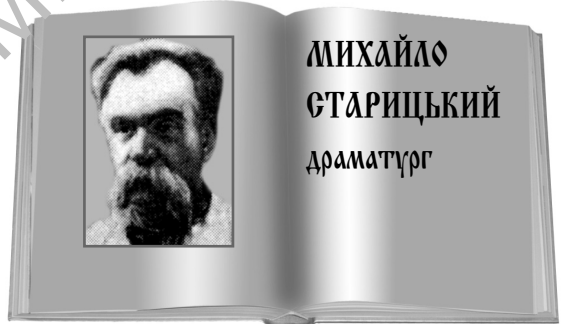
Михайло Петрович Старицький народився 14(2) грудня 1840 р. в с. Кліщинцях Золотоніського району на Черкащині.

Після закінчення Полтавської гімназії 1856 р. вступив до Харківського університету, пізніше перевівся до Київського університету. Один із засновників українського театру. 1895 р. залишив театр. Через рік вступив у засноване в Києві "Литературно-художественное общество".

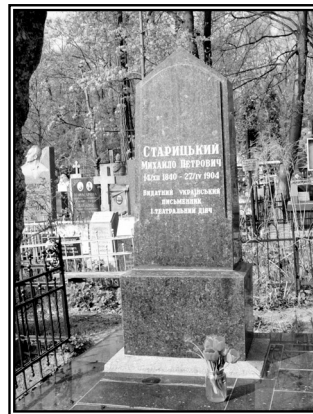
Серед його творів: драми "Не судилось", "Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці", "Богдан Хмельницький", "Маруся Богуславка", п'єси за мотивами творів М.Гоголя "Різдвяна ніч", "Сорочинський ярмарок", "Тарас Бульба".

Проживав у Києві на вул. Сакаганського, 93, де встановлено меморіальну дошку. У Києві є вулиця й провулок його імені. Пам'ятник встановлено в с. Кліщинцях.

Помер 27(14) квітня 1904 р. в Києві. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 1, центральна алея).

**МИХАЙЛО
СТАРИЦЬКИЙ**
драматург

Анатолій Олександрович Стась народився 5 травня 1927 р. на хуторі Стасівцях Градизького району на Полтавщині. Закінчив Український поліграфічний інститут (1952). Працював у пресі. Учасник Другої світової війни.

Автор книжок: "Підземний факел", "Зелена пастка", "Сріблясте марево", "Товариш Олекса", "Вулиця Червоних троянд", "Таємниця Ардальт-верке". Здійснив літзапис книжок партизанських командирів Івана Бовкуня "Солдати дорослого фронту" і Терентія Новака "Поєдинок" та "Армія Людова".

Член СП СРСР з 1953 р. Проживав у Києві на вул. Єнтузистів, 41/1.

Помер 5 квітня 1996 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 73-18-22).

Тетяна Йосипівна Стах (Геремінович) народилася 27 жовтня 1902 р. в Ленінграді, тепер Санкт-Петербург. Закінчила гімназію в Одесі (1917). Працювала в журнально-газетному об'єднанні, в Наркоматі оборони, в журнальській редакції Всесоюзного радіокомітету, журналі "Україна".

Переклала російськомовною творчість: О. Гончара, А. Головка, М. Рильського, Ю. Яновського, Л. Первомайського, І. Гордієнка, В. Совка, Остапа Вишні, Ю. З. Янацького, П. Загребельного, І. Рябокляча, А. Смілянського, С. Плачинди, С. Голованівського, О. Смолича.

Член СП СРСР з 1960 р. Проживала в Києві на проспекті 40-річчя Жовтня, тепер Голосіївському проспекті, 124.

Померла 4 січня 1990 р. Похована на Байковому кладовищі столиці (ділянка 39).

Ярослав Михайлович Стельмах народився 30 листопада 1949 р. у м. Києві в сім'ї письменника. Закінчив Київський пединститут іноземних мов (1971), аспірантуру при Київському університеті.

Автор п'єс: "Вікентій Прерозумний", "Шкільна драма", "Привіт, Синичко!", "Гра на клавесині", "Запитай колись у трав", "Десант", "Сьогодні, завтра і завжди" (у співавторстві), "Провінціалки", "Синій автомобіль", "Стережися лева"; збірки п'єс "Запитай колись у трав"; збірки оповідань для дітей "Манок"; п'єс для дітей: "Якось у чужому лісі", "Найкращий мамонт"; збірок повістей "Мітькозавр із Кокішки". Переклав твори Д. Джойса, Маркеса, п'єси П. Пугнінши, С. Мрєвішвілі, М. Червінського, Д. Вассермана. Лауреат премії імені М. Островського (1984).

Член СП СРСР з 1978 р. Проживав у Києві на Печерському узвозі, 8.

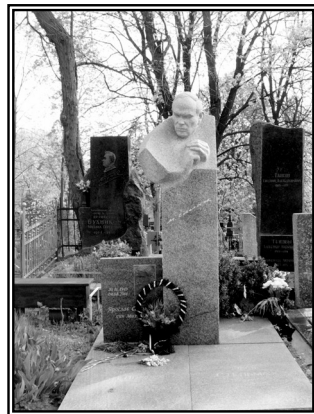
Помер 4 серпня 2001 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2, центральна алея).

Михайло Панасович Стельмах народився 24 травня 1912 р. в с. Дяківцях Літинського р-ну Вінницької обл. Закінчив Вінницький пединститут (1933). Вчителював на Київщині. Учасник Другої світової війни. Довгий час працював науковим співробітником Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії НАН УРСР. Удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці (1972). Академік АН УРСР з 1978 р.

Серед книжок: романи "Велика рідня", "Кров людська - не водиця", "Хліб і сім'я", "Правда і кривда", "Дума про тебе", "Чотири броди", "Гуси-лебеди летять...", "Щедрий вечір"; сценарій документального фільму "Живи, Україно!"; п'єса "Золота метелиця"; Твори в 6-ти т., Твори в 10-ми т. За роман "Велика рідня" удостоєний Державної премії СРСР (1951). За трилогію "Хліб і сім'я", "Кров людська - не водиця", "Велика рідня" удостоєний Ленінської премії (1961), за роман "Чотири броди" - Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1981).

Член СП СРСР з 1940 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку. У Києві його ім'ям названо вулицю, бібліотеку, середню школу №130. У Вінниці є вулиця його імені та музеї. В с. Дяківцях школа його імені.

Помер 27 вересня 1983 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2, центральна алея). Автори пам'ятника - скульптор Ф.Богоян, архітектори Є.Стамо та М.Фещенко.

Ірина Іванівна Стешенко, онука видатного письменника й громадського діяча Михайла Старицького, народилася 5 липня 1898 р. в Києві. Закінчила Вищі жіночі курси (філологію) 1918 р. та Вищий музично-драматичний інститут ім. Миколи Лисенка (1920). Працювала актрисою в Київському драматичному театрі (нині Дніпропетровський театр), а з 1923 р. - в театрі "Березіль" (нині Харківський театр ім. Т. Шевченка). Нагороджена медалями.

Перекладала з російської, а також французької, німецької, англійської, італійської мов (твори Ж.-Б. Мольєра, Ш. Шекспіра, Й.-В. Гете, Ф. Шіллера, К. Гольдони, Дж. Флетчера, О. Стровського, М. Горького, М. М. Додж, Дж. Лондона, М. Твена, Г. Івсена, Г. Лоусона, Гі де Мопасана, С. Цвейга).

Член СРСР з 1954 р. Проживала у Києві на вулиці Шухівській, 20.

Померла 30 грудня 1987 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2, центральна алея).

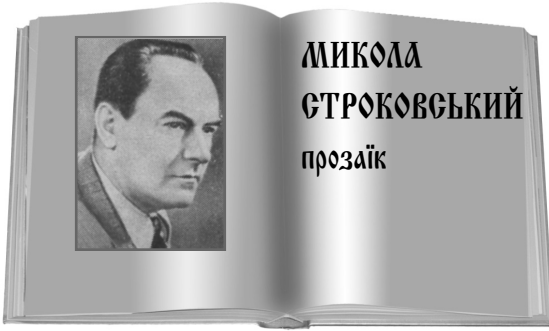
Поліна Антонівна Страшнова народилася 23 січня 1905 р. в с. Глудосах Новоукраїнського району Кіровоградської обл. Закінчила педтехікум та учительський інститут. Працювала в школах.

Окремими виданнями вийшли романи "Степовими шляхами", "Глухі села", "Печувітри зводяться".

Член СРСР з 1959 р. Проживала в Києві на вулиці Желябова, 10, згодом у Мотовилівці Київської області.

Померла 14 серпня 1970 р. Похована на Байковому кладовищі (ділянка 20).

**МИКОЛА
СТРОКОВСЬКИЙ**
прозаїк

Микола Михайлович Строківський народився 16 липня 1900 р. в м. Мінську в родині службовця. Закінчив Одеський інститут народної освіти (1930), вчився в Дніпропетровському інституті інженерів залізничного транспорту. Працював у редакції газети "Правда України".

Писав російською мовою. Окремими виданнями вийшли збірка оповідань "Курс норд"; п'єси "Лейтенант Сєребров", "На подвиг"; повість "Город на рубеже"; романи "Тайгастос", "Травой не порастет", "Человек на рассвете", "Жизнь во втором чтении".

Член СП СРСР з 1934. Проживав у Києві на вулиці Челюскінців, номер Костьольній, 7.

Помер 31 травня 1973 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 28).

Микола Миколайович Студецький народився 22 травня 1921 р. в м. Бершаді на Вінниччині. 1941р. потрапив у полон і був вивезений до Німеччини. На Батьківщину повернувся 1951 р. В'язень ГУЛАГу, реабілітований. Навчався у Київському університеті, але не закінчив. Працював на будівництві та в редакціях газет, співав у Вінницькій філармонії.

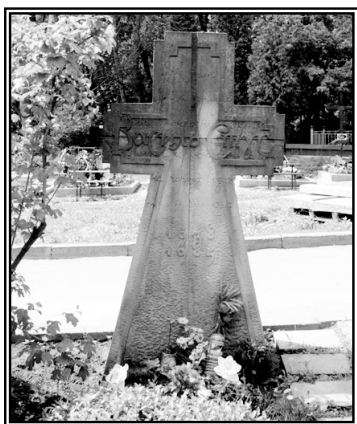
Автор збірок: "Під чужим небом", "Повість життя", "З ластівки ночі" (вірші та спогади), "Макаруцьке поле", "Дві пісні", "Пісня печалі", "Печальні слів", "Під чужим і під рідним небом", "Сумна книга, або Іронія долі" "Крамольні вірші", "Із днів і літ", "За Україну". Лауреат премії імені Валерія Марченка (2000).

Член СП СРСР з 1967 р. Проживав в Будинку ветеранів сцени у Києві на вул. Міській,1.

Помер 19 січня 2002 р. Похований на Байковому кладовищі (колумбарій).

**МИКОЛА
СТУДЕЦЬКИЙ**
поет

Василь Семенович Стус народився 6 січня 1938 р. в с. Рахнівцях на Вінниччині. Навчався в Донецькому педагогічному інституті. 1963 р. вступив до аспірантури Інституту літератури ім. Т. Шевченка Академії наук України. 1972р. В.Стуса заарештовано і засуджено на 5 років таворів та 3 роки заслання в Мордовії через його виступи на захист прав людини. У ці роки на Заході виходить його збірка "Свіча в свічаді", його зараховують почесним членом РЕН-клубу. Перебуваючи на засланні, Василь Стус 1980 р. заарештований КДБ та перевезений для смері в Київ. Вирок - 10 років таворів особливого режиму та 5 років заслання. За життя вийшло 2 збірки творів за кордоном. Серед творів: "Віща в запростір", "Золота красуня", "І край не має кочує", "Феномен доби", Твори у 6-и т. З кн. Лауреат Державної премії ім. Т.Г.Шевченка (1991, посмертно за збірку "Дорога болю").

Проживав у Києві на вул. Чорнобильській, 13—д.

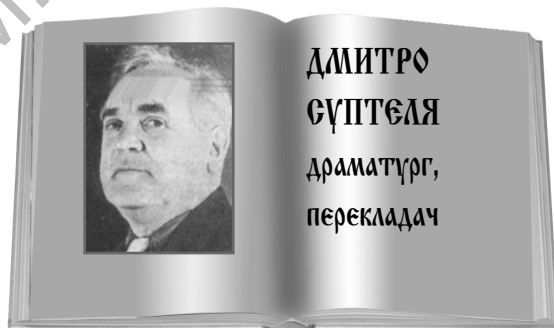
Помер 4 вересня 1985 р. на засланні і похований на таворному цвинтарі. 17-19 листопада 1989р. тіло В. Стуса перевезено до Києва й поховано на Байковому кладовищі (ділянка 33).

Дмитро Васильович Суптеля народився 5 жовтня 1902 р. в с. Новомихайлівці Генічеського району Херсонської обл. Учасник громадянської та Другої світової війн. Закінчив режисерський факультет Київського музично-драматичного інституту ім. Лисенка. Працював актором та режисером.

Автор п'єс: "Крейсер "Очаков", "Штурм на Чорному морі", "Думить Дніпро", "Перші троянди", ряду п'єс для дітей. Перекладав з російської драматичні твори.

Член КП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вулиці Свердлова, тепер Прорізній, 10.

Помер 2 листопада 1970 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 21).

**КАТЕРИНА
СВІРГУТСЬКА**
прозаїк

Катерина Пилипівна Свіргутська народилася 25 грудня 1914 р. в с. Новоселовому Красноярського краю. Закінчила Іркутський енергетичний технікум, навчалась у Московському педінституті іноземних мов. Працювала в пресі.

Авторка романів: "Незамерзаючіє реки", "Голубая сорока", "Лица в окне", "Быстрины"; повістей: "Двадцать дней на борту корабля", "Скорование", "Тревоги и радости".

Член СП СРСР з 1969 р. Проживала у Києві на вул. Хрещатик, 15.

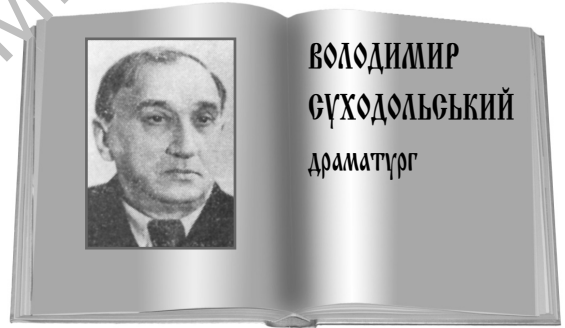
Померла 19 вересня 1994 р. Похована на Байковому кладовищі І нива (ділянка 8).

Володимир Олексійович Суходольський народився 16 червня 1889 р. в м. Ромнах Сумської обл. Закінчив Петроградський політехнічний інститут (1917).

Окремими виданнями видав п'єси: "На порядку денному", "Степ чекає", "Окарб", "На світанку", "Устим Кармак", "Хуртовина", "В бурю", "Дні війни", "Харитон Третій", "Дальня Олена", "На Мажу", "Біля порога", "Ганнуса", "Арсенал", "Гвізд прийде вчасно", "Дорогий гість", "П'єси", "Бакенщик з Чортової Крччі", "Нагода", "П'єси" (посмертно).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

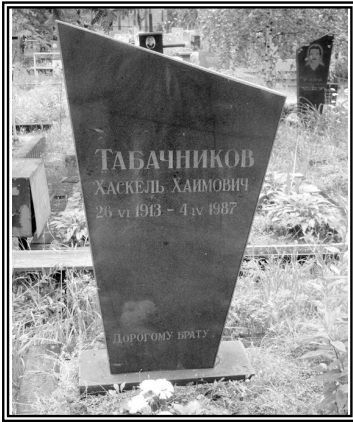
Помер 13 листопада 1962 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 47).

**ВОЛОДИМИР
СУХОДОЛЬСЬКИЙ**
драматург

**ХАСКЕЛЬ
ТАБАЧНИКОВ**
прозаїк

Хаскель Хаймович Табачников народився 26 червня 1913р. в м. Богуславі на Київщині. Працював слюсарем на київських заводах "Більшовик", "Ленінська кузня". Навчався в Київському інституті народної освіти.

Писав єврейською мовою. Автор збірок оповідань: "На фронті", "Даня", "У дорозі"; повісті "Містечко біля Дніпра"; книжок повістей та оповідань "Перший сніг", "Містечко у Днєпра", "У великий світ"; роману "Баршевські м. гивы".

Член ЄП СРСР з 1938 р. Проживав у Києві на вулиці Суворова, 3.

Помер 10 квітня 1987 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 33).

Матвій Аронович Талалаєвський народився 28 грудня 1908 р. в с. Мохначка Попільнянського району Житомирської обл. Закінчив Київський інститут профосвіти (1932). Працював у редакціях газет, завітом київських театрів. Учасник Другої світової війни.

Писав єврейською та українською мовами. Видав 14 збірок поезій єврейською мовою. Російською мовою вийшли збірки "Развязка боем", "Сталинградские стихи", "Легенда", "Солдат и дама" - всі у співавторстві з З. Кацом; "Солнечная осень", "Зеленые всходы".

Член ЄП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, нині Б.Хмельницького, 68.

Помер 22 вересня 1978 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі (ділянка 13-1).

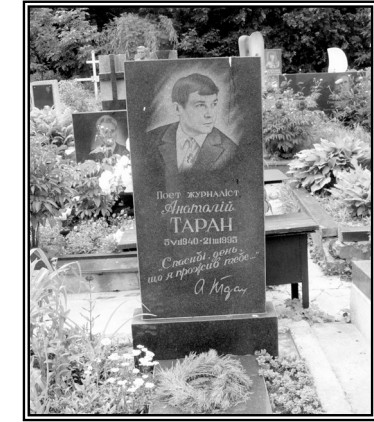
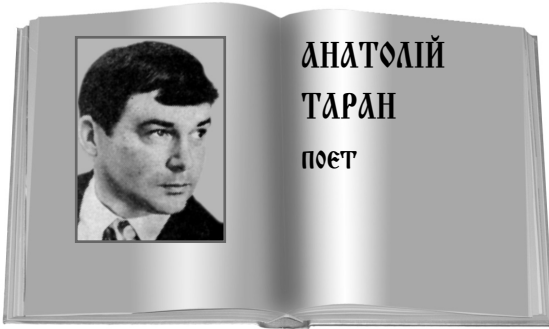

**МАТВІЙ
ТАЛАЛАЄВСЬКИЙ**
поет, драматург

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

Анатолій Васильович Таран народився 5 липня 1940 р. в с. Миропілля Краснопільського р-ну Сумської обл. Закінчив факультет журналістики Вищого військово-політичного училища Радянської Армії і Військово-Морського Флоту. Тривалий час працював у військовій пресі. Підполковник запасу.

Автор збірок "Я - мільярдєр", "Реальність", "Ранкова шибка", "Аеродром", "Квіти вогню", "Невтрачена мить", "Солдатське поле", "Ветерани фронтового дитинства"; документальної повісті "Твій стяг, Хрещатик" (у співавторстві).

Член СП СРСР з 1968 р. Проживав у Києві на вул. Корнійчука, 31.

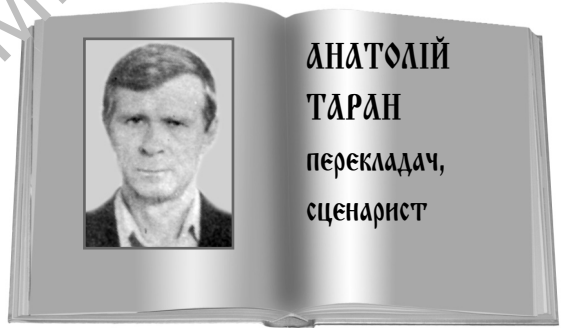
Військового журналіста, видавця і редактора газети "Оболонь" А. Тарана знайдено мертвим на пустирі 25 березня 1995 року. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49-А -6-6 (справа)).

Анатолій Макарович Таран народився 9 квітня 1940 р. в Б/Кар'єрі, 236 км, Беккердинської с/р, Алтайського краю. Закінчив Вищі сценарно-режисерські курси в Москві.

У його перекладі з російської мови вийшли друком твори Л. Обухової, Ю. Шесталова, В. Щербакова, Є. Долматовського, В. Распутіна, В. Астаф'єва, П. Нічна та ін. Автор сценаріїв документальних фільмів "Архип Тесленко", "Кров людська - не водиця", "Провінційна історія".

Член СП СРСР з 1991 р. Проживав у Києві на вулиці Мучарського, 1/2.

Помер 18 квітня 2005 р. Похований на Південному кладовищі Києва (ділянка 20-5-41).

Михайло Семенович Тардов народився 28 липня 1892 р. в с. Гуляйполі Запорізької обл. Вчився в гірничому інституті. Працював у газеті "Кочегарка", директором РАТАУ, редактором "Літературної газети", директором Держлітвидаву. Учасник Другої світової війни. Писав російською мовою.

Видав понад тридцять книжок. Серед них збірки оповідань "Братаньє", "Орлик", "Над вражескими колоннами", "Родина зовет", романи й повісті "Фронт", "Алешка Богунец".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

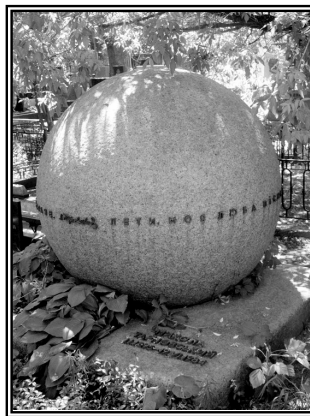
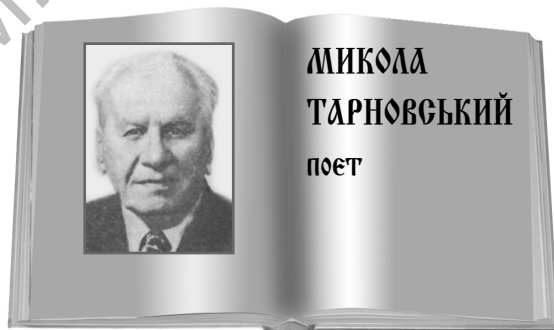
Помер 31 жовтня 1948 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 9).

Микола Миколайович Тарновський народився 1 січня 1895 р. в с. Коцюбинцях Гусятинського р-ну Тернопільської обл. Початкову освіту здобув у сільській народній школі. На п'ятнадцятому році життя у пошуках кращої долі виїхав до Америки. Працював у Нью-Йорку і Детроїті на заводах і фабриках, самотужки здобув освіту. Кілька років редагував прогресивний саатиричний журнал "Молод", згодом став співредактором газети "Українські щоденні вісті", яку видавала українська прогресивна еміграція в Америці. 1958 р. переїхав до Києва і прийняв радянське громадянство. Був заступником голови Товариства культурних зв'язків з українцями за кордоном.

Серед творів: "В ярмі окупанта", "До світлої мети", "Вибрані поезії", "Братаньє на Україну", "Вітаю тебе, Україно"; віршований роман "Емігранти", "Вулиці Нью-Йорка", "Бурхливий пани", "Півстоліття за океаном".

Член СП СРСР з 1959 р. Проживав у Києві на вулиці Репіна, тепер Терещенківська, 13.

Помер 20 червня 1984 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 52-7-9).

Борис Семенович Тартаковський народився 2 липня 1912 р. в Києві. Навчався в Московському історико-архівному інституті, в Київському державному університеті. Працював у редакції молодіжної газети "Комсомольское знамя". Учасник Другої світової війни.

Писав російською мовою. Серед книжок: "Моя обезьяна Зося", "Мальчишка ищет друга", "Смерть и жизнь рядом", "Меридиан чужаера Ирасова", "Повесть об учителе Судомлинском", "В трех шагах от Стрелецкой бухты" (збірка повістей).

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вулиці Остала Ришні, 5.

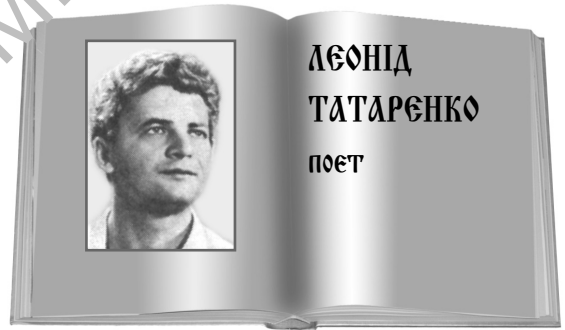
Помер 21 липня 1985 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 24-18-16).

Леонід Сергійович Татаренко народився 10 червня 1930 р. в м. Тростянець на Сумщині. Закінчив Харківський гірничий інститут (1953). Працював у науково-дослідному технічному інституті в Києві.

Автор збірок: "Лесные родичи", "Гроздь рябины", "Красная земля", "Синеє дерево", "Солнечная капель", "Им семнадцать, навечно семнадцать", "Бессмертник и незабудка", "Боромля", "Земляне", "На братском поле", "Мост через Дунай", "Формула света", "Земля Ярославны", книжки пісень "Криниця"; "Дочери речки Боромля", "Рябина у дзота", "Горицвет". Лауреат поезії імені М. Островського (1979).

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вул. Герцена, 18/20.

Помер 20 грудня 1999 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі в Києві (ділянка 132-9-8).

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**ОЛЕНА
ТЕЛІГА**
поетеса

Олена Іванівна Теліга (Шовгенівна) народилася 21 листопада 1907 р. в Петербурзі, тепер Санкт-Петербург. 1917 р. з родиною переїхала у Київ (батько був міністром Української Народної Республіки). Навчалася в Київській гімназії. 1923 р. Олена з матір'ю переїжджають до Польщі, потім - у Подєбради (Чехословаччина). З початком Другої світової війни у жовтні 1941 р. О. Теліга разом із групою ОУН перебралася в Київ як організатор національного руху на Наддніпрянщині. Тут видавала журнал "Литаври". Стала головою новозаснованої Спілки письменників. Серед творів - близько 40 віршів і 15 публіцистичних статей. Найбільші зібрання творів видано 1977 р. в Парижі (збірка "Полум'я межі"), а згодом - 1992 р. у Рівному (зб. т. "Найгостріше слово - Україна"), 1999 року в Києві (збірка "О краю мій...").

У Києві вулиця названо її іменем.

Родство з О. Теліга разом зі своїм чоловіком 13 лютого 1942 р. В Бабиному Яру в Києві встановлено пам'ятник-символ - дерев'яний хрест.

Ісаак Григорович Тельман народився 15 січня 1916 р. в Одесі. Закінчив Київський університет (1941). Учасник Другої світової війни. Працював нарисовцем журналу "Україна", завідував відділом журналу "Радуга".

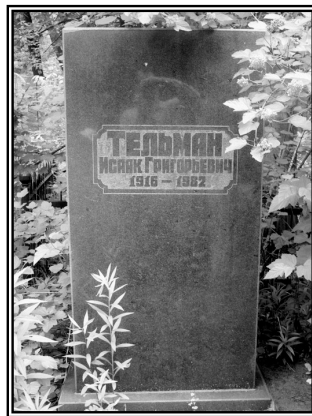
Писав російською і українською мовами. Автор книжок: "Один день Києва", "З минулого" "Здрастуй, третій А", "Два Ігорі", "Күлішен, або Невигадана легенда", "Краплини з моря", "Книга поиска", "Поиски продолжаютя", "По многи адресам", "Три недели декабря"; роману "Годичник переведено вперед".

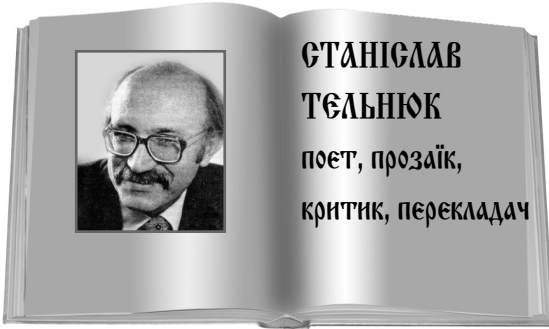
Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 19 листопада 1982 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 27-1).

**ІСААК
ТЕЛЬМАН**
прозаїк

Станіслав Володимирович Тельнюк народився 26 квітня 1935 р. в с. Іскрівці Якимівського р-ну Запорізької обл. Закінчив Переяслав-Хмельницьке педучилище (1954) та Київський університет (1959).

Серед творів: збірки поезій "Легенда про будні", "Залізники"; книжки повістей та оповідань "Білий камінь"; літературно-критичні нариси про А. Навої "Безсмертя Співучого" та про П. Тичину "Червоні сонця протуберанці", "Павло Тичина"; біографічна повість "Павло Тичина". Упорядник та автор передмов до кількох книг П. Тичини, П. Усенка, Зульфії, Я. Гаміса. Окремі вірші та оповідання перекладені російську, білоруську, грузинську, вірменську, польську, болгарську, німецьку, португальську, арабську мови. Лауреат Республіканської премії ім. М. Островського (1984), літературної премії ім. Павла Тичини "Чуття єдиної ріднини".

Член СРСР з 1964 р. Проживав у Києві на проспекті 40-річчя Жовтня, тепер Голосівський проспект, 114, корп. 2.

Помер 31 серпня 1990 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 52).

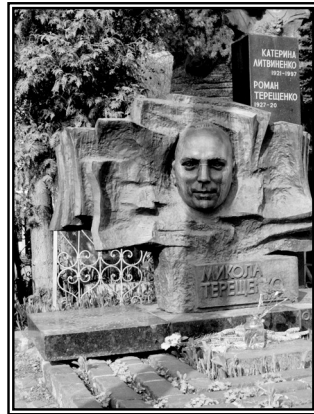
Микола Іванович Терещенко народився 15 вересня 1898 р. в с. Щербинівці на Черкащині. 1922 р. закінчив Київський політехнічний інститут. Друкувався з 1918 р. Був редактором журналу "Життя і революція" (1925-1934), на радіо, у Держлітвидавві.

Серед творів: "Літа і люди", "Серце людське"; автор багатьох збірок, перекладів творів Пушкіна, Лермонтова, Некрасова, Маяковського, Бєдного, Купали, Лукімі, Міцкевича, Беранже, Гюго, Потье, Верхуєна, Драгона. Уклав "Літературний щоденник".

За переклади и упорядкування двотомної антології "Вірші і французької поезії", що містить твори 250 поетів Франції, посмертно удостоєний премії ім. М. Рильського.

Член СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Володимирській, 49, але оскільки будинок знесено, меморіальну дошку встановлено на фасаді будинку 51-А. Одна з вулиць столиці названа ім'ям поета.

Помер 30 травня 1966 р. в Києві. Похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 1, центральна алея).

Наум Миронович Тихий народився 28 травня 1920 р. в с. Ємільчиному Ємільчинського району на Житомирщині. Закінчив Київський університет (1947). Учасник Другої світової війни. Працював у видавництві "Радянський письменник", в редакції "Літературної газети".

Автор збірок: "Розмова з друзями", "Листи з гуртожитку", "Будівничі", "Проходчики", "Любов і труд", "Що серце знає", "Колиска на вітрах", "З усіх доріг", "Будень вічної згоди", "Цілюю хліб твоїй", "Будь славен десь", "Понад озимим полем", "Седмиця" (драматичні поеми), "Щоб не вигас вогонь"; романів "В дорогу виходь на світання", "Рахунок за сонце"; нарисів "Знайомство з Рябошапою".

Лауреат премії ім. П. Тичини "Чуття єдиної родини" (1981).

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на проспекті Перемоги, 18.

Помер 27 жовтня 1996 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 2-Б).

Павло Григорович Тичина народився 27 січня 1891 р. в с. Пісках Бобрівницького р-ну Чернігівської обл. Навчався у вурсі, потім у Чернігівській духовній семінарії та в Київському комерційному інституті. Був директором Інституту літератури ім. України. У 1943-48 рр. - міністр освіти України.

Серед творів: "На Переяславській раді", "Шевченко й Чернишевський", "На вулицях" М. Коцюбинського", "Тополі арфи гнуть", "Срібної ночі", "Арфами, арфами", "Григорій Сковорода", "Сила "Кобзаря", Твори в 12-ти т. Багато працював у галузі художнього перекладу з російської, білоруської, грузинської, єврейської, болгарської, турецької та інших мов. Удостоєний Державної премії СРСР (1941) Державної премії ім. Т.Г.Шевченка (1962) за українські твори в трьох томах, звання Героя Соціалістичної Праці (1967).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Гегіна, тепер Терещенківська, 5, де встановлено меморіальну дошку. У Києві є проспект, бібліотека, середня школа №191 його імені. В с. Піски - музей і пам'ятник поету. Його ім'я носить і Уманський педуніверситет.

Помер 16 вересня 1967 р. в Києві, похований на Байковому кладовищі столиці (ділянка 1, центральна алея).

Автори пам'ятника - скульптор В.З. Бородай та архітектор А.Ф. Ігнащенко.

**ДМИТРО
ТКАЧ**
прозаїк

Дмитро Васильович Ткач народився 11 вересня 1912 року в с. Орликів Ковбеляцького р-ну Полтавської області. Закінчив курси працівників преси при ЦК КП(б)У (1932). Працював у пресі, головним редактором видавництва "Молодь", директором видавництва "Веселка". Учасник Другої світової війни. Серед творів: "Комендант моря", "Єсть стояти на смерть!", "Три повісті", "Дорога в Ясне", "Учись жити, Сашко Жуків", "Через сальто", "Плач'я дужих" (трилогія). Вибрані твори у 2-х т. Лауреат премії ім. Лесі Українки (1981).

Член СП СРСР з 1947 р. Проживав у Києві на вул. М.Коцюбинського, 2.

Помер 7 липня 1993 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 125).

Валентина Данилівна Ткаченко народилася 6 вересня 1920 р. в м. Корюківці Чернігівської обл. Вчилася в Харківському комуністичному газетно-журнальному училищі ім. М. Островського, потім у культ-політосвітньому технікумі. 1940 р. вступила до Київського університету. Під час Другої світової війни працювала на радіостанції ім. Т. Г. Шевченка. Після - в республіканській радіокомітеті та у видавництві "Молодь".

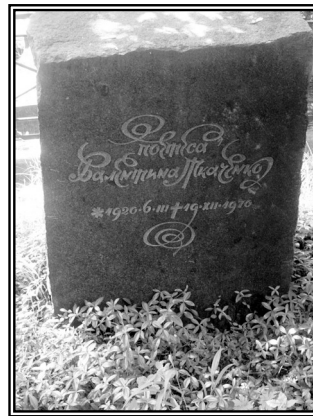
Серед творів: "Зелена сторона", "Дівоча лірика", "Маму дуже я люблю", "Весняні вітри", "Майбутче квітче", "Побачення", "Лірика", "Осіннь гайки починається", "Завжди люблю", "Життя єднає руки", "Земля радіє сонцю", "Скоро буде весна", "Не минає молодість", "Сад мого літа", "Зелене передзв'яз", "Обриси", а також багатьох збірок для дітей.

Член СП СРСР з 1940 р. Проживала в Києві на вулиці М.Коцюбинського, 2.

Померла 19 грудня 1970 р. Похована на Байковому кладовищі (ділянка 21).

**ВАЛЕНТИНА
ТКАЧЕНКО**
поетеса

Софія Віталіївна Товілевич народилася 15 жовтня 1860 р. в с. Новоселанці Жмеринського р-ну Вінницької обл. Дружина І. К. Карпенка-Карого (Товілевича). Працювала в хорі М.Лисенка та М. Старицького, в колективах М. Кропивницького, П. Саксаганського, в трупі М. Садовського, у театрі ім. І. Я. Франка.

У співавторстві з І. Карпенком-Карим написала п'єсу "Чортова скала". Переклала з польської, французької мов. Окремими виданнями вийшли книжки "Корифей українського театру", "Мої стежки і зустрічі" (1957, посмертно).

Член СП СРСР з 1945 р.

Померла 7 жовтня 1955 р. Похована на Байковому кладовищі (ділянка 19).

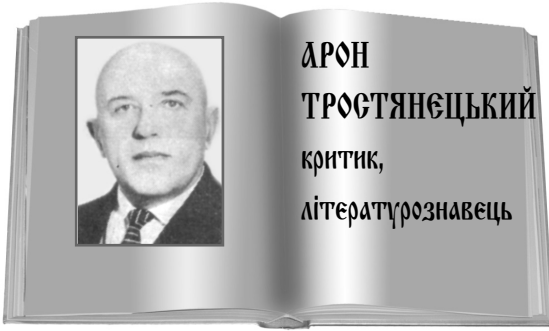
Андрій Володимирович Трипільський народився 14 січня 1912 р. в с. Сухоравівці Решетилівського р-ну Полтавської обл. Закінчив Харківську консерваторію (1933), філологічний факультет Київського університету (1938). Працював викладачем університету. Кандидат філологічних наук. Учасник Другої світової війни.

Серед книжок: "Дорога на Дніпро"; "Олександр Корнійчук", "Життя і творчість Тараса Шевченка".

Член СП СРСР з 1941 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68.

Помер 29 грудня 1988 р. Похований на Лісовому кладовищі (ділянка 31-20-17).

Дрон Абрамович Тростянецький народився 17 липня 1914р. в м. Златополі на Кіровоградщині. Закінчив Київський педінститут (1939). Працював у пресі, старшим науковим співробітником Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Доктор філологічних наук.

Серед творів: "Література гніву і помсти", "Маяковський і Україна", "Володимир Маяковський", "Юрій Яновський", "Крила романтика".

Член СП СРСР з 1943 р. Проживав у Києві на вулиці Борщагівській, 14-А.

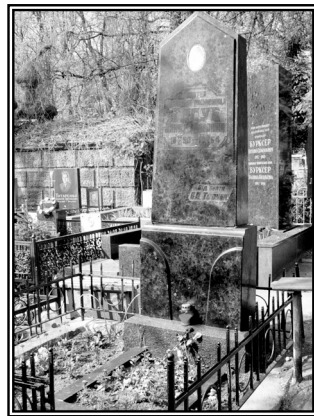
Помер 7 листопада 1986 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 55-11-18).

Зінаїда Павливна Тудуб народилася 28 листопада 1890 р. в м. Києві в сім'ї поета Павла Тудуба. Закінчила Київські вищі жіночі курси (1913). Працювала в різних установах.

Окремими виданнями вийшли романи "Людологи", "В степу безкраїм за Уралом". Писала кіносценарії, перекладала.

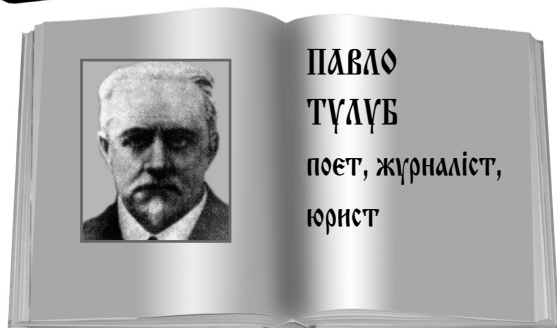
Член СП СРСР з 1934 р. Проживала в Києві на вулиці М. Коцюбинського, 2.

Померла 26 вересня 1964 р. в Києві. Похована на Байковому кладовищі столиці (ділянка 1, центральна алея).

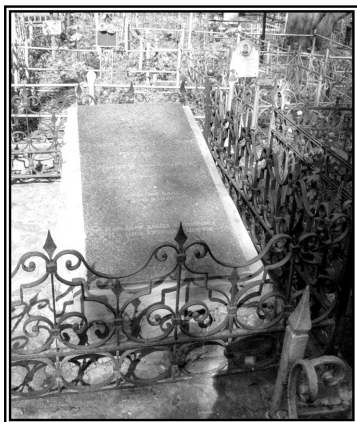

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**ПАВЛО
ТУЛУБ**
поет, журналіст,
юрист

Павло Олександрович Тулуб народився 13 лютого 1862 р. У 1882 р. закінчив Херсонську гімназію, зати́м - юридичний факультет Київського університету.

Служив у судових установах Подільської губернії, Києва, був мировим суддею, членом міського окружного суду. Друкувався в газетах "Киевские отклики", "Киевская мысль". Дебютував у "Неделе" Гайдебурова. Повісті, оповідання, статті на мистецькі теми публікував "Дружник", що виходив у 1892-94 рр. Відав "Владислав" у "Одесский листок", "Жизнь в искусстве", а згодом у "Вестник Европы", "Пользодатель", "Невѣ". Видав збірку віршів "Серед природи".

Набувши професійного досвіду, став автором статей з юриспруденції: "Из записок и наблюдений мирового судьи", "Судеверия и преступления", "Муки судейской совести".

Проживав у Києві на вулиці Гоголівській, 34.

Помер 16 березня 1923 р., похований в Києві на Лук'янівському кладовищі (ділянка 13/3-12-2).

Агата Федорівна Турчинська народилася 11 лютого 1903 р. в м. Кулікові Нестерівського р-ну Львівської обл. Закінчила Київський Інститут народної освіти (1926). Під час Другої світової війни працювала в Лшхаваді журналістом.

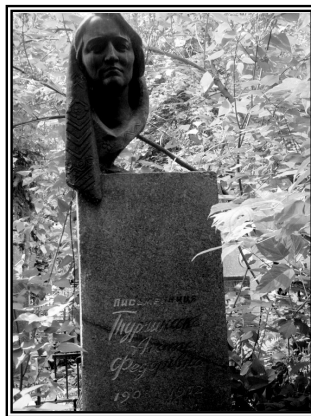
Окремими виданнями вийшли збірка оповідань "Найстаріший", повість "Смок", збірки віршів і поем "Ізвори", "Урожай", "Привіт, Галичино!", "Дитинство поета", "Тарасова гора", "Марічка", "Мілана", "Дорогі заповіти", "Земле моя, горе моя", "Поліття", "Думний потік", повість "Бізькове зілля", роман "Друг мій Лшхавад".

Член СП СРСР з 1938 р. Проживала в Києві на вулиці Леніна, 68 (нині Б.Хмельницького).

Померла 20 вересня 1972 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 28).

**АГАТА
ТУРЧИНСЬКА**
поетеса, прозаїк

**ДАНИЛО
ТУПТАЛО**
письменник,
церковний діяч

Данило Савич Туптало (у чернецтві Дмитрій) народився в Макарові на Київщині, в родині сотника. Освіту здобув у Києво-Могилянській колегії, по закінченні якої постригся в ченці Києво-Кирилівського монастиря. У кінці 1683 р. поселився в Києво-Печерській лаврі, де розпочав тривалу працю над упорядкуванням збірки книг про життя святих "Четьї-Мінеї". Творча спадщина Д. Туптала надзвичайно багатогранна: проповіді, полемічні твори, літопис від початку світового буття до Різдва Христового, каталог київських митрополитів "Діаріум", драматичні твори, серед них найвідоміший - "Різдва на драма".

Духовна, науково-просвітницька, культурологічна діяльність Д. Туптала - святого Дмитрія Ростовського - сприяла розвитку науки і культури в Україні, піднесенню освіти не тільки духовенства, а й усього народу.

Помер 26 жовтня 1709 р. Похований в Києво-Печерській лаврі.

Федір Григорович Тютюнник народився 4 березня 1929 р. в с. Шилівці Зіньківського району Полтавської області. Закінчив Харківський політехнічний інститут (1954). Працював на заводах, науково-дослідних інститутах, майстром, конструктором, науковцем.

Автор книжок оповідань та повістей: "Співуче джерело", "Зелений лист", "Осінь пахне криницею", "Перечелити дзвони", "На бистрині".

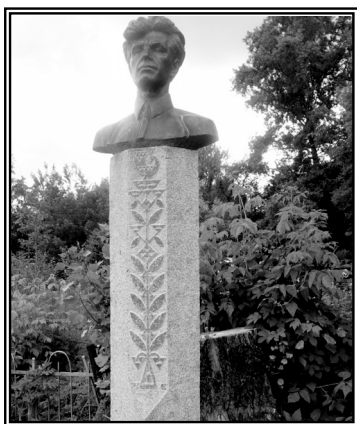
Лауреат обласної премії імені П. Артеменка (1976).

Член СП СРСР з 1968 р. Проживав у Києві на вул. Зуворова, 3.

Загинув в автокатастрофі 9 березня 2003р. Похований на батьківщині у с. Шилівці.

**ФЕДІР
ТЮТЮННИК**
прозаїк

Григір (Григорій) Михайлович Тютюнник народився 5 грудня 1931 р. в с. Шнілці Зіньківського р-ну Полтавської обл. Закінчив ремісниче училище, працював на заводі, в колгоспі, на будівництві, служив у Радянській Армії. Закінчив філологічний факультет Харківського університету (1962). Працював викладачем російської мови в школі, в газеті "Літературна Україна", в сценарній майстерні Київської кіностудії ім. О. П. Довженка, у видавництві "Молодь".

Серед книжок: "Зав'язь", "Деревій", "Батьківські пороги", "Крайнево", "Козіння", "Климко", "Вогник далеко в степу"; книжки для дітей "Ласочка", "Лісова сторожка", "Степова казка". Посмертно вийшли Твори в 2-х т. (1984) та найповніше його видання "Одіога" (2004). Перекладав із російської творчість В.Шукшина, М. Островського. За повістю "Климко" та "Вогник далеко в степу" удостоєний премії ім. Лесі Українки (1980). Лауреат Державної премії ім. Т.Г.Шевченка за "Твори" у 2-х томах (1989).

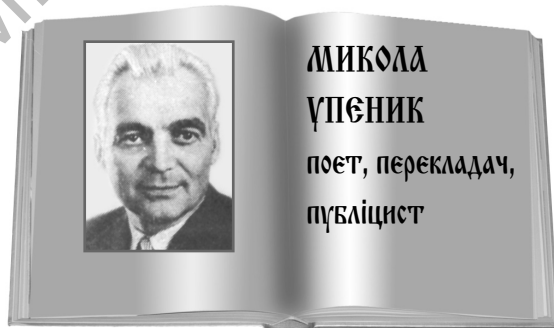
Член СП СРСР з 1966 р. Проживав у Києві на вулиці Радяського, 28, на Андріївському узвозі, 34.

Закінчив життя самогубством 7 березня 1980 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33). Автори пам'ятника - скульптор В.Дічак та архітектор Я.Ковбаса.

Микола Олександрович Үпенник народився 14 червня 1914 р. в слободі Платове-Іванівка Ростовської обл. Працював у редакції газети "Луганська правда". Вчився в Літературному інституті ім. О. М. Горького. Закінчив Ворошиловградський педінститут (1940). Учасник Другої світової війни. Працював заступником головного редактора газети "Радянське мистецтво" та журналу "Всесвіт", головним редактором газети "Радянська культура". Заслужений діяч польської культури (1968).

Серед книжок: "Вірші та поеми", "Найдороще", "Поезії", "Цим живу", "Багряне листя"; збірки пісень "І мужність, і любов". Лауреат літературних премій ім. О. О. Фадєєва (1977) та Міжнародної спілки поетів-лауреатів (Філіппіни, 1970). Член СП СРСР з 1940 р. Проживав у Києві на вул. І.Франка, 8/10.

Помер 9 вересня 1994 р.

ЛЕСЯ
УКРАЇНКА
ПОЕТЕСА

Леся Українка (Косач-Квітка Лариса Петрівна) народилася 25(13).2.1871 р. в м. Новоград-Волинський на Житомирщині. Здобувала освіту вдома, успішно засвоїла програму гімназійних наук. Писати почала з 9 років. Серед її творів: збірки поезій "На крилах пісень", "Думи і мрії", "Відгук", поеми "Давня казка", "Одно слово", драма-феєрія "Лісова пісня", драма "Камінний господар". Видано твори в 10-ти і 12-ти томах.

Її ім'ям у Києві названо бульвар, площу, вулицю, бібліотеку, середню школу №117, театральну російської драми. На її честь названо пік на Чкалівській вулиці, бібліотеки і школи в різних містах. Меморіальні дошки встановлено у Києві на вулицях: де жила поетеса: на вул. Ветрова, 21; вул. Ярославів Вал, 32; вул. Гаггаринського 97, 107, 115. У Києві встановлено пам'ятник на площі Леся Українки і паркову скульптуру у Міському саду. Встановлено пам'ятники поетесі також у Сурамі (Грузія), Гаграті (Грузія), Скатуні (Канада).

Померла Леся Українка 1 серпня (19.07)1913 р. в м. Єралі на Кавказі. Тіло поетеси перевезено до Києва і поховано на Байковому кладовищі (ділянка старого кладовища). Автор пам'ятника - скульптор Г.Петрашевич.

Паола Володимирівна Утевська народилася 14 вересня 1911 р. в м. Одесі. Закінчила філологічний факультет Київського університету (1941). Учасниця Другої світової війни. Нагороджена орденами та медалями. Працювала в редакціях "Літературної газети" та журналу "Вітчизна".

Авторка книжок для дітей: "З чорного золота", "Квітковий одиниць", "Вічні мандрівники", "Оповідання про скляну ниточку", "Таємниці твоєї країни", "Костикова зелена республіка", "Невмоуці знаки", "Слов драгоценные клады", "Історія фарфорової чашки". Твори друкувалися в перекладі іншими мовами.

Член СП СРСР з 1964 р. Проживала у Києві на вул. Леніна, тепер - Б.Хмельницького, 68.

Померла 8 березня 2001 р.

ПАОЛА
УТЕВСЬКА
ПРОЗАЙК

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**ПЕТРО
УСАЧОВ**
поет

Петро Олександрович Усачов народився 21 січня 1915 р. в с. Половигні Єршицького р-ну Смоленської обл. Закінчив Московський інститут харчової промисловості (1937). Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом і медалями.

Писав російською мовою. Автор збірок "Лесная поэма", "Под радугой", "Днепровское половодье", "Березовый сок", "Весеннее равное действие", "В долине августа", "Живой огонь".

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Богомольця, 7/1.

Помер 13 січня 1982 р. Похований на Лісовому кладовищі в Києві (ділянка 48-8-43).

Павло Матвійович Усенко народився 23 січня 1902 р. в с. Заочіпське Царичанського р-ну Дніпропетровської обл. Працював у молодіжних газетах і журналах. Учасник Другої світової війни.

Серед творів: "Лірика бою", "Третя книжка", "Шість", "Весна", "Синь", "Дорогами юності", "На зелених вербах", "Листя і роздуми", "І сьогодні все як учора", "Із зошитів життя", "Весна незвіяний цвіт", "З походів юності", "Після роздужених літ"; Твори в 4-х т. (1982, посмертно). Удостоєний Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського (1967).

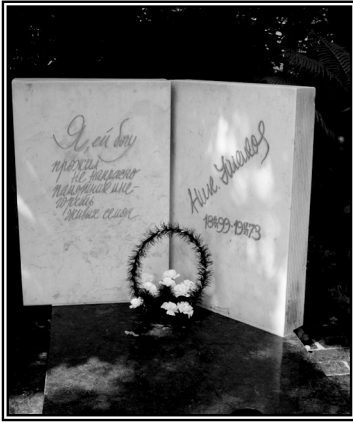
Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, нині-Б.Хмельницького, 68. Одна з вулиць Києва названа його іменем.

Помер 4 серпня 1975 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 1-6 центральна алея).

**ПАВЛО
УСЕНКО**
поет

Микола Миколайович Ушаков народився 6 червня 1899 р. в м. Ростові-Ярославському. Закінчив Київський інститут народного господарства (1924). Працював на київській кінофабриці та в пресі. Друкуватись почав з 1923 р. Писав російською мовою. Серед творів: "Скорый поезд", "Горячий цех", "Календарь", "Киев", "Земляки", "Правое дело", "Летопись", "Северное сияние", "Избранное", "Свежий ветер", "Год за годом", "Стихотворения", "Лирика", "Есть такая сторона", "Теодолит", "Я рифмы не боюсь глагольной", "Мои глаза"; Зочинення в 2-х т.; збірок прозових творів "Повесть выстротекучих лет", "Вдоль горячего асфальта". Удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка за збірки "Я рифмы не боюсь глагольной" і "Мои глаза" (1972). Працював у галузі художнього перекладу.

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Коцюбинського, 2, де встановлено меморіальну дошку. Одна з вулиць Києва названа його іменем.

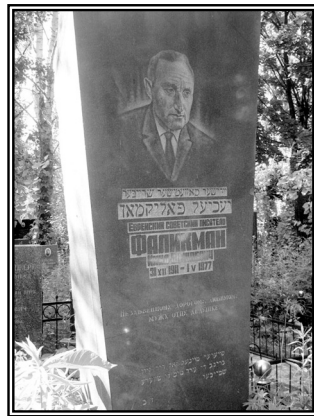
Помер 27 листопада 1973 р. Похований на Байковій кладовищі Києва (ділянка 1, за 2 склепом, 4 ряд).

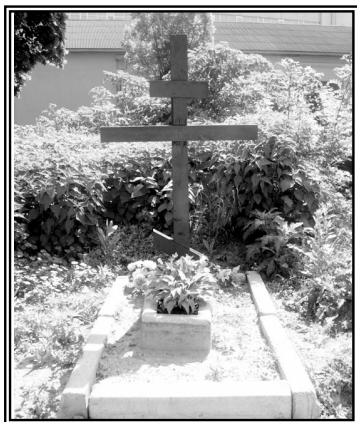
Іхіл Шмұльович Фалікман народився 31 грудня 1911 р. в м. Любарі Житомирської обл. Закінчив Київський педагогічний інститут (1951). Працював журналістом у Білгороджані. Учасник Другої світової війни.

Писав єврейською мовою. Середими виданнями вийшли єврейською мовою збірки оповідань: "Серед сопок", "Поча гок весна", "Любов у вогні", "Люди моєї країни"; романи "Світло приходить зі сходу", "Вогонь на попіл"; українською мовою - "Прова вогнем", "Любов живе у Шварцвальді"; роман "Продлені веруть зброю"; російською мовою "Гроза над Тишайшей", "Горькое семья", "Семья человеческая", роман "Черный ветер".

Член СП СРСР з 1937 р. Проживав у Києві на бульварі Лихачова, 8-Б.

Помер 1 травня 1977 р. Похований на Міському (Берківці) кладовищі (ділянка 113-7-21).

Дмитро Никанорович Фальківський народився 3 листопада 1898 р. в с. Великих Лопесах Брестської обл. Навчався в Брест-Литовській гімназії. З 1924 року жив у Києві.

Друкуватися почав 1924 року. Належав до літературної групи "Ланка"

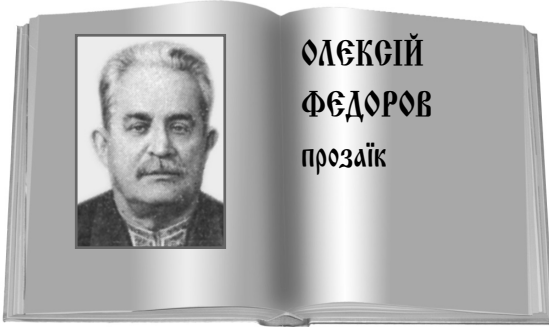
Окремими виданнями вийшли збірки поезій "Чабан" (1925), "Обрії" (1927), "На пожариці" (1927), "Полісся" (1931). Писав нариси, оповідання, сценарії. Був репресований.

Розстріляли кадевісти Д. Фальківського разом з групою діячів культури 16 грудня 1934 р. у Лук'янівській в'язниці та закопали вночі на Лук'янівському кладовищі. 199 р. встановлено великий дерев'яний хрест на місці поховання 28 письменників, діячів культури, яких стратили 15-16 грудня 1934 р. (ділянка 7).

Іван Якимович Фальковський (в чернецтві Іриней) народився 31 травня 1762 р. в с. Білоцерківці на Київщині. Історик, філософ, математик, медик, географ, астроном, архітектор, економіст, знавець грецької, єврейської, угорської, німецької, французької, латинської мов. Писав псалми, гімни, елегії, трактати, редагував "Київський календар". Усього було 92 томи його рукописів на 16 тисяч аркушів. Вишванець академії, був чигиринським єпископом. 1812 р. як смоленський єпископ організував опір населення проти Наполеона. З 1813 р. - ігумен Золотоверхо-Михайлівського монастиря. Проживав на території Софійського собору в Києві.

Помер 29 квітня 1823 р. Похований у Софійському соборі, з лівого боку південної арки Катерининського приділу.

Олексій Федорович Федоров народився 30 березня 1901 р. в Дніпропетровську. Закінчив Чернігівський технікум залізничного будівництва (1934) та Академію суспільних наук.

Учасник Другої світової війни. Двічі Герой Радянського Союзу. Депутат Верховної Ради СРСР усіх скликань. Нагороджений багатьма орденами і медалями. Був на партійній роботі, міністром соціального забезпечення.

Автор книжок: "Підпільний обком діє", "Остання зима".

Член СП СРСР з 1974 р. На батьківщині йому встановлено бронзове погруддя, його ім'ям названо вулицю в м. Торезі. Поживав у Києві на вулиці Заньковецької, 7.

Помер 11 вересня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі (ділячка 1, центральна алея).

Феодосій Печерський народився бл. 1036 р. в багатій родині у Василеві (тепер м. Васильків) поблизу Києва. 17-літнім юнаком таємно приїждить до Києва і поселяється в печері ченця Антонія. Тридцять років там провів Феодосій в "трудах і бдінні". 1062 р. братія вибила його ігуменом. Тоді Києво-Печерський монастир досяг розквіту і піднесення. Феодосій запровадив спільножитійний монастирський устав. Йому приписують авторство творів: двох послань до князя Ізяслава, воєводи "Слав" і "Повчань", серед них - "Слово про терпіння і любов", "Повчання про терпіння і смирення" і молитви за селян. Повчання "Про царя, Боже" увійшло до "Повісті минулих літ". Поживав на території Лаври.

Помер Феодосій 3 травня 1074 р. Спочатку похований у Дальніх печерах, 1 серпня 1091 р. перенесений до Успенського собору. 1920 р., під час навали Батия, тлін сховали під церкву, а згодом установили біля входу до собору в правому крилі притвору. Його нетлінні мощі й нині покояться в Успенському соборі Києво-Печерського монастиря.

**ПАВЛО
ФИЛИПОВИЧ**
поет

Павло Петрович Филипович народився 2 вересня 1891 року в селі Кайтанівцях на Черкащині в сім'ї священика. Закінчив Київську колегію Павла Галагана та університет Святого Володимира, де згодом був професором історії нової української літератури (університет тоді називався Київським інститутом народної освіти).

Перші публікації датуються 1910 року. Належав до гона "неокласиків". Світ побачив дві збірки творів: "Земля і вітер" і "Простір". Перу П. Филиповича належать літературознавчі розвідки "Шевченко і декабрист", "З новітнього українського письменства".

Був заарештований під час репресій тридцятих років і засуджений на десятирічне ув'язнення в Головецькому таборі особливого призначення.

Розстріляний 3 листопада 1937 року на Головецькому кладовищі.

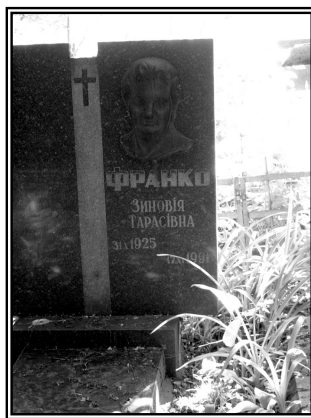
Зіновія Тарасівна Франко народилася 11 жовтня 1925 р. у Львові в сім'ї великого українського письменника І.Франка. 1944-закінчила Станіславську гімназію, де її батько, Петро Іванович - син великого Прометія, працював учителем. 1950 - поступила до аспірантури при Інституті мовознавства ім.О.О.Потебні АН УРСР. Захистила кандидатську дисертацію і залишилася працювати старшим науковим співробітником у цьому ж інституті. 1969 року її вигнали з роботи за участь у дні шістдесятників та за редактування книги І.М.Дзюби "Інтернаціоналізм чи русифікація?", зазнала переслідувань і в 70-х роках.

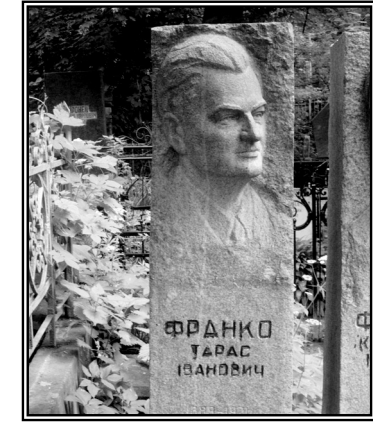
Член СП СРСР з 1990 р. Проживала у Києві на вул. Толстого, 22.

Померла З.Франко 17 листопада 1991 р. Похована на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

**ЗИНОВІЯ
ФРАНКО**
мовознавець

Франко Тарас Іванович народився 9 березня 1889 р. у Львові в сім'ї великого українського письменника Івана Франка. Закінчив філософський факультет Львівського університету. Викладав у вузах, був науковим співробітником Інституту літератури АН УРСР.

Автор збірок: "Старе вино в новім місці", "На крилах гумору", "З чужої левади", спогади: "Геликий каменярь", збірки гуморесок "Вздих і впоперек", дослідження "Про батька Салаті, спогади, оповідання".

Член СП СРСР з 1954 о. Проживав у Києві на вулиці Володимирській, 48-А.

Помер 12 листопада 1971 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 1).

Дора (Девора) Гіршівна Хайкіна народилася 8 жовтня 1913 р. в м. Чернігові. Закінчила Київський планово-економічний технікум (1932). Працювала в текстильній промисловості.

Писала єврейською мовою. Окремі виданнями вийшли на мові оригіналу збірки поезій "Вірші", "Вірші і балади", "То всіх моїх шляхах"; книжка прози "Любов і щасття". В перекладі на українську мову поезії: "Життя іде", "Кінець літа", "Квіти засніжених гір", "Поезії", "Вдячність", книжка прози "Літнійниця". Російською мовою - книжки: "Вєрність", "Волшебная лестница". Виступала як перекладач.

Член СП СРСР з 1938 р. Проживала в Києві на бульварі Лихачова, 8-Б. Переїхала до Ізраїлю, там померла і похована.

Борис Микитович Харчук народився 13 вересня 1931 р. в с. Лозах Зваразького р-ну Тернопільської обл. Закінчив Полтавський педінститут (1954) та Вищі літературні курси при Літінституті ім. О. М. Горького. Працював журналістом.

Серед книжок: "Станція "Настуся", "Закам'янілий вогонь", "Неслава", "Школа", "Помста", "Материнська любов", "Подорож до зівра", "Розстріляні ночі", "Волинь" (в 4-х т.), "Місяць над майданом", "Кривняки". Твори перекладалися на російську, білоруську, вієтнамську, таджицьку, англійську, німецьку, іспанську та ін. мови.

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер О. Голчара, 52.

Помер 16 січня 1986 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі (ділянка 39-3-19). Автор пам'ятника - скульптор А.С.Фуженко.

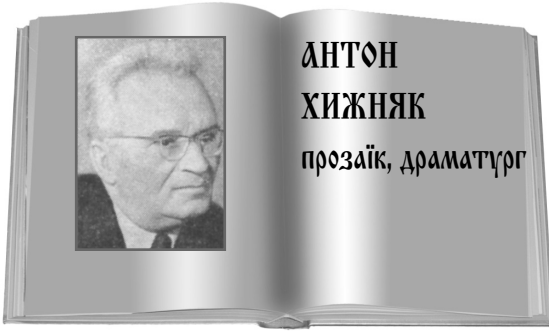
Леонід Федорович Хінкүлов народився 1 січня 1912 р. в Києві. Закінчив літературний факультет Київського університету (1933). Працював у редакціях газет, викладав у вищих навчальних закладах мову і літературу. Доктор філософських наук.

Серед книжок: "Словник української літератури", "Тарас Григорович Шевченко", "Тарас Шевченко", "Фрагменти "Тарас Шевченко і його сучасники", "Україна в житті і творчості М. Горького", "Тарас Шевченко", "Літературні зустрічі", "Письменник жив у Києві".

Член СЛ СРСР з 1944 р. Проживав у Києві на вулиці Давидова, 6.

Помер 25 жовтня 1986 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 48).

**АНТОН
ХИЖНЯК**
прозаїк, драматург

Антон Федорович Хижняк народився 8 грудня 1907 р. в с. Зачепилівці Зачепилівського р-ну Харківської обл. Закінчив Харківський педінститут (1941). Був редактором районних і обласних газет, з 1950-го по 1961 р.- головним редактором "Літературної газети".

Серед книжок: "Килимок", "Тамара", "Онукни питають", "Нільська легенда", "Київська прелюдія", "Шведські враження", "Київська унікальна", "Данило Галицький", "Близь століття" (кн. I), Творів у 2-х т. За повість "Нільська легенда" удостоєний міжнародної премії ім. Г.-А. Насера (1973).

Член СП СРСР з 1950 р. Проживав у Києві на вул. Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 6.

Помер 15 жовтня 1993 р.

Володимир Матвійович Хижняк народився 19 листопада 1925 р. в м. Черкасах. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом та медалями. Закінчив романо-германський факультет Київського університету (1952). Працював викладачем англійської мови.

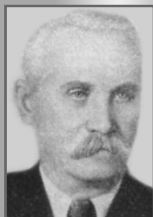
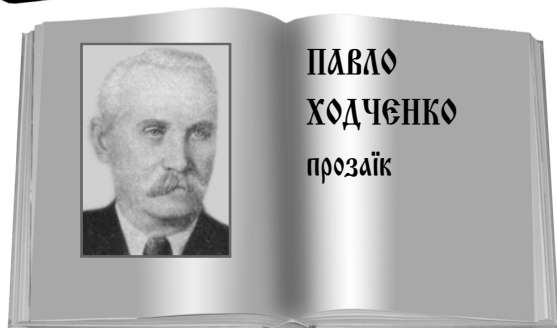
Автор збірок поезій та оповідань: "Любар" (1972), "Дивчино перо" (1974), "Жовтий жасмин" (1983), перекладів романів Д. Болла, А.Крісті.

Член СП СРСР з 1972 р. Проживав у Києві на вул. Некрасівській, 1.

Помер 19 листопада 1998 р.

**ВОЛОДИМИР
ХИЖНЯК**
перекладач,
прозаїк

**ПАВЛО
ХОДЧЕНКО**
прозаїк

Павло Семенович Ходченко народився 15 січня 1880 р. в с. Лук'янівці Миколаївського р-ну Миколаївської області в ватрацькій сім'ї. Навчався в аспірантурі при Інституті червоної професури. Редагував журнали "Червоний шлях", "Літературний журнал".

Окремими виданнями вийшли збірки оповідань та нарисів "На хуторах", "У гущавині", "У боротьбі за колгоспи", "Радгосп на вибалках", "Шляхами перемог", "Бригади", "Перегорнуті сторінки", "Повернення", "Помилка Олександрів", "Маленький сміливець" (1963), "Перша книжка", повісті "Сорочинська трагедія", "На визволеній землі", "Степові спалахи" і роман "Зростання", п'єси "Шкідники", "Боротьба", "Намудл", "Партизани", "Грозові години", "П'єси", "Жарти весни", книги мемуарів "Дипровування зрілості", "Досвітні заграви".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на бульварі Лесі Українки, 8.

Помер 11 січня 1967 р. Похований на Байковому кладовищі в Києві (ділянка 9).

Олег Борисович Хоменко народився 9 липня 1936 р. в м. Білій Церкві на Київщині. Закінчив агрономічний факультет Білоцерківського сільськогосподарського інституту (1959). Працював у пресі, головним редактором журналів "Ранок" та "Соціалістична культура".

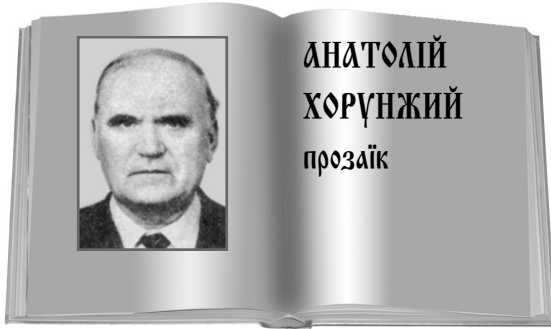
Серед книжок: "Здашки винахідливих", "Щедрою будь, земле", "Слід на землі", "Медовий жар", літературно-критичних праць: "Дороговкази правди і краси", "Нарис в газеті". За збірку "Слід на землі" та нарис про людей села удостоївся Республіканської премії ім. Я. Галана (1973).

Член СП СРСР з 1976 р. Проживав у Києві на вул. Горького, тепер Антоновича, 25.

Помер 13 травня 2000 р.

**ОЛЕГ
ХОМЕНКО**
прозаїк

Анатолій Мефодійович Хорунжий народився 5 листопада 1915 р. в с. Маломихайлівці Покровського р-ну Дніпропетровської обл. Закінчив Інститут журналістики в Харкові (1938). Працював у редакціях газет, журналів, директором Бюро пропаганди художньої літератури СПУ, секретарем правління Київської організації СПУ. Нагороджений орденами, медалями, Почесною Грамотою та Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, Грамотою Верховної Ради Казахської РСР.

Автор книжок: "Буковинські оповідання", "Літа молодії", "Весняний дощ", "Вечірня дорога", "Рідне село", "Останній", "Незабуті весни", "Строгість", "Перший слід", "Давня французька пісенька", "Ми з твоєю доле", повістей "Незакінчений політ", "Ковчак", "Місто над нами", "Чорна бурка", "Три верби", "Осяйний зоряни", "Степан Сурпун"; роману "Білі дити по долині", "Вибрані твори"; в літературно-художній збірці А. Хорунжого вийшли: "Небо війни" О. Покоришин, "Повернення в небо" В. Лавриненкова, "Єрмак, який летять за обрій" В. Єфремова. Зібрав матеріали, опрацював та упорядкував спогади фронтовиків з сходу краю "Ми йшли до тебе. Перемого". Твори перекладалися багатьма мовами. Лауреат премії ім. П. Фадеева.

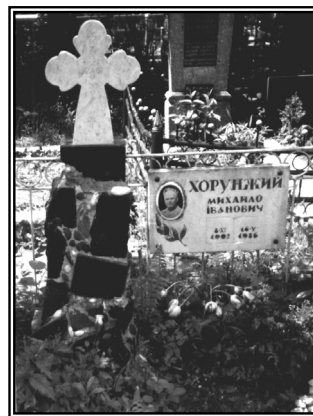
Член СП СРСР з 1949 р. Проживав у Києві на вулиці Гоголівській, 37/2.

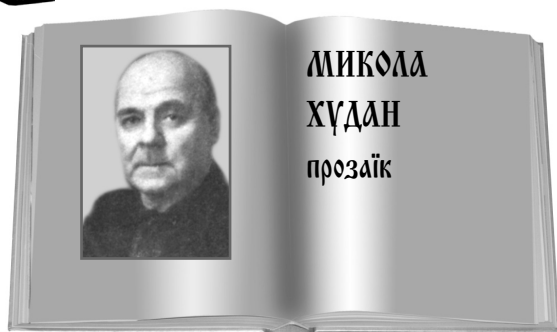
Помер 8 травня 1991 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52а-16-8).

Михайло Іванович Хорунжий народився 8 листопада 1902 р. в с. Золотій Балці тепер Новооронцовського району Херсонської області. Батько письменника Юрія Хорунжого. Закінчив Херсонський педагогічний інститут (1923), очолював українську мову і літературу в навчальних закладах Херсона, Сім, Києва. Був обраний заступником голови Херсонського окружного Бюро українізації (1926). Зазнав політичних репресій в 1929-1930 та - 1946-1956 роках. Покарання відбував у Комі АРСР. Реабілітований 1989 року. Написав цикл новел "Так було", які видані в альманасі "Український вісник" (Львів-Комі-Дубно, ч.1/8. 2000, пос. 68-90).

Проживав у Києві на вулиці Саксаганського, 43-Б.

Помер 16 травня 1986 року. Похований на Миському (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 36-12-23). Автор залізного хреста на могилі, подібного до надгробків політв'язням у Комі, скульптор М.Обезюк.

**МИКОЛА
ХУДАН**
прозаїк

Микола Дмитрович Худан народився 2 листопада 1930 р. в м. Кривому Розі Дніпропетровської обл. Закінчив Дніпропетровський металургійний інститут.

Автор книжок: "Скеля над морем", "Время долгих теней" та публікацій в колективних збірках та в періодиці.

Член СП України з 1995 р. Проживав у Києві на вулиці Прирічній, 33.

Помер 21 вересня 2000 р.

Антін Семенович Хуторян народився 16 січня 1892 р. в с. Війтівці на Київщині. Закінчив Уманську школу садівництва і хліборобства. В роки Другої світової війни працював військовим журналістом, після - у Держлітвидді.

Автор збірок поезій: "Гасла", фейлетонів "Виродки з роду". Перекладав на українську мову твори М.Гоголя, Салтиков-Щедріна, Л. Толстого, Короленка, Горького, Павленка, Треньова.

Член СП СРСР з 1951 р. Проживав у Києві на вулиці Івара Ліхачова, 8-Б.

Помер 9 липня 1955 р. Похований на Байковому кладовищі (ділянка 43).

**АНТІН
ХУТОРЯН**
перекладач, поет

**ІВАН
ЦАРИННИЙ**
поет

Іван Михайлович Царинний народився 10 лютого 1952 р. в Яготині на Київщині. Працював транспортувальником на Баршівському заводі "Молния". Навчався на Вищих літературних курсах при Літературному інституті ім. Ф. М. Горького. Працював у видавництві "Молодь".

Автор збірок: "Гілка блискавки", "Світанок у квітці", "Дощовий килим".

Член СП СРСР з 1979 р. Проживав у Яготині Київської обл.

Помер 23 верезня 2000 о. Похований на кладовищі у Яготині Київської області.

Іван Павлович Цитович народився 31 жовтня 1895 р. с. Солов'ївці на Чернігівщині. Закінчив Чернігівську духовну семінарію. Відвідував разом з П. Тичиною, "суботи М. Коцюбинського". З 1918-го по 1940 роки викладав українську і російську літературу в середній школі.

Багато друкувався в періодичі, перекладав. Автор збірки поезій "Симфонія грози".

Член СП СРСР з 1940 р. Проживав у Києві на вульварі Пухачова, 8-Б.

Помер 4 серпня 1980 р. Похований на Миському кладовищі (ділянка 88-2).

**ІВАН
ЦИТОВИЧ**
поет,
перекладач

Іван Іванович Цинковський народився 30 червня 1919 р. в с. Парафіївці Ічнянського р-ну на Чернігівщині. Вчився в Українському комуністичному газетному училищі в Харкові та Львівському університеті. Працював у редакціях Чернігівської обласної газети "Молодий комунар", республіканських "Молодь України" та "Сільські вісті".

Автор збірок: "На зорі", "Стелся, барвінку", "Гаї шумлять", "Гарячий серпень", "Березневі небокраї", "Гомін землі і серця", "Світлодення", "На добро".

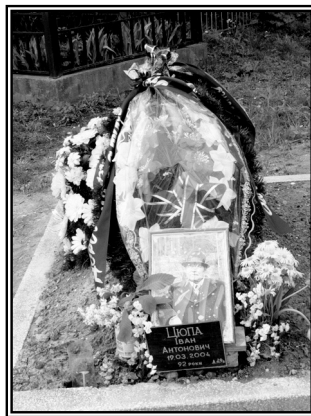
Член СП СРСР з 1951 р. Проживав у Києві на вулиці Кавказькій, 11.

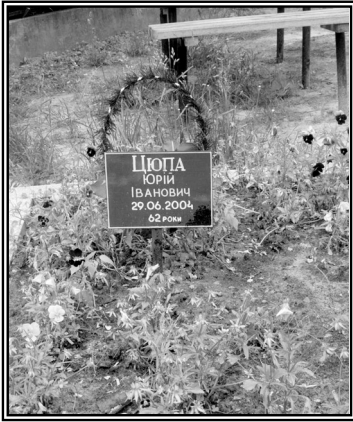
Помер 8 травня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі (колумбарій).

Іван Антонович Цюпа народився 29 жовтня 1911 р. в с. Бірках Зіньківського р-ну Полтавської обл. Закінчив Харківський комуністичний інститут журналістики (1935). Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами і медалями. Працював у пресі, головним редактором журналу "Україна". Серед книжок: "Павло Ткачук", "Переяслав-Хмельницький", "Квіти воронії", "Новели рідного краю", "Василь Сухомлинський", "Миргородська криниця", "Брати", "Назустріч долі", "Вічний вогонь", "Мужній вершник", "Дзвони янтарного літа", "Зибране" в 2-х т., "Усерці дзвонять голоси", "Під вітрами часу", "На крутих поворотах", "У пазурах ежовщини". За роман "Мужній вершник" удостоєний Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського (1974); за книжку "У серці дзвонять голоси" - Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1985).

Член СП СРСР з 1943 р. Проживав у Києві на вул. Толстого, 25.

Помер 19 вересня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49 Б).

Юрій Іванович Цюпа народився 12 березня 1942 р. в Саратовській області в сім'ї письменника. Закінчив факультет журналістики Київського університету.

Автор книжок: "Небо прагне спокою", "Соната для осені", "Борги совісті", "Обличчям до вікна" (у співавторстві).

Проживав у Києві на Русанівській на перехресті, 12.

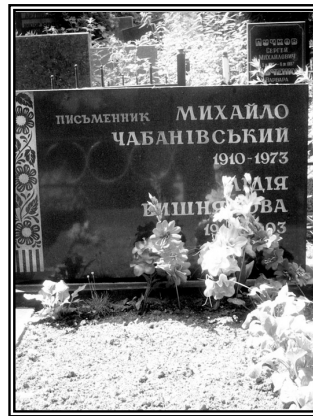
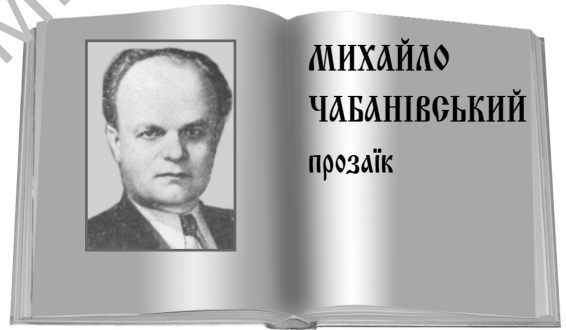
Помер 29 червня 2004 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49 Б-4-5 (справа)).

Михайло Іванович Чабанівський (Циба) народився 18 вересня 1910 р. в с. Лигівці Сахновщинського р-ну Харківської обл. Закінчив медтехнікум (1930), вчився в Ленінградському університеті. Працював у пресі. Учасник Другої світової війни.

Серед творів: "Свіжа скиба", "Казковий край", "Під зорями болканичими", "Перші сходи", "Алмаз", "Срібні ключі", "Степовий цвіт", "Кам'яне небо", "Сторож вівір над водою", "Зелена чаша", "Катюша", "Таємниця Тетяни Безуглої", "Білий цвіт", "За півгодини до щастя", "Таємниця рекевого потоку", "Дорога додому", "Світлолюбів", "Лебедина сага", дорожні нотатки "Шляхами великої долі", романи "Біла Дінаю" (кн. I - 1954, кн. II - 1955), "Балканська весна", "Тече вода в синє море", "Заповіт"; Твори в 2 т. (1980, посмертно).

Член СП СРСР з 1949 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, нині Б.Хмельницького, 68.

Помер 4 квітня 1973 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 28).

**ВАРВАРА
ЧЕРЕДНИЧЕНКО**
прозаїк,
драматург

Варвара Іванівна Чередниченко народилася 16 грудня 1896 р. в Києві. Вчилася у Фребелівському педінституті Києва. Працювала в органах народної освіти Полтави і Харкова. В 1928-1938 рр. жила в Південній Осетії. Під час Другої світової війни працювала в Саратові на радіо.

Окремими виданнями вийшли збірки оповідань: "З життя українського вчительства", "Софія Перовська", "Жіночі оповідання", "Що трапилось з Тетею Зорянською", "Дитина та дуб", "Весела компанія", "Жужіль", "Осетинські оповідання"; п'єса "Артистка без ролі".

Член СП СРСР з 1934 р.

Померла 22 квітня 1947 р. Похована на Байковому кладовищі (інтеснаціональна ділянка).

Іван Корнійович Чирко народився 8 березня 1922 р. в м. Носівці на Чернігівщині. Закінчив школу військових перекладачів східних мов (1945) та Київський педінститут іноземних мов (1959). Викладав китайську мову в Київському університеті, працював на редакторській роботі. В його перекладу з китайської та японської мов вийшло понад 30 чиншюк, в тому числі твори Лу Сіня "Рідний край", "Справжня історія А-К'ю", "Вибрані твори".

Член СП СРСР з 1964 р. Проживав у Києві на вул. 40-річчя Жовтня, тепер Голосіївський проспект, 126.

Помер 10 травня 2004 р.

**ІВАН
ЧИРКО**
перекладач

Микола Степанович Чищевий народився 24 січня 1943 р. в с. Крилівці Ружинського р-ну Житомирської обл. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1966). Працював кореспондентом Українського радіо, редактором на студії хронікально-документальних фільмів, редактором у видавництві "Веселка".

Опублікував у перекладі з румунської романи: М. Садовяну "Рід Шоймарів", З. Станку "Горі з смертю", К. Кіріце "Замок дівчини в селі", А. Івасюка "Повінь", Р. Тудорана "П'ять вітрил", Д. Герару "Селяни". Перекладав також з молдавської, вілоруської та російської мов.

Член СП СРСР з 1984 р. Проживав у Києві на провулку Виноградському, 6.

Помер 11 жовтня 1992 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 55-3-24).

Юрій Лужич Чорний-Діденко (Діденко Вячеслав) народився 6 листопада 1907 р. в селищі Ханжонковому (тепер у складі м. Макіївки) Донецької обл. Вчився в гірничопромисловому училищі. Працював у редакціях газет та журналів. Учасник Другої світової війни. Нагороджений Орденом Вітчизняної війни 2 ступеня та двома Орденами Червоної зірки, багатьма медалями.

Писав російською мовою. Серед творів: "Угольный призыв", "Мелкий путь", "Пороховой погреб", збірки оповідань "Человек-песня"; книжки оповідань і повістей "Созвездие", "Донецкие рассказы", "Сказание о первом взводе", "Человек снимает погоны", "Контрольная полоса", "Сильная блуза", "Повести дальних дорог", "Заостренные карандаши", романи "Правда на земле сына", "Пласты", "Ключи от дворца"; повість "Матвей с "Капитальной", Сочинения в 2-х т. (посмертно), Произведения в 2-х т., "Вечерние огни".

Член СП СРСР з 1935 р. Проживав у Києві на вулиці М. Коцюбинського, 2, де встановлено меморіальну дошку. Меморіальну дошку встановлено також на будинку редакції газети "Кочегарка" в Горлівці. Його іменем названо вулицю в Горлівці.

Помер 14 березня 1973 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 28).

Роман Мусійович Чумак народився 10 вересня 1918 р. в с. Ксаверівці Васильківського р-ну Київської обл. Учасник Другої світової війни. Закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1950) та аспірантуру (1953). Працював відповідальним секретарем журналу "Українська мова і література в школі"; завідував редакцією сучасної української літератури, головним редактором та директором видавництва "Дніпро". 1969-1976 рр. - редактором газети "Друг читача".

Автор поетичних збірок, казок для дітей. Серед книжок: "Люблю, як співають", "Троянди на снігу", "Пісня незрадливого лісу", "Бране Поле", "Великий Луг", "Три шляхи". Вірші Р. Чумака перекладено на російську, молдовську, болгарську та чеську мови.

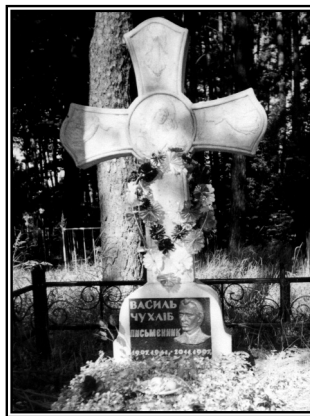
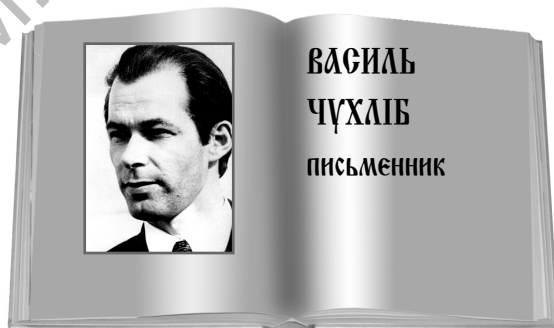
Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вульв. Лесі Українки, 19.

Помер 25 жовтня 2001 р. Похований на Південному кладовищі Києва (ділянка 15-13-15).

Василь Васильович Чухліб народився 19 липня 1931 р. у с. Лебедівці, Козелецького району Чернігівської області. Після закінчення середньої школи в м.Острі працював кореспондентом райгазети. 1966р. закінчив філологічний факультет Київського державного педагогічного інституту ім. М.Горького (нині - Національний педагогічний університет ім. М.Драгоманова). Працював учителем, журналістом; був заступником головного редактора, головним редактором державного видавництва "Український письменник".

Серед творів: "Червоні краплини вишень", "Іду до Десни", "Батькова земля"; книжок оповідань для дітей "Хто встає раніше", "Безкозирка", "Тарасикова знахідка", "Чи далеко до осені", "Пісня тонької очеретини", "Плоди ліщинових горіхів", "Жарини на снігу", "Лелеки над татовим полем"; збірок оповідань та казок "Олівець на тому березі", "Гопіларник з джемного оркестру", "Куди летить рибалочка"; збірки казок "Колеско-ва для ведмедів", "Павучок із бабиного літа" (посмертно). Його творчість відзначена державними літературними преміями імені Наталі Забіли (1992) та імені Лесі Українки (1996). Член СП СРСР з 1977 р. Проживав у Києві на вулиці Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер В.Чухліб 20 листопада 1997 року в Києві. Похований у с.Соколівці на Чернігівщині. Автор пам'ятника - скульптор М.Горловий.

Євген Степанович Шабліовський народився 27 квітня 1906 р. в с. Каміні-Каширському на Волині. Закінчив Київський інститут народної освіти (1931) та медичний інститут (1930). В 1933-1935 рр. - директор Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка.

Серед творів: "Т. Г. Шевченко та його історичне значення", "Т. Г. Шевченко, його життя та творчість", "Народ і слово Шевченка", "Інтернаціональне і національне в художній творчості", "Гуманізм Шевченка і наша сучасність", "Шляхами єднання. Українська література в її історичному розвитку", "М.О. Некрасов і українська література", "Життя, література, письменник", "На передових рубежах сучасності", "Поетичний світ Тараса Шевченка", "Естетика Чернишевського і наша сучасність", "Чернишевський і Україна. Лауреат Державної премії ім. Т. Г. Шевченка (1979) за книжку "Чернишевський і Україна".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Свердлова, тепер Прорізна, 10.

Помер 10 січня 1983 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

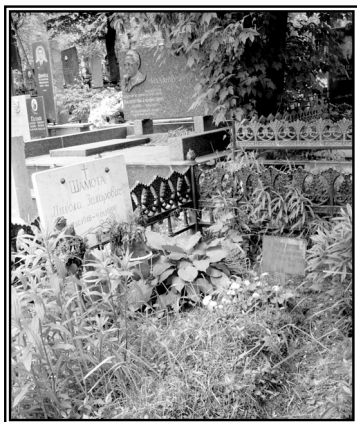
Павло Якович Шадур народився 10 жовтня 1913 р. в Донецьку. Навчався в Літературному інституті ім. О. М. Горького, закінчив Вищі літературні курси (1957). Працював у пресі. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами та медалями. Писав російською мовою.

Автор збірок: "Басни" (1949), "Басни" (1951), "Басні" (1952), "Басни" (1955), "Лірика й сатира" (1959), "Слушай, серце" (1964), "Зимний диван" (1971), "Ищи в себе" (1973), "Лица людей" (1978), "О главном" (1983).

Член СП СРСР з 1952 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 6.

Помер 14 лютого 1999 р.

Микола Захарович Шамота народився 17 грудня 1916 р. у Полтаві. Закінчив Ніжинський педінститут (1939), працював головним редактором "Літературної газети". 1961-78 рр.- директор Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка АН України, академік АН України (1967).

Автор книжок: "Про художність", "Випадки з практики", "Талант і народ", "Література і життя народу". Лауреат Державної премії ім. Т.Г. Шевченка (1978) за книжку "Гітлеризм і соціалістичний реалізм"; лауреат Республіканської премії в галузі літературно-художньої критики (1974).

Член СП СРСР з 1948 р. Проживав у Києві на вулиці Володимирській, 51/53.

Помер 4 січня 1984 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 52).

Агапій Пилипович Шамрай народився 2 жовтня 1896 р. в с. Миропілі Краснопілського району Сумської обл. Закінчив Харківський державний університет (1921). 1920-30 рр. вкладав українську літературу в Харківському Інституті народної освіти. З 1944 р. працював у Київському державному університеті.

Окремими виданнями вийшли книжки: "Українська література", "Харківські поети 20-30 рр. XIX ст.", "Перший твір нової української літератури - "Єнеїда" І. Котляревського", "Наталка Пташка" І. Котляревського", "Є.-Т.-А. Гофман".

Член СП СРСР.

Помер 7 квітня 1952 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 13).

**КІРА
ШАХОВА**
критик,
літературознавець

Кіра Олександрівна Шахова народилася 28 вересня 1926 р. в Харкові. Закінчила філологічний факультет Київського університету (1949). Доктор філологічних наук. Професор кафедри зарубіжної літератури Київського державного університету. Серед творів: "Шандор Петефі. Життя і творчість", "Двадцять нарисів про угорську літературу"; багатьох статей в періодиці.

Член СП СРСР з 1981 р. Прожила у Києві в Михайлівському пр., 9.

Померла 30 грудня 2003 р. Похована на Байковому кладовищі Києва.

Семен Михайлович Шаховський народився 20 травня 1909 р. на хуторі Синяківщині (тепер с. Білоусівка) Чорнухінського р-ну Полтавської обл. Закінчив Харківський педінститут (1932). Працював в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка ДН УРСР, у Харківському та Львівському університетах, в Українському поліграфічному інституті. Доктор філологічних наук.

Серед творів: "Про Шевченка", "Михайло Коцюбинський", "Павло Тичина", "Творчість Василя Стефаника", "Майстерність Івана Франка", "Світла слава Шевченка", "10 романів та їх автори", "Павло Тичина. Життєпис поета і громадянина", "Юрій Смолич", "Леся Українка", "Романи Павла Загребельного", "Критика і літературний процес".

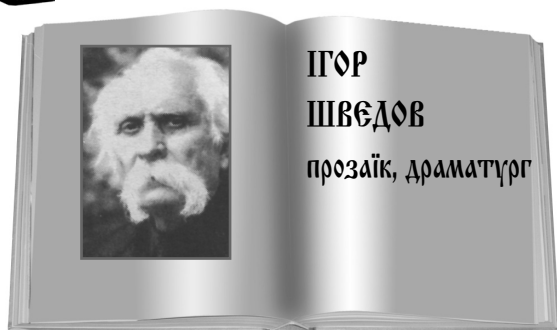
Член СП СРСР з 1939 р. Проживав у Києві на Русанівській набережній, 12.

Помер 15 червня 1984 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 41-8-11).

**СЕМЕН
ШАХОВСЬКИЙ**
літературознавець,
критик

Ігор Олександрович Шведов народився 5 листопада 1924 р. в м. Климові Брянської обл. Учасник Другої світової війни. Закінчив відділення журналістики Центральної комсомольської школи при ЦК ВЛКСМ (1948). Працював у редакціях газет, був членом репертуарно-редакційної колегії по драматургії Міністерства культури УРСР. Заслужений діяч мистецтв УРСР.

Автор книжки "Актеры", мистецтвознавчої книжки "Алексей Васильев", драматургічних творів "Время действия-60-е годы"; збірки публіцистики "Искусство убеждать"; п'єс "Скорпион", "Ром варо"; драматургічних балад "Ніхто про нього ще не знав", "Третій Новий рік", "Остаюсь самим собой". Лауреат Всесоюзного конкурсу майстрів мистецтв (1970).

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на проспекті Перемоги, 20.

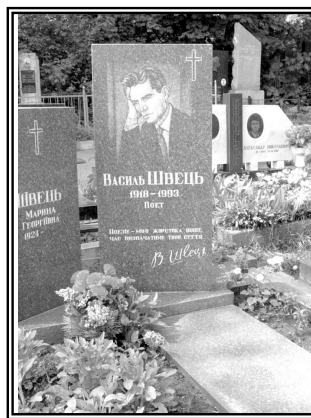
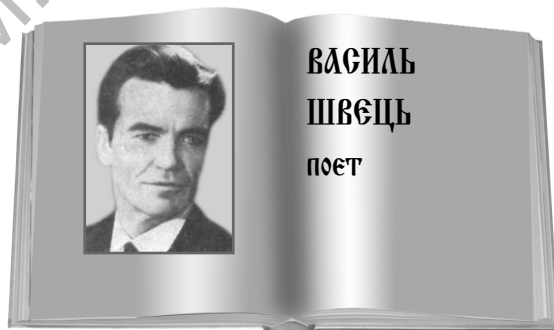
Помер 3 лютого 2001 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49а-7-5 (зліва)).

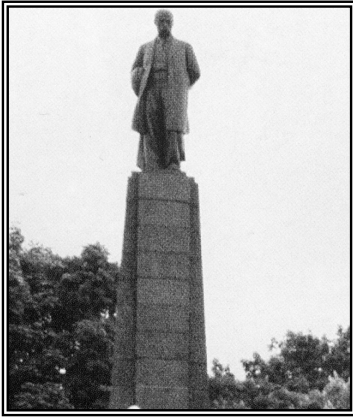
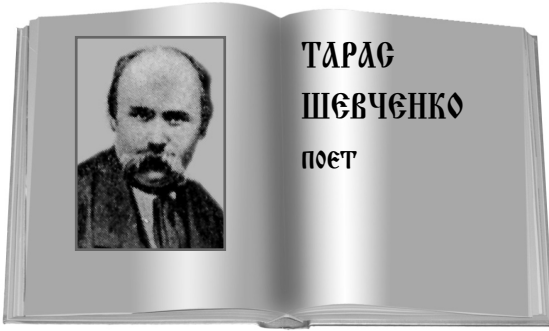
Василь Степанович Швець народився 7 січня 1918 р. в с. Іванкові Бориспільського р-ну Київської обл. Закінчив Київський пединститут (1941). Учасник Другої світової війни.

Серед книжок: "Добрий ранок, Україно!", "Повінь", "Гірські потоки", "Гречка", "Неспокійне літо", "Прилітайте, гупі", "Оксамитівка", "Гостинці", "Мє кєнь", "Живє наместо", "Віднайдеши зошит", "Гостинці", Творів у 2-х т., "Сподівання". Лауреат премії ім. В. Гоголя (1982), премії ім. П. Тичини "Чуття єдиної родини" (1988).

Член СП СРСР з 1944 р. Проживав у Києві на вул. М.Коцюбинського, 2, де встановлено меморіальну дошку.

Помер 21 лютого 1993 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 49А).

Тарас Григорович Шевченко народився 9 березня (25 лютого) 1814 р. в с. Моринцях Черкаської області.

Твори, написані в період 1843-45 рр., Шевченко нотував у альбом "Три літа". Цю книжечку забрали жандарми під час арешту поета 1847 р. у Києві. У травні 1859 р. Шевченко виїхав на Україну. Поліція знову його заарештувала. Після допиту в Києві поетові велено виїхати до Петербурга. Серед творів: "Кобзар", поеми "Гайдамаки", "Гамалія", "Неофіти"; повісті: "Наймичка", "Варнак", "Музыкант"; вірші: "Садовий чезвий коло хати", "Мені однаково", "Заповіт".

Проживав у Києві: на вул. Вишгородській, 5, Гоголівській, 9, в провулку Козиноболотному, 8-а (нині - Шевченка). В Києві його ім'ям названо вулицю, бульвар, площу, провулок, встановлено пам'ятник.

Помер Т. Шевченко 10 березня (26 лютого) 1861 р. в Петербурзі. Був похований на Смоленському кладовищі, але в травні тілн перевезено через Київ на Україну і поховано на Чернечій (нині-Тарасовій) горі біля Канева.

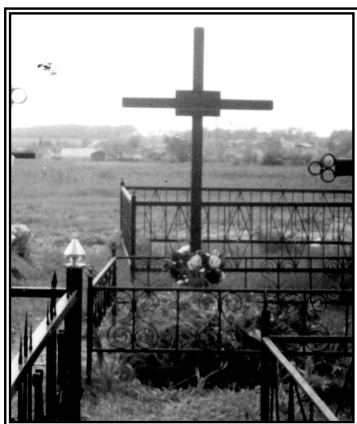
Валентин Прокопович Шевченко народився 30 березня 1922 р. у Дніпропетровську. Закінчив Вищу партійну школу при ЦК Компартії України (1954). Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом Слави 3-го ступеня і медалями. Працював першим секретарем Вінницького обкому комсомолу, був на дипломатичній роботі.

Автор п'єс: "Недоспівана пісня", "Доля розвідника", "Таємничий знак", "Зустрічі опівночі", "Хлопці з Черногорки".

Член СП СРСР з 1973 р. Проживав у Києві на вулиці Донецькій, 5.

Помер 12 вересня 1976 р. Похований на Лук'янівському військовому кладовищі (ділянка 11-6-15).

Василь Андрійович Шевчук народився 30 квітня 1932 р. в с. Барашах Ємільчинського р-ну Житомирської обл. Закінчив Київський державний університет (1955). Працював у редакції журналу "Піонерія", на кіностудії ім. О.П. Довженка, в редакціях газети "Літературна Україна" та видавництві "Дніпро". Автор збірок: "У труді зростаємо", "Гілка яблуні", "Довгоногі косарі", "На зеленому роздоллі"; нарисів "Синочок сонця"; ліричної збірки "Ходімо весну зустрічати!"; віршованого переспіву "Слово про Ігорів похід"; повістей "Горовиної ночі", "Вітрила", "Точклять лебеді над Славутичем", "Під вічним небом", романів "Предтеча", "Повратими, або Пригоди двох запорожців на сходулі, в морі та під водою", "Велесич", "Злам", діалогів про Т. Шевченка - "Син волі", "Терновий світ", "Фенікс", романтичних "Прощання з самим собою", збірка драматичних поем "Русь переможіна". Писав музику на власні поезії. 2007 року родина видала збірку "Сто пісень". Лауреат премії ім. Андрія Головка за діалогію про Т. Шевченка (1986 р).

Член СП СРСР з 1955 р. Проживав у Києві на вул. Леніна (тепер Б.Хмельницького, 10, Анхачова 8-Б, Гавказькій, 11.

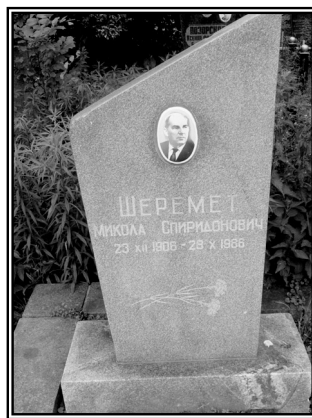
Помер В. Шевчук 13 травня 1999 р. Похований на кладовищі села Ясногородки, Макарівського району, Київської області.

Микола Спиридонович Шеремет народився 23 грудня 1906р. в м. Могилеві (Білорусь). Закінчив Київський Інститут народної освіти (1929). Працював у пресі. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом Червоного Прапора, медалями.

Серед творів: "Зима, весна, літо, осінь", "Лірика і війна", "У наших друзів", "Дорога у життя", "Індійський зошит", "Дороги дальні", "У день новий вдихаюся", "Лілія Карастоянова", "Мій світ", "Мій найдорожчий самоцвіт", "Вибірче".

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці М.Коцюбинського, 2.

Помер 31 жовтня 1986 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 33).

Анатолій Іванович Шиян народився 5 квітня 1906 р. в українській слободі Борисівці на Білгородщині. Закінчив Київський лісотехнічний інститут (1929). Учасник Другої світової війни.

Серед книжок: "На крижині", "Розплата", "Землею рідною", "Не здаюсь!", "Мар'яна", "Травневої ночі", "Лелеки", "На заповітній землі", "Магістраль", "Гроза", "Тишко", "Івасик-Телесик", "Котигорошко", "Ялинка", "Іван-мужицький син", "Летючий корабель" (і редакційно-кінематографічної кіноповісті). За романом "Гроза" була назвою "Котигорошко" на Київській кіностудії ім. О. П. Довженка створено кольорові художні фільми "Гроза над полями" і "Летючий корабель". За роман "Хуртовина" удостоєний премії ім. А. Головка (1980).

Член СП СРСР з 1936 р. Проживав у Києві на бульварі Личакова, 8-Б.

Помер 6 травня 1989 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52-А). Автор пам'ятника П.Ф.Мовчун.

Ірина Ісаївна Шкаровська народилася 10 червня 1916 в Білій Церкві на Київщині в сім'ї письменника. Закінчила Київський державний університет (1940). Працювала у пресі і видавництві "Веселка". Писала російською та українською мовами.

Авторка книжок: "Сім'я Деревських", "Там, де стояв княжий терем", "Оксана Іваненко"; повістей: "Нікогда не угаснет", "Діти нескореної околиці", збірок оповідань "Горнист первой базы", "Девочка, вятая посписку", "Фонарик", "Бандьєра росса".

Член СП СРСР з 1956 р. Проживала в Києві на вулиці М. Коцюбинського, 2.

Померла 17 листопада 1986 р.

Ісай Ісакович Шкаровський народився 26 вересня 1891 р. в Білій Церкві на Київщині. Закінчив гімназію. Працював у київській пресі. Друкував статті з питань літератури і мистецтва.

Писав єврейською мовою. Автор книжок оповідань і нарисів: "Перше травня", "Колгосп", "В ногу з життям", "Завод на березі"; повістей та романів: "Момент", "Світанок", "Мелан", трилогії "Одеса" (1938-1942).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Челюскінців, 15.

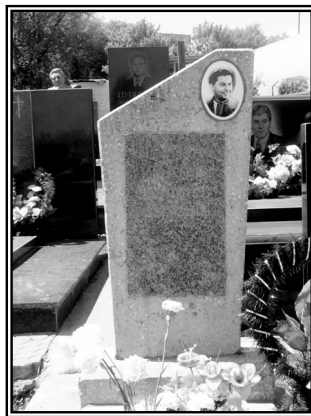
Помер 23 травня 1945 р. Похований на Байковому кладовищі (інтернаціональна ділянка).

Дмитро Якович Шлапак народився 5 травня 1923 р. в с. Ясиноваті Боровського району на Харківщині, виховувався в дитячому будинку. Навчався в Українському Комуністичному інституті журналістики, закінчив аспірантуру при Київському державному університеті (1953). Учасник Другої світової війни. Працював заступником головного редактора газети "Молодь України", головним редактором газети "Вечірній Київ". Кандидат філологічних наук, професор.

Серед книжок: "Юрій Збанацький", "Олександр Довженко", "Високий політ", "Драматургія на поєху", "Драматургія і сучасність" та "З любов'ю до сучасника", "Обрії сучасної драми". Лауреат республіканської премії ім. Ф. Корнійчука (1987).

Член СП СРСР з 1954 р. Проживав у Києві на вул. Пирогова, 2.

Помер 24 листопада 1995 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 52А-9-12).

**МИХАЙЛО
ШМУШКЕВИЧ**
прозаїк, публіцист

Михайло Юрійович Шмұшкевич народився 11 листопада 1913 р. у м. Ржищеві на Київщині. Закінчив Київський університет. Працював директором дитячого будинку №11, журналістом у молодіжній пресі. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом та медалями.

Серед творів: "Маленькі патріоти", "Джерело радості", "Солице не угасаєт", "Иду на сближение", "Теплая осень", "Аўтодафе на Говорной", "Совєсть", "Два Гавроша", "Соборний гай", "Подвиг генерала", "Я вас ждў у літзаписі М.Шмұшкевича вийшли книги спогадів Т. Шашла, С. Шұтова, Р. Гордичьської, З. Єлюсаренка, О. Диптан.

Член СП СРСР з 1965 р. Проживав у Києві на вул. Бурмістєнка, 7/11.

Помер 15 лютого 2003 р.

Ярослав Гнатович Шпорта народився 15 вересня 1922 р. в с. Гальниці Хмельницького р-ну Вінницької обл. Навчався у Вінницькому педагогічному (1940) та в Лшхавадському університеті (1947). Працював журналістом у молодіжній пресі. Учасник Другої світової війни.

Автор збірок: "Світлий день", "Іранський зошит", "Твої літа", "Лірика", "Мужність", "Запорожці", "Ти в моєму серці", "Дубове листя", "Вибране", "Лірика", "Ліричний вінок", "Незакінчений зошит" (1972, посмертно), "Поезії" (1972, посмертно).

Член СП СРСР з 1946 р. Проживав у Києві на бульварі Лихачова, 8-Б.

Помер 13 листопада 1956 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (ділянка 43).

**ЯРОСЛАВ
ШПОРТА**
поет

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**БОРИС
ШТЕРН**
прозаїк

Борис Гедадьевич Штерн народився 14 лютого 1947 р. в Києві. Закінчив філологічний факультет Одеського університету ім. Мечникова.

Писав російською мовою. Автор книг: "Чья планета?", "Рыба любви", "Сказки Змея Горыныча", "Записки динозавра".

Член СП СРСР з 1989 р. Проживав у Києві на проспекті Ворошилова, тепер Лісового.

Помер 6 листопада 1998 р.

Микита Мишейович Шумило народився 22 червня 1903 р. в с. Михайлівці Кам'янського р-ну Черкаської обл. Навчався в Харківському інституті соціального виховання, закінчив Черкаський педтехнікум та Інститут кінематографії у Москві (1938).

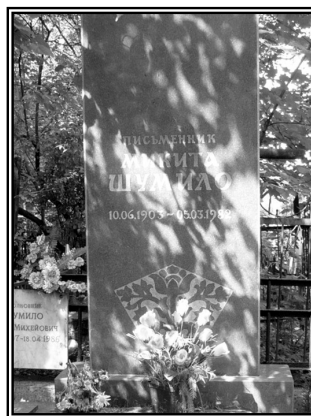
Автор книжок: "Вада", "Урожай", "Голубий зеніт", "Академік Власюк", "Майстер високих врожайів Терезія Габора"; збірки оповідань для дітей: "Де ти, моя дечко?", літературно-критичного нарису "Одесь Гончар"; сценарію художнього фільму "Прокурор республіки"; перекладів творів М. Прішвіна, Ч. Айтматова, В. Бикова, Л. Нікшвіна, О. Рекемчука, С.Сартакова, М. Амосова; повістей: "Княгиня" і "Музикант" Т. Шевченка, історичних романів М. Старицького "Останні орли" і "Кармелюк".

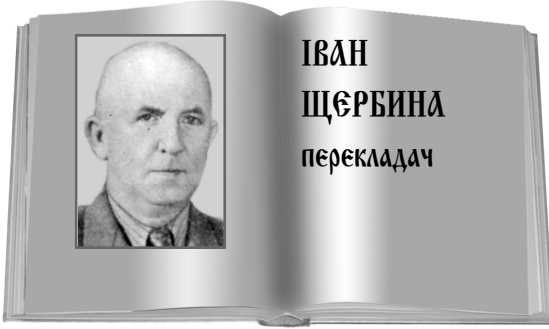
Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вулиці Леніна, нині Б.Хмельницького, 68.

Помер 8 березня 1982 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі (ділянка 33).

**МИКИТА
ШУМИЛО**
прозаїк,
перекладач,
сценарист

Іван Савич Щербина народився 2 серпня 1891р. в с. Лихівці на Дніпропетровщині. Закінчив учительську семінарію та аспірантуру при літературному відділі Інституту червоної професури в Харкові (1934). Вчителював, працював у видавництвах, в системі Укркиноготоргу.

Перекладав твори В. Короленка, А. Чехова, М. Горького, Ч. Айтматова, В. Ліпатова, С.Бабаєвського, В. Кожевникова .

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вулиці Єреванській, 23.

Помер 21 грудня 1979 р. Похований на Миському (Берківці) кладовищі (ділянка 125-1-11).

Василь Матвійович Щоголів народився 18 травня 1904 р. в м. Краснограді на Харківщині. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденом та медалями. Закінчив Київський інститут театрального мистецтва (1953). Працював у театрах.

Серед творів: "Белзька", "Одноактні п'єси", "Одноактні комедії", "Осінні квіти", "За брамою", "Весняні мелодії".

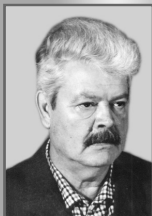
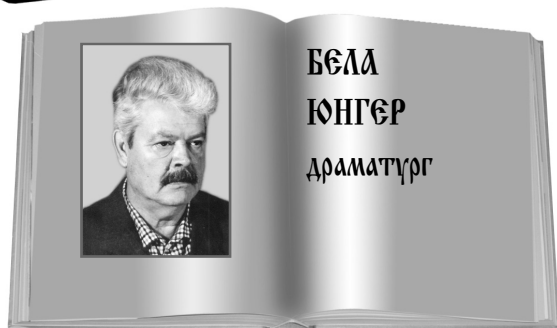
Член СП СРСР з 1973 р. Проживав у Києві на вулиці Шмигурській, 47-В.

Помер 18 квітня 1987 р. Похований на Байковому кладовищі Києва (колумбарій).

СТОЛИЧНИЙ НЕКРОПОЛЬ ПИСЬМЕННИКІВ

**БЕЛА
ЮНГЕР**
Драматург

Бела Германович Юнгер народився 24 серпня 1920 р. в м. Сігеті (Румунія). З 1940 р. жив в Києві, прийняв радянське громадянство. Учасник Другої світової війни. Закінчив Літературний інститут ім. О. М. Горького (1957). Працював у Державному комітеті з кінематографії при Раді Міністрів УРСР.

Писав російською мовою. Автор п'єс: "Тенгери Геца", "Белая роза", "Золотой орех", "Плещаны горят", "Сергей Кочубей", "Иванко Матюкідрий", "Тарас - сокол ясный", "Лариса Гердиенко"; збірки казок для дітей: "Дубовы листья"; п'єси-казки "Солнечный цветок"; збірки п'єс "Біла троянда". За його сценарієм знімали фільм "Їх знали тільки в обличчя".

Член СП СРСР з 1958 р. Проживав у Києві на вул. Братів Лаврських, 26.

Помер 27 жовтня 1992 р. Похований на Лісовому (Берківці) кладовищі Києва (ділянка 38-13).

Василь Луквич Юхимович народився 12 липня 1924 р. в с. Сингалях Коростенського р-ну Житомирської обл. 1956 р. закінчив Вінницький педінститут. З 1960 р. - в журналі "Україна" очолював відділ літератури і мистецтва, з 1976р. - заступник головного редактора, в газета "Освіта". Заслужений працівник культури України.

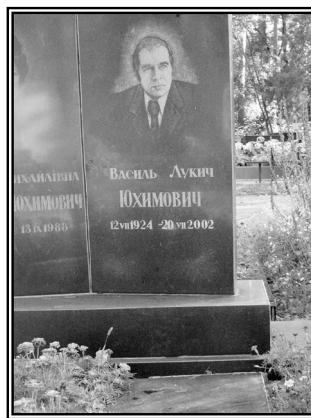
Автор збірок: "Матері", "Не пройду стороннім", "Вибране", "Ровесники гроз"; книжок гумористичних віршів: "Який Яків - така й дяка", "Весілля з квіт. щією", "Євангеліє від Лукича", "Вино, як жа -птиці", "Імена не дивина"; книжок щедрик "Щедрий вечір" та весільних пісень "Н. Поділі - весілля"; збірок пісень: "Нагадаю піснюю", "Серпанкова земля"; хор-опери "Ятранські ігри". Автор слів пісні "А льон цвіте синьосиньо". Твори виходили в перекладі на російську мову.

Член СП СРСР з 1956 р. Проживав у Києві на вул. Артема, тепер Січових стрільців, 59-А.

Помер 20 липня 2002 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 19-2-56).

**ВАСИЛЬ
ЮХИМОВИЧ**
поет

**СТЕФАН
ЯВОРСЬКИЙ**
письменник,
поет

Стефан (Семен) Яворський народився 1658 року в шляхетській українській родині. Освітту здобував спершу в Яворі, а з 1673 р. - у Києво-Могилянській академії. Знання з філософії й теології удосконалював у католицьких освітніх закладах Львова, Любліна, Познані та Вільно. Повернувшись до Києво-Могилянської академії, викладав курси з поезики, риторики, філософії. Творчість Стефана Яворського є значним внеском у духовний поступ не лише України. Залишив по собі чималий доробок у сфері теології, зокрема ґрунтовну працю "Камінь віри", яка позначена антипротестантською спрямованістю. І такі твори, як "Конкордація Святого Письма", "Про церкву", "Про Святі Трійці"

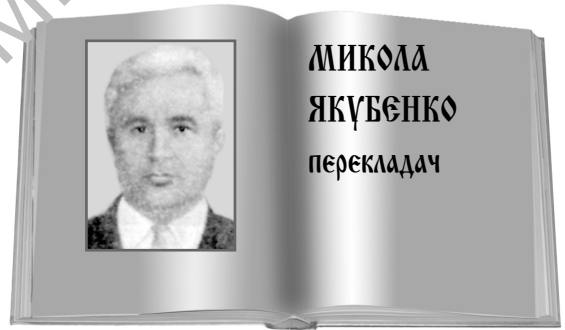
Помер 27 листопада 1722 р.

Микола Павлович Якубенко народився 28 травня 1921 р. в с. Халаїдовому Монастирищенського р-ну Черкаської обл. Учасник Другої світової війни. Нагороджений орденами Вітчизняної війни 1-го ст., Червоної Зірки (двома), "Знак Пошани" та медалями. Закінчив Київський педінститут (1947). Працював директором видавництва "Молодь" та "Веселка" у видавництві "Радянський письменник".

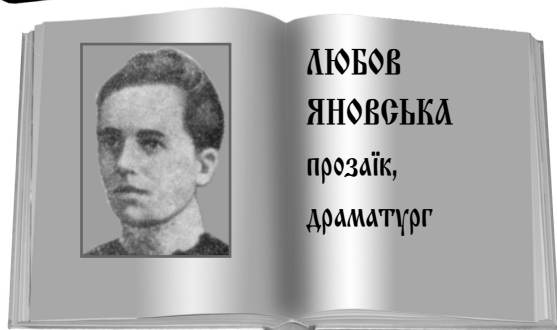
Переклав твори Р. Кіма, М. Прилежаєвої, П. Вершигора, О. Чаковського, Г. Кублицького, М. Анчолова, М. Анчишкіна, А. Коптяєвої.

Член СП СРСР з 1970 р. Проживав у Києві на вул. Якіра, 17 -А.

Помер 1 серпня 1998 р.

**МИКОЛА
ЯКУБЕНКО**
перекладач

**ЛЮБОВ
ЯНОВСЬКА**
прозаїк,
драматург

Любов Олександрівна Яновська (псевдоніми Єкюртжа, Омелько Реп'ях) народилася 30 липня 1861 р. в с. Миколаївці Борзнянського р-ну на Чернігівщині. Закінчила Полтавський інститут шляхетних дівчат (1881). Працювала вчителькою в Лубенському повіті на Полтавщині, організувала тут недільну школу. Після 1905 р. (з перервами) жила в Києві, проводила культурницьку роботу, була членом літературної організації "Плуг", членом "Просвіти".

Писала російською та українською мовами. Авторка оповідань "Злодійка Оксана", "Смерть Макарихи"; повісті "Городянка"; п'єс "Без віри", "В підвалі", "Людське щастя", "Лісова квітка", "Жертви", "На сіножаті", "Повернуся із Сибіру", "Як вони допомагали"; Твори у 2-х т.

Померла 1933 р. Похована на Байковому кладовищі в Києві (могила не збереглася).

Юрій Іванович Яновський народився 27 серпня 1902 р. на хуторі Маєровому, тепер с. Нецаївка Компаніївського р-ну Кіровоградської обл. 1922-23 рр. вчився на електротехнічному факультеті Київського політехнічного інституту. 1941-46 рр. був відповідальним редактором журналу "Українська література" ("Вітчизна"), який видавали в Уфі, Москві, Києві. Як кореспондент центральних і республіканських газет, їздив на фронт під Харків та Київ, був на Нюрнберзькому процесі.

Серед творів: "Майстер корабля", "Чотири шаблі", "Вершники", "Жива вода", "Мир"; п'єси "Дума про Британку", "Потомки", "Син династії"; "Драматичні твори"; Збірка творів у 4-х т., "Вибране", Твори в 2-х т., Твори в 5-ти т., Твори в 5-ти т. За книжку "Київські оповідання" удостоєний Державної премії СРСР (1949).

Член СП СРСР з 1934 р. Проживав у Києві на вул. Леніна, тепер Б.Хмельницького, 68, де встановлено меморіальну дошку. Вулиця в Києві названа його ім'ям. В с. Нецаївці існує меморіальний музей та встановлено пам'ятник.

Помер Ю. Яновський 25 лютого 1954 р., похований в Києві на Байковому кладовищі (ділянка 2, центральна алея). Авторні пам'ятника - скульптор І.В.Макогон та архітектор П.Ф.Костирко.

**ЮРІЙ
ЯНОВСЬКИЙ**
прозаїк

Андрій Григорович Ярмұльський народився 29 серпня 1934 р. в с. Чаушовому-2 Первомайського р-ну Миколаївської обл. Закінчив Одеський державний університет (1957). Працював у пресі, в Одеському книжковому видавництві, редактором видавництва "Промінь", Політвидавч України, спецкором газети "Літературна Україна".

Автор збірок: "Щедре джерело", "Земні дороги", "Освідчення", "Октави грому", "Обличчя до весни", "Довір'я", "Поєма душі".

Член СП СРСР з 1963 р. Проживав у Києві на бульварі Дружби народів, 3.

Помер 10 лютого 1991 р. Похований на Лісовому кладовищі Києва (ділянка 108-16-36).

Микола Прокопович Яровий народився 28 жовтня 1914 р. в Одесі. Навчався в Київському кінотехнікумі, закінчив філологічний факультет Київського державного університету (1955). Працював на Київській кіностудії художніх фільмів, консультантом кабінету молодого секретаря Спілки письменників України.

Автор книжок гумору та сатири: "Одверто кажучи", "Бриючим пальто", "Дороге опудало", "Полиновий бюджет", "І кохання, і вето", "Гіпервола - все може", "Фінальний свисток", "Грації та репутації", "В'єтнамський старт", "Немов у калейдоскопі", "Гумор і сатира"; прозового твору "Повість про товариша Євріку".

Член СП СРСР з 1962 р. Проживав у Києві на вул. Чкалова, тепер О.Гончара, 52.

Помер 1 квітня 2001 р.

Микола Михайлович Ятко (Ятченко) народився 11 листопада 1903 р. в м. Чернігові. Закінчив інститут кінематографії в Одесі. Працював сценаристом Одеської і Київської кіностудій.

Окремими виданнями вийшли: драма "Джерело життя", повість "Окрилені", збірки нарисів "Хлібодар", "Кроками семирічки", "Скорені бланкавиці", "Є в Києві Нивки"; збірки оповідань і повістей "Ми разом в дорозі", "По той бік життя", "Люди й хліб", "Голубий шлях".

Член СП СРСР з 1941 р. Проживав у Києві на бульварі Лихачова, 8-Б.

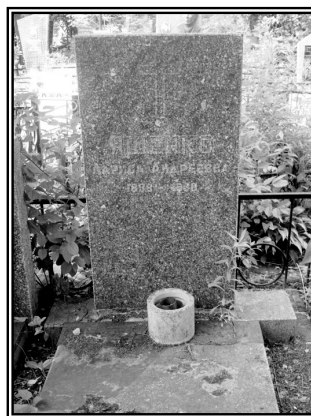
Помер М. Ятко 12 березня 1968 р. Похований у Києві на Звіринецькому кладовищі (ділянка 5-1-24).

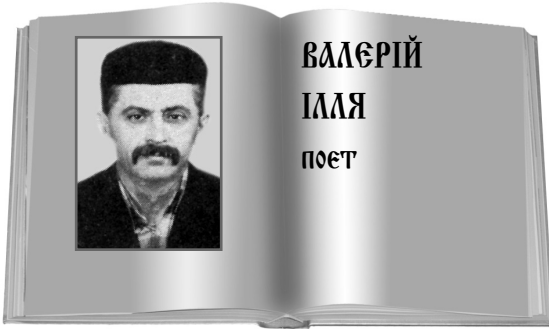
Лариса Андріївна Ященко народилася 26 березня 1888 р. в м. Броварах на Київщині. Закінчила Вищі педагогічні курси (1916), вчителювала,

Перекладала твори О. Герцена, А. Горького, Н. Крупської, Г. Успенського, Ф.Гладкова, Ф. Панфьорова, А. Гюндера, Г. Маркова, К. Паустовського.

Член СП СРСР з 1956 р. Проживала в Києві на вулиці Червоноармійській, тепер Великій Васильківській, 5.

Померла 29 червня 1980 р. Похована на Миському (Берківці) кладовищі (ділянка 61-37-44).

**ВАЛЕРІЙ
ІЛЛЯ**
ПОЕТ

Валерій Павлович Ілля народився 23 червня 1939 р. в м. Балаклаві Кримської області. Освіта вища. Працював редактором журналу "Основа".

Автор збірок: "За туманами ковалі", "Сварга".

Лауреат премії імені В. Симоненка.

Член СП СРСР з 1990 р. Проживав у Києві на вулиці Тампере 17/2.

Помер 27 липня 2005 р.

Віктор Максимович Кордун народився 20 серпня 1946 р. в с. Васиковичах Коростенського району Житомирської області. В 1964 р. вступив до Київського університету та був виключений з 3-го курсу, потрапивши до списку "позитивно неблагонадійних". Закінчив Київський інститут театрального мистецтва. Працював у видавництві "Мистецтво". Секретар управління Спілки театральних діячів України.

Серед творів: "Земля натхненна", "Пісеньки з маминого наперстка", "Славія", "Кішч вогню", "Сонцесвітний", "Трава над травою". Окремі вірші друкувалися в перекладах польською, естонською, латиською, казахською, німецькою, португальською та ін. мовами.

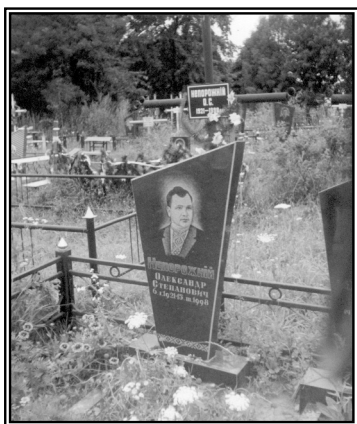
Лауреат премій: імені П. Тичини та Фонду Антоновичів (США).

Член СП СРСР з 1987 р. Проживав у Києві на вулиці Глібова, 16.

Помер 3 вересня 2005 року. Похований на кладовищі Вишневого на Київщині.

**ВІКТОР
КОРДУН**
ПОЕТ

Надія Олександрівна Непорожня народилася 9 вересня 1949 р. в м. Яготині на Київщині. Закінчила Київський університет. Кандидат філологічних наук. Нагороджена Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Литви.

Працювала як перекладач з литовської та сербохорватської мов. В її перекладах надруковано твори литовських письменників Р. Бұдріса, В. Бұвніса, В. Миколайтіса-Путініса, В. Жілінскайте, А. Лаурінчукаса; сербохорватських - Д. Сүшича, М. Алечковича, Б. Чопича, Д. Облака та ін. Авторка багатьох наукових робіт, досліджень, історичних статей, літературних і поетичних творів. Заснувала Литовсько-український фонд ім. Тараса Шевченка. Перевидала перший польськомовний "Кобзар" Т. Шевченка. Була головою Асоціації українців Литви.

Член СП СРСР з 1989 р. Проживала у Києві на вулиці Райсучжій, 11-А.

Померла 26 листопада 2004 р. Похована на міському кладовищі м. Яготина на Київщині, поряд з батьком, письменником Непорожнім Олександром Степановичем.

Орач (Комар) Олег Юхимович народився 6 лютого 1940 р. у с. Благовіщенці Куйбишевського району на Запоріжжі. Закінчив історико-філологічний факультет Донецького педінституту.

Автор поетичних збірок: "Подорожник", "Земля на видноколі", "Перелітця", "Зимні жаворонки", "Долоні", "Написи на снігу", "Поезії", "Свято спілоє листя", "Поезії"; книжки оповідань "За висим перевалом"; книжок для дітей: "Журвалюка пісня", "Березневі світанки", "Хто де живе", "Дружна сімейка", "Довге літо". Деякі твори перекладалися російською мовою. У його перекладах вийшли книжки В. Шұльжика "Морська зірка", Джан-сі Кімонко "Там, де біжить Сүкпаай", "Якүтські народні казки", "Алтайські народні казки". Лауреат премії імені Лесі Українки.

Член СП СРСР з 1967 р. Проживав у Києві на вулиці Сакаганського, 59-Б.

Помер 12 серпня 2005 р.

**ОЛЬГА
ГРАДАУСКЕНЕ**
перекладач

Ольга Миколаївна Градаускенє (Коваленко) народилася 10 лютого 1920 року в с.Германівці Обухівського району Київської області. Закінчила Київський медичний інститут. Учасник Другої світової війни, мала нагороди. Жила у Вільності від 1947 року. Працювала лікарем-ординатором (1948-65), завідувачем відділу очних захворювань (1965-76) у лікарні.

З литовської переклала романи: А. Беяўскас - "Каўнаський роман" (1970), М. Салюкіс "Ѕходи в небо" (1973), В. Бўбніс "Спадщина Земля", "Під літнім небом", "Квітуча земля і сїяного жита", Ю. Балтўшис "Сказання про Казю" (1984), Й. Авїжюс "Дягімай" (1988), повісті: В. Даўгартас "Блакитні юнги" (1975), Г. Шальтяніс "Дуокишкіс" (1985); збірники "Литовські народні казки" (1972), "Литовський гумор" (1972) та ряд творів для дітей.

Член НСГТІВ з 1996 року. Проживала в Києві на вулиці Радужній.

Померла 15 січня 2004 року. Похована у Вільності.

Маргарита Юрївна Малиновська народилася 22 листопада 1941 р. в с. Уїмі Локачинського району Волинської обл. в селянській родині. Після закінчення середньої школи чотири роки працювала в районних газетах на Волині. Закінчила факультет журналістики Київського університету (1966). Працювала в редакції журналу "Вітчизна", заступником редактора "Літературної України", на кіностудії ім. О. П. Довженка, відповідальним секретарем комісії по драматургії в апараті СПУ.

Авторка книжок літературно-критичних нарисів та статей "Синтез важкої води" (1967), "Любов до життя" (1968), "Олесь Гончар" (1971), "Древо дружби (Леонід Лєонов і Україна)" (1979); романів "Гримучі озера" (1977), "Полісся" (1980).

Лауреат Всесоюзного літературного конкурсу ім. М. Островського (1979).

Член СП СРСР з 1965 р. Проживала у Києві на вулиці Суворова, 3.

Померла 22 жовтня 1983 р.

**МАРГАРИТА
МАЛИНОВСЬКА**
критик, прозаїк

Їх немає - вони
живуть

Ми завжди маємо пам'ятати свічку в руках Тараса Шевченка і його слова: "Я вам з того світу серцем усміхнуся", - він і нині з нами, промовляє як живий. Україна, на моє переконання, вижила й витримала лише завдяки Шевченковому "Кобзарю", слово її оберігало, як оте світло й тепло з Тарасових долонь.

За час, коли я готував цю книжку, свідомість моя стала іншою. Відвідуючи могили київських письменників, на творах яких я формувався і збагачувався духовно, як і мільйони українців, по-новому відкрив суть життя. Для мене ці люди - сини і дочки рідної землі, які стали стовпами поезії, прози, драматургії, гумору, підмурками свідомості нашої. Ми вже не можемо відректися ані від них, ані від їхніх творів, які стали частинкою нашої культури, нашої української долі. Вони духовні пророки!

Я щасливий, що з багатьма із столичних письменників зустрічався, тому нині приходжу до їхніх могил як на сповідь, і радий, що маю таку спадщину, міцну духовну опору, закладену цими творцями Слова. Вони залишилися для мене живими, молодими і талановитими. Здається, нещодавно ми рúčкувалися, я слухав їх виступи зі сцени з телеекрану, радіо...

Осиротіла, духовно збідніла наша література, втративши письменників - фронтників, які пером і зброєю захищали рідну землю від фашистських загарбників.

У переліку "Столичного некрополя письменників" - імена тих, хто зброєю працею, думкою і боротьбою зміцнював духовність нації, хто, як зірки Чумацького шляху, вказує нам дорогу у майбутнє. Але зірки згасли... Мабуть же, без цієї пүтївної зорі нам і доводиться навпомацки борсатися в пїтьмі державотворення. Їх немає - але вони живуть у наших серцях, і допоки ми їх пам'ятатимемо, їхня вічність безмежна.

Автор

Група українських письменників під час зустрічі з Максимом Горьким. 1928 рік.

Світочі українського письменства. 1930-і роки.

Терень Масенко і Володимир Сосюра серед шанувальників Донбасу. 1950 рік.

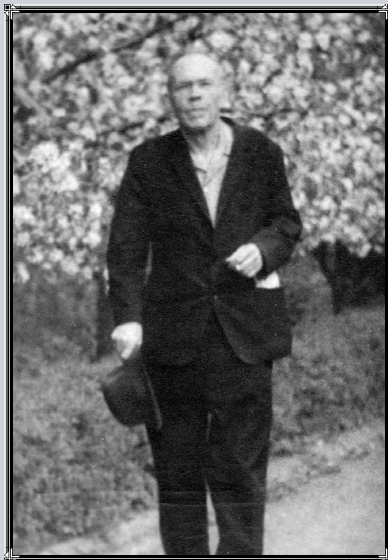
*Українські та білоруські "молодняківці". Серед них: Леонід Первомайський, Борис Коваленко, Іван Сенченко, Леонід Смілянський, Іван Момонт.
Київ, травень 1828 року.*

Члени Вільної Академії пролетарської літератури (ВАПЛІТЕ).

Справа - наліво: Олесь Гончар, Леонід Коваленко і
Григорій Кіпніс в Білій Церкві.
Фото Валентини Гончар. 1985 рік.

Терень Масенко: останнє фото.
Весна, 1970 рік.

Г.Косинка в групі з Б.Антоненком-Давидовичем, Марією Галтч,
Є.Плужником, В.Підмогильним.

Зліва - направо: М.Рильський, М.Зеров і П.Филипович. 1920-ті роки.

На відбудові Хрещатика і письменники - (зліва направо) Юрій Яновський, Максим Рильський, Павло Тичина. 1944 рік.

Максим Рильський (сидить в центрі) на відпочинку в колі товаришів в Будинку рибалки і мисливця імені О.Вишні. Село Кринки, серпень 1962 року.

На відбудові Хрещатика київські письменники: Максим Рильський, Павло Тичина, Петро Панч, Володимир Сосюра. 1945 рік.

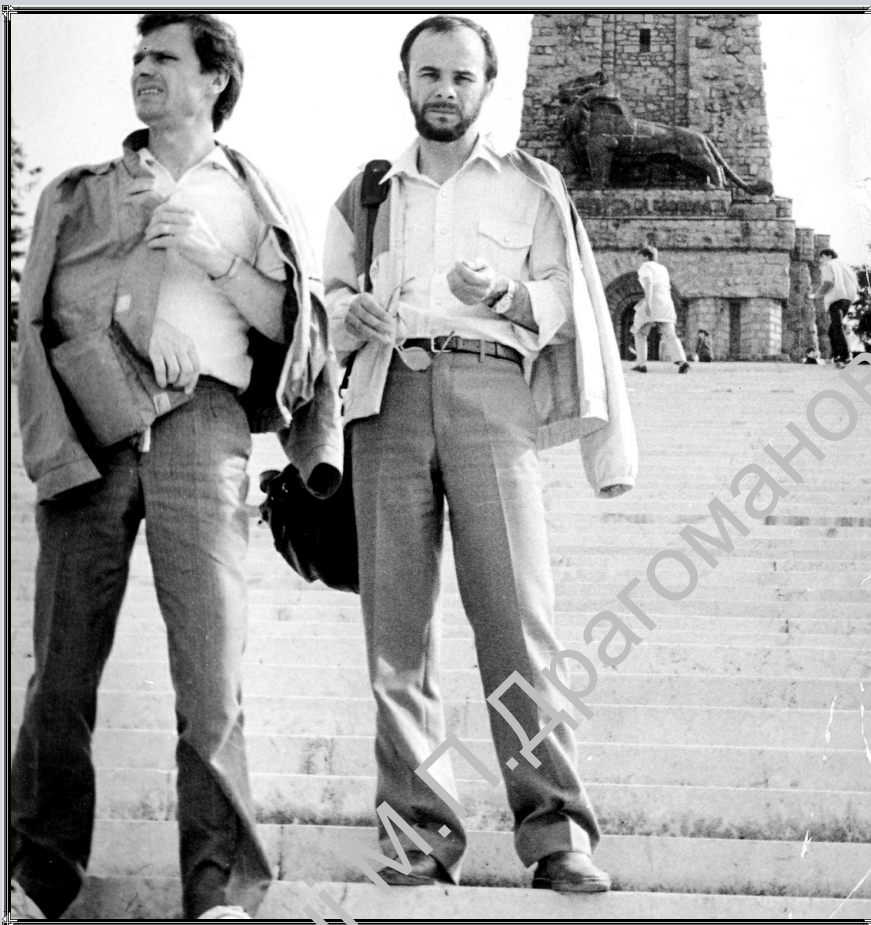
Учасники наради письменників-фронтовиків: А.Хорунжий, Л.Дмитерко, С.Жуков, С.Борзенко, Л.Вишеславський, О.Базилевський, А.Малишко, А.Шмигельський. Село Токи на Тернопільщині, травень 1944 року.

Остап Вишня з товаришами перед олювським. Кринки. 1956 рік.

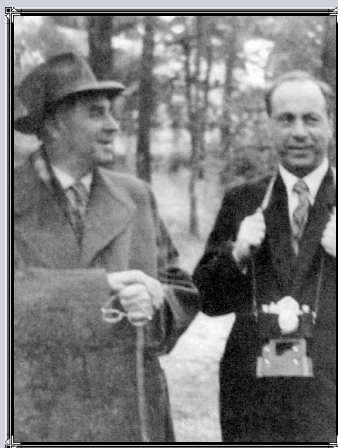
Дмитро Мусієнко за роботою.
Лютий 1970 року.

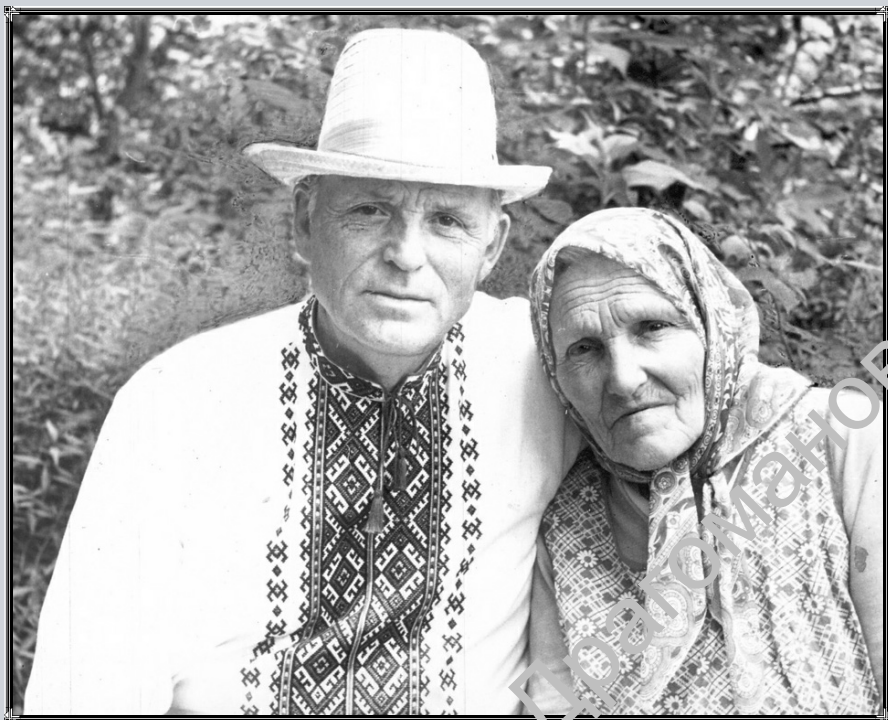
Геннадій Літневський і Василь Моруга (зліва направо) на Шипці (Болгарія). 14 травня 1969 рік. За півгодини до автокатастрофи...

Поетеса Валя Ткаченко.

Павло Тичина і Леонід Вишеславський. Ірпінь 1966 рік.

Письменник із Київщини Володимир Косовський з матір'ю.

Дитячий письменник Грицько Бойко серед своїх улюблених читачів.

Максим Рильський і Андрій
Малишко в Голосієві.

Зліва - направо: Василь Швець, Віра Єніна
і Микола Шеремет. 1960 рік.

Сергій Воскресенко і Василь Козаченко.
Ірпінь. 1950 рік.

Бульвари, вулиці, проспекти імені письменників

Бажана Миколи проспект
Ванди Василевської вул.
Бойченка Олександра вул.
Васильченка Степана вул.
Вишні Остапа вул.
Головка Андрія вул.
Гончара Олеся вул.
Качури Якова вул., пров.
Кониського Олександра вул.
Копиленка Олександра вул.
Котляревського вул.
Коцюбинського Михайла вул.
Кочерги Івана вул, пров.
Кримського Агатангела вул.
Кучера Василя вул.
Микитенка Івана вул.
Мирного Панаса вул., пров.
Неходи Івана вул.
Нечуя-Левицького вул., пров.
Олійника Степана вул.
Ольжича Олега вул.
Панча Петра вул.
Рибак Натана вул.
Склярєнка Семєна вул.
Сковороди Ганнарія вул.
Смолича Юрія вул.
Сосюри Володимира вул.
Стельмаха Михайла вул.
Теліа Олени вул.
Трошенка Миколи вул.
Тичини Павла проспект
Усенка Павла вул.
Ушакова Миколи вул.
Федьковича вул., пров.
Чумака Василя вул.
Шевченка вул. пров. площа бульв.

Від автора

Для українців дослідження своїх пракоренів, правди про відомих особистостей і про те, де знайшли останній притулок - на часі. Тарас Шевченко неспроста закликав нас запитати себе: "Чиї сини? Яких батьків?". Пошуки відповідей на ці запитання намагаюся віднайти і я, розпочавши копіткву роботу по каталогізації поховань видатних людей, чиї могили розкидані в різних куточках світу: уже побачили світ два мої видання "Байковий некрополь" та "Український некрополь". А тепер ось і це...

Як стверджують філософи, віра в безсмертя душі протягом тисячоліть об'єднує численні покоління кращих представників цивілізації в різних кінцях нашої планети. Ідея єдності як основа непорушності нації - основа духовності народу, вічної пам'яті про тих, хто так багато зробив для держави. Без шанобливої поваги до минулого немає майбутнього, немає гармонійного єднання із Всесвітом. Цей зв'язок, завдяки якому наші предки й відчували себе спільним духовним полем Землі, сьогодні, на мою думку, розірваний, як і стирається пам'ять про тих письменників, які поклали на вівтар служіння українському народу власне життя. Адже кожна смерть передчасна...

Багато могил київських письменників, а це майже півтисячі на столичних і замиських кладовищах, які я вчезі був сфотографувати - заросли бур'янами, недотрянті, із розбитими надгробками. Доводилося перед зйомкою давати лад: зривати бур'яни, витирати надгробки та просити прощення за таку забудькуватість живих...

Багатьох могил письменників не знайшов: чіткого обліку їх у Спілці немає, на моє звернення через "Літературну Україну", щоб родичі підказали місця поховання, мало хто відгукнувся; лише через особисті стосунки вдалося віднайти деякі поховання за межами Києва та уточнити місця останнього притулку на цвинтарях та кладовищах столиці. Є розбіжності у датах народження та смерті: знаю, знайдуться такі, що будуть мене за це критикувати.

На жаль, байдужість і черствість душ зустрів я, коли готував книжку про долю та смерть київських письменників. І подумалося: зовсім нещодавно відомі майстри пера були на вершині слави - їхні книжки випускали чималими накладками, твори вивчали й вивчають

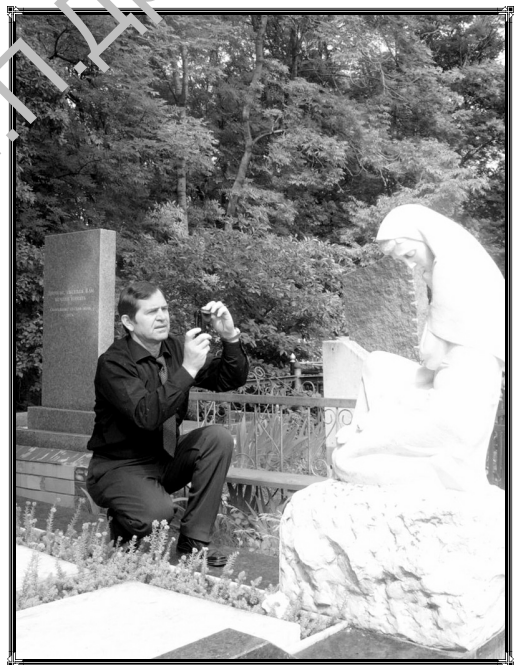
у школах, однак після смерті переважна більшість могил улюблених майстрів слова залишені напризволяще... Та й останні дні, хвилини, як довідався, у деяких письменників були жахливими: немічні й забуті, одинаками вмирали, не вшановані владою в останні земні години. А відомо, що вони відчайдушно боролися за вільну Україну словом, за написане страждали й умирали - в г'юлагах, у в'язницях і на засланнях.

Як усе передсмертне повторюється: так само майже в забутті доживав у Києві мій великий земляк - черкащанин Іван Семелович Нечуй-Левицький. В останні місяці свого життя відомий літератор не мав ніякого сніданку й вечері, голодував, але не обурювався. Йому мріялося, що влада за його вчительську двадцятип'ятирічну працю, за класичні українські твори "Микола Джеря" та "Кайдашева сім'я" дасть йому добру пенсію. В уряді все обіцяли (як і нині), а скінчилося тим, що допомоги не діждався. Одвезли безпорадного літератора в київський шпиталь, у так звану "дегтярівку", де такі ж, як і він, жебраки, вмирали від голоду та холоду. Там він і пішов у вічність.

На моє переконання, Національній Спілці письменників України негайно слід утворити благодійний Фонд "Некрополь", який би опікувався похованнями письменників, розпочав серйозну працю із каталогізації місць останнього пристанища діячів культури, сприяв вдовам нещизників та виконував іще чимало потрібної роботи, наприклад із друківання творчої спадщини.

Люди, які словом і ділом присвятили себе Україні й, зокрема, Києву, мають право на вічний спомин й належну до себе пам'ять.

Віктор Жадько,
письменник

Список використаної та рекомендованої літератури

- Антонович В. Архологическая карта Киевской губернии. - М., 1895
- Бабин Яр: Людина, влада, історія. Документи і матеріали. Книга 1. - Київ, 2004
- Берлинський М. Історія міста Києва. - Київ, Наукова думка, 1991
- Білокінь С. Масовий терор як засіб державного управління в СРСР (1917-1941).- К., 1999
- Брайчевський М. Коли і як виник Київ. - К., 1963
- Вулиці Києва. Довідник.- К., 1995
- Галайба В. Фотоспомин. Київ, якого немає. Анований альбом світлич 1977-1988 років.-К., 2000
- Галайчук А. Розповідають художньо-меморіальні дошки Києва. Путівник-довідник.-К.,1966
- Гусейнов Григорій. Господні зерна. У восьмих книгах. - Кризис Ріг, 2000-2005
- Жадько В. Байковий некрополь. Історичний довідник. - К., 2004.С.240
- Жадько В. Український некрополь. Історичний науковий довідник. - К., 2005. С.352
- Жур П. Труди і дні Кобзаря. - К., 2003.С.516
- Завістовська І. "Конче-Озернянські дачники" //Літ. Україна, 30 жовтня 2003
- Звід пам'яток історії та культури України. - Київ. Кн..І, ч.І. А-Л.. Київ, 1999
- З порогу смерті . Письменники України - жертви сталінських репресій. /Упорядник Мусієнко О./ -К., 1991
- Енциклопедія Українознавства. - Львів, 1993. -Т.1.-С.149
- Ипатьевская летопись. - СПб., 1843, Т.2
- Історія Києва. - К., 1986
- Календарь: Адресная и справочная книга г. Киева на...(1909-1915) год. - К.,1909-1914
- Київ: Жертви репресій. Автор-упорядник Абраменко Л.- К.,1999
- Київ: Провідник. - Київ.,1930
- Київ. Енциклопедичний Довідник. - К., 1985. - С.52
- Києвъ въ 1654-1855 гг. Истор. очеркъ. Иконниковъ В.С. Киевъ,1904
- Кладбища в Киеве // Киевлянинъ - 1865. - 25 марта
- Малаков Д. Київ.1941-1943. Фотоальбом.-Київ,1999
- О погребённых в Киеве владетельных князьях, бывших в Киеве и упоминаемых в летописях // Пам'ятная книжка Киевской губернии на 1856 г. - Киев, 1856
- Письменники Радянської України.-К., 1988
- Погрібний А. Помаранчева революція і письменники.//Літ. Україна, 20 січня 2005
- Пономаренко Л., Різник О. Київ // Короткий топонімічний довідник. - К., 2003
- Проценко Л.Київський некрополь. - К., "Українськ. письменник", 1994
- Проценко Л. Історія Київського некрополя. - К., 1995

- Проценко Л., Костенко Ю. Лук`янівське цивільне кладовище. // Путівник. - К., 2001
- Рибаков М.О. Невідомі та маловідомі сторінки історії Києва. -К., Вид-во "Київ", 1997
- Роженко М. Сосни Биківні: злочин проти людства. - К., 2001
- Слабошпицький М. Українські меценати. - К., вид-во "Ярославів Вал", 2001
- Сборник материалов для исторической топографии Киева и его окрестностей // Под ред. В.Б. Антоновича и Ф.А. Терновского. - К., 1874
- Руденко М. Найбільше диво-життя. Спогади. - Київ-Едмонтон-Торонто, 1995
- Соловки: Сандармох...Левашово...Биківня.-К.,2001
- Стельмашенко М. Кладбища Києва // Труды комиссии для изучения финансовых дел.- 1929.- Вып.5. Ч.1
- Тимошик М. Її величність - книга. Історія видавничої справи Київського університету 1834-1999. -К., 1999
- Толочко П. Історична топографія стародавнього Києва.-К., 1970
- Хінкулов Л. Літературні зустрічі. -К., Вид-во "Рад.письменник", 1980
- Хінкулов Л. Письменник жив у Києві.- К., Вид-во Дніпро, 1982
- Українська література. Довідник у портретах і довідках. - К., Либідь, 2000
- Українська журналістика в іменах. Матеріали до енциклопедичного словника. Випуск 1-9, 2000
- Шаповал Ю. Україна 20-50-х років: сторінки ненаписаної історії.-К., 1993
- Шевченківські лауреати (1962-2001). //Енциклопедичний довідник. Упорядник М.Лабінський. - К., 2001
- Шероцький К.-Київ. Путівник: // Репринтне відтворення видання 1917 року.-К., 1994
- Шувалов О. Про що розповідає некрополь.- К., 1992
- Шудря М. Подвижники народного мистецтва. Бібліографічні нариси. Зошит 2. - К. Вісник "АНТ" ДП "Нора-Друк", 2005
- Шудря М. Гелій найщирішої проби.-К., Юніверс, 2005
- Ясногурецький П. Городские кладбища. -К., 1910
- Ющенко С. Поїзди гудуть за Ірпінню. -Ірпінь, 2003

Умовні скорочення

Основні скорочення

НАНУ	Національна академія наук України
УГА	Українська Галицька армія
УПА	Українська Повстанська Армія
ОУН	Організація Українських Націоналістів
УНР	Українська Народна республіка
УСДРП	Українська Соціал-Демократична Робітнича Партія
УПСР	Українська Партія Соціалістів-Революціонерів
УВУ	Український Вільний Університет
ПУН	Партія Українських Націоналістів
УВО	Українська Військова Організація
ЗУНР	Західно-Українська Народна Республіка
УНДС	Український Національно-Демократичний Союз
УАПЦ	Українська Автокефальна Православна Церква
УВАН	Українська Вільна Академія Наук
СВАТК	Соловецьке відділення Архангельського товариства краєзнавства
КІНГ	Київський інститут народного господарства
СРСР	Союз Радянських Соціалістичних Республік
УРСР	Українська Радянська Соціалістична Республіка
АН	Академія наук
КУ	Київський університет
КПІ	Київський політехнічний інститут
АНУ	Академія наук України
АМУ	Академія медичних наук
КВО	Київський військовий округ
УПЦ	Українська православна церква
СПУ	Спілка письменників України
СП СРСР	Спілка письменників СРСР
ЦДІАК	Центральний державний історичний архів (Київ)
ЦДАЛМ	Центральний державний архів літератури і мистецтва (Москва)
СКУ	Спілка композиторів України
РУП	Революційна Українська Партія
НТШ	Наукове Товариство ім. Т.Г. Шевченка

Іменний покажчик

Авраменко О.І.	149	Білич К.М.	165
Автомонов П.Ф.	32,149	Білкун М.В.	166
Адельгейм Є. Г.	150	Білова В.С.	166
Александров В. Є.	150	Білодід І.К.	167
Амосов М. М.	99,151	Білоус Д. Г.	76,95,167
Андріанова-Гордієнко Н. М.	151	Блаченко Я.П.	101
Андрійченко Б. М.	152	Близнець В.С.	32,165
Андріяшик Р.В.	152	Бобир Д.М.	168
Антоненко-Давидович Б. Д.	11, 83,91, 106,153	Богданович А.А.	10
Апанович О.М.	153	Богущький М.К.	169
Ахматова А.	11	Боженко А.І.	169
Бабишкін О. К.	154	Божко О.	33
Багмут І.А.	154	Бойко В.Г.	95,170
Багряний І.	25	Бойко Г.П.	170
Бажан М.П.	73,79,94,106,155	Бойко І.З.	171
Бакуменко Д. О.	76,155	Бойчук І.Я.	171
Балясна Р.Н.	156	Бойченко О.М.	107,172
Бальзак О.	11	Большак В.Г.	83,172
Бандура О. І.	156	Борецький І.	11,173
Баранович Л.	11,36,43,157	Борецький П.М.	102
Басенко К. Я.	158	Бродський О.І.	173
Батюк В. Г.	158	Брюховецький В.	30
Баш Я.В.	32,159	Бубнова Л.	34
Бедзик Д. І.	32,159	Будницька Є.М.	174
Бейлін П. Ю.	83,106,160	Булгаков М.	11,107
Бердник С. П.	25,83,160	Буревій К.С.	101
Бережний В. П.	161	Бурлака Ф.М.	174
Беренда П.	11,13,100,161	Бурлачук Ф.Ф.	175
Бернасowska В.П.	162	Бурлін В.Ф.	175
Бичко В. В.	162	Бурляй Ю.С.	176
Біба П.М.	76,163	Буряк Б.С.	176
Білаш О.І.	73,163	Буряківський Ю.О.	177
Біленко З.Я.	164	Бутузов І.М.	101
Білецький М.С.	164	Бутузов П.І.	101
Білецький О.І.	71,165	Бухбіндер Й.Ш.	177
		Буцень О.В.	178

Вакуленко В.Д.	178	Гловацька К.І.	193
Вальнер Й.	15,20	Глухенький М.Г.	194
Василевська В.Л.	72,107,179	Гнатовський В.А.	194
Васильченко С.В.	11,89,108,179	Гоголь М.	11,18,48
Величковський П.	180	Голованівський С.О.	32,79,95,109,195
Вервес Г.Д.	180	Головко А.В.	21,79,109,195
Виговський В.С.	181	Головченко І.Х.	196
Винниченко В.К.	23,61	Голота Л.	27,31
Вісікан П.З.	181	Гончар О.Т.	32,73,81,95,99,105,140,146,197
Вишеславський Л.М.	108,182	Гончаренко Б.А.	197
Вишня О.	108,182	Гончаренко І.І.	32,79,94,197
Вігурська Г.В.	183	Гончарук З.В.	198
Вільний В.М.	183	Гончарук Я.В.	198
Вільховий П. Я.	184	Горбашов Л.І.	199
Вінграновський М.С.	26,99,184	Гордеев С.М.	199
Владко В.М.	185	Горезький І.Г.	200
Влизько О.Ф.	79,101,185	Горленко В. П.	200
Вовчок М.	11,121,186	Городської Я.З.	201
Войцехович В.О.	186	Горячко Л.Г.	77,201
Волгіна Т.І.	187	Гофштейн Н.Д.	110
Володимир Мономах	9,10,69,187	Градаускене	433
Волосенко В.В.	188	Грекул І.Д.	202
Волошин І.І.	188	Гриб К.К.	76,202
Вороний М.К.	189	Григоренко А.К.	203
Воронько П.М.	32,74,109,190	Григоренко В.	94
Воскресасенко С.І.	189	Григоренко Г.	94,204
Гаврилюк О.Я.	86	Григор'єв Г.П.	203
Гайдабура М.Д.	86	Григорів М.О.	204
Галятовський І.	11,190	Григорович-Барський В.Г.	49,53,157
Гаммерліт А.	20	Гримич В.	33
Гаско М. Е.	191	Гринько Д.Г.	205
Гашек Я.	11	Гриценко С.П.	205
Гдаль Г.І.	191	Грінчак В.Я.	206
Герасименко К.М.	86	Грінченко М.М.	57,207
Гершензон М.Я.	86	Грінченко Б.Д.	11,57,99,110,206
Гізель І.	11,192	Грінченко Н.Б.	57
Гірник М.А.	192	Гроха Л.П.	207
Глазовий П.П.	193		

Грубер І.І.	208	Драй-Хмара М.О.	11,63,226
Грузін В.Л.	208	Драч І.	27,30,33,93,95
Грушевський М.	54,55,99,111,140	Дроб'язко Є.А.	222
Губін Л.І.	209	Дрозд В. Г.	76,99,222
Гудзенко С.П.	111	Дрок К.Л.	223
Гулак-Артемівський С.С.	67,112	Дрофань А.П.	223
Гундич Ю.Н.	209	Дубинський І.В.	224
Гурейв О.І.	210	Дубов М.І.	114,224
Гур'єв Б.М.	210	Дудар Є.	30
Гуртовенко В.А.	211	Дятленко М.Д.	225
Гуцало Є.П.	26,211	Дяченко О.С.	32,225
Давидов А.І.	212	Епик Г.Д.	99,228
Дарда В.І.	212	Єніна В.М.	226
Дашкевич М.П.	213	Єфімов Л.Ю.	227
Дашкієв М.О.	213	Єфімов О.М.	227
Демченко Г.О.	214	Житцький П.Г.	11,58,75,99,228
Дзеверін І.О.	214	Жолдак О.І.	103,229
Дзюба І.	25,31,71	Жульський М.	30,33
Динник А.Л.	215	Журахович С.М.	229
Діденко В.І.	215	Журлива О.	230
Дмитерко Л.Д.	112,216	Забара Н.І.	231
Дмитріїв Є.К.	101	Забашта Л.В.	114,230
Дніпрова Чайка	216	Забаштанський В.О.	76,103,231
Добровольський А.З.	217	Забіла Н.Л.	72,232
Добровольський С.П.	217	Загул Д.Ю.	64,91,115,232
Довгалевський М.	11	Зарудний М.Я.	32,233
Довженко О. П.	64,65,67,81,88, 90,113,139,218	Засенко О.Є.	233
Долего М.В.	218	Заславський Р.З.	234
Долюк Михайлик Ю.П.	112,219	Затулівітер В.І.	234
Домаров К.В.	219	Заяць В.А.	235
Донець Г.П.	220	Збанацький Ю.О.	32,81,114,235
Дорошко П.О.	220	Земка Т.Л.	12,13,100,236
Досвітній О.	221	Земляк В.С.	81,115,236
Драгоманов М.П.	11,46,50,113,139,221	Зеров М.К.	11,63,64,67,237
Драгоманова Л.М.	51	Зизаній Л.	11
Драйзер Т.	11	Зима О.В.	237
		Зісман М.Д.	238

Зоря Ю.П.	238	Квітка К.	54
Зуб І.В.	32,239	Кетков О.Д.	252
Зубанич Ф.І.	239	Килимник О.В.	94,253
Івакін Ю.О.	240	Кирилюк Є.П.	95,253
Іваненко В.В.	240	Киричанський П.Н.	254
Іваненко О.Д.	241	Кирий І.І.	254
Іванисенко В.П.	241	Кисельов В.Л.	32,95,255
Іванов В.М.	242	Кисельов Й.М.	255
Іванов П.Ф.	242	Кисельов Л.В.	255
Іванов С.П.	243	Кисельов О.І.	256
Іванченко І.С.	243	Кіпніс І.Н.	79,257
Ігнатенко М.І.	244	Клен Ю.	11
Іларіон Київський	244	Клименко П.П.	257
Ілля В.П.	431	Клименко Я.Д.	258
Ільченко О.Є.	245	Князюк В.К.	258
Іщук А.О.	245	Кобилецький Ю.С.	259
Йовенко С.	88	Кобильська О.	11
Кава В.І.	31,246	Коблянський В.О.	259
Кавалерідзе І.П.	247	Ковалевський В.В.	260
Калениченко І.Ф.	247	Коваленко Г.С.	260
Камінна Г.О.	27	Коваленко Л.М.	116,261
Кандиба І.	65,69	Коваль А.І.	261
Каневський Д.І.	86	Коваль В.К.	76,262
Канюка М.С.	248	Коваль В.Ф.	262
Карабут А.Ю.	101	Коваль Г.П.	76,263
Караванський С.	27	Ковальчук Л.З.	77,263
Карасьова В.Є.	248	Козак С.Д.	264
Карпенко М.	33	Козаченко В.П.	32,94,265
Карпенко В.	33	Козаченко І.І.	264
Карпенко-Карий І.	11	Козлов В.А.	265
Касцюк А. А.	249	Колесник П.Й.	83,266
Касьяненко Г. Г.	249	Колесник С.	33
Кацнельсон А.І.	250	Коломієць О.Ф.	266
Качура Я.Д.	86,250	Компанієць Л.О.	103,267
Кашеїда А.Ф.	251	Конвісар В.Т.	267
Кашин В.Л.	251	Кондратенко В.А.	268
Кашук Н.О.	73,76,252	Кониський О.Я.	11,268

Копиленко Л.О.	269	Крутяк Ю.М.	284
Копиленко О.І.	79,116,269	Крушельницький І.А.	101,285
Копистенський З.	11,13,99,100,270	Крушельницький Т.А.	101,285
Копиця Д.Д.	116	Кудієвський К.Г.	32,285
Кордун В.М.	431	Кудін О.І.	286
Кореневич Л.Г.	271	Кулаковський В.М.	286
Корецький Ю.В.	86	Кулеба Г.І.	287
Корнійчук О.Є.	72,73,79,117,271	Кулик І.Ю.	21,79,83,118
Косарик Д.М.	76,272	Кулінич Г.Г.	287
Косинка Г.М.	11,77,79,101,117,272	Куліш П.О.	11,19,57,75,288
Косматенко А.Д.	273	Кульська І.К.	288
Косов (Косів)С.	273	Кундзіч О.Л.	79,119,289
Косовський В.І.	274	Купрін О.	11
Костенко А.І.	274	Кучер В.С.	81,94,119,289
Костенко Л.	25,31,85,93	Лавриненков В.Д.	92,290
Костецький А.Г.	275	Лагода Б.Г.	290
Костомаров М.І.	11,44,45,275	Лазця В.О.	291
Костюк Ю.Г.	276	Лановенко П.К.	291
Костюченко П.О.	276	Ле І.Л.	119,292
Костяний С.П.	277	Лебединець М.М.	101
Котко Кость	277	Лебединцев П.	46
Котляревський І.	147	Левада О.С.	120,292
Котов Б.А.	86	Леванда І.	293
Коцюбинська-Єфіменко З.У.	278	Лесков М.	11
Коцюбинський М.М.	11,59,118	Липа І.Л.	62
Кочевський В.В.	278	Липа М.	62
Кочерга І.А.	79,118,279	Липа Ю.І.	62,163,294
Кочерга Ю.Г.	279	Лисенко А.Є.	294
Кочугур Л.Л.	286	Лисенко В.Ф.	52,195
Кочур Г.П.	25,93,280	Лігостов В.О.	293
Косюра П.Ф.	102,281	Лісняк Ю.Я.	295
Кравченко Є.С.	281	Літневський Г.Є.	296
Красицький Д.Ф.	282	Лобанов Л.Г.	296
Крижанівський А.С.	282	Логвиненко В.А.	297
Крижанівський С.А.	32,283	Логвиненко І.М.	103,297
Крижевич Є.Д.	283	Логвиненко М.С.	298
Кримський А.Ю.	11,70,284	Лук'яненко Л.	27
Кропивницький М.	11	Лук'янов Л.І.	102

Лукаш М.О.	25,83,93,298	Михалевич О.В.	313
Лукашенко О.І.	299	Мишанич О.В.	313
Луценко Д.О.	73,120,299	Міцкевич А.	11,52
Мазуркевич О.Р.	300	Мішура С.К.	314
Майстеренко Г.П.	300	Міщенко О.	32,34
Майстренко Я.В.	301	Мовчан П.	33,94
Макаренко А.С.	69,120	Могила П.С.	122,314
Маківчук Ф.Ю.	32,301	Могилевич М. Ю.	315
Маковей О.	11	Мозолевський Б.М.	315
Максимович М.О.	11,15,18,41,48, 121,302	Мокрієв Ю.О.	316
Маланюк Є.Ф.	62,66,302	Мономах Володимир	9,69
Малиновська М.Ю.	433	Моргаєнко П.Д.	316
Малицький Ф.М.	303	Мордань В.	34
Малишко А.С.	27,81,90,95, 121,141,303	Мороз З.П.	317
Малишко В.А.	102,304	Мороз-Стрілець Т.М.	83,101,317
Малкович І.	33	Моруга Р.Б.	76,318
Манжара І.О.	304	Москаленко А.З.	122,318
Маняк В.А.	27,76,305	Мусієнко В.Я.	319
Маркович Я.А.	305	Мусієнко Д.М.	319
Мартич Ю.М.	32,306	Мусієнко О.Г.	28,32,73,76,99,320
Марфієвич М.І.	31,306	Мушкетик Ю.	33,83,95
Масенко Т.Г.	307	М'ястківський А.П.	320
Матійко О.М.	307	Нагнибіда М.Л.	94,123,321
Матяш С.Я.	102	Назаренко Ю.І.	321
Мегелик Д.Т.	308	Наумов М.І.	322
Медвідь В.	33	Немирович І.О.	77,322
Мельник В.К.	309	Непорожня Н.О.	422
Мельник Б.О.	308	Нестеровський П.П.	323
Мельник Г.Я.	309	Нестор Літописець	10,11,123,142
Мельник О.П.	310	Нехода І.І.	123,323
Мешко О.	26,27	Нечуй-Левицький І.	11,49,50,124,324
Микитась В.Л.	310	Ніколенко Н.К.	324
Микитенко І.К.	21,79,83,122,311	Новицький О.М.	59,325
Минко В. П.	95,103,311	Новицький О.П.	70
Мисник П.Д.	312	Новиченко Л.М.	82,325
Митрофанов В.І.	312	Овруцька М.Я.	326
		Овчаров Г.Ф.	326
		Огієнко І.	15,124

Оксамит М.Г.	101	Підгайний Л.Є.	340
Олевський Л.Б.	327	Підмогильний В.П.	11,99,341
Олесь О.	23,68,327	Підпалий В.О.	341
Олійник Б.	31,32,73	Підсуха О.М.	126,342
Олійник М.Я.	328	Пільгук І.І.	342
Олійник С.І.	99,124,328	Пінчевський М.М.	343
Ольжич О.	329	Пінчевський М.Я.	343
Омельченко М.М.	329.	Плачинда С.	25
Орач О.Ю.	422	Плетенецький Є.М.	13,99,100,344
Оровецький П.А.	330	Плоткін Г.Д.	32,344
Осадчук П.	32	Плужник Є.П.	11,33,79,99,345
Острик М.М.	77,330	Плющ В.В.	345
Осьмачка Т.	11	Погребенник Ф.П.	346
Отроковський В.М.	61	Погрібний А.	27,30,33,34
П'ятниця В.В.	101	Подолінський С.А.	103,346
Павличко Д.	27,30,93	Познанський М.А.	347
Павличко С.Д.	331	Полевич Д.Й.	101
Палажченко О.О.	331	Полежій В.І.	347
Паламарчук Д.Х.	93,332	Полторацький О.І.	348
Палійчук Б.Д.	82,125,332	Полянкер Г.І.	348
Панч П.Й.	83,95,125,333	Попов П.М.	349
Пархоменко О.І.	333	Попович О.	27
Пархомов М.Н.	334	Пригара М.А.	126,349
Пархомовська О.Е.	334	Прилюк Д.М.	126,350
Пасічна В.П.	335	Приходько Н.Ю.	350
Патрус-Карпатський А.М.	335	Прокопович Ф.	11,351
Первомайський Л.С.	125,336	Пронченко М.С.	86
Петльованч Б.І.	32,336	Проценко Г.М.	102
Петренко Ю.П.	337	Путінцев А.Г.	352
Петроп Ю.В.	337	Пчілка Олена	11,23,51,52,56,351
Печерський Феодосій	401	Равлюк М.Т.	352
Пивоваров М.П.	338	Радченко П.А.	86,353
Пилатюк М.В.	338	Райцин Є.Х.	353
Пилипенко С.В.	339	Рачада І.Д.	354
Пильненький С.О.	339	Речмедін В.О.	354
Письменна Л.М.	340	Рибак Н.С.	127,355
Півненко К.І.	102	Рильський Б.М.	356

Рильський М.Т.	11,63,67,79,92, 127,142,146,355	Синельников Л.І.	369
Римарук І.	32	Сиротюк М.Й.	83,370
Різниченко В.Ф.	70	Сиченко П.П.	370
Рогоза Б. П.	76,356	Січко П.	27
Розін Н.Й.	86	Сказинський Р.Ф.	101
Розовик О.Д.	356	Скляренко С.Д.	79,94,128,372
Романець О.С.	357	Сковорода Г.С.	11,41,128,143,371
Романюк В.	27	Скоморовський Р.С.	371
Росін В.Ю.	358	Скрипник А.	31
Рубашов М.Б.	358	Слабошпицький М.	31,33
Руденко М.Д.	27,359	Сліпчук П.О.	372
Рудик С.Т.	359	Смаль-Стоцький Р.	25
Рудь М.Д.	32,86,360	Смілянський Л.І.	79,94,129,373
Рябокляч І.П.	83,360	Смолич Ю.К.	32,72,95,129,373
Савенко І.А.	361	Смотрицький П.	11
Савченко М.М.	361	Собко В.М.	129,374
Савчук О.І.	362	Соборович В.О.	374
Сакидон С.Й.	102,362	Соколов В.В.	375
Самбук Р.Ф.	76,363	Солдатенко І.М.	375.
Самійленко В.І.	11,23,53,59,363	Сосюра В.М.	82,90,130,376
Самійленко М.О.	364	Сочивець І.Й.	376
Санов Л.С.	364	Сошенко І.М.	47,57
Сверстюк Є.	25,31,93	Стаєцький О.Б.	377
Свидницький А.П.	11365	Старицький М.П.	11,47,51,130,377
Світлична Н.	27	Стась А.О.	103,378
Світличний І.С.	25,26,71,99,365	Стах Т.Й.	378
Семенов Д.З.	86	Стельмах М.П.	27,89,131,379
Семенчук І.Р.	366	Стельмах Я.М.	379
Сенюк І.	27	Стефаник В.	11
Сенченко І.Ю.	83,366	Стешенко І.І.	380
Серплін Л.С.	367	Страшнова П.А.	380
Северов П.Ф.	367	Строката Н.	27
Сиваченко М.Є.	128	Строковський М.М.	32,381
Сидоров П.Й.	101	Студецький М.М.	381
Сидоряк М.М.	368	Стус В.С.	27,71,74,75,93,99,131,382
Симоненко В.А.	27,71,73,368	Суптеля Д.В.	382
Сингаївський П.Ф.	76,369	Сургутська К.П.	383
		Суходольський В.О.	383

Табачников Х.Х.	384	Усенко П.М.	134,398
Талалаєвський М.А.	384	Утевська П.В.	397
Таран А.В.	103,385	Ушаков М.М.	82,134,399
Таран А.М.	385	Фалікман І.Ш.	32,77,399
Тардов М.С.	386	Фальківський Д.Н.	101,400
Тарновський М.М.	32,103,386	Фальковський І.Я.	400
Тартаковський Б.С.	387	Федоров О.Ф.	401
Татаренко Л.С.	387	Фельдман Й.І.	36
Теліга О.І.	84,86,388	Филипович П.П.	11,61,63,3,432
Тельман І.Г.	388	Фольварочний В.	34
Тельнюк С.В.	73,389	Фомін Є.П.	86
Терен В.	30	Франко З.Т.	26,402
Терещенко І.П.	101	Франко І.Я.	11,23,58,59,135,143
Терещенко М.І.	389	Франко Т.І.	403
Тесленко А.	11,23,131	Хазан М.Д.	86
Тихий Н.М.	390	Хайкіна Д.І.	77,403
Тичина П.Г.	9,132,390	Харчук Б.М.	102,404
Ткач Д.В.	32,132,391	Хашчатський М.І.	86
Ткач К.А.	86	Хижняк А.Ф.	405
Ткаченко В.Д.	391	Хижняк В.М.	405
Ткачук В.І.	86	Хінкулов Л.Ф.	404
Тобілевич С.В.	23,392	Ходченко П.С.	406
Толстой Л.	11,85	Хоменко О.Б.	406
Трипільський А.В.	392	Хоптяр І.О.	102
Тростянецький А.А.	393	Хорунжий А.М.	92,407
Трублаїні М.П.	86	Хорунжий М.І.	407
Тудор С.Й.	86	Хорунжий Ю.	33
Тулуб З.П.	83,393	Худан М.Д.	408
Тулуб П.О.	394	Хуторян А.С.	408
Тутало Д.С.	395	Царинний І.М.	409
Турчинська А.Ф.	79,394	Цинковський І.І.	77,83,410
Тютчев Ф.	11	Цитович .П.	409
Тютюнник Г.М.	76,99,132,396	Цюпа І.А.	410
Тютюнник Ф.Г.	395	Цюпа Ю.І.	411
Угаров Й.А.	86	Чабанівський М.	411.
Українка Леся	11,51,52.133,141,397	Чалий Б.	32
Упеник М.О.	32,134,396	Чалий М.К.	46,47,58
Усачов П.О.	398	Череватенко Л.	34,93

Чередниченко В.І.	412	Шумук Д.	27
Черкаський Ю.А.	86	Шуть М.С.	86
Чикаленко Є.Х.	22	Шухевич Ю.	27
Чирко .К.	412	Щербина І.С.	425
Чищевий М.С.	413	Щербина О.Г.	101
Чорний-Діденко Ю.Л.	32,82,135,413	Щоголів В.М.	425
Чорновіл В.	27	Юнгер Б.Г.	426
Чорногуз О.	31,95	Юхимович В.Л.	426
Чумак Р.М.	83,414	Ющенко В.А.	30
Чумаченко І.І.	86	Ющенко О.Я.	88
Чухліб В.В.	414	Яворівський В.	28,30
Шаблівський Є.С.	415	Яворський С.	427
Шадур П.Я.	415	Яковенко Ю.І.	86
Шамота М.З.	416	Якубенко М.П.	427
Шамрай А.П.	416	Якубський Б.Г.	63
Шахова К.О.	417	Яновська Л.С.	57,60,428
Шаховський С.М.	417	Яновський Ю.І.	80,90,99,89,137,428
Шведов І.О.	418	Ярмольський А.Г.	429
Швець В.С.	32,83,418	Яровий М.П.	429
Швіндін Ф.Г.	86	Ярослав Мудрий	9,10,99
Шевченко В.П.	419	Ятко М.М.	430
Шевченко Р.І.	101	Ященко Л.А.	430
Шевченко Т.Г.	11,13,16,45,136,144,419		
Шевчук В.А.	420		
Шеремет М.С.	420		
Шиян А.І.	79,83,421		
Шкаровська І.	83,421		
Шкаровський І.	422		
Шлапан Д.Я.	422		
Шлома М.В.	86		
Шушлевич М.Ю.	423		
Шолом-Алейхем	11,137		
Шпак М.І.	137		
Шпорта Я.Г.	423		
Штерн Б.Г.	424		
Шудря М.	31		
Шульга-Шульженко М.І.	86		
Шумило М.М.	424		

У пам'яті Києва: столичний некрополь письменників. Історичний науковий ілюстрований довідник. 2005 рік. Автор проекту, тексту, фото і упорядник - письменник, журналіст, науковець Віктор Олексійович Жадько. Видавець - "СПД Жадько В.О." - К., 2005. - с.462

ISBN966-8567-03-X

Друкування без особистого дозволу автора та видавця заборонене

Інформаційно-рекламне забезпечення: ТРК "Київ" (директор Валерій Ткачук)

Автор висловлює щирі вдячність творчому колективу видання - Романові Івасенку, Клавдії Сироті (**персональна вдячність**); **за поради та побажання** - письменникам: Олексі Ющенку, Анатолію Погрібному, Миколі Шудрі, Валентині Шевчук, Юрію Хорунжому, Людмилі Пономаренко, Світлані Йовенко, Ірині Бойко, Нілі Підпалій, Вірі Павловській, Валентині Козак, Любові Бубновій, Розі Чисик; **за конкретну допомогу** - Василю Колодію - депутатові Святошинської райради Києва, Тетяні Меженій - президентові Благодійного фонду "Ренесанс" Фондації імені Івана Багряного (Анатолію Лисому і Олексію Коновалу); педагогам і батькам Ліцею міжнародних відносин №51 Києва (директор Світлана Шевцова)

Окрема вдячність за сприяння під час фотографування могил письменників - начальникові Управління ритуальних послуг міськдержадміністрації Віктору Демченку, керівникам і працівникам столичних кладовищ.

Видання безоплатне

Літературний редактор

Микола Шудря

Коректори

Клавдія Сирота, Валентина Шевчук

Верстка

Роман Івасенко

Зверстано на комп'ютерному обладнанні вид-ва "СПД Жадько В.О."

Підписано до друку 1 вересня 2005 року

Формат: 70x108 1/16. Друк офсетний

Надруковано в ЗАТ "Книжкова друкарня наукової книги"

Замовлення №

Наклад 1000 примірників. Ціна договірна